SYNONYMORUM SYLVA,

A SIMONE PELEGROMO Collecta, & Alphabeto Flandrico ab eodem Authore illustrata:

Nunc autem è Belgarum sermone in Anglicanum transfusa, & in Alphabeticum ordinem redacta, per *H. F.* Ab eodem denuo multis locis emendata & aucta.

Accesserunt huic editioni Synonyma quædam Poëtica, in Poësi versantibus perquàm necessaria.

LONDINI,
Excusa pro *Guil. Kirton*, & prostat apud *Virgilium Sawbridge*, 1668.

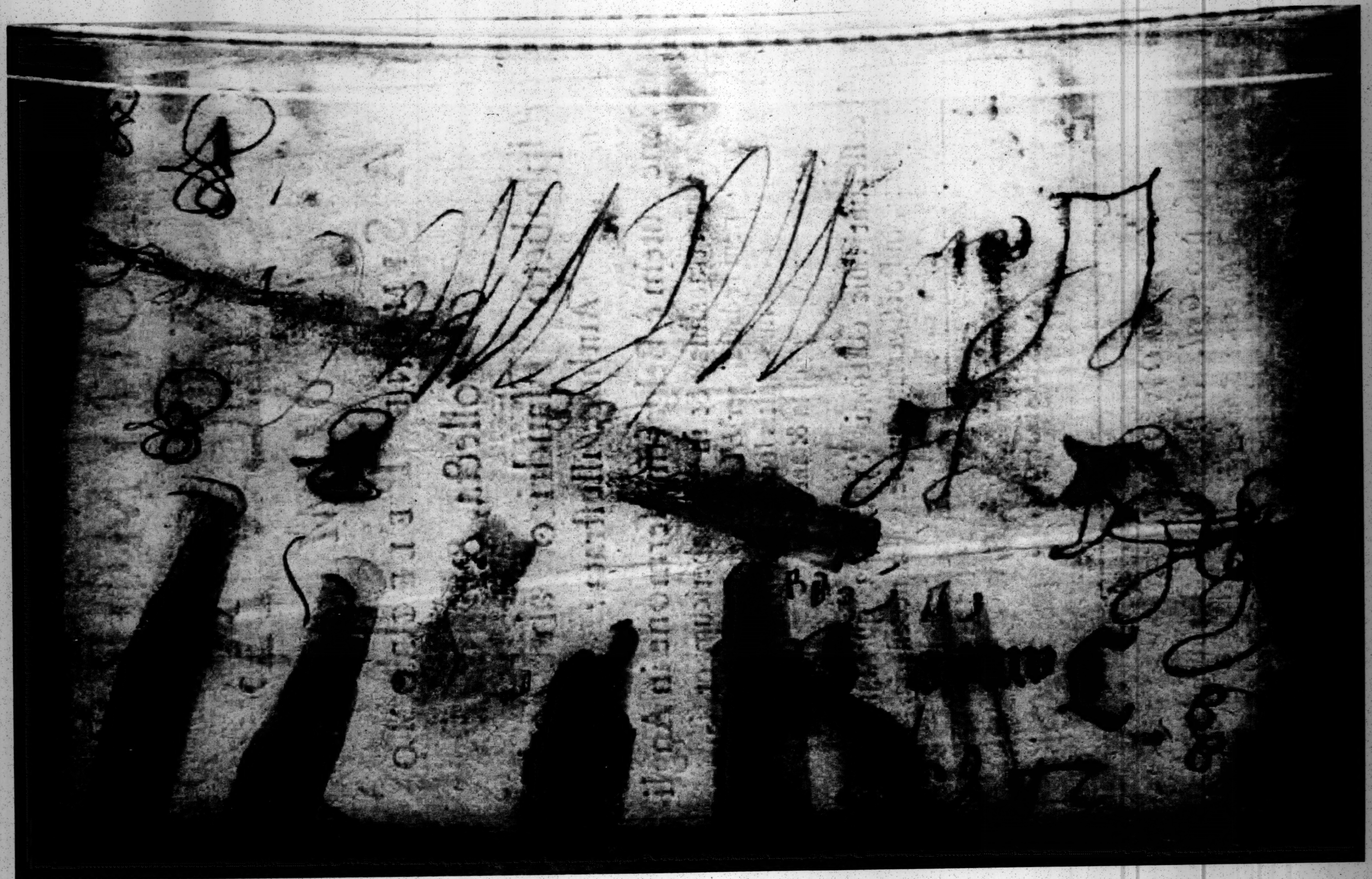

[T]ERRANUM
SYN[O]NIMIS
Ad Lectorem.

UT Studiosus delectum quendam Synonymorum habere possit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam, nos ex paucis, veluti per transennam, indicabimus: Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, jam non est nostri instituti, nec illa brevibus vel paucis absolvi posset. Quare exactam & accuratam methodum aliis relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum otii supereſt, vel quos id studiorum genus delectat. Nobis satis erit, si vel viam utcunque monstraverimus. Ea autem Synonymorum, sive per Synonymiam, variandi ratio, primùm ac omnium maximè ex Dialectica traditione desumi poterit. Nam Dialectica maximè omnium, ante omnia, id agit, ut doceat nos de rebus, propriè, certò, appositè, ordinatè, ac infallibiliter loqui. Ac ideo præscribit nobis, quomodo omnium rerum essentiam, sive existentiam, aut subsistentiam, genus, species, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, passiones, tempora, locos, situs, habitus, dispositiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, similitudines, contrarietates, causas, officia, & effectus, sicut Dialectici Doctores præcipiunt, collocare possimus. Ex ejusmodi conditionum, proprietatum, accidentiũ & causarum multiplicitate, nascitur rerum appellandarum & describendarum multitudo ac varietas. Primùm enim à genere, sicut à patre, avo, &c. liberis imponuntur nomina, ut Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles Aacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Æneadæ ab Æneâ, Romani à Romulo. Deinde à specie oritur generalis appellatio, ut cùm hominem aliquoties animal vocamus, aut justitiam virtutem dicimus, & pium dicimus qui omni virtute ac Christianâ fide est præditus. Secundo & à differentia sumuntur appellationes, sicut animus dicitur Anima eo quòd vegetat, Spiritus quòd contemplatur, Sensus quòd sentit, Animus quòd sapit, Mens quòd intelligit, Ratio quòd dijudicat, Memoria quòd re-

cordatur, Voluntas quòd vult. Sunt enim, quoad Subſtantiam, eadem. Differunt autem ejuſmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam Flendi varia eſt differentia: Flere enim eſt lachrimis plangere, & eſt hominum tantùm Lachrymare, ſive lachrymari, & lachrymas effundere; & fit interdum ſine ſono, & transfertur etiam ad vites. Lugere, eſt valdè flere, & eſt in luctu ac lugubri habitu eſſe, ex obitu charæ neceſſariæque perſonæ. Gemere eſt, cùm præ anguſtia ex pectore ſonus erumpit. Plangere, eſt percuſſione ac verberatione pectoris, capitis, vultûs, aliorumve membrorum ſe dolore afficere. Plorare, eſt vóce [illegible] effuſâ dolorem ſuum aperire. Atque hinc proveniunt ſpecies, ut Animæ ſpecies ſunt: Anima, Spiritus, Senſus, Animus, Mens, Ratio, Memoria, Voluntas. Fletûs ſpecies ſunt: Lachrymæ, luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odoris boni, ſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Mali verò: Fœtor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties ejuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè utimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, ut hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem dicimus, etiam locutuleium, item etiam dicacem, alias blateronem, blateratorẽ, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo: Edacem, edonem. A bibendo: Bibacem, bibulum, biboném, biboſum, bibaculum. Simili modo & ab Officiis ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, ut cùm Joannes dicitur Baptiſta; Lucas, Evangeliſta atque etiam medicus; Paulus, Apoſtolus; Et Julius dictus fuit, Tribunus Quæſtor, Ædilis, Pontifex Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator; ſcilicet ab officiis, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina: ut, agricola, ſive agricolator, ab agris colendis; Ruſticus ſive Ruricola à rure colendo; Colonus, à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, ſerariorum, auratiorum, argentariorum. Ejuſmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & paſſione. Nam deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt, dicuntur facturæ & creaturæ; item opus manuum ejus. A tempore, ſicut habitacula quædam nominantur æſtiva, aut hybernalia, vernalia, brumalia, ſive hyemalia: Item homo ab ætate, infans, puer, adoleſcens, juvenis, vir, ſenex, decrepitus. Sic adoleſcens dicitur Ephebus. Et puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe res pro temporis varietate varia ſortiuntur nomina, ut Hieruſalem dicebatur primùm Jebus, deinde Hieruſalem; &, poſt devaſtationem, Ælia.

A loco, ut, qui apud Græcos dicebantur Philoſophi, apud Perſas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnoſophiſtæ, apud Ægyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos Sapientes, & apud Aſſyrios Chaldæi nominabantur.

A ſitu, ut Hieruſalem, à monte Zion, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, ut Philoſophus, Orator, Poeta, Muſicus, Theologus, Juriſta, Medicus.

A forma & pulchritudine, ut cùm aliquam nominamus Venerem, Helenam:

nam: aut etiam à deformitate, ut cùm dicimus aliquem esse Thersitem, Æsopum, Corythæum.

A figura, ut quando mensarios orbiculos à rotunditate Orbes, sive à quadrata figura Quadratas dicimus. Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, ut ab Æmylio cognominatur familia Æmylianorum, sive Æmyliani, ab Israele Israelitæ, ab Ismaele Ismaelitæ, à Juda Judæi, &c.

A similitudine, ut ubi hortos appellamus Paradisos, Puellas Veneres.

A contrarietate, ut cùm bellandi exercitium Bellum dicimus, quasi minimè bellum, hoc est bonum. Aut quando, per Ironiam, aliquem vocamus Poetam, Musicum, Oratorem. Aut, ut est in proverbio, Tertius Cato, Octavus Sapientum, Alter Hercules. Sic & à causis, variæ & diversæ sumuntur appellationes: ut à causa efficiente Occisor, Necator, Interfector, Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida, Fratricida, Adulter, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author sobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, ut à terra dicuntur homines terreni, terrestres, terrei, humei, quasi ex terra humoque facti; Janua ferrea: A literis literatus, literarum peritus, sciens, expertus. Sic librum sive volumen vocamus Codicem à materia, eò quòd ex corticibus olim compingebantur libri.

A causa formali, sicut liber dicitur Volumen à volvendo. Item fur dicitur Manticularius sive Manticulator, marsupicida, saccularius, peculator. suppilator, eò quòd furando ejusmodi formis & modis uti solet: manticulas enim attrectat, ut furetur; ac inferens se confertæ multitudini, marsupia aut secat, aut artificioso dolo aperit, evacuat, & pecunias aufert. Tum à marsupiis secandis, sive abscindendis marsupicida dicitur: vocatur & saccularius à sacculis sub veste latentibus, in quos furtivam rem reponit. Et peculator, quòd aliorum bona furtivè sibi peculiaria & propria, ac ad se pertinere faciat. Et suppilator ab eo quod clanculariè rapit. Sic negotiandi forma est, inire commercia, exercere commercia, sive mercaturam, mercari & contrahere commercia. Negotiator enim à negotiando hisce formis utitur. Primùm enim init commercia, hoc est, aggreditur mercandi negotium: Deinde inter negotiandum exercet commercia, sive mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere, opus est ut mercetur, id est, emat ac vendat merces; Postremò necesse erit ut emptas merces in unum contrahat, atque comporter. Et causa efficiens, appellatur negotiator, exercens commercia sive mercaturam, mercator. Sic etiam uxoris ducendæ forma est, Contrahere, inire matrimonium, jungi fœdere matrimonii, copulari, sortiri conjugium, vinculis jugalibus sese innectere, ducere uxorem: Nam matrimonii copulatio est quodammodo contractus. In istiusmodi verò contractu duo junguntur ac copulantur fœdere matrimonii; atque ita demum sortitur, id est, sorte sive fato quodam acquirit conjugium, atque sese ita annectit vinculis jugalibus, ac postremùm ducit uxorem secum domum.

Pœnitentia sive pœnitendi forma est, duci pœnitentiâ, subire pœnitentiã agnoscere peccatum, errorem, & culpam. Dolere, tristari, angi, cruciari pro-

pter peccatum, errorem, & culpam; Timere, formidare, horrere iram, minas ac judicium Dei, pœnas, cruciatus, ignes infernales, ac mortem æternam. Nam qui pœnitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem; ab errore, ad veritatem; à peccato, ad juſtitiam. Et qui patitur ſe duci, is quodammodo ſubit jugum pœnitentiæ. Et id fit dum tandem incipimus rectè ſapere, ac intelligimus agnoſcimuſque hactenus nos errasſe ac peccaſſe, nos incidiſſe in iram ac judicium Dei, ac meruiſſe æternum ſupplicium; Huc ubi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, triſtari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi; tunc cor incipit timere, pavere, formidare, ac horrere iram, minas, ac judicium Dei.

A cauſa finali; nam ubi tres cauſæ anteriores recto & juſto ordine præceſſerunt, tunc ſequitur finis rectus ac bonus: Sin minus, ſequitur finis pravus; ut ubi appellamus aliquem doctum, literatum, eruditum, gnarum, peritum, ſcientem, expertúmque. Nam is ſolet eſſe finis bonæ inſtitutionis: Eodem modo quoties appellamus aliquem Poetam, Oratorem, Muſicum, &c. Contrà, qui nihil diſcit, neque à quoquam inſtitutus eſt, eum vocare ſolemus, Idiotam, indoctum, inertem, inexpertum, illiteratum, rudem, &c. Nam is finis comitatur eos qui diſciplinam aſpernantur ac negligunt. Ita, candide Lector, vides unde fiat, & quibus ex fontibus proveniat, quòd ſæpe uni rei plures appellationes aſcribantur, & quod de una eademque re plurifariam ac diverſis modis loqui ſolemus; ita tamen, ut ſemper eandem & nullam aliam rem intelligamus. Nempe ſi dialecticos locos (quibus unamquamque rem deſcribere, ac definire ſolent) probè conſideraveris, in juſtam ordinem tibi præſcripſeris, memoriæque mandaveris, tum ſæpe vel ex ſingulis aut pleriſque ex locis unamquampiam vel denominationem, definitionem, vel deſcriptionem deſumere, atque orationem tuam variare poteris. Nam hoc ipſum & Grammaticus, Dialecticus & Rhetor agunt. Grammaticus enim, ubi tibi deſcribit vocum ſignificationes, ac vult tibi earundem ſignificationem, rationem, & cauſam reddere, tunc ducit ſuam rationem ſive cauſam à quopiam iſtorum locorum, & ait: Hæc res inde ejuſmodi ſignificationem habet, nempe à patre, à majoribus, ab ejus auctore, ab officio, à loco, à ſitu, ab habitu, à tali forma ſive figura, à materia, propter hunc finem, &c. Tum ſi inſpicias, quos tradit Grammaticus varios loquendi modos, tum advertes ejuſmodi loquendi modos ex hiſce promanare fontibus; ut cum dicit, Dare negotium idem eſt quod mandare: Nam mandati cauſa finalis eſt negotium, ita ut qui mandatum velit exſequi, negotioſus ſit neceſſe eſt. Dare palmam, idem eſt quod victoriam concedere: Palma autem ſignum eſt victoriæ; qui ergo palmam alteri præbet, ſignificat eum victorem. Dare effectum, ſignificat expedire; Qui enim rem aliquam effecit, elaboravit, abſolvit, jam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emungere pecuniam, i. e. extorquere pecuniam, à ſimilitudine; Facilius enim quiſpiam à quopiam è naſo mucum emungeret, quàm à ſene pecuniam

adipiſ-

adipiſceretur. Obire munus, eſt acceptare officium; Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorum munus. Ita ubi lubet, ſi modò animum advertas, experieris in omnibus loquendi modis aliquam ſubeſſe cauſam. Sicut Eraſm. in ſuis Chiliad. nihil aliud agit, quàm ut doceat, unde, & quibus ex cauſis Proverbiorum ſententiæ ortæ ſint. Deinde, & idem agit Dialecticus in ſuo dicendi genere. Nam poſtquam rerum conditiones ac proprietates per locos ſuprà nominatas edocuit, tum inde porro reliquam ſuam tractationem proſequitur. Docet enim inde conficere definitiones, diviſiones, propoſitiones & argumentationes. Et daturus alicujus rei definitionem, ſumet eam, aut ex rei eſſentia aut à genere per ſpecies, aut per propria, aut ab accidentibus, aut à cauſis, aut officiis, aut membris, &. Deinde oſtendens definitionum, certitudinem veram, Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propoſitiones convertendas, atque ita experiri, an converſæ æquipolleant. Nam primùm poſtquam rem aliquam docuit definire ex rei ſubſtantia, tum definitionem docet convertendam, hoc eſt, aut ſubjectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum ſubjecti collocandum, aut ſignis aliquibus adjectis aliquo modo commutandum: ut, potus eſt liquor ad bibendum aptus. Hac definitione datâ, jubet eandem definitionem tranſpoſitis vocabulis convertere, ac ſic indagare, an definitio ſit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus eſt potus. Ecce jam habes Synonymiam; nam utro modo efferas, idem ſonat: Sic avaritia, eſt omnium rerum cupiditas; omnium rerum cupiditas, eſt avaritia; & ſic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Poſtremò etiam Rhetor, etiamſi omnia ornatè, eleganter, amplificè ac ſplendidè dicere ſtudeat; & omnem ſuam dicendi rationem, ad applauſum vel audientium vel legentium inſtituat, tamen hiſce ſuprà nominatis dialecticis locis, ceu fundamento, nititur. Nam utcunque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad hujuſmodi locos referri poſſunt, ſicut illorum libri nobis multis & pleniſſimè tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac ſententiarum præcipiunt. Hujuſmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quàm ut nos erudire conentur, quàm variis modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem ſententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiſcere deſiderat, is dicendi artes, hoc eſt, Grammaticam, Dialecticam, & Rhetoricam quàm diligentiſſimè ediſcat, præcipuè vero Dialecticam, & maximè eâ parte, ubi locos proponit, quibus rerum conditiones, proprietates, accidentia & cauſas explicat, quos quiſque ſibi quàm familiariſſimè efficiat, ac ita perdiſcat, memoriæque commendet, ut eos ad unguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodiſſimam viam ſibi parabit. Tum etiam plurimum faciet

ad Synonymiæ rationem, qua discet de una re plurifariam loqui, quos deinde loquendi modos sibi quisque ad suum usum reservabit, quos postea ad quamvis causam pro rerum ratione ac circumstantia accommodare poterit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, ut inde etiam vocum & orationis proprietas perdiscatur. Ubi enim didiceris de una re variè multisque modis loqui, tunc judicium est adhibendum, qua in causa, quo loco, quo tempore, apud quos, quivis loquendi modus adhibendus sit: Id quod quisque usu & exercitatione perdiscet. Adhæc, non parum ad rem faciet, si studiosus puer diligenter & assiduè versetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & noret, quibus quisque loquendi modis uti soleat, quò eorum imitatione etiam sibi elegantem dicendi facultatem parare possit. Quamobrem, studiose lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla proposita sunt, quibus & uti possis, & ad horum imitationem similia & plura affingere valeas. *VALE.*

A

An Abbot, vide Bishop

To Abash, to fray, to fear

COnturbare metu, Terrorem, metum, vel pavorem alicui afferre, injicere, incutere, inferre; terrefacere, stupefacere, obstupefacere, obstupere, obstupescere, stupere, terrere
Et faciunt gemino cusis & unda metus
Concussa pectora, animi turbati
Dum stupet obtutuque hæres defixus uno
Obstupuit, steterantque comæ, & vox faucibus hæsit.
Attonitus visu ac voce Deorum
Attonitis inhiare animis,
Animo exterritus
Obstupuere animi, vide to fear

Abashed vide Astonied.

To abate in Reckoning.

Decidere partem, quod vulgò dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare, Cic. Tuam partem dimidiam quemadmodum vis, decide
Decidere partē, apud Plautum, pro demere summam
Deducere de rationibus

To Abate in courage vide a Base mind, and dispair

To Abhor a thing, vide to Loath.

To Abide, to suffer great griefs or pains.

Sustinere, pati, ferre dolorem immodicum, gravem, acerbum, incredibilem, qui vix ferri possit
Acutissimum capio, suscipio, haurio, traho dolorem
Cruciatibus angor, conficior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, discrucior, divellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, divexat, perturbat, afficit, gravat
Concidit, cecidit animus ictu doloris, vi curarum, concursu molestiarum labefactatus, convulsus, percussus est
Jaceo in mœrore ac sordibus
Curis & ægritudine maceror
Contabesco acerbâ solicitudine, gravi curâ, angore, ac mœrore, vide to suffer

To be Able, to may or can.

Valere
Posse
Queo, Salust.
Potesse apud Comicos
Habere potestatem, facultatem
Vires, vim habere
Potens esse
Viribus valere ad aliquid agendum

Able, vide Apt.

Not Able.

To Abolish, to undo, to disannul, or repeal.

Irritare, Irritum facere
Cassare, Infirmare
Leges rescindere
Decreta scindere, Revellere
Invalidum reddere
In nihilum redigere, Tollere.
Retexere, Revocare
Leges, tabulas reficere, frangere
Abrogare, Antiquare, Abolere
Annihilare, ἀνυφεῖν
Consuetudinem malam radicitus evellere, S. distinct.
Inducere decretum, Senatusconsultum, Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractū. & abrogare, Cic. Hic ager omnis quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecuniâ vobis inducitur
Rumpere rogationes
Edicta rumpere, apud Hor.
Errores crassos, cacoethes, abusus, superstitiones in Ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere

Abolished, vide out of use.

Absolute, perfect.

Perfectum, Absolutum
Completum, Plenum
Summum, Elaboratum
Expolitum, Perpolitum
Expletum omnibus suis partibus
Omnes numeros habens, ut Stoici dicunt
Dextrum, id est, Perfectum, Virg.

To Abstain from meat,

Cibo parcere, parciùs uti
De cibo detrahere, temperare, abstinere, moderari, vel ei cibum minuere

Abundance, plenty.

Abundantia, Exuberantia
Multitudo, Affluentia
Opulentia, Satietas, Plenitudo
Copia, Luxus, Uberras

Prodiga

Prodiga rerum luxuries
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat

Abundant, plentiful.

Affluens, profusus
Abundans, περιττόμυθος
Redundans, Supervacuum
Superfluum Supervacaneũ
Uber, Exuberans
Copiosum, Cumulatum
Dives, Locuples
Supra vota suppetens

Abundantly, plentifully, or copiously.

Abunde, Abundanter
Ubertim, Profusè
Uberrimè, Dapsilè
Affluenter, Satis supérque
Copiosè, Affatim
Largiter, Largè
Locupletissime, Cumulatim
Cumulatissimè, Plenâmanu
Pleno cornu, Ampliter
Optimè atq; opiparè Plaude.

To abound in great plenty, have great store.

Abundare, περισσεύειν, Redundare
Scaturire, Superare
Superabundare, Exuberare
Superfluere, Profluere
Affluere tam bonis quam malis
Copiam habere magnam & luculentam
Supra modum quippiam possidere
Circumfluere, Cic. d Ar. 2.
Circumfluens gloria, Scatere

Acceptable, vide Dear.

To account, or reckon.

Reddere, seu etiam facere rationem expensam
Referre rationem seu impensam
Impensam ad calculum rejicere
Computare, ψηφίζειν
Calculum ponere seu rationem
Supputare
Συναίρειν λόγον in Evang.
Ratiunculam reddere
Ratiunculam subducere
Λόγον καὶ λόγους συναίρειν
Sumptuum rationem subducere
Ακριβολογισθῆς
Calculare, Ratiocinari
Ad calculum reducere, Cic.
Facere calculum
Ducere rationem, λογίζεσθαι
Subducere ad nummum
Facere computationem, apud Asco.
Dare calculum, rationem
Rationem inire
Ad calculos notare
Rationem rectè scire subducere
Rectam rationem colligere, constanti ratione to cast a true account.

My accounts being cast up I shall know my losse.

Putatis, Supputatis, Ductis subductis rationibus, rerũ mearum faciam colligam percipiam, perstringam conficiam, deprehendam intelligam, sentiam rei familiaris jacturam, Damnum, Detrimentum

An account, or reckoning.

Ratiocinatio, λόγος
Supputatio, Subductio
Computus, & computatio vulgo dicitur, sed minus Latine
Expensarum ratio, apud Ciceronem, est ratio sumptuaria
Ratio dari & accepti, expensi & accepti, calculus
Tabulæ accepti & expensi
Conficere tabulas rationes in ordinem, quod vulgus dicit Registrum facere, inquo scilicet accepti datique ratio notatur
Expensi, impensique rationem deferibere, to write a reckoning
Codex liber rationarius, registrum vulgo dicitur, a reckoning book.

To oversee or examin an account.

Rationes dispungere, significat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc dispunctio pro diligenti examinatione perpunctationeque accipitur, ut scribit Alciatus quod veteres solitifuerint rationes quum data & accepta constitissent, transverso puncto confodere, Rationes diuperactas absolutasque recognoscere

Of no account.

Nullius pretii, Infimæ conditionis, obscuri loci, nullius ordinis
Despectus, abjectus, contemptus
Nulla multorum laude commendatus, honestatus, nobilitatus

A master or auditor of accounts.

A rationibus, A calculis
Ratiocinarius, quem Cic. vocat calculatorem
Magister rationum curiæ quem contrariò Tarium, vulgo vocant, Comptroller.

Of one accord, consent heart, or will.

Unanimis

Unanimis, vel Unanimus
Concors, consentiens

With one accord and consent.

Unanimiter
Conjunctis sententiis
Concorditer
Una mente, uno ore, pari voto & uno consensu, uno animo atque una voce, vide consent.

To do a thing with one accord or consent.

Cõpositoré gerere, agere, facere
Ex pacto, ἐκ συνθήκης, composito rem gerere
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex cõposito ἐκ παραλόγου
Compositopacto factum est, Terent.
Nihil non ex composito fecimus
Pactum servavimus, Plin.

To accuse one, or to lay to his charge.

Arguere aliquem furti, pecuniæ interversæ
Dicam scribere, vel impingere.
Crimen objicere, pro quo inferre crimen, Cicero dixit
Crimen intendere
Accusationem contra aliquem instituere
Contravenire, Cic.
Crimen impingere, quod Græci
Δίκην ἐπάγειν dicunt
Αἰτίαν δούναι κατά τινος
Reum agere, Accusare, poscere
Incusare, Culpare
Insimulare, Sugillare
Criminare, Deferre aliquê:
Aliquem in crimen vocare:
Furti aliquê alligare, agere:
Crimen conferre, conjicere in aliquem
Crimina Congerere
Judicare reum
Acquirere capite vel capitis, pro criminaliter contra aliquem procedere
Similiter Accersere, vel arcessere aliquê in judicium capitis, Cic. unde capitis accersiri, to accuse of a deadly offence or crime: apud Plutarchum.
Capitalibus criminationibus, mendacibus calũniis capitis aliquem expetere
Calumniari
Criminibus falsis insimulare
Falsum crimen intendere in aliquem, to accuse falsly.

Not accustomed to labour.

Nondum es assuetus, assuefactus laboribus
Labores ferre, sustinere non consuevisti, sensisti, tulisti
In laboribus non versatus, inexercitatus, rudis & insolens es
Nondum tibi labor familiaris est
Laboris impatiens, vi. wont

Acquaintance.

Notitia, Consuetudo, Conversatio.
Conjunctio, Familiaritas, usus.

To atchieve, vide End.

To be acquainted or familiar with one, to be conversant or keep company with.

Agere consuetudinem, exercere
Familiariter uti, Victitare
Domesticam agere consuetudinem,
Versari, Conversari
In perditissima juvenum colluvione versari
Commercium habere, seu rationem
Unde malorum commercio reddimur deteriores.

To enter an action in the Law against one, or to sue one in the Law.

Citare, in jus Citare,
Litem movere, apud Ciceronem
Trahere ad judicem, ad subsellia
Per fora trahere
Actionem intendere, instruere, to make his complaint
In jus ducere, trahere, vocare, rapere, Ἕλκειν
Obtorto collo in jus trahere Hiero.
Educere in jus, litẽ intẽdere
Δίκην λαγχάνειν
Convenire aliquem in jus, ad judicem vocare, vocare in crimen
In judicium trahere, ducere
Καταγράφειν εἰς ἀγῶνα
Postulare aliqueminjuriarũ
Dicam alicui scribere vel impingere
Molestissimis litibus aliquem involvere
Odiosis aliquem divexare litibus
Diem dicere, vide to Sue.

An Act of Parliament. vide Commandment.

Added or put unto.

Adscriptus, Annumeratus
Additus, Adscitus
Accersitus, Lectus
Receptus, relatus, positus, collocatus, recensitus in studiosorũ numerum, in amicorum album relatus.

To adorn, vide to beautifie

To advance, vide Promote.

To advance learning, vide Learning.

To advance upon fortune, vi Fortune and Danger.

An Adversary, vide For

Adversity vid. ill Fortune.

To Advertise secretly, vi. to warne and to put in remembrance.

Advised, vi. Circumspect.

By your Advice, vide by your Counsel.

To commit Adultery.

Adulterare, & Adulterari
Mœchari, μοιχᾶσθαι
Mœchisare, apud Plautum
Adulterium committere, inferre
Sitientibus agris propriis alienos irrigare, metaphoricos
Alienum arare fundum
Ἀλλοτρίαν ἀρᾶσθαι ἄρουραν
Cum alienâ uxore rem habere, Capere usurâ corporis uxoris alterius, apud Pla.
Alterius torum maculare, polluere.
Uxores aliorum futuere, permolere.

An Adulterer or Cuckold-maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cucullus & Curruca proverbio dicitur, apud Juvenalem & Plaut.
Mœchus, Adulter, Succuba
Alieno marito se subjiciens

Adultery.

Adulterium, Mœchia, furta
Incomplexus
Stuprum apud Quintilianũ & Plautum pro eodem

To Admonish, vide Exhort

An Advocate, vi. Atturney

Affability, vide Courtesie, Affection.

Affectus, Studium Animus, Voluntas, Libido, vi. will

Affectionately.

Intimè, Cupidè, Ambitiosè Curiosè, Voluntariè, ultrò

To affirme, or assure.

Adserere, vel asserere
Astruere efficacibus argumentis
Certò dicere
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
Συμβιβάζειν, Asseverare
Affirmare, διαβεβαιοῦσθαι
Instare factum, Terent.
Ille instat factum
Omni asseveratione confirmare
Asseverantiùs dicere
Corroborare. Ratum habere
Pleno ore affirmare, ut aiunt, nam verò periculum non ad me reçiplo solùm

Afterward, or after this.

Postea. Postquam
Post aquam, posti, ubi,
Post ubi, Simulac.

Again, et sooth.

Rursus & Rursum
Ἐπαναλιν, Iterum,
De Itera o in sacris literis Secundo
Ex integro De integro
A novo vulgus dicit
Vicissim per vices, vice versâ
Ἀμοιβαίως Alternatim, ἀμοιβαίας

Alternis, Alternè, ἀμοιβαίως
Nunc unum, nunc aliud.

Against, or contrary

Contra, κατὰ cum gen.
Adversus & Adversum, præpositiones. Præter, Terent. Præter civium morem atq; legem. In cum accusativo.
Ad pro contra quoq; ponitur.
Erga, sed sæpissime in bonã partem, quamvis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Livium.

To be against, or contrary.

Adversari, Obsistere, obstare
Oppugnare, Impugnare.
Resistere, obluctari, reluctari, Obniti, Reniti, Repugnare.
Contra stare.

Age, time, everlasting, perpetual.

Ætas, seculum, ævum
Perpetuus, a, um. Sempiternus, a, um
Sempiternitas
Æternus, a, um
perpetuitas, perpetuò adver.
Æternitas, vide Old.

Aged or old of 12. years.

Annos duodecim natus est
Duodecimum ætatis annum agit
Ætas ejus est duodecim annorum
Duodecimum ætatis annũ non excessit, non egressus est

The prime, the flower of age or time.

Flores ætatis, Integra, Firma, Valida ex ætate.
Ætate vigens, Validus & Firmus ex.

Of one of like age.

Coævus, ὁμήλιξ, ὁσίτης
Coætaneus, Æquævus
Ejusdem ætatis, eâdem ætate
Æqualis
Collactaneus, simul lacte nutritus
Ætate conjunctus
Par ætate & annis
Contemporaneus
Synchronius, συγχρόνιος

Aged, vide old.

To agree, vide to consent.

To agree with the time, to be even, and jump with the World or time.

Omnium horarum hominem agere
Comparare se ad omnia
Regionis moribus servire, obsecundare
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare
Scire foro uti
Servire scenæ occasioni
Polyp mentem habere
Ῥᾳδιούργως πρὸς ἀχθῆ
Rebus præsentibus, tempori, loco se accommodare
Insanire cum insanientibus
Τοῖς μετὰ μέρους συμμαίνειν
Uti foro, tempori cedere
Tempori servire, pro tempore agere
Καιρῷ λατρεύειν, Phocyll.
Omnibus vel tempori se accomodare
Διαπαιδαγωγεῖν τὸν καιρὸν
Opportunitatem expectare
Καιρὸν παρατηρεῖν
Necessitati parere
Tempus spectare aptum
Observare temporis occasionem
Amiculum pro venti aptare flatu

Agreement or concord.

Concordia, Mutua gratia, Unio
Consensio, Pax publica
Tranquillitas voluntatum
Studiorum & Sententiarum summa consensio, Cic.
Consensus omnium rerum
Idem velle & Idem nolle
Eodem animo, eadem & sentire & decernere
Unanimitas
Unus omnium rationum consensus
Consentiens voluntas
Concordiâ parvæ res crescere, discordiâ vero splendidas maximasq; opes dilabi ac deflorere
Concordiâ respub. omnis constat quantumvis parva, necnon opes conservantur maximæ, & augentur exiguæ; Contra, factionibus & dissidiis opulentissimæquæque & celeberrimæ civitates funditus exscinduntur, vide Enemies.

An agreement of peace vide League.

To aid vide help.

The ayre

Aer ἀήρ, Cœlum, Aether
Jupiter pro aere, apud poetas
Æquor pro aere, apud Virg.
Inane pro aere, apud Lucr.

A sweet air, vide fair weather.

An ale-feast, vide banquet.

Aloft, vide high.

Although, notwithstanding.

Etsi, Etiamsi, Tametsi, Cumvis pro quanquam, Licet, Licèt
Quanquam, Quamvis, εἰκῆ

All or every one.

Omnis, totus, Cunctus
Universus, unusquisque
Quisque, Singuli.

To allure, to entice, or to win one by fair means.

Allicere, δελεάζειν
Allectare, ἄγειν, cum genit.
Lactare, Allectare
Variis allectare lenociniis
Pellicere, Illicere
Invitare, Lenocinare
Capere illecebris, blanditiis
Attrahere, excitare, inducere
Lactare mellitâ spe, delitiis
Præmiis, allectamento invitare
Signo quasi dato invitare
Omnibus modis allicere
Ducere quoq; pro illicere, inescare ac dilectione quadam oblectamentisq; demulcere ponitur
Delectare à delicere, sicut allectare ab illicere, et attrahere
Ἐφέλκειν
Attrahere in cassem, Inescare
Innectare, Impedire
Invisçare, Illecebris circumvenire
Illaqueare tricis, Irretire, vide flatter.

Pleasant allurements or inticements.

Allectamenta, incitamenta, Invitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat
Illecebræ, blanditiæ
Allectamenta, ἄγρευμα
Blandimenta, Demulcimenta Ille-

Illecebra singul. Lenocinia
Illicia, plurale ab illicium apud Ciceronem, Vilcatium, Ambio.

An allurer, an enticer, or flatterer.

Illex, Illiciens, Illecebrosus
Alliciens, Allectivus, αλαζών. vide flatterer.

An Almond.

Amygdala, vel Amygdalum
Ἀμυγδάλον
Nux Thracia, Nux Græca.

Almost, well near.

Benè, propè, ferè
Propemodùm, Ferme, Propediem
Μικρὸ ὀλίγου Quasi
Tantùm non, apud Erasm. Suet. Livi. v. Ide frequens
Parum best, Minimo minus
Paulò minus, antepenultima acutà, pro eodem frequens in sacra Scriptura, & apud Sueton.
Admodum, pro ferè, apud Livium.
Jam mitigati admodum animi,
Modò non, pro ferme, apud Terent.
Plerumque adverbium.

All over, vide every where.

Alteration of state, vide my state is altered.

To alter or change, as old fashions or customes are changed.

Exolere, exolescere
Inveterascere, Mutari
Contabescere
Obsolere & obsolescere

An Altar.

Altare, Altarium
Ara, βαμὸς.

Altogether, vide utterly.

Always, day and night, continually, without ceasing.

Die ac Nocte, Nocte dieq;
Ἀνύδυσι, νυχθήμερον
Semper, omnes per annos
Diu noctuque, Noctes & Tempus in omne (dies
Νύκτας τ' ἠ ἡμέρας
Continuè, Continenter,
In ævum æternum
Assiduè, indefessè, Continenter
Incessanter, Indesinenter.
In perpetuum
Ἀφειδῶς
Nullo puncto temporis intermisso
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione
Sine intermissione
Ne minimam quidem moram interponendo, Citra respirationem
Protinus, apud Virgilium
Perpetuò, jugiter
Nunquam non, Irrequieto labore
Noctibus continuare Dies
Ne genu quidem flexo
Οὐδὲ γόνυ κάμψας, Proverb. pro sine omni intermissione, Without ceasing.

Ambassadors, vide Posts.

Ambition, or a desire of glory.

Ambitio & ambitus, mediâ correptâ, sitis famæ
Sitis impotens honesti
Studium, cupiditas honorum, imperiorum
Gloriæ appetentia, apud Ambros.

Ambitious, or desirous of glory.

Appetens, avidus, cupidus famelicus gloriæ, famæ.
Sitibundus, Esurientissimus laudis
Immoderatè appetens honores
Ambitiosus, φιλότιμος
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus
Non alienus ab ambitione
Cujus juvenilem obsedit animum gloriæ febris, vel sitis
Sitientissimus laudis
Magnarum pomparum amantissimus
Laborans ambitione
Thraso φιλόδοξος.

To be ambitious or to seek after praise.

Captare laudem φιλοφρονεῖσθαι
Affectare, venari gloriam
Gloriæ inhiare
Servire gloriæ, & propriæ laudi.
Vacare populari auræ aut gloriâ (ri
Honoris cupiditate titillari
Auram captare popularem, favorem, gloriam mortalium inanem
Populares ambire honores
Φιλοτιμεῖν, ambire munia
Petere prehensare honorem
Honorum, gloriæ cupiditate, siti famæ teneri, illici, capi, duci
Ferri ambitione
Expetere, aucupari famam
Ambitione auræ popularis teneri,
Conflare populares honores, & vulgi commendationes, & favorem undecunque captare.

Immodicus

Immodicos hominum rumusculos aucuparl, Cicero
Duel gloriâ, Cicero: ſi quis honore ac gloriâ ducitur
Ex laude pendere
Aucupare gloriâ, gloriolâ
Immodicis ſtudiis ad honores contendere
Laborare ambitione, cupiditate honorū. Honores petere
Inanes ſtare glorias
Gloriola afflatum captare
Gloriam appetere vel expetere, quærere, honorem affectare apud Sā. Honorem velificare, apud Ciceronem contra Rul.
Pendere à multitudinis aura
Applauſū captare humanū
In honorem quærendo totis viribus incumbere
Non ego ventoſæ plebis ſuffragia venor, Horat.

To amble.

Tolutim greſſus glomerare
Alterno crurum explicatu glomerare greſſus
Alipedes, πλεύμονες

An ambling horſe.

Gradarius, gradatim incedens, veſtigia modicè ac volubiliter tollens, εὔρυθμος
Aſturca, ab Aſturca oppido Hiſpaniæ, Teldones apud Plin. Aſturcones.
Mannus, idem quod Gradarius, quaſi ad manum manſuefactus, apud Horatium & Eraſmum, alii aliter ſcribunt
Tolutarius à tollendis & glomerandis pedibus Latinis dicitur
Tolutaris à Seneca vocatur
Gygerius, equus pumelius, apud Strabonem
Mannulus, equus, pullus, diminut.

To amend, or correct.

Corrigere, Caſtigare
Emendare, elimare.

To amend his life, or to turn to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem
Ad bonam frugem ſeſe recipere
Converti ad meliorem frugem
A Corruptiſſima vita converti
Exuere vetus vitæ genus
Excuſſo vitiorum jugo ad emendatiorem reſurgere vitam
Vitæ caſtigatioris propoſitum ſumere
Recedere à vitio
Evadere ad bonam frugem
Vivere emendatiùs
Ad ſalubriora conſilia animum appellere
Reparare
Expiare ſcelus
Redire ad meliorem vitæ frugem
Benefactis penſare delictū
Redimere culpam præteritam
Pro egregia facta compenſare
Facere finem peccandi, vitiorum
A voluptuoſa ad frugi vitam redire
Sordes humanæ fragilitatis gratiâ pœnitentiæ emaculare
Ex abyſſo emergere peccatorum.

To make amends, vide to recompence.

Amiſſe, vide Ill.

To do amiſſe, vide to offend and to ſinne.

Amity, vide friendſhip.

Angry, wrath, fury.

Ira, Rancor, ὀργὴ
Iracundia, Stomachus
Bilis, Angor, χόλος
Indignatio, exeandeſcentia
Animi effervescentia
Animi pluraliter, Pone animos.

To make one angry, or to provoke one to wrath.

Movere, habere ſtomachum
Bilem alicui movere
Ad iracundiam provocare
Ciēre aliquem, Movere, ſimplex
Ad iram provocare
Iras inducere, colligere
Turbare alicujus animum
Laceſſere quempiam, amaricare
Exacerbare, Irritare
Aſperare, exaſperare
Exagitare, Infeſtare
Iratum reddere, incendere
Exurere irâ
Accendere cum accuſativo
Bilem concitare, conciere, commovere aliquem
Aggregare, Arrigere iras.
Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram
Acuere furorem
Offendere, Lædere
Animum accendere, incendere
Stomachum facere, apud Cic.
Exulcerare alicujus animum
In cenſum dare, pro iratum facere, Terent.

Angry, or diſpleaſed.

Iratus

Iratus, infensus. Iracundus
Ità commotus, affectus, agitatus, adductus, impulsus incitatus, actus, accensus, inflammatus.
Iracundior Adriâ, qui irritabili est ingenio, very angry.
Iracundè, cum irâ, inflammato ore, ardentibus oculis.

To be angry, vide to chafe.

Angred, vide chafed.

To repress, or stay his anger or fury.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrænare, concoquere, ponere, mulcere
Stomachum obrei indignitatem effervescentem ratione cohibere
Stomachum tenere, Horat.
Comprimere æstus iracundiæ
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum
Placare animos
Iracundiam profundare Plaut.
Iræ modum, seu frænum ponere
Adhibere modum, vel moderationem
Dare locum iræ, apud Paul. ad Rom. 12.

To animate, vide encourage.

Any.

Aliquis, Ullus, Quispiam, Quisquam, Quivis, alius.

Anon, vide out of hand.

Answer, or to make an answer.

Respondere
Responsum dare, reddere, jactare
Ἀποκρίνειν
Verbum proloqui, Terent.
Dare orationem pro respondere, Plauto frequens
Subjicere, absolutè
Labra resolvere, ora reserare.
Subservire orationi, apud Terent.
Reddere vocem, sonos, verba
Inferre, tangere verba verbis
In verba prorumpere
Suscipere, apud Virgil. & in Evang.
Dicere cum ablativo & præpositione pro, vel cũ accusativo mediantibus præpositionibus, in vel ad
Ad rogata respondere, aut spondere, simplex pro composito, apud poetas
Excipere, Referre verba, dicta
Ad rem congruenter ἀποκρίνεσθαι, id est, ad verbum respondere
Respondere præter rem
Nihil ad rem, Non ad rem loqui
Responsum alienum à proposito dare. an answer, but not to the purpose.
Παραδιήσεις, ἀποκρίνεσθαι παραδιήσεται, λέγειν
De aliis loquenti, respondere de cæpis.
Ferre, accipere responsum, to receive answer.
Cicer. Cum à me id responsum tulisset.

Apart, vide privily.

Apothecary, or Grocer.

Unguentarius, Metropola
Odorarius, Aromatarius
Aromatopola, Pharmacopola
Medicamentarius, Herbarius
Pigmentarius, Myrobrecarius, apud Plaut.
Apotheca rius, Ἀποθήκη ἐστὶ

An Apothecaries, or Grocers shop.

Aromataria taberna
Pigmentaria, unguentaria officina, Μυροθήκιον
Myropolion, Pharmacotheca.
Apotheca vulgò dicitur, tametsi propriùs sit Apotheca repositorium, reconditorium granorum.

To Apparel, to clothe, to put on a garment.

Ornare, Vestire, induere
Amicire, Comere, Colere, vide to cloath.

Apparell.

Apparatus, Amictus, Amiculus
Ornatus, vestis, vestitus,
Cultus, Vestimentum
Indumentum, induviæ
Exuviæ, Spolia
Pexa toga, a Frizado or Irish Gown.
Vestis defluxit ad imos pedes
Arte laborare vestes, ostroque superbo
Vestis insignis auróque rigens
Picta croco, & fulgenti murice vestis
Illum vestis serica tegit
Vestimenta fluxa, vel laxa, loose, large, or wide apparel.

Appeased, vide Assuaged

To Apply.

Applicare

Applicare, Vacare, Incumbere
Inſiſtere, Inſtare, Inſudare
Invigilare, Operam dare, navare
Animam adjungere, applicare
Deditus, intentus, mancipatus eſſe

to appoint, vid. determine.

to appoint a day, vide Day.

to approve, vide of one conſent or opinion.

to approve by reaſon, vide to declare or ſhew.

to approach, to draw near unto.

Ingruere, Impendere
Imminere. Non longe abeſſe
Subeſſe, Hyems ſubeſt
Capiti impendere
Inſtare, Adeſſe
Appetere, Venire, Cominus ire
Adventare, Saluſt.
Comitiorũ dies adventabat
Obrepere, Appropinquare
Ad movere ſe propius
In foribus eſſe, vel in limine
Pulſare fores, Propinquare
In cardine verſari
In propinquo eſſe, ἐγγὺς εἶναι

an Apron.

Succinctorium
Semicinctium, apud Div. Hieronymum
Supparus, vel ſupparum
Περιζώμιον

Apt, Meet, Proper, Fit, Convenient, Sufficient, Profitable, Able.

Appoſitus, Commodus
Sufficiens, *ingenio*
Natus, aptuſque, Cicer.
Aſſentaneus, Aptus, Utilis, Bonus, Idoneus
Habilis, Conſentaneus
Conveniens, Congruens
Congruus, Accommodus
Accommodatus, Reſpondens
Non inconveniens
Fœlix, fœlix ad literas, Concors
Maturus pro idoneo, quadratus
Habilitas, Aptitudo, Fitneſs, vide Fine or Fit.

to Array, vide to make foul.

an Arbitrator or an Umpire.

Mediator, μεσίτης
Sequeſtrator, Sequeſter
Pacificator, Pacator
Reconciliator, Interventor μεσιτεύς
Author concordiæ, Arbiter
Qui regit, & dictis animos & pectora mulcet

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, trahere, Capere, Venari
Capere inſtitutum, Cic.
Sumere thema, Θέμα λαμβάνειν

ariſe, vide ſtand up.

the arm-hole, the hole under the arm.

Axilla, πτερύγιον
Ala, Aſcolæ, arum.

to arm, to harneſſe, or take weapons.

Armare, conſurgere in Arma
Armis ſe inſtruere, Circumdare
Arma capeſſere, gerere
Diſponere enſes & ſcuta
Accingi armis, ad arma cogere
Arma parare, exercere
Furor arma miniſtrat:
In armis eſſe.

to arm, to lay down arms or weapons.

Arma exuere, ponere, deponere
Prælia relinquere
Scuta, & arma demittere

an Army or Hoſt.

Exercitus Cohors, Manus, Phalanx, Caterva, Turma
Agmen, Spira, στεῖρα
Cuneus, Acies
Armatæ Phalanges
Copiæ, pro exercitus multitudine
Legio λεγεών

to arrive, to come to the haven, port, or land.

Appellere ripæ, Oris
Tangere, premere locum aliquem
Venire in portum
Tellure potiri, portum petere
Ad littora tendere
Carinæ littora tangunt
Rates amni inferre
Clavũ ad littora torquere

to aſſemble, to gather or levy an army.

Contrahere Copias, milites
Cogere militum manum
Conſcribere exercitum, militum cohortem, milites
Milites conquirere
Ἀνθοπλοζεῖν, ἀνθοπλοζίειν
Cogere facere, parare manum
Facere gregem, Saluſt.

Facere agmen, Historica sunt
Cogere exercitum, copias, agmen, equitatum, milites seu congregare
Scribere exercitum, milites, copias
Comparare, conflare, contrahere conficere exercitum, Virgilius, trahimusque viros.
Ingentes Martis contrahere turmas
Facere exercitum, Cicero
Colligere copias, exercitum
Συγκοτεῖν δύναμιν
Aciem struere
Cogere in prælio milites, æratas acies, Virgilius.
Augere auxilia, est, militarem gregem facere copiosiorem

to Arrest one, or to lay hands on one.

Capere, αἱρέω, Captivare
Manus adferre, inferre
Corripere, Cic. in Ver. Act 7
Hominem corripi ac suspendi jussit ex oleastro
Prehendere, comprehendere
Manus injicere, manicas, catenas
Ἐπιβάλλειν τὰς χεῖρας
Obtorto collo invincula ducere
Ἄγχειν καταξᾶσαι
Intondere vincula collo
Collum obstringere: Solin.

Arrogancy, vide Pride

Arrogant, vide Proud

an Arrow, a Bolt, a Dart

Jaculum, βέλος
Spiculum, Telum, Polos
Missile, sagitta, Hastile
Catapultæ, Tragulæ.
Arundo & calamus, Metaph.
Alcides, apud Virgilium.
Coriscus, apud Nonnium.

the Arse.

Anus, ni. Podex, κώλος
Colos πυγῆ
Sedes à Plinio frequenter ponitur pro anniculo & podice.

Arsiverse, overthwart

Præposterus, μεσοδιαστόλος
Perversus, διεστραμμένος
Inversus, Pravus

Artificer, a craftsman, a man of occupation

Artifex, Mechanicus
Manualis, operarius, opifex manuarius, δημιουργὸς
Χειροτέχνης, μηχανικὸς
Operarius, Sedentarius
Manibus sumptum exercens diurnum, apud Ambros.
Ex manibus vivens
Manibus victum sibi quærit, quem ventrimanum quidam vocant
Ex labore, manuum ope à vivens
Artem mechanicã exercens

Arts and Sciences lack their due due honor

Artes merito honore carent non ut deberent honoratæ sunt
Non quanti deberent, æstimantur
Non quo deberent, quo æquum esset, loco sunt
Non quem debent locum obtinent
Non admodum in honore sunt; dignitatis, existimationis, honoris, loci non habent satis
Exigui, parvi pretii sunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis artibus honor non est, locus non est, honor non tribuitur
Bonæ artes honore vacant dignitate carent, non coluntur, jacent, minime vigent

Artificially, vide Exactly.

Artillery, cannons, guns

Bombardæ, aut (ut alii volunt) Boardæ à sono, grandes & parvæ
Tormenta æ ca horrisona
Machinæ æreæ saxa rotantes, turrifragæ
Balistæ à nomullis dicuntur tormenta muros concutientia
Quarum species sunt Falcones seu Fulcunæ, quas Germani Cartunas vel Martfragas, Galli cannones duplices vocant, Dou'le Cannons
Serpentinæ seu serpentes quidam quas Cattunas simplices vocant
Serpentinæ mediæ, Falconetæ
Porrò ampliores, sed breviores sunt, quadratæ Bombardæ ignotos globos jaculantes, & Mortaria qui globos ulnæ diametrum habentes emittunt, quibus tecta & domorum pavimenta perforant hostis urbis interiora impetentes
Ignium ejaculatrices
Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel martialia tormenta, peditum scilicet

as I think, vide think

As soon as.

Vt primum, Vbi primum
Cum primum, Quam primum
Statim jam ut, Cito ut

As

As though.

Perinde ac ſi, Haud ſecus ac ſi
Æque ac ſi, Non minus ac ſi
Non aliter ac ſi

As like as, even as

Velut, veluti, ut, uti
Quaſi, tanquam, ceu
Perinde ac, ſicut, ſicuti
Ità, ac ſi, ὡς ἄντε, quemadmodum
Cum vel quum, temporis adverbium, quando, ubi

as men ſay, vide ſay

to be aſhamed.

Erubere, Erubeſcere
Verecundare Confundi
Pudet, piget vide to bluſh

to aſk, demande, or require.

Rogare, interrogare
Requirere ab aliquo
Quærere, Sciſcitari
Sciſcitari oracula Phœbi Virg.
Referre rem ad Senatum, eſt Senatorum rogare, interrogare ſententiam

to aſſay, vide to attempt

to aſſail, to invade.

Impetum vel inſultum facere in hoſtem, in hoſtium equitatum.
Ἀναλαλεῖν
Incurſare, incurrere in hoſtem
Ruere in hoſtes
Incurſionem facere
Omni conatu invadere
Comminus cum hoſte congredi,
Clypeo impetum facere & haſta
Συμβάλλειν σὺν ἀσπίδι δορί τε μαχεῦ, apud Homerum.
In mediam legionis curſu concito ſe proripere
In confertiſſimos hoſtes incurrere, Saluſtius
Medium penetrere agmen
In confertos hoſtes ruere
Involare, irruere in hoſtem
Irruptionem, impreſſionem facere
Infeſtare, iuvadere
Aggredi, Adoriri, ἐπιχειρεῖν
Impetere hoſtem συμβάλλειν

an Aſſault

Vis impetuſque militum, irruptio
Inſultus, acceſſus, incurſus violentior
Aciei ruentis impreſſio, quam vocat Cicero Appulium
Militum cuneatim incurrentium impetus, προσκολὰ
Ἀγὼν ἐν προσκολῇς

to give an Aſſault, to ſet upon.

Impetere, ἐπιτρέχειν
Incurſionem, impetum facere
Impetum extremarum facere virium
Impreſſionem, irruptionem facere
Violentâ manu invadere
Vrbem concitatius oppugnare
Admovere machinas omnes
Προσκάλλειν, Oppugnare
Scalas muris adhibitas aſcendere
Foſſas congeſta terra opplere
Expugnare pro oppugnare in Sacris literis ponitur
Impetum facere, προσκολὰ

Incurſu, impetu, impulſu, acceſſu violentiori
¶ Contra hoſtes defendere to repulſe the enemy
Repellere propulſare
Hoſtes defendebat à pinnis faciliſſimè
Depellere inſultum
Pellere, repellere, propellere propulſare hoſtes mœnibus
Exercitum fervente oleo reprimere
Sulphur cum picatumque ignem ejaculari in aſcendentes

an Aſſe-head, vide Dulhead.

to Aſſemble things together, vide gather.

to aſſemble and gather all the power together

Vires in unum contrahere, conſerre, colligere
Cogere ad arma viros
In arctum cogere, in anguſtum contrahere copias
Reliquias agminis colligere
Copias ſupplere
Congregare manum virorũ
Inſtaurare belli reliquias, vires
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium
Certamen rurſus experiri
Collectis copiis bellum inſtaurare
Iterare pugnam, Mavortis opus alacrius redintegrare

an Aſſembly of people, or men, vide congregation and multitude.

to Aſſige, vide beſiege

to Aſſiſt, vide help.

to Aſke.

Rogare, interrogare,
Rogitare, Petere, poſcere,
Poſtulare, Flagitare, Inquirere,
Exquirere, percontari,
Aſtipulari Seiſe tari.

to aſſure, vide to affirm.

Aſſuredly, vide without Doubt.

to aſſwage thirſt, vide Quench.

to aſſwage, vide to leſſen and pacifie.

to be aſſwaged, mitigated, or appeaſed.

Ut tempeſtas, ventus, flatus, fluctus,
Sopiri, conſopiri
Conſilere, Conſileſcere
Concidere, apud Hor. Concidunt venti, ſubſedere fluctus.
Placare, Temperare æquora
Reſidere Remittit ſe ventus
Mare quoq; dicitur miteſcere quando cadunt ventorum procellæ, flatus aurarum quieſcunt, motus procelloſæ tempeſtatis ſubſidunt.

aſtonied, or abaſhed.

Stupidus, perplexus
Attonitus, Conſternatus
Perculſus, Confuſus, animus tanta cogitatione rei exanimatus
Oeſtro percitus, proverb. Incertus
Ὀιστρῳ παραπλήξ
Stupefactus, ἐκπεπληγμένος
Animo attonitus, conſternatus
Ἐξεπλάγη, perturbatus,
Fluidus cui pectore manat Sudo, & è ſubito membra ſtupore pavent
Frigidus horror membra quatit

to be aſtonied.

In extaſim rapi,
Mente concidere, Cic.
A ſeipſo digredi
Ad ſenſum communem obſtupuiſſe dicitur, qui extra ſe poſitus eſt
In extaſi, extra ſe eſſe
Excidere ſibi dicitur, quiſquis à corporeis ſenſibus abripitur
Non eſſe apud ſe
Alibi vivere animo, non in ſuo corpore, Peregrinari animo, vide to Swoon

at the laſt.

Tandem, Demũ, Poſtremo,
Poſtremum, Denique, Noviſſime.

to attempt, to aſſay, to proue, to try, to go about.

Experiri, Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentũ ſumere facere
Capere experimentum.
Κίνδυνον ποιεῖσθαι Facere alicui
Magno pecuniæ ſumptu tentare rem aliquam.
Nihil intentatum, ingauſum, inexpertum relinquere
Fulvum ſpectatur in ignibus aurum

Attendance, ſervice.

Opera, Obſervantia, Famulatus.
Obſequium, Miniſterium
Servitus, Famulitium

an Attourney, an Advocate.

Advocatus, παράκλητος.
Cauſidicus, Patronus cauſarum.
Syndicus.
Actor cauſarũ fori litigioſi
Rabula forenſis ſeu fori judiciarii.
Aſſiduam dansoperam fore
Fori vaframentum
Litium protelator
Tritus in rebus forenſibus
Vafritias fori percallens
Περίεργον τῆς ἐργασίας

to attempt, vide to impute.

ancient, vide old.

to be in authority.

Authoritatem habere, obtinere, poteſtatem habere
Ἐξουσίαν ἔχειν
Tribuere alicui authoritatem magnam, v. Eſteem.

to augment, to increaſe to multiply.

Exaggerare, Augere, Adjungere
Ampliare, Adjicere, Augeſcere
Attexere, Apponere
Adnectere, Addere
Accreſcere, Exaugere
Multiplicare, Amplificare
Ἐμπαχύνειν
Tragicè cum amplificatione narrare
Quirita i
Augmentare, Coaugmentare
Locupletare, Aggerare
Rem parvam verbis facere magnam
Ad augere, apud Cic. Hæc ſig a adaugent ſuſpicionem
Auctiorem reddere. Cic.
Qui hæc ex minimis tanta fecerunt, amplificare

an

an Augmentation, or increasing.

Amplificatio, Augmentatio
Accretio, Auctarium
Ἐπίδοσις, Amplificatio
Accessorium, Appendix
Adjunctio, παρεδίκη
Annexio, Adjectio
Additio, Accessio, Cumulus
Τὸ πρόσθεν, προσθήκη
Τὸ ἄυξημα, Augumentum
Additamentum, Corollarium

an Auger, Wimble, a Piercer.

Terebrum, Terebellum, τέρετρον
Terebra, τρυπάνη

to Avoid, vide Escape, and Eschew.

Author of evil.

Auctor, Causa, Origo, Principium, Initium, fons malorum tu es
A te hæc mala, incommoda, calamitates, acerbitates, infortunia, damna, detrimenta, pernicies, exitium, rerum eversio, fluxerunt, manarunt

to awake, to raise from death to life.

Suscitari, ἀναζωπυρεῖν
Resuscitare, Vivificare
Vitæ restituere. Ad vitam revocare
Recreare, Excitare
A mortuis excitare
Animas exire sepulchris, Virg.
De functis vitam reddere, restituere
Putre cadaver in vitæ novitatem restituere
Dare vivis
Vitam vel vitæ reddere
Reddere aliquem vivis
Superas ad auras resuscitare
Astantium oculis exhibere redivivum
Reddere vivendi functionem pristinam, Mortuum suscitare
Vocare è sepulchro
Arentia deploratáque ossa vitali flatu animare, Eras.
Mortua corpora revocare
Facere reducem ab orco in lucem, Terent. in Heauton.
Ad lumina surgere
Excitare, renovare ab inferis, Umbris infernis
Animam revocare Orco
A Styge vitales revocare ad auras, apud Mantuanum
Recens demortuum vitæ denuo dare
Resuscitare corpus in vitam novam

to awake one, vide to Waken

Azure colour, vide Blew colour.

B.

a Babe, vide Child.

a Bauble, a Trifle, a thing of small value.

REs parva, levis, nihili, flocci, pili, nulliusque momenti, valoris, ponderis

a Babler, a Prater, a Chatterer, a Jangler.

Loquax, πολυλόγος
Immodicè loquax Linguax
Impendio loquax, Loquaculus
Dicax, Dicaculus
Bene linguax, Eras. Linguaculus
Garrulus, Rabula
Immodicus in verbis
Ἀκαιρολογία, λαλιὰ
Gerro, onis, inani verborum sonitu aërem verberans
Lingua effœni, ἀνεσχολίασις
Vaga diffluens verbositate
Caute, littore, turture Dodonæo ære loquacior
Longos logos faciens
In re non magni momenti verbosa utens prælocutione
Sinistra garrulitate corrumpens
Quorsum hæc tam putide tenduntur? apud Horat.
Homo bombylus, Proverb.
Architæ crepitaculum
Dodonæum æs, Batralogus
Multi sermonis, strepetus
Locutulcius, Multiloquus
Verbosus, Futilis, Spermologus
Fusus, Profusus in verbis
Blatero, Blaterator
Balarrio, & vide Tell tale.
¶ Et id vitii, Garrulitas, Loquacitas, Inanis quædam profluentia loquendi, Babling

to Bable, vide to speak foolishly.

Babling is no Eloquence.

Verbositas, prolixior, longior uberior oratio, non eloquentia.
Qui diutius loquitur, longiorem habet sermonem, plura verba effundit, facilis

Jis eloquentiam non poſſides

to Back-bite, to ſlander.

Mordere à tergo, traducere
Rem linguis veneno tinctis gerere
A tergo pinſere, Perſ. Detrahere
Venenatis pungere aculeis
Genuinum frangere, derogare
Acerrimos invidentiæ ſtimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere lancinare
Obtrectare, κακῶς ἀγορεύειν
Inimice lacerare, Moribus proſtituere, pellem caninam rodere
Procul allatrare, coram ne verbum quidem; mordere Cynica petulantia, linguæ vibrare ſpiculum
Inceſſere, impetere lingua
Λοίδορε ῥήμασι, σκώπτειν
Sugillare, vituperare, læderе, inſectari, inceſſere maledictis
Petulanter facundiam caninam exercere, obloqui, vide to ſlander.

a Backbiter, vide Slanderer.

Backbiting, vide Slandering.

Backward, vide Behind.

a Bag, or Poney.

Loculi, locelli, crumena
Loculus varios habens receptus
Bulga apud Lucilium, & vulga, utrumque legitur, quod nummos aliaſque res involvat, interpretatur Theca nummaria.
Follis apud Juvenalem. Et tenſo folle revehi
Vidulus, apud Plautum
Marſypium, aut ut alii ſcribunt, marſupium, utrunque bene.
Paſcecolus, apud Plaut. & Var.
Vomica, Metaphorice, ſi pecuniis ſuffarcinata ſit, à tumore dicitur φαλαγγίον
Fiſci, Fiſcinæ, & Fiſcellæ, a great Money-Bagg.
Pediames (ut refert Politianus in Miſcellaneis) nummorum ait eſſe receptacula, portas, ſportulas, ſportellas, ſaccos, ſaculos, ſaccellos, & crumenas, & velleas, & ſcorteas, & manticas, & marſypia
Pera, perula, πήρα
Aſcopera ἀσκόπηρα

to Bake.

Pinſere, furinariam exercere, panem coquere, facere, μάσσειν
Depſere, frangere munera Cereris
Mollire Cererem manu. To knead dough.
Piſtor dulciarius, a Pie-baker, piſtillarius, artocreagus.

a Barn, vide Thild.

a Baker, or Barter.

Coquens panes
Artocopus vel Artocopeus
Piſtor, vel pinſor, ἀρτοπώλης
Paniſica, piſtrix, furnaria & artopta, apud Plaut. a woman baker.

bald, or bare, without hair or beard.

Glaber, glabrio, ψιλός
Calvus, depilis, myconius
Φθινάς, raris Pilis, thin-haired.

ballances, a pair of ballances.

Lanx, cis; Bilanx
Statera, media producta, a ſtando, Ζυγόν, σταθμός
Trutina, libra, libella
¶ Trutinare, appendere, to weigh.

Bankers, or Exchangers.

Nummularii, trapezitæ
Menſarii, & menſularii
Campſores vulgo, ἀργυρομοιβοί
Argentarii, argentarium facientes
Κολλυβισταί, ἀργυραμοιβοί
Argentariam facere

to Banquet, or make great feaſts.

Celebrare convivia, dapes
Convivari, depon. Comeſſari
Convivium agere, agitare, exhibere, inire, facere.
Inſtituere dapes, vel epulas
Prandium exhibere adventorium, id eſt, pro ſuo felici adventu
Venit ad dapes turba vocata
Ore terere dulcem eſcam
Levare famem
Dapibus menſas ornare, & pocula ponere
Capere ore pabula, alimenta
Parant epulas, potandaque vina miniſtrant

Agitare

Agitare covivium
Sympoſia agere. Cibo paſci ſuavi
Edulium exhibere, epulas dare
Compotare, epulari
Dapibus epulare opimis, epulis fungi

Banqueting-diſhes.

Bellaria, tragemata
Menſæ ſecundæ, δεύτεραι τράπεζαι
Collibiæ, pandegia

a tipling Banquet, or an ale-feaſt.

Cœna vel menſa adjicialis
Repotia apud Eraſ. in Moria, à repotando
Adjiciale ac gaudatum convivium
Proſcenium, commeſſatio poſt cœnam.

a ſumptuous Banquet, a plenteous Table.

Commeſſatio, epulum
Compotatio, propinatio
Sympoſium, convivium
Vilicratio, apud Cic.
Menſa lauta, opipara
Menſa Sybaritica
Συβαριτικὴ τράπεζα
Syracuſia menia, magno videlicet apparatu ferculorum inſtructa, eximia, ſplendida.
Menſa Cerealis, pontifica, dubia, ſumptuoſa
Convivium opiparum, ſaliare
Apparatus magnificus, Perſicus, regalicus, apud Claud. βασιλικὸς
Baſilicus victus
Menſa magnifica, egregia, regia, generalis, Cœna recta
Menſa vel cœna pontificalis, popularis, Epicurea, pellucibilis, adjicialis, dapalis, adipalis
Alcinoi menſa, meſſium ſcilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes Saliares
Convivium magnifice inſtructum, Εἴλαπινα

to be a Bankrupt, to conſume and waſte his ſubſtance, that his creditors can have nothing.

Creditoribus cuncta relinquere.
Propter debita fugere
Decoctare aliena, fugere, in aſylum ſe recipere
Solum vertere, μεταστρέφειν
Sedem, locum mutare
Ob decoctam pecuniam urbe cedere
Cedere creditoribus, apud Auſon.
Collectis vaſis migrare
Ἀπονοσφίζεσθαι, ἀπαναχωρεῖν ἢ μετοικίζεσθαι
Cedere foro, apud Juven.
In fraudem creditorum bonis cedere, ne æs alienum ſuum perſolvant, furtum eſt maximum
Æris alieni magnitudine urbem fugere, Patria faceſſere
Domum ſuam bonaque omnia comediſſe, Catonis joco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum, quòd comediſſet dilapidaſſetque omnia
Decedere de omnibus bonis & ſuis cedere bonis.
Ἐκχωρεῖν τῶν ὄντων
Decoquere creditoribus
Negotiationem abrumpere.

the band of love, vide knot of love.

to baniſh.

Relegare, profligare ἐξοστρακίζειν
In exilium mittere, agere
Ablegare in exilium
Exulem facere
Exterminare, in ſacra Scriptura frequens: Pellere, ἐκκηρύττειν
Terra & loco propellere, privare, & exuere, Patria pellere, proſcribere
Ejicere, projicere, Pellere in exilium,
Exilium pati.

baniſhed, exiled.

Exorris, Relegatus, Proſcriptus
Exactus, Civitate privatus
Ejectus, ſubſtantive, Exul.
Ejectus ex patriam
Patria pulſus
Patria me abſtulit error
Exterminatus ſacer homo
In exilium miſſus, actus
Exilio mulctatus
Exturbatus, ſubſtan. Pulſus expulſus
Fugatus, Profugus
Μεταίσιος Proſcriptus

to baun, vide curſe.

to Baptize or Chriſten

Baptizare, βαπτίζειν
Regenerationis lavacro tingere
Per aquæ abluitionem à peccatis peccatorum eximere dare
Baptiſmali gurgite ob originali peccato, à primogenita noxa mundare.

Sacro Baptiſmate abluere
Vitali Baptiſmi gurgite originalis noxæ lordes eluere, purgare
Sacri fontis lavacro tingere
Unda, aſpergine ſacrata tollere labem
Lavacro regenerationis vitali, ſalutari aqua originale peccatum expiare
Aqua tingere

to be Baptized or Chriſtened.

Renaſci fonte Baptiſmatis, ablui, expiari, tingi
E fonte conſecrato lympha aſpergi. Chriſmate ungi
Lavacri ſalutaris unda dilui
Sacra purgari unda
Per aquam ſacri baptiſmi & renovationem Spiritus ſancti, ab originalibus vinculis expediri

a Barbel, a Fiſh ſo called.

Mullus, unico l, ſive per duplicem ll.
Mullus, Barbo, Barbellus, Trigla.

to bark like a Dog.

Latrare, ὑλακτεῖν
Baubari apud Luci. fictitium verbum à voce canum βαΰζειν

bare, vide bald.

a Barne.

Granarium, à granis
Horreum, ab hordeo
Penſile, à ſæno
Farreum, à farre, ut ſcribit Feſtus, δοτρεῶνα

Tritici promptuarium, reconditorium Ἀποθήκη σιτική

a barren or unfruitful ground.

Terra ſterilis, infrugifera, rupibus aſpera, ſqualens, nuda humus nec herbida. Macilenta.
Infertilis, infœta, Arenoſa, Iners
Macra terra, infructuoſa, jejuna
Infœcunda, haud fertilis, σῶφρ, dura, non fœlix, non ferax, inferax. Fœtura jugi exhauſta
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens
Arida, ſicca, ſegnis humus

a bar, a bolt, or a lock.

Obex, vel objex, ut alii ſcribunt
Objecticulum, Repagulum
Peſſulus ἐλλῦτρον, Repagula
Vectis Sera, Clauſura
Clauſtrum, ἐμβολεύς

baſe, vide low.

a baſe mind or courage.

Animus abjectus, puſillus, infirmus, imbecillus, demiſſus, humilis, exilis, jejunus, anguſtus
Animus jacens, parum roboris ac nervorum habens, ſine animo eſt, ab animo abeſt, facile commovetur, concidit, languet
Ex puſillo animo gloriæ cupiditas non emergit, exoritur, exiſtit, effluit
Anguſtos animos ampla & præclara cogitatio non ingreditur

a basket, a pannier or maund.

Sporta, Sportula
Cartallium, apud Hier.
Cartallus, κάρταλος
Calathus, Calathiſcus
Quaſillus, velum, cophinus
Κοφινος, Caniſtrum
Κανοῦν, Caniſtellum
Piſcella vimine, vel ex ſtipulis reflexis, Scirpea
Corbis, Corbula, γυρτή
Coricium, a basket to put bread in.
Panarium, Statius, Baltidium
Panariolum, Mart. Qualus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a baſon, vide a bowl.

a baſtard, baſe born or miſbegotten.

Illegitimus unico & in antepenult. corrept. Νόθος Notus, γνήσιος Naturalis
Illegitimo coitu natus
Spurius, incerto patre aut muliere non nota natus
Inceſtuoſo thalamo natus
Haud propria de conjuge natus
Manzar, de ſcorto (vel ex inceſtu) natus
Ut exponitur Deuteronomio & apud Juriſconſultos
Qui ne patris quidem nomen dicere poſſet, Neptuni filius
Qui matris ut capra dicitur, id eſt, à matre denominatus cui pater incertus
Subditicius, aſſimulatus partus
Suppoſititius, Subditititius Ὑποβολιμαῖος, ὑπόβλητος

Inventitius, Impositicius, Idem.
Exponere puerum
Subdere ova adulterina, puerum alterius loco ponere, partum supponere. Ὑποτιθέναι, ὑποβάλλεσθαι.

bath or bathes.

Balneæ Λαλάκεια
Balneatia, Balnea.
Balineæ Thermæ.
Sudatoria apud Senecam.
¶ Nymphæa πὶ λὔτρα, lavacra, apud Josephum & Plinium.
Lautulæ, quòd in eis lavemur & sordes corporis extergamus.
¶ Porro hypocaustum, Æstuarium.
Laconicum, substant.
Hybernaculum, & Vaprarium, quæ Germanis non tam eleganti quã usitato vocabulo Stuffe dicuntur hybernis nos temporibus a frigore defendunt.

a Battle ground, vide fruitful.

a Battel.

Bellum, Prælium, Pugna anceps
Certamen, Duellum.

to joyn Battel, vide to fight.

to Batter, vide to beat.

a Bawdy house or common Stews.

Lupanar, Prostibulum
Lupanarium, apud Ulpianum
Caneum, fornix
Species Meritoriæ vocis
Domus meretricia. Lustrum

to keep a Bawdy-house, or Stews.

Prostituere virgines
Turpitudini exponere
Lenocinari
Lenocinium facere, exercere
Corpore quæstum facere
Χαμαιτυπεῖν.

to exercise Bawdery, to hunt after whores.

Scortari, Meretricari
Lupari, Fornicari
Vitam in lustris agere
Adulterari
Lustrari, deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac lustris indulgere
Mœchari, Stuprare
Cum Scortis volutari
Corinthiari κορινθιάζεσθαι
Lenocinium exercere, facere, lenocinari. διαμασχαλᾶν.

to Be.

Esse
Essentia, the being of a thing.
Me capit ultima tellus
Roma me vidit
Aspicit & vultus Gallica terra meos
Tua messis est adhuc in herba.

a pair of Beads.

Sertum rosarum. Ova serpentina Rosarum
Series globulorum funiculo dependentium, globuli precum
Contextus orbiculorum seriatim cohærentium, seronam aliqui vocant
Sacræ baccæ. Sphærulæ precatoriæ
Rosariola divæ virgini annumerare.

a Beard.

Barba πώγων. Barbitium
Hircinio barbitio philosophum mentiebatur. Apul.
Mystax, μύσταξ, Mustaches.
Prima seu tenera lanugo, quæ per malas incipit serpere, incipiente barbitio
Aenobarbus, one that hath a red beard.
Spirilum, Barba capræ
Aruncus. Villus ex caprarum mento dependens. ἀρύγκιον.
¶ Barbare, med. prod. Barbam emittere, Pilos emittere
Actius, Tunc primùm pilabant genæ
¶ Barbã tondere abradere
Barbam ponere, deponere, to shave the beard.
¶ Barbam promittere, fovere pascere, nutrire, to let the beard to grow.

To bear.

Gerere. Portare, Ferre
Sustinere pati, vid. to carry.

to Bear good will vide to favour and to love.

wild or brute Beasts.

Feræ, bestiæ, Mutæ bestiæ, Belluæ, Sapiæ, Bruta, Omnia animantia, animalia, Jumenta à juvando, & armenta abarando, majora sunt Pecudes pecora, pecuaria minora. Greges pecuarii.

to Beat, to strike, smite, or to bang.

Ferire, Cædere. Punire
Percutere, τύπτειν, Castigare
Verberare

Verberare, Pulsare, affligere
Dare plagas, obtundere pugnis
Πλαγας ἐπιτείνειν, δοῦναι
Fuste contundere, fustigare, mulctare, repercutere
Colaphos incutere, colaphũ infligere, impingere
Inferre manus alicui, animadvertere
Icere, ictum facere
Tundere, Manum injicere
Verberibus, pugnis excipere
Pessime tractare, lancinare
Batuere apud Suet. & Plaut. pro virgis cædere, flagellare, nates cædere
Ἀπομασιγόω
Terga baculo, vel conto fatigare
Pugnos ingerere, dare
Κολαφίζειν δίκαι
Accipere pro meritis aliquem, tractare ut meritus est
Os præcipere, pulsare
Σύριγγα ἄγειν, apud Senec.
Tripode caput pectere.

to be beaten

Vapulare, verberari, Cædi.
Pugnos edere, est, cædi Pugnis
Pati virgas, ferulam
Loris effœnis luere pœnam
Dare, solvere, persolvere, expendere pendere pœnas
Meritaex pendere supplicia
πλεῖω ἀξίων δοκεῖν
Lumbrifragium auferre, Plauto dicitur, pro graviter cædi, contundi

to beat down with Artillery, to batter.

¶ Machinis oppida subruere
Tormentis concutere, bombardis; dira jacere fulmina
Bombardarum fulminatione, oppida, mœnia longo tractu posternere
Verberare urbem tormentis
Machinis bellicis muros contundere, perfodere
Mœnia ariete quatere, Livius
Crebris arietibus muros impetere
Exonerare, to shoot off
Ejaculari acerrime, continuo, die ac nocte
Machinarum præfectus, the master of the ordnance.
¶ Bombardarii equestres oblongas bombardas vehentes
Pedites verò bombardarii
¶ Bombardarii, Chirobombardarii
Sclopetarii, monobarduli, Gunners Musquetiers.

to Beautifie, to Adorn, to Trimme.

Ornare, Adornare, Exornare
Comare, βαπτομαι
Colere corpus, Venustare
Honestare, Picturare, Expolire
Polire, Perpolire, λαμπίζειν
Κόσμον ζητεῖν. Addere decus
Κόσμον φέρειν, Phalerare
Omni ornatu, qualibet arte colere faciẽ seu formam
Comparare pro adaptare & exornare, apud Cic.
Componere, pro diligentius apparare
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi
Lucem addere, reddere illustriorem, spectatiorem
Irritare, Illustrare, Lustrare
Excolere, sua liberalitate magnificè exornare. Decorare.

to Beautifie the face, or rather to counterfeit the face, as women do when they will disguise themselves, to Farder. à verbo Gallico, Farder.

Coloribus pingere, inficere picturire, pingere, depingere genas, faciem, vultũ
Faciem fucis aspergere
Vultum materiali candore oblinere, Ambros.
Præteritam juventutem in rugis anilibus polire. Hieron.
Colorare labra
Purpurissare genas
Fucare, ἀλχυνίζεσθαι
Fucò pingere. Fucũ facere
Penicillare, ζωγραφεῖν
Omni se ornatu, qualibet arte colere
Purpurisso, stibo, variisq; fucis ora oculosque depingere
Faciem depingere
Vitia corporis fuco occultare, Plaut.
Cerussa venustare faciem
Fuco splendente ornare comam
Caput arte comere
Unguentis cuti candorem, roborem inducere
Medicamentis corpus illinere, ut candorem cutis recipiat
Vultum fingere, Ovid.
Pumicare, apud Tibul.
Strigillare, cerussata mulier
Effigiem mutare naturæ, amentiæ est, August.

Beautifull, vide Well favoured and fair.

Because.

Quoniam, quia
Ὅτι, & in versu ὅτι
Quando, Quandoquidem
Quoniam, quidem respuit Eras.
Equidem, Siquidem
Nam, Namque
Quatenus,

Quatenus, Et etiam
Ut, Secundum Vallam
Posteaquam, Nimirum
Quippe, Utpote.

it becometh, it beseemeth, it is convenient, fit, or meet.

Decet, Condecet, πρέπει, Jus est
Ἐμπρέπει, Decorum est, Æquum est
Par fuerit, competit, impersonale
Convenit
Æquum, decens, conveniens est

it becometh not, or it is uncomely.

Non decet, Parum decet
Dedecet, Indecorum est
Haud decet, οὐ πρέπει
Haudquaquam decorum
Est præter dignitatẽ tuam
Inferius majestate tuâ est, apud Tacitum
A decoro alienum est
Contra quam decet
Παρὰ πρέπον

a bed, a palate, or couch

Lectus, Lectulus
Torus, κλίτη, λέκτρον
Lectica, portatilis lectus, cubile.
Stratum sub genere neutro, & stratus masc.
Στρωμνίον, Pulvinus
Grabatus media producta
Parabystum παράβυστον.
Lectulus parvus, qui sub majore poni solet

Before.

Ante, Pro, Antea.
Πρό & πρὸ genitivo junct.
Sub, quando significat ad locum
Postesque sub ipsos, id est, ante
Præter. Virg. Præter oculos

to beget, vide engender.

to beg, to go a begging.

Mendicare, πτωχεύειν
Stipem rogare, cogere
Ostiatim victum quærere
Precariò vivere
Pro foribus panem efflagitare
Eleemosynas emendicare
Victum mendicando ostiatim quæritare
Ostiatim obambulando victum conquirere
Civium domos quæritandi victus gratia oberrare
Ire ad faculum, Plaut.
Mendicato vivere pane
Vestibulatim sibi cogere, apud Ciceronem
Ἀγυιᾶθεν πτηνεῖν ἢ ἀγυιᾶθεν

a begger, or poor body.

Pauper, Inops,
Pauperrimus, apud Plaut.
Egens, egenus, πένης.
Egestosus, Afflictus
Ærumnosus, Calamitosus, flebilis, miser
Redactus ad inopiam extremam, miseriam
Ἀπόπτωτος indigens & pauper
Angusta cui res domi est, apud Juvenalem
Homo exili re, tenui fortuna
Tenuis, per Metaphoram
Homo tenuis conditionis
Vel hosti miserandus
Nudus planè, qui censum omnem devoravit, proterviam fecerit
Defectus ad calamitatem
Natus miseriis ferendis
Cui contracta res est & adducta in angustum
Tenuiter peculiatus, apud Budæum
Capite census, Equum habens Scianum
Tunicatus Cananicola
Cinclus, proverb.
Pausono, Codro, Ico, Telonico pauperior
Qui omnem facultatem, seu universam substantiam, indutus est, omnia sua secum portans
Non habens obulum, unde restim emat
Non habens ubi pedem ponat
Pistillo, Paxillo, Liberide nudior
Mendicus & mendicabulã
Rogator Plaut. vide without money

to begin, or to take in hand a business, to enterp; se.

Ordiri, ἄρχεσθαι, Inire
Exordiri, Auspicari, Initiare
Inchoare, Incipere Inceptare
Occœptare, Aggredi Adoriri, In manus sumere, ἐπιχειρεῖν
Exordiri telam
Capere exordium, initium, principium primordium
Iter sternere, aditum facere ad rem quamliber aggrediendam
Initium, exordium sumere
Principium facere, apud Eras
Accingi ad aliquam rem
Exordium, initium, facere, ducere
Aliena incipere.

a beginning or entrance into.

Exordium

Exordium, Initium
Auſpicium, Primordium
Caput. Capitulum vulgò vocant
Rudimentum. Frons
Principium. ἀρχή Ingreſſus,
Cunabula à Virg. pro initiis ponuntur
Veſtibulum per metaph.
Carceres, Orſus paſſivè
Incœptum, & io, Cœptum
Alpha. Inſtitutum, Cardo, Origo.
¶ Incunabulum, Inchoatio
Rudimentum, tyrocinium in literis.

In the beginning.

In principio, ἐν ἀρχῇ
In capite. Initio
In fronte. In frontiſpicio
In ipſo operis ingreſſu
In exordio. Primo geſtu
In ipſo veſtibulo
¶ Prima facie. Prima fronte
Primo aſpectu, obtutu, at the firſt ſight.
In ſpeciem, frequens apud Livium & Tacitum
Specie tenus. Ipſa apparentia
Prima ſpecie. In ſuperficie.

to fall or miſs in the beginning.

In portu impingere
In limine offendere, deficere
In ipſo operis ingreſſu peccare
Cantherius in portu, proverb.

from the beginning.

Ab exordio. Ab initio
A primo, id eſt, principio
A capite. A principio
Ἀπ' ἀρχῆς, ἐξ ἀρχῆς
Ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro
Ab radice ἐκ ῥίζης
A carcere ſive repagulo
Ἀπὸ βαλβίδος
Abaprolare, proverb.

from the beginning of the world.

Ab initio mundi
Ab ævo condito
Ab orbe condito
Poſt homines natos
Ab ipſo mundi exortu, initio
A condito mundo
Ab omnibus ſæculis
Ab ipſis creati temporis rudimentis
A creaturarum conditione
Ab orbis conditi initio
In ipſis humanæ propaginis foribus

from the beginning to the end, from the top to the toe.

A capite uſque ad pedes
Ἐκ πόδων, ἐς κεφαλὴν, ut eſt apud Homerum
A vertice uſque ad extremum unguem
A ſummo capillo, à ſummo vertice uſque ad imum calcaneum
A calce, uſque ad caput
A vertice ad imos uſque talos
A pedibus ad caput uſque
A vitia capitis ad calcei corrigiam
A pede, ſupremum aduſque verticem
A filo ſubtegminis uſq; ad corrigiam calige, Gen. 14
A carceribus ad metam
Ab ovo uſque ad mala, apud Horatium
A cœlo uſque ad terram, Plautus pro eodē ponit

the firſt beginning, or the cauſe of anyall or good.

Origo, Cauſa, Radix, ῥίζα
Seminarium, Fomes.
Fax, Initium, ἀρχή
Fundamentum, Fons, Scaturigo
Scaturies, Ortus, Factor
Architectus, Inventor
Suaſor & author. Parens, Princeps, Genitor
Effector, Dux
Præfector. Machinator
Novandarum rerum author, Caput.

to Beguile, vide to Deceive.

a Beguiler, vide Deceiver.

to behead to chop off ones head.

Decollare, Detruncare
Amputare caput
Truncare capita
Caput præcidere, Κεφαλὴν ἀπὸ ἀνῆν
Suppliciis extinguere capitalibus
A cervice caput revellere, reſcindere, avellere, recidere
Decapitare
Auferre caput enſe
Capite plectere, privare, mulctare
Collum præcidere
Cervicem cadere
Enſe caput metere, demetere
Capitis pœnas ſumere
Securi cædere, truncare.

to be beheaded.

Capite puniri, mulctari, plecti, truncari, obtruncari
Capitis pœnas dare
Capitalem ſubire, accipere

ſer-

ſententiam
Capitali ſentẽtia damnari.

Behinde, or Backward.

A tergo. Retro. Poſt
Ὀπίσω ὄντων. Pone. adver.
Pone ſubit conjux, apud Virg.
Pone reſpicient. Et præpoſitio
Pone caſtra, apud Livium.

to Behold, vide to See.

to Believe, to truſt, or give credit unto.

Credere πιστεύειν
Fidem habere, adhibere, accipere
Fidem tribuere, dare, addere
Perſuaſum habere
Aures patefacere, præbere, Cic.
Aures præbere
Audire cum accuſativo
Nihil reniti, Non reluctari

I believe it not.

Minime credo
Mihi non fit veriſimile
Demere fidem fabulis. Sueton.
Verbis, dictis tuis fidem non habeo
Supra communem opinionem fidémque naturæ
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum vero diſſidentibus, haud veriſimilibus, ſed abſurdis.

a little Bell, a Kettle, or Clack.

Tintinnabulum, à tinnitu
Nola, Cymbalum κύμβαλον
Campanula, Campanella
Crotalum, a Rattle.
Æramentum, & campana peripheriæ & ſoni majoris ſunt.

the Belly or Womb.

Alvus, Venter, γαστήρ
Uter, Uterus, Uterculus
Aqualicus, unde aqualiculus diminutivum, apud Juvenalem & Perſium Pinguis aqualiculus.

a paunch belly, or a gorbelly guts.

Venter, Ventroſus, Ventricoſus
Ventriculoſus γαστρών γαστρώδης
Obeſus, Aqualiculus, Diſtentus venter
Παντοτραγὴς, Saginatus, Carnoſus
Collatinus venter, apud Plaut. pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur
Seſquipede extantem habens aqualiculum, muſculoſus
Craſſus, corpulentus
Pinguis, præpinguis
Pinguiuſculus
Bene curata cute, bene paſtus
Rore paſtus, Ironice
Dorialem Plaut. vocat anum craſſam
Hebetior, id eſt, pinguior, apud Terentium
Pinguis, nitidus apud Ho.
Tarageus cetus prov. pro obeſo
& Belle pellucens habitus.
Toroſus, toroſulus, troſſulus, Succulentus, opimus.

Well beloved.

Oculis, vita atque animo mihi charior ipſo
Valde charus, percharus
Alter ego, ἑτερος αὐτὸς
Cum primis gratus
Omnibus probatus, & dilectus
Gratus, charus omnibus
Gratia multũ vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos favorem emeritus
Qui omnium emeruit favores
In oſtio formoſus, prov. vide Dear.

a Belt, vide Girdle.

to Bend from, vide to Eſchew.

Benefits beſtowed bountifully and frankly.

Contuliquæ in alium officia, beneficia merita potui
Quantum in me fuit, quantum efficere & conſequi potui
Pro meo ſtudio meáque induſtria complexus illum ſum
Affeci, ornavi, auxi omnibus officiis
Nullum officii genus, aut ſtudii, nullam omnino rem, quæ vel ad utilitatem illius vel laudem ſpectaret, omiſi prætermiſi, infectum reliqui
Omnia quæ quidem præſtare mihi licuit, profecta in illum ſunt
Meam in illum voluntatem & benevolentiam quandocunque res tulit, ubi tempus & occaſio poſtulavit, re probavi, oſtendi, ſignificavi, declaravi, patefeci
Bene meritus de illo ſum, quàm potui ſtudioſiſſime

Absque ulla remunerationis spe
Quanquam ab eo minimè parem gratiam expectarem
Licet non ex pectorem ut illum memorem & gratum experirer
Nulla tamen spe inductus ut parem mihi gratiam referret.
Ut paribus officiis remunerarer, compensarer, æquarer; ut ullum grati animi signum ostenderet

Benignly, vide Gently.

Bent, vide inclined.

To bestow a benefit upon, or to do one a good turn

Beneficentia prosequi, ἀπολαύειν
Benevolentia, amore, amicitia afficere
Beneficiis, bonis conditionibus aliquem augere
Cumulare officiis
Beneficium in aliquem conferre
Bene de aliquo mereri
Εὐεργετεῖν cum dativo
Beneficio afficere, observantia colere
Benefacere
Beneficia cumulare
Rem facere alicui gratam, quàm gratissimam
Benignitatem, Officia conferre
Benevolentiam declarare, præstare, apud Ciceronem
Tribuere operam amicis, officium homini amicissimo
Benignè alicui facere, aliquem beneficio demereri vide to give

To besiege, or to be-set a town round about.

Vrbem cingere copiis & militibus
Vrbem, civitatem circundare circumvallare, obsidere, urgere, circumvenire
Claudere muros obsidione
Facere obsidionem, obtessionem & obsidium facere Plaut. Varro. & fossa septum tenere
Obsidione cingere, πολιορκεῖν
Obsidione, bello premere

To besiege.

Longa obsidione fatigare
Bella oppida quatere, Virg. pro molestare, vallare
Suffocare urbem fame, Cic.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in sacris bibliis

To Bestow in Marriage, vide Marriage.

To bestow cost vide to Spend,

To betoken, to signifie

Portendere, significare, indicare
Prognosticare, prædicare
Demonstrare

Better.

Melior, ἄριστα χρῆσται
Potior, Præstantior
Prior pro melior Latinis ponitur, vide Dearer

It is Better.

Præstat, melius vel satius est
Commodius, prius, potius
Præstantius, optatius, optabilius
Præstabilius est

To set between, vide to interlace

Beware, take heed of tell it to no body, keep it close.

Cave ne cuiquam dixeris
Vide ne mortalium ulli dixeris
Vide ne alicui dixeris
Vide ne dixeris cuiquam
Vide ne temere apud aliquem effutias
Harpocratem egeris, fixeris
Digito labellum compesseris

To Bewitch, vide enchant

To Bewray, to Discover, to disclose, to utter, to publish abroad

In triviis declamitare
Prodere, arguere
Nudare, denudare
Detegere, publicare
Δημεύειν διαγορεύειν
In publicum adferre
Ex umbra in solem educere
Vulgare, divulgare
Proferre, enunciare
Invulgare, divulgare
In publicum emittere efferre
Personam detrahere
Operta recludere dicitur brietas, apud Horatium
Varia mentium abstrusa in apricum erumpent
Promulgare
Aperire, declarare
Pandere, revelare
Efferre ἐξενεγκεῖν

Sign-

Significare, manifestare
Edere, promere
Patefacere, palam facere
In vulgus disseminare, spargere
Sermones serere, λόγους σπείρειν
Eliminare, vulgare
In medium adferre
Propalare, notum facere
Exprimere, ostendere

by little and little, vide Leisurely.

By, Nigh, or Neer.

Apud, Prope, Ad, Penes
Propter, Secus cum accusativo
Παρά, Circa, περί, Juxta
Propinque, Cominus

by and by, vide out of hand.

to bid, vide to charge.

a Bier, or Coffin.

Sandapila, σορεῖον, Loculus
Σόρος Locellus, Capulus
Libitina, Ferculũ, à ferendo
Pheretrum, φέρετρον

to buy, to cheapen.

Emere, Comparare
Mercari, ἐμπορεύειν
Permutare pro emere
Ære parare, Destinare
Prædestinare
Conciliare, apud Terentium
Graeca fide mercari, id est præsenti pecunia

Big, vide Strong.

of a great bigness, vide Stature.

a bile or a botch, vide Imposthume.

a bill of my hand, vide Writing.

to bind by Obligation, &c.

Obligare, Obstringere
Astringere, Devincire.

to bind one to him by friendly pleasures.

Devincire beneficio quempiam sibi, ornare beneficiis
Beneficium præstare, conferre, dare, tribuere
Gratis officiis plebem obligare, Ambrosius.
Bene mereri de aliquo
Beneficium figere, Cicero. Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret, ut perpetuam hujus beneficii memoriam faceret
Beneficiis afficere
Παρασχεῖν cum dativo
Liberalitate omnes in officio continere
Demereri aliquem obsequio, bonis operibus obstringere
Adstringere, seu Alligare, vel obligare omnia, apud Ciceronem
Autorare se militem, proprie.

birds or any fowls.

Volucres, πτηνὰ
Aves, Alites
Genus alti-volantum
Volatilia, Præpetes
¶ Aucupio voluptatem quærere
Retibus implicare, pedicis fixis viminibusque visco illitis volucres captare

Aucupari, to Hawk.

a Bishop, an Abbot, or chief Prelate.

Antistes, Præsul, Abbas
Pontifex, Sacrorum præses
Episcopus, ἐπίσκοπος
Pontificali infula decoratus, ornatus insignitus, &, periphrasi venusta,
Episcopalitii ordinis non infimum decus, singulare decus
Alpha sacerdotum
Demissæ ad talum togæ sacrisque initiatus Episcopus
Olim soli sacrorum antistites presbyteri nomine censebantur, ut refert D. Hieronymus
Ante Christi in carnem adventum,
Dicti protomystes, archiflamines
Archimandritæ
Sacerdotes primarii
Archimandritæ nomen adhuc sibi usurpant in Graecia Abbates, quasi primates & præpositi monachorum eremos inhabitantium

the Bishop of Rome, vide the Pope.

to be a Bishop.

Episcopum agere
Episcopatum gerere
Episcopatum administrare
Episcopi munia obire.

to become a Bishop.

Accipere baculum pastoralem, Ecclesiæ clavum, gubernaculum.

Episco-

Episcopatui inaugurari.

a Bishops mitre.

Galerus bifidus, Infula
Mitra, Apex
Tiara ὁμωφόριον, Cidaris
Καθεται ἡ πίδαρις
Byrrhum sacerdotale
Pileus pontificalis
Et Byrrhum simpliciter à Cypriano pro Tiara ponitur
Mitrellum diminutivum à Mitra
Μίτρα.

a Bishops Vicar, or Suffragan.

Suffraganus vulgo vocatur sed ornatius, Episcopo à suffragiis
Episcopi vicarius, auxiliarius
Co-episcopus
Episcopalem locum tenens
Episcopi gerens vices, supplens locum, qui Episcopo in pontificalibus actibus, in officio suo suffragatur
Subsidiarius alicui, i.e. coadjutor.

Bisket twice baked.

Panis nauticus, secundò coctus
Panis bis coctus, quem Plaut. vocat panem rubidum, διγενῆς
Paximas. παξιμάς, ἄδος
Paximadion, παξιμάδιον, qua voce frequenter utitur D. Hier. in vitis Patrum.

to bite.

Mordere, morsus exercere, inferre, subire
Morsu occupare, consumere, divellere
Miseros morsu depascitur artus
Fræna ferox spumantia mandit.

a Bit, a Morsel, a Bite.

Buccella, Buccea, Bolus.
Morsellus, ψῆμα. Panis fragmen
Frustum, Frustulum
Furunda, ἴσχαρος.

a bit, vide Byble.

bitter, or sowre.

Acidum, Subacidum
Amarum, Acerbum
Amarissimo amarius felle
Insuave, Asperum, Austerũ
Felleum acetosum
Et Aceto, Acidus fio
Vinum vetustate coacescit, &c.

bitterness.

Acredo, Amaritudo
Amarities, Amaror
Acerbitas, Asperitas
Acor
Fel, seu Aloes per metaph.

a Blab, vide a Tell-Tale.

Black, Dark, Swart.

Brown, or sad colour.

Niger, ἰλυσὶς, μέλας
Piceus, Lugubris
Pullus, Hispanus
Bericus, Impluviatus, Fuscus
Anthracinus, ἀνθρακώδης
Fuligineus, Mutinensis
Fulvus, Swart, dark
Metulius, apud Plautum
Lividus, apud Virgilium
Sed Aquilus color fuscus, subniger, fusco colore nigricans, brown, swart
Homerus, Puellam nigricantibus oculis, ac super hoc formosam vocat.
τὴν ἐλικωπίδα, μελανοθαλμὸν
Nigris oculis præditus ὁ ἐλικώψ.

Black-Friars.

Dominicales, Budæo
Prædicatores, Dominicani
Aliquot præterea in locis Galliæ & Hollandiæ Jacobitæ dicuntur.

to blame, to dispraise, to deprive, to dishonour.

Contumeliam facere in aliquem
Infamare, Vituperare
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus Contumeliis operire, lacerare, concidere

Tu pi

Turpi crimine ladere
Ignominia afficere, deformare
In contumeliam agere
Probra ad satietatem ingerere
Contumeliâ insequi
Dehonestare, Inhonorare.
Improbare, Reprehendere
Incusare, Arguere, Capere
Reprehendere, Redarguere
Reprobare, Objurgare, vitio dare
Sugillare, Criminari, Traducere
Insimulare, Notare
Damnare, Culpare, Accusare
Diffamare, Obloqui, Condemnare
Derogare, Detrahere
Irrogare & infligere ignominiam
Ignominia notare, quod Græcis est
Ἀτιμίαν προσκαλεῖν
Infamia flagrare, est summa infamia laborare, quod & Græcis dicitur
κακῶς ἀκούειν
Vituperari
Diffamari, Laborare fama. Improbari, malè audire
to have an ill name

to get or receive blame, or shame.

Accipere contumeliam, sordes, id est, ignominiam. Cicer.
Has à Q. Titino sordes accipimus
Concipere maculam, Turpitudinem, infamiam, dedecus
Subire contumeliam, infamiam, notâ turpitudinis,
Perfundi aceto, Horat. pro convitiis audici

to blanch, vide to white, to lime.

a Blasting, or striking with a Planet.

Stupor mentis & corporis
Syderatio, quam Plinius scribit Græcis dici ἀστροβολία
Apoplexia, ἀποπληξία.

Blasted, or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus
Syderatus, attonitus, ictus, Tactus, ἀποπλήκτος
Apoplecticus, quem Hermolaus Barbarus ἀστροβλήτον vocat
Syderari, Sydere affari, vexari, lædi

a Blemish, a spot, or blot.

Nævus, Labes, Labecula. Macula,
Vitium, Nota, si ad corpus referatur,
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, si metaphoricè ad mores accomodare sermonem voluerimus, sicut quoq; dicimus labem perfidiæ, notam infamiæ, perjurii
Tubera pro vitiis majoribus posuit Horatius, Verrucas minora appellans
Mendum, menda, litura
Varicæ, Lenticulæ. Lentigines, spots in the face.
Glaucoma, atis, n. gen. vel
Glaucoma, æ, f. gen. spot in the eyes
Maculas læsis de vestibus auferre
Eximere, eluere labem, to take, to wash out blots or spots

Blew, watchet or Azure colour

Cæsius color. Flavus
Cæruleus, quasi cæluleus, à colore cœli
Glaucus, Glaucinus, Cumatilis
Cyanus Cyaneus
Venetus, Thalassicus
Indicus, dark blew
Ferrugineum præterea colorem quidam accipiunt, pro cæruleo marinis fluctibus simili, quem Græci Θαλάσσιον vocant

Blinde.

Cæcus, τυφλὸς, Orbus proprie, qui lumen amisit oculorum
Oculis captus. Exoculatus
Luminibus orbatus
Orbus luminis, Senec.
Tiresias apud Juvenalem
Talpa cæcior, proverb.
Ἀνωφελὴς τυφλὸς τερὸς
Tiresia, Hyplia, Lebetide cæcior
Cæcigena, blind born.

blinded, walking in darkness.

In altissimis versatus tenebris
Densa quædam ac tetra impietatis caligine occæcatus
In densissimis ignorantiæ tenebris sepultus
Qui in profundum venit malorum
Mens cæca, lucis indiga, exhausta divino lumine; Cimmeriis immersa tenebris
In errorum densitate vaga.
Oppleta tenebris

a blinkard, bleer-eyed, or one that looketh asquint

Cacutiens

Cæcutiens, παραβλέπων
Hallucinans, Lippus, Lippiens.
Lolio victitans, prov. seu Tithimallus, Laconicus
Saturniæ lemæ, Luscus etiam significat
Strabus seu Strabo. Retortus
Παραβλώψ, Luscitosus, Sand-blind
Luciscus, oculos habens hebetiores, Nyctilopa
Ἡμερωπός, he that seeth better in the night then at mid-day
Sed luscitosus, qui interdiu parum vel nihil, vesperi verò satis videt
Μυωπης seu μυωπὸς
Lucinus, that hath little eyes, vide to look asquint

a Blister, a Whalk, or a Wheal.

Pustula, Papula, Tuber
Tuberculum, φοῦσκα
Exubetatio χοιράδωσις. Scrofola
Huc etiam spectant Varii seu Varioli, the maisels, qui pueros maximè infestant, græce ἰρυσίπελας cum febri plerumque nascuntur hæ pustulæ

a blockish bullard, vide bullhead.

Blot, vide blemish

Blotting Paper, vide Paper

blood, bloody, full of blood and slaughter, murther

Sanguis, Sanguinolentus
Sanguine terra tabet, madet.
Fulmen purpureum mistis sanguine fluxit aquis
Sparsi rorantur sanguine vepres
Cæde tepebat humus
Arva cæde madescunt
Aspersus sanguine locus natat omnis
Atro tepefactacruore terra
It cruor per artus
Funditur ater ubiq; cruor
Inundant sangui e fossæ
Sanguinis vomere rivos
Squalent sanguine crines
Concreti sanguine crines

to make Blunt, or Dull

Obtundere acumen, Hebetare
Perstringere aciem ingenii, Cicero dixit, pro hebetare
Perstringitur acies ferri

to Blush, or to be ashamed.

Erubescere, Vereri, Revereri
Verecundari, pudet me
Αἰσχύνη Pudore suffundi
Ἐροθρία Rubescere pudore
Rubore suffundi
Pudore affici
Suppudet, impersonale
Ejectum semel attrita de fonte ruborem recipere. Horat.

Blushing, vide shame

a Wild Boar, or Swine

Apet κάπρος Porcus vel sus sylvestris
Syagrus συάγριος
Orthagoriscus Singularis μίνιος
Unde in Psal. 79. μίνιος ἀγρίος κατεμαίσατο τὸν ἄμπελον, ubi Hebræi habent z.f. Singularis ferus depastus est vineam
Actæon, trissyl. pro Apes apud Mant.
It levis Actæon fumans

to Boast, or to brag.

Jactare, Ostentare
Præsumere, Vendere
Venditare, Jactitare
Καμπάζειν, ὀπισθαμπάζειν
Gloriari, Arrogare
Sesquipedalia, turgentia jactare verba, ampullas
Tragicè loqui
Spirare tragicum, apud Horat.
Præsumptuosè, arroganter, immodestè loqui, λαλίαις
Venditare sese inanibus verbis, nihil præter eruditionem suam jactare
Efferre se magnificè
Extollere, Attollere
Meras glorias spirare
Fumos jactare
Prædicare, efferre
Μεγάλα λόγια, ἄρατα λόγια
Inanes flare, affiare glorias, apud Cic.
Erigere caput, cristas
Grandia & magna frutinare contracto supercilio, tumentibus buccis, sesquipedalia verba, ἐπαιξείμα ῥήματα
Cœlũ terrirare, apud Virg.
Grandia, magna jactitare, loqui

a Boasting, a bragging

Jactantia, ostentatio
Jactatio
Arrogantia μεγαλοφροσύνη
Immodestia, præsumptio

a Boasting shew vide, a Solemn sight.

a Boaster, a Bragger.

Ma-

Magniloquus, Grandiloquus
Gloriosus, sese insolenter jactans
Immodestus, Insolens
Arrogans, sui tibicen
Arrogantiæ, jactantiæ non ferendæ
Καπηλοπώλης, qui fumum venditat
Thraso, Hippias, Callipha-nes
Aretalogos, apud Juvenal. & Stret.
Marsyas, Thamyras
Callipides alter
Fumivendulus

a Boat.

Cymba, Scapha
Scaphula, σκαφὴ
Linter ex arbore cavata fit
Lembus, λέμβος
Lembunculus, πλοῖον μικρὸν
Navicella, apud D. Augustinum
Navicula, πλοιάριον
Navigiolum, alveus, alveolus
Naviculare

Boyes, vide Sons.

a pleasant Boy.

Puer festivus, lepidus
Lepore, festivitate, morum elegantia, quibusvis præferendus

to Boyle, or Seethe

Elixare, Æstuare, Coquere
Effervere, Ebullire, Scaturire

Bold, hardy.

Animosus, Magnanimus, Fortis
Acris, Audax, Invictus, vide, stout and courageous

a Bolt, vide barre.

a Bonnet, vide Hat.

a Book.

Liber, Scriptum, Codex
Βιβλίον, Opus, Opusculum
Volumen, plures continens in se libros partiales, ab involutione
Commentariolus
Charta apud Ovid. pro libro ponitur
Pugilares à pungo, & enchiridia à manibus, in quibus gestantur, ac codicilli cum asserculis, tabellisve concinnati, little small Books

the Borders, or Marches of any Country

Confinis & confinium, Columel.
Frons regionis, vel, ut est apud Plinium, caput regionis & principium, anterior pars cujusq; rei
Limina imperii, id est, introitus, ut Marginis Imperii, apud Ovidium in tristibus.
Fines numero plurali sæpius pro terminis, & limitibus ponuntur, the Marches
Collimitium est confinium
Collimitium Hollandiæ & Flandriæ est Brabantia
Confinis Flandriæ est Brabantia
Milites per frontem regionis distribuere
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti, in præsidio adversus inimicos excubantes in limitibus, Garrison
Limitatus ager
Limitibus distinguere, terminare
Limes positus in agro
Partiri limite campos

the Borders of a garment, vide fringes.

to be Born.

Introire ad vitam, vel in vitam
Edi in lucem
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam
Nasci, fieri γίνεσθαι
Aves, accipitres, & animalia quoque dicuntur fœtare, fœtum emittere
Nasci, utero matris prodire
Venire ad sydera, æthera
Surgere ad lumina vitæ
Venire sub auras cœli
Accipere vitam
Prodire, ultro exire
Emitti in auras
Fœtus expellit se in auras. Vide to travell, or labour of a Child

as soon as I was Born, from my Childhood, Infancy, Youth

Ab initio, à primo exordio ætatis,
A prima, ab ineunte ætate
A primis temporibus, à puero
Jam inde à puero
Jam inde usque à puero
A prima pueritia
A primis annis
A teneris unguiculis
A die natali, ab ortu primo
A quo die natus sum
Ex quo ingressus in vitam sum
Ex quo vitæ lumen attigi
Animam ducere, Spiritum haurire, de cœlo cœpi

to Borrow.

Mutuo

Mutuo ſumere
Mutuum accipere
Mutuari
Commodato accipere
Utendum accipere

a Botch, vide Impoſtume.

a Botcher, vide Taylor.

a Butcher.

Lanio & Lanius
Carnifex, Bovicida, Macellarius

a Butchers ſhop, or a butchery.

Macellum, Laniarium
Laniena, Carnarium

a Bough or branch.

Ramus, Ramulus
Ῥάβδος κλάδος
Ramuſculus, Ramale
Plantæ teneræ, Stolones
Novelli rami
Μίσγανος
Talea, Malleolus
Uſus radix
Claviculus, vel clavicula, quæ & capreolus, the thort, or little clifts of the Vine

to bolt out.

Extorquere, Elicere
Exculpere, Extricare

a Bondman, vide ſervant, and ſlave.

to be bound unto one

Devinctus, obſtrictus
Obligatus, Debitor
Obnoxius, quamvis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatus, ſeu ſubjectum ſignificet: apud Divum Hieron. Eraſm. & alios ponitur pro devinctus, obligatus
Devincire officiis, oppignorare gratia, Ambroſius

a Bouget, vide a Male.

bountifully, vide liberally.

to box one on the ear, or to knock one about his pate.

Depalmare aliquem, apud Eraſm.
Malam, maxillamve ferire
Τὴν παρειὰν πατάξαι, Grego.
Alapam alicui impingere
Palmas in faciem dare, apud Evangeliſtam, ῥαπίζειν cum accuſativo
Ῥαπίσαι ἐπὶ κόρρης
Fecire malâ equiter, Plaut.
Alapam incutere, Alapis percutere
Ἀδοκήτοις ἐμπλάττειν
Colaphos incutere
Ἔκτεινειν πλῆξιν
Manu extenſa, porrecta palma ferire, verberare
Pugnis confringere, to beat with fiſts
Colaphiſare, Colaphum icere, apud Plautum
Pugnum in os impingere, ingerere
Pugno, colaphis percutere, diverberare, verberare
Colaphos infringere
Plus quingentos colaphos infregit mihi, Terent.
Expalmari, apud D. Auguſtinum ponitur pro palmis cadi
Manum non vacuam abſtergere
Οὐ κενὴν τὴν χεῖρα ἀπομάττειν, Lucian.

to bor, to ſcarifie, or to draw out ill blood.

Scarificare cutem, leviter vulnerare, perſtringere, Sanguinem ventoſis elicere ἀπογράφειν
Ἐμπίειν, ἀπογράφειν
Cucurbitæ, cucurbitulæ, ventoſæ vulgò dicuntur, Sicyæ, σίκυα
Græcis Pyxides, ſeu veſcula in quæ detrahitur ſanguis

to brag, vide boaſt and Triumph.

a brayer, vide cryer.

braſſe, vide copper.

Bravery for women, vide womens bravery.

a branch, vide bough

to branch out, vide to burgen.

to brawl, to chide, to rebuke, to fight.

Objurgare, Percellere
Increpare, inceſſere
Redargueré, diſtringere
Multis verbis male aliquem accipere, Cic. accipere ſevere
Aſpere movere.
Inſectari auſteris, acribus, mordacibus, exaſperatis verbis, verborum amarulentia
Conficere aliquem verbis, Plaut. id eſt, minaci voce terrere
Reprehendere, Carpere
Taxare, αἰτιᾶσθαι
Arguere, improbare
Obloqui, increpare
Ἐπηρεάζειν
Inculpare, Perſtringere
Catonem agere Cenſorium Demo-

Democritum quendam agere
Divis ipsis obloqui
Percellere, vide to strive

a Brawling, a Chiding a Fighting.

Rixa, ἐρὶς
Lis, Dissentio
Pugna, Concertatio
Altercatio, Jurgium
Strepitus pugnaque verborum
Contentio, vide Discord

that Brawleth, or Chideth much.

Rixosus, Litigiosus
Litium avidus, appetens, peramans
Ad dissidia propensus
Litem semper movens, incipiens, suscitans
Refractorius, Controversus
Filius contentionis, Tricon.
Canina præditus facundia
Concitus ad rixam

Bread.

Panis triticeus, wheaten bread
Panis siligineus, Manchet, or fine bread
Panis hordeaceus, barley bread
Humanis usibus apta Ceres
Usus Cereris
Dona laborata Cereris
Suppositum cineri focus parat panem
Molitam manu Cererem torret igne focus

to Break or Burst

Frangere, confringere
Infringere, rumpere
Dirumpere, crepare
Frigidus in prato cantando rumpitur anguis
Limina perrumpit, postesque à cardine vellit
Fœna pudoris rumpere

to Break the League, or Promise, to do contrary to the promise, or agreement.

Fœdera solvere, irrumpere, abrumpere, lædere, dissolvere, turbare, frangere
Pacta conventa convellere
Rescindere, lædere fidem
Irrita reddere, mutare
Non stare conventis, pactis
Pactum irritum facere
Conventionibus non stare
Pacem lab. factare initam
Pacta cludere commento Thracio, id est, callido vaf. oque
Pacta violare, rejicere
Rejicere conditiones semel acceptas
Abire ab emptione, à contractu priore
Discedere à fide data, à conditione
Dirumpere fœdus, vel solvere
Facta omnia infringere
Conventiones non servare, vide Promise
Fœdifragus, a Breaker of the League

to Breathe, to take his breath.

Spirare, respirare
Ἀναπνοὴν, trahere spiritum
Recipere anhelitum, vel facere
Spiritum ducere, reddere, anhelitum per vices recipere
Animam trahere, remittere & efflare

the breath.

Spiritus, flatus
Anima
Halitus, anhelitus

Breeches, or mens overstocks.

Subligar, subligaculum femorale, femineale
Ἀναξυρὶς
Subligulum apud Varronem
Caligæ, tibialia
Campestria substant.
Perizomata, περιζώματα
Pudendorum velamen
Lumbare
Braccæ, vel Bracha, ut alii scribunt
Renones aliquibus dicuntur, Græce περόναι, Chaldaicè Sabarella, qua dictione Daniel usus est, Hebraicè Micenas
Solvere ligulas, ponere seu deponere subligaculum notæ significationis sunt
Caligas thoraci seu diploidi astringere ligulis, to trusse up the hose
Femoralia cruralia à Ludovic. Viv. in colloquiis, pro caligis ponuntur, a Whole pair of hose, with breeches and nether stocks together
Caligæ tibialia tegumenta tibiarum, a pair of nether stocks.

to bribe, vide to put out ones eyes with gifts.

a bride, vide married damosell.

a bridle, or a Bit.

Frœnum, Habena, χαλινὸς
Retinaculum, camus, κημὸς
Lupus apud Ovid. genus frœni acerrimi, ut Lupatum apud Virg.

Capistrum, the halter.
Ἡλατηρίς
Spernere lupatum
Habenas rejicere, frœnum non admittere, ἀφιππάζειν
Freno equum sinere, coercere
Ἀνθιππάσασθαι τὸν ἵππον, ἀνίσχειν
Actis equum compescere habenis

Brick, vide short.

Bright, vide shine and clear.

Brine.

Salsugo, muria
Muries, ἅλμη, Salsilago

To bring, vide carry

To bring forth

Parere, Edere, Producere, Proferre, eniti

to bring to an end, vide end

To bring to naught, vide to marre.

To bring up, vide to feed

a brink, or brim.

The stone Bason that receiveth the water of Conduits, or a Bason.

Labrum, Labium
Labellum, Pelluvium
Pelluvia, Podoniptium
Tinariolum, Pelvis
Λουτὴρ πέλυξ

a Broker.

Mediator, Conciliator, Licitator
Proxeneta, προξενητὴς
Pararius Latinè, apud Senecam Institutor

a Broach, vide a Coller.

a Brotherhood, vide Fraternity.

a Brush.

Setaceũ, quòd plerumq; ex setis fiat, Scopina, Scopulæ
Peniculus vel penicillus
Vives in colloquiis Muscarium setacium nominat, à similitudine credo; nam Muscarium est coma quarundam herbarum, in qua semina dependent, veluti feniculi, anethi, & similium

Brut, Rumour, vide Fame.

a Buck, vide Doe.

a Bucket, a Pail for to take water with.

Urna, Hydria
Situlus aquarius, Cato
Λάναξ Urnula, Situla, Sitella
Trulleum, Creterra, Mergus, oris
Antlia, ἀντλία
Haustrum
Surisçola, apud D. Hieron.
Putis est vas aquarium
Nasiterna, à similitudine nasi, apud Varronem & Plaut. Pitcher
Urceus, Urceolus, Minalis, aqualis
Gutturnium, πρόχους, idem
Guttus proced̃ apud Eras.
Malluvium, Pollavium, a bason to wash in, Pelvis
Χειρόνιπτρον, Livius, Argenteo pollubro & aureo gutto

a Buckler, a Shield.

Solutum, Clypeus
Ἀσπὶς Parma
Parmula, Ancile
Umbo, Pelta, Cetro
Τίππος, scutum Persicum
Parma eludere jaculum
Tela scuto accipere

to bud, vide to burgen.

to build, to make a house.

Ædificiũ, domum, tectum, ædes, struere, extruere, componere
Extollere, ἀνοδομεῖν
Erigere, instaurare
Educere cœlo, Virg.
Condere arcem, domum, urbem, Salustius
Mœnia fabricare, Ædificare, Ponere, Condere
Murorum attollere moles
Condere sedem, Tecta
Fundare arcem, urbem extruere, statuere, cingere muris, saxis fundamenta locare
Architectari, ἀρχιτεκτονεῖν
Moliri arcem, ædificare
Ἐδράζειν, figere
Collocare, firmare
Constituere, ponere
Jacere fundamentum
Ædificia modicè ab humo tollere, to build not very high

bulwarks, vide fortress

a Bull a Patent, a Privilege.

Diploma summi Principis, Regis
Codicillus dispensatorius
Privilegium, πρόνομον
Bulla vulgò dicitur pontificia

Indul-

Indultum Apostolicum
Brevis, vel, ut alii dicunt, Breves, sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes continentes Principum edicta & mandata, regio signo sancta
Cæsareo privilegio aliquem inaugurare

to burden, to blame, to rail, or speak ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ spiculum figere
Defunctos maledictis insectari
Insectari post mortem
Lacerare defunctum
Mortuis convitiari, maledicere
Defunctorum innocentiam insectari
Convitia congerere in mortuos
Pugnare, luctari cum larvis, cum defunctis
Instar Cæspiorum canum sepultos arrodendo affligere
Ad inferas sedes usque manes & larvas à quibus veterum natura sustulit sua fulmina persequi
Ne ab umbris & cineribus sævitiam continere
Mortuum flagellare
Νεκρὸν μαστίζειν, Jugulare mortuos
Τὸν τεθνηκότας λοιδορεῖσθαι
Leoni mortuo barbã vellere
Mortuum criminationibus proscindere, impetere, incessere lingua acerbissimè exagitare

a burden, a load, a pack, a fardell.

Onus, φόρτος
Provincia, pondus
Periculum, gravamen
Sarcina. Impedimentum tam in singulari, quam in plurali numero

heavy burdens, or loads.

Onus Ætnâ gravius, apud Cic.
Colossea onerat Moles
Pistrinum tum pro loco tum pro re difficultatis plena, metaphor.
Res viribus impar, difficultatis plena
Gravis sarcina
Negotium subacerbum
Provincia dura, negotiosa, molesta, aspera
Negotium operosum, molestum
Negotium involutum, difficile explicatu, πρᾶγμα

to unburden, vide to ease, to burgen, to bud to branch out.

Fruticari velle, Sylvescere
Πρωτοβλαστεῖν, frutescere
Florere, florescere
Formatis aperitur floribus arbos
Floreſcunt gramina rivis
Emittere stolones. μοσχεύειν
Pubescere, frutices emittere
Germinare, egerminare
Progerminare pullescere
Pullulare, pullulascere
Suppullulare, protuberare Soli.
Suppullulascere expullulare
Albescere, frondescere
Vernare ad arborem etiam refertur
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem refertur, & ad alias arbores, gemmascere, efferri, turgere in gemmas.
Gemma, vitis oculus.

to bury.

Inhumare, terræ injicere
In terra recondere
Tumulo recondere, tumulare dare humo, terræ, ad sepulturam.
Κτερίζειν, parentare
Sepulturæ tradere, dare sepulchro.
Sepelire, humare
Inhumare, funerare
Dare tumulo
Extremum persolvere honorem
Cadaver, funus humo condere, Ovi.
Pulveri tradere seu humo, Salu.
Condere monumento corpus. Plin.
Putridum condere cadaver in urna
Et apud Phocyllidem, ἀποκρύπτειν. mortuis terram impertiri
Ponere in monumento
Corpus terræ parenti reddere
Sepulchro claudere
Efferre matrem, Cic. Sepulturæ cadaver inferre, terraque obruere
Subdere sub solum, to put under the ground.
Mandare humo
Telluris aggestu cadaver obruere, superjecta humo operire, apud Am. in Home.
Terræ commendare, apud Max
Terra cineres accipit
Tumulus ossa tegit
Libitinam exercere
Efferre cadaver, uxorem, funus mortuorum, ἐκκομίζειν.
Ἐκφέρειν νεκρόν
Extra domum vel ad sepulturam ferre, ἐκφορεῖν

to be buried.

Funerari, sepulturæ tradi
Humari, parentari
Cumburi veteres solebant, unde bustum pro monumento ponitur.

Ponere cineres, apud poët.
Honorifica ſepultura donari
Sepulturæ majorum ſuorum addi
Magnifico, poſt fata, deponi Mauſoleo
In tenuem ſolvi favillam
Contumulari, terræ inſterni

an honourable Burial, vide Funerall

to Burn.

Vulcano dedere, dicere,
Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere
Ignis voragine abſumere
Urere
Extruere rogos
Uſtulare apud Pacuvium pro urere
Patrios incendio lares abſumere
Ignem in ædes ejaculari
Cremare, Concremare
Celebrare Vulcania
Corpora in cineres redigere
In ignem, in rogum mittere, ponere, projicere, imponere, igne abſumere,
Comburere, igni tradere
Ultricibus cõmittere flammis
Incendio involvere
Ignibus ardere
Exurere
Conflagrare, flagrare, ardere, abſoluta ſunt, & non tantùm igni, ſed & aliis rebus accommodantur; flagrare odio, amore.
Illi res omnis in fumum & cinerem abiit, ubi incendium omnia hauſit

to Burſt, vide to break

to Burſt, or to break in

Irruere in ædes
Irrumpere, cum violentia quadam
Inferre ſe concitato impetu, Livius pro irruere, facere impetum
Incidere, unde ſcribendi libido inceſſit mihi vel me, Livius; gravis cura patribus inceſſit

to burſt, or break open Doors, vide Doore.

a Buſh of Thornes.

Dumus, Rubus
Spinæ, Vepres
Sentes, Ruſcus
Virgultum. Spinetum
Dumetum. Rubetum
Vepretum. Senticetum

a buſie work or matter to compaſs.

Labor magnus, difficilis, laboriоſus, gravis, operoſus, moleſtus, immenſus, magni negotii, difficultatis ac ponderis, vide a Piece of trouble.

buſied, vide Occupied.

a Butler, or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ
Diſpenſatoris officium gerens. Ambroſius,
Cellarius, & non cellerarius, ut plerique inepti-unt, niſi quis interpretari velit, rarus in cella
Præpoſitus cellæ
Moderator domus. Cuſtos cellæ
Promus ac condus
Villicus in Evangelio
Oeconomus,
Diſpenſator rei familiaris
Procurator, aliquot in locis dicitur, ſeu Curator.
Procurator peni. Plaut.
Cavearius nonnullis dicitur, à Cavea

a Buttery, vide Cellar.

the Buttocks, or Haunches.

Clunis ſub genere communi
Cluniculæ. Nates,

But nevertheleſs.

Cæterum.
Porrò autem.
Porrò, autem, Sed
Sed enim, at qui, Verùm
Ἀλλ' ἄγε, ἄλλα
Ἀλλατι, Verò, At verò
Verùm, enim vero. Quint.
At, in oratione ſoluta: Aſt in verſu, ſequente vocali
Sed etiam, tamen
Veruntamen, Attamen
Sed tamen, frequens eſt apud Cicer.

But yet.

Pariter ac. Juxta ac
Ex æquo, atque. Simul &
Idem, Idemque
Æque, atque
Ita &, precedente ut
Simul in oratione geminatum
Et in oratione geminatum
Sed &, verum etiam, præcedentibus non ſolum, non modo

C.

a Cabin, lodge, vide Cottage.

a Cable rope

Funis anchorarius
Tomis, icis, f. g. Plin.

Reſt-

Fetinaculum, stupeum
puppis, Ovid.
Fuderis, Plin.
Fudis nauticus

to Tack, to shite.

Alvum exonerare
Cacare, κοπρίζειν
Ventris onus ponere, depo-
nere
Purgare ventrem, apud
Hier.
Excernere, apud Celsum
Stercus facere, vel olerum
Saburram ventris ponere
Emittere saturitatem
Alvum dejicere, solvere
Foirire, ἀποδιοῦσθαι
Merdare, Cunire
Egerere absolute
Excrementum dejicere,
Τραχωνῖαν κοιλίαν alvum
dejicere
Comforire, apud Pom-
ponium
Permerdere, Conspurcare,
Σκῴζειν to beshite.

a Cage for birds.

Cors vel coliors, Aviarium
Avium, vel Altilium sep-
tum
Ornithotropium
Ὀρνιθοτροφεῖον ὀρνίθων
Gallinarium, a hen pen.

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius, Laganum
Λάγανον Libum
Milipectum, μελίπηκτον
Placenta ex melle. Popa-
num.

to Call.

Vocare, vocitare
Appellare, Appellita e
Nuncupare, Memorare
Nominare, Dicere

to call back, to revoke his fault.

Revocare recinere errorem
Retractare. Fateri errorem
Revocare quod dixeris fe-
ceris, prius asseueris
Canere palinodiam
Παλινῳδίαν recantare
Opprimere dicta sua

to call to mind, vide to remembrance.

a Call, vide a Coife.

Came, vide Met.

he Came at length.

Tandem aliquando, deni-
que, demum
Post diuturnũ tempus, lon-
go temporis intervallo,
cum temporis multum
abiisset, transacto multo-
rum annorum spatio re-
diit, revertit, reversus est
Accepit se ad suos lares,
patriam, cunabula, pa-
trias sedes

a Camp, an Hoste a Siege.

Castra, χάρακα
Papilio, Tabernaculum
Tentorium, Strativa

to pitch his Camp.

Castra facere, ponere, lo-
care
Castrametari

to raise, or move his Camp, or Siege.

Mouere, amouere, Castra
Tabernacula detendere,
Cæsar.
Locum commutare
Exercitum alio deducere
Solvere obsidionem
Ab obsidione desistere
Oppugnationem remittere
Colligere papiliones

a Cane, vide Reed.

Canels, vide Gutters.

to Can or may, vide apt.

to Cancell out, vide to crosse out.

a Canker.

Cancer morbus, eris, in Ge-
nitivo sub neutro genere
Κάρκινος, καρκίνωμα
Carcinoma, Gangræna

a Canker worm that eateth commonly Coleworts.

Erma, Campe κάμπη
Mastax, apud Nicandrum
Hiesina Columellæ dicitur
Erocus ἐροῦκη

Cannons, vide Artillery.

a Cap, vide Hat.

a Spanish Cape, vide Cloak.

a Captain a General.

Dux militum primarius,
summus
Copiarum dux, Strategus
Primipilaris. Præfectus mi-
litiæ
Belli ducem agens
Bellicæ expeditionis dux
primarius
Archistrategus
Primus exercitus dux
Præfectus equitũ custodiæ
quos a choros vocant
Totius equitatus dux præ-
cipuus, præfectus militiæ
Ἱππάρχης στρατηγός
Cohortis præfectus

Emi-

Στρατάρχος ἐπαρχος
Imperator exercitus
Dux militaris, Exercitus dux,
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus, barbarum eſt pro quo militum caput rectius diceretur, à cujus conſilio & nutu cæteri dependeant
Ἀρχαγὸς Græcè
Ordinis militaris inſtructor, imperator, ſeu ductor. Rector
Noſtri decanum vocant qui contubernio præeſt
Ὁπλομαχίχος Græcis dicitur
Nam contuberniũ proprie milites decem ſub uno papilione degentes

Cardinalls.

Proceres Cardinei
Cardinales, pupurati patres
Honore galeri puniceꝰ decorati,
Quos vaga contecto purpura veſtit equo
Cardineo inſignibi galero
Cardineo quorum tegitur corona galero

to be a Cardinal.

Cardineos gerere titulos
Pileum ferre rubrum
Cardinalitio galero ornari
Cardinalitiæ dignitatis galero donari, inſigniri
Conſiſtorium Cardinalium quod vulgo dicimus, rectius ſeu ornatius Pontificium collegium
Summum concilium.

Care, or thought.

Cura, Anxietas, Angor, Scrupulus
Moleſtia, Sollicitudo, dolor
Anguſtia, vide Diligence.

Careleſſe, or negligent in my own profit.

Utilitatis meæ rationem nullam habui, duxi, ſpectavi: quid eſſet è re mea, in rem meam, quid ad rem meam pertineret, in rem meam faceret, conveniret; quid de rebus meis expenderet, prodeſſet, conduceret, utile eſſet, utilitatem afferret
Utilitati, emolumento, bono eſſet; fructum pareret
Nullam operam dedi, non laboravi, minime ſpectavi, curavi, quæſivi, ſecutus ſum, nullum ſtudium poſui, nihil induſtriæ, operæ locavi, poſui, diligentiam nullam adhibui, contuli. Res meas indiligenter adminiſtravi, tractavi, vide Negligence.

Carefull, vide Sorrowfull.

Carefull in doing, &c. or take ſome pains, or look to it.

Cura, Age curam
Habe curam, Fac, Diſpone, Evigila. Da operam
Curæ tibi ſit. Tibi ſit
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorrowfull or doubtfull.

Sollicitum eſſe, ἀνησχεσθαι
Detineri curis
Angi, enecari ſollicitudine
Angere ſe animo, apud Terent.
Μεριμνᾶν, Curare
Alicujus rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atque antiquiſſimam habere curam
Inter ſpem & metũ fluctuare
Ultra peram ſapere, pro nimis ſollicitum eſſe
Curis & anxietatibus conflictare
Anxiè & ſollicite cogitare
Anxium eſſe
Æſtuare. Fluctuare
Conſulere. Cogitare
Satagere, Laborare
Trepidare. In diverſa rapi
Sollicitudinibus inquietari
Vehementer laborare
Μεροπωρεῖν
Pendere animi vel animo, cum genitivo vel ablativo, utrumque apud Ciceronem
Animo torqueri. Angi
Angore detineri
Annigere cujus ſenſibus angi
Undis negotiorum diſtrahi in diverſo
Curam gerere, agere
Probe curatum velle
Diſtringi curis. Cruciari, diſcruciari, excruciari ſollicitudine
Curis confici, morderi, tenuari, uri, tabeſcere, inqueſcere, palleſcere, inſiſtere, mori, carpi
Curis intentus, confectus, curis exerceri, potiri curis
Ingeminant curæ
Cura venit, tenet, tangit, moratur, ſubit, hæret, mordet, Corpus tenuat
Vitiat, eſt fervida
Sollicitudinem parit
Rationem habere
Eſſe in cura
Oculis ferre, metaphor.
Verſari in cura
Curæ eſſe, apud Ciceronem
Curæ habere, Cic.

Em-

ἐς ἐμὲ λέει δέος
It is mihi curæ erunt
Ἐμοὶ μελεῖ τεῦτο
Totus toto pectore quis incumbere in curam alicujuam dicitur
Cordi esse
Curis animam excruciare
Solicitudinibus vitam reddere breviorem
A duis rebus persequendis confici
Macerare se crastina cura miserorum
Se excruciare animi dolore
Comedere, comedere
Ἔδεσθαι τὴν καρδίαν

To put or take away Care, Thought, or Sorrow.

Liberare, exolvere curis, finem imponere curis
Sollicitudine alienare
Curas secludere, demere, deponere, dimittere, avertere
Agitare curas, abjicere, ponere, resolvere, depellere, fallere, diminuere, sanare, pellere nubes curarum
Cura abit, fugit, excedit deserit, dilabitur, lentescit, diluitur mero

I Care not, or I passe not.

Susque deque fero, ἀδιαφορῶ
In nullo discrimine pono
Susque deque habeo
Æqui bonique facio, apud Terent.
Æquo animo sum
Nihil laboro, Mea non refert
Manum non verterim, moverim, etiamsi domus ruat
Minimi æstimarim, securus quonam res cadunt
Non magni pendo
Illud non amarim-crepitu digitorum. vide, man I care not what loss, &c.

a Carpenter.

Faber lignarius, Faber tignarius
Materiarius, Abietarius, in Exod.
Carpentarius, τέκτων
Architectus & Architector, qui structuris ædificiorum præst, & fabricanda præscribit

the maister Carpenter.

a Carpet, vide Tapestry.

to Carry, to bear, to bring.

Portare Apportare, Ferre
Vehere φέρειν Adferre
Invehere, Trahere secum
Ducere secum

to Carry in.

Invehere, Invectare
Inferre, Importare

a Carrier, a messinger.

Tabellarius, βιαστὴς ἀλλ
Grammatophorus Nuncius
Lator, portitor, gerulus, bajulus literarum γραμματοφόρος
Tabellarii fungens munere
Internuncius
Nuncius ingenti per regia tecta tumultu ruit

a Cart, a Chariot, or Coach.

Carruca, Carrum & carrus
Cisium, δίτροχος
Benna, dictio gallica
Cantherium, Rheda
Epirrhedium, Biga
Birotum, Covinus
Petorium, apud Horat. τρισσὸν.
Capsus, carruca undique tecta
Currus brevis
Cisium evertere, to overthrow the Cart
Effundere aurigam
Impetu aurigam solo sternere, vide Mlaggon.

a Carter a Waynman.

Auriga, Agens Currum
Essedarius, Carrucarius
Vehicularius, ἡμάξιος
Rhedarius, apud Ciceronem.
Τεθρίππιος, Quadrigarius
Rhedarii officium exercens
Rector currus
Agitator pro auriga. Cic.
Vehiculi moderator
Vector à Cic. positum est pro eo qui vehit, Plaustarius
Cisiarius qui Cisium regit, hac voce jurisconsultus usus lib. 20. dig.

to Carve, vide to grave.

to Cast, or fling down.

Conjicere, Trajicere,
Pronus sternere solum,
Jacere, Jaculare, Contorquere
Dirige e spicula in aliquem
Jaculum emittere, Torquere
Projicere telum
Intendere sagittam
Exercere brachia telo
Æthereas telum contorsit in auras

to cast in ones teeth, to upbraid.

Objicere culpam
Improbare,
Increpare, apud Salustium
Objectare,
Ingratitudinis dicam alicui scribere
Exprobare, Improbare
Refricare ulcus, ἀναπτύζειν
Probrũ objicere, Criminari

to Cast aside, vide set aside.

to Cast abroad, vide to Scatter.

to Cast in minde, to imagine.

a Catarrhe, vide Rheume.

a Cat.

Felis ἀσπάλαξ τις
Elurus γαλιώτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hessi populi
Mustela domestica dicitur à nonnullis.

a Cave, a Denne.

Spe cus & specu, Spelunca.
Sp. lcum, Lustrum, σπήλαιον
Latibulum, Antrum
Lat bra, ῥάθρων, Lacus
Scrobs, Cav.a, Caverna
Crypta. Fovea, ἕδαφος, Fossa
Cuniculus pro loco seu foramine subterraneo occulto
Abdita, Recessus, Diverticula, privy corners.
Angulum fovea & receptus
Latebrosa rupium cavamina. Solin.

a Cause, a reason, an occasion, or means.

Res, πρᾶγμα
Causa, Negotium
Gratia apud antiquos pro causa ponebatur. Unde fluxerunt honorationes, meâ vel tuâ gratiâ, id est, pro mea vel tua causa, in ablativo tantùm
Nuptiarum gratiâ, apud Terent.
Nomina sæpe pro causis vel negotiis à Cicerone poni invenias: Cum tot ibi nominibus acceptum Curtii referent
Ergô adverbium, ultima circumflexa, ponitur pro causa ἕνεκα. Virgilius in 6. Æneid, Illius ergô venimus
Peregrinationis ergô
Virtutis ergô, for virtues sake.
Negotiorum expediendorum ergô
Negotium alicujus agere, to do ones business.
¶ Rei causam dicere, reddere, to declare the cause wherefore.
Rationem reddere, Cic. Quod cur factum sit, ratio probabilis reddi possit

for the Cause, vide therefore.

not without a Cause, worthily.

Haud temere, οὐκ εἰκῆ
Non absre. Non sine causa
Haud injuria Nec injuria
Haud immeritò. Merito εἰκότως
Jure, Jure optimo, vide Worthily.

a Caldron, vide Kettle.

to Cease, to leave off.

Supersedere, ἐπέχειν cum genitivo
Canere receptui
Ἀπαγλήτικος σημαίνειν
Omittere inceptum
Sistere ab incœpto
Incœpto desistere
Sistere opus, labores
Dimittere, Cessare, intermittere
Manum retrahere, Linquere
Desistere. Desinere
Conquiescere. Abire incœpto
Facere intermissionem, Cic.
Intermittere. In medio rem relinquere. Suspendere rem
Subsidere. Parcere
Omittere & mittere simplex
Differre in aliud tempus
Rem non definire
In suspenso relinqui, & relinquere apud Plinium
Finem modumque ponere, facere
Anchoram jacere
Tollere calcar ultorium, proverb.
Supersedere à vindicta seu ultione quam parabat
Invidere ludum, to leave the play.
Incidere studia, remittere
¶ Omitte, quiesce leave Als in Imperativo.

without Ceasing, vide allwayes.

a Cellar, or a Buttery.

Penarium. Penuarium
Olim Cellarium, κελλάριον
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, seu promptuarium. Græc. ταμεῖον

Po-

Podium, Riſcus, apud Terent.

a Cenſer, a ſhop wherein Frankincenſe is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymlaterion, Θυμιατήριον
Capſula vel arcula thuraria
Cuſtos thuris, apud Ovid.

I am Certain, vide ſure.

Certainly, vide without Doubt.

Certifie me of your buſineſſe.

Fac, redde me certiorem de ſtatu tuo, & de omnibus conſiliis
Significa mihi, expone, aperi, explica, perſpicuè demonſtra rerũ tuarum omnium ſtatus, quis tuus animus, qui ſenſus, quæ ſunt conſilia
Fac ut de tuis rebus, tuiſque conſiliis, cognoſcam, intelligam, certior fiam
Ex tuis literis erudiar, inſtruar
Imaginem rerum omnium, cogitationumque tuarum literis oſtende

a Certificate, vide paſport

to Ceſſe, to tax, or levy a Subſidy.

Cenſere cum accuſativo
Facultates æſtimare
Cenſere populos
Cenſum agere, habere
Ἐξίτιμον ποιεῖν
Facere æſtimationem
Novos ſubinde populos deglubere, exugere, deprimere exactionibus
Onus miſeræ plebeculæ aggravare
Exactiones facere
Inſolitis exactionibus populum, ſubditos onerare
Inuſitatis & inauditis exactionibus ditiones gravare
Tributo gravare
Angariare
Deglubere tenues, to pill, or pole, &c.
Emungere, Extorquere pecuniam
Emulgere
Compilare, expilare plebem decimationibus
Exactionibus opprimere, atterere
Tributis ſubditos premere
Exugere plebem
Eviſcerare, exoſſare, exenterare
Uſque ad vivum miſeram plebeculam deglubere
Ad vivam uſque cutem tondere
Populum uſque ad radicem arrodere. Eraſmus
Sanguinem ſudoreſq; plebis vel ruſticorum abſorbere, ingurgitare
Explere ſcrinia ſanguine pauperum
Excoriare
Devorare uſque ad oſſa
Excarnificare, vel ut habet vates regius, Devorare Dei plebem

to Chafe, to fume, to be angry.

Indignari. Zelari, apud Propher.
Stomachari. Subſtomachari
Gerere iram. Ringi. Tumere
Incenſum, perfectum, concitum eſſe
Mordere labrum, ſeu frænum mordere, proverbia ſunt
Moleſtè, indignè, graviter, agrè ferre
Ira commoveri. Succenſere
Magno irarum fluctuare æſtu. Virg.
Iracundia turgere, ardere
Bile tumere atra, Exardere
Corrugare nares
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicujus rei tædio conceptam effundere
In fermento jacere
Ἐν τῷ ζυμῷ κεῖσθαι
Etiſchemare proverbiali
Frontem ferrito
Supra modum & impotenter indignari
Iram evomere omnem
Virus effundere

to be Chafed, or made angry.

Iraſci, Accendi
Incendi, moveri ira
Commoveri Offendi
Iracundia & indignatione accendi
Acrius incaleſcere
Incandeſcere, Inflammari
Dare vela indignationi, iræ, apud Plin.
Fervere. Effervere, Succenſere
Effervere vel ebullire, Gravari
Excandeſcere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt.
¶ Contra, Deferbere ſeu deferyere, refrigere vel refrigerari, apud Fabium, ac deflagrari, & relangueſcere dicitur ira, indignatio, quando homo miteſcit, & placidus fit, & fervor animi conſediſſe, recediſſe, to be quiet, or well pleaſed again.

to

to Chain, to tie in Chains.

Catenare, Vinculis ferreis vincire
Catenas injicere alicui, nectere vel inducere
Compescere catena. Aliquem ligare catenis
Cadere in plagas
In cassis incidere vel decidere
Teneri laqueis

a Chair, vide a Stool.

a Chamber.

Cubiculum, δωμάτιον
Cella, κοίτη
Conclave, media producta
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum
Cubiculum interius, remotius
Cubile, id est, lectus quo cubatur
Ecthecа ἐκθήκη, vel, ut alii legunt, ἔξεδρα cubiculum, thalamus, sponsi propriè
Pastophorum. 1 Maccab. 4. sacerdotis templi domicilium, cubiculum, thalamus
Camera, ejusdem non est significati, sed testudinem denotat tectumque devexum & recurvum, a vault.

Chamber-pot. vide Pisse-pot.

Chamblet,

Vestis undulata, quòd ad undarum similitudinem picta sit
Vestis cumatilis κυματώδης,
Pannus camelinus, grogram, mockado, &c.
Symbolum συμβόλαιον,
Vives capripilliam vocat in colloquiis, quod ex caprarum & hircorum pilis fiat

to Change, to translate.

Reculas alienis commutare, mutare, permutare
Commutationem facere rerum

to Change his mind.

Sententiam mutare
Calculum reducere
Aliud instituere
In varias distrahi sententias
Quo ego pacto diversus distrahor. Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam, consilium
Opinionem mutare
Μετανοεῖσθαι, μεταβολεῖσθαι
Parum bene institutum recantare
Flectere sententiam, Salust.
A proposito resilire, declinare
Referre pedem
Animum immutare
Discedere à sententia, vel de sententia
Alterius duci suasione
Mutare institutum
Mutare mentem, apud Hor.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilii
Ab instituto deterreri
Instituti suppœnitere dicitur, qui sentit sententiam, animi sensum, labescentem, Eras.
Vertere vela, vestigia, proverb.
Funem reducere
Vertere consilium rei non satis commodè institutæ
Imitari nepam, id est, cancrum, apud Plaut. to go back from ones word.

to Chap, vide to Gape.

a Chappel, vide Church.

to Charge, or to lay toons charge, vi. to Accuse.

to Charge, to Command, or Bid.

Committere, mandare
Demandare, ornare mandatis
Mandata verbis dare, jubere
Credere, concredere
Dare negotium
Imperare
Curæ tradere, præcipere
Delegare officium, provinciam
Ἐπιτρέπειν, præscribere
In manibus dare, ἐγχειρίζειν
Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotiis.
Denunciare
Injungere aliquid negotii, Eras.
Mandare, tradere provinciam, negotium, onus, παραδιδόναι
Imponere humeris vel in humeros
Imponere humeris vel in humeros provinciam
Curam rerum demandare
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere
In mandatis dare & legare negotium, apud Plaut.
Summam rerum alicui committere

to have or take a Charge.

Onus suscipere, supponere oneri. In mandatis habere, onus subire
Suscipere curam
Non rate molis agebat, constantem debilitavit, onus membra gravabat.

a Charge.

Cura

Cura, onus, pondus, Provincia.

to take the Charge of the common-wealth.

Capessere, gubernare, Suscipere, gerere, administrare Rempublicam

Charges, vide Expences

a Chariot, a Coach, vide a Dray, a Wagon, or Cart.

to Chase Deers, vide to Hunt.

chaste, pure, undefiled.

Pudicus, castus, integer
Incorruptus, illibatus, inviolatus
Immaculatus, intemeratus
Continens, temperans
Cœlibē agens vitā, mundus
Ab omni muliebri congressu alienus
Purè, castèque vivens
Laude pudicitiæ celebris
Castum cubile servare
Me natura pudicum Fecerat, & casto pectore durus eram
Bellerophontes, Hippolytus
Hippolytum imitans
Telamone castior.

chastity, or purity of life.

Castitas, puritas
Castimonia, Integritas
Munditia, & Mūdities viz.
Continentia, pudicitia
Ἁγνεία, καθαρότης

to chastise the body, to bring down the wanton flesh, or to keep it under.

Carnem cohibere, macerare
Castigare corpus, & in servitutem redigere, ut est apud Apost.
Fraudare, defraudare Genium, id est, naturam
Naturæ negare quod appetit, non satisfacere
Afficere carnem, ut obediat spiritui, imperio, consiliis obtemperet, apud Ambros.
Fraudare corpus voluptate
Subducere cibum & potum
Cibo ad tempus abstinere

to chastise, vide Punish.

a chatterer, vide Babler.

by chance I lost my cause.

Evenit, obvenit, contigit, obtigit, accidit, factum est casu, casus tulit, fortuna fecit, fortuna placuit ut causa ceciderim, litem perdiderim.

to change his mind.

In sententia non permanere, non persistere, non perseverare, non pergere
Sententiam non retinere, non tueri, non servare, à sententia discedere
Mutare sententiam, consilium, opinionem
Instituta, cursum opinionis aliò convertere, flectere.

a Chancellor.

Cancellarius, Sūmus judex
Summum judicem agens
Judex primarius
Princeps scribarum
Ab archivis, scriniis, præfectus, the Master of the Rolls.
Archigrammateus
Ἀρχιγραμματεύς

to chaw or chew meat.

Masticare vulgo φλάειν
Mansitare, à mandere
Dentibus frangere, conficere
Dentibus comminuere, conterere, atterere
Dentes infirmi escas conficere, Plauto dicuntur, id est, molere.

a chain, vide collar.

to cheapen, vide to buy.

to make good cheer, to use feasting, revelling, or banquetting.

Curare corpus
Inservire ventri, γαστρίζειν
Curare cutem, seu cuticulā
Comessari κωμάζειν
Græcari
Pergræcari
Indulgere genio, gulæque ventris
Crapulari
Κραιπαλίζειν
Certare poculis, vino, mero
Urgere culullis, poculis, vino
Æquis, æqualibus certare haustibus
Vacare corpori, gulæ
Græco more bibere
Vivere Bacchanalia
Τὴ διανοούμενα ἄγειν
Molliter, delicatè vivere
Laute, genialiter vivere
Epulis noctes diesque ducere
Ventrem distendere
Epulari
Vivere patinis
Nepotari
Bacchari
Magnificè convivari
Bacchanalia celebrare
Ἐπλαμπράζειν
Bellum agere homunculum
Epulari

Epulari, opſonare pollucibiliter, quod Græcis μαγείρως καθαίζεσθαι ἢ ἀγωνίσασθαι dicitur, Magnis certare poculis
Poſcere majoribus poculis Cic
Abdomini ſervire famulari
Ingluviem fercire
Capere dulcia, apud Perſiũ
Seſe molliter curare
Feſta celebrare Lyæi
Orgia vivere
Potationibus indulgere
Sibariſſare
Propinari
Genialem agere vitam
Cibo potuque ſe diſtendere
Vitam agere intemperanter
Toto anno vel perpetuo celebrare Saturnalia Bacchia, Orgia Eſt apud Senecam, de Claudio Imperatore ſemper diſtento & mandente
Vino ille ebriſque diffluere
Perpetuam madere nocte u
Quotidie Baccho ſacra facere, id m
Vivere abſolutè, Catullus
Vivamus mea Lesbia
Curare p lliculam, apud Horat.
Sacrificare genio
Genium colere accuratius, & bibere meracius

to Check, to ſpeak ſpightful words, to rail upon, to ſlander.

Lædere maledictis, Probris petere
Allatrare, pro convitiari, per metaphoram
Convitiis, contumeliis digladiari & debacchari
Fanda pariter & nefanda in aliquem evomere
Ad leviçula verba tragico inſurgere vel intonare cothurno
Cavillatione ac maledicentia agere
Λοιδορεῖν
Jactare crimina
Principem maledictis petulantiſſimè nominatim figere
Contumeliam, ſcommata, dicta in aliquem jacere
Nominatim aperteque in aliquem, in principes, majores, magiſtratus incurrere
Solvere in Deos ora
Malitiæ ſuprema quæque in aliquem effundere
Contumelioſiſſimis nominibus petulantiſſimè divexare
Inimica dicere dicta
Dira precari
Dentes infigere in aliquem
Non toleranda afficere contumelia
Tangere aliquem convitio, ſcommate
Edere verba præterita ſcelerata, impia, aſpera
Convitium facere
Dicere, Fundere
Conjicere maledicta
Convitiari
Crimina, probra convitia, læſoria congerere
Mordere dictis
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari
Inſultare jacenti
Contumeliis vexare, inſequi, aliquem invadere
Quæ mea Calliope læſit
Lacerſere, proſcindere conſcindere convitiis, maledictis
Lancinare, lacerare, dilacerare convitiis
Diſtringere carmine aliquẽ
Suum exſpuere livorem
Amarulente convitiari, acuere linguam
Contumeliam dicere
Conſputare metaphoricè
Affice e contumeliis ὀφθεῖσ

Ὀνειδίζειν, σκωπτειν, σκωμμασιδειν
Dicteriis inceſſere, vel convitiis
Inſectari aliquẽ maledictis
Probroſis exagitare nominibus
Probrum ingerere vel objicere
Convitiis figere, Inſectari, Vide to Slander.

a Check, a Reproach, or Rebuke.

Convitium. Maledictum
Blateramina contumeliosa
Achilochia edicta
Contumelia
Contumelioſa ac virulenta verba. vide Shamefull

the Check.

Mandibula, λαμβδὴ
Maxilla. Mala.
Bucca pro eodem, apud Plaut.

to Cherish to make much of.

Fovere, mulcere amplexari
Complexari, indulgere
Charum habere, magnificare.

Cheerful, vide Glad.

Chizill, or Wedge

Celtes. Cœlum è celando
Græcis ἐγκοπὶς κόγλεα
Cuneus, ϭφὴν
Epiſchidion apud Vitru.
Cuneolus ferreus

a Chest, a Coffer.

Ciſta, Ciſtula κίστη
Arcella. Arcula, Scrinium
Scriniolum. ἐσθήκιον.
Reconditorium. Cuſtodiarium

Repo-

Repositorium, Theca, θήκη
Capsa, Capsella
Chartophylacium
Timbæ, Thecæ argenteæ
Fiscillæ reliquiarum capsulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to rebuke, to reprehend, vide to brawl.

a Chiding, vide brawling.

Chiefly, vide especially.

a little Child, or a babe.

Pusio, Puer, Pusillus
Pusillulus, Parvus, Parvulus
Puellulus, παιδίον
Pupus apud veteres

a Fatherless, or Motherless Child.

Orbus, Orba, Orphanus, Carens parente.

Children.

Liberi, γνήσια μέλη
Proles, φίλτατα
Soboles, Pignora, & in singulari pignus pro prole. Solin. de rege Taprobane Si forte dum regnant, pinguis sustulit, exuitur potestate

to get, or to bring forth Children.

Tollere, suscipere liberos, prolem filium ex aliqua, est gignere, progignere, quærere
Liberos generare, progenerare, κτήσεσθαι παῖδας
Et sic dicitur de patre, Sustulit filium pro suscepit vel habuit, ut sit præteritum à tollo.
Filios procreare, gignere, patrare
Dare operam prolibus, liberis
Παιδοποιεῖν
Filiis procreandis operam dare

from his Childhood, youth or infancy.

Ab ineunte ætate
Ἰσαθέου παιδός
A teneris annis, ἐκ νέου
A teneris unguiculis, seu ut Græci dicunt, ἐκ τοῦ ἀπαλοῦ ὀνύχος
A parvulo
Ἐκ παίδων
A pueritia prima, puero
A pueritia, A pueris
Ἐκ παίδων, A parvis
A primis annis, ἐκ νέου
A rudibus annis
A tenera ætate
A primis vitæ rudimentis
Ab ipso vitæ limine
Ab ineunte pueritia per omnes ætatis gradus ad supremum usque vitæ diem
Cùm corpus adhuc à matre tuberet
A crepundiis
Ab ipso vitæ exordio
Ab incunabulis
A cunabulis primis
Ab infantia
A tenellis unguibus
A puero pusillo, apud Plaut.

great with Child, vide woman.

a Chimney.

Fumarium, καπνοδόκη
Caminus, κάμινος
Infumibulum, fumale & naris the pipe, propriè quidem infumibulum, pro camino etiam ponitur
Focus propriè pavimentum sub camino significat, the hearth

Πυρεῖον Græcis.

Chips.

Assulæ, σχιδακίαι
Clabula vel clavola, apud Var.
Pomex.

to Chop off ones head, vide to behead.

to Christen, vide to baptize

to Choke, to strangle.

Suffoco, præfoco, media producta, contra aliquot Grammatistarum opinionem, ἄγχω
Ἀγχονάω, interstringere
Stringere gulam, guttur
Ἀναπνίγω, Strangulare
Laqueis implicare colla
Guttur, i, per vincula laquei
Obstringere, Constringere collum
Premere jugulum. Vocem includere
Obtorto collo gulam præfocare
Gulam frangere

to Choose, to elect, to pick out.

Eligere, Deligere ἐκλέγω
Delectum agere, & habere
Suffragiis designare, eligere
Legere pro eligere, apud Ci.
Capere, apud Terentium
Me cepere arbitrum
Sumere pro eligere, apud Plaut. Sumat aliquem ex populo
Excerpere commodissima, bona quæque, to pick out the best.
Suffragium inire, to elect, to choose by voice, apud Liv. & Cic.
Libera dare populo suffragia, apud Juven.

Opinionem

Opinionem facere, to give the choice
Non tam hominum suffragiis quam Divini numinis calculo delectus atque ascitus. Elected or chosen of God.
Emendicata suffragia, apud Gratianum sunt, potentium seu nobilium commendationes
Potioris pacis suffragio, by the most and best voices
Electus, creatus, calculis omnium, & suffragiis statutus; uno ore, summo consensu, omnium sententia, comprobatione constitutus, designatus, electus, Elected or chosen
Septem-virorum, summus; in Romano imperio senatus, The Electors of the Empire.

Chronicles, vide Histories.

it is Chronicled, vide written.

a Church, a Temple, a Chappel, a Chancel.

Templum, νάος
Domus Dei, orationis
Ædes in singulari tantum numero
Ædes toto terrarum orbe Buscoducis celeberrimæ
Ponitur quoque in numero plurali pro Templo, sed ferè semper cum adjectione, ut sacræ ædes
Sacrum substant. ἱερὸν
Asylum pro Templo ponitur Poëtis
Lararium apud doctos legitur
Ædicula diminutivum pro sacello, a chappel
Sacellum, παράσημον Clarium
Oratorium, Adytum, Sanctus Delubrum, media producta & Phanum apud veteres idololatras, dicebatur
Domus deorum
Ara, Altare apud Poetas
Rhenanus in scholiis historiæ tripartitæ scribit olim in Christianismi principio templa Dominica vocari solita, unde in hodiernum usque diem lingua vulgari dicimus, Domine, hoc est, dominicum Latinè, vocis hujus usus est in vetustis Greg. Nazian.
Κυριακὸν quoque Græcè nostrate lingua vulgari Church dicimus. Sacrarium Ἱερομνημονεῖον & Cella pars templi sacratior.
Sacrista apud probatos authores non invenitur.

to Christen, vide baptisme.

Churlish, wayward in company.

Nimium acerbus, durus, difficilis, asper, tetricus es in consuetudine
Consuetudo tua difficilior est quam propter suavitatem nullo expetatur
Minime jucunda est, Amara potius atque odiosa est
Minime accommodatus ad morem, consuetudinem, & naturam es
Ita te morosũ difficilemq; præbes in consuetudine
Ita mores aliorum fastidis ut nemo te, tu nemine uti possis
Ut neque tu quemquam, neque te quisquam ferre possit
Ut neque tu cujusquam consuetudine, neque tuâ quisquam frui possit

Circumspect, wary, advised.

Providus, Prospiciens
Circumspectus, Polytropus
Cordatus, Sciens, Solers
Gnarus, cautus, intelligens
Prudens, quasi providens
Oculos in occipitio gerens proverb.
Alter Janus, Ἰανὸς ἄλλος
A fronte simul & occipitio oculatus.

to be Circumspect, to foresee.

Cavere, prospicere sibi
Cautionem habere, adhibere, adjungere
Circumspicere diligenter, animadvertere, attendere, providere
Curare, Cogitare, Cogitationem rei alicujus suscipere.

a City, vide Town.

Civil, vide Gentle

a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum κρόταλον.
Crotalum, σύριγξ Syrtium

The Clapper of a Bell, or Door.

Ropalum, campanæ malleus, Ῥόπαλον & quo ostium pulsatur malleus, impulsor, ostii annulus, circulus, circus, κίρκος fores propellens, unde & ἐπώτης dicitur.
Erasmus in colloquiis Circulum illum ferreum ostii annulum cornicem vocat; Græci κορώνην

to Claw, vide to scratch

Clean

Clean, Neat, Pure, Chaste, undefiled.

Purus, Mundus, Tersus
Politus, Immaculatus, Integer
Pudicus, Inviolatus
Incorruptus Intemeratus
Illibatus, Unspotted.
¶ Nullas ferens sordes
Insolens sordium
Munditiarum perquam studiosus
Mundulus
Castus, ἁγνός
Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere
Spectatum satis & magnũ continentiæ exemplum
Sine ulla libidinis vel turpitudinis nota
Falluntur qui idem significare putant cælibem quod castum: nam cælebs is propriè dicitur, qui uxorem amisit, vel certe iam non habet, etiamsi non habet concubinas, vide chaste.

a clean or pure heart.

Cor purum, Mundum
Tersum, conscia mens recti
Cor liberum, & vitiis castũ
Expurgatum à peccatorum sordibus
Nullius sibi mali conscium
Καθαρὸν, Sine macula
Sine labe, Sincerum
Bona fide, recta mente aliquid facere, efficere
Nitidum, Albicans, Defæcatum

to make clean, to wipe, to cleanse.

Abluere, Eluere
Lustrare, Purgare
Mundare, Detergere
Purificare, Expurgare
Καθαίζειν, Sordibus liberare
Mundificare, Emundare labem
Expiare, maculare

clear, pure, bright.

Clarum, Splendidum
Fulgidum, Nitidum
Serenum, Limpidum
Coruscum, Luculentum
Purum, Perlucidum & Pellucidum
Lucidum, Perspicuum
Transluc idum, Evidens
Non obscurum, Liquidum
Sole meridiano clarius nitens
Solaribus radiis lucidius, radiantibus
Vitream habens perspicuitatem
Quod vel cæco appareat
Quod purum, perspicuum sit

to clear himself, vide to purge.

clearly, evidently, manifestly, plainly.

Manifestè, Liquidè, Planè
Clarè, Apertè διαφανῶς
Ad liquidum, apud Hieronymum σαφῶς
Dilucidè, Luculenter
Luculentissimè, Evidenter
Splendide, Lucide
Perspicue, Distincte, Disertè

to cleave.

Findere. Cuneis scindere
Quadrifidam quercum cuneis scindere
Rimam facere, ducere

to climbe, to mount, to ascend.

Ascendere, Conscendere
Summi fastigia tecti ascensu superare
Evadere ad summa fastigia culminis
Niti gradibus

to Cloathe, to apparel, to put on a garment.

Inducere vestem, Convestire
Investire, Circumvestire
Velare corpora, imo velamine cingere
Insignire amictu
Circundare amictu corpus
Veste corpus tegere
Vestem induere, injicere amictum.

a Cloathing, a garment vide apparell.

a clock, a dial.

Horologium, Sciaterion Ὡρόσκοπα, ἡλιοθῆρα, ἀφηλίκια Græcis dicuntur
Horologium, solare & solarium generali vocabulo, quod ad umbras, solis horas demonstrat, sive pendeat, sive jaceat, hoc est, sive verticale sit, sive australe
Clepsydra, horologium aquarum
Clepsammidion, apud Eras.
Sciatericum, quod ineptè compassum vulgus dicit
Pixidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautæ utuntur
Gnomon, stylus vel Solis umbilicus, ut Plinio appellatur, qui horas significat, the wiser.
Index horarius, idem Sciathera.

a cloak, a Spanish cape.

Pallium, Græcorum ἱμάτιον

Toga Romanorum
Recinulum cuculatum ac cucullio, apud Vivem, pallium Hiſpanicum
Penula, lacerna, pallium itinerarium
Δασύτριχον Veſtis villoſa, hirſuta
Amiculum, Palliolum
Tegma à Cicerone dicitur
Impluvium, ſagulum
Sagum villoſum ſeadē ſunt
Ῥιδέρμις
Palla mulierum propriè eſt
Chlamis militum
Paludamentum & Epheſteris, a coat armour

to Cloſe, vide hide.

to cloſe ones eies, vide eies.

Clown ſh; vide rude.

a Cluſter of Grapes, vide Grapes,

a Cobler, vide taylor,

a Coach, vide dray, or litter.

a Cock-bird.

Gallus, li. Gallinaceus ſubſtantivum
Ἀλεκτὼρ, quod nos à lecto exuſcitet ſic dictus Græcis
Et Gallus gallinaceus.
Criſtata volucris, avis
Ales lucis, ſeu diei nuncius
Excubitorque diem cantu prædixerat ales

a Cock, a ſpigot, vide tape.

Cockle among corn.

Lolium, ζιζάνιον
Zizanium, Zizania
Æra, Æthelops, Feſtuca
Avena ſterilis, Virg.

a Cod-fiſh.

Aſellus Eraſmo & aliis dicitur ὄνειρον Græcè, piſcis (ut ſcribit Galenus) facilis digeſtionis
Capito, onis. M. G.
Pompius à nonnullis dicitur, præſertim Murmel. unde quidam.
Pompius à tumido venit cui corpore nomen
Milago in Germania ſuperiori vocatur; idem credo piſcis qui nobis Aſellus dictus.
¶ Salpa, piſcis idem vento induratus, Stock-fiſh, quē aliiBergolium, nonnulli ſtrumulum vocant.

a Coffer, vide cheſt.

a Coffin, vide biere.

a Coife, a Call.

Galerculum, Reticulum
Κιθεφόφαλον, Retiolum
Crobylum, κεφάβυλον, retiolum vel reticulum continens
Vitta propriè mulierum, ταινία

Cold.

Frigus, Frigor, ψῦχος
Rigor, ἔκτος
Glacie frigidior
Gelicidium, Pruina
Gelum, gelu vel gelus

to be, or to ſuffer Cold

¶ Frigere, Algere, Rigere gelu
Obrigere hyberno frigore
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigeſcere, Confici frigore
Hybernis menſibus, temporibus, frigore concuti to have great cold, Horrere Glacialem actum experiri
Frigore lapſa cadunt folia
Concreſcunt currenti in flumine cruſtæ
Undaque jam tergo ferratos ſuſtinet orbes
Algeſcere, Frigeſcere, rigeſcere, &c. inchoativa
Frigidum, algidum, gelidum, pruinoſum, glaciale, brumale, hybernum, byemale

a Collar, a chain, an ouch, or broach.

Monile, Segmentum, apud Valerium Maximum
Torques & ſecundum Probum grammaticum Torquis
Χλαῖνις, πτερυγίδιον, Murenula
Torques aurei velleris, torque aliquem honeſtare. Munere & ſocietatem aurei velleris aliquem dignari, decorare
Miles ordinis aurei velleris.

a Dogs Collar.

Collare canum. Melius Millum & Millus
Collare canum venaticorum, confixum clavis ferreis eminentibus, adverſus impetum quorumcunque
Collaris, apud Plautum

Colewoits.

Braſſica Lampſana
Caulis, κραμβὶς
Braſſica Appiana, quæ alio nomine caputinum, & Sedelana dicitur

to Come again, or return.

to Come againſt, vide meet

to

to come before, vide to Prevent.

to come forth, or to go abroad.

Exire in publicum
Prodire in orbis theatrum, in publicum
Venire sub oculos hominum
Prodire
Procedere in solem, Terent.
Prodire, venire in lucem sub hominum conspectum, in publicum, in lucem, & in hominum manus
Exire, Exire in officinam

come hither.

Huc iter accelera, Huc gressus move
Accurre huc, Terent.
Adsis, παράθι, Adesto
Ades absolutè pro veni, accede
Ter pedem huc, Huc iter dirige
Huc contende, Huc flecte gressum
Adesdum, paucis te volo

to come in good time.

Commodùm venire, adesse
Salust. ubi commodùm est adverbium
Pro opportunè, κατὰ καιρὸν
Venire, advenire in tempore
Opportunè, commodè, optimè se offerre, advenire, adesse
Oppido, opportunè te obtulisti mihi obviam, Terent.

to come in use, or custome.

Abire in morem
In consuetudinem venire, exire
Irrepere paulatim
In usum abire
Inolescere, inolere
Serpit hæc consuetudo per homines.

to come to passe, vide to happen.

I will come quickly, vide not tarry.

to come slowly, leisurely.

Tardè venire, serpere
Pedetentim ire, foot for foot
Testudineo uti gradu
Itineri, plateæ immorari
Nectere moras

to come to himself again.

Ad se redire, apud Terent.
Reddi sibi
Remigrat animus nunc demum mihi
Corrigere se est dissipatas animi partes in suum rursus locum cogere, quando expulsa mentis perturbatione quies redditur.

it cometh or riseth from thence.

Hinc vel inde proficiscitur, venit, provenit, profluit, manat, dimanat, oritur, surgit, fluit, nascitur, exit, originem ducit, permanat
Hujus mali causa in re tota residet, quod huc calamitates omnes reddiderimus
Causari pro originem ducere; Morbus causatur ex corrupta natura
Peccata ex vitiis manare, ut scribit Cicero. Hinc ortum est, natum est malorum agmen
Ille author est, origo, principium
Radix malorum omnium
Ἀρχὴ, πίζα
His exordiis, his fontibus cœpit vitiorum colluvies, turba malorum
Hæc culpa, hic error
Exorta omnia à te
Hic seminarium fuit
Ex uno fonte omnia scelera manare cernimus, Cic.
Ex hoc fonte

to comfort, to solace, to recreate, or refresh.

Solari, παραθῆναι
Lenire aliquem consolatione, amicis verbis delinire
Dare solatia, Cic.
Vti solario
Lenire metaphor. ut explere pro consolari, apud Terent.
Solamen adferre, solatia, consolationem adhibere, Solatio esse
Tristibus rebus solatia supponere
Oblectare animum, dolorem animi lenire, consolari
Ψυχαγωγῆν, παραθῆν
Dolorem levare
Amorem solatur musa
Remedium ferre doloribus
Mœrorem minuere vel abstergere, exuere
Pectus tranquillitati reddere
Consolatione lenire
Lachrymas alicujus solari
Erigere afflictos, apud Ciceronem, Animum erigere consolationibus
Anxios levare, & ad meliorem spem evehere, vide to encourage.

comfort, consolation, recreation.

Solamen, solatium, consolatio
Lenimen, levamen, sublevamen curæ casusque
Allevatio, Recreatio
Allevamentum, apud Cic.
Oblectamentum, ψυχαγωγία
Delectamentum, delinimen

comfortless, or uncomfortable.

Nihil est quod consolatium, consolationem prebere, afferre, parere, solatio esse, consolationi esse mihi possit
Nulla res est, quæ recreare, reficere, levare, vindicare à dolore, liberare solicitudine, eximere dolore, abducere à cura, avocare à molestia, abstrahere, avellere à mœrore animũ meum possit
Nulla jam consolatio animum meum afflictum languentem, jacentem erigere, excitare, confirmare potest.
Pessime affecto animo, ægrotanti, laboranti mederi satis nulla ratio valet
Parum apta remedia reperiuntur; inutilis, infirma, inanis, supervacanea prorsus omnis medicina est.

comliness, vide handsomness.

to command a thing impossible.

Tu mihi imponis, imperas, mandas, præcipis, jubes, committis, quæ sustinere non possum
Quæ vires meas exsuperant quæ præstare, efficere, perficere, exequi vix possum
Magni negotii est, summæ difficultatis, operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere, quæ in mandatis à te habeo
Dura nimis, gravia, difficilia

a Commandment, a Statute, an Act of Parliament.

Edictum, Imperatum
Mandatum, decretum
Statutum, Præscriptum
Lex, νόμος, Consultum
Præceptum, Jussum
Lege cautum, Sancitum
Ψήφισμα, Consultum
Imperium, Senatusconsultum
Ἔντολὴ, ἐπίταγμα

cruel Commandments.

Imperia Manliana
Phalaridis imperium
Zaleuci lex, proverb. pro edicto mandatoque, plus satis rigido, parumque humano
Jugum durissimũ, in Bibliis

to publish, to make, or set forth a commandement. Proclamation.

Indicere, præscribere legem
Edicere seu edicta præcipere
Facere plebiscitum, Senatusconsultum
Ferre legem, imperare
Εἰσφέρειν τὸν νόμον
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, jubere
Rogare legem, sciscere
Leges trahere mandata dare, To set forth
Rogationes ferre
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, jubere
Decernere, Statuere
Statuere decretum, apud Hieron.

to commence an Action, vide to sue the Law.

to commend one Friend to another.

Sic eum tibi commendo, ut majore cura, studio sollicitudine animi non possã
Quanti te facio, quanti es apud me, quanti mea est erga te observantia, quantum tibi tribuo, tibi defero, pro mea de te opinione, pro animo, voluntate, studio in te meo, peto a te ut hominem suscipias, complectare, foveas, in tuis habeas
Ut eum mea causa, tua authoritate, conservatum velis, cures ut ex hac mea commendatione mihi quã maximas agat gratias
Ut intelligat hanc meam commendationem sibi apud te maximo adjumento & ornamento fuisse
Eum (si me diligis) eo numero cura ut habeas, quo me ipsum

to commit, or leave the matter unto God.

Diis permittere, cõmittere
Deo fortunæque committere
Permittere divis, apud Horat.
Dare se fatis, apud Virg.

Joy

Jovi fuerint hæc omnia curæ

to Commit a great or heynous fact.

Conficere, patrare facinus
Admittere, perpetrare, committere, edere, signare facinus indignum, flagitium, noxam, turpe aliquid
Facere facinus indignum se aut suo genere
Facere capitale, id est, facinus capitale. Plaut.
Facere nefas, scelus, flagitiũ
Committere, edere facinus, scelus in patriam
Quod scelus, quod facinus patricida non edidit
Immanes æquare crimine Cacos

it is common, or vulgar.

Protritum, Tritum
Triviale, Vulgare
Vulgatum, Pervulgatum
Populare, Promiscuum
Communne, Quotidianum
Passim, obvium ἐγκύκλιον.

a common Proverb, or Saying.

Proverbium. Diverbium
Adagium vel adagio
Vetus verbum
Vulgi fabula, dicterium
Dictum celeber, celebratum
Vulgo jactitata sententia
Paræmia
Populi dispersa per auras fama

Commonly, for the most part every where.

Passim, Vulgo
Παρδημεί
Plerumque adverb. Populariter
Ab universo populo
In compitis, triviis
Publicè, Publicitus
Trivialiter
Ut plurimùm.

commodity, vide profit and pleasure.

commodious, vide profitable.

a commotion, or sedition.

Seditio, Factio
Conspiratio, Motus
Tempestas, Perturbatiorerũ
Rerum novarum molitio
Tumultus, Turba
Turbatio, Dissentio
Commotio, Controversia
Divisio, Discordia
Δίχοστασία, διαφορὰ
Coitio arcana, & factiosa pactio
Tyria maria, proverb. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa
Et δυσηχὲς Græcè, significat populi rebellionem, commaciam, quum nullo principe tumultuantur, nulli parens, pro sua libidine rem gerens, vide Sedition.

a great company.

Turba, Agmen
Multitudo, Cohors
Caterva, Phalanx
Cœtus, Turma
Grex, frequentia, vide multitude.

Companions; Fellowes, Mates.

Sodales, ἑταῖροι
Quos ego dilexi fraterno more sodales
Contubernales
Commilitones, Socii
Compares substantivè
Consortes
Comites, apud Lucan. pro socii
Sub eodem papilione versantes
Comites & socios Cæsar conjungit Cicero.
Collegæ socii etiam sunt, sed in dignitate aliqua
Sed complices in malo, in scelere participes, societate scelerum obstricti, of one sort, or company.
Ejusdem farinæ
Ejusdem factionis
Ex eodem grege.

to compare, vide to liken.

not comparable to him.

Non est cum illo comparandus, conferendus, æquandus, coæquandus, æquiparandus.

a comparison, vide likenes.

to have compassion, or mercy, or to take pity.

Compati, Condolere
Misereri, οἰκτείρειν
Misereri & commiserere
Miserescere, Miseret me tui
Commoveri, Moveri misericordia, valde moveri
Respicere & solari jacentẽ
Συμπάθεια, misericordia capi. Cic. Tuo mœrore maceror, marcesco, confenesco, & tabesco miser.
Contra, Viscera, cor, claudere egeno, Inopi non misereri.

to compass a matter in few words.

Dicta summatim colligere sum-

Summam conferre
Redigere in ſummam
Recapitulare
Capita rerum ſummatim repetere, ſummatim inſtaurare
Paucis ſententiæ rationem reddere
Conferre rem in pauca
Paucis abſolvere, concludere
Summam rerum decerpere, uno faſce complecti, proverb. to touch the ground of the matter.
Ne, quæ ſunt infinita proſequar, ſummatim dicam
Rerum ſummam quam potero paucisſimis perſtringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre
Summam rei in pauca conferre
Rerum capita ſt ictim perſequi, non longis laxiſq; verborum periſtromatis orationem producere
Ad capita redigere
Ἀνακεφαλαίωσις
Fuſius ſparſimque dicta paucis repetere
Perorare id Latinis dicitur, & epilogum texere

to compaſſe about.

Circundare. Circumire
Vallare. Circumfundere
Ambire, vide to environ.

to compell, to conſtrain.

Perpellere, Pertrahere
Cogere, Adigere
Ἀναγκάζειν Vim facere
Compellere. Impellere
Urgere. Protrudere
Ἀναγκάζειν
Obtorto velut collo, vel mento, trahere, pertrahere, id eſt, volentem nolentem ſd aliquid perpellere: gendum

to compaſſr, vide to bung.

to complain, to lament.

Queri deponens, Conqueri
Δεινὰ ποιεῖσθαι, μιμεῖσθαι
Deflere in ſinu amici. Plin.
Ægre ferre, Lamentari
Ponere, deferre querelas.
Querimoniam deponere
Effundere queſtus,
Edere, Sonare
In querelarum vocem erumpere
Querulari, Queri injuriam fati
Rumpere queſtus, querelas, pectore
Queſtibus ſemper novis fatigare
Queſtus dare pro conqueri
Peragere querelam
Queritare vel queritari
Replere querelis
Canere de Telamone, proverb.
Implere ululatibus
Crepare pauperiem; id eſt, cõqueri ſuper pauperiem
Querelas meditari
Querelam, querimoniam habere
Deplorare, Expoſtulare
Querelas habere. Queri graviter, abſolutè, apud Cic.
Supprimere querelas, Interrumpere
Mœſtis loca queſtibus implet, Virgilius
Querela venit, incidit minor verbo.
Querela venit ante diem, quæ eſt intempeſtive.

Complaining, vide Mourning.

a Complaint, a Lamentation, or Moan.

Querela, Querimonia
Queſtus. Ejulatus
Fletus, Gemitus
Lamentatio, Queſtio
Conqueſtio, μομφή.

Completion.

Temperatura naturalis, quam Complexionem vulgus dicit.
Temperamentum, temperatura corporis
Naturalis conſtitutio
Conglutinavit hominem natura optimè
Habitudo, habitus corporis
Ἕξις, κρᾶσις τῦ σώματος
Conſtitutio corporis à L. Vive vocatur
Tenellæ conſtitutionis, tender.
¶ Bona corporis conſtitutio
Corpus bene conſtitutum, optimè compactum, of a ſtrong complexion.

to Compoſe, or to make any metre or proſe.

Numeris aſtringere, Cogere verba in pedes
Ludere numeris, modis
Fundere verſus, orationem apud Cic. Tuſc. 1. profluenter vel abundanter præbere, componere fœlici quadam componendi promptitudine
Carmina edere
Canere, Poëtæ dicuntur carmina condentes: *videor* Græcis ſimiliter, id eſt, cantare, quod propriè poëtarum eſt
Volumen efficere, condere, Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis
Condere poëma, quod vulgus verſificari dicit. Cudere
Excudere
Elucubrare, Elaborare
Scribere

cribere librum, συγγραφειν
onfingere, Pangere versus
onderecarmen, ποιειν
omponere, conficere, scribere, facere poema, versus, libros
educere versus, Horat.
emporario ludere spiritu

to Conceive, vide to engender.

to Conceive, vide to imagine.

Concord, vide agreement.

to Condemn to death.

Mortis sententiam dicere, proferre
Nigrum præfigere Theta. Persius
Damnare, condemnare
Addicere supplicio
Adjudicare morti, necí, supplicio crucis, suspendio
Morti addicere
Damnare rei capitalis, capite vel capitis
Mortis sententia damnare
Estimæ necí tradere
Nigris corvis damnare in escam
In dicta causa damnare
ἀποψηφίζω subaudi θάνατον
Capitali sententia damnari
Judicum sententiis ad capitale supplicium condemnari
Capitalem accipere sententiam
Offendere judices, Cic.

Conduits, vide Rivers.

to confesse, to acknowledge, to grant.

Agnoscere, Testari, Fateri, Ἀνομολογεῖσθαι, Concedere
Audire, quamvis aliquando jugantur audio & fateor

to confesse his sin or faults.

Confiteri ὁμολογεῖν
Culpam solenni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere
Mentis vulnera aperire
Pandere secreta pectoris
Exomologesin facere
Ἐξομολογεῖσθαι
Confiteri crimina, errata, admissa
Exonerare conscientiam
Auricularem facere confessionem
Aperire animum in confessione
Sacerdoti scelera commissa fateri
Scelerum sentinam purgare
Expurgare vetus peccatorum fermentum
Profundere, effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem confessionem quicquid noxarum assiduitate peccandi contraxeris
Confessione crimina detegere
Flagitium secreta confessione declarare, agnoscere
Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia, exitialia scelera
Depellere corpore nævos
Pungens sanie pectoris ulcus rescindere, revelare sacerdoti
Cordis orisq; confessionem posito pudore ingenuè facere
Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus consenda deponere.

to Confiscate goods, to make forfeit.

Confiscare, Proscribere
Committere apud jurisconsultos
Facultates in regium fiscum redigere
Repertis titulis opes in Principis convertere fiscum
Bona omnia, facultates, adimere
Prædia in publicum committere
In publicum addicere, & Græcè ταμείῳ προσγράφειν, Ærario applicari dicitur
Addicere fortunas, bona alicujus proscribere
Prædia bonaque fiscus tradere dicitur
In publicum ærarii jus redigere facultates ex condemnatione
Publicare. Cicero
Bona ejus censeo publicè possidenda
Ad fisci jus sociare

to Confute, vide overcome.

a Congregation, an assembly, or great company of men or people.

Cœtus, Multitudo
Frequentia, Turba
Numerus, Concio
Conventus
Comitium
Conventiculum in malam frequentiùs accipitur pro conventu sceleratorum, flagitiosorum
Congregatio, Plebs
Populi coacervatio
Desperata plebis fex, colluvies
Vulgus ignobile, mobile, quod semper mutatur cum principe, inconstans, clamosum
Fex, vulgi opificum

Infimate,

Infimates
Imperita, incondita multitudo, cujus plerunque opinio tantum à veritate distat, Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ absunt maxime
Populus, quem Horatius Platonem sequutus, vocat Belluam multorum capitum; & ne micam quidem salis in toto habet pectore, qui belluæ illi placere studet
Dominus polycephalus, οἱ πολλοί

to Conquer a Realm or a Country, vide to Win.

to have a burthened or a gnawing Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorũ morsibus quasi stimulis vulneratam
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis, quod vulgo dicitur, Remorsum habere conscientiæ
Pondere conscientiæ premi
Conscientia stimulari, morderi: gravissimè excruciari, angi, agitari, torqueri; graviter, mirificè divexari
Mors & judicium quoque dicuntur pectora turbulentissimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati sceleris ream conscientiam validissimo ariete concutere
Vermis conscientiæ qui nunquam moriturus in sacris, Theologi quidam Syntheresin vocant
Infestissimus conscientiæ remorsus
Conscientiæ carnificina, remorsus perpetuus, surdum verber.
Conscientia exulcerata, scelerum multitudine exagitata, impiosque urgens
Malefacti conscientia
Nocte dieque suum gestans in pectore testem, Juven.
Conscia mens sceleris pavido sub pectore semper, Ultrices patitur furias
Fœda scelerum colluvie temerata conscientia
Alecto, Nemesis, faces sceleroſis immittens, malorum conscientiam surdo verbere cædens, ut est apud Juvenalem, & perpetuis stimulis sollicitans animum vermeque nunquam morituro rodens
Afflictæ conscientiæ quis esse dicitur, quem reatus malæ conscientiæ exagitat, apud quem relinquit vestigia pœnitudinis remordentis conscientiæ

to Consecrate, v. Dedicate.

to Consent, to agree.

Convenire, ἁρμόττειν
Concordare, Cohærere
Sine controversia esse
Congruere, Suffragari
Consentire, Assentiri
Quadrare, Consonare
Sensus quoque dicuntur congruere, Cic.
Nostri sensus, ut in pace semper, sic in bello etiam congruebant. Idem: De amicitia omnes uno ore consentiunt, omnes ad unum idem sentiunt

Of one Consent, mine or opinion, to approve.

Adstipulari, Suffragari
Adhærere, Subscribere
Παρεπιδοῦναι, cum dativo
Assentiri sententiæ, φῆφον φέρειν, Acclamare
Accedere sententiæ, & ad sententiam
Concurrere in sententiam, Cic.
Approbare, & comprobare sententiam
Una mente consentire Cic.
Consentire, Idem sentire
Approbare, Concedere
Admittere, Addere calculum, vel adjicere, ἐπιψηφίζειν
Pedibus manibúsque ire in alicujus sententiam
Digitum tollere, quod hodiè quoque suffragantis & annuentis signum est
Consentiunt, consciunt sententiæ nostræ: nihil à tua mea distat, dissentit, discrepat opinio
Idem sentimus, à tuo iudicio mea sententia non abhorret.
Idem sequimur, idem est utriusque sensus
Dissentio inter nos nulla est, dissentionis aut controversiæ nihil
Idem sentio quod tu, meus cum tuo sensus congruit, consilium mihi tuum probatur
Hæc mihi tecũ conveniunt,
Probare, Recipere
Album addere calculum: Ἀλεκτρυὼν ψῆφον φέρειν apud Lucianum
Ascribere, apud Ciceronem
Assentire voce activa, apud Cic. sed rarius quam assentiri invenias
Ejusdem esse opinionis, sententiæ
Concordare; συμφέρειν δόξαν
Omnium calculis, punctis, suffragiis, & uno ore approbare
Toto corpore, manibus pedibusque in sententiam discedere
Nam, ut scribit Flavius Vopiscus, olim porrectione quoque manuum sententia cõprobabat ir-

of great Conſequence, vide Weight.

to conſider, to take heed, to give goodheat.

Animum intendere, Advertere
Animadvertere, διανοεῖν
Advertere, attendere
Adhibere mentem, animum alicui rei
Προσέχειν, ἐπέχειν τὸν νοῦν ἐπί τινι πράγματι
Aurem admovere
Penſitare
Eſſe auribus purgatis
Penſare
Animum applicare
Omnes cogitationes, animi vim intendere
Intendere, Conſiderare
Diligenter conſiderare, percipere
Animo luſtrare, penſiculare
Animi nervos intendere
Librare.
Attente audire. Notare
Aures accommodare
Trutinare
Attendere ad rem aliquem
Diligenter & attente experdere
Attentum ſe præbere
Cogitare
Corde percipere
Reputare in animo
Arrectas advertere aures
Intentis, arrectis ſtare auribus
Ὠτα κινεῖν Auſcultare
Auſcultare auribus arrectis, purgatis
Arrigere, arrigere aures
Coriceum agere
Commodare operam auriũ
Facere aucupium auribus, Cic.
Vigiles monitis advertere mentes
Cernere
Videre oculis emphaticẽs
Gerere oculis, animo vel mente. Videto muſe.

Conſider what you are, vide know your ſelf.

to Conſider diligently vide to View, to Examine.

Conſtant, vide Stable.

Conſtancy.

Fides, Fidelitas, Cõſtantia, Stabilitas, Immutabilitas

to Conſtrain, vide Compell.

to Conſult, to deliberate, to take amviſement

Conſulere, conſultare, deliberare
Concipere animo
Cõſulere quid facto opus ſit
Conſilia agitare & communicare inter ſe
Pertractare
Capere, inire conſilium
Conſtituere, inſtituere, cogitare cum animo, vel in animo, eſt deliberare
Quid facto opus ſit in medium conferre
Fertanimus mutatas dicere formas
Conſilii capiendi vel deliberandi causâ convenire
In abdito conſilia agitare de evertendis divitum fortunis
Capita, conſilia conferre apud Sen. Terent.
Cõſiliari apud Cic. ad Att. 35 ſignificat etiam conſulere vel deliberare

to Conſume, to ſpend, or waſte riotouſly.

Patrimonium decoquere
Ligurire, Profundere
Fortunas ſuas, bona patris
Abligurire, effundere, haurire, abſumere, omnia vorare
Omnia ventriculo donare
Conficere bona, pro dilapidare
Dimittere in viſcera cenſum, ut vulgus loquitur
Gallorum gallinaceorum incuſare ventrem, prover. quod huic animanti venter ſit mirificè calidus
Diu quæſita & ſumma congeſta ſollicitudine præcipiti effuſione dilapidare & quadam abſorbere voragine apud Amb of.
Conturbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundatam paternis avitiſque opibus domum exhaurire. Quint.
Quod per ſcelus adeptus ſit id per luxuriam effundere atque conſumere, Cic.
Exhaurire, Prodigere. Dilapidare, Perdere
Devorare pecuniam omnẽ
Helluari, Conſumere
Cic. Jacturam patrimonii facio, rem familiarem dilabi ſino, patrimonium effundo
Diſſipare Διαφορεδάζειν
Indulgere popinis
Per luxum & voluptatem conſumere, Diſperdere opes
Κατεδεσθειν, conſumere
Κατασπαθιζειν, defringere
Edere, bibere, remque omnem diſperdere, confringere, corrumpere rem familiarem. Saluſt.
Atterere opes
Rem ſtringere
In luxum inſumere
Ἀναλισκειν, Inſumere
Conficere augmentum alterius pro conſumere, to ſpend.

Erogare

Erogare, expendere
Exponere, pro expendere

to consume one, or to make one poor.

Comedere aliquē, abligurire
Exedere aliquem, inopem reddere.

to consume, to waste, to wear out.

Terere, Atterere
Absumere, Consumere
Exterere, Obterere vestigia
Calces deterere, Usitare

I consume with sorrow.

Contabesco, consumor, conficior, perimor dolore, mœrore, cura, sollicitudine, anxietate, angore.

a consumption or wasting of the body.

Phthisis, φθίσις, ὑφεσμός
Tabo, Tabes, Marcor
Corruptio, Macies, Flacciditas

consumed or wasted with corruption.

Phthisici, φθίσικοι
Tabidi, tabifici

a contagious corrupt, or infectious sickness.

Contagium, κόλλυσμα
Contagio, Contages, Lues
Vicini pecoris contagia lædunt, Virgilius
Morbus contagiosus attactu, serpens contactu, afflatu nocens

to contemn, to reject, vide to despise.

contemned, despised, rejected.

Abjectus, Contemptus
Nullo jam loco sum, nullius pretii, ordinis
Despectus
Postremæ conditionis sum
Jacens, summissus
Nullius dignitatis vel frugis
Abortivum se vocat Apostolus, 1 Cor. 15. id est, hominem contemptum, projectum, & fœtum abortivum, Vide wretched.

to content, or satisfie.

Satisfacere, Placere
Obtemperare, obsecundare
Complacere, Satiare
Explere, Morem gerere
Obsequi, Gratificari,
Inservire, Gratum facere, vide to pay.

I am content.

Placet utique, Perplacet
Placitum est, Non displicet
Percupio, Fiat
Boni consulo, Cordi est mihi
Amplector, accipio conditionem
Audio apud Terentium
Non recuso
Gratum habeo, in Bibliis

contentions, or strifes in words, subtil disputations.

Verborū pugnæ, Conflictus
Λογομαχίαι, Conflictiones
Controversiæ, Cōtentiones
Aristotelis contentiosi syllogismi
Deceptiones ineptæ, frigidæ, frivolæ
Velitationes, Quæstiones
Argutiæ, Captiunculæ
Chrysippeæ subtilitates
Arguta sophismata
Sophistica argumēta magna contentione disputata
Vana dialecticorum garrulitas
Digladiatiōes hostiles ferè
Tergiversationes
Argutationes sophisticæ
Rixæ, Discordia

to continue.

Perseverare, Perstare
Persistere, Manere
Immorari

continually, still, incessantly, never ceasing.

Continuè, Assiduè
Sedulò, Indesinēter, Jugiter
Semper, ἀεί, διὰ παντός
Noctu diuq; Nocte ac die
Sine interpellatione, intermissione
Continenter, Quondam pro semper, apud Virg.
Omni tempore,
Usque, nullo tempore non
Perpetuò, ac perpetuùm, perpetim, adverbia
Noctes ac dies
Ne punctum quidem temporis prætermittens
Æternùm, Virg.
Noctu nis diurnisq; horis
Nihil aliud quàm
Nunquam non, vi. always.

continual, long, during

Diuturnus, Continuus
Perpetuus, Perennis
Assiduus, Jugiter
Ἔμμηνος; Longi, Longitqui temporis.

in continuance of time, vide by length of time.

contrary, vide against, diverse.

contrary to your letters.

Hoc non est tuis literis consentaneum

Non

Non convenit, non consentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis
Discrepat, abhorret à tuis literis
Alienum est à tuarum literarum sententia

contrary to my opinion, vide Otherwise, &c.

contrary things, vide misfortunes.

contrariwise.

E contra, E contrario
E converso, Rursus
Rursum, E regione
E diverso, E proposito

a controversie, vide discord.

a covenant of peace vide League.

convement, vide Apt.

it is convement, vide it becometh.

to convert, to call back, or to Turne.

Reducere, revocare in viam, in viam rectam salutis, ab avito errore ad bonam, meliorē frugem, in viam planè regiam
Convertere ab errore, in Sacris
A vitiis revocare
Ad sanam mentem deducere à pravâ
Ab errore amicè abductum ad bene beateque vivendi rationem traducere
De Tænariis faucibus ad statum reducere salutis
Institutis optimis à superstitione ad veræ pietatis cultum traducere
Deducere errore, Cic.
Avertere, reducere ab errore
Errore eximere, depellere
Levare aliquem errore, de voragine impietatis, Leo
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica revellere dogmata

to convince, vide Overcome.

a Cook.

Cocus, seu coquus, μαγειρος
Popinator, Opsopolus
Οψωνιον, ὀψοδαιδαλος
Obsoniorum instructor
Magirus, Archimagirus, the chief Cook.
Thermapola, a Cook that selleth hot meat,
Thermapolium, a place where Cooks dwell.

Cooks Latine.

Oratio inconcinna, non nisi popinis meritoriisque tabernis & nugalibus triviis scripta
Inter meritorii & popinæ professores primam sibi vendicans elegantiam, multam celebritatem

a cuckold maker, vide Adulterer.

to coole the heat, vide to Quench.

to cov out, vide to Write out.

copiously, vide abundantly.

copper, mettle, brass.

Æs, χαλκος, χαλκος
Cyprum, aut rectius, ut nonnulli volunt, Cyprium absolutè
Orichalculum

made of copper, &c.

Æreus, Aheneus
Ahenus, Cuprinus,
Cupreus, Orichalceus
Corinthia vasa

a cord, vide Rope.

Corn, or all kind of grain as Wheat, Rie, Barley, Dates, &c.

Res frumentaria
Ceres pro frumento
Annona, media producta, unius anni frugum proventus; neque frumenti tantùm, sed aliarum quoque rerum
Instar formicæ, colligere farris acervum in futuram hyemem
Fruges, Cerealia dona
Frugum seu fructuum proventus
Fructus, Messis
Proventus frumētarii. Soli
Segetes, Dona Cereris
Δημητρος καρπος
Cerealia, hoc est, legumina & frumenta

to correct, to amend, to peruse, to oversee

Revisere, Recognoscere
Tollere, expungere, eradere, sustollere mendas
Emendare
Depravata restituere
Unguibus uti. Corrigere
Obelis notare. Lima uti
Aristarchum agere
Apices, verbaque singula eventilare.
Librare, & expendere sententias
Elimare, Exponere Epistolis

Ad limam, ſub incudem revocare, referre
Reſtituere, Inſtaurare
Cenſuram peragere
Repurgare à mendis veterum collatione codicum
Scobinam adhibere
Ariſtarchica virgula repurgare
Ad ſeverum unguẽ excutere
Purgare à navis
Emaculare
Nativo germanoque decori reſtituere
Purgare mendis, interituq; vindicare
Retexere orationem, Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquum revocare nitorem
Perperam addita diligenter reponere ſumma cura reſtituere depravata
Recudere carmen, epiſtolã
Diſcutere tenebras à jure civili, reducta luce
Retractare libr um, opus
Reducere ſub limã incudẽ
Incudi reddere, refringere, recoquere, mutare metaph

a Correction, or amending.

Recognitio, Correctio
Reſtitutio germanæ veræq; lectionis
Lima, Caſtigatio, Cenſura, vide Puniſhment.

a Corrector.

Caſtigator acris judicii
Recognitor, Reſtitutor
Διορθωτης, Elimator
Ariſtarchus, proverbialiter
Mendarum literarumque eraſor.

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere, Corrigere
Καταμεμφεσθαι, Objurgare
Carpere, Taxare
Reprehendere, Damnare
Καταγινωσκειν
Dare verba dictis
Redarguere, Increpare
Culpare, Arguere
Caſtigare, eſt verbis propriè reprehendere, vi. puniſh.

Corruption, vide Matter.

to Corrupt, vide Mar.

Coſen, vide Kinſman.

to be Coſens.

Contingere aliquem cognatione
Sanguine jungi
Arctiore ſanguinis vinculo, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere
Attingere aliquem ſanguine, cognatione
Cognationem habere cum aliquo
Conſanguinitate propinqui Virgil.
Genere proximus

Coſts, vide Expences.

a Cottage, vide Lodge.

a Couch, vide Bed.

Covenants, vide Promiſes.

to Cover, to keep cloſe, to Hide.

Operire, Contegere
Premere apud Virg. abdere
Tegere, Recondere
Occulere, Condere
Velare, Celare
Obtegere, Supprimere
Occultare
Tenere apud Virg.
Abſcondere.

Obducere velum, velamen
Cooperire, Obvolvere
Obumbrare, Involvere
Obnubilare, Obducere
Obnubere caput, comas protegere
Σκιαζειν, καλυπτειν

a Cover, a Covering, or a Lid.

Tegmen, Tegimen
Tegumentum, Operculum
Operimentum, Opertorium
Καλυμμα, ὀπτηριον
Velum, Velamen

a Coverlet, or a covering on a Bed.

Operimentum
Stragula & ſtragulum, στρωμη
Stroma, Tentile, ſtragulum, magnificis operibus pictum, & plenum artis argumentum
Strata & inſtrata
Περιστρωματα
Opertoria lectorum
Periſtromata, Stramenta
Centones, Lodices
Thoralia, Lectiſternia, vulgus pro eodem uſurpat.

to Cover the head, to put on the Cap.

Tegere caput, verticem
Operire caput
Adoperire
Pileum induere
Capite ſis operto. Be covered.

to Covet, to deſire.

Cupere, Concupiſcere
Avere, Expetere
Appetere, Deſiderare
Gliſcere, Geſtire, Ambire
Affectare, vide to deſire.

Covetous, a Niggard.

varus, φιλάργυρος
nax, Triparcus, Plaut.
situ manum semper habens
arcus, perparcus
νης πρὸς κυμινοπρίστης
ci & cymini sector
rdidus, Ad rem attentus
hypocondylos
υποκόνδυλος, κραδοφάγος
ece aut lapsana victitans
Patrocło sordidior
Patrocli domo qui venit
Magnas inter opes inops, Hor.
Sudio Plautinus
Insatiabiliter avarus & artifex egregius emungendarum cum è clero, tum à populo pecuniarum
Cupido ad maximas sibi comparandas opes animo
Turpi pecuniæ studio & infinita lucri cupiditate ductus
Qui tenetur siti pecuniarū, divitiarum, auri, argenti
Alieni appetens
Pecuniæ cupidus
Sui nimium tenax
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Nummarius apud Her. quasi nummis deditus
Ob incertas irrequietus opes
Sola perandarum quem cura fatigat opum
Undique lucrum captans perfasque nefasque
Fraudans genium
Inexplebile dolium. Durus
Ἀχλαὶς πίθος. Difficilis
Luto lutentior, Illiberalis
Monophagus, Inhospitalis
Adrius

Covetousness.

Tenacitas, Avaritia, & avarities, ei.
Philargyria, φιλαργυρία, pecuniæ studium quam nemo sapiens concupivit, ait Salust.
Auri, Argenti cupido, vel cupiditas inexplebilis
Πλεονεξία, Parcitas
Opum furiosa cupido, Ovi.
Sordes metaph. Aviditas
Insatiabilis, inexplebilis habendi cupido
Sitis vel amor habendi
Philargyria in mundo planè regnat, per fasque nefasque ad aurum itur
Dira habendi fruendique fames, qua cupiditas humana explere ingluviem suam nequit. Bud.

to give Counsel.

Consulere cum dativo
Consilium dare, Instituere
Adesse alicui consilio, Suadere
Consilii copiam facere, Admonere
Consilium conferre, exponere, explicare, narrare, indicare, promere, impertire
Hortari, adhortari
Cohortari, Suadere
Præbere & adferre consiliū
Consilio juvare, Instruere
Βουλεύειν, cum dat. itidem apud Græc. quemadmodum apud Lat. consulo in hoc significatu

to ask Counsel.

Consulere cum accusativo
Consilium capere, petere
Rationem inire
Rogare in advocationem, consilium

to Counsel to the contrary, vide to dissuade.

the Council, or Counsellours.

Senatus βουλή
Γερουσία, Magistratus
Consulares viri
Ordo Senatorius, Amplissimus ordo, pro ordine senatorio aliquando ponitur
Συμβούλιον
Consiliarii, Senatores
Patricii, Laticlavii
Concilium propriè prudentum & consiliariorum conventus est
Curia pro hominibus curiam frequentantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur
Apocleti, ἀπόκλητοι
Consistoriani apud Ambr.
Sanctius concilium, quod privatum etiam & secretum concilium dicitur.

the Privy Council.

Ab intimis consiliis
A consultis abditis
A secretis arcanis
A sanctiore consilio
Concilium Amphyctionicū
Conventus Areopageticus
Frequens, ac solennis præcipuarum civitatum & provinciarum consultatio, a Parliament.

the Council-chamber or house.

Concilii locus
Curia, ἀρχεῖον
Conventiculum, Senatus
Βουλευτήριον, Domusculum
Prætorium. Synedrium συνέδριον
Senatoria domus, curia Augustale.

to assemble the Council.

Cogere concilium, Senatū
Efficere frequentem Senatum, apud Cic. pro Cæcina
Congregare

¶ Concilium dimittere, missum facere cœtum, conventum solvere, to raise up the Councel.

to Counsell the profit of the Commonwealth.

Consulere, consultare reipub. Sal.
Suadere quod commodum est
Consulere in commune, apud Terent. prospicere
Cuncta ad publicam omnium utilitatem referre, Remp. pluris facere, quam commoda privata

by your counsel, advice, or perswasion.

Tuo hortatu, tuo instinctu
Te hortatore, te instigante
Tuo suasu, tuo persuasu
Tuo consilio
Te consultore
Te consulente, suadente
Abs te persuasus
Tuo impulsu, te impulsore
Tuo ductu, tuo inductu
Te bonum auspicium dante
Te fortunante & juvante
Te auspice

counterfeiting colour for to beautifie the face.

Pigmentum, Fucus
Cerussa, ψιμύθιον
Anchusa, ἄγχουσα
Purpurissa vel purpurissum
Nitella

to counterfeit, vide to Falsifie.

the native Country where one is born.

Solum natale, patrium, genitale solum
Patria, πατρὶς
Domus paterna
Patriæ oræ poëticum
Lares paterni. Ædes patriæ
Limina paterna. Patria sedes
Focus paternus, patrius
Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva
Nos patriam fugimus, Vir.
Fumum de patriis opto videre focis

being in the Country is pleasant.

Ruri, in agris, cum rusticis esse, Rusticam agere degere vitam perjucundum est
Delectat imprimis
Jucunditatem habet
Summæ voluptatis est
Male affectum animum recreat
Mœrorem fugat
Mœroris medicina est

a Cooper.

Victor, Faber Vascularius

courageous, bold, stout, or valiant.

Animus strenuus, Invictus
Magnus, Infractus
Excelsus, Titanicus
Verè Herculanus, Achilleus
Θυμὸς, ἀγλαϊὰμ
Animosus, generosus
Pyrrhus, generosior Sparta, qui excellenti est animo, ἀγήνωρ
Magnanimus μεγαλόψυχος
Qui animo forti, invicto, infracto firmo pectore est

to take away the courage or heart.

Emollire, exhaurire robur
Enervare, frangere animum vires
Tollere animos
Mentem labefactare hujus vitæ rumnæ & mala licuntur
Spem debilitare, Cic.
Dissolvere animum, frequentius in sacris

to abate in courage, vide Despair.

to gather his courage or spirits again.

Sumere robur vel vires
Recipere animum, suscipere colligere, augere, tollere
Animos facere, instaurare animum
Capere animum pro induere, Cic.
Patrium animum virtutemque capiamus
Dejicere metum per virtutem, Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quàm unquam rebus secundis
Pallor abit, subitæ veniunt in corpore vires
Quantum dederis mihi pectoris
Redit in præcordia virtus
Suscitare vim, Virtutem accendere
Incendere vires, dare animum
Revocare animos, mœstumque timorem mittere

a currier, vide tanner.

by course, vide by turn

Courteous, Gentle, Gracious.

Comis, Clemens, Lenis
Placidus, Gratus, propitius
Mollis, Tractabilis, Dulcis
Mitis, Gratus omnibus
Benignus
Gratiosus, χαριτώνυμος
Acceptus, Affabilis

Blan-

Blandus, Facetus, Pellecarens
Homo festivi sermonis
Suavis, Jucundus, Mansuetus
Dulcis eloquii, Lenis
Cujus moribus nil esse potest mellitius, Charus omnibus
Omnibus probatus, & dilectus
Suavitate morum, comitate, ac gratia multùm pollens, vigens, apud omnes
Qui omnium emeruit favores
Homo quo nihil potest optari suavius aut mellitius
Amabilis passivè significationis est, amore vel amicitia dignus, vide Gentle.

Courteousness, gentleness, affability.

Benignitas, Benevolentia
Hilaritas, comitas, facilitas, Ἀφροσύνη, Affabilitas
Humanitas, Probitas

to make Courtesie, vide to kneel down.

Courtiers, vide in palace.

a Coward, a dastard.

Ignavus, Imbellis
Pusillanimus

Crabbed, vide froward.

a Cradle.

Cunæ, κοίτωτις, Cunabulum
Incunabulum

Crafty, guileful, or full of craftiness, and deceit.

Callidus, Versipellis
Versutus, πολύτροπος
Astutus, δόλιος
Vafer, Argutus
Solers, Punicus
Fera Lybica, Veteratorius
Veterator, a counterfeit Knave
Ῥᾳδιουργὸς
Ῥᾳδιουργός, Dolosus
Δολομήτης, Subdolus, Varius
Variis instructus dolis, Hannibal
Ulysses, Davus Terentianus
Annosa Vulpes or old Fox
Γέρων ἀλώπηξ
Longa ætate, multâque rerum experientia callidus
Ingenio & longa rerum experentia astutius
Intelligens, ingeniosus
Duodecim artium
Δώδεκα μηχανῶν
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis, confuendis
Magis varius quam Hydra
Vulpinam fraudulentiam referens
Admirabilis in nectendis machinis, quales ferunt Ægyptii ac Franci
Tenebrio, onis
Fraudulosus
Insidiosus, Vulpinus
Vulpinaris, Vulpes
Fallax
Pellis Vulpina, metaphoricè, vide Subtile
Veteratorius
Fraudulentus
Deceptorius
Vulpinaris

Craftiness, deceit, fraud, guile.

Impostura, Fucus, Tendicula
Fraus, Fraudulentia, Fallacia
Pigmentum metaphoricè
Insidiæ, ars
Artificium, Dolus
Δολοφρονία
Technæ, offuciæ
Præstigiæ, Astus, ἀβδαλισμαί
Calliditas, Vaframentum
Fumi adagialiter
Sycophantia
Tergiversatio
Astutia, Deceptio
Versutia, παραγωγή, ἀπάτη
Circumventio
Lacuna pro fraude, apud [illegible].
Sutelæ apud Plaut. pro contorto dolo, vide Subtilty

a Craftsman, vide Artificer.

a Handycraft, vide Occupation.

Cranes.

Grus, γέρανος
Aves Palamedis, apud Poëtas
Ulpiones, grues minores
Caterum rota seu machina illa volubilis qua naves exonerantur, & architecti saxa ingentia sublevant, quæ, & authore Vitruvio, Grus Latinis dicitur, Græcis γέρανον à γέρανος, appellatur; atqui Murmellius Geranionem illud instrumentum nominat, alio nomine tympanum

a Creator, vide Maker.

a man of Credit, a sure or trusty man.

Fide dignus, Spectatæ fidei
Qui certissima est fide
Probatissimæ fidei
Conspicuæ fidei
Dignus quicum in tenebris mices

to cry loud, to bray.

Vociferari, Clamitare
Intonare, Perstrepere
Edere sonos graves, Boare
Tollere, Edere clamores
Ejulare, Rugire
Clamorem ingeminare
Stentoria voce, usque ad ravim succlamare
Fremere, Ululare
Horrendum remugire
Clamare, Inclamare
Exclamare,, ἀνιφωνῶ
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potero voce contendam
Jactare vocem ad sydera
Clamore aures ferire
Magnis agere clamoribus
Omnia tumultu & vociferatione concutere
Intempestivos edere sonos
Exercere clamores multos, vocem
Effere clamorem utrinque Plaut.
Magnis clamoribus hiscere, & strepitu ingenti vacua omnia complere
Personare buccis typho crepitantibus
Latrare, pro intentiore voce clamare, apud Cic.
Edicere, Declarare, Pronunciare, publicare per præconem

a loud Cryer, a Brayer.

Canorus, clamosus
Clariùs vociferans
Obstreperus, Stridulus
Vocalis, ἐυφωνος
Acutus, Sonorus
Claudianum tonitru Prov.
Littus Sarpedonium
Cyclobori vox
Clamosior Stentore, lauro ardente
Exercens clamores multos
Olympica porticu, quam septemvocam tradunt, magis vocalis
Strepitu seu clamore turbulentus

Crooked, awry.

Curvum, Recurvum
Incurvum, Curvatum
Incurvarum, Laciniosum
Distortum, obtortum, varum
Retortum, Tortuosum
Flexum, inflexum
Flexuosum, Camurũ, Virg.
Fumatum, Sinuosum
Obliquum, Aduncum
Κυρτὸν κάμπτον
Mæandros præterea obliquitates vocant omnes, à Mæandro fluvio sinuosis flexibus

to Cross, or cancel out, or to wa[illegible] out writings

Transverso calamo jugulare
Spongiam, impingere, apud Auson.
Cassare, expungere
Liturare, ἀφανίζειν
Dispungere, Eradere
Obliterare, Obliterare
Antiquare, Delere
Ἐξαμείν
Spongiam immittere
Cancellare vulgus dicit, cujus quidem verbi usus jurisconsultis frequens
Καταλύειν
Inducere scriptum
Adspongiam revocare
Inducto calamo delere
Imis ceris eradere
Delere penitus

to Crown, or to give over the crown.

Dare sceptra, imperium
Regnum, imperii habenas tradere
Deferre regnum
Ponere vel imponere diadema
Hæreditarium regnum fratri tradere
Dare copiam amplissimæ potestatis
Coronare, corona redimire

a Crown, a garland.

Sertum, Corona, Corolla
Coronula, στέφανος
Laurea, laureola ex lauro
Pancarpiæ ἐγκρίαι
Ex rosis facta, contexta corona, rosarea scilicet.
Cingere caput corona, diademate
Premere crinem fronde, Virg.
Redimire

cruel, rigorous, bitter, a sowre face.

Tetricus, Severus, Crudelis
Sævus, Dirus, Trux, Atrox
Truculentus, Acerbus, Teter
Nefarius, Crudus, Torvus
Vecors, Austerus, Efferus
Immanis, asper
Durus, Demens
Caperans frontem, ac contrahens supercilium tragica severitudine
Multa cæde cruentus Cris
Furere cæde, cupidus cruo
Gaudens sanguine
Homo insigni feritate
Corda aspera
Animus ferox
Durum à stirpe genus
Sinapi victitans, Stoicus.
Stoicum austeritate vincens
Qui in antro Trophonii vaticinatus est, ἀγέλαστος
Ex Academia veniens
Tertius Cato est apud Juv.
Gravis vultus, Titanicus
Atrei oculi, ἀγέλαστος
Titanicum obruens
Naufracton, seu classis mortem intuens, rovers.

Cer-

Centauricè, κενταυρικῶς, immaniter, semper torve intuens
Ἀπεγρὸν δέρμι, apud Lucian.
Gorgoneis oculis intuens
Ἀρεοπαγίτης, Areopagita
Patruos sapiens, Lotio, seu aceto potatus, v. Fierce

Cruelty, vide tyranny

a Cubite.

Cubitus & cubitum
Ulna, πῆχυς, ἀγκών
Mensura est sesqui pedalis i.e. pedis unius ac dimidii, seu sex palmarum
Palmus autem unus mensura quatuor est digitorum

a Cudgel, vide a stick.

Conduits, vide gutters.

Cunningly, vide exactly, and trimly.

a Cup, a goblet, a pot, a peece.

Scyphus, Cyathus, κύαθος
Cymbium, κύμβιον, Calix
Poculum, Pocillum
Poterium, ποτήριον
Vasculum potorium
Crater, Culullus
Craterα, æ. media producta
Carchesium, Trieris
Cissibium vel cissimbium
Argenteus puteus, prover. a great peece
Ὑαλίσκιον. vitreum poculum
Phiala, a Bole.
Phiala Samia a stone pot
Culullus, Syburgensis
Cirnea, a Cral
Patera, à patendo, med. corrept.
Cupellum, κύπελλον
Culigna, apud Caton. pro vase potorio, vide Pot

a Cupbearer, or a cupboard keeper.

Pocillator, Pincerna
Ὀινοχόος, Stans ad Cyathum
A Calicibus, seu caliculis
A Cyathis, A poculis
Ganimedes, Pocilla tordeorum

Cup-shot, vide drunken.

a Curate, a Vicar, or Parson.

Pastor, Episcopus
Animarum curam habens, obiens
Plebanus & Curatus à plerisque dicitur
Sacræ ædis rector
Parochus, παροικος, media corr. aliis paroecus dicitur, med. producta ratione diphthongi
Agens pastorem
Qui præest paroeciæ
Hunc Vives in colloquiis & Longolius Curionem nominant.

to Cure, to heal, to make whole.

Mederi, Medicamentum alicui dare ad aquam intercutem, Cic.
Medicinam afferre, adhibere
Facere medicinam morbo
Medicare, sed in usu est frequentiori Medicari cum dativo, vel accus.
Curare, Sanare
Curare ægrotos, morbum Sanitatem conferre
Repellere ægritudinem
Vomicas curare potentes
Sanitari, pristinæ valetudini restituere, curationem adhibere
Morbos pestiferos exquisitis remediis propulsare
Salutifero morbum depellere succo
Corporis firmitatem reddere
A febre intimis ossibus hærente læthalique æstu fibras vitales urente sanare, sanum reddere
A lethiferis febrium paroxysmis liberare
Ægrotis subvenire
Nascenti malo ferre remedium
Venienti occurrite morbo
Oleo fovere usque dum vulnus conducatur in cicatricem
Desperatas ægris cito reddere vires
Redintegrare, ἀνανεοῦν
Consolidare vulnera
Artus ægros consolidare apud Paulinum
Cutem restituere, Locum ulceratum integrè & integrum restituere, quod inducere Latinis dicitur
Ἐμπλαστῶν

to Cure wounds, vide to heal wounds.

to Curse, to ban, to excommunicate.

Excommunicare, Separare Communione privare
Ἐκκηρύττειν
Spirituali gladio putridum membrum resecare
In reprobum sensum p[ro]

lapsos, anathematis flagello castigare (re
Ecclesiæ consortio expelle-
Extra Ecclesiam ejicere, deturbare
Satanæ tradere in interitum carnis
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo grave obligare
Ab Ecclesia, à Sacramentis, & communione fidelium pellere
Aris, immò ab ingressu Templi arcere
Excommunicationis exercere tela
Sacris eliminare ædibus
Anathemata devovere
Incontumaces, & obstinatos fulminare excommunicationem
Ecclesiasticis censuris in rebelles animadvertere
A communione Ecclesiæ separare
Anathemate percutere, ferire
Ἀναθεματίζειν
Sanctorum consortio ejicere
Infernis dicto subjicere

to Curse, to wish ill.

Diras imprecari, detestari
Devovere, Malè precari
Diris omnibus figere, prosequi, excipere
Sacrare aliquando pro devovere ponitur, Maledicere
Exitium imprecari. Malè optare
Precari exoptare pestem alicui
Diris agere, apud Horat.
Execrari deponens
Tristibus omnibus persequi
Diris devovere at ocissimis
Virus omne in aliquem evomere
Agere in malam crucem
Maledictis incessere
Imprecari debilitates, naufragia, mortes, Quint.
Iram in deum, Divosque innoxios obvertere
Furias atque intemperies ciere
Maledicta in aliquem congere
Conferre omnia in aliquem maledicta, Cic. Ad Att.
Sacrificare, sacra facere Herculi Lydio vel Rhodio
Ἀρᾶς παλαμναίους, ἀρᾶς ἐπαοιδάς, ἀρᾶς ὀπαδούς
Execrationes ferre
Cic. His ce omnibus Catilina cum reip. salute & cum tua peste ac pernicie profisiscere

Cursings.

Diræ, Execrationes
Diræ sacra, Συνθήκαι ἀρᾶν
Maledictiones

a Cussion, a Pillow.

Cervical, Cervicale
Capitale, κεφαλαῖον
Pulvinus
Pulvillus, Pulvinar, à pluma
Cussinos vulgo vocant minùs latinè

a Custome, or use.

Usus, Mos, Ritus
Consuetudo, Assuetudo
Συνήθεια ἕξις, ἀλλὰ φύσις
Consuetudo, altera natura, ut dicitur
Constitutio, institutio

to bring in Custome or use.

Inducere, in usu ponere
In consuetudinem trahere
Invehere morem, consuetudinem
Novam consuetudinem inducere
Inducere morem novum, Cic.
Morem inducere, to bring in custome
Tenere morem
Obtinere antiquum, apud Terent. pro ferre antiquum morem, to observe old Customs.

in Custome, vide used.

after the old Custome, or fashion.

Ex veteri consuetudine, Solens
Pro veteri consuetudine
Non insolens, Meo more
De more, apud Suet.
Pro more
Ex instituto majorum
Ex antiquitùs recepta consuetudine
E majorum more

Custome, tribute or a toll.

Vectigal, Tributum, & tributus, apud Plaut.
Ἐπίκαιον, τέλος

a Customer, a tole gatherer.

Exactor, Telonarius, Telonis.
Publicanus, τελώνης
Portitor

to Cut, to ring, to strike off.

Amputare, Abscindere
Ἀποτέμνειν κεφαλήν
Truncare, Detruncare, Defalcare
Avellere caput humeris
Deturbare, scindere, auferre ense caput (re
Jugulum mucrone resolve-

At-

Attondere ulmos, id eſt, amputare
Abſcindere, ex ab & ſcindo
Deſecare, Præcidere
Ferro demetere, apud Hor.
Incidere, Lucos metere vel incidere, utrumque apud Solin.
Stringere folia, glandes
Diſcerpere Diſtringere
Detrahere, ἀπομιζειν

a Cut-purſe.

Manticularis, Crumenarum præciſor
Crumenifeca, Marſupicida
Περιτομεύς
Marſupiorum, loculorum inciſor
Sacculelarius, apud Aſcon.
Sector zonarius

a Cutler.

Faber cultrarius, Cultellarius
Cultrifex vulgo dicitur, Gladiarius, faber gladiarius, μαχαιροποιός

to Cut in quarters, vide to Quarter

D.

Daft, vide Fool.

a Dagger, a Skein, or Hanger

Pugio, pugiunculus
Enchiridion, ἐγχειρίδιον
Parazonium, a wood knife
Enſiculus, gladiolus

Day time, or ſeaſon.

Dies, ἡμέρα, lux
Prima luce, id eſt, die, apud Plaut.
Septima à partu luce, Plin.
Soles in plurali pro diebus, apud Virg.
Summa dies, & ineluctabile tempus
Lux ultima
Jubare exorto
Primo cum lumine ſolis
Aſtra ignea ſurgunt
Dies adeſt
Nox abit, & feſſis lux inimica venit
Revoluta rubebat Maturâ jam luce dies, noctemque fugârat
Jamque fugatura Titanis conjuge noctem
Prævius auroræ lucifer ortus erat, vide Early dawning of the day

to appoint or ſet a Day.

Diem dicere, conſtituere præſtituere, dare
Deſignare, pro ducere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, ſignare
Præſcribere, ſtatuere, præfinire

a Day appointed, or a ſet Day.

Dies ſtatuta fixa, præfixa, limitata, ſtata aſſignata
Præſcripta præſtituta dies
Dies præfinitus, certus, deſtinatus
Hic dies dictus eſt nuptiis
Tempus ratum

a Day labourer, vide Journey man.

Day and night, vide always and continually.

after a few Dayes.

Paulò poſt, haud multo poſt
Non multo poſt
Poſt paucos dies, vel paucis pòſt diebus; ubi poſt adverbialiter pro poſtea poſitum
Poſt parum temporis
Paucis diebus interjectis
Paucis diebus, pro paucis poſt diebus, apud Cicer. ad Att.
Elapſis paucis poſt diebus
Aliquot poſt diebus
Poſt dies aliquot
Elapſis aliquot diebus
Pauculos poſt dies
Proximis, ſuperioribus diebus

the Day following, or the next day after.

Poſtridie, ἐπιοῦσα
Die exinde ſequenti
Poſtero deinde die
Ἐπὶ τὰὔριον, Altera luce

by day, or in the day time

Interdiu Die, Luce, Luci
Palam, Sole coruſco, teſte die

to ſpend the Day in vain.

Producere, ducere diem
Ἡμερίζειν
Dare diem otio, luſibus
Diem terere, traducere
Tranſigere, exigere
Finire, condere
Perdere comeſſationibus, otio, luſibus, potationibus
Abſumere diem rebus frigidis

Damnage, vide loſs.

Dank, vide moiſt.

Dark, obſcure.

Tenebroſus, μέλαινα, nigra

Caliginosus, Obscurus
Cœcus, Latebrosus
Umbrosus, Opacus
Tenebricosus, Farvus
Squalidus, Piceus
Fuscus, Fuliginosus
Ater, Tetter, Niger.

to make Dark, or obscure.

Tenebras, nubulas offundere
Obscurare, Obtenebrare
Obstruere lumen
Offundere caliginem
Involvere negotium
Intricare, Implicare
Perstringere
Gordianos striogere nodos, quos vix Tenedia (ut fertur) bipenni disecare potsis
Cimmerias offundere tenebras
Contenebrare, Illatebrare
Innubilare, obnubilare
Offuscare
Pulverem oculis offundere
Tenebricari, σκοτιάζ
Tenebras inducere, facere
Offundere noctem quandam rebus, &c. pro tenebris involvere
Rem omnem tenebris insperg re
Tenebras cudere, Plaut.
Revocare in dubium
Tenebras rebus clarissimis obducere
Ænigmata nera loqui
Afferre rebus obscuritatem vel tenebras
Tædiosissima verbositate varias recitare ambages, quas ipsemet explicare non possis

Dark, or obscure, and intricate questions.

Obscuræ, perplex, nodosæ, implicitæ quæstiones
Nodi, verborum laquei
Scrupi, scrupuli
Ænigmata Bœotica, quæ ne Apollo quidem intelligat
Captiones Labyrintho & Mæandro similes, χείρω
Nebulæ, Tenebræ, Caliginines
Spinæ, Spinosæ argutiæ
Quæstiones fumũ oculis offundentes, nec caput, nec pedes habentes, implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant
Ingenium torquentes, haud facile solubiles, sophisticæ
Ceratinæ Crocodilinæque quæstiones
Multum facessentes negotii
Numeris Platon. obscuriores, ad quarum solutionem Oedipo vel Delio natatore opus sit
Argumentum circulare, seu reciprocum
Cornutus syllogismus κερατίνης, Hier.
Syllogismi uncati, argumentum insolubile
Labyrinthi, λαβύρινθοι
Ambages, Anfractus
Involuti, impliciti, obscuri sermones
Αἰνίγματα
Mathematici Labyrinthi
Quæst. quas præter Sybillam legat nemo, minus intelligat, lectorem obscuritate remorantes, intellectu perdifficiles
Africani lex
Argumentosi disputationum labyrinthi, nec dum expliciti
Involucra Realium, Nominalium.
Monstrifica conflictationum vocabula hæceitatum, causalitatum, formalitatum, quidditatum
Heraclîti & Lycophronis tenebræ
Carcini poëmata, Nodi Gordii
Gordiani, Cassiotici
Scyrpi, apud Gellium
Perplexa, & anxia Philosophorum dogmata

Darkness.

Tenebræ, Caligo, Umbra
Nubila, obscuri as
Claudi tenebris & carcere cœco

Darkly.

Obscurè, Involutè
Tectè, intricatim
Implicitè, πολυπλόκως
Involucro verborum
Ænigmaticè, αἰνιγματικῶς

in Darkness, vide blinded.

a Dart, vide Arrow.

to Dart, vide cast.

to Dash against something, vide to hit, &c.

to Dash, or beat away by water.

Fluere, Fluctuum conflictu abigi
Fluctus vehemens littoribus eliditur

a Dastard, vide Coward

the Dawning of the Day.

Diescit, lucescit, albescit dies
Dies appetit, adventat, adest crepusculum Sol exoritur
Tenebras fugat lux
Nocti succedit dies, noctem subsequitur dies
Abeunte nocte dies advenit, lux apparet (rot
Summo mane, cum lucesce-

Albescente die, in ortu solis, oriente sole, vide Early, and day time.

to Daunce.

Tripudiare, Tripudio gestire
Choream ducere
Choros ducere, agere, destinare
Chorizare, χορίζειν
Ferre, movere pedes
Motus dare, pro saltare
Saltare, Salire
Manus implicare choris
Exercere, humum, choros Virg.
Pede libero pulsare, tellurem instruere, apud Poët.
to Daunce, to leap
Restem ducere, seu ductitare, apud Terent. Ludere
In numerum ludere, apud Virg.
Ἐνυθμὸς παίζειν χερσίν
Saltare innumero, Tripudium facere
Leves celebrare choreas, apud Politianum
Choreas & carmina ducunt, Virg.

a Daunce, or Dauncing.

Chorea, χορεία
Tripudium, Saltatio

a cord-Dauncer, one that dauncth upon the cord or rope a tumbler.

Funambulus, Funepœus ab Apuleio dicitur, & Funerepœus
Schœnobates
Σχοινοβάτης
Neurobates, apud Firm.
Petauriſta
Petaurus
Ambulare, Ire per extentum funem, to go on the cord.
Ludendo per funes gradi. Scœnobaticam facere, exercere.

Danger or Peril.

Periculum, Diſcrimen, Malum
Calamitas, procella, Alea
Flamma, Metaphoricè
Ubi oſtentant omnia mortem, Virg.
Fraus pro periculo, apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit
Et in jure frequenter, ut cum dicimus, Ne ea res fraudi ſit.

Dangerous rocks on the Sea.

Scyrtos, Charybdes metuendæ
Brevia maris, Cautes, ſeu cores undiſonæ
Scyllea rabies, Cyclopea faxa, apud Virg.
Ionii ponti fluctus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium ſpumans, horridum
Syndromades, Symplegades
Scopuli ſonantes, Cyaniæ
Fauces ſaxæ, Rupes
Maris pericula, diſcrimina

to be in Danger or peril.

Hærere in vado, in aqua, in ſalebra
In præcipiti eſſe
Summa rerum omnium difficultate premi
Verſari in magnis angustiis, periculis, inſidiis, difficultatibus
Offerre, Objectare ſe periculis
Maris & terræ pericula exhaurire
Periculorum fluctibus agitari
Perplexo, conſternato eſſe animo
Pendere animi & animo
Æſtuare, & Fluctuare
Quaſi ad ſolem æſtuare
Lupum auribus tenere
In maximis verſari periculis
In puteo conſtringi
In extremum diſcrimen adduci

to leave in Danger.

In præſentaneo deſerere periculo, diſcrimine
Sub cultro linquere, apud Horat.
In malis deſerere, apud Terent.
Ἐγκαταλιμπάνειν, Deſertorem agere neceſſitatis tempore

to put himſelf into Danger, to adventure.

In angustias ſe redigere
In piſtrinum ſeſe immittere, dedere rurſus
Provinciam capere duram
Suopte plauſtro malorum ſarcinam ſibi apportare
Suo jumento ſibi malum accerſere
Suo ſe telo labefactare
Rem noxiam accerſere, conciliare
Immergere ſe calamitatibus
Ambitione in provinciam duram, aut aliam ſeſe ingerere
Suo dolori occaſionem dare
Hinc prov. Moleſtia ultronea
Cadere in foveam quam ipſe feceris
Capiti ſuo malum ſuere
Suopte ingenio dolore capi
Suo ipſius laqueo capi

In venatu perire
In captura capi
Ἀλόντι αἰρῶσιν
Proprio gladio, suis verbis, telo suo jugulari, confici
Propriis dictis evinci
Technam in seipsum struere, componere, et perire
Ἐπὶ τὸν κεφαλὴν τὸν τέχνην ἔστησε, apud Lucian. quum dolus, in alterum excogitatus, in authoris caput recidit, ut est in proverbiis
Probationes de domo, ἀπὸ τοῦ οἴκου, quando quis proprio ore convincitur
Fumum fugiendo, in incendium incidere
Damnum cuidam medendo in majus prolabi
Communicando viro malo sibi malum accersere
Excedere quod ipse intriveris, nere quod colo aptaris, gestare compedes quas ipse feceris, vulgo dicitur
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare
Sciens exponere se discrimini, malis objicere, calamitatibus involvere
Sciens se inferre in malum
Prudens in flammam manum mittere
Calidum prandium comedere
Libertatem, vitam, famam suam in periculum adducere
Periculo se exponere, objicere, subjicere, involvere, committere
Παρεσκλαδ, cum accusativo
Concire sibi malum
Incurrere, dare se in periculum vitæ, famæ
Se perdere
Ut objectare periclis
Dare se, abire in præceps, in præcipitium
Sibi malum accersere
Tenere sibi capitis periculum accersere
Adire capitis, mortis periculum
Subire discrimen, tempestates, procellas, κινδύνους ὑποδύεσθαι
In manifestum discrimen inducere
Discrimen, aleam subire vel periculum
Suscipere, adire, accedere periculum vel aggredi
Camarinam movere
In malum præcipitare se suosque, secum in ruinam amicos pertrahere, secum in necem rapere horridam, invertere, adducere in calamitatem
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu civitatis

To be out of Danger, in safety.

In tranquillo, in vado esse
Stant ea locis suis tuta
Ἐν λιμένι πλεῖν
In portu navigare, prover.
Periculo abesse
Duabus fulciri anchoris
Patria est tuta
Extra lutum habere pedes
Ἐκτὸς τῆς κακῆς ὁδοῦ ἔχειν
Palladio numine tutus
Carminibus metus omnis abest
In tuto esse, citra periculũ
Extra telorum jactum
Procul à pedibus equorum calcitrantium

Death, or Destruction.

Mors, μόρος, Fatum
Atropos. Immatura Fata
Interitus, Funus, Occasus
Ruina, apud Plin. Neronis ruina: Nex, cis
Exsangues umbræ
Lachesis suprema, Exitus
Terminus, apud Eras. τέλος
Mors ultima linea rerum, Horat.
Exitium, aut ill end, ut Pernicies
Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo
Lethum, frigus lethale
Θάνατος, Obitus

Dead, departed out of this life.

Exanimis, Exanimatus
Extinctus, Defunctus
Lumine & æthere cassus, apud Virg. pro vita privatus
Surreptus primo sub flore juventæ
Ante diem crudeli funere raptus
Damnatus crimine mortis
Recessit caput cervice cruenta
Solutus corporis carcere
Mersus funere lethali
Animam exhalare
Lumine cassus æthereo
Perfunctus fato
Corpus spoliatum lumine
Corpora luce carentia
Demissus neci (dis
Moribundis volvitur un-
Jacet exanimum tibi corpus, amice
Dies atra abstulit illum, & funere mersit acerbo
Sine spiritu, voce, ἄπνοος
Præteritus pro extincto apud Proper. Desideratus
E medio sublatus. Caducus
Belloque caduci Dardanidæ
Ante diem, Virenti ævo raptus
Mortuus oppressus

In-

nter ereptus mortalitate
ui extra rerum naturam
est. inter homines esse
desit
Mortuus, οἰχόμενος
Amissus, apud Virg. & Plin.
Fato functus, & perfunctus,
apud Cic.
Exemptus rebus humanis
Ereptus immatura morte
De corporis ergastulo eductus
Corpore solutus, exutus
Λελυμένος, ἀφειμένος τῷ σώματι
Levatus mole corporea
Corporis mole posita, deposita
Vita præciso stamine
Fatales qui explevit annos
Cadaverosus propemodum, semimortuus, animam agens, Dying.
Fatis decedens, extremo in luctu constitutus κατεφθαρμένος

a dead body.

Cadaver, Corpus exanime, extinctum, mortuum
Funus, apud Terent.

deadly.

Lethale, Exitiale, Capitale
Mortiferum, θανατηφόρον
Feralis, νεκρικὸν apud Virg. & Apul.
Fatale, Pestiferum
Lethiferum, Lethificum
Funestum, Exitiosum
Tabificum, Immedicabile
Perniciale, Perniciosum
Ad fatalem mortem vel necem
Perniciem & exitium adferens.

a deadly sin.

Peccatum criminale, lethiferum
Piaculare, Capitale
Mortale peccatum, seu lethale
Morte piandum, apud Juvenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale
Inexpiabile, quod difficile expietur, Capitalis noxa, noxia
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

to sing before a deaf man Prov.

Surdo canere
Narrare surdo fabulam
Κωφῷ ᾄδειν
Verba mortuo fabulari, id est, facere, apud Plaut.
Frustra canere, suadere, loqui
In vanum cantare
Ingerere dicta in dolium pertusum
Plaut. Frustra pulsas chordas

to be or way deaf

Surdere, Surdescere
Obsurdescere, Auditum auferre, exsurdare, Auribus captus
Surdus ad munera, vota, mens surda
Surdior freto
Saxa surda movere blanditiis

a great deal, vide heap.

dearth or scarcity of victuals.

Cara annona est, Plaut.
Caritas est annonæ
Alimentorum inopia Campania graviter affligitur
Summa annonæ difficultas
Annonæ caritate premimur
Annona indies ingravescit, quoniam annona carius multoque pluris venire incipit
Pretium augetur, intenditur, accenditur triplo plus quàm æquum est
Est magna hic rei frumentariæ inopia
Sterilitas annorum incessit hominibus, annonæ caritate urgentur
Cæsariani gravi annona sunt conflictati, passive apud Cæsar.
Multo malignior est nunc anni proventus ac solet
Provenit frumentum propter siccitatem angustius, Cæsar.
Rerum omnium caritas indies crescit
Penuria insecuta est frugum omnium, Solin.
Res frumentaria ipsos deficere cœpit, Cæsar. Contra
Annona se laxare dicitur, quando annonæ pretium sese remittit, to fall to a lower price.
Sicut, apud Livium, Levare annonam, to bring to a lower price, quum uberior, largior solito, provenit annona
Pretium retro abiit apud Plin. pro imminutum est, ὀπίσω ἐχώρει.

to make dearth or scarcity of victuals.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere
Comprimere frumentum, Cicer. posuit pro diligentius asservare, & studiosius recondere ingravescente annona, idque spe lucri uberioris

Rerum

Rerum pretia intendere, apud Erasmum
Annonam flagellare, Plin.
Pretium rei augere, ἐπαίρειν
Caviora justo pretia rebus, præsertim annonæ, imponere
Τὰ πρὸς σῖτον τίμια ἐπαίρειν, ἐπιτιμᾶσθαι
Hinc Timiopolæ dicti, qui res præmercantur, ut earum pretia accendant, & annonam flagellent
Propolæ, Dardanarii, Annonarii.

Debate, vide Discord and Sedition.

Debts.

Debita, Æs alienum, Nomina
Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum. Nomina facere
Contrahere debitum
Conflare æs alienum grande, Salust.
Ære alieno quotidie degravari, deprimi, premi, immergi
Ex ære alieno laborare, apud Cæsarem
In nominibus esse, in ære alieno esse, apud Cic. utrumque.

to pay his Debts.

Nomina solvere, Exsolvere
Nomina explicare, expedire, expungere
Nomen tollere de tabula
Æs alienum dissolvere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comitatum creditoribus oppignoratum, nexu æris alieni soluto in pristinum statum dignitatemque restituere
Exire ære alieno
Haimi creditorum tabulis
Ære alieno liberari, to come out of Debt.

to pay Debt with Debt.

Usuram vel versuram facere Χρεοφειλετεῖν, ὃ μείζονι τόκῳ δανείζεσθαι, est æs alienum solvere ære alieno, quod etiam nomen transferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorem, Cicer. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putare posset, cum venderet aliena.
Eximere ex ærariis.

a Debtor, one that oweth much.

Æratus homo, qui usitatius dicitur Obæratus
Debitor, ὀφειλέτης
Obnoxius creditoribus
Ἀχρήματος ἀδανείστου
Addictus
Qui immodico ære alieno tenetur, All mens debtor.
Plebs Romana ære alieno demersa, apud Liv. primæ decad. lib. 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno
Animam debens
Ψυχὴν ὀφείλων
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in bibliis.

to decay, to come to nought.

Degenerare in pejus
Vergere in deterius, ruere in pejus
Indies in pejus labi, desidere
Abire pessum, Plaut.
Ad deterius dilabi
Mandrabuli more res dicitur succedere. Prov. Ab equis ad asinos, ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους
A magnis relabi ad minima. Vide to perish.

to decay, to perish for ever

Obliterari, Intercidere
Antiquari, Exolescere
Abolere i. Cado
Occido, vox correpta, to grow out of use.

to deceive, to beguile

Fallere, Decipere
Ludere, Deludere
Eludere, Illudere
Ludere dolis aliquem
Ludificare, vel Ludificari
Fuco imponere
Διαπλανᾶν, ἀπατᾶν
Circumscribere ἀπατᾶν
Frandare, Circumvenire
Implanare, Subdole agere
Cretizare, κρητίζειν
Dolum intendere
Fallere dolis, fraude, perfidia, omni dolosa specie peter:
Imponere, cum dativo constructum
Vitatia merce, vel nimis charè inscripta, alicui imponere
Agere in fraudes
Αἰγυπτιάζειν
Versare dolos
Fallaciam intendere
Fallacias struere
Fraudem innectere
Facere ludos
Pellicere, Supplantare
Dolo adducere, rapere, agere
Dolum struere
Ductare aliquem dolis
Impostura facere, ἀπατᾶν

Dip.

Παραπεισθεις, πλάσας
Ducem facere
Perducere aliquem
Verbis circumvenire
Balistare, frustra habere, admovere fabricas
Conficere fallaciis, apud Plaut.
Falsum habere pro decipere apud Salust. Nec ea res me falsum habuit
Παραλογίζεσθαι Falsis, decipere rationibus, Seducere
Injicere tragulum
In fraudem illicere, pellicere
Frustrari, & frustrare, verbum commune, secundum Priscianum
Dare verba, παραίτιον
Dulcia dare dulcia
Os sublinere
Phaleratis dictis ducere, Terent.
Capere astu, Emungere dolo
Capere adversarium
Obtrudere palpum
Dolis circumducere
In transennam inducere est dolo tollere, Insidiis excipere
Ut spes blandissima dicitur alicui imponere

a deceiver, a beguiler, a ugler

Impostor, Seductor
Implanator, Planus, πλανὸς
Holophanta, apud Plaut. & Fest.
Sycophanta, Circulator
Ludificator, Circumventor
Nugarum & fuci artifex
Circumscriptor
Supplantator, Perperus
Veterator, Deceptor
Saccularius apud Vlpianum, & Iurisconsultos

to be deceived or beguiled.

Circumveniri
Capi blanditiis, astu, astutia dolis, fuco, promissis, imagine falsa, specieveri
Decipi, Eludi, Deludi
Falli, Implanari
Frustrari, passive
Fraudari
Frustatum iri
Disparem promissis fidem experiri
Frustra esse, apud Aul. Gel.

Deceitful, vide crafty.

Deceitfully, vide fallly.

Deceit, vide craftiness.

to decide a matter, vide to Examine.

to declare, or shew.

Declarare, Interpretari
Manifestare, Diluere
Ostendere, Edocere
Significare, Explicare
Exponere, Enucleare
Enodare, Dilucidare
Expedire, Explanare
Aperire, Exprimere
Revelare, Patefacere
Pandere, Expromere
Demonstrare, Vide to rehearse and denounce.

to declare, to shew or to approve by good and sufficient reasons.

Validis tum rationibus, tum argumentis adstruere, probare, ostendere, declarare, ἀποδείκνυειν
Frangere sententiam alicujus, Cic.
Demonstrare ratione inconfutabili, argumento Achilleo
Reddere rationem, causas aliquas dare probabiles
Approbare
Rem ipsam docere
Refellere
Convincere argumentis, verbi, persuasionib. veritatem
Acutissimè, & subtilissimè excogitare argumenta
Acerrimum agere disputatorem
Vrgere propugnatorem
Obvia quæque confutare valide
Rationes adversarii infringere, & suas confirmare
Convincere & elinguem reddere.

to decline, vide eschew.

to decree, to ordain a Law or Statute.

Indicere, præscribere legem
Edicere seu edicto præcipere
Facere Plebiscitum, senatusconsultum, ferre legem
Legem instituere, constituere, promulgare, sancire, componere, imponere, scribere, jubere
Rogare legem, Scisscere
Leges tradere, Dare
Rogationes scire
Decretum facere, interponere
Ponere decretum, jubere
Decernere, Statuere
Statuere decretum, apud Hier.

to dedicate, to consecrate.

Dicere, Dedicare.
Consecrare, Deo se addicere tradere, dedere
Sacrum, id est, venerabile reddere, facere, Sacrare, Ἱερουν

In

Initiari τελετὴν
Religiosè colendâ indicere

a dedication of a Temple or Church.

Dedicatio, sanctificatio Templi
Templi consecratio, ἁγιασμὸς
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζω, quod innovare significat
Χαρμοσύνη, lætitia festum erat Athenienſium à χαρμὸν, id est, gaudium
Ambarvalia à nonnullis dicitur hic dies ab arvis ambiendis
Paganalia rusticorum sunt festa.

to declare in few words, vide to dispatch.

a stout deed or fact.

Strenuum facinus
Audax factum ἀνδρεῖον
Capitale, seu capital
Nefarium facinus
Θεῖον ἔργον ἢ παράδοξον
Facinus callidè, pro audaci
Præclarum & strenuum gestum
Facinus insigne, glorioſum, & apud posteros, cujus famam posteritas celebratura est
Facinus in bonam & malam partem accipitur
Facinus præclarum & pessimum, maximum, indignum se
Piaculare flagitium.

Indeed, vide Truly.

dear, welbeloved acceptable.

Receptus, Gratus, Amœnus
Gratioſus, χαρίεις, Suavis

dear, better, more beloved.

Amantius, Venerabilius
Antiquius, Charius
Gratius, ἀγαπητότερον
Melius, λῶτον
Præstantius; ἄμεινον
Purior, Utilius
Optatius, Præstabilius
Περιποιητότερος

to deface ones honour, to backbite, to slander.

Honori detrahere, vel honorem
Derogare existimationi, honori
Siniſtros rumores de quopiam spargere
Lædere, rodere famam
Genuino mordere
Genuinum infigere
Obstrigilare
Dente Theonino rodere
Mordere per metaph.
Lacerare famam
Obloqui
Maledicere
Obtrectare
Vellicare, metaph.
Traducere
Βλασφημεῖν
Παραδιαβάλλειν
Maledictis prosequi
Maledico dente carpere
Carpere famam hominis
Carbone notare
Imprimere, vel inurere notam ſtigmata
Aſperg re labem
Detrahere διαβάλλειν
Infamare, fama spoliare
Incesſ re, obtenebrare famã
Honorem minuere, proſcindere
Alicujus, famam contaminare
Siniſtrum quid evomere
Deferre, lingua biſulca detractionis venenũ ſpirare
Loliginis ſuccum in aliquem effundere
Lethalibus ſpiculis impetere
Mordicus impetere, arripere
Famam alienam mendaciis contaminare, & ſycophantam agere
Συκοφαντεῖν
Struere ſycophantias
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus ſpargere
Impudentiſſimis confictis calumniis in alienam debacchari famam
Aſpergere aliquem nota infamiæ
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare
Bonorum virorum famam conſpurcare, conſtuprare
De fama detrahere
Infamia aſpergere
Famam depeculari, atterere
Odioſiſſimis dictis in aliquem debacchari
Telis veneno tinctis impetere
Aliorum famam in diſcrimen adducere, ut ſuam nobilitet
In abſentem, orationem ore impuriſſimo evomere
Nullis non convitiorum aſperginibus fœdare
Vario probrorum genere denigrare
Fama probatum hominem ſpoliare, proſcindere maledicentia, contumeliis flagellare, onerare invidia, gravare detractionibus venenatis, linguis ſauciare
Acuere linguam ut ſerpentes
Apertis tibiis in aliquem invehi, eſt non clanculum obtrectare, ſed palam inſectari, Diffamare, Defamare

Ad calumnias impia ora laxa e
Διαβαλλειν
Calumniari, vituperare
Genuinum in aliquo frangere
Per ora oculosque hominum circumducere
Famosis libellis patronos veritatis pondere pressos famæ iniquitatis, omnibus spoliare ornamentis dignitatis.

defamed, despised.

Mala fama graviter apud exteros laborans, Flagrans infamia
Prostitutæ famæ
Onenobatis, proverbio
Infamia publica laborans
Cerite cera dignus, Horat.
Cytonymi probrum dicitur proverbio, vehementer infamis
Quê defecit fides & fama
Niger, apud Horatium
Pudendus, infamis
Παλιμφημος, pravè vivens
Inglorius ἀκλεὴς
Abjectus, abjectus
Inhonoratus, vilis
Despectus, execrandus
Despuendus, contemnendus

to defend, to keep, to maintain, to preserve.

Tueri alicujus crimina, defendere
Tutari omni diligentia atque officio
Protegere, contueri
Servare, Conservare
Defensare, Vindicare
Propugnare, Patrocinari
Portum statione tenere
Patriæ curam gerere
Adesse pro aliquo
Penes me hujus rei tutela manet
Patrocinium præbere, præstare
Tegere, simplex pro composito, apud Poëram
Patriam armis tegere
Causis præstò esse
Pro aliquo stare, Terent.
Causæ suscipere patrimonium
Causam alicujus sustinere, agere, tutari, defendere, defensare armis prudentiæ
Capessere rempubl. apud Salust. pro defendere
Hostem à reipub. cervice depellere
Servire defensioni patriæ
Ancipitem magno discrimine causam protegere, Juvenalis
Injuriam persequi, ulcisci,
Insectari, apud Ciceronem, defendere, propulsare, depellere
Suscipere, in sacris literis passim ponitur pro defendere seu protegere
Suscipiens mansuetos Dominus, in Psalm

a defender, vide patron.

a defending or keeping, a defence.

Tutela, Tuitio
Turamen, Clientela
Defensio Munimen
Protectio, præsidium
Fides, unde in suam fidem recipere
In clientelam alicujus se dedere

to defer, to prolong, or to delay.

Cunctari, Differre
Differre de die in diem
Protrahere extrahere
Ἀναβαλλεσθαι χρονοις
Crastinare, Procrastinare
Recrastinare; Prolongare
Ἀναβαλλεσθαι, αἰαζαλλειν
Conferre, Cic. omnia conferre in Martium mensem
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre
Moras nectere
Accessæi lunam expectare
Lunas causari Laconias, proverb.
Ducere res, proferre
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare, tractare
Extrahere diem
Agitare moras, apud Salust.
Facere moram, tardare
Moram interponere, inicere, producere, moliri, morari
Diem producere, vel ducere
In alium diem differre
Rejicere in aliud tempus
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere
Longiore tractu quam quis sperarit rem protelare
Perendinare, Portendere
Comperendinare, prorogare
Remorari, retardare
Diem de die, vel ex die ducere
In posterum rejicere
Protelationibus implicare
Dilationes frustratorias quærere
Διατριβειν
Prolatare dies, consultationes
Protelare diem
Suspendere
Dilationes querere
Εἰς τὸ ὀπισω τὸ ὑστερον ἀναβαλλειν
Mora, procrastinatio
Tarditas, delay.

a deferring or prolongation

to

Initiari τελετῆρξ εἶν
Religiosè colendâ indicere

a dedication of a Temple or Church.

Dedicatio, sanctificatio Templi
Templi consecratio, καθιέρωσις
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζω, quod innovare significat
Χαρμοσύνη, lætitia festum erat Athenienſium à χαρμοσύνη, id est, gaudium
Ambarvalia à nonnullis dicitur hic dies ab arvis ambiendis
Paganalia rusticorum sunt festa.

to delare in few words, vide to dispatch.

a stout deed or fact.

Strenuum facinus
Audax factum ἀνδρεῖον
Capitale, seu capital
Nefarium facinus
Θεῖον ἔργον ἢ παράδοξον
Facinus callidâ, pro audaci
Præclarum & strenuum gestum
Facinus insigne, glorioſum, & apud posteros, cujus famam posteritas celebratura est
Facinus in bonam & malam partem accipitur
Facinus præclarum & pessimum, maximum, indignum se
Piaculare flagitium.

Indeed, vide Truly.

dear, welbeloved acceptable.

Receptus, Gratus, Amœnus
Gratioſus, χαρίεις, Suavis

dear, better, more beloved.

Amantius, Venerabilius
Antiquius, Charius
Gratius, ἀσπαστότερος
Melius, λῶτον
Præstantius; ἄμεινον
Purior, Utilius
Optatius, Præstabilius
Περιμαχέστερος

to deface ones honour, to backbite, to slander.

Honori detrahere, vel honorem
Derogare existimationi, honori
Sinistros rumores de quopiam spargere
Ledere, rodere famam
Genuino mordere
Genuinum infigere
Obstrigilare
Dente Theonino rodere
Mordere per metaph.
Lacerare famam
Obloqui
Maledicere
Obtrectare
Vellicare, metaph.
Traducere
Διαβάλλειν
Παραδιαβάλλειν
Maledictis prosequi
Maledico dente carpere
Carpere famam hominis
Carbone notare
Imprimere, vel inurere notam stigmata
Aspergere labem
Detrahere διαβάλλειν
Infamare, fama spoliare
Incessere, obtenebrare famâ
Honorem minuere, proscindere
Alicujus, famam contaminare
Sinistrum quid evomere
Deferre, lingua bisulca detractionis venenû spirare
Loliginis succum in aliquem effundere
Lethalibus spiculis impetere
Mordicus impetere, arripere
Famam alienam mendaciis contaminare, & sycophantam agere
Συκοφαντεῖν
Struere sycophantias
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus spargere
Impudentissimis confictis calumniis in alienam debacchari famam
Aspergere aliquem nota infamiæ
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare
Bonorum virorum famam conspurcare, constuprare
De fama detrahere
Infamia aspergere
Famam depeculari, atterere
Odiosissimis dictis in aliquem debacchari
Telis veneno tinctis impetere
Aliorum famam in discrimen adducere, ut suam nobilitet
In absentem, orationem ore impurissimo evomere
Nullis non convitiorum aspergini bus fœdare
Vario probrorum genere denigrare
Fama probatum hominem spoliare, proscindere maledicentia, contumeliis flagellare, onerare invidia, gravare detractionibus venenatis, linguis fauciare
Acuere linguam ut serpentes
Apertis tibiis in aliquem invehi, est non clanculum obtrectare, sed palam insectari, Diffamare, Defamare

Ad

Ad calumnias impia ora laxare
Διαφημίζειν
Calumniari, vituperare
Genuinum in aliquo frangere
Per ora oculosque hominum circumducere
Famosis libellis patronos veritatis pondere pressos famæ iniquitatis, omnibus spoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, despised.

Mala fama graviter apud exteros laborans, Flagrans infamia
Prostitutæ famæ
Onenobatis, proverbio
Infamia publica laborans
Cerite cera dignus, Horat.
Cognonymi probrum dicitur proverbio, vehementer infamis
Quê deseruit fides & fama
Niger, apud Horatium
Pudendus, infamis
Παλίμφημος, pravè vivens
Inglorius ἀκλεὴς
Abjectus, abjectus
Inhonoratus, vilis
Despectus, execrandus
Despuendus, contemnendus

To defend, to keep, to maintain, to preserve.

Tueri alicujus crimina, defendere
Tutari omni diligentia atque officio
Protegere, contueri
Servare, Conservare
Defensare, Vindicare
Propugnare, Patrocinari
Portum statione tenere
Patriæ curam gerere
Adesse pro aliquo
Penes me hujus rei tutela manet
Patrocinium præbere, præstare
Tegere, simplex pro composito, apud Poëram
Patriam armis tegere
Causis præstò esse
Pro aliquo stare, Terent.
Causæ suscipere patrimonium
Causam alicujus sustinere, agere, tutari, defendere, defensare armis prudentiæ
Capessere rempubl. apud Salust. pro defendere
Hostem à reipub. cervice depellere
Servire defensioni patriæ
Ancipitem magno discrimine causam protegere, Juvenalis
Injuriam persequi, ulcisci, Insectari, apud Ciceronem, defendere, propulsare, depellere
Suscipere, in sacris literis passim ponitur pro defendere seu protegere
Suscipiens mansuetos Dominus, in Psalm

A defender, vide patron.

A defending or keeping, a defence.

Tutela, Tuitio
Tutamen, Clientela
Defensio Munimen
Protectio, præsidium
Fides, unde in suam fidem recipere
In clientelam alicujus se dedere

To defer, to prolong, or to delay.

Cunctari, Differre
Differre de die in diem
Protrahere extrahere
Ἀναβάλλεσθαι πρόφασιν
Crastinare, Procrastinare
Recrastinare; Prolongare
Ἀναβάλλεσθαι, ἀναβάλλειν
Conferre, Cic. omnia conferre in Martium mensem
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre
Moras nectere
Accessæi lunam expectare
Lunas causari Laconias, proverb.
Ducere res, proferre
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare, tractare
Extrahere diem
Agitare moras, apud Salust.
Facere moram, tardare
Moram interponere, inijcere, producere, moliri, morari
Diem producere, vel ducere
In alium diem differre
Rejicere in aliud tempus
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere
Longiore tractu quam quis sperarit rem protelare
Perendinare, Portendere
Comperendinare, prorogare
Remorari, retardare
Diem de die, vel ex die ducere
In posterum rejicere
Protelationibus implicare
Dilationes frustratorias quærere
Διατριβάς ἄγειν
Prolatare dies, consultationes
Protelare diem
Suspendere
Dilationes quærere
Εἰς τὸ ὕστερον τὸ πρᾶγμα ἀναβιβάζειν
Mora, procrastinatio
Tarditas, delay.

A deferring or prolongation

to

to defile, vide to make foul.

to be defiled, or polluted.

Inquinamentum, maculam contrahere
Ex inobedientia Adæ omnes inquinamentum contraximus
Ducere notam, Horat.
Fœtatus criminibus
Ærugine aliquid contrahere
Pulvere turpis
Vitium concipere. Cicero.
Non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in civitatem. Vide filthy.

to deflour a maiden, vide to violate a virgin and maid.

deformed, vid. ill-favoured.

of low degree, vide base minde.

to delay.

Moram interponere
Procrastinare
Differre, inferre in aliud tempus
Diem ducere
Rem proferre, producere, protrudere
In aliud tempus reservare, to Linger.

delectable, vide glad and pleasant.

to deliberate, vide consult.

delicate, vide woman-like.

delicate meats, Junkets, or dainties, fine dishes.

Cupedia, ἡδύσματα
Bepes, secundæ mensæ
Lautitiæ Saliares, Attica Bellaria
Ἄττικα πέμματα
Tragemata
Edulia exquisita, opipara, delicata, lauta, prælauta
Mactea, apud Martialem
Jovis aut Regis cerebrum, proverb.
Veneris aut Jovis lac.
Nectaris flos
Cibus Deorum, Helenæ cibi.

a delicious mouth.

Delicati palati homo
Delicatus, Delicatè
Palato qui est morosо, fastidioso

deliciously, sumptuously, dantily, or costly.

Opiparè ἀφθόνως
Deliciosè, Delicatè
Curiosè, Lautulè
Lautè, Splendidè
Regaliter, Lautissimè
Magnificè, Magnificenter
Polluciбiliter, Dapicè
Μεγαλείως, μεγαλοπρεπῶς

to delight, to take Pleasure.

Capere voluptatem non mediocrem animo
Duci, capi oblectatione rei
Lætitiam concipere
Haurire voluptatem
Gaudio exilire, perfundi
Gaudio subsultare
Lætitia corripi, exultare, gestire
Oblectari, Delectari
Amare pro delectari, apud Cic.
Percipere incredibilem animi voluptatem
Capi voluptate, specie mulieris
In deliciis rem aliquam habere

to deliver from fear and trouble, vide discharge.

Abstergere, eximere metu
Metu liberare, vacare
Timorem deponere, animum confirmare, ad tutitudinem revocare
Afflictum excitare, vide to discharge, to quit.

to delude, vide to mock.

the universal deluge, or Noahs flood.

Diluvium universale
Diluvium aquarum, Aquosa clades, Solin.
Diluvialis irruptio, quæ universa obduxit humo situ
Undosa tempestas, Solin.
Cataclysmus, κατακλυσμός
Eluvio vel eluvies terrarum
Proluvies, a great Deluge.
Romæ mira proluvies, &c.

to demand, vide to ask.

to deny, to disaffirm.

Negare, ἀρνεῖσθαι, ἀποφάσκειν
Diffiteri, Pernegare
Renuncias, Inficiari
Refragari, Denegare
Abnegare.

to deny, to refuse.

Negare, ἀρνεῖσθαι
Alicujus vota contraliere
Aversari, Fugitare
Renuere, Reclamare
Fugere, Respuere
Nolle, Contradicere
Haud quaquam assentiri

Ter-

Tergiversari, Refutare
Denegare, Repugnare
Obstinatius renuere, renitt.

to be denied, or refused.

Repulsam ferre, pati, accipere
Repelli, Præteriri in petitionibus, Cic.

a den, vide cave.

to denounce, to declare.

Nunciare, Denunciare
Denuntiare
Indicere, tamensi magis sit quam denunciare.

to denounce or declare war.

Hosti aqua ac igni interdicere
Bellum facere patriæ, Salust.
Bellum indicere, denunciare, facere
Non insidiis ac perfidia
Proditionem gerere
More latronis occultè rem gerere, fraudibus atque dolis, traiterously without any declaration or warning.

da nty.

Delicatus, Delicioſus
Lautus, Sumptuoſus
Suavis, Opiparus
Saluaris

to depart, or go away.

Diſcedere, Recedere.
Abire, Amoliri
Abſcedere, Secedere.

departing, or going away.

Diſceſſus, Diſceſſio
Abitus, Receſſus & io,
Fuga, Abſceſſio
Digreſſus, & io, Abitio
Profectio, Seceſſio.

to deprave, vide to slander, to blame.

to deprive one of his authority or office.

Movere & Amovere cum accuſativo perſonæ, & ablativo dignitatis gradum ſignificante conſtructa;
Ut movere, vel amovere Dictatorem, Conſulem, Tribunos, Quæſtores, Prætores, Ædiles, &c. Item Regem, Ducem, Præſidem, Præfectum, Epiſcopum, Diaconum, Paſtorem, Miniſtrum, Servum;
Et, à Dictatura, Conſulatu, Tribunatu, Quæſtura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Epiſcopatu, Diaconatu, Miniſterio, Servitio
Adimere imperium, regnum, dictaturam, conſulatum, tribunatum, quæſturam, præturam, ædilitium, dignitatem, ducatū, præfecturam, &c.
Abdicare magiſtratu quempiam
Abrogare alicui magiſtratum
Exauthorare
Privare officio
Privatum reddere
Alienare è Senatu, dejicere, dimittere cum ignominia
Eximere honoribus ſenatoriis, Cic.
Dominos de faſtigio ſuo dejicere, apud Macrob.
De gradu, vel ſtatu dejicere
Omni honore ac dignitate privare
Detrahere, delere authoritatem
Statu movere atque deprimere
De Cœlo detrahere
Dignitate ſpoliare
E gubernationis faſtigio dejicere
Ordine movere
Numero expungere
De curia ejicere
Spoliare honore
Exuere imperio
De dignitatis gradu dimovere
Cogere & redigere in ordinem
Ordine ſeu Senatu movere
Ἐκποίλοποιεῖν
Dejicere aliquem conſulatu, loco, Principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis, ſenatu
Convellere de priſtino ſtatu aliquem
Minuere majeſtatem; de gradu exiſtimationis deturbare, quod Græcis καθαίρειν τὸν μεγαλειότητα
Τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλειότητος πολοζῶν.

to deprive one of his goods.

Privare, ſpoliare, orbare bonis
Auferre, eripere, adimere bona omnia, chariſſima quæq;

to be deprived of his authority, or to be degraded or discharged of his orders, office, or dignity.

Exauthorari, Reprobari
Dimoveri gradu vulgò dicitur

Degra-

Degradari, Absolvi
Ἀποχειροτονεῖσθαι,
De cœlo detrahi
De summo honoris gradu deturbari
Deponi imperio
Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu
Capite minui, diminui, apud Ciceron. ubi Caput ponitur pro statu & conditionis decessione atque jactura
Abire honore, Suet. pro abdicare
Ex astris decidere, Cic. ad Att.
Concidere apud eundem, pro dejici de statu, ab existimatione pristina
Παραδίδοσθαι τῆς τιμῆς, τῶν ἀξιωμάτων

to Declare, to register, to declare in writing

Clarorum virorum laudes, virtutes, prœlia, in monumenta referre
In acta referre, apud Juven.
Ad posteritatem stylo transmittere
Referre in commentarium in anniversaria, in fastos
In annales referre
Canere pro describere, Virgil. frequens
Literis mandare, tradere
Γραφῇ παραδίδοναι
In tabulas, literas publicas referre
Chartis illinere
Describere
Chartis seu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Eras.
In literas referre, recipere
Posteris tradere, Prodere memoriæ
Διδόναι λόγον
Prodere memoriæ virorum fortia facta, Cic.
Diffundere in ævum, in posteros
Mandare æternitati, monumentis, memoriæ
Audita, visa, gesta, libris credere, vel ceræ prescribere in ceratis tabellis
Consignare literis
Graphicè pingere, depingere
Describere longis volumi num ambagibus
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati commendare
Doctorem hominum literas immortalitati, æterni memoriæ consecrare
Stylo prosequi
Prodere posteris, literis aliquid
Perpetuæ memoriæ tradere
Ἀναγράφειν
Literarum monumentis tradere
Literis prodere
Perscribere in eodem, significaro, dixit Cic.
Manifestò scribere
Per scripturam publicare
Monumentis librorum seu literarum interere
Literis consignare quæ mandare memoriæ volumus, Cic.
Celebrare literis & memoria
Commentariis inscribere

Deserts, or good turns

Beneficia, Officia, Merita,
Benevolentia, Beneficentia
Benignitas, Bona voluntas

I shall never Deserve your benefices.

Omnia studia, omnia prorsus officia tibi tuisque beneficiis debeo
Præstare tua causa cogo quicquid possum, quo tuum viribus consequi possum, quantum in me situm est
Tua in me beneficia, omne meum studium, officium, omnes à me curas, omnem industriam, omnia denique quæ in me sunt, non solum postulant, verum etiam exigunt
Quid est quod ego tuâ causâ non debeam
Obsequi tuæ voluntati, morem gerere, parere, inservire prorsus in omnibus debeo
Officia tua nunquam repetendam, remunerabor, compensabo, officiis paribus adæquabo

to Desire, to require or long, or wish for.

Petere, Expetere
Appetere, Cupere
Quærere, Concupiscere
Desiderare, Velle, Gestire
¶ Contendere, to Desire greatly.
Gliscere, Ἐπιθυμεῖν
Affectare, Ambire
Optare, Exoptare
Suspirare, metaphoricè
Adamare, apud Cic, Pro concupiscere
Cogitare apud eundem, procupiditate teneri, curam omnem defigere
Tangi, teneri desiderio
Sitire
In votis habere
Incitari, ferri, impelli, animo moveri
Κνᾶσθαι τῇ ψυχῇ. vide to pray

to Desire greatly, or fervently, to have a great longing for a thing.

Si-

Sitire, suspirare (jus
Exardere desiderio alicu-
Primis votis, ardentibus desideriis sitire
Arcere, desiderare
Flagrare desiderio, cupiditate
Percupere
Miram habere sitim
Inflammari cupiditate
Flagrantibus desideriis optare
Tangi, teneri, æstuare, desiderare
In votis habere, Gliscere
Ardere desiderio, cupiditate incredibili
Fame vel sitiorum teneri
Ad supremam beatitudinem adspirare
Non mediocriter captare
Aliquem suspirare ademptum
Vehementi animi affectu rapi
Ingenti affectu, omnibus votis expetere
Capi cupidine rei alicujus
Indefessis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare
Macerare se desiderio
Angi, discruciari desiderio
Mira quadam ardere cupitate
Quod si tantus amor manet & si tanta cupido est
Jucunda cupiditate aliquid expectare
In magna expectatione esse
to long much for (tes
Deplorare desertos pena-
Expectationem sustinere
Longo alicujus desiderio torqueri
Expectatione teneri, pendere, torqueri, tangi, cruciari, discruciari
Nullum ferre rogandi, flagitandi finem
Alicujus rei desiderio animus dicitur titillari
Lynge trahi, prov. provehementi & impotenti desiderio trahi, rapi ad aliquid
Inhiare per translationem pro vehementer cupere, dativo vel accusativo construitur
Adhinnire apud Cic. pro impotenti cupiditate gestire

Desirous.

Cupidus, Avidus
Studiosus, Ardens
Appetens, Cupiens

With great desire, or longing.

Primis votis, apud Juven.
Ardentibus desideriis
Mira siti, fame
Longa maximaque expectatione
Cupiditate præcipua
Nullum mihi votum ardentius fuit quam &c.
Nihil sanè mihi unquam prius in votis fuit
Obviis aut porrectis ulnis
Obviis manibus
Ambabus manibus
Avide, Sitienter

as I desire, vide as heart could wish.

a desire, a lust, a longing.

Desiderium, Votum
Voluntas, Studium
Benevola animi propensio
Cupiditas ὁρμὴ ψυχῆς affectus
Avidus appetitus
Cupido, fœm. gen.
Concupiscentia, a great lust
Libido, Amor, Ardor pectoris
Æstus per metaph. Sitis, Flamma
Calor, Fax, Ignis, quæ postrema auxesin habent

to satisfie ones desire, or to grant ones request.

Postulatis precibus annuere
Petitioni, Postulationi, votis subscribere
Precibus benignum impertire assensum
Voto paratis auribus annuere
Audire preces, pro exaudire, apud Cicer.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso

a desire of honor, of glory, vide ambition.

desirous of glory, of praise.

Omnes tuos ad laudem impetus novi
Quam sis ad laudem & gloriam propensus, inclinatus, quanti apud te laus, quam labores de laude, quam vehementer ad laudem incumbas, quam laudi studeas, quo studio laudem sequaris
Quæ tua sit laudis, gloriæ, famæ cupiditas, præclarè novi, cognitum habeo. vide Ambitious

to despise, to contemn, to reject.

Aversari, & pro eodem
Averti, Spernere, Fugere
Ἐξουδενεῖν ἐξουδενεῖν
Aspernari, Despicari
Dedignari, Despicere
ontemnemnere, Temnere
Abominari, Detestari
Despuere, Respuere
Rejicere, Rejectare

Repudiare, Refutare
Vultum ducere, Negligere
Abhorrere pro fastidire, & cum fastu quodam contemnere
Perhorrescere
Averso vultu, tetrica & corrugata fronte aspernari
Præ se contemnere
Mandare laqueum, Fastidire
Medium ostendere unguem apud Juven. Dedignari
Medium porrigere digitum, apud Mart. vide Naught.
In nullam sortem bonorum admitti
Jacere, ex omnium hominum consortio deturbari

despised, vide defamed.

destitute, vide void.

to destroy, vide to overthrow to waste.

destroyed by your enemies.

Inimicorum tuorum injuria te afflixit, perdidit, evertit omnibus fortunis
Oppressit, ad exitium detrusit, impulit
Non modo è numero viventium, sed planè infra mortuorum conditionem amandavit

to destroy, to undo, to sack or to spoil a town.

Civitatem delere, devastare, destruere
Subvertere mœnia, evertere funditus
Vastum labefactare opus
Urbem evertere, ruere, diruere, perdere corrumpere, extinguere, exterminare
Dare excidio, ruinis
Oppido excidionem facere
Urbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari

a destruction, a sacking, an undoing.

Excidium, Ruina
Exitium, Disturbatio
Excisio, Destructio
Desolatio, Interitus
Eversio, Occasus
Pernicies, Pestis
Clades, Calamitas, Naufragium
Internecio, Perditio, ἄλωσις
Deletio, vastitas, Casus, vide an overthrow

to determine, to appoint, to ordain, to purpose, to mind.

Instituere, Constituere
In animum inducere
Animo concipere
Statuere, Proponere
Εἰς νῦν ἐπιβαλλεσθαι
In animo decernere, statuere
Animum inducere, adjicere, applicare, adjungere

I have determined or fully purposed, I am minded

Decrevi, Decretum est mihi
Statui in animo
Facere certum est
Statutum, constitutum, destinatum est mihi
Ita facere consilium est
Proposui, destinavi in animo
Animo decretum est
Sic stat sententia
Certo decrevi
Certum est mihi
Deliberavi, constituì fac
Certum atque obstinatum est mihi
Certus semper hujus propositi fui
Fixo consilio ac confirmato istud auspicabor, progrediarque, Budæ.
Nulla ratione ab instituto movebor
Certo meditatoque proposito institui
Constat sententia
Murus aheneus esto, apud Horat.
Neque me sententia vertit, apud Virgilium, I have not yet changed my mind
Animo insedit, insidit
Βεβαιωσ. εἰσιν
Apud animum meum statui
Nunc quoque mens eadem mihi perstat, Virg.
Sic habeo statutum cum animo
Rata, firma est sententia
Stat sententia, stabitque
Mecum statui, Constitui in animo
Deliberatum est
Certum est consilium
In animum induxi meum
Fixum est animo
Animo immotum sedet
Obfirmavi animum
Sic est sententia
Mea sic est ratio

to detract, or speak ill of.

Vellicare, Mordere
Lacerare, Obloqui
Detrahere, vide to slander to ill name.

a detractor, vide slanderer.

to

to divide, vide to part.

the Devil, Satan.

Cacodæmon, id est, malus dæmon
Diabolus, à διαβάλλω criminari
Satan & Satanas, med. prod.
Sinuosus Draco
Immanis, tortuosus, Leviathan
Leo tartareus
Draco magnus, in Apocalapsi
Spiritus malignus, immundus
Serpens antiquus, Anguis
Tænarius spiritus
Furiæ Deus aulæ
Behemoth immanis bellua
Vitiorum omnigenûm inventor
Stygia Echidna
Teter spiritus, cacoangelus
Inimicus homo in Evang.
Tentator callidus
Lucifer, Platonici regni primipilus & antesignanus
Dux Erebi, Phlegetontis regni tartarei
Princeps tartareus
Primogenitæ noxæ suasor
Hostis generis humani, sitiens exitium animarum
Demonarches, apud Budæum, id est, princeps Demonum
Veterator ille Stygius, errorum architectus & adornatus, Budæus
Zabulus, ζαβόλος, apud Cyprianum & Bernardum pro Diabolo, quod incessanter mentibus humanis mala suggerat consilia, ἀπὸ τῦ ζαβάλλω, decipere
Pluto qui & Cereris gener, ut est apud Juven,
Belzebul, vel potius Beelzebub, multa animarum agmina in æternum trahens exitium
Misanthropos à Basilio dicitor, id est, osor hominum
Dæmon, δαίμων idem quod sapiens, sciens, dicto nil mali significans, quamvis spiritus è Cœlo dejecti ob scientiam, nunc dæmones nominentur
Se diis manibus, hoc est, inferis, æternisque cruciatibus devovere, to give himself to the Devil
Seipsum damnare

to Devise, to invent, to imagine.

Excogitare, ἐξθρεῖν
Comminisci, invenire per se
Adinvenire, ἀνολογίζεσθαι
Moliri, apud Plaut.
Fingere, ἀναπλάττειν
Effingere ex proprio ingenio
Machinari, Meditari, per cogitationem invenire
Effugia invenire elabendi, vide to Muse

that is devised, or invented.

Excogitatum, Commentitium
Ἐπιδιαπεπλασμένον, Adsimulatum
Fictitium, ἐξεπλασμένον

a Devourer, vide glutton.

Devout, vide godly.

Dew, or dewing.

Ros, oris. Roratio
Sparsa cœlesti rore madescit humus
Ros tenero pecori gratissimus, herba
Rem latè despergit amarâ

a Dial, vide a clock.

a Dice or Dy.

Alea, κύβος, Tessera
Calculus, Talus
Taxillum, diminutivum

to play at Dice.

Ludere aleâ & alea, tesseris
Lusitare taxillis, tesseris
Fritillo lucra parare, apud Senec.
Jacere talos
Aleæ arte lucrari opes
Talos in pyrgum mittere apud Horatium
Noctem insomnem ludendo ducere
Totum ludendo concelebrare diem
Contendunt ludo, & fulva luctantur arena
Taxillos mittere cõpositos

to Die, or depart this life.

Mori, Obire, absolute
Diem obire, ἀποθνήσκειν
Obire mortem
Μεταλλάττειν τὸ ζῆν
E vita decedere
Concidere, occido, med. cor.
Excedere corpore, decedere
Vita vel de hac vita excedere
Discedere ex hac vita lugubri, mortali, Egredi, Expirare
Excedere de seculo
Cadere, pro mori, Ovid.
Excedere è vivis
Recedere à vita, Cic.
Efflare animam, vitalem spiritum
Supremum reddere, efflare, & exhalare spiritum
Fato rapi, fungi, καὶ μοίρᾳ χαλᾶσθαι, apud Platon.
Recedere ab oculis pro mori, apud Plinium
Morte rapi, è medio sustolli
Excedere humanis
Morte sustolli, consumi, confici
Morte, mortalitate, morbo intercipi

Mortem oppetere
Dare animam pro mori, apud Virg.
Exuere hominem, Solin.
Desinere homine vivere Idē
Vitæ pensū absolvere, Bud.
Vitam auspicato initam, fœliciter actam, fine quoque beato claudere, Bud.
Fato decedere, consumi
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Pulgent.
De tabernaculo corporis exire
Educi vel egredi de carnis ergastulo
Vitalia lumina linquere
Carnis compede, ergastulo solvi
Lethi flebilem inire tramitē
Viā universæ carnis ingredi
Humanæ naturæ debitum exsolvere
Morte subitanea mori
Obire diem supremum
Corruptibilem corporis sarcinam deponere
Finiri morbo, Dissipari
Vinculis carnis absolvi, iosacris
Supremum vitæ reddere spiritum
Fato vel fatis concedere
Fato defungi, Fungi morte
Defungi, Dissolvi
Occumbere, Interire
Extingui, Exstingui vita
Depositum Deo reddere
Desinere inter vivos agere
Cernere vitā, Cic. pro finire
Temporalis vitæ spatium peragere, emetiri
Ex hac lacrymarum plorationis valle revelli
Flebili sæculo supremum dicere vale
Exequi mortem, apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere
Obire morte repentina, Suet.
Tenues vitam profundere in auras
Fata suprema, fata sua claudere, Poëticum
Occumbere morti, Virg.
Occumbere morte, L.
Occumbere mortem, Cic.
Ex hujus miseræ vitæ incolatu digredi
Cum morte permutare vitæ munia, vitam, Cic.
Animam singultire in auras
E vivorum contubernio migrare
Peragere mortem
Anima privari decumbere
Vita desistui, Morti succumbere
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum
Cic. Cujus in complexu libenter extremum vitæ spiritum reddiderim
Vitā terminare, finire, perdere
Vitam ponere, amittere, deserere
Facere finem vitæ, Sallust.
Animam ponere, exuere
Migrare, Demigrare
Ex hoc sæculo migrare
Migrare ex humanis, ex hac vita
Commutare vitam mortalem cum immortali, caducam cum perpetua
Naturæ debitum absolvere
Solvere jura suprema neci
Mortalitatis tunicā exuere
Ex corporis vinculis tanquam è carcere evolare
De præsidio stationeque hujus vitæ jussu Dei omnis potentis decedere
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ
Ex hujus mundi tempestuosissimo pelago enatare ad portum salutis
Mortali vitæ Colophonem imponere, valedicere, & ad aliam lætiorem, melliorem concedere
Miseræ, caducæ ac momentaneæ vitæ valedicere
Valedicere mortalium hominū conversationi ac vitæ
Mortalibus eximi rebus
Hanc lucis usuram reddere
Vitam naturæ reddere
Ambulare viā universæ carnis
Abjicere corporis exuvium
Morte conficere extremum vitæ diem
E vocari ex hac vita mortali
Agere supremum vitæ diem
Ex hac misera vita ad æternæ ac immortalis possessionem emigrare
Emigrare ex hujus vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ
Ex hac mortali ad immortalitatem fœliciter emigrare
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium
Ex hac vitæ umbra, ad supernam lucem evocari
Decedere ex hac lugubri vita ad omnis tristitiæ experem, ex momentanea ad æternam
Valedicere rerum naturæ
Fatalem complere diem
E vita, ex hujus corpusculi domicilio emigrare
Extrema pati
Exanimari, Deficere
Res humanas deserere
Rebus humanis eximi, excedere
Debitum carnis vel mortis solvere, dissolvere
Terrenis cælestia cōmutare
Corporis exuvias ponere graves
Vita excedere
Vitæ cursum implere
Vinculis corporis exui
Terreno depositō corporis onere cœlestem scandere ad patriam (sovi
Terreno carcere recludi, e-
Carceris hujus corporis exui gurgustio

Cor-

Corpora mole levari, relevari
E medio discedere, excedere Terent.
Obdormire in Domino
In pace quiescere
Somno consopiri sempiterno, Cic.
Vocari ad superos
Nube carnis detegi
Mortalem sortem egredi
Humana desinere conditione frui
De ergastulo hujus sæculi vocari, Vita privari
Vitæ cursum conficere
Mortis tributa persolvere, August.
Terrenis eximi contagiis
Carnis onus deponere
A contagio mortis liberari
Ire, abire ad inferorum portas seu domicilia, Esaiæ 38. de Ezechia rege
Vitæ seu militiæ humanæ complere cursum
Animam ebullire, parare extrema
Agere animam
Supremos ducere spiritus
In deliquio esse
In extremis esse
Laborare vicinâ morte, κατα-πεπτωκέναι
ἀποψυχεῖν, to be ready to depart
E medio abire apud, Teren.
Diem vitæ claudere novissimam
Orbari vita, abire è vita, Cic.
Morte dira occupari, rapi
Supero privari lumine
Fato è medio tolli, ferri
Vitam exuere, fundere
Corpus deponere
Quem dederit cursum fortuna peragere, Virg.
Honestos fati subire agones
Conficere summam fatalem Cic.
Solvere oculos letho, Virg.
Humanitus accidere, i. e. mori & simpliciter Accidere & contingere, pro vitâ defungi accipunt Jurisconsulti, ut refert Aciatus
Vitæ evanescere auris, & marmoreæ ossa reddere, to dy and be buried
In communem abire locum
Hac luce privari
Vita defungi & fungi
E vehi rebus humanis
Perire, pro mori, à doctis usurpari passim legimus, & disperire
Cedere vita, & è vita
Cedere fato, to be willing ly
Cedere naturæ, Salust.
Dormire in sacris, pro mori ponitur
Mori stamina non sum abrupto
Ante diem sublicet, to die before his time
Ire sub umbras, poeticum est sicut sequentia. In cineres ire
Stamina vitæ Atropos rumpere dicitur, Seneca, & vitam abrumpere
Exacto parcarum stamine, vita destitui
Pendula adhuc tereti rumpere pensa colo
Petere, adire Lethæi transita Charontis
Fundere animam, extremam vocem
Vita me deficit
Decedere ex parte, Asco. to die in the bed
Ab intestato decedere, to die intestate
Vitam cum morte, vel in mortem commutare
Vitâ suscepta morte ponere
Naturæ concedere, fati facere
Fatali necessitati concedere
Spiritus æthereas postquam solvetur in auras
Corporeis nexibus, vinculis solvi dicitur anima, excedere è corpore animus
Pro Apostolicis, Evangelicis traditionibus, pro Ecclesiæ Christi disciplinis sanguinem effundere
Caperemor è obrempo. Cic.
Pro repub vitam reddere, id est, mori
Pro patria vitam effundere, Cicero. Grata memoria eorum virtutem prosequamur, qui pro patriæ vitam effuderunt
Suam vitam communi bono posthabere
Voluntariam occumbere necem, Salustius
Explera mortalitate Manium consortio sociari
De istis mundi turbinibus extrahi
Expuncta hac morte ad immortalitatem venire, Cyprian.
Fatali necessitate à marito dividi, divelli
Deficere castæ conjugis in gremio
Perire aëris contagio, to die of the plague
Mori, perire peste
Communi aëris infecto contagio ex hac vita decedere
Subito, non sine veneni poterit suspicione mori
Hunc titulo Germanico sterben oder sterben. toties Synonymicos, variato & plus ducenties decies Latiné redditos subjecimus in gratiam φιλελλήνων, Græca quoque Synonyma

Ἀπαρυσπᾶν, ἀποβιῶν
Ἀποθνήσκειν, ἀποζώειν
Ἀποδημεῖν τὰς ζωῆς
Ἐκψύχειν, ἐκπνεῖν
Τελευτᾶν, κοιμᾶσθαι
Ἀποψύχειν, ἀποψύχειν
Ἀπολείπειν ἢ ἀπολιπεῖν τὸ σῶμα
Ἀπολύεσθαι, ἀπολύειν

Ἐκλείπειν ἢ ἐκλιπεῖν
Κατοίχεσθαι καταφθίνειν
Πεφυτευκέναι ἀφειδηκέναι
Δυσθανατεῖν, difficilimorte mori
Θνήσκειν, τεθνάναι
Et τεθνήκεναι, Doricè ac Ionice τεθνάμεν, absciſim δεδορκέναι

to dit colours.

Cingere vel Tinguere
Βάπτειν, Inficere
Colorem inducere
Colorare, χρώζειν

defamed, ſlandered

Notatus ignominia, infamia
Diſtrictus aliqua nota
Maculoſus homo

to defame, vide to ſlander.

to differ, or to diſſent.

Differre, Abdicare
Diſcrepare, Diſſentire
Diſſidere, Abhorrere
Diſſimilem eſſe
Intereſſe, διαφέρειν
Non convenire
Diverſum ſentire
Diſtare, pugnare
Diſcordare, Non congruere

it differeth but a little.

Parum diſcriminis eſt
Parvum intervallum
Haud multum differt, abeſt
Non multum abhorret, diſſide, diſcrepat
Parum differt
Parum differentiæ
In idem recidit, it agreeth
Et proverbio dicimus, Ne punctum quidem aut unguem tranſverſum diſſerre, diſcrepare

it diſſereth very much, great diſference very unlike.

Maximè, ingens diſcrimen
Ingens, longiſſimum intervallum
Longè latéque diſtat
Magna differentia
Plurimum intereſt
Διὰ διαφορᾶς
Longiſſimè diſtincta, Cic.
Ex diametro inter ſe pugnantia
Diametro diſtantia
Toto diſſidentia genere

difference, diverſity.

Diſcrimen, Differentia
Διαφορά, Diſtantia, Diſparitas
Intervallum, Diſſimilitudo
Diverſitas, Varietas
Diſcretio, Separatio
Diſcrenticulum, apud Aul. Gel.
Diſcrepantia, Diſtinctio

to digeſt meat.

Longa deambulatione cibum digerere, conficere
Concoquere, Perficere
Coctionem facere, apud Plin.

dignity, vide honor.

I will not ſuffer your dignity to be defiled or hurt

Violari tuam dignitatem, imminui, offendi, lædi, oppugnari, damno affici, injurias pati nolo
Detrahi de tua dignitate honore minui, adimi, auferri
Jacturam fieri tuæ dignitatis nunquam patiar
Nihil unquam feci, quod contra tuam exiſtimationem eſſe vellem
Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberaliſſimè profundam

to digreſſe from his matter or to go from his purpoſe. to be in another tale.

Digredi, Dilabi, Delabi
Inſtitutum deſerere
Divertere, Deflectere
Longius evehi
Aberrare propoſito, Cicer.
Deerrare, Longè digredi
Πορρω τοῦ παρόντος γίνεσθαι apud Demoſt.
Abire, apud Cic. Quid ad iſtas ineptias abis
Digredi à re propoſita, ab inſtituto
Egredi à propoſito ad rem alienam
Alio adferri, Latius exſpatiari
Extra præſcriptum tranſilire
Extra oleas ferri
Extra chorum ſaltare
Ultra ſepta, limites, ſalire proverb.
Ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν
A re propoſita ad longe diverſam digredi
Deerravimus ab eo quod cœpimus exponere
De calcaria in carbonariam decurrere
A narratione deflectere, vagari
Aliò ſermonem convertere.
Quò me ſermonis curſus abripuit?
Sed quò me rapit alienior cogitatio?
Sed hæc extra viam
Ἀλλὰ ταῦτα ἐκτὸς τοῦ ὁδοῦ ἐστιν.
Nothing to the purpoſe

diligence, care, ſtudy, labour, indeavour.

Sedulitas, Cura

In-

Industria, Vigilantia
Diligentia, Labor
Assiduitas, Nisus
Conatus, Studium
Molimen, Conamen, Opera

diligent.

Diligens
Accuratus, Vigilans
Sedulus, Studiosus
Industriosus, Operosus
Multæ sedulitatis homo

with great diligence or care

Summâ, exquisitâ diligentia
Ἀκριβῶς, exactissima cura
Accuratè
Ad unguem, Examussim
Amussatim, Examussarim
Ad unguem, Solicito labore
Summa cura adhibita, ἀκρι-βεστάτα
Omni animi contentione, diligentia

diligently.

Sedulò, Exactissima cura
Summa cũ diligentia, cura
Studiosè, σπουδῇ
Diligenter, Vigilanter
Assiduè, Impigrè
Curiosè, Suaviter
Solerter, Accuratè
Haud somnolenter
Attentis animis
Studiosa indagine
Haud oscitanter
Animo ad obeundos labores prompto

to diminish, to bring low, to extenuate

Vilem levémque verbis demonstrare
Despectum reddere
Elevare ἐκφαλίζειν
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, deprimere
Res gestas verbis extenuare, deprimere, minuere
Pervenire ad paucitatem
Ad paucos redigi
Contractiore numero
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cũ atteruntur, & acciduntur
Livius acciſæ Volscorũ res ἐκτετριμμένας

to disagree, or dissent, to be of contrary mind, or opinion

Dissentire, Refragari
Longè secus sentire, abesse
Longè diversum sentire
Multo aliter sentire
Calculum suum negare
Dissimile esse
Non subscribere alicujus sententiæ
Reluctari, Discrepare
Non convenire, Repugnare
Dissidere, Diversum sentire
Tergiversari, Reniti, Abhorrere
Reprobare, Reclamare
Discordare, Adversari
Differre, Distare
Pugnare, non congruere
Διέχειν, Nimium abesse
Vide to discord

that disagreeth, or is clean contrary.

Discrepat, διαφωνεῖ
Dissidet, variat
Non convenit
Longe, Latèque diversum
Ἐκ διαμέτρου dissidet
Longèque lateq; discrepat
Controversia est
Ex diametro pugnat
Plurimum distat, Multum interest, vide divers, contrary

to dismmul, vide to abolish.

to discerne, vide to sepe-rate, and examine

to discharge, vide to quit.

discharged, delivered.

Expeditus, Exoneratus
Solutus, Ereptus
Absolutus, Levatus, Evolutus
Liberatus fluctibus, undis negotiorum, ac curis
Defunctus periculis (stia
Expeditus negotiis, molestiis
A litibus absolutus
Laboriosis explicitus curis
Levatus molestia
Qui pristino curarum se explicuit
Qui onus, pondus humeris excusserit, abjecerit (rit
Clitellas humeris excussi-

to discharge himself, v. to excuse.

to disclose, vide to bewray.

th discomfit, v. to overcome

to discord, to disagree, to contend, to strive.

Certare, Altercari, Contendere
Argutare, Cavillari, Disputare
Decertari inter se, Digladiari
De asini umbra, de lana caprina rixari, digladiari, to strive for a trifle.
Nimium altercando veritatem adimere
Ardentiùs concertare, quasi proaris & focis, ut dicitur

discord debate, variance, controversie, or brawling.

Dissidium, Dissensio, Segregatio

Inimicitia. Simultas, factio
Seditio, Litigium, Pugna
Discordia. Tumultus, Discrepatio
Divisio, discrimen, turbatio
Concertatio, Alternatio, Scissio
Contentio, jurgium, bellum
Schisma, certamen, σχίσμα
Rixa, lis, ira. Controversia
Fatalis orbis Christiani tempestas
Subita rerum humanarum procella
Macedonica res dissentione jacta, Soli.

to make discord, or debate.

Concire lites, turbas
Discordiam concitare, inducere
Dissentionem movere, commovere, facere
Serere dissidium, rixas, lites
Dissidium facere, altercationes, lites, jurgia, afferre pestem
Tollere concordiam, Judicia, leges, omnem hilaritatem
Spargere venena, virus
Jucundissimam vitæ societatem fictis sermonibus & falsis criminationibus dirimere, &c.
Pacem sanguineis rixis & cædibus funestis mutare, perdere, vide uproar.

to discover, vide to bewray.

discreetly, and wisely.

Examinatè, Perpensè, Ponderatè
Non ociosè, Cogitatè, Cogitatò
Non temerè, Haud oscitanter

Meditatò, consultò, adverbia
Concordatè, Considératè

without discretion. vide without Reason.

a dish, a platter.

Catinus & catinum, media prod.
Catillus, Carbata, media cor. apud Mart. Scutella πίναξ
Lanx, discus, a platter
Paropsis, idis, per o penult.
Patina, Patella
Alveus & conchia in libro Judicium, a Trey

to disherit, or to take away ones goods.

Exhæredare, Abdicare
Summovere ab hæreditate
Jure hæreditatis privare
Possessione ejicere
Ἐκβάλλειν ἀπ' οὐσίας
Ἐξελᾶσαι
Alicui bonis interdicere
Possessionem alicui intervertere, interturbare

to dishonour, vide blame.

dishonesty, rebuke, shame, or infamy.

Infamis nota
Hipponacteum præconium, proverb.
Dedecus non eluendum
Indelebilis nota, Contumelia
Nota, Notula, Vitium, Dedecus
Αἰσχύνη, ἀυτοφωμία Ignominia
Infamia, sordes, Cic. Turpitudo
Opprobrium, probrum, Labes
Macula

dishonestly, shamefully.

Contumeliosè, Flagitiosè
Impurè, Ignominiosum
Maculosum, Sordidum ad famam
Ignominiæ conjunctum

disloyal, vide false.

disobedient, stubborn. wilful, unruly.

Inobediens, Rebellis
Dicto non audiens, Immorigerus
Monenti non auscultans ἀπειθὴς
Inobsequens, Ambros.
Contumax ἀπειθὴς
Non parens, Refractorius

to dispart, to be discouraged, or to abate in courage.

Animum despondere
Ἀποκλίνειν τὴν ψυχὴν
Animo frangi, Dejicere animum
Pusillanimum esse, Dejici animo, spe
Spe deplorata confici
Animo elanguescere
Excidere spe, Decidere spe & de spe
Ad subitam fortunæ commutationem concidere
Animũ abjicere, demittere
Concidere animo ἀλλ' ἐν quod etiam contrarium significat
Demittere aures, auriculas
Defieere absolutè
Deficere animo, & animus alicui deficit, Cic.
Non animus eis, sed vires deficiunt
Animis cadere
Abjicere spem
Pennas demittere
Spe destitui
Submittere animum, &c.
Abjicere hastam, clypeum proverb.

Concid-

Con ſidit, vel decidit illi animus in genua, in pedes, prover. qui deſperat, conſternaturve, Hom.
Πᾶσιν δὲ μάλιστα μετὰ στῆθος κέχυτο θυμός
Omnibus autem in pedes decidit animus
Deſperare, Diffidere
Ἀπελπίζειν, Spe deſtitui
Deponere mentem
Cadere animo
In deſperationis foveam cadere
Pervenire ad ſummam deſperationem, Cæſar.
Adduci, duci deſperatione
Extra ſpem omnem eſſe
Spe privari, orbari, fruſtrari
Ἐκφέρειν. In ſalutis ſuæ proruere deſperationem
Deſperatio omnium populorũ animos occuparat, id eſt, invaſerat, Cic.
In deſperationis barathrũ incidere
Spem dejicere, abjicere
Ad laqueum, ad reſtim confugere
Ad reſtim res abiit, Terent. i. periit.
¶ Huc referendæ proverbiales illæ Hyperbolæ
Nullus ſum, perii
Occĭdi, Totus occidi
Tam perimus, quam extrema (quod dici ſolet) faba
Actum eſt, πέπρακται
Virg. Occidimus penitus, nec habet fortuna regreſſũ

to diſpatch in few words

Brevibus perſtringere
Comprehendere, complecti brevibus
Paucis recenſere
Uno verbo complecti, abſolvere
Latam materiam contrahere, eamque brevi ſermone perſtringere
Rem brevibus, brevitate, breviter percurrere
Carptim dicere
Carptim breviterque perſtringere aliquid
Rem cum circumſtantiis omnibus brevi compendio delineare
Expedi paucis quid ſit, tum te ſiſto.
Paucis dabo, i. dicam. Terent.
Contractè reſcribere
Rerum ſummas tantum perſequi, non luxuriari orationis ubertate
Pauca obiter delibare
Leviter, paucis dicere, percurrere
Referenda anguſto contrahere ſinu
Tribus verbis dicere
Compendio dicere
Compendium facere dictis Plin.
Numero dicere apud Plaut
Uno ut verbo tibi reſpondeam
Ut uno dicam verbo
Atque ut ſemel quod ſentio, hac de re dicam
Dicam liberè quod res ipſa loquitur
Breviter tibi dixerim
Ne ſim prolixus
Paucis rem accipe
Strictim attingere, referre
Leviter in tranſcurſu contingere
Laconicè ſcribere
Uti brevitate literarum
Rem omnẽ verbo complecti
Breviter tranſcurrere
Συντεταμμέναι λέξεις
Paucis dicere
Uti verborum compendio
Summatim dicere λακωνίζειν
Dicere in genere. Breviter dicere
Compendio loqui
Ὡς τύπῳ λαβεῖν
Ut ſemel finiam
Ut oratio fiat brevis, paucis dicam
Ἐπιτροχάσαι, apud Heſiodum ſummatim ac breviter perſtringam
Ut compendio loquar
Ὡς τύπῳ εἰπεῖν
Εἰ δὲ λόγῳ εἰπεῖν
Ne multis morer
Ne ſim prolixior, ne prolixa digreſſione lectori tædium incutiam, Cic.
Ne in eo quod attingendũ fuit longa ponatur oratio
Ne ſim longior
Ut rem contraxius eloquar
Ne prolixitate faſtidium audientibus ingeram
Quo parcam tædio multæ lectionis, paucis cuncta abſolvam
Quam potero in verba conferam pauciſſima, i. dicam Plaut.

Diſpleaſed, vide Angry.

to diſpoſe, to ſet in order.

Ordinare, Ratis, concinnis, certis ordinibus deſcribere
In ordinem redigere certũ
Suis quæque locis coaptare reponere, diſponere, διαθεῖναι
Texere, metaphoricè
In ordinem colligere, coarctare
Digerere in numerum Virg. vide to order.

to diſpraiſe, vide to blame.

ſubtil in diſputation, vide contentions or ſtrifes in words.

to diſquiet from ſleep, vide ſleep.

a dissembling face, one that beareth two faces under one hood.

Fucatus, duplex corde
Aliud fronte simulans, aliud corde promens
Duplex vir, διπλᾶς, Proverb.
Mendaci fronte rem perere
Bilingis, διγλῶσσον, Double tongued
Æs subæratum
Τὸ χαλκὸν χρυσίον
Una manu aquam ostentans, altera ignem
Altera manu caput scabens altera malam feriens
Aliud pectore clausum, promptum, aliud blando semper in ore ferens
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud sermone fingere
Coram blandiri, clam obtrectare
Hodie in astra laudibus extollere, cras eundem diris devovere
Palam amicum agere, clanculum nocere
Altera manu panem ostentare, altera lapidē ferre
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare
Ἐξ αὐτοῦ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν

without dissembling, vide freely.

to dissent, vide to dissord, to differ,

a distance, or space.

Distantia, Spatium
Intervallum, Intercapedo.

in distresse.

In summas angustias compellere
In omnium rerum difficultates conjicere, redigere
Rerum multarum penuria laborare
Inopia premi, confici
In maximis angustiis, difficultatibus versari
Plurimis incommodis affici
Plurima incommoda sustinere

to distribute, vide to part.

to disturb in speaking, vide to interrupt.

to dissuade, to counsel to the contrary, to make one to change his mind, to withdraw from some purpose.

A cœpto, à consilio, à proposito avertere
Deflectere, Retrahere
Flectere, Deterrere
Avocare, Movere
Dissuadere, abducere
Avellere
Totū ab instituto avertere
Populum, plebem, vulgus facere suum, in suam sententiam pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: reducere ad arbitrium suum, Cicero
Dimovere, Retro agere
A proposito dehortari, pervertere
A recto dimovere, de sententia
Transversum agere, παρεκβάλλειν
Persuasione subdola obrepere
Dissuadere & in pravum propellere
Παραπείθειν
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare
A sententia abducere, deducere, apud Terent.
In diversam sententiam pertrahere, rapere
Transversum distrahere ingenium, apud Tasium
Impetu quodam ab instituto, consilio inito deflectere
Longissime à proposito abducere
Naribus trahere
Τῶν ῥινῶν ἕλκειν
Movere de sententia, Liv.
Nec ante moverunt de sententia consulem, quam Tribuni se in authoritate parum futuros esse polliciti sunt
Circa judicium alieno arbitratu quovis abduci

divers, contrary.

Adversum, Diversum
Varium, Adversarium
Contrarium, Alienum
Inter se pugnans
Repugnans, Discordans
Confligens, Dissimile
Abhorrens, Discrepans

diversity, vide difference.

diversly, in divers sorts or manners, after divers, and sundry fashions.

Multifariè & multifariam
Plurifariam, Sueton.
Πολλαχῇ καὶ πολλὰς ἕξεις.
Ter que quaterque, secundùm Donatum
Diversis modis, Variè
Multis variisque modis
Multiformiter, apud Gel. & Plinium
Varium, Diversum
Multiplex, πολύτροπος
Multifarium, Multiforme
Aliud atque aliud, Multijugum, & multigenere, apud Plautum.

divinations or southsayings of good or ill luck.

Omen

Omen, Avis, Ales
Augurium,
Auspicia, Extispicia
Curiosa hararũ observatio
Vaticinia, Prodigia
Divinationes, Prognostica
Portenta, Monstra
Et id genus permulta

to tell by divination, what
shall happen, v. to guess

a Divorce, a separation be
twixt man and wife.

Divortium, Separatio
Dispressio, repudium, sponsi
& sponsæ propriè ante
nuptias
Dividium pro dissentione
ac divortio à Cicerone
ponitur

to make a divorce, or to
separate utterly a man
from his wife.

Sponsalia contracta, ma-
trimonium habere
Futuri matrimonii sponsa-
lia dirimere
Thori & mensæ consuetu-
dinem scindere
Dimittere matrimonium,
dirimere
Divortium facere
A viro discedere
Repudiare, abdicare, exci-
dere uxorem
Dimittere, missam facere.
apud Suetonium pro re-
pudiare
Abire ex matrimonio,
Plaut.
Misso repudio, in diversas
partes ire

a Doe, or a Buck.

Daxus seu taxus per t. in
prima, ut scribunt non-
nulli
Dama δορκὰς damula Meles

Dominion, vide Lordship.

to do, vide to make.

to do, or execute, discharge.

Exsequi negotium, impe-
rata, jussa
Τὰ παραγγελλόμενα δρᾶν
Explere mandata, Præstare
Conficere jussa, &c.
Confeci quæ jussisti omnia
Facessere, facere mandata,
jussa, imperata
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν
Commissa peragere, optimè
transigere
Curare mandatum, negotiũ
Susceptæ legationis munus
obire
Actum reddere
Reddere dictum ac factum
incito
Negotium ex animi senten
tia conficere
Negotium ad finem perdu-
cere
Mandatam à quoquam pro-
vinciam gnaviter obire
Summa diligentia ac provi-
dentia gerere negotium
Exequi mandatum, pro fa-
ctum curare
Curare rectè, Terent.
Huic mandes quod quidem curatum rectè velis

to do enough.

Satisfacere, facere satis
Respondere promissis, factis
Facere quod satis est

to do fair.

Merere & ri, Promereri
commereri officia, benefi-
cia conferre
Efficere, vide do

it must be done, it is need-
full or it must needs be.

Necesse vel necessum est
Ἀναγκαίως, si ex necessitate
Necessitas pro eodem
Quintil. frequens
Ἀνάγκη, Oportet, Nã
Trahit, urget, cogit necessi-
tas
Necessarium est, opus est
Fato datum est, & decretũ
Εἱμαρται πεπρωμενον
Faratum est
Sic fata tulerunt
Sic in fatis fuit
Ineluctabile fatum, apud
Virg. Stabile
Fatum inevitabile, immu-
Necessitas nos ad ea de-
trusit
Ita negotium est, apud Ci-
ceronem, pro ita opor-
tet, sic res postulat
Fatis adactus, i.e. impulsus

doors or gates.

Januæ, θύραι, Ostia
Fores, Doors that open
into the street
Antica, idem
Postica vel posticum a back
door
Valvæ κλισιάδες two doors
together
Bivalvium δίθυρον, Vestibulũ
Limina, introitus, Ingressus
Portæ, πύλαι

to burst, to break open doors

Convellere fores toto car-
dine
Effringere fores & refrin-
gere
Τὴν θύραν ῥηγνύειν, ἐκκλᾶν
Direre fores
Claustra revellere, effrin-
gere, refringere
Demoliri, Comminuere fo-
res, postes securibus
Ostium cardinibus ejicere
Januam saxis cædere pro
rumpere. Cic.
Facere assulas foribus,
Plaut. frustratim fores
effringere
Igne adhibito corrumpere
Repagula convellere, excu-
tere
Tartarea frangere repagu-
la, to burst open hell

to

to open the doors.

Recludere ostium, fores
Aperire, reserare, patefacere, pandere
Ἀνοίγω

to shut, to bolt, or barre the doors.

Pessulo firmare fores
Ἀναβολίζω θύρας
Claudere, obfirmare ostium
Obicem, pessulum ostio obdere
Oppessulare fores, Serare

to dote, to wax foolish, to forget, to be dece ved.

Excidere à memoria (nari
Mente excidere, Hallucinari, Aberrare, Falli. Memoria labi
Claudicare ingenio
Delirare animo Lucretius
Cladicat ingenium, delirant linguaque mensque

to doubt, or to be in doubt or uncertain of any any thing.

Ambigere, Addubitare
Hæsitare, incertum esse
Hærere animo
Pendere absolutè
Nutare, διανεύειν
Dubitare, Fluctuare
Esse in consilii trivio
Anxiis æstuare cogitationibus (sum
Consilii inops ac perplexus
Ἐν τῷ λαβυρίνθῳ τοῦ λόγου εἶναι
Æstuare
Cunctari, Suetonius, Ambiguum habere, subdubitare
Titubare, apud Augustinum
Ancipiti esse animo & incerto
In ambiguo esse, seu in dubio
Perplexo esse animo
Suspendi animo, deliberare
Disputare secum vel cum animo suo
Ancipitis esse sententiæ, consilii, animi, dubitationem habere dicitur, passive
Pendere animus quoque dicitur
Dubitatione æstuare, apud Cic. pro maximè hærere dubium vehementer haberi, distorqueri in deliberando
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere
Spem cum metu versare animo (quare
Inter spem & metum fluto put in doubt, or to make one to doubt.

Dubitationem injicere, adferre
In dubium, in questionem vocare, revocare, venire
Facere rem dubiam argumentando
Facere animum dubium
Suspensum aliquem tenere
In dubio pectora nostra labant

without doubt, certainly, assuredly.

Dubio procul omni, hemistichion
Absque & sine dubio
Ἀναντιῤῥήτως haud dubium
Pro certo, pro vero
Indubie, haud dubiè
Facile, nempe
Indubitato, non dubio
Sine ulla dubitatione
Indubitanter, vel potius non dubitanter
Sine controversia, apud Vallam, pro eodem
Procul dubio (siam
Extra vel citra controver-
Profecto, εἰ ἀμοιρολόγως
Vere, ne, νή
Citra contradictionem

I doubt of it, vide sure.

I am in doubt, vide uncertain.

, doubtful, uncertain.

Ambiguum, anceps
Creperum, dubium
Suspensum, obscurum
Incertum, perplexum
Quod in deliberationem sæpe cadit, in controversiam contentionem venit

doubt, doubtfulness, uncertainty.

Dubitatio, dubietas, hæsitatio
Scrupulus & æstus pro dubitatione non mediocri, apud Plin. (pitio
Explica æstum meum, Sulmone doubt (tas
Eximè scrupulum, help me out of
Consilii inopia, perplexitas
Hæsitantia ἀπορία, offendiculum, ambiguitas

one that is doubtful.

Hæsitabundus, mutabundus, hæsitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus, spemque metumque inter dubius, ut est apud Virg.

a dowry.

Dos, donariũ, apud Alciat.
Ἀθύρα, paraphernalia
Parapherna, παράφερνα & non paraphrena, ut imperiti pronunciant
Quæcunque præter dotem fœminis sponsis dantur

a draught, vide a privy.

a dray or a sledge, a chariot or coach.

Rheda, basa ἅμαξα
Epirhedum, carpentum
Essedum, Essedulum

Ve-

Vehiculum, carruca, thensa

to draw.

Trahere, distrahere, pertrahere, detrahere, extrahere, raptare bigis
Erigere, Exerere, Promere, expromere nummos
Educere, exantlare, haurire aquam
Effodere è terra
Evellere telum
Corpora circum muros raptare

to draw nearer, vide to approach.

to draw a sword.

Ferrum, Gladium, Ensem stringere
Ducere mucronem, Virg. Auxilium ducto mucrone petebat
Nudare, evaginare, exerere, educere gladium
Vagina liberare ensem
Distringere gladium, apud Cæs.
Lethale Ferrum stringere apud Luc.
Ἀποσπᾶν τὴν μάχαιραν
Eximere, Evellere gladium
Strictum gladiũ intentare
Irruere cruento ense, gladio stricto, manu mortifera

to draw cuts, v. to cast lots

to dread, to make afraid.

Præbere metum, acuere timorem
Metu pavidus, attonitus
Timore pallent hærentes comæ
Et gelidum subito frigore pectus erat
Corda timore micant
Pectora terror habet
Hæres est mihi causa timoris
Abstulit timor vires
Confiteri pallore gelidum timorem. Illi membra novus solvit formidine torpor
Arrectæque comæ, & vox faucibus hæsit
Implere urbem terroribus timore (tu
Turbare omnia magno me
Sin. Frigidus adstiterit circum præcordia sanguis
Pavor occupat artus
Comas rigere
Exultantia haurit corda pavor
Ancipiti mentem formidine pressit
Obstupui. Solicitum timor anxius urget
Inficit ora pallore timor

to dream.

Somniis illudi
Insomniis ludificari
Somniare, ἀνυπνιάζεσθαι
Videre in quiete, seu per quietem
Insomnia videre
Simulachra videre volantia, Virg. Æn. 7. Videre in somnis
Diros nocte Manium vultus, dira semper somnia ferre
Vana deludere imagine mentem

dreams or visions in ones sleep.

Somnia, Insomnia
Ὄνειρα
Phantasmata (bria
Nocturna dæmonũm ludibria
Deliramenta & terriculamenta nocturna
Apparentia Spectra
Prodigiosa noctis ludibria
Illusiones imaginariæ
Visiones. simulachra
In eandem fere significationem cadunt, tametsi non lateat nonnullis distingui
His confinis est illa passio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτης
Græci dicunt, die Mare, ex sanguine prædominante in corpore, cerebrumque occupante oriri plerisq; creditur, aliis ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate

dreaming, vide sleepy.

dregs, vide Lees.

to wax dry, to wither away

Tam ad arbores, plantas & herbas relata, quam ad corporis membra.
Arescere, ξηραίνεσθαι
Assiccare, Tabescere
Arefieri, Exarescere
Exiccari, Marcere
Intabescere, Extabescere
Emarcere, Elanguescere
Languescere, Contabescere
Emori, Marcescere,
Siccari, Desiccari
Corrumpi, Stupere
Φθίνειν, φθίνεσθαι
Exsiccare, Torrere
Desiccare, Tepefieri
Torrefacere, Vaporare
Arefacere

to dry.

Assiccescere, Exarere
Exarefieri, Arescere
Inarescere, Sitescere
Siccescere, Adarere
Exarefacere, Arere
Infumare, to dry by the smoake

dry.

Siccus, Aridus
Torridus, Torrefactus

Are

Arefactus, Vaporatus
Exſiccatus

to drink up all at once, carouſe all out, vide to quaffe.

to drink himſelf drunken, to over-drink.

Ebriari, κραιπαλᾶν
Inebriari ἐμφυσίζειν
Bibere affatim, capacibus crateribus
Potu ſe obruere
Ingurgitare ſe
Ad capitis uſque vertiginem bibere, potare
Ingentia exſiccare pocula
Vino ſepeliri, ſoporari, madere
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare ſe potu, mero
Meracum bibere
Meracius potare
Διαπατταλεῖν, ἀποπλήζειν
Ad ambas uſque aures bibere, Pontificaliter
Threicio, vel Græco more bibere, ut eſt apud Pollucem
Gulæ indulgere
Ad ambas uſque aures ſe implere, metaphoricè
Μίχειν πρὸς ἀμφορεῖς
Largius potare, bibere
Χαυνίζειν, κυκᾶν
Poculis indulgere. Vinum merum intemperantius bibere
Ex amphitheto bibere

a great drinker, vide a drunkard.

to drive away, vide to put to flight.

to drive one out of his goods or lands, to diſpoſſeſſe, to diſſeiſe.

Dejicere, deturbare de poſſeſſione fundi, è fundo aliquem. Exuere poſſeſſione
Exturbare è poſſeſſionibus
Poſſeſſione ejicere
Ἐκβάλλειν τ' ἀπὸ οἴκου
Exædificaſſet me ex his ædibus, id eſt, ejeciſſet, Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, ſedibus ſuis
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare

to drive one out of the houſe, or to thruſt one out of the doors.

Exturbare aliquem ædibus vel ex ædibus aut foras
Sedibus expellere, exigere
Pellere foras
Propulſare, Submovere
Domo extrudere, pellere
Excutere, deturbare è domo
Ἀπωθεῖσθαι, Ejicere
Explodere, ἐξοικίζειν
Eliminare, Repellere
Expellere ædibus, vel depellere
Exſibilare, Exturbare
Διωκεῖν τινὰ οἴκου, διωθεῖν
Quatere, pro ejicere, apud Terent.
Quatiemus cum domo fores
Detrudere, apud Ciceronem pro ejicere, protrudere
Decimus quoque exigere comœdiam, tabulam explodere, ex hilare, cum diſplicet, ἐκπίπτειν

the dropſie.

Aqua intercutis, Hydrops
Morbus intercutis, apud Hier.
Morbus aquæ ſubter cutem ſuæ, dicitur Plinio
Hydropſis, ὑδρώπωσις
Aquoſus langnor, apud Hor.
Tympanites, Aſcites
Hypoſarca, diverſa ſunt intercutis nomina

one that hath the dropſie.

Hydropicus ὑδρωπικός
Hydropem patiens, qui a Catone Veternoſus appellatur
Aqua intercute, morbo intercutis laborans, male habens
Tympanicus

drought, dryneſs.

Siccitas, Ariditas
Aritudo, Siccatio
Deſiccatio, Exſiccatio
Vaporatio, Inſolatio
Siccis fervoribus uſtus
Uſtus humor ab igne ſolis
Percaluit cœlumque, udæque paludes
Æthereo recens exarſit ſydere tellus
Solibus æthereis, altoque recanduit æſtu
Poculacandeſcunt, cum frondibus uritur arbor
Exhauſta palus, terræque ardore dehiſcunt
Iam rapidus torrens ſitienti Sirius
Indos ardebat cœlo
Et medium ſol igneus orbem hauſerat
Arebant herbæ, cava flumina ſiccis faucibus ad lumen radii tepefacta coquebant

to drown, vide to overflow

a drum, vide flow.

drowſineſs, vide lothfulneſs

a drum, to play on a drum or tabour, a drummaſter

Tympanum, Tympaniare
Tympaniſta, Tympanotriba
Tympaniſtra
Tympanum adhibere
Tympana ignava pulſare, ten-

tendere, quatere cymbala vel tympana
Vid splendentia cymbula multiplices edere pulsa sonos

drunken, or cupshot.

Plenus vini, Temulentus
Ebrius, Madibus absolutè
Nimio potu mente aliena ir, drunken and mad
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probè sepultus
Potus, absorptus à vino, Ebriatus
Zecho & vino æstuans
Vino languidus, confectus
Nimio se mergere Baccho
Ebrietare, ebrium facere
Inebriare, Comessari
Congræcari, Pergræcari
Pe potare

drunkenness, surfeting.

Crapula, Ebrietas
Κραιπάλη, Ebriositas, Cic.
Temulentia, Bacchatio
Immoderata cibi potúsque sumptio
Vinolentiæ à Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonē, Alexander, Sol.
Capitis gravedo
Παμβεδία, Propinatio
Intemperantia potus, Helluatio

a drunkard, a great drinker, a swil-bole, or one that is much given to wine.

Ebriosus, Bibulus
Biboſus, Potor
Bibendi avidus
Potator, Multibibus
Crapulam ructans, Vinosus
Vinolentus, Zithobalus
Gulæ mancipium
Vinarius, apud Vlpian,
Thericlei amicus Θερικλείου φίλος
Miconius proverbialiter
Silenus, Bacchi scilicet pædagogus
Bibo, onis, Tricongius
Bibax, bibulus, πολυπότης
Potator, πότης
Biboſus, & pro eodem in Capnionis comœdia, Bibaculus
Vinibibulus, Meribibulus
Vini potator οἰνοπότης
Οἰνοβάρης vino gravis & pressus
Vinolentus, Temulentus
Ἔξοινος, Merobibus ἀκρατοποτης
Bibax imprudens vertitur arte meri
Illius oculique animique nutant
Valido titubantia vino membra movent
Dubii stantque labantque pedes
Lingnam non tenuisse mero
Multo profusus tempora Baccho
Nondum exhalâsti crapulā
Cura fugit & multo diluitur mero

to ask his due.

Nomina appellare, exigere est debitorem ad dissolutionem, cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colu.
Repetere æs, debitū exigere Ἐσαγείρειν τὰ χρήματα

to make dul, vide to blunt.

a dulhead, an Asshead, or a blockish dullard.

Hebes, Caudex, Stupidus
Rudis, Imurbanus
Crassus, Grossus
Asinus, an Ἂς ὄνος
Ὀνος ἀκρεατης λυρας
Proluteus, metaphoricè
Bœoticus, βοιώτιος
Corpus sine pectore, Tibul.
Exhara productus
Stupida mente, crassæ naris
Indocilis, ἀδίδακτος
Tardus, Nullius judicii
Crasso ingenio
Βαθυκόλπους, παχαῖος
Obesæ naris
Cui nasi obstat obesitas quominus olfaciat, Larus, proverb.
Semen Arcadicū, Arcadicus
Gothicum ingenium
Cui opus est, ut edat nasturtium
Ingenium pistillo retusius, plumbeum
Stipite stupidior
Stipes a Lob
Crassis auribus, Fungus
Bœotica auris
Expers ingenii, hebes animi nihil abellephante differens
Antronius Asinus, a Clown
Animus, vel sensus communi apud Terent. pro negligenti, dissoluto, ignavo & stupido
Ruditas infirmitas ingenii
Stupor, Stupiditas

dull witted, or of a dul wit

Obtuso, hebete esse ingenio
Stupidissimum habere ingenium
Ingenio parum aut nihil vigere valere, Ingenium pistillo retusius
Cujus ingenio nihil magis Caricum, nihil captu tam Bœoticum
Germen Arcadicum
Non pollere ingenio nihil posse
Ingenio parum præstare.

to dung, to compass.

Stercoribus arva saginare, apud Hesi.

Ru-

Ruderare agrum
Facere ſtercorationem
Rudus agro inducere
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere
Nilus annuæ inundationis exceſſibus Ægyptum dicitur opimare
Euphrates terris ſuperfuſus invehere fœcunditatem, Sol.
Facere agrum honeſtiorem, pro fimo impinguare apud Colum.
Stercore ſaturare terram
Stercorare, pinguefacere agrum Cor. Vitia & faba ſtercorare agrum dicuntur (gere
Lætamine agrum adſperLætificare agrum, Stercorizare
Refovere terram ſtercoratione, Colum.
Facere, reddere lætum
Fimo agrum impinguare
Stercoratione fertilem agrum reddere, κοπριζειν

dung ding ng.

Lætamen, Fimus & genere neutro Fimum, κόπρος
Stercoratio, Inſtercoratio
Lætaminis inſperſio
Inſuper Fimetum ſeu Sterquilinium, locus, a dung hill κοπρων
Gallus in ſuo ſterquilinio audacior, fidentior.

dung, or odure of cattel or men.

Merda, σκωρ
Stercus, Excrementum
Recrementum, apud Cel. & Col.
Olatum humanum ſtercus
Corporis fex
Egeſtum, Egeſtio, Excretio
Digeſtum vetus, ut quidam nugantur
Porrum, ſtercus liquidum
Succerda, ſtercus liquidum, hogs dung, ἀκόλη
Murinum ſtercus. Fimum apud Plinium græcè Mycropos, μυοπρόσιον quod etiam murcerda appellatur Latinis
Stercus bubarum, βόλιτος
Retrimentum, filth neſſe, apud Macr. pro ſtercore

dim-ſighted, vide to ſee but a little.

long during, vide continually.

during but a little, vide tranſitory.

dirt, clay, mud, mire.

Cœnum, Lutum, ἰλύς
Limus, λάρος

a dwarf.

Pomilio vel pumillo
Nanus, νάνος
Pygmæus, πυγμαῖος
Pumelius vel pumillus, Putillulus
Puſillus, quantus Molon, Proverb.
Brevi corporis ſtatura homuncio
Improcerus, apud Plin.
Scipo, Parvus, Brevis
Miſcelus
Fraterculus gigantum, Ironicè (dus
Pygmæorum ſtirpe oriun

to dwell, to inhabite.

Habitare, οἰκεῖν, Manere
Agere, Manutare, Inhabitare (lere
Manſionem habere, Ineo-
Moram trahere, Morari
Commorari, ἐπιχωριάζειν ἐμοῦ ἐπιχωριάζειν, apud vos moratur, verſatur vobiſcum (bere
Conquieſcere, Nidum habere
Habere ſedem
Habere, apud Saluſt. & Plaut. pro habitare ponitur
Conſidere penul. producta, vel conſidere, ſervare ſylvas, apud Virgilium pro inhabitare
Umbroſis vitam degere in hortis
Habitare laxè, apud Cic. to dwell in a great room, Habitare ædibus modicis, to dwell ſtreghtly.
Incertis vagari ſedibus, to have no dwelling place.
Colere, inhabitare domum aliquam

dwelling in Heaven, as Saints, Angels, Souls.

Cœlites, Cœlum, pro Cœlitibus, continens pro contento
Cœlicolæ, Aſtricolæ, Coligenæ
Superi, Sancti, Divi, Cœleſtes

to go to dwell in another place, to fleet or remove his dwelling.

Migrare, Demigrare
Relictis ſedibus aliò commigrare
Solum, ſedem mutare
Stationem mutare
Ἐκνομίζειν, μετοικίζειν
Alias ſedes petere
Movere ſedes, aliò migrare
In aliam regionẽ commeare
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum
Mutare domicilium, cœlum, ſeu ſedes

Facere

Facere commutationem loci vulgus dicit
Vertere solum in hoc etiam significato, apud Eras. Nec erat intempestiva admonitio, jussus adire magistratum, maluit solum verterre
Supellectilis sarcinam colligere, componere, to break up.

a dwelling place, vide an house.

E.

to Care, to till, to plough land or ground.

Arcere terram (mere velluri aratrum impri-
Premere terras aratro
Dutere, deprimere, signare & partiri limite campum
Incurvo tellurem findere aratro
Subigere aratro, arva, humum, terram, segetes, Cic. segetes agricolæ subigunt aratris
Solum, terram, humum, proscare
Arare, ἀροτριᾶν
Terram evertere, invertere agrum, solum
Sulcare, proscindere arvum
Perdomare terram
Colere, Plin.
Humum frangere rastris
Aratro, vomere, ferro proscindere, scindere
Convertere semina sulcis
Agricolarionem exercere
Agricolari, apud Eras.
Solicitare tellurem, apud Virgil. & solicitare humum ac pinguia findere arva utrumque apud Tibullum pro eodem
Cicer. de senect. Terra gremio mollito & subacto semen sparsum excepit
Fœcunda versare ligonibus arva

Early in the morning, betimes, in the dawning.

Diluculo, ἀυρίον
Sub auroram, εἰς ἠῶ
Sub auroræ ortum
Rutilante aurora
Rubente mane (ret
Quum aurora se promo-
Prima luce ἀμφὶ νὺξ ὑπόπτερος
Mane πρωΐ
Luce adhuc dubiâ, maturâ
Bene mane, & multo mane pro prima luce, ut refert Hadrianus, cardina, very early.
Tempore matutino
Rubescente cœlo (sculum
rica matutinum crepu-
Primo mane
Cinca extremum noctis
Sub lucis ortum
Sole diem illustrante face aurea
Arricomo sol ingreditur axe
Exiit Eoæ, Tethyos è gremio
Aurora croceo sinu diem ferente, comâ refulgente aurea
Ante solis ortum
Primo statim diluculo
Sub tempus antelucanum
Aurora procul radios in terram dispergente
Aurora croceis orbem lustrante capillis, roseis splendoribus caliginem dispellente
Summo diluculo
Antelucano
Ad primam auroram (te
Illucescente die, seu surgen-
Sub oceanum pullis Hyperione stellis
A primo ortu
Summa procul radiis ferente cacumina, Phœbo
Mane cum ab Eois sol fuit ortus aquis: Jam roseos ignes terris spargebat Eous
Quâ croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat rolcas ore nitente genas,

at the Sun-rising

Ortus dici descriptio varia, apud Poëtas
Lucescit, dilucescit
Roseus surgit dies
Lucere incipit, melius & ornatius dixeris quam dilucit, the day appeareth
Lucem portat bous
Lucis ortum antevertere, to rise before day light or time.

to Earn, vide to Get.

an Earnest Peny.

Arrha, Arrhabo, ἀρραβών
Pignus emptionis, ἀρραβὼν
Rabonis, apud Plaut.

in good earnest, or Badness.

Serio, σπουδῇ
Non joco, Ex animo
Extra jocum, sine risu
Citra ullum figmentum

the Earth, the Ground

Humus, Terra
Tellus, solum
Mater magna quæ & Ops ab opere, μήτηρ γῆ
Vesta aliquando pro terra accipitur
Arida ξηρὰ frequens in sacris Bibliis pro terra est, quæ Hebræis familiaris

to Ease or to deliver, from trouble vide to overcome trouble.

Ease, or Rest.

Quies, Otium, Requies
Quietudo, Otiatio, Tranquillitas

to be ill at Ease, vide to be sick.

an East wind.

Eurus, ἔυρος
Subsolanus latinis dictus quod à sole spiret, ut Græcis ἀπηλιώτης
Euronotus vel Euro-auster & Syrocus, South East
Vulturnus latine
Hellespontius, Græcus, Græcis, καικίας, qui Euro. aquilo vocatur in Actis Apostolorum, North, East
Oriens, ἀνατολὴ
Exortus solis, East

to Eat.

Manducare, Mandere
Edere, ἐδεῖν, Edere
Esitare, Vesci, deponent.
Vescitare, Comedere, φαγεῖν
Cibum sumere, capere
Λαμβάνειν σῖτον
Capere cibum, Ovid.
Explere ventrem
Famem cibo solari
Latrantem & iratum placare ventrem, Horat.
Tuburcinari

a great Eater, vide a Glutton.

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, resorberi, defervere, seu defervescere
Refluxus
Ἄμπωτις, quasi, ἀνέμπωτις quod mare aquam rebibere videatur
Recessus aquæ destituentis littora, quando post exundationē, aqua ad mare revertitur, the Ebbe
Solinus scribit, subita vi spiritus citissimi, aut revomi maria, aut resorberi

Eftsoones, vide again.

to Eg, stir, or provoke a man to wrath, or contention.

Lacerare, κρεανομεῖν
Irritare, ἐξ ὀργὴν
Exacerbare
Agere aliquem stimulis
Provocare, incessere
Insultare, Impetere
Infestare, iratum reddere
Ingenio irritabili

the Eyes.

Oculi, ὀφθαλμοί
Lumina, ὄσσε, ὄμματα
Orbes pro luminibus, seu oculis, apud Lactan. & Pruden.
Oculi receptu concavo introrsum recepti, compressi, deep eyes
Oculi ferventes, ardentes, acies, eager, sharp, fierce, angry and burning eyes
Acuti, clear, and sharpe eyes
Graves, grieved, heavy, eyes
Lubrici, wavering, variable, deceitful eyes
Lippientes blear eyes
Cruentati, suffusi cruore, bloody, black, or blew, eyes
Torvi, crudeles, cruel, sturdy grim fel, frowning, lowring eyes
Glauci, herby, green eyes like to Cats, Lyons, or Owls eyes
Rarei Cœculei, sky-color, eyes
Ludibundi, wandering, loytering, harlots eyes,
Rigentes, stiffe, hard, rough eyes, that cannot be moved, nor here nor there

Lincei, quicksighted eyes

to lift up the Eyes, to look upwards.

Oculos levare, elevare, tollere, attollere, erigere, efferre ad sydera, æthera,

one that hath but one Eie.

Unoculus latine vocatur, & apud Plaut. Unoculus
Desioculus, Luscus
Monophthalmus
Μονόφθαλμος pro quo inepti monoculum dicunt conflantes, ex Græco & Latino dictionem, quod vitio datur
Thersites, Cocles
De Coclitum familia, prosapia

to close the Eies of one that is dying.

Morienti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu
Comprimere & opprimere oculos, apud Valerium & Ovidium, pro quo claudere oculos, seu lumina Lucanus posuit & Plinius
Oculos operire, Solvere oculos morientis lethum dicitur

to put out ones Eies.

Eripere visum, Cæcare
Excæcare, lumen adimere
Lumen privare oculorum
Oculos effoderè, eripere alicui
Tollere, excæcare τυφλῶν
Telo lumen terebrare acuto
Oculorum visum recipere, restituere, to restore the sight

to

to put out ones Eyes with Gifts, to bribe or corrupt with bribes.

Muneribus largitione rem gere
Mentes imperitorum largitione cæcare, Cic. δωροδοκεῖν
Corrumpere pecunia, muneribus, & proverbialiter, Argenteis hastis pugnare
Ἀργυρέαις λόγχαις μάχεσθαι
Exculare judicem. Erasmus
Pecunia tentare, solicitare
Muneribus illicere, invitare
Profundere largitionem
Obcæcare animum auro
Muneribus abducere à vero
Pecunia, largitionibus persuadere
Sententiam auro impetrare
Largitionibus, Simoniacis artibus ad Ecclesia gubernationem pervenire, ascendere
Largitione, pecunia captare animum alicujus
Flectere muneribus, auro Judicem
Auro enim nil inexpugnabile
Malis ferire μάλοις βάλλειν
Corruptus pecunia argentanginam pati proverbio dicitur, & Græce δωροδοκίᾳ ἀλφᾶν, corruptus muneribus
Largitionibus corrumpi
Muneribus allici: suscipere, accipere munera in corruptionem
Δωροδοκίαι, δωροδοκία

Eldership, vide Dignity.

to be the Eldest.

Præcedere, percurrere ætate
Antecellere ætate, Cic.
Antecedere ætate vel anteire
Natu major, natu grandior
Esse majore, grandiore, provectiore ætate
Annis grandior, Primævus

to Elect, vide to choose.

Elegancy, fineness of speech.

Decus sermonis, Concinnitas
Mundities, splendor, nitor
Lepos, χαρίεις
Polities Scitamentum, Metaph.
Cultus, Gratia, Veneres
Lenocinia, phaleræ, Elegantiæ

Elegant clean, neat, gay, feat, pretty fine man-an, trick, and trim.

Elegans, Ornatus Politus
Cultus, Nitidus, Bellulus
Comptus, Mundus

an Elegant style.

Stylus elegans, ornatus, facundus, limatus, elimatus, comptus, politus, cultus, compositus, venustus, nitidus, suavis, elaboratus

an Elephant.

Elephas, Elephantus
Barrhus, Anguimanus
Belo, Lybissa, Murmarica

Eloquent.

Disertus, δεινός
Facundus, Rhetor
Beneloquus, amœna sermonis facilitate
Cœlestis in dicendo vir
Concinnus, δεινός
Eloquens, λογίος
Eloquio præstans Ciceronem, omnes eloquentia vincens
In dicendo suavis, ornatus, non indisertus
Plato alter, utpote qui singulari suavitate, orationis
Suavissime pronunciationis
Orator omnibus pene numeris absolutus, in quem sua munera effussimè natura contulit
Dicendi arte, & facundia nobilitatus
Eloquentia Ciceroni vix cedens
Mercurius alter, Ilioneus
Nestore facundior
Nestorea eloquentia
Cicero, Demosthenes alter
Pithus deliciæ, & condimentum
Suadæ medulla, Budæus
Raræ facundiæ
Qui eloquentiæ est absolutæ
Florens eloquentia
Cui est facundia variis Andini, id est, Virgilii
Cujus ab ore fluit mellitæ gurgitis unda
Mellitam in ore habens dulcedinem
Facundissimi oris præditus eloquentia
Mellitam habens facundiam
Insigniter disertus
Aurea præditus lingua, qualem Dionem Philosophum, & rhetorem testatur Suidas
Χρυσόστομος

Fluvius Tullianæ eloquentiæ
Oratoria, Comicaque, præstans
Fonte potatus Tulliano
Marcus Tullius omnium suffragiis uberrimus & inexhaustus facundiæ fons
Cujus ex ore verba facundissima velut rivi fonte lepidè fluunt
Ἀλλ' ἀγορητὺς ἔσθλος, apud Homerum, Sed dicere egregii.

to embrace, to love.

Imbrachiare, amplecti
Amplexari, Amplexus dare
Tenere aliquem complexu
In complexum alicujus venire
Circumplecti

an Emperour.

Augustus, Imperator
Antonius Dux
Cæsar, κατοχὴ ἐξοχὴς
Imperatoris fungens munere
Cæsarea Majestas
Imperator, in versu
O bl. Christiani moderator
Quem penes imperium terræ, cui summa potestas
Summus orbis terrarum princeps.

Empty.

Cassus, vacuus, inanis
Κενὸς ἀνάγκης
Ventosus metaphoricè
Subventaneus, ἐπιπόρος
Exhaustus, vide Void.

to Enchant, to bewitch.

Fascinare, effascinare, incantare
Oculis aspectuque necare
Βασκαίνειν, cantare
Magia visum auferre
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos perstringere
Ἀναπείθειν τοὺς ὀφθαλμούς
Exercere artes veneficas, præstigias artis magicæ
Canere, pro incantare, apud Virg.
Præstigiare
Lumina, oculos alicujus fallere
Præstigiis oculos eludere
Incantationibus perniciem adferre
Excantare, idem quod incantare
Carminibus maleficia facere
Noctu evocare umbras & animis responsa daturas
Defixa cœlo devocare sydera, Horatius
Lunam cœlo deducere, detrahere incantatione
Carminum maleficiis varias imaginum facies mentiri Sol.
Miris præstigiis circumvenire, lodere, illudere, vulgus decipere
Circeo poculo hominem in alium subitò mutare
Deincantare
Perstringere
Solvere maleficium
Excantare, recantare, to unwitch.

Enchantment, vide Witchery.

to Enclose, to hedge, or wall about, or to environ with hedges or walls.

Sepire, circumsepire
Ducere vallum
Castro, vallo cingere
Circumvenire vallo, Salust.
Munimentum ex palis struere
Jacere aggerem
Vrbes multo vestire aggere
Firmare locum in magnis munitionibus, Cæsar.
Confirmare castellum tum præsidiis tum multis tormentis
Locum præsidiis vincire
Vallo munire
Περιφράσσειν, obsepire
Obvallare, Circumvallare
Segeti prætendere sepem
Circumvallare, cingere
Ambire, cingere, circumdare
Περιφράσσειν, περιμάλλειν
Ambire, munire
Latera sepimento jungere
Objicere, obducere sepis munimen
Pomarium, hortum frutice obsepire spinoso
Vestire vepribus & dumetis Cic.

to Encounter, to animate, to comfort.

Audere animum
Inspirare animum
Facere alicui animum bonum, Plin.
Animare, erigere
Sublevare, frequenter in sacris
Inducere in spem, dare spem
Suppeditare vel dare animum
Multum animi adferre
Incendere, solvere coercitum metu
Acuere, pro animum addere
Spiritus adferre, Hor. Timido quoque possunt addere mentem
Viros in arma suscitare
Movere, accendere, inflammare

Cicero

Cicero: Ut amici jacentem animum excitet, educat-que in ſpem, cogitatio-nemque meliorem
Sufficere animum viresque ſecundas Danais, Virg.
Confortari, ne animo deſi-ciant
Addere, dare audaciam, alacritatem
Adjicere animos vel men-tem
Verbis animos confirmare, addere
Reddere, redaccendere ani-mum ac metum adimere
Animam reddere & vitam
Aſpergere aquam, Eraſ.
Erigere animum
Armare animis aliquem
Excitare alicujus animum
Inimicorum augere animos Plaue.

to Encreaſe, vide augment.

What Encreaſeth, may Decreaſe.

Quicquid augetur, creſcit, amplificatur, majus atque amplius, quâcunque ſic ad rem accedit, aliquid accreſcit; eandem minui, imminui, diminui, comminui neceſſe eſt, attenuari, extenuari, jacturam pati, de ea detrahi, auferri, adimi poteſt

an End.

Finis, τέλος. Calx
Exitus, unde illud Naſonis Exitus acta probat
Cataſtrophe fabulæ, cujuſlibet rei exitus proverbialiter vocatur, ſicut
Coronis, unde dicimus ad Coronidem uſque

Exitium, an ill end
Terminus, Virg. Terma
Meta, Extremum, Limes
Regio præſertim in plurali numero à Cic. & Budæo ponitur pro finibus & terminis
Urbs ultima, the end of the town, remotior, longinquior urbis locus, Cic. ultimam habitare urbem

to End, to bring to End, to atchieve or finiſh.

Finire, τελειοῦν, Peragere
Conſumere, Complere
Perficere opus, Explere
Conficere rem, abſolvere
Ad metam uſque perducere
Ultimam manum, ſummum faſtigium imponere, perorare
Concludere, Claudere
Componere, Virg.
Finem imponere
Finem facere
Terminare
Ad calcem uſque deducere
Ad umbilicum ducere, deducere
Extremum actum, ſeu Colophonem addere, τελειοῦν ἢ τὸ τέλος τὸ κεφάλαιον ἐπιτιθέναι
Complanare opera ijam conſtituta, eſt operi manum extremam imponere
Ad ultima venire
Detexere, properficere, ſeu multum texere, apud Vir. to weave off.
Supremam, ſeu extremam manum imponere, addere
Cic. Manus extrema non accedit operibus ejus
Vela complicare, conſtringere
Omnibus partibus, numeris abſolvere
Hic terminus hæret
Ad calcem, metam, finem ducere
Perſequi opus cœptum
Receptui canere
Ad finem perducere, profligare
Bellum jam profligatum eſt brought to an end
Dirimere bellum
Prima mei pars eſt exacta laboris
Finis adeſt
Meta ultima rerum
Perfectum reddere
Extremum fabulæ actum peragere
Patrare incœpta, eſt perficere
Perpetrare, ſed malam plerumque in partem
Opus meum, ut volui, omne perpetravi
Ad deſtinatum exitum perducere
Ad effectum perducere
Orationem terminare, ὁπλίζειν
Ad bonum & congruum finem deducere
Exædificare eſt abſolvere ædificanda, opus ædificiorum cœptorum, Cic. Ne graveris exædificare id opus quod inſtituiſti
Ad calcem pervenire

to bring to a good End.

Fœliciter, proſpere, ex animi ſententia rem expedire, conficere, terminare, perducere
Ad bonum exitum, finem, eventum, terminum, reducere
Ut finis ſit propitius, fœlix, facilis, ſecundus, perbenignus

in the End.

In fine, in calce
Venire ad ultima
Circa finem, calcem (nus
Exiit emeritis curſibus an-
In extrema, in poſtrema parte
Operis faſtigia ſumma
Litera deſeſſo pollice ſiſtit opus
Εἰς τὸ τέλος, ad finem

to Endure, vide to Suffer

to beget, for the man; to conceive, bring forth, or be delivered, for the woman; to Engender, for them both.

Parere, τεκεῖν, τίκτειν, Ferre
Edere, Gemellos edere, to bring forth twins.
Filios, fœtum producere
Serere, metaph. Virg. Sate ſanguine divûm
Fœtum emittere
Eniti, procreare, Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiam ponat Plin. to beget
Gignere, tam virum quam mulierem ſpectat
E tenebris uteri in lucem fundere
Edere in lucem, Cic. Simlatque editi in lucem & ſuſcepti ſumus, brought forth
Partum, partum, fœtum offerre fœtas ſub auras
Vitæ ad munera, lumine ſub auras infantem profundere
Effundere proles, in Bibliis
Dare prolem pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem

to Enjoy, to have poſſeſſion to obtain, to take fruition.

Uti, Frui, Perfrui, Potiri
Uſurpare, uſum habere
Fruiſcor, & fruniſcor, idem ſunt
Utimur tamen utilibus, fruimur delectabilibus
Fructum voluptatemque percipere, vide to poſſeſs

to Enlarge the Empire or Dominion.

Proferre limites
Prolatare imperium
Dilatare regni pomeria
Augere imperium, regnum
Propagare fines imperii, dilatare imperium, latum amplumque reddere
Fines imperii regionibus adjectis adaugere

Enemy, vide Foe.

Enough of this, vide to ſpeak no more of this.

to enter, to go in.

Intrare, Ingredi
Inire domum, caſam
Ferre, inferre pedem intro
Succedere tectis, urbe
Subire, Introire, Subintrare
Pedem inferre, ἐισβάλλειν, ἐισφέρειν πόδα
Inſidere limen, Virg.
Succedere, apud Virg.
Noſtris ſuccede penatibus hoſpes

to Entice.

Alicere, Illicere
Pellicere, Allectare
Provocare, Lacceſſere
Surgere, Irritare
Invitare, Inducere
Ineſcare, vide to allure

an Entrance, or going in.

Introitus, εἴσοδος, in primo limine, ad ora urbis
Janua, Limen
Ingreſſus, Aditus
Fauces metaph. ſtricti ingreſſus, narrow Entries

to Entrap, to lay in ambuſh.

Inſidias facere
Inſidioſè, vim, damna, ignominiam inferre, obferre
Inſidioſè tractare
Inſidiis petere, perdere, opprimere
Technas ſtruere

to Enterpriſe, vide to begin.

to Envy, or to hate.

Invidere, Æmulari
Invidioſum eſſe
Invidia tabeſcere
Odiſſe cane pejus & angue
Invidiam habere, apud Cic.
Invidia flagrare, ſtimulari
Invidia vel odio æſtuare, full of Envy
Ardere, inardeſcere, odio invidia, faucibus invidiæ
Acrioribus invidiæ ſtimulis uri
Invidia rumpi
Proſequi aliquem odio capitali
Capitaliter odiſſe
Livore conſumi, exedi
Exercere odium, iracundiam
Odiſſe fratrem tacito ſub pectoris antro. Odiſſe
Odio proſequi
Parum favere
Propſerum invidere ſucceſſum

Exercera

Exercere aliquem odiis, Virg.
Prælatos seu in dignitate constitutos voracissima circumlambit invidiæ flamma

Envious, Wicked Malicious.

Æmulus, Æmulator
Zelotes, ζηλώτης, Zoilus
Osor, Exosor, Invidus
Livid us metaph. Invidiosus
Criticus, Insectator
Calumniator, Obtrectator
Vitupero, vituperator.

Envy, Hatred, Spite.

Livor, Odium, Invidia
Invidentia, ill-will
Zelus, Simultas
Obligo pro invidia ponitur
Rancor in eadem reperitur significatione quamvis à plerisque barbarum censeatur
Abiit de corpore livor
Invidia nullum magis tormentum
Siculi invenere tyranni quod suum torqueat authorem

to Environ or Compasse about with ditch or trench.

Civitatem ferè collapsam egregiis fossis, turribus, ac propugnaculis munire
Fossis binis cingere
Turribus, mœnibus, firmioribus ac profundioribus fossis egregiè munire
Cœtu cingere locum
Ducere fossam, foveam. Circundare fossam latam
Amictu cinctus
Obscuro aëre septus

to Environ, or Compasse about with walls.

Muros vel murum ducere extruere
Muro cingere urbem, Livius
Mœnibus includere suburbium
Armare, munire oppidum muro
Ducere mœnia, Virg.
Jacere mœnia, muros
Circumdedit nova mœnia oppido
Muro concludere
Murum circumducere
Murum objicere, opponere
Murum addere, ἐπιτειχίζειν

an Epitaph.

Epitaphium
Lapis inscriptis stat super ostia notis
Lapis carmen habet
Signatum carmine saxum
Nomen in marmore sculptum
Tumulo super addere carmen
Insculpere nomen defuncti
Nomina scripta tenet tumulus
Inscribere marmora notis

Equally, vide Likewise.

Equity.

Æquitas
Æquum & bonum
Ἐπιείκεια, Justitia
Adrastea pro justitia ponitur
Æqua gerens rectam quæ libret pondere lancem
Justitia immota, firma, tenaxque manu

to Erre, vide to fail, and to go out of the way.

an Errour in opinion, a fault in writing.

Error, Erratum
Ψεῦδος, Falsa opinio
Hallucinatio, Dormitantia
Menda, dæ; & Mendum, di
Culpa, Noxa
Delictum

to Escape, to fly away, to avoid.

Evadere, Elabi
Fuga dilabi, Aufugere
Ἐκφεύγειν, διαφεύγειν
Subterfugere, Subterlabi
Erumpere, Effugere
Evolare pœna, vel ex servitute
Pedibus salutem quærere
Ἀποφεύγειν, ἐκλύεσθαι
Spem in pedibus ponere
Evolare, periculum effugere ut pisces
Arte & retia, apud Eustath. in 3. Iliados παρεμφαίνεται ponitur
Fractis vinculis pœnam evadere
Subducere se, subtrahere, oculis abdere, abstrudere auferre è conspectu ἀφανίζειν
Sensim se subripere, to slip away, Terent.
Hunc vos amolimini, nam mihi impedimentum est
Facessite hinc, vide to fly away

to Escape or passe without danger.

Extollere caput
Ex malis emergere
Cum sarcinis enatare
Transmittere discrimen
Effugere, evadere periculi

Excutere cervice securim, Virg.

to Eschew, to avoid, to decline, to bend from.

Cavere, εὐλαβεῖσθαι
Fugere, Vitare
Declinare, Effugere
Præterire, apud Terent.
Elabi, Evadere
Cautius aspergine viperina vitare
Evitare, Abhorrere
Fugitare provinciam
Deflectere
Defugere authoritatem, munus
Præcavere cum magna diligentia
Devitare, vitando declinare
Subterfugere labarem
Decedere cum dativo apud Cæsarem
Quibus ita interdictum est iis omnes decedunt, aditumque & sermonem fugiunt

to eschew, to avoid ill company.

Improba pestiferi fugere commercia cœtus. Erasmus
Talis enim quisque sit cum qualibus ag t familiaritatem
Fugere consortia pravorum
Malis non congredi
Abstinere ab iis quibus caudæ sunt nigriores
Malorum declinare consortium
Cum pravis & dyscolis rationem non habere
Revocare se ob omni malorum virorum contagio
Syrenum cantus, Circes pocula & Veneris suas effugere blanditias. Blanda Venus pueros nigrum d ducit ad Orcum

especially, chefly, princ pally.

Maximè, μάλιστα
Præsertim, Præcipuè
Ut qui maximè, Quam maximè
Potissimùm, & potissimè
Impensius pro multò magis
Σπουδαίτερον

to esteem, or set by.

Æstimare, Judicare, τιμᾶν
Ducere, apud Cic. ἡγεῖσθαι
Pendere, med. cor. cum genitivis tanti, quanti, &c. quemadmodum & facere pro æstimare
Ποιεῖσθαι, Metiri
Ponere, apud Terent.
Censere, Putare
Reputare, existimare

to esteem greatly.

Magni instar numinis aliquem habere
Magno in precio habere
Plurimi facere
Magni pendere, habere
Mirari aliquem
Magni ducere
Magni, seu maximi æstimare
Suspicere, Revereri
Magni facere, magnificare
Μεγαλύνειν, πολλοῦ ποιεῖσθαι
Eximium habere, Exosculari, vide to weigh

to be esteemed or much set by, in great estimation.

Magni fieri, In pretio haberi, esse
Magnæ existimationis esse
Plurimi fieri, Censeri
Haberi in numero
Maximo in precio esse
Haberi magni, Clarere
Magna authoritate pollere & gratia valere apud omnes
Reliquos majestate superare
Esse in existimatione, in numero
Florere authoritate, gloria rerum gestarum, honoribus
Circumfluere, fluere gloria
Salust. Florere, V gere
Digitis denotari
Esse numero, & haberi numero
Habere nomen
In gratia esse, apud Cic.
Ferire sydera laude, Hor.
Inter homines cœleste quoddam numen agere
Nomen æthereas adusque nubes ferre
Sermone hominum celebrari
Summa gloria fruisci, apud G. II.
A summis eruditione pa i-tes atque authoritate v-ris in dignatione, honore haberi

greatly esteemed, much set by, famous, renowned.

Clarissimi nominis
Fama celebratus
Magnæ dignitatis & authoritatis
Summæ authoritatis
Clarus. Nobilis
Celeber, celebratus
Gravis & honoratus apud suos
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi possit
Feriens sydera laude, apud Hor.
Qui est in magno nomine & gloria

Aegre-

Δεξιὸς ἥλιος
Prin æ authoritatis
Prin i nominis
Prin æ notæ, famatus
Existimatus, Gell.
Eximius vir, Gratiosus
Honoratus. Insignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate clarus ponitur
Qui in ore viget omnium
Magnæ æstimationis, ἀξιό-λογος
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica
Gravitatem comitate pulcherrima conditam præferens
Cujus incredibilis est apud Cæsarem Majestatem, Regiam cultutudinem, tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis veritur, & &
Cujus sententia apud N. Oraculi pondus habet
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cœlo esse dicitur Ciceroni, vide renowned.

to Esteem as nothing, vide to set nought by.

to Esteem, or think, vide to Suppose.

to be Even with, vide to Recompense, and Revenge.

the Evening.

Serum diei, Vesper, Vesperum
Τὸ ἑσπερα, serum substantivum
Occasus, Tempus occiduum
Vespertinum crepusculum
Vespera pro eodem, apud divum Augustinum legimus

in the Evening late.

Vesperi, ἑσπέρας, ἑσπέρι
Vesper, Sero, Tarde
Serum, Serotinum tempus
Sub tenebras
Die jam vesperato Soli.
Sub obscuræ tenebrosa crepuscula noctis gr aberent quum sera crepuscula noctem
Circa vespertinum crepusculum
Περὶ δείλην ἑσπέραν
Nocte incipiente ἐξ ἀρχῆς νυκτὸς
Cadentibus umbris
Jam radios sole tegente suos.
Prima nocte, ἐξ ἀρχῆς νυκτὸς
Die se inclinante, Twylight.
Præcipitante se jam sole, ruente
Prima Vespera, cum adhuc lux dubia
Sub noctem
Proximus æthereas Titan abiturus in undas
Devexo propiòr fit vesper Olympo
Fusco vesperus ibat equo
Jamque suos vultus tol condidit
Ad prima crepuscula, sub noctem
Sera rubens accendit lumina vesper
Cæruleis Titan cum jam temergeret undis
Sub horrentes quum Titan pergeret umbras
In multam noctem, vel ad multam noctem, in profundam noctem, ut est apud Cic. Late in the night.
Obscura, media nocte
Quum medios cursus nox atra tenebat, Flexaque tarda pigri plaustra Bootis erant.

Every where, all over.

Ubique, Ubique gentium
Ubi locorum, Ubilibet
Nusquam non, Passim
Ἐνταυθοῖ, πανταχοῦ
Apud gentes omnes
Omni in loco, in quolibet loco.

Everlasting, for ever.

Immortale, Perpetuum
Sempiternum, indissolubile
Æternum, Æviternum, Perenne
Ut cedro dignum Worthy to remain for ever, vide Age.

Everlastingly.

Æternùm, & Æternè, adverbium
In perpetuum
In sempeternum, Perpetim
In ævum, Omne per ævum
Omne ad tempus
In æternum, εἰς αἰῶνα
Duæ sunt ubique dictiones cùm in accusativo construitur, ideoque necessario separandæ

an Everlasting, perpetual, and immortal renown or fame.

Nomen ab omni temporis injuria vindicare
Propagare nomen æternitate

Con-

Conſtituere memoriam perpetuam generi ſuo
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere. Maximam gloriæ famam poſteris relinquere
Edítis operibus ac eruditione immortalitatem parare
Nomen dare gloriæ ſempiternæ
Conſecrare memoriam nominis ſui ampliſſimis monumentis
Sempiternæ hominum memoriæ conſecrare. Illa vita eſt tua quæ vigebit memoria ſeculorum omnium
Perpetua tui erit memoria
Ibit in ſecula nomen tuum, Plin.
Immortalem ex aliqua re deportare gloriam, quæ non niſi magno paratur ſudore
Admirationem ſui poſteris relinquere
Monumentum æternum relinquere
Nunquam intermoriturum famæ decus ſibi parare
Cicero: Cujus ingenium varioſque ſermones immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit
Eruditiſſimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare
Nomen ad poſteros tranſmittere
Famæ immortalitatem conſequi
Haud illaudati nominis æternitatem comparare

Evident or plain.

Evidens, planus
Manifeſtus, Apertus
Expeditus, Lucidus
Luculentus, perſpicuus
In promptu. Vide Plain

Evidently, vide clearly.

Evil ſpirits.

Spiritus deceptorii
Cacodæmones
Seductores, fallaces ſpiritus
Mali geni, πνεύματα πλανᾶ
Maligni ſpiritus. Vide Fayries.

an Evil-man, vide ill man.

Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly and Artificially.

Affabre, med. cor. πύκα
Fabrè, Exactè
Elaboratè, Accuratè
Optimè, Artificioſè
Graphicè, γραφικῶς
Perfectè, plenè
Pulchrè, Inſigniter
Nobiliter, Decorè
Non infabrè, apud Livium
Ad normam factum
Ad regulam reſpondens
Ornatè, Politè, Perpolitè
Conſummatè, Conquiſitè
Abſolutè, Exquiſitè
Ingenio præſtanti & eruditione perfecta
Terque quaterque
Ad libellum
Ad amuſſim, ἀκριβῶς
Ad perpendiculum
Summa cura, Summo ſtudio
Antiquo opere & ſummo artificio factum, Cic.

to Examine, to diſcerne, and to decide a matter.

Tractare, verſare cauſam
Cauſam, negotium aliquod diſcutere, excutere, expedire
Diſcernere, Eventilare
Conſiderare, Expendere
Inſpicere, Putare rem.
¶ Decidere, tranſigere cauſam
Definire, ſtatuere, decernere, proferre, ferre ſententiam
Iudicare de negotio
Arbitrari Iuriſconſultis dicitur
Cauſam agere, agitare, dicere
Cauſam alicui adjudicare, apud Ciceronem
Sententiam dicere litis partibus
Determinare, judicare cauſam
Litis nodum Tinedia bipenni diſſecare
Nodum expedire
Anfractus litium antiquare, pro extinguere
Litem, cauſam componere
Sedare controverſiam
Dirimere controverſiam, litem
Διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα
Dijudicare.

to Examine exactly, to conſider diligently, to weigh the matter well.

Conſilia eventis ponderare Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere
In mente, cogitatione verſare
Secum cogitare, ponderare, æſtimare, metiri, dijudicare
Rem recta reputare via
Diſcutere æquitatem, quid verius æquiuſque ſit expendere
Inire cum ratione aliquid, Terent.

Secum

ecum volvere, Virg.
Cæcosque volutat Eventus animo secum
Despicere aliquid acie mentis
Perpendere rem tota veritate
Cognoscere causam vel de causa, est jus causæ discutere, ut tandem dijudicetur
Ungues arrodere
Dispicere quid è re propria sit
Altius considerare
Proprius inspicere, examinare, perpendere, caput scabere
In nocte consilium, aurora ubi craftina surgat consultare
Ruminare, seu emandere negotium
Ἀναβιβάζεσθαι τὸ πρᾶγμα, habent proverbia
Revolvere animo, mente
Etiam atque etiam expendere
Considerare animo, ἐνθυμεῖσθαι
Movere animo, apud Varg pro cogitare
Attentius accuratiusq; considerare
Studiosè meditari
Capere deliberationē, Cic.

to consult or deliberate.

Exquisita curâ, summo studio pensitare
Revocare rationem ad veritatem, rem ad rationem
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere
Non statim decernere, sed mora interposita
Expendere probè, non officianter, ad Critolai libram
Cogitationum fluxus ac refluxus sustinere
Magna cogitationum tempestate fluctuare, **full of sorrow or pensiveness.**
Morari in re aliqua sollicite
Omnia diligenter & exactè discernere, gravissimoque judicio tanquam trutina ponderare
Scrutari diligenter secretiores sensuum recessus
Lente consultare
Præmeditari
Amplius, diu deliberare
Subinde retractare
Rationes trahere, Salust.
Cogitare, pro memoria reperere, apud Cic.

to Excell, to pass, to be more excellent.

Præstare, Antestare, Excellere
Πρόσχθ, Præcellere
Διαφέρειν, Excellere
Antecedere
Prævire, Anteire
Antecellere, Præmitere
Præpollere, Superare
Vincere, Præeminere
Supereminere, Florere
Ante esse, apud Salust.
Præcedere, Transcendere
Primas tenere, πρωτεύειν
Primas obtinere seu principatum
Palmam tenere. Præcurrere
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem præripere
Præcipuum esse
Arcem tenere
Primam obtinere laudem
Multis parasangis præcurrere
Primas referre
Τὰ πρωτεῖα ἄγειν
Equis (ut aiunt) albis præcedere, præcurrere
Longe vincere
Longo intervallo præcedere, anteire, præire, præcurrere
Omnes procul à tergo relinquere
Antegredior
Nulli aut nemini cedere
Antecedere honore, ætate, usu rerum
Concedere nemini in literarum experientia
Partes habere priores
Parem non habere
Vincere acta patris
Multis partibus superiorem esse
Primum mereri locum
Palmam magno eruditorum omnium consensu præripere
Nemmem suorum non superare
Principem ubique tenere locum
Nullam habere secundum
Primas tenere partes.

Excellent.

Excellens, Præcellens
Præpollens, Præniteus
Præstans, Eximius
Illustris, Egregius
Perspicuus, Insignis
Inclytus.

Excellently, Passingly, Nobly, Dyncely.

Festivè, Festiviter
Regaliter, Magnificè
Μεγάλως, Maximè
Celeberrimè, Excellenter
Egregiè, κάλλιστα
Singulariter, præcipuè
Eximiè, Insigniter
Oppidò, Merè
Vnicè, Apprimè
Mirificè, θαυμαστῶς
Honestè, Honestissimè
Pulcherrimè.

to Except.

Contra aliquos excipere
Excludere, ἐκκλίειν
Cavere, Præscribere
Exceptionem dare cum dativo, pro excipere

Demere

Demere, Tollere
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Excepted.

Exceptus, Exemptus
Posthabitus Omissus

Exchangers, vide Bankers.

to Excommunicate, vide to curse.

to Excuse, or discharge himself.

Diluere crimen, Objectum
Purgare se
Ἀπολύεσθαι τὴν αἰτίαν
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem
Ἀπολύειν
Abstergere adspersam labem
Ἀποτρέπειν κατηγορίαν
Fucis, miris coloribus, factum excusare. Crimen excusare lachrymis
Infamiam, maculam delere
Delere turpitudinem
Apud Judicem se defendere
Inhumanitatis labeculam purgare, expurgare
Intentatum falso crimen pellere
Demoliri culpam de se
Culpam conferre in aratem in alios consultores
Gravem infamiam eluere, falsam suspicionem tollere
Extricare se, Expedire
Exsolvere, Excutere, Vindicare
Adserere, Absolvere
Omni se turba evolvere
Abducere à molestiis, angoribus, sollicitudine sese apud Cic.
Curam dimittere, postponere, abjicere
Occupatione aliena se relaxare
Avocare animum à negotio omni
Grave curarum onus abjicere
Construuntur fere omnia cum accusativo personæ, & ablativo rei, ut curis, laqueis, negotiis.
E retibus elabi. Periculum effugere, declinare
Evitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma
Ἐκλιθεῖν, ἐκπεφεύγειν
Astutè elabi. Elabi ex hostibus. Ex periculo ἐξαλύσκειν
Eluctari, Evadere. Vide to escape out of danger, and to purge.

an Excuse, or Purgation.

Excusatio, πρόφασις
Purgatio, Pretextus & prætextum in neutro genere apud Sueton. Color.
Rima idonea per quam elabi quis possit, id est excusatio
Fucus, Velamen
Causatio, αἰτία
Obtentum, apud Tacit.
Occasio, πρόφασμα

to Execute his charge vide to Do.

to Execute, or to do an Execution.

Exequi Perficere ἐκτελεῖν
Executioni mandare
Facere, observare
Sine dissimulatione tradere effectui.

to give a good Example.

Rectis moribus hortari ad studii æmulationem
Exemplum præbere bonorum operum, apud Paul.
Populo omnis sanctimoniæ & pietatis exemplum præferre
In exemplum aliis prælucere
Formam bonæ vitæ præbere
Omnibus absolutum quoddam exemplar exhibere, unde omnes omnium virtutum formam sibi petere possunt
Forma esse debemus cæteris non solum in opere, sed etiam in sermone. Ambros.
Formare & erudire aliquem exemplis, to give an Example.
Immortale posteris imitandi exemplar relinquere
Exemplum tradere
Vitæ bonæ exemplis, sternere viam ad virtutes.

to give an ill Example.

Perniciosis nocere exemplis, Ber.
Pravis moribus aliorum nocere exemplo, i. moribus pervertere ac exemplis, perniciosa secularibus præbere exempla
Trahere perniciem exemplo
A re optima pessimum juxta ac perniciosum sufferre exemplum, insanire est
Res est futura gravissimi perniciosissimiq; exempli, si contra magistratu prælatumve inferiorem sinamus obedientiâ subtrahere, arma sumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exem-

Exemplum seu exemplar, vel ecte vivendi forma sumere petere, capere, demere de te, apud Terent.
Documentum capere
Vicinis exemplum habent, apud Comicum
Proponere, statuere exemplum alicujus sibi
Commovent aliorum exempla
Res gestas in exemplum trahere
Dare exemplum in aliquē est aliis documento esse, to punish one for to be an example to others.
In exemplum aliorum punire
Dare cruciatum, Cæsar.
In eos omnia exempla, cruciatusque edere, apud Terent.
Itaque in te exempla edent, i. alii de te exemplum capient
Natura comparatum videmus ut subditorum multitudo, magna ex parte, principis sui mores tanquam exemplarem quandam imaginem spectet, seque ad illos formare studeat. Chrysost.

exempt from Subsidy, vide free from Custom.

to exercise, or Practise himself.

Exercere se, ingeniumque suum
Versari in aliquâ arte
Volutare
Consuetudinem atque exercitationem capere, factitare, colere, agitare
Assiduum peneque totam in re aliqua esse
Ingenium corpore exercere, Salust. hoc est, re ipsa exhibere, quod quis didicerit an exercise.

Exercitium, Opus
Munus, Functio
Exercitatio, Ars
Ludus, Studium
Industria, Agitatio.

to exhort, to admonish, to Counsell.

Monere aliquem resipiscentiæ
Admonere, Commonere
Commonefacere
Commonere aliquem officii sui
Formare monitis, consilio
Memoriam facere
Suadere, παραινεῖν
Hortari, Adhortari
Cohortari, Exhortari.

exiled, vide banished.

contrary to myexpectation, vide otherwise, &c.

expedient, vide profitable.

expences, costs, or charges.

Sumptus, Impendia
Expensæ, ἀναλώματα
Impensa τὰ διάφορα
Emere victum annuum, pro quo vulgus ineptiens Emere expensas.

experience the School master of many things.

expert, vide wise.

an exposition, or interpretation.

Explanatio, Enucleatio
Expositio, Enodatio
Explicatio, Elucidatio
Interpramerentum
Glossæ, Glossemata
Declaratio, Enarratio
Exegesis.

to expound, or to make to understand.

Explanare, Enodare
Edisserere, Enucleare
Explicare, Exponere
Discutere tenebras, caliginem, metaphor.
Rem omnē pandere ordine
Subjicere rem oculis, pro apertè explicare, Expedire
Obscuris lucem inferre
Griphum dissolvere
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat. Utrumque
Declarare, Interpretari
Elucidare, Aperire
Ἐξεζωγρεῖν Emedullare, metaph.
Solvere, Enodare
Enarrare, apud Tic.
Commentari, to declare by reason.

not able to express.

to extend, to enlarge, vide to spread abroad.

to extenuate, vide to diminish.

to extoll, vide to praise.

F

a Fable.

Fabula, Apologus
Commentum, Fabella

a Face, a Visage.

Vultus, Facies, ei
Facies improba, cadaverosa, peregrina
Vultus severos induere
Frons tranquilla, serena

to

to hide, to cover the Face or visage.

Vultum tegere
Velare, Condere
Abscondere, abdere
Celare, Premere
Protegere ora dextra
Manus oculis opponere

a dissembling Face.

Vultus simulatione sustinetur
Aliud vultu significatur, aliud in animo latet: non congruit animus cum vultu
Dissentit animus à vultu
Animi sensum vultus occultat
Veram imaginem animi vultus non præfert
Sensus animi cum specie vultus minime congruit.

before the Face, vide in the presence.

an hainous Fact, vide offence.

to Fail, to erre, to misse, to go astray.

Errare, Labi, Aberrare
Falli, Hallucinari
Succumbere culpæ
Deviare, Divertere
Nebula erroris circumduci
Exorbitare, ἐξοκέλλειν
Rabie erroris agi
Cæcutire, falli judicio
Agi erroribus
Teneri, Decipi errore
Cadere, Decedere via
Deflectere à via regia
Delirare, Extra callem esse
Graviter cadere, Digredi
Longe digredi, Impingere
Aberrare toto cœlo, tota via
Τὸ πάνυ δόξῃ ἁμαρτάνειν
Ἐκτρέπεσθαι Deflectere iter
Opinione, sensu, atque animi judicio falli
Longè divertere, ἐξαμαρτάνειν
Animo aberrare, duci errore
Τοῦ ἐξίστασθαι
Aberrare, a veritatis limitibus, Cicero.
A cursu rectæ rationis abstrahi
Dormitare
Decedere archetypo, Plin. pro aberrare ab exemplari

to Fail or misse in the beginning, vide beginning.

a Fainting, vide swooning

a Faint heart, vide abasement.

a Fair, a mart, a market.

Forum, ἀγορὰ
Emporium, locus mercatus, & nundinarium
Forum venalium
Πανήγυρις, Nundinæ
Conventus publicus
Mercatus pro loco, apud Livium, & Ciceronem.

Fair, welfavoured, beautifull.

Formosus, ἐυμορφος
Pulcher, venustus,
Elegans, Singulari pulchritudine præditus
Decorus facie, Speciosus
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens
Specie valens
Eleganti forma præditus
Κάλλιστος
Solinus de Alexandro magno: Lætis erat oculis, & illustribus malis ad gratiam rubescentibus, reliquis corporis lineamentis non sine majestate quadam decorus
Eximia quadam forma vel specie
Nireus, Paris Homericus, pulcherrimus
Cum ipsa Venere certans
Forma supra hominem augustiore
Talis proverb. ex ovo prodisse dicitur. sicut Herculis clypeus, proverb. de re pulcherrima & variis ornamentis insigni. Alciatus
Liberalis pro pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. vide, welfavoured.

Fairnesse, comlinesse, vide handsomnesse.

Fayries, Nymphs, or Spirits.

Lemures, Larvæ
Mormo, facie monstrosa mulier
Μορμώ
Stryx, tametsi alii avem esse contendant exsugentem sanguinem
Maniæ, μανίαι
Mantolæ, Mommæ, μορμώ
Genii Tutelares. Lares. Diales, Plaut.
Lemures nocturni, Phlegethontiaci
Stryges, Lemuri
Lamiæ, Umbræ Plutonidis
Monstri profundi
Orci satellitium, numina
Tartarei manes
Dii inferi, monstrosi
Bacucci dicebantur veteribus
Terribiles visu formæ
Poëtarum tum figmenta, tum

tum etiam hominem re-
ve a ſunt terriculamenta
Sunt etiam ſpecies mortuo-
rum
Noctium occurſacula
Sepulchrorum terricula-
menta, Spirits.
Bullorum formidamina
Eſt & genus dæmonum bo-
norum atque uſu homi-
num gaudens, nilque mali
inferens
Cujus ſortis traduntur eſſe
Dæmones, Sylvani
Sylvarum numina, Sylvico-
læ, cornigeri, ſemicapri
Satyri, bicornes
Fauni, hircipedes. Faunorum prodigioſa cohors, de quibus apud diverſos diverſa leguntur
Et Dryades, ac hamadryades
Nymphæ ſylvarum
Naides, Nymphæ fontium vel fluviorum
Panes ſeu, dii ſylveſtres, Panes
Oreades montium, noctivagi, monticolæ, Cæruleæ natæ
Nereides. Nymphæ marinæ
Inter per puerorum terricumenta ſunt

Faithful, truſty, true-hearted, ſure.

Fidus, Fidelis, Pylades
Theſeus, Achates
Homo antiquus, cana fide
Certus amicus, valde fidus
Id tibi ero quod olim Theſeus Herculi, aut Achates Æneæ

to Fall or ſlide down upon the ground.

Cadere, Ruere, Labi
Delabi, Prælabi
Prolabi, Collabi
Succumbere, Procidere
Succidere, defluere ad terram
Labaſcere
Graviter ad terram pondere vaſto concidit
Cadere in hoſtes. Pronuſque magiſter volvitur in caput
Aſſiduo pigram pulſat humum
Collapſa ſunt membra
Concidere, πίπτειν, Decidere
Petere terram. Omnium genibus veſtigiiſque provolvi
Abjicere ſe ad pedes alicujus
Prolabi in terram

to Fall down, vide to periſh or decay.

the Falling-ſickneſs.

Morbus comitialis, divinus
Sacer morbus, quem ἱερὸν Græci (Apuleio teſte) dicunt
Morbus Herculaneus, quod eo Hercules laboraſſe dicitur
Ἡρακλείους νόσος, morbus Herculeus, Major morbus
Morbus S. Valentini, Cornelii.
Morbus caducus, à cadendo
Epilepſia, ἐπιλῆψια apud Græcos
Epilentia barbara vox

Falſe, unjuſt, untrue.

Falſus, Fallax, Infidelis
Infidus, Injuſtus, Doloſus
Aſtutus, Pervicax, Furtivus
Fraudulentus, Vafer
Verſutus, Subdolus
Verſipellis, Callidus
Mendax, Bilinguis.

Falſe, forſworne, diſloyal.

Perfidus, Fœdifragus
Contemptor æqui
Thrax à moribus gentis perfidæ quæ fœdera neſcit
Iniquus, Sceleratus
Improbus, Injuſtus
Cui nec ara nec fides
Pœnus, Punicus
Perfidioſus, Perjurus
Græca fide omnia agens.
Falſæ perjuria linguæ,
Vide Inconſtant.

Falſly, Deceitfully.

Fraudulenter, Fallaciter
Deceptoriè, Doloſè
Per impoſturam
Κομπλακῶς
Per fraudem, Captioſè

Falſhood, Guile, or Deceit.

Perfidia, Punica
Subdola Francigenarum levitas
Inconſtantia, fallacia
Fides Græca, Punica

to Falſifie, to counterfeit.

Adulterare, Vitare, ἀλλοιοῦν
Fucare colorem
Corrumpere quod Barbari dicunt falſare
Argentum auro confundere, apud Plin.
Ære miſcere, ornare, adulterare, & verbum Ærare
Monetâ elevare, immutare
Et præter valorem æſtimare
¶ Adulterare rationes Metaphoricè, pro conturbare, vel falſo deſcribere, to make a falſe reckoning.

Falſified, counterfeit.

Fucatum, Adulteratum
Fallax, Fucoſum

Fuco

Fucus rectum, non sincerum
Mendax, fictum

Falsified, and counterfeit Gold.

Aurum adulterinum, adulteratum, falsum, ψεύδημα
Subæratum
Μαγείευμα
Imitatitium
Reprobum

fame, bruit, rumor, or report.

Fama & famen
Volat, volitat, vehitur, fertur
Pervolat, Vulgatur, Vagatur
Serpit per agrestia murmur
Φήμη Dictum popolare
Sermo hominum
Rumor, Rumusculos fatere, spargere
Disseminatus dispersusque sermo sine certo authore
Ἀδέσποτος λόγος
Fabula vulgo
Incerta opinio
Fama dubia.

Familiar.

Familiaris, Domesticus
Conjunctus, Conversatus

Famine, vide Hunger.

Famous, Renowned.

Spectatus, Celebris
Celeberrimi nominis, vel celebrati
Excellens, Egregius, Eximius
Amplus, Perspicuus
Divulgatus, Clarus
Optimæ famæ, optimonis
Boni nominis, Insignis
Magnæ authoritatis
Famosus tam in bonum quam in malum
Præclarus Insignitus
Magnæ famæ, Clarior Aleidæ
Cymbalum mundi, Cœli filius
Fama super æthera notus Virgil.
Cujus gloria quàm latissimè patet
Rebus gestis gloriam majorum suorum obscurans
In Germania, Italia celebratus
Sublimi feriens vertice sydera, Hor.
Laus cujus sideris surgit usque polos
Panæmorus, A great Lord.
Haud vulgarem jam nostri nominis
Virtutibus, vitæ integritate, morum invidiæ, probitate insignis
Præclaræ famæ
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate, ubique terrarum notus
Fama gerat, Nominatus, Nominatissimus, in sacris Bibliis passim obvia
Περίβλεπτος, πολυθρύλητος

to become famous, vide to get a good name.

a Fan for to winnow.

Vannus, λίκμα à quo diminutivum Vallus
Cribrum cereale
Ventilabrum, etiam est instrumentum quo grana repurgantur à paleis
Capistrum vel Scaphistrium
Σκαφὶς, ut Georgius Merula scribit, genus vasis rustici ad expurgandum frumentum
In vita B. Benedicti per Gregorium descripta, hujus instrumenti fit mentio.

to Fan or winnow Corn.

Vannare. Fruges purgare
Ventilare, λικμᾶν
Vannis expurgare
Eventilare, λικμίζειν
Paleas à frumento separare
Cribrare, Cernere.

a Farbel, vide a Burden

Fare you well, God keep you.

Vale, Valeas, Valebis, Valeto
Ἔρρωσο, ἔρρωσθε
Bene valeas
Fac valeas
Prosperè valeas
Cura ut valeas
Cura valetudinem
Solpitet te Deus
Servet te Deus
Conservet te incolumem σωτὴρ ἀγαθὸς, bonorum dator
Vale felix. Bene vale
Optimè vale & me ama
Vale pancraticè, aut si mavis athleticè
Vale faustè ac feliciter seculi nostri singulare decus
Opto interea te bellissimè valere
Te Deus Opt. Max. quam diutissimè servet incolumem, semperque felicioris incrementis in majus provehat Hospes, variæque vitæ circumspice cælis, Petrarcha.

Far off.

Eminus μακρόθεν
A longè, De longè, ἐκτὸς
Procul, ἄνωθεν

Hos longa referre mora est
Non longo distant cursu

to Fart or to let a scape.

Pedere, πορδεν, Lidere
Ventris crepitum emittere
Ventum, flatum ventris emittere
Facere, edere crepitum ventris
Parte posteriori loqui
Postico crepitare
Dormitantibus oppedere
Animam per guttur posteriùs emittere apud Plaut.
Anima posteriore suffire, vaporare alicujus nares, os
Tetro odore auras suffumigare
Vitiare odoribus auras
Agebat animam, in morte Claudii à Seneca positū est. Nam anima pro vento quoque ponitur
Constrictis, compressis natibus sibilare

you keep your old Fashion.

Tuo more facis
Non insolens istud facis
Antiquum obtines
Nil facis novi

to Fast.

Jejunare, νηστεύειν
Inedia uti, ἀσιτεῖν
Abstinere cibo, vel à cibo
Ventri bellum indicere

after the old fashion, vide custome.

Fat or fatnesse.

Pingue, Pinguedo, Pinguitudo
Adeps, στέαρ, Arvina
Sagina
Pinguedo supervacanea
Popa metaphoricè
Abdomen, propriè pinguedo spinæ adhærens
Sumen, σῦαρ, ex capillis suillis

Father.

Pater, πατὴρ
Genitor, γενέτης
Parens, Author sobolis
Γενέτωρ
Sator pro patre poëticum est, Virg.
Sator hominum atque deorum
Avi, Atavi
Patres, Progenitores
Majores, our Elders
Prisci, vereres, veterani, vetusti, annosi.

a fault, vide offence.

to put, or lay the fault upon another.

Culpam conferre in alium
Ἀναφέρειν τὶν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον
Alteri impingere
In alium culpam rejicere, derivare crimen suum
Referre crimen in alium
Transferre & vertere in alium
Rejicere aliquid in quempiam
Περιτρέπειν
Alium in suspicionem criminis trahere, vocare
Culpam in alium transferre
Alieno imponere tergo quæ nos cunque premunt
Alios incusare
Crimen in alium rejicere
Conquisitis coloribus culpam pro virili amoliri, in alienos humeros rejicere, retrudere
Suspicionis notam expiare
Crimen dissolvere, crimen effugere, sive elabi ex crimine

to return to his former faults, vide to sin again.

to faulter in going, vide to Stumble.

to Favour, to bear good-will.

Erga aliquem bene affectum esse
Alicui favere, studere, stare
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere
Πρόφρων τινὶ εἶναι
Adesse, favere proposito
Erga aliquem propensum habere animum, διάκειν
Præbere se placidum
Respicere placato vultu
Cœptis ingentibus adsis
Consulite & rebus succurrite duris
Premere pollicem, proverb.
Impensissime studere alicui
Impendio favere, Suffragari
Adspirare conatibus alicujus vel cœptis
Propendere in aliquem ornandum, evehendumque
Afflare auram alicui
Stare pro partibus alicujus
Benevolentiam erga aliquem habere
Linguis animisque favere: vide to love one

Favour or good will.

Studium, Favor
Summus favor, pro quo Horatius dixit, utroque pollice
Expositus ad bene merendum de aliquo animus
Animus propensus, Ab

omni invidentia alieniſſimus
Mirum quoddam erga aliquem ſtudium, gratia
Amicus & benevolus affectus
Aura quoque pro affatu & favore ponitur, apud Virg.

my Favour and good-will towards you I will ſhew.

Meam in te non mediocrẽ, non vulgarem, eximiam, ſummam, ſingularem, incredibilem amicitiam, benevolentiam re declarabo, oſtendam, patefaciam, teſtificabor; teſtatam apud te relinquam, tibi probabo, illuſtrabo

to be in favour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere, valere
Omnibus probari & diligi
Emereri favores
Conciliare, inire gratiam
Acceptum reddere, to bring to favour

nothing Favourable unto me.

Parum æquus mihi
Iniquior eſt mihi
Non ita bono erga me eſt animo
Parum amans me, minimeque favens
Aliorum potius quàm meis partibus ſtudens
Non admodum ſtudioſus mei

Favourable, vide Gentle.

to Fear, to dread, to be in great fear.

Metuere, Formidare
Metu trepidare, percelli
Παϐαίνειν, Trepidare
Pavere, Tremere
Contremere, Pavitare
Expaveſcere, Pavore perfundi
Accipere metum, Terent.
Extimeſcere, Vereri
Paveſcere, Metu concuti
Timere, Extimere
Δείδειν, δειλιᾷν
Terreri, Horrere
Abhorrere, Horreſcere
Pavido animo eſſe, Vereri
Contremiſcere omnibus artubus, tota mente
Timore percelli
Pavore contremere
Cadere mente, animo
Formidine angi pavoribus concuti
Auribus lupum tenere, proverb. to ſtand in great fear
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem
Animo conſternari
Pavor occupat artus, apud Poët.
Pavor ingruit ingens
Metu mens concidit
Timor, metus aliquem invadit

to Fear, to make afraid to dread.

Terrere, Deterrere
Percellere animum, civitatem pavore movere
Inopinato rerum infeſtantium metu quatere
Pavore ingenti concutere
Exterrere, Perterrere
Terrefacere, ἐκπλήττειν
Jacere terrores non mediocres
Exanimare metu
Pavore enecare, Terrorem jactare
Terrorem metum incutere
Ἔμφοβον ποιεῖν

Injicere pavorem, metum, formidinem, Trepidare metu
Territare, Paveſcere
Φόβον ἐμποιεῖν, Perterrefacere
Terroribus pulſare, percellere, frangere audaciam alterius
Attonitum reddere ſeu perculſum
Sævis dictis deterrere minisque, apud Virg.
Verborum ſtrepitu movere
Metu alicujus animum ſollicitare, perterrere dicitur varia & incerta ſollicitudine

Fear, Dread.

Timor, Pavor
Metus, Formido

Fearful, timerous.

Formidoloſus, Meticuloſus
Trepidus, Pavidus
Timidus, Cervinus vir
Ἔλαφος ἀνήρ
Exanimis, Exanimatus
Inſtar leporis ad omnem ſtrepitum expaveſcens
Imbelliſ, Stupidus, Tremefactus
Attonitus, Tremebundus
Umbram ſuam metuens
Timidior Piſandro, Rhenis, vel Epeo. Pavido fugacior agno
Abjecto ſcuto fugiens
Rhipſaſpis, ῥιψάσπις
Cui mens mota vacillat, & extra pectus ſalit, ac trepidant quoque corporis artus
Timidus quaſi ſub omni lapide dormi at ſcorpius
Arundinis more, ad lunæ umbram trepidans, ut eſt apud Juven.
Ad ſtrepitum aridæ veſicæ tribus pilis immiſſis fugiens

ſu

to cave off or lay down Fear.

Ore tremente ponere metũ
Tollere formidinem, exuere, deponere
Terrorem percellere, expellere
Pavorem occupare, excutere
Mœstum timorem mittere, leuire
Solvere metum corde, auferre
Abeunt redeuntque mihi, variantque timores
Formidinem deponere
Pavor ossa reliquit
Sistere metum, Terrorem percellere

without Fear, vide stout.

a cold Feast.

Convivium frugale, sobriũ
Sordidus apparatus
Cœna Hecates, perparca scilicet & inpendio frugalis
Pista Bacchium
Nephtalium sacrum
Sacrum sine fumo, tenue convivium
Ἄγαπαι δυσὶν
Carnium prandium, id est, abstemium, ubi vinum non bibitur
Lari, Cereri sacrificare

to celebrate a Feast, to keep holy day.

Festum celebrare, Diem festum agere
Parare festum solenne
Convocare ad festum
Agere festum tempus, Agere, peragere natalem

Feeble, vide weak.

to Feed, to nourish, to bring up.

Alere, τρέφειν
Fovere, Nutrire
Sustentare & sustinere
Enutrire, Educere
Educere liberos sumptu suo, labore maximo
Educere à parvulo, Terent.
Alimenta præbere, Educere
Tollere, apud Terent. pro eodem
Delicatè, curiosè, ab infantia nutrire
Ἀπὸ πάλλειν

to Feed, to keep beasts in the field to graze or to pasture.

Pascere, Pasci
Depascere & depasci
Carpere herbam, Gramina, Pabula
Herbis armenta alere
Pascere gramine, cibo
Quadrupes graminis herbam attingit
Longum per valles pascitur agmen cervorum
Virides armenta per herbas pascuntur
Repetunt celeres pascua nota greges
Equos in gramine vidi tondentes campum
Passim soluti pascuntur campum equi
E pastu referre oves

Feeding meat nourishment.

Alimentum, Alimonia
Nutrimentum, Ἔφα
Cibus, Esca
Commeatus, Victus
Pabulum propriè est cibus herbaceus pecudum, & aliorum brutorum

Fellowship, company.

Contubernium, convictus sodalitas, sodalitium, so-

Consortium, & consortio, apud Livium. Cic. Familiaritas
Consuetudo, vide Fraternity

Fellows, vide Companions.

a Ferret.

Viverra quæ in cuniculos immittitur, ut prædam illiciat, ϗαλὴ
Mustela sylvestris, rustica Ictis, idis, ἰκτὶς pilis facieque alba est, si sub ventre referat matrem, Matrucellum, seu Fovinum vocant, a Polecat.

Fertility, fruitfulness.

Feracitas, Fertilitas
Præmia telluris
Fœcunditas, Ubertas
Bonitas apud Cic. Offic. 1.
Abundantia, Tusc. 2.
Terra fertilis, potens veræ glebæ

Fetters, or Shackles.

Compedes, Pedicæ, med. cor.
Nervus, & nervum genere neutro
Numella, apud Plaut. Asin. vinculi genus lignei, quo collum & pedes impediuntur, a pair of stocks
Boiæ, Catenæ
Manicæ, Manacles, & alia manuum vincula quæcunque
Lora, Loramenta
Vincula, ἱσθμὸς, δεσμὸς
Funes, Funiculi

to Fetter, vide to tie.

Few or Little.

Infrequentes, vide Little

Field, Land, Ground.

Ager, Agellus
Fundus, Arvum
Campus, Rus.
Ἀγρὸς, ἄγειον
Æquor, Poëticè

to fire or set on fire.

Tectis facem subdere
Ignem in ædes ejaculari
Incendium nobilis fabricæ manu propria struere, Sol.
Dant clara incendia lucem
Incendia miscere
Flammas ore vomere
Urbs igne residit
Incendere, incendiũ facere
Ignem vel faces inferre, subjicere

fire.

Ignis, Rogus
Oculis micat acribus ignis
Vulcanus, inventor pro re inventa, & Vesta pro igne, Virg.
Dumque suas peragit Vulcanus vestaque partes
Incendium
Flamma, φλὸξ, τὸ πῦρ

Saint Anthonies fire

Ignis sacer, ignis persicus
Ignis sancti Antonii
Ignis Antonius
Carbo, Carbunculus
Anthrax, Pruna
Erysipelas, species inflammarum seu scabiei malæ sunt

to make a fire.

Componere ignem
Strue e focum
Sonat accensis spica focis
Curare ut focus ardeat
Ligna injicere
Focum reddere luculentum

to blow the fire.

Excitare ignem, accendere, inflammare
Ignem sufflare & conflare, utrumque apud Plin.

to strike fire with a flint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere
Fomite ignem elicere
Eruere, Excutere ignem ex silice
Quærere semina flammæ abstrusa in venis silicis
Et Dracones dicuntur ore flammas, reddere, spirare, naribus auras sulphureas spergere
Efflare faucibus ignem

fiery darts.

Igneæ faces, ignes projectiles
Tela & missilia ignea, ignita, ardentia, Bolides, βολίδες
Pilæ sulphuratæ, fulmineæ, Mant.
Malleoli, Fasciculi ex pice & sulphure, Cic.
Pyroboli, πυροβολοι
Hinc pyrobolarii dicti jaculatores pyrobolorum
Bolides mittere, jacere, to cast fiery darts
Igniarios globos ad excitanda incendia injicere, miro artificio, inextinguibili quadam materia infarctos
Flammas ad culmina domus jactare
Attollit globos flammarum & sydera lambit
Ignem & fastigia jactant, ardentes tædas

to quench the fire.

Ignem restinguere
Ignem fontibus opprimere
Ardorem, ignem extinguere, restinguere
Incendia compescere

to go into a fire.

Testificandæ, comprobandæque quam tueare sententiæ causa, in ardentẽ rogum insilire
In flammas ire
In caminum ignis æstuantem se conjicere

to be fierce, or cruel.

Crudeliter agere, Sævire
Ferocire, ἀγριαίνειν
Crudelitatem, immanitatem, savitiam in aliquem exercere
D. sævire, Grassari, ab humano ritu prorsũs exulare, Solin.
Humanitatem omnem, hominem prorsus excutere, Cic.
Tyrannidem exercere, vide tyranny

a fierce face, or cruel countenance.

Tyrannicus aspectus. Atrei oculi
Torvè micantia flammis lumina
Tetricus, formidabilis aspectus
Gorgonei oculi
Tenedius homo, proverb
Τενέδιος ἀνθρωπος

fiercely, cruelly, hastily

Atrociter, Ferociter
Crudeliter, Centauricè (cis
Truculentus, terrifico sono vox
Ἀτιτῶν, Gladiatorio animo
Hostiliter, Inciviliter
Inhumaniter, Immaniter
Imperiosè

to fight, to joyn battel, to skirmish, to make war.

Certare, Decertare
Bellare, velli, apud Virg.
Ferro rem agere, gerere
Mortem experiri
Orientum in hostem stringere ferrum
Concertare, Confligere
Immensa Christiani sanguinis jactura bellorum tumultibus collidi
Marte totum concutiente orbem
Certamine, ferro congredi
Certamen gerere
Committere bellum
Infestis coire signis
Ad prælia venire
Venire in aciem, dimicationem, certamen, to come into the field.
Congredi cum hostibus
Descendere in prælium
Collatis signis & versis gladiis depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrũ cum aliquo
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre
Manum ferre, pro conferre, Virg.
In arenam, in certamen descendere
Acriter pugnare
Tanquam pro aris & focis dimicare
Ferro rem decernere, Bello contendere
Confligere, Conflictari
Belligerari, Bellare
Πολεμίζειν
Præliari, Velitari
Pugnare, πολεμεῖν
Manum conferre, Luctari
Ad manus venire, quod Græcis est εἰς χεῖρας ἐλθεῖν
Armis confligere decernere
Bellum gerere versari, ducere
Bellũ movere, inferre, ciere
Facere, committere pugnam, prælium
Certamen, prælium, pugnã inire, to begin the battel
Concurrere inter se equites dicuntur quando manus conferunt infestis signis
Medios moriturus in hostes irruit
Bellum, pugnam, cædem, prælium, strages edere
Mediis se miscuit armis
Dimicare, Oppugnare
Arma capere, parare, exercere, capessere
Movere arma, conferre sig-
Concurrere
In medias dat sese acies
Aciei se accingere
Mavortis opus exercere
Inferre arma, apud Cic.
Cernere cum hostibus, pro decernere, apud Plaut.
Suis auspiciis exercitum ductitare

a Fight, a Skirmish, a Battel, or War.

Bellum, πόλεμος
Certamen, Conflictus
Pugna, μάχη
Congressus, Arma
Bellorum procella, Prælia
Duellum non duorum tantum, sed multorum ipsorumque exercituum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna, Poëtice
Aliàs Dea Belli quæ & Pallas
Minerva, Gradivus, Bellona, Ennius
Pugnæ leves, volitares
Ἀκροβολισμοὶ Velitationes
Tumultuariæ incursiones
Excursiones importunæ, Skirmishes
In velitationem irritare to provoke
Et leviter pugnare, lacessere, provocare prælii causa
Præludere in pugna
Jaculari, Ἀκροβολίζειν

a Filberd, or a Hasle-nut

Avellana, ab avella civitate Campaniæ
Alarea nux
Corilus, κόρυλος, arbor & fructus
Abellina
Ἀβελτοκάρυα, Nux pontica
Nux prænestina, πραινεστίνη

to Fill, to satisfie.

Saturare, Implere
Ἀσαι, Exsatiare
Exsaturare, Complere
Latrantem, mugientem stomachum exsatiare
Replere, Supplere
Ad saturitatem usque omnium ciborum genere explere ventrem
Ventriculum distendere
Χορτάζειν, ἐμφορεῖν
Satiare, Explere
Farcire, infarcire
Ventrem sedare, lenire latrantem
Horatius: Cum sale panis latrantem stomachum bene lenit
Famem cibo solari
Nimia satietate distenditur venter
Satiatus, Satietate defessus: filled

to fill drink or wine, vide to pour.

filthy, foul, unclean.

Fœdus, Immundus
Fœdatis crinibus
Illotus, Impurus
Fœdato vultu
Spurcus, Cœnolentus
Lutulentus, Cœnosus
Fœdatus, Incestus, a, um
Opicus, Pollutus
Turpis, Maculatus
Contaminatus, Sordidulus
Sordidus, Colluvulatus
Defœdatus, Inquinatus

Obscœnus, Corruptus

Filthinesse, Uncleannesse Refuse.

Sordes, ῥύπος
Immunditia, & es, ei
Sordities, Fœditas
Inquinamentum
Spurcitia & Spurcities
Squalor, Pœdor
Illuvies, Retrimentum
Rejectamentum, rejectanea
Quisquilia, peripsemata
Ramenta, ῥινήματα
Scobes, Rasamenta
Limatura, Shavings
Ferri ramenta, Strigmenta
Decermina, omnium rerum purgationes

Finally, at length, at the last, last of all.

Ultimò, Novissimò
Ad ultimum, Novissimè
Τελευταῖον
Denique, Demum
Postremùm, Postremò
Ad postremum
Ad extremmum

to Finde, to Get.

Invenire adhibito consilio propriè
Reperire casu, fortuitò
Offendere imparatum aliquem, Cic.
Nanciscì, apud Lactantium pro invenire
Comperire
Super, ἐυρίσκειν

Fined fines vide Delicate meat.

a Fine, a fit fellow, for all things

Ad omnia paratus, aptus, appositus, accommodatus promptus ad omnes res

Nemo eo aptior atque commodior in omni re
In omni judicio egregius & perpolitus est
Summa est in illo ingenii suavitas & elegantia
Eo est ingenio, eo utitur ingenio ut quidvis exequi & præstare commode possit
Nihil agit non aptè, non commodè, non elegantèr, non lautè, non venustè, non lepidè, non egregiè
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venustatem in omni re
Habet hoc à natura, ut ad quamcunque rem se conferret, quamcunque rem componeret, non pessime ea perfungeretur, & ex ea cum laude discederet vide Apt

Finely, vide Trimly.

the Fingers with their names.

Digitus, δάκτυλος
Digitulus, & digitellus
Articulus pro digito, apud Ovidium in Ponto
Pollex, grossus est digitus, ita dictus, quod vi ac potestate multũ polleat. Græcis vocatur, ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος, the thumb
Hallux etiam dictus ex eo quod super proximum taliat, ut manu constricta videre licet, à Græco ἅλλομαι seu ἅλλεσθαι
Index digitus pollici proximus, à veteribus salutaris dictus, Græcis λιχανὸς seu δεικτικὸς, quod eo indicium fiat, si deprimatur, silentii. Si verò levatur, faciem versus flectatur, avertatur, recessus indicium habeatur, the fore finger
Sequitur indicem Medius, μέσος δάκτυλος, qui Græcis σφήκιλος dicitur, diversaque habet apud latinos nomina. Vocatur enim infamis seu famosus: Is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signum erat, unde apud Juvenalem, Mediumque ostenderet unguem, quod in proverbium abiit pro irrisionis nota. Dicitur præterea, impudicus; vocatur & verpus à verrendo podice. Atticis κατάπυγων seu κατάπυγος, the middle finger or great finger
Inter medium & minimum est digitus, qui Medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρὸς, παιωνιστὴς, & ab annuli gestione Annularis dictus est, Græcis δακτυλιώτης, seu ἐνδάκτυλος & secundùm Politianum Miscella; derivatur enim ad eum digitum in manu sinistra nervus quidam è corde natus, ut tradunt Physici, the leach finger, or ring finger
Sequitur Medicum seu Annularem μικρὸς, id est minimus exterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus uti solemus, Græcis dictus ὠτίτης, the little finger

Fineness of speech, vide elegancy.

to Finish, vide to end.

Firme or sure, vide stedfast.

the

the firmament, vide heaven

a Fish-pond, or stew.

Piscina, Vivarium
Ichthyotrophium

a Fisher-boat.

Lembus, Horia
Navigium piscatorium
Lembunculus
Natta, ἁκατίδιον, Græcè

fit, vide apt.

a Flapper, or a flap for wind

Ventilabrum
Flabellum, ῥιπίδιον

flashing, vide lightning.

a Flat hand.

Manus vel palma porrecta
Manus lata atque extensa, explicata
Contractam verò, vel compressam manum, pugnum vocamus, a fist, δρᾶξ

to Flatter, to speak fair.

to allure with Fair words.

Blandiri, Obsequi, Adblandiri
Assentari, Obsecundare
Arridere, Adulari
Palpare, Palpitare cũ aculeo
Parasitari, παρασιτεῖν
Allectare, blanditiis attrahere, inducere, vitare
Delectare, Sublinere, Lenocinari per translationem
Illicere, Præmiis aliquem
vitare
Sive per translat. ut, Nisi me lactasses amantem, Terent.
Per cohaleratis dicti s
Palpum obtrudere
Gnathonem agere Terentianum
Τυμπανίζειν, γναθίζειν
Sublinere os, Placentia loqui
Supparasitari
Parasitastrum agere
Fumum vel fumos vendere
Oleũ vendere in Evangelio
Κολακεύειν, κιρκοπίζειν
Ἀλαζονίζειν
Verbis mollire, Oratione blandiri
Palpo percutere
Aqualiculi farciendi gratia nihil non facere & dicere
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta
Thus pedere
Ecbin λιχανωτόν

a Flaterer, a fleerer, a Smell-feast.

Assentator, κόλαξ
Palpo, onis. Palpator
Palpitator, Adulator
Fumum oleumve venale habens
Gnatho, Gnathonem agens
Gnathonicus, Blãdiloquus
Parasitus, παράσιτος
Ventris causa Gnathonicã exercens artem, Ciniflo
Adulatoris notam ferens
Oleum in auriculam ferens
Ventris causa, aqualiculi gratia, farciendi, nihil non agens, dicens juxta illud Gnathonis Terent. Ait? aio? negat? nego
Ficum petens, proverb.
Σύκων αἰτεῖ, ut vulgus in hodiernum usq; loquitur he would fain have a fig
Γλωσσοφάγος, linguam habens venalem, Cœnipeta
Assentatores vocat Pocylides
Ῥαπτοκόλακες ἑταῖροι mensipetas socios, illorũ odas psallentes quorum pars comedunt, qui inquam assentatores in malis fovent, plerunque, magnates, & quasi pulvinar scabiosis illorum brachiis subjiciunt, loquentes placentia, vide Allurer.

Fleam, vide spittle.

a Flitch of Bacon, vide a Gammon, &c.

a horse-Flie.

Oestrum, οἶστρος
Asylus Tabanus

to Fly, to run away, to escape

Fugere, Aufugere, Avolare
Capessere, dare fugã, evitare
Dare terga fugæ. Ovid.
Νῶτα διδόναι. Dorsum dare
In fugam converti, diffundi
Tergiversari. Arripere fugã
Τὰ νῶτα μεταδόλλειν
Dare, mandare se fugæ
Terga dare
Fugam capere, ἀποδιδράσκειν
Pedem retro ferre, Dare se retro
Referre pedem ac retrahere
In fugam se conjicere, conferre, dare
Profugere
Pedibus salutem quærere
Celerem apparare, moliri, adornare fugam, to prepare to flee
Meditari, Græcè, βυλεύειν τὴν ἀποδρασιν
Talaria induere
Fidere pedibus
Dare se in pedes, Terent.
Fugam facere
Fuga vincere
Fuga suis rebus consulere
Fugam arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, renere, texe-

re, tentare, petere, convertere, quærere
Vela dare metaph. pro aufugere, Virg.
Projicere vel conjicere se in pedes
Cavum sive volam pedis ostendere
Calcaneum ostendere
Τὶ κοῖλον ποδὸς δείκνυσι
Terga vertere, frequens apud Historiographos, & in Bibliis
Postico discedere, sibique confidere
Suffugere, to slip away
Conferre se, apud Cic. pro confugere proripere sese conspectu alterius
Quò nunc se proripit ille? apud Virg. Whither cometh he? Whither turneth he, or creepeth out of the way
Maturate fugam, apud eundem, vide Escape

to Flie as a Bird.

Volitare, πτηνάσθαι
Pervolare sublime, Altum ire interremigio alarum
Volare, Sulcare aëra
Aethereas carpere vias
Evolare, in altissima tollere
Pennis tolli, niti
Secare pennis æthera
Petere æthera pennis
Stridulis alis recta supervolare
Moventque per aëra pennas
Magnis clangoribus quatere alas
Pernicibus esse alis
Lubi pennis
Cœli medio volare
Paribus niti alis
Fertur in arva volans
Celeres commovere alas
Teres se sustinet alis in auras
Pennis se tot adere cœlo
Æthera verberat alis
Jactate, movere, vovere, agitare alas
Remis alarum insistere
Allevari pennis
Alis distringere

to put to flight, to drive away.

Fugare, convertere, vertere, agere in fugam
Abigere, arcere aliquem limine
Dare, agere in fugam
Pelli regno. Detrudere finibus
Fuga distracti, dissipati, dissecti, dispersi sunt,
Distraxit eos fuga, dissipavit, dissecit
Expellere, vide to Overcome

to Fling, vide to shoot, or to cast.

to Fling, vide to brawl.

grieved with the Flix or Lask

Furiosus, Dysentericus
Ventris profluvio laborans
Ventrem habens solutum laxum, fluidum, liquidũ
Subjacens passioni fluidæ egestionis
Cœliacus
Alvum habens solutam, citam, laxam, plus satis egerentem
Ciere, solvere, deducere, laxare alvum, to drive into a lask, to make the belly loose, or to make one go to the stoole
Citare alvum, sæpe laxare
Solutus in fluxum venter, vires corporis evisceravit Cypriani.

to Flourish, vide to grow.

to Flout, vide to mock.

a Flood.

Restagnatio, Æstus
Augmentatio, incrementum fluminum, inundatio

a Fluter, vide Diver.

a Foe, an Enemy, an Adversary.

Inimicus, ἐχθρὸς
Hostis, ἐχθροδοκεύς
Ferus est nobis, nimium crudelis est hostis, nimis acerbus, acer, vehemens, sævus, propensus ad exitium nostrum, in nostram perniciem
Adversarius, propriè in judicio
Perduellis apud Plaut. Æmulus
Gravis adversarius, i. potens
Capitalis inimicus
Infensissimus hostis & adversarius
Infensus, i. vehementer iratus
Infensus, i. permolestus, qui alicui malum infert
Inimicitias, simultatem gerere, exercere, to bear ill will

to Foin, to prick, to sting, to thrust, to stick.

Cuspide, gladii mucrone petere, pungere
Transfigere cervum
Punctim ferire, apud Veget.
Irruere, invadere, ex diversum, i. punctim
Terebrare cavas uteri, intentare latebras
Transfigere, transjicere, trajicere, rumpere, figere, fodere, inducere, perrare, pectora, latus, cordia, viscera, ferro se, gladio, telo, hasta.

Obligare, adigere, condere, recondere, conjicere in pectus, latus, guttur, enſem telum, ferrum
Exigere, dimittere per pectus, præcordia, ferrum, telum
Reſolvere, recludere jugulum ferro, mucrone
Jugulum abſcindere
Rumpere, rumpere guttura cultro
Incumbere ferro, telo
Gladio finire dolorem
Caſim petere hoſtem, apud Liv. to ſtrike, to hit.
Caſim ferire, apud Virg.
Caſim lancinare, ex κατ-αγνυμι. Caſim
Ictum gladio recipere, eſt recipere, avertere, to keep off a blow.
Inferis inter ſe haſtis concurrere, to ſound terribly.
Petitorare haſta
Valida concurrere longius haſta
Exercitus Livio decurrere dicitur quando lancea cerrac
Validis vibrare haſtilia nervis
Aperto currere campo Tullius.

Folk or people.

Plebs, Plebecula
Plebes, antiquitus, Populus
Δῆμος, Vulgus εἰκαῖον

A Fold, vide a ſheep coat.

to Follow, to go after.

Comitari, Sequi. Subſequi
Inſequi, pro ſubſequi ponitur
Comitem ſe præbere vel adjungere
Παρακολουθεῖν
Adeſſe, Sectari, Aſſectari
Aſſectari officii gratia, for honours ſake to wait upon.
Et ſuccedere, ſubire
Subeunt morbi triſtiſque ſenectus, Virg.

to Follow his luſt, or his own mind and fancy, to do what he will, or luſt himſelf.

Facere ut lubet, ut libet, quod quis velit
Vtcunque lubitum eſt animo facere
Ex animi libidine facere
Vtcunque ferit animus, utcunque viſum eſt agere, αὐτοκρατεῖν
Sequi animi impetum, ſuam voluntatem
Arbitrio ſuo vivere
Animo morem gerere
Obſequi animi deſiderio
Pro arbitratu & arbitrio ſuo facere, agere
Explere animum ſuum
Facere ingenio ſuum, Plaut.
Animo obſequi ſuo
Audire ſe, pro auſcultare ſibi
Ex animi ſententia rem agere
Ex ſua facere ſententia
Suo vivere modo, apud Terent.
Prope adeſt, quum alieno more vivendum eſt mihi, ſine nunc meo more vivere interea modo
Indulgere animo, affectibus ſuis
Omnia ſua libidine, ſuiſque utilitatibus metiri. Eraſ.
Liberè vivere
Ferre vota ſua ſecum, Ovid.
Summam habere votorum, to have his will.
Servire, inſervire cupiditatibus, affectibus, libidini ſuæ
Suis legibus, ſibi probatis & complacitis vivere legibus
Αὐτὸς μεθ' ἑαυτῆς

to Follow to trace, to ſeek by the footſteps or traces, to imitate.

Sequi, ad mores corpuſque referre
Imitari, ad mores, dicta, factaque
Sectari, ad diſciplinas pertinet unde Sectæ nomen
Æmulari ſignificat etiam ſectari, & iiſdem rebus ſtudere
Indagare, Veſtigare
Veſtigia tenere
Servare veſtigia, obſervata ſequi
Veſtigia nanciſci, quærere, flectere, ſtringere, ferre, ponere, movere, relinquere
Veſtigia inſunt, ſuperſunt
Sequi pedum ſigna
Nulla videt taciti quærens veſtigia furti
Apparent ſigna notæque pedum
Inerant veſtigia ripis
Inſiſtere alicujus veſtigiis, Plin.
Zelari, Conſectari
Legere veſtigia, Poëticum
Inhærere veſtigiis, Inſiſtere
Sequi, inſequi veſtigia
E veſtigiis ſequi
Veſtigiis adhærere
Ἀκολουθεῖν, cum dativo
Ἐπακολουθεῖν, inſectari
Inſequi & perſequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro, continuò perfectèque ſequi
Vim exprimere
Sapere patruos, proverb. pro, parentum aut veterum mores imitari
Præbere ſe imitatorem æmulumque virtutis paternæ
Moribus referre
Exemplum capere, apud Terent.
Alicujus exemplum æmulari, apud Eraſmum
Alicujus veſtigiis ingredi

a Fool, or foolish, unwise, dastish.

Stultus, μῶρος
Amens, Demens
Fatuus, Stolidus
Blitreus, Stupidus
Insulsus, insipidus
Imprudens, indoctus
Ineptus, delirus
Hebes, Tardus
Obtusus, Temerarius
Rationis expers, inops
Βλίτυρος, ἄφρων
Bœoticum ingenium, Crassus
Infrunitus, vel, per o, infronitus
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors, Baidus
Excors, Morio, Iliota
Insulsus, Blax, Βλὰξ
Τὸ μὺ ἰλαξε, quo my sortitus est, in stultum ænigmaticè dicebatur, quod moros Græcè, id est, stultus, primam literam græcam My habeat
Nabal, Stultior Militide, Moricho, Corœbo
Stultior Terebintho
Inops mentis, animi
Haud sanæ mentis
Mente captus
Ratione carens
Egens mente
Sensuum inops,
Insipiens, Insatuatus
Animum dementia cepit.

Foolishness, trifles, toyes.

Delramentum
Dementia, Stultitia
Delirium insulsum
Nugamentum, Figmentum
Vaframentum, Hiberæneniæ
Nugæ, Affaniæ, Lyræ
Nugalia, γρύλλισματα
Nugatoria, Gerræ Siculæ
Stulta blateramenta
Nugæ, neniæ fœminæ, anites, furiles
Gerræ muliebres, Res risu digna
Apologus Alcinoi
Commentitium
Inanes levitates
Bullatæ nugæ, Tricæ, apinæ
Fabulamenta somniis similia
Somnia, Cæca insomnia
Fabulæ aniles, viles, inanes, nihili, ineptæ
Vana anicularii deliramenta
Ridicula αἰσωπικὰ
¶ Confarcinatis fabulamentis, seu gloriosis mendaciis aliquem explere.

to wax foolish, or to become a fool.

Stultescere, Obbrutescere
Dementire, Delira fari, Lucret.
De mente exire
Desapientia excidere
Desipere, Despicere
De rationis potestate exire
Ἀφρονεῖν, παραφρονεῖν
Delirare παραληρεῖν
Sensibus alienari. vi. to dote

to play the Fool, or the Jester.

Agere stultum, morionem festivum, fatuum
Γελωτοποιεῖν, Præbere jocos
Movere risum. Agere nugas
Stultis dictis silentium, ac comporationibus tristitiam discutere, Blas. Facetias facere
Ridiculis dictis exhilarare comportationem. Fatire nugas
Facere se bardum, Plaut.
Stultum se simulare.

to make Foolish.

Insatuare, ἐμμαίνειν
Fatuum, d mentem facere, apud Plaut.
Dementare, ἐκμαίνειν
Ex stulto insanum facere
Terent. to make one a very Fool.

Alicui farcire centones.

Foolish, unwise, unsavoury.

Rationis expers, parum cordatus
Corpus sine pectore, Horat.
Nihil ultra vulgus sapiens
Caput cerebro vacuum
Ratione carens
Excors, Vecors
Vesanus, Delirus
Imprudens, nullius judicii
Parum compos sui
Cerebro carens
Animo parum valido, apud Sal.
Insano cerebro
Infrunitus, ἄφρων
Mente captus
Inops mentis
Non sanæ mentis
Stupidus, Margites
Stupes, sine sensu, sine sapore, elinguis
Fatuatus, ἠλίθιος
Communi sensu carens apud Hor.
Vappa, metaph.
Cœcus auribus, in proverb.
Communis sensus qui apparet oblitus.

Fools, or Jesters.

Stulti μῶροι
Moriones, Bardi
Mimi, Circulatores
Blaces, Morionem agentes
Gesticulatores
Risus concitatores
Γελωτοποιοί
Ridiculi nugatores
Scurræ, βωμολόχοι.

to Forbid.

Interdicere, παραγγέλλειν
Inhibere ne rem cœptam prosequamur
Prohibere ne facere incipiamus

Vetare,

etare, Cavere
avere gravi senatusconsulto

ɔrch all Force and power, vide with might and main.

ɔ holt or keep by Force.

anum a vi, jussum demere velle
ἢ δὲ κἀμὲ δίκαιον τῦ δια χερῶν ἑρίζεσθαι. Hel.
e me, non judicio gerere
ame & gladiis fidem de foie, jus e tribunalibus, auctoritatem de rep. auferre
ege tantum, non ex præterito legum rem gerere
is in manu reponere
erro quippiam dividere, decernere
apillis, auribus, obtorto collo trahere, Vi perpellere
en. uricè, Cyclopum more fa ere
eges neglectis pro sua libidine gerere.

Forever, vide everlasting.

to Forget.

Oblivisci, Effluere
Defluere ex animo
Ire, abire in oblivionem
Capere oblivionem
Labi è memoria, è pectore
Dare ventis
Excidere ventis
Excidere alicui
Dicere oblivia vel oblivionem
Poet. Oblivioni dare, tradere
Vino inscribere
In vento & rapida scribere oportet aqua, apud Catul.
Ventis tradere, Hor.
Delere ex animo
Ex animo revellere, ejicere animis cœtis eradere
Sapientiæ est atque magnitudinis animi oblivioni tradere irrecuperabilis rei discendum
Nam rerum irrecuperabilium summa Fœlicitas est oblivio. Vide to Dote.

to make Forfeit, vide to confiscate.

Forgetful.

Oblivi osus, Oblivium
Immemor
Collecta oblivia damni
Non subeunt animo meritorum obli ia nostro
Memoria infirma

to be Forgotten, to make Forgotten.

Æternum Lethes regi sub amne
Interire à memoria hominũ
Jacere in oblivione
Oblivionem veterum amicorum invehere
Longa oblivia potare
Alicujus rei memoriam omnẽ ol e e, funditus delere
Rebus gestis offundere oblivionem
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I have Forgotten it, or it is out of my remembrance, or mind.

Excidit animo, Excidit
Effugit, Oblitus sum
Aufugit, Fugit me
Effluxit, defluxit
Cœpit me oblivio
Oblivio sustulit, abstulit illa, id est, penitus oblitus sum
Laticem omnem Lætheum aridulis ebibi faucibus
Venit in oblivionem
Oblivio intercepit
Excessit è memoria
Elapsum est memoriæ, mentis, ex rei è memoria
Effluxit memoria, à liquorum fluxu ducta metaphora
Memoria excidit
Ventis & auræ mandatum
In tenues evanuit auras
Cribro excepi, non in dolio
Memoriæ non retinui
Inscripsi vino
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens est mihi debilis, illa vix teneo. B. Mantuanus
Effluxit illud ex animo meo
Ejectum ex omni memoria vitaque nostra
Nomen loci, aut horis, viri subito fugit mihi
Fugit exulatam pectore meo Cic.
Hæc mihi fugiunt, i. non recordor.

to Forgive, or pardon an offence.

Condonare culpam, crimen: & donare, simplex
Relatam facere gratiam
Dare erratorum veniam
Ignoscere admissum
Condonare præteritum erratum, peccatum, maleficta
Tribuere veniam errori
Mittere noxam; Terent.
Remittere culpam, delictum, noxam, vulgus dimittere dicit.
Indulgere
Veniam dare culpæ
Offensam demittere, seu ponus remittere
Συγγνώμην, συγγνώμ ἰω ἔχειν it trahit Budæus
Et ab aliquo veniam petere, orare. παραιτεῖσθαι συγγνώμην παρά τινος, est deprecari culpam, pœnam, noxam

Face-

Facere gratiam delicti, apud Sal.
Condonare ſupplicium, Cic.
Offenſi maculam remittere
Concedere, apud Cic.
Relaxare, Laxare, Reſolvere
Abſolvere nexum vinculi, id eſt, peccati. Dare indulgentiam, Plinius
Dare remiſſionem criminũ
Ferre veniam offenſis, frequenter in ſacris literis
Animadverſionẽ remittere, pro condonare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere
Sarcina ponderum prementium levare
Eximere noxæ, pœnæ
Eximere nomen de tabulis, quod vulgò abſolvere dicimus eum
Liberare ſcelere, de crimine tollere
Impunitatem dare peccatorum.

for your ſake.

Tua cauſa, Tui cauſa
Τὴν χάριν, πρὸς χάριν σου
In tuam gratiam, pro quo nonnulli uſurpant has voces, Reſpectu & contemplatione tui, minus ornate.

for my ſake.

Mea vel mei cauſa
Meo vel noſtro nomine
Mea ex parte
Meis verbis
In meam gratiam
In rem noſtram.

a form, a ſhape, a ſtool makers laſt, or leaſt.

Forma, Formula
Exemplar, Typus
Figura, Archetypus

a fornace, vide oven.

a foreſt, a park, a wood.

Saltus, Lucus, Nemus
Νάπη, Sylva, ὕλη
Diſtinguunt (fateor) nonnulli, ſed differentia confunditur.

to forſake, to fail, to lack, to yield, to turn to the contrary part.

Deſcire, deſciſcere ἀφίστασθαι
Deficere, Rebellare
Ab imperio deficere, vel à nomine, à republica
Vindicare libertatem
In oppreſſionem tyrannidis arma ſumere
Novis rebus ſtudere
Revocare, redintegrare, inſtaurare amiſſam libertatem
Colla jugo ſubtrahere
Retrocedere
Rebellionem moliri, facere
Seſe recipere, vindicare in libertatem
Imperium detractare
Servitutis jugum excutere Transfugere
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre ſe ad hoſtes. Cic.
Deficere ad regem, Saluſt.
Tranſire ad hoſtes
Hinc transfuga, defector

to forſake or reſign his office, to give over or go from his office.

Abire prætoratu, tribunatu, magiſtratu, conſulatu
Defungi
Ablegare, vel abdicare ſe magiſtratu, conſulatu, functionibus, dignitate ſua nondum ad plenum functa defungi deponere
Deponere magiſtratum
Ἀπίναι ἀρχῆς, ἢ παραλύειν
Longum valere jubere
Decedere de dignitate, de officio
Ab officio recedere, Cic.

to forſake, vide to leave.

to foreſee, vide to perceive, circumſpect.

forſworn, vide falſe

fortreſſes, ſtrong holds or Bulwarks.

Munimenta, Munitiones
Propugnacula, ἔρκεα, τείχεα
Ἐπιτειχίσματα
Fortalicia, Valla
Præſidia, Caſtella
Ἐρύματα. Caſtra
Turres, Arces
Aggeres, Septa
Refugia, loca munita
Defenſacula
Minæ murmorum ingentes Virg.

fortune.

Sors, Fors
Τύχη, λάχνη, Alea
Eventus, Exitus
Caſus incertus
Varietas ambiguitaſque fortunæ
Fortuna quam Budæus vocat ſtolidam ac protervam rerum humanarum arbitram.

fortunately, vide luckily

to try the fortune, or to adventure upon fortune.

Stare fortunæ
Fortunæ ſe ſuaque permittere

Rei exitum experiri, Tentare fortunam
Fortunam perclitari, apud Cæsar.
Ἐκκινδυνεύειν
Venari, experiri fortunam
Jacere, jactare aleam, to hazard, to venture, or to put in adventure.
Κύβους ἐπὶ πίδι, διακυβεύειν
Sen. Quod fors feret, æquo feramus animo
Superanda omnis fortuna ferendo est, Poët.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & versanti se totum committere
Aurae blandienti vela pandere
Subjicere rem fortunæ
Negotii eventum fortunæ committere arbitrio
Belli virtutem, eventum experiri
Vela ventis permittere, apud Quintil.
Fluctibus dare ratem, apud Senec.
Frari per colla, apud Virg. Æneï. pro pati jus fortunæ prout alea casusque temerarius tulerit, to waver in the ballance of fortune.

ill-fortune, grievous Adversity.

Res, fortuna, adversa, contraria, incommoda, infesta, infensa, iniqua, inimica
Gravis fortuna, reflans, adversa
Res afflictæ
Malum subitans.
Infortunium, ἀτυχία
Adversitas
Malum Lemnium
Ogygium, Tragicum
Lerna, Ilias malorum
Calamitas, Casus, Acerbitas
Mala malis succedētia, agminatim ingruentia, &c.
Uno ex malo plura consequuntur
Cui advenit unum, non advenit solum
Hinc etiam poëtis Catenati labores dicti, Vide proverb.

to have ill fortune or ill luck.

Infortunia pati, Fatis exerceri
In salo hujus vitæ circumstantibus agitari procellis
Fortuna vehementer, acriter, acerbè, graviter me oppugnat, vexat, exagitat, urget, premit, gravat
Adversis premi
Ferri in præceps, præcipitium
Conflictari incommodis multis & magnis Cic.
Malo infortunio perire
Facultatibus labi, to decay.

against ill-fortune, good Hope.

Ego adomnes casus, quibus humana vita subjecta, proposita, exposita est, patet, fortis sum
Contra fortunam paratus, armatus, firmus, validus
Firmissimis præsidiis conscientiæ munitus
Res humanas præclarè contemno, negligo, despicio, aspernor
Valet animus, firmus est, seipso nititur, sua in seipso præsidia ponit, à seipso præsidium omne petit
Adversus fortunæ vim, impetum, conatus, injurias, tela omnia, seipsum corroborat
Minimum res humanæ me movent, afficiunt, perturbant
Minimum laboro de rebus humanis
Susque déque res humanas facio, fero
Humanis casibus, animi præstantia, virtute, fortitudine resisto
Fortunæ conatibus obviam eo, occurro, obsicio me fortiter atque acriter
Fretus conscientia fortunam sperno, contemno
Mea me contra fortunam conscientia fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit, mihi animos addit, virtutem, vires, robur, fortitudinem, firmitatem.

forthwith, vide out of hand.

foul, vide filthy.

to make foul, to array filthy, and sluttishly, to Defile.

Contaminare, Deformare
Attraminare, μιαίνειν
Temerare, Maculare
Inquinare, Scelerare
Polluere, μιαίνειν
Inficere, impiare
Coinquinare
Oblinere, metaphoricè
Violare, Sordidare
Vitiare, Collutulare
Incestare, Cloacare
Prophanare, Conspurcare
Turpare, Terrare
Deturpare, Devenustare
Fœdare Defœdare
Spurcum, fœdum reddere, vel tulpe
Gregem sanctum contagione polluere
Sufficere purpuram, Cic.
Lesbiare, λεσβιάζειν

Fowls, vide Birds.

to Fray, vide to Aba'y, to fear.

the Fra't pa'd for carriage.

Naulum, Mercedula
Portorium, & Portorium
Porthmion Græcis
Porthmeus disyllabum & portitor, a Barge-man. or Water-man, or a Carrier.

a Frank Benefit, vide Benefit.

Frantick, vide Mad.

a Fraternity, a brotherhood

Contubernium, Sodalitas
Conventus, Conventiculum
Φρατρία, Græcè
A Divis passim apud nos cognomenta habent
Inepti unt prorsus qui Confratria vocant
Phratria enim vocabulum Græcum est, non deductum à fratribus, ut autumant
Contubernales, epulones, co-epulones, syssitios, sodales saginandi plerumq; ventris gratia ita convenientes. Græci, ἑρανίστας vocant
Phratriarchus, φρατριάρχης est præfectus, præpositus & princeps fratriæ, the Dean or Warden.
Curia similiter significat, a brotherhood.
Vnde Curiales & Tribunales

without Fraud or deceit, vide without, &c.

Free or at Liberty, his own man.

Liber, αὐτόνομος
Sui juris, suæ potestatis
Suæ tutelæ, αὐτοκράτωρ
Sui arbitrii, ἰδιόβιος
Patria potestate solutus
Dominationi nullius parens
Suo jure libertateque utens
Ingenuus: Persius, Mens à prætore recessit.

Free from subsidy.

Virtute sua consecutus est, ut nihil, nullum fructum publicè pendere, ut vectigalis non esset, ut esset immunis, ut ex eorum numero qui publicè aliquid penderent eximeretur, nihil publicè solveret, ut esset expers onerum quæ publicè imponuntur, ut nullam pecuniam in commune conferret, ut publicis oneribus vacaret, ut tributum persolveret.

Free from trouble.

Nunc quidem Dei gratia vacuus et otiosus, sine molestia, cura, sollicitudine sum, procul absum
Nulla meum animum paulo molestior, gravior, acerbior, exagitat, vexat, perturbat, commovet, afficit cogitatio
Fruitur animus meus tranquillitate
Bene est, tranquille est, commode est, quies est, pax est
Tranquillitas est animo meo
Animo sum ab omni molestia soluto, vacuo, libero longe sejuncto
Dei benignitas me omni molestia exemit, liberavit
Ab omni molestia vindicavit, eripuit, disjunxit.

Freely, without dissembling, even as I think.

Ingenuè, Liberè
Ἁπλῶς ἰλλυθέρως
Ex animo, Citra fucum
Renuditis animi penetralibus
Recto pectore, Aperto pectore
Vera fronte, Simpliciter
Citra dissimulationem
Rotundo ore, Turò.

a Freedom, vide Refuge and Village.

Fresh, vide New.

to Fry, vide Roast.

a Frying-pan.

Sartago, Frixorium
Patella τήγανον
Frixorium, φρύγανον

Friendship, amity, good will.

Amicitia, φιλότης
Familiaritas, φιλία
Benevolentia, εὐνοία
Necessitudo, Vsus
Consuetudo
Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur
Sicut & Charitas à Cic. pro amicitia, & benevolentia, ac consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur
Limen pro amicitia, ut exponit Servius in Ver. Hinc, limine pelli, limine submovere
Eliminari, excludi, To be thrust out.
Vetus amicitia quæ ab ipsis prope cunabilis una cum ætate accrevit, old acquaintance.

a Friend, and acquaintance.

Amicus
Familiaris, Conjunctus
Benevolus
Charus
Quicum bene convenit

Necessarius seu potius pluraliter
Necessarii, amici, & quibus ita familiariter solemus
Conjunctissimus
Junctissimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia
Arctissimo, sanctissimoque necessitudinis fœdere copulatus
Assexus lateri alicujus
Necessitudinis nexu tenacius astrictus
Quicum necessitudo intima atque arctissima est
Singulari in me bene volentia
Consuetudine junctissimus, quicum maxima familiaritas intercedit
Alicui toto pectore deditus, a hearty friend
Certus, fidus amicus, proverb.

to be friends, or to use ones friendship, familiarity.

Uti quapiam familiaritate
Habere arctissimam vel amplam cum aliquo necessitudinem
Summa alicui familiaritate conjungi
Amicitiam bene vinctam habere
Uti consuetudine
Consuetudine, amicitia devinciri
Complecti aliquem familiaritate arcta
Continuam cum quopiam fovere familiaritatem
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cũ quo mihi usus multus

to get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem amicitiam, benevolentiã
Conjungere, ἑξαρτᾶν
Devincire sibi aliquem amicitia
Inire amicitiam
Adscisere amicitiam
Jungere se alicui fœdere amicitiæ
Insinuare se in amicitiam, familiaritatem alicujus
Emereri amicos
Amicitiæ fores aperire
Jungere amicitias, familiaritatem
Officiis provocare, benevolentia allicere
Familiaritate devincire, implicare
Dare, immergere, insinuare se in consuetudinem
Captare benevolentiam, gratiam
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem
Amicitiam conciliare
Conciliare, jungere sibi aliquem fulvo munere, id est, auro (re
In fœderis societatẽ trahe-
Amicitiam parere, gignere
Gratiam alicujus sequi est amicitiam ambitiosius captare, ambire, apud Cæsar.
Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere, apud Cic.
Etsimiliter gratiam acquirere, consequi ad eundem
Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutinare, connexa sibi pectora strictiore adhuc commissura conglobare, vide to pacifie.

to break or to undo Friendship.

Amicitiam dissuere, scindere, violare, funditus evertere, deponere, extinguere labefactare, dissolvere
Solvere amicitiæ vincula
Amicitiæ tesseram frangere perfringere, labefactare
Scindere necessitudines sanctissimas
Inimicitias indicere, denunciare, suscipere, gerere, exercere, habere

the Fringes or borders of a Garment.

Fimbriæ, τὰ κρόσσια
Laciniæ, cæsuræ vestium extremæ particulatim, decoris gratia concisæ fringes, Limbelli
Periculamenta, Limbi
Limbuli συλλαβίδια
Extremitates, oræ vestium ἄκραι, ὄαι
Instita, the hems or welts

From henceforth

Deinde, ἐπειτα
Deinceps, sub hæc
Dein, εἶτα δὲ, Exin
Post, postea, postquam, after, afterwards, after that
Ubi, dum, At ubi. Simulac
Ut simulatque, as soon as
Ὡς δὲ τάχιστα, Simul ut tum, proinde apud Virg.
Interposito, interjecto deinde temporis spacio
Mox pro eodem frequens, apud Plin.
Dehinc pro deinde, apud Sal
Secundùm cum accusativo, pro post, frequens est
Secundùm eam pugnam
Postea, multis labentibus annis, a great while after

to be Frozen.

Gelari, apud Juven. Congelari
Gelascere, πήγνυσθαι
Congelascere, κρυσταλλοῦσθαι
Durari glacie, λιθοῦσθαι
Gelu constringi, astringi, durari
Densari frigore
In glaciẽ converti, glaciari

Aspe-

Aspe-itate hyemis densari. Vide to wax hard.

to frown, vide to look Sowrsly.

Froward, Crabbed, Wayward.

Difficilis, Δυσάρεστος
Δύσηλιος, μισάνθρωπος
Morosus, Querulus, Severus
Querelosus, Gravis
Molestus, Perversus
Tristis, Onerosus
Cilicum moribus utens
Ἐγκλιζόμβιος, συγχεῖς
Insuavis moribus
Αὐθέκτης, αὐθάδης
Homo suorum morum
Expers sensus communis
Suis moribus, suo quodam instituto vivens
Difficillimis moribus
Intractabilis
Quem ne bestiæ quidem ferre possent
Quem non tollerent centum Ægyptii
Injucundis, asperis moribus
Et proverbialiter, Leberide scabriosior vel asperior
Thymbra vicinitans
Echino asperior
Torus Echinus, asper
Et præposterus, perversus homo.

a fruitfull, a fertill, or battle ground.

Terra ferax, Fœcunda
Opima, Luxuriosa
Καρπογόνη
Omnium ferax, Fructifica
Fertilis terra, pinguis, dives, frugifera, læta, alma
Omnipara tellus, Soli. de Creta insula. Larga vitis, mira solis indulgentia, arborarii proventus abundantes. Idem de India. Anno bis æstatem habet, bis legit frugem
Ager Rheticus bonis frugibus opimus & ferax. idem
Solum divites, fœtum, proventum effundens, præfœcundum
Præpinguis, uber gleba, Fructuosa
Fructifera καρποφόρος
Lætissimum latifundium
Tellus, ager ubertatis inexhaustæ
Παμφόρος
Terra, ager restibilis, πολυκαρπὸς
Restibilem fœcunditatem afferens
Terra benigna, pro feraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert fructum, fœmentem
Fructum edere, καρποφορεῖν
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. To bring forth fruit.
Dare fœcunditatem terris
Vberare, fœcundum, uber facere
Pingue. To make fruitful

fruitfulness, vide fertility

to take fruition, vide to Enjoy.

full, replenished.

Plenus, Differtus
Repletus Refertus
Satur, Tumidus
Tumidis navigare velis, to sail with full sails.

Funerals, Solemnities at ones Burial.

Funeralia. Sacra funebria
Iusta exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas
Exequiæ. Officium funebre
Parentalia olim dicebantur & justa funerea, Feralia
Νομιζόμενα ὅσια
Parentationes
Et inferiæ, apud Virg. pro sacrificiis quæ Manibus umbris vel inferis à veteribus solvebantur
Ἐπιτάφια
Feralis pompa, i. exequialis, quæ cadaveri efferendo exhibetur
Et cultus feralis pro funebri & lugubri
Epicedium, Threnodia, carmen funebre
Epicedium, Threnodia, carmen funebre, exequiale, Ovid.

to keep a great Funeral or Burial.

Iusta celebrare, solvere, persolvere perhonorificè
Iusta funebria, honores funebres, agere, peragere, regio sumptu
Funebre officium exequi
Mortualia solvere officia
Exequias facere, seu celebrare, peragere
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias
Exequiari etiam dicitur
Καθαγίζειν
Suprema exequias ducere, dare, Solin.
Parentare parentibus
Exequi uxorem defuncti Plaut.
Inferias facere, solvere
Funus satis amplum facere, Cic.
Iusta facere, conficere magnificè, Sallust. Ferre dona Sepulchro
Τὰ νομιζόμενα ποιεῖν
Vita defunctis justa solemni more facere, exolvere
Ferre suprema alicui
Et, Cineri ingrato suprema ferebant, apud Virg.
Dare jura umbris
Defuncti manibus parentare

Funus

Funus magnificum, amplum honorem deducere
Ducere pompam funebrem
Instruere pompam
Ire, prodire in pompam funebrem
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, to keep a burial
Prosequendo exequias honestare, apud Ambros.

a Funnel.

Infundibulum χοάνη
Diparyfis
Colum pro eodem

Fury, vide Anger.

Furious, vide Mad.

Furthermore, besides all this, also, moreover.

Quin, Quinetiam, Nunc, Jam
Tum ad hoc, ταῦτ' ἔφη
Ad hæc, εἰς ταῦτ', Etiam
Super hæc omnia, Item, Itemque
Præter hæc, & hæc præter, idem
Περὶ τούτοις, insuper
Denique, ultra
Præterea vel
Ἐπειδὴ, Similiter. Tum
Porrò autè, dein. Jam vero
Eodem pertinet
Sed pene exciderat
Neque vero te N. prætereo Cic.
Quod ad reliqua pertinet
Age vero
Ἐπὶ τούτοις φέρε δὴ
Accedit his, Accedit ad hæc
Huc accedit, Huc pertinet
Supereſt
Reliquum eſt, Huc tendit
Huic confine eſt, non diſſimile
His finitimum eſt, Vide Moreover

G.

to Gad, and Jet up and down.

VOlitare & vagari in foro, Cic.
Hic illic Itare & circumcurſare, curſitare

a goal, vide Prison.

to gain, to win, to profit.

Facere lucum & reportare
Frugem accipere
Capere, facere emolumentum & decerpere
Facere rem, frugem
Parare compendium
Referre fructum haud contemnendum
Demetere commoditatem
Colligere utilitatem ex re multùm frugiferâ, quæ commodo, ului, emolumento ſit.
Maximè operæ pretium facere in re aliqua
Fructus ſat uberes copioſoſque metere
Colligere fructus non paucos
Non mediocrem utilitatem comparare
Capere fructum, Cic.
Magnorum meorum laborum multarumque vigiliarum fructum cepi maximum, utilitatem maximam
Amplo fœnore compendium facere
Alimentum importare
Vectigal magnum alicui adferre
Vectigal facere
Luculentam colligere meſſem
Facere, capere meſſem, proficere
Facere profectum
Fructum percipere, capere
Adipiſci, comparare commodum
Utilitatem adferre Cic
Commodis ſervire, conſulere
Circa emolumenti meſſem vigilare, to gape after profit and gain
Proſpicere ſibi
Sui rationem ducere
Λόγον ἔχειν
Suis ſervire commodis
In futurum, in poſterum conſulere
Rei familiari ſuadere, ſervire, to ſeek his own profit
Habere rationem rei familiaris, quam delabi ſinere flagitioſum eſt, ut ſcribit Cicero

gain, winning, profit, or vantage.

Lucrum, κέρδος
Lucellum, diminutivum
Κερδάριον, Compendium
Emolumentum, Fructus
Fœnus, Quæſtus, Uſus
Uſura, Aucupium
Impendium pro eodem apud Varronem

a gammon, or a flitch of Bacon.

Perna fumo indurata
Coxa ſuilla fumoſa, Petaſo
Petaſunculus diminutivum, apud Juven. πίπρακα
Succidia, a flitch of Bacon.

to gape, to chink or chap.

Findi, Diffindi
Aperire, Hiare
Debiſcere, Fariſcere
Hiare exſiu, ariditate, humus ſeu dores dicuntur

Agere rimas
Deduci rimis
Ducere rimas, apud Ovid.
Tenuissima fissus apud eundem. Hiulcare, Catullus
Cum gravis exustos æstus hiulcat agros
¶ Hiulcum, nimio calore deductum

the Guard of a Prince, as the Queens guard.

Stipatores, Apparitores
Fascium bajuli, ῥαβδοῦχοι
Somatophylaces, Liburni
Satellites pedestres
Doryferi à ferendis hastis
Latrones & laterani olim, quòd Principum stiparent latera vocabantur, qui nunc latrones à latendo dicuntur, Lictores
Equestres corporis, principis custodes Archeros vulgò vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant, unde rectius Arcigeri appellarentur: & Latinius, sicuti Græcis ἀρχιμάγειρος, defendendi causa, principem stipantes circumdantes ex quo Sagittarii, apud Cæs. li. V. de Bello Afric. Cum sagittariis ac funditoribus, hippotoxotisque compluribus
Quadruplatores
Delatores, Emissarii
Emissitii, Exploratores, Coricæi, idem ferè, espers or spies, Ὠμοσίται
Latus suum armatis hominibus stipare
Se militari manu sepire, to have a guard.
Satellitium post se trahere centurias
Satellitium militare ad eorum tutelam, sui custodiam adhibere
Ἀκολουθία (neis
Obsequentibus fulciri cu-
Factionibus armatorum succingi, Ascel.
Stipatus agmine armatorum telis multis
Armatis sicariis.

a Gardiner.

Hortulanus, Custos hortorũ
Horti cultor habens
Κηπουρὸς & κηπουρός

a Garland, vide a crown.

a Garment.

Vestis, Vestimentum
Indumentum, Amictus
Ἱμάτιον, Cretona genus vestis
Chiridota, with long sleeves
Ralla, a bare or torn coat
Victus appellatione etiam vestis continetur, ut ait Ulpianus
Area vestiaria, ἱματοφυλάκιον
Vestiarium vulgus vocat.

to Gaspe, gape, or yawn.

Oscitare, χασμᾶσθαι (vere
Os totum operire, commodè
Diducere os
Oscitare, apud Ciceronem legitur
Facere rictum, Hiare, χαίνειν

a Gaspe, gape, or yawning.

Oscitatio actus ipse, nempe intensa oris apertio, χάσμη
Pandiculatio toto corpore fit, quando brachiis extensis pedibusque porrectis os diducimus, quod vitii plerumque post somnum diurnũ, præque laboris tædio, subrepere solet
Et verbum pandiculari Σκοπιάζειν, extendere seu protendere membra cum oscitatione & capitis gravedine

Gates, vide Doors.

to Gather things together, to assemble.

Colligere, Corradere
Coadunare, Conjungere
Conglomerare, Compellere
Congerere, Cumulare
Accumulare, Acervare
Conflare, Contrahere
Coacervare, Cogere
Ἐπισυνάγειν
Congregare, Corrogare
Acervatim cuncta congerere
Undecunque comparare
Acervum parare
Centuriare, apud Plaut.
Per fasque nefasque congerere
In unum conferre

to Gather, to assemble, to come together in a place

Convenire, Coire
In unum locum convenire
Congredi, congregari
Συνέρχεσθαι
Venire in unum, Virg.
Confluere in aliquem locum
Convolat populus, Ter.
Facere concursum, in unum locum currere
Glomerare, contrahere, compellere (tere
Animi gratia circumvolitare
Comitia habere
Agere cum populo, to call the people together
Concire, convocare multitudinem obscuram
Vocare cœtum, concilium
Corrogare cœtum proximorum, Solin.
Vocare, convocare senatum

Gelded.

Spado, Eunuchus
Ἐυνοῦχος, Semivir
Castratus, Evirratus

Exectus

Jo. Verral Jon Berry

Erectus, ἐυτραπελος
Capus vulgo dicitur, cui testes sunt excti, testiculi amputati
Thlasias, θλασιας, qui attritis est testiculis
Distinguunt Grammarici Spadonem & Eunuchum, sed differentia sine robore est

to Geld.

Excisecare testes ἐκτεμειν
Virilia resecare, Excidere
Evirare, Evirare
Emasculare, Castrare
Spadonem, Eunuchum facere

a General of an Army, vide a Captain.

Gentile, Civil, Courteous.

Humanus totus, Civilis
Urbanus, ἀστειος & ἀστικος
Facetus, χαριεις
Comis, Lepidus
Facetiis fluens, abundans
Facundus, Anthropelinus
Habens leporem in verbis
Modestus
Moribus integris
Moribus festivis ac citra gravitatis detrimentum amœnis
Modestiam præ se ferens inauditam
Nihil fastus præ se ferens
Candidus, integer, sine fuco
Gratiarum alumnus
Apertus homo, Hilare ingenium
Festivi & amœni ingenii
Rara præditus humanitate
Ad omnem humanitatem propensissimum habens animum
Mira gravitate conditam præ se ferens comitatem morumque civilitatem
Comitate, convictus facilitate, facetissimis colloquiis atque omnium honestissima morum probitate quovis præcellens
Homo urbanitatis ac facetiarum artifex
Leporem ac facetiarum disertus puer, Catul
Homo jocis ac leporibus conceretus
Insatiabilis larva nugarum
Lepore jocis, salibus, undique refertus
Vafer tamen vitia tangit, & admissus circum præcordia ludit, Horat. & Pers.

Gentry, vide Nobility.

Gentleness, vide courtesie.

Gently, Benignly, Favourably.

Benignè, Amicè
Comiter, Populariter
Candidè, Sincerè

to Guesse by divinations what will happen, to Prophesie, to shew things to come.

Augurari, Divinare (ra
Vaticinari, Præsagire futu-
Augurare, Prophetare
Prædicere, Præsignificare
Augurare, futura prædicere
Προσημαίνειν, προλεγειν
Ominari, Augurem agere
Ariolari
Auspicium agere, facere de cœlo servare
Prodere ingruentia
Canere, apud Virgilium
Babylonicos numeros tentare & genethliacorum more divinare
Futura significare, aperire
Ex conjecturis prudenter collocatis colligere
Conjicere
Eventura fata dicere
Ventura præcinere
Oraculum edere
Tanquam de speculo futura prævidere, conjectura prospicere
Perendinum eventum præscire, præsentire
Destinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibusdam indiciis oculorum, furem denotare

to Guesse, to judge by suspition

Conjicere, Conjectare
Divinare, μαντεύεσθαι
Conjectura assequi, consequi, prospicere, perspicere, cognoscere
Colligere, Cogitare
Interpretari

Gesters, vide fooles.

to Get, to obtain.

Consequi, Adsequi
Ἀφικνεῖσθαι, impetrare
Ferre, apud Terent.
Nancisci, Adipisci
Quærere, Parere, Potiri
Adipisci pro eodem Plaut. à quo frequentativum Indepto, apud Varronem
Conquirere, Acquirere
Obtinere, Lucrari, Eblandiri
Exorare, Blanditiis impetrare
Surripere cum dativo personæ, per falsam seu mendacem narrationem aliquid impetrare, extorquere à principe vel senatu
Impetrare, exprimere, extorquere
Parare, Comparare

Conciliare tam in bonum quam in malum
Contrahere
Conflare cum dativo personæ, & accusativo rei conflatæ

to get, or earn by living.

Conquirere victum, Quærere
Quæsitare, vivere ex re aliqua
Exercere sumptum suum opere rustico faciundo, apud Terentium in Heaut.
Lucrari victum
Ob exiguum idque incertum lucellum per omnia maria volitare, transcurrere, undis ac ventis vitam committere
Maximis sudoribus, innumeris vitæ periculis sectari, quærere lucellum
Undique lucella venari
Cibum per ignem quæritare & per saxa
Flammæ cibum petere

to get a good name, to become famous.

Nominis splendorem, bonam famam, nomen adsequi
Clarescere, δοξάζεσθαι
Magnacum gloria & gratia
Ad summam amplitudinem pervenire, apud Cic.
Crebescere, Percrebescere, increbescere
Bene passim audire
Enitere, & enitescere metaphorice
Gloriam adsequi
Altius emergere
Celebrem fieri
Divulgari, Probus habeor
Cresco id est honoratior fio
Bonæ sum famæ
Summam rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam
Bellica industria, morum integritate, honestis studiis gloriam consequi immortalem
Prorogare nominis famam
Spargere famam
Nomen adipisci, augere, consequi
Lucubrationibus ingentem parare famam
Moribus egregiis mortalem extendere famam
Egregiam laudem ferre apud Virg.
Gloria superare invidiam
Parare, captare famam, gloriam
In existimationem venire
Existimationem accipere
Rebus gestis inclarescere
Fama pulsare polos & sydera laude
Nomine per universum orbem inclarescere
Colligere admirationem sui existimationem, famã
Famæ januam, seu aures hominum patefacere
Quærere nomen per Gallica regna Hispaniamque, Tagum, &c.
Quærere famam egregiis factis, rebus bellicis eruditione, virtute, literarum studiis

to give, to bestow.

Dare, δίδωμι, δόσις
Largiri, Tribuere
Præstare, Præbere
Conferre, Concedere
Offerre, Donare
Impendere
Impertiri, vel impartire
Dono dare
Accumulare donis
Largissimo sinu, plena manu effundere
Munera libare
Condonare pro dare, dativo, vel accusativo jungitur
Mittere pro donare, apud Virg.
Scribere pro dare, apud Horat.
Rescribe decem Nerio

to give niggardly.

Dare manu contracta, seu parca, apud Horat. pro parcè, vel frigidè aliquid dare

to give in waste

Dare in sumptum, apud Terent.
Omnia conferre in commune
Dare ut insumatur in convivium, vel comparationculam, pro quo barbari dicunt dare in antipodio

to give over, yield himself.

the Holy ghost.

Spiritus sanctus
Flammifer Spiritus
Sacrum pneuma, ἅγιον πνεῦμα
Flamen sacrum, almum
Spirabile numen
Flatus vivus
Halitus, afflatusque Dei sacer, Eras
Paracletus, i. Consolator
Mysticum spiramen, in hymno natalis Domini
Afflatus spiritu sancto, almo flamine
Illustratus sacro lumine
Divinitus afflatus
Θεόπνευστος

agaunt, vide statue.

a gibbet or gallows.

Pa-

Patibulum, ἀγχόνη
Crux, σταυρὸς
Græcum II
Furca, φάλαγξ
Gabalus, apud Varronem, pro patibulo, Stipes
Lignum in sacris litteris pro eodem
Trabs excelsa, in libro Esther

gifts or benefits, presents.

Munera, Munuscula
Dona, δῶρα, Præmia
Data pro donis in sacra Scriptura
Xenia, Xeniola, Beneficia
Lautia, Latinè
Liberalitates
Eulogiæ εὐλογίαι
Munere, Beneficio afficere, to bestow a benefit
Conferre beneficium
Donare munere aliquem
Dare donum, vide to bestow a benefit

guilefull, vide crafty

guilty, wicked.

Reus, Noxius
Facinorosus Criminosus
Peccator, Labe reus
Obsessus culpis
Vitiis contaminatus
Sustinens culpam
Delictorum mole obrutus ac sepultus
Mole seu pondere peccatorum pressus, oppressus
Nefandissimus, sceleratissimus
Maximus peccator
In vitiorum luto & sentina immersus
Conscientiam occulto peccatorum reatu obstrictam tenens

guiltlesse, vide innocent.

a gin, a trap, a snare.

Laqueus, Pedica, Trica
Compes, Involucrum, Decipula
Tendicula, Venabulum, vide Traps

a girdle, a belt.

Baltheus, vel Baltheum
Ζῶμα, Zona, ζώνη
Cingulum, ζωστὴρ
Cinctorium
Cinctus substantivum
Strophum in hymno palmarum
Corrigia, Lotum

glad, merry, ioyous, delectable, cheerfull.

Hilaris, ἱλαρὸς
Alacer, Jucundus
Lætus, εὔθυμος
Serena seu explicata frons, a glad countenance
Frons defæcata
Frons generosa hospite digna

to be glad, merry, joyful.

Lætari, Exhilarescere
Exporrigere frontem
Καὶ σφόδρα τὸν ἐμὸν ἐφίλει
Plaudere, Jucundari
Jucundus sum, ἥδομαι μὲν
Variè afficior
Jucunditate perfundi
Cum amiculis se recreare suavibus (ceris
Operam dare rebus ludicris
Virg. Solvite corda metu, secludite curas
Tempus jucundum agere
Curam animo expellere, ejurare, eximere
Multi fabula plena joci
Levare pectora litis sollicitudinibus
Munera jucunda
Excutere animo sollicitudinem omnem
Ferri lætitia vel differri
Dare se jucunditati
Gestire, Ovare
Canere ad veteres verba jocosa modos
Ovationem agere
Relaxare animas & dare se jucunditate, Cic.
Gaudere, exultare, Triumphare
Diffundere animos, frontem utramq; apud Ovid.
Alacri animo esse, Jubilare ἰαυχεῖν, Sublevare manus
Hilarem, cum sumamus diem
Lucentem hunc habeamus diem
Hodie modo hilarem facere, Terent.
Hilariter vivere

gladnesse, reioycing, delight, pleasure

Voluptas, Gaudium
Lætitia, ἀσμένη, περιχαρὲς ἀγαθὸν Oblectamen
Oblectamentum, oblectatio
Jucunditas, Delectatio
Delectamentum, Delectamen
Delinimen, Delinimentum
Delicium & deliciæ in plurali quæ nobis voluptati sunt sicuti Amores Latini appellant rem qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in deliciis sunt
Vocis jucunditas ac alacritas
Res est arbitrio non dirimenda meo

gladly, willingly.

Ultro, Sponte, Libens
Libenter, Cupidè, Avidè
Maximè, Spontaneè
Vehementer, vide willingly

to make Glad and Joyous, to Recreate, to Refresh, to Delight.

Voluptatem adferre
Apportare gaudium
Oblectare, τέρπειν
Volupe esse, Delectare
Grata gaudii dulcedine penetrare, Intimis præcordiis
Recreare, Hilarare, Exhilarare
Lætificare & ri deponen. Εὐφραίνειν, ἱλαρύνειν.
Juvat impersonale in tertia persona cum accusativo
Delinire voluptate
Lætum facere
Delectamentum conciliare
Afficere lætitia, Reficere
Gaudio perfundere
Parere lætitiam, & adi re. re mœrorem. Explere animum gaudio
Cumulare, vel accumulare gaudium
Jucunditate afficere
Parare animos, apud Ovid.
Eximere sollicitudinem
Sollicitudinem ex animo amovere
Uberiore lætitia animum opplere (rare
Anxiis curis animum libe.
Divino quodam nectare perfundere
Animos relevare dolore
Delibutum gaudio reddere Terent.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere
Incredibili quadam lætitia perfundere. Oblectamentum præstare
Capere quoque pro magis afficere & oblectare, Ovid. Factum mirabile ceperat aures
Pictura capit oculos
Afficere animum res aliqua dicitur, quæ oblectat
Oblectare lumine
Læta corda vel animum aliqua re pascere & oculos
Jucundo pruritu titillate aures

Glorious from a child.

Inflammatus ad gloriam à puero fuisti
Jam inde à pueritia gloriæ studia atque amore flagrasti, spectasti gloriam ante omnes res à primis annis
Tibi erat gloria omnium rerum antiquissima, in animo erat, in oculis erat in amoribus erat in deliciis erat, vide Proud.

Glory, vide Honour, Praise.

Glue, Sodder.

Gluten, Glutinum
Κόλλα, ἰξός, Viscus, Cic.
Bitumen, media producta
Ferrumen, apud Plin.
Viscum in neutro genere, Col.
Lithocolla stone-glue
Ichyocolla, mouth glue
Glutinosa mollities

a Glutton, a gully-gut, a Ravenous or devourer, a great Eater.

Cibi pernicies, λαφύσσιος
Helluo, Gluto, Epulo
Edo, onis. Gurges, Mando
Ganeo, apud Juven.
Immensam habere gulam
Gulæ parens
Gulosus venter
Ingurgitator, Gnathus
Parasitus, Lurco
Edax & bibax, Vorax
Profundæ, intempestivæ sordidæ Gulæ homo
Garillo, onis. Insatiabilis
Inexplebilis, Ligurio
Comestor, Gulo
Phago, Nepos
Comedo, onis. Ligurgitor
Apitius, à Romano quodam nobili, admodumque guloso
Cutem alens, Prover.
Barathro, βάραθρος
Affini mandibula
Gastrimargus
Manduco & manducus
Qui etiam Batilum devoraret
Heterognathus ἑτερόγναθος ob voracitatem alternatim utraque mandibula cibum commandens
Infarcire corpus
Distendere ventrem, aquaculum
Explere se, Vide to Fill

Gluttony, Ravening.

Ingluvies, λαιμαργία
Gula, Gulositas
Intemperantia, λαιμαργία
Crapula, Voracitas
Gastrimargia per g. in prima syllaba
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam gulositatem vulgo vocant, frequenter ponit Cic.
Ille gurges natus abdomini suo

Gluttonous, Ravenous.

Gulosus, Intemperans
Gastrimargus, Lurco

to Gnash, to grinde the teeth.

Fremere, Frendere
Βρύχειν, Labra mordere
Os distorquere
Dentibus stridere
Nares crispare

to Go, or to walke.

Ire,

Ire, Videre, βαδίζειν
Pedibus ire, Pedare
Tendere iter, viam
Tendimus in Latium
Concedere, Terent.
Concede hinc domum
Iter capere, facere, mereri, aperire
Gradiri, βαίνειν
Gressus ferre vel inferre
Carpere viam
Incedere pro simpliciter ire, apud Livium
Concedere ad dextram Terent.
Moliri iter, apud Poët.
Ambulare, pro iter facere apud Cic. ad At.
Premere humum

to Go away out of his Country.

Recedere, Commeare in aliam regionem
Totum percensuit orbem
Se dare in viam, viæ committere
Abire, ἐκπίνειν
Iter ingredi. Inire viam
Cedere patria, urbe, pro discedere, Virg.
Invitus regina tuo de littore cessi
Patrios relinquere fines
Abscedere, Discedere
Dedere, Sarcinas colligere
Digredi, Secedere, Solvere
Accingere se itineri, se ad iter
Alium locum petere
Abire urbe
Taliaria induere, proficisci
Avolare in aliquam regionem
Migrare, Auferre se
Moliri iter, apud Poëtas
Iter instituere, ingredi
Allò ire, se recipere
Peregrè longinquas invisere terras
Conjicere se in provinciam ultimam
Commovere se, pro abire seu discedere, apud Cic.
Concedere, apud Terent. & Livium
Ἀναχωρεῖν
Corripere se inde, to get him from thence
Credere se nocti, Ovid.
Noctu iter ingredi
Concedere aliquò, apud Cic.
Facessere, apud Nonnium
Rus jam proficisci
Abripere se, apud Eras.
Itineri se committere
Postico decedere, se se subducere insciis aliis, furtim abire, to slip away
Postico fallere, Horat.
Abire fœtore relicto
Abire, discedere, hospite insalutato
Αὐτομολεῖν, without taking his leave
Pro quo Cæsar in Commentariis dixit Ire
Non conclamatis vasis ab-

to Go back.

Retrogredi, Retroire
Regredi, Recedere
Excedere terris
Remeare, Plin. Iter remetiri
Si patrios unquam remeassem victor ad agros
Conversis recurrere equis
Revocare gradum, superasque evadere ad auras
Refugere, Tergiversari
Repedare, Imitari nepam
Retrocedere, Revocare
Referre, pedem ac retrahere
Gradum, pedem retro-ferre Virg.
Pedemq; refert quasi tactus ab ungue. Senec. Audax virago non tulit retro gradum, vide to retreat.

to Go about, to attempt.

Conari, Moliri
Affectare aliquid
Niti, Eniti
Patrare, Sudare
Satagere, operam dare

to Go forward.

Procedere, progredi
Addere gradum, Plin.
Gradum promovere
Inire
Cœptum peragere cursum

to Go to bed, or to sleep.

Petere quietem
Seram dare membris quietem, Virg.
Concedere cubitum
Dare se somno, quieti ex labore
Quieti se tradere
Ascendere, Conscendere lectum
Ad quietè componere sese
Soporifero componere membra grabato
Lassos artus componere cubili
Molli concedere membra thoro
Conferre se dormitum
Componere se lecto
Capessere nocturnam requiem
Componere se somno, deponere caput
Defessa thoro membra reponere

to Go in, vide to enter

to Go out or forth of doors.

Efferre pedem, excedere
Migrare loco
Pedem efferre, Exilire
Prodire, Procurrere
Educere se foras Eras
Proripere se ex ædibus, fo
Egredi, Exire domo, tecto,

foribus, limine, laribus templo, vide to Go forth or abroad.

to Go on pilgrimage.

Peregrinari, ἐκδημεῖν
Foris agere
Peregrinari Romam, Hierosolymam
Religionis ergò terrâ marique peregrinari
Omnia terræ sancta loca invisere, perlustrare, perreptare
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari
Peregrinationem ire, inire votivam, Eras.
Facta, vota solvere, persolvere

to Go round about, to compasse about.

Circumire, Lustrare
Obire, Obambulare
Ambire, Oberrare
Circinnare, Gyrare

to Go out of the way, to erre, to wander, to stray away

Errare, Palare, Aberrare à via
Decipi errore locorum
Vagari, Oberrare, πλανᾶσθαι
Devagari [Circumambulare
Incerta sede vagari
Decertare, Declinare à via
Deflectere è recta via
Τὴν ὁδὸν ἐκ τῆς ἰθείας
Sursum ac deorsum per orbem vagari
Iré per devia
Sursum deorsumque cursitare
Sparsim ac dissolutè civitatem obire palando
Pecudum more Perrerrare à via, Laudi.

to Go a tip toe.

Tollere, suspendere gradū
Summis pedibus ingredi
Summis pedum digitis
Suspenso gradu ire, incedere, placido
Ἀκροποδιτί
Ἐπὶ ἀκρέων ἴχνεσιν
Ἐπὶ ἀκρέων δακτύλων
Summis pedum articulis, unguibus ingredi

to Go limping.

Ire pede incerto
Ægrè pedibus ingredi, Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire casabunde, i. crebrò cadendo, vide stumble

to Go over or beyond.

Transilire, Transcendere
Transilire, Transgredi

to Go to law, vide to plead.

Go to, vide well then.

Go and be hanged.

Vel similequid exitium vel perniciem imprecando
I re, Abire in malam rem, in malam crucem
Ἐς κακὸν ἀφροῦς
In maximum malum, in rem maximè malam
Ire pastum corvos, ἰέναι εἰς κόρακας, apud Aristophanē
Ire ad furcas, ad Græcum Kalendas
Εἰς καλάνδας τριακοστάδος
Ἀπὸ τριάδος
Et imperativus, Ἴθι
I in malam rem
Abi quo dignus es
Quin tu abis in malam pestem, malumque crucium, apud Cic.

Auferre in Macariam, proverb.
In oriculum incidas, prov.
Ἀδὺ ἀνέρι θάνατος.

in Gobbs, or morsels vide pieces meal.

a Goblet, vide a Cup.

God Almighty.

Deus, Omnipotens Pater
Conditor, fabricator mundi
Cœli sceptra tenens
Vasti conditor orbis
Cuncta suo qui numine torquet
Numinum, Rex cœlicola
Superum rector
Cœleste numen
Supremi regnator Olympi
Opifex rerum
Qui temperat orbem
Celsa Deus sedet arce, sceptra tenens
Deus maris & terræ tempestatumque potens
Rex magnus Olympi, hominumque deûmque
Cœli genitor
Qui totum nutu ritemque facit Olympum
Qui regit, ætherei radiantia lydera cœli
Pater altitonans
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex, artifex, effector

the God of the Sea.

Neptunus, Æquoreus deus
Jovis frater qui regnat in æquore
Jovis frater qui tumidis regnat in undis
Rector pelagi tricuspide
Cui sunt æquora sorte tradita
Cui prima furentem fudit equum magno tellus percussa tridenti

Nep-

Neptunus vasti cui parent æquora ponti
Et quicquid magni continet unda maris
Neptunus motor aquarum
Ambituque suo circundans æquore terram
Deus qui concitat æquora, terras
Neptunus tenens abditæ littora terræ
Æquoreus pater
Rex pelagi, Ponti
Rector arenosi æquoris qui terras gurgite quassat humum
Qui quatit immanes fluctu telluris arenas
Profundi æquoris domitor
Cui imperium est pelagi, sævumque tridens
Deus maris & tempestatum potens
Domitor maris alti
Concita qui ventis æquora mulcet
Ultimo ciet æquora fundo

to give God thanks.

Gratiari Deo, Gratias agere
Gratiam persolvere, Cic.
Qui sancti, qui religionem colentes, qui meritam diis immortalibus gratiã justis honoribus & memori mente persolvunt.
Grates agere non solum poeticum, sed etiam oratorium, Cic.
Ut grates tibi ago summe sol, vobisque reliqui cœlites
Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.
Gratulari *Deo.*

to praise God.

Confiteri Deo
Magnificare Deum
Αἰξάζειν τὸ Θεόν.
Glorificare, δοξολογεῖν.

to take God to witness.

Deum contestari, obtestari quod Græci una dictione ἐμβάζειν dicunt
Quem nihil latet Deum testem adhibere
Deum testari, testem facere vel invocare, in testem citare, vocare
Seu, ut ait doctor Tharsensis,
Μάρτυς γὰρ ἐμὲ ὁ Θεός.

God save you.

Salve, χαῖρε. Salve plurimũ
Salutem tibi precor
Optamus tibi salutem & omnia prospera
Salvus sis
Salve multum, plurimum, etiam atque etiam, iterum atque iterum
Salus tibi
Salus plus millies
Salvere te jubeo
Salvum te esse gaudeo
Opto tibi salutem plurimam, fœlicitatem perpetuam
Ave, Bene sit tibi
Salva sit tua dignitas
Salva sit tua majestas
Salva sit tua præsentia.

God be your speed, or God save all.

Fœliciter cedat
Fœlix sit exitus
Bene sit, κάλως ἔχω
Mercurio dextro, ἀγαθῇ τύχῃ
Fœlices adsint superi
Σὺν δὲ θεοὶ μάλα πᾶσι
Furor divinus aspiret, adsit
Divinũ auxilietur numen
Sine ope divina nihil haud dubium valeamus
Superi faveant
Fœlicíter cadat, exeat
Fors faveat, apud Terent.
Prospere succedat, Prospere contingat
Sit fœlix & faustum
Auspicatum sit
Omnia prosperè cedant
Superi fortunent.

God send you good luck.

Dii secundent pro voto omnia
Numina aspirent
Bene vertat Deus
ætis auspiciis, optimis successibus, bonis avibus, læto omine excat
Lætis & faustis multorum ominibus
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat
Prosperos rerum omnium successus largiatur Deus
Benè, lepidè, prosperè, pulchrè, fœliciter procedere, cedere, subsidere
Evenire ex sententia
Succedere rectè
Res successit opinione melius
Lepidè hoc successit sub manus negotium, Plaut. vide God prosper your doings.

God willing, with the help of God.

Si Deus cœptis annuerit
Si Deus volet
Si fas mihi detur ab alto
Si ita Superis visum fuerit, placuerit
Diis adjuvantibus
Favente Christi numine
Divini numinis providẽtia
Deo favente, annuente, aspirante, volente, juvante

Deo bene fortunante
Divino accedente auxilio
Σὺν θεῷ.

Godly, vide Devout.

Religiosus, Pius, Devotus
Religioni deditus
Religionem colens
Pietate insignis, conspicuus præclarus, gravis
Quo justior alter non fuit
Morum & vitæ labe carens
Castus, Sanctus, ἱερός.

Gone, vide Past.

Good, Honest.

Bonus, Probus, Præstabilis
Frugi, Bonæ frugis
Integer, Iustus.

Good morrow.

Sit tibi fœlix hujus diei exortus
Precor ut sol hic tibi fœlix surrexerit
Prosperitatis plurimum adferant tibi emergentes solis radii
Faxit Deus ut hic dies tibi candidus illuxerit, ut est apud Erasm.
Candidum tibi precor hunc diem
Bonus dies
Καλὴ ἡμέρα
Sit hæc dies tibi fœlix faustaque
Opto tibi diem istum lætum & bonum.

Good-even.

Bonus vesper, καλὴ ἑσπέρα
Bonum serum, non sero, ut vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas
Εὐδοξία, εὐκλεια
Nomen bonum
Fama bona, insignis, celebris
Æstimatio bona
Laus, Gloria
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum
Famæ celebritas
Vivere gloria & laude ob virtutem, to have a good name.

much Good do it you, vulg. brevius, much Good it you.

Prosit, sit salutí
Sit salutare, salutiferum, Resp.
Suscipio lubens
Gratum habeo
Excipio animo lubentissimo, I thank you.

the Good man of the house, vide a housholder.

Good for pain, sickness, as a remedy for disease.

Præsens, vel præsentaneum adferre remedium
Conducere
Non vulgariter conferre
Medetur, ἰᾶται
Esse pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ succus proficit ad ocularium claritatem, Solin.
Levare dolorem, dysenteriam, febrim, morbum, podagram
Soli. de lapide quodam, Pulsis calculis, renum dolores ac vesicæ levat
Subvenit, Remedio est, cum dativo constructa
Sedare dolorem
Profligare morbum
Medicaricum accus.
Multum valere, pollere
Efficaciam habere
Castigare, valere
Emendare, Corrigere.

own or proper Goods.

Peculium, περιουσία
Res privata, propria, sua cujusque
Res domestica, peculiaris, familiaris
Meum absolutè.

a Good turn or benefit.

Beneficium, Meritum
Officium, Donum
Munus, Beneficentia
Humanitas.

Goldsmiths.

Artifices, Aurarii, Aurifabri
Argyrocopi, Fabri aurarii
Sicut ab argento Argentarii, argentariam exercentes i. nummularium
Aurare, deaura e. inaurare, χρυσοῦν, to Gild.
Sculptor argenti, Monetarius, a Coyner.

to Govern, to Rule.

Gubernare
Regere imperio populos
Imperii frœna tenere in
Cohibere, Frœnare
Temperare, Præsidere
Præesse, moderari
Regna, Sceptra tenere
Premere d tione
Late regere per orbem virtutibus
Sceptris potiri
Dominari, Vide to be a Lord.

the Gout.

Ar-

rthe ica, ſeu notius ar-
rhretica, ab ἄρθρον, id eſt,
arti ulus; & Arthriti-
idis
Arthr ticis cruciatus
ſorbus articularis, Arthre-
ſis
ruci latum tortura, dolor,
cru iatus
ſtius morbi ſpecies ſunt,
Chira gra & Podagra: Inde
po agricus, & podagro-
ſus, pedibus podagroſes,
laborans podagra
Podagræ ardens doloribus,
apud Cic.
A thiticus ἀρθριτικὸς, & arti-
cularius ſubſtantivè, qui
eo morbo laborat.

a Gown.

Tunica talaris, demiſſa tia
Veſtis fluxa, laxa, longa
Ad talos uſque demiſſa, ſeu
p omiſſa veſtis, tunica
Veſtis licinioſa, lacinata
Poſteris med. prod. cujus fit
mentio in Apoc. ποδήρης.

Gracious, vide Courteous

a Pen.

Stylus, Graphium, γραφίδιον
Τρύφερον. Quibus in cera, in
tabulis ſcribitur; penna,
calamus, quo in papyro,
in membrana ſcribitur.

Grain, vide Corn.

Grey Colour.

Cinericius, Cinereus color,
præſertim ſi ad albedinem
vergat: vulgò dicitur,
Millers grey.
Grizeus, tameſi à pleriſque
uſurpetur, apud probatos
tamen authores vix inve-
nias

Glvus, a, um, κυρτὸς.

Gray Gryers.

Setaſſici, Gulentes
Coletæ, Capuciati
Minores, Obſervantes
Patres de obſervantia, ſeu
potius de obſervatione,
ut ait Valla
Franciſcani, Chordigeri
Nudipedes, Funigeri
Minoritæ, & Minimorum
genus novum nuperrimè
repertum
Calopodiati, funibus cincti.

a Grape, or a cluſter of Grapes.

Uva ταφιὰς Botrus
Βότρυς, Botryo, Botryon
Uva Appiana, quæ à Colu-
mella Muſcatelli dicitur,
Muſcadel grapes.
Vinum Appianum vel paſ-
ſum Muſcadel.

to Gratifie.

to Grave, to Carve, to Intall, to Cut.

Imprimere, Incidere
Inſcribere, Inſculpere
Incidere in æs vel in ære
Ἐπιγλύφειν Cælo, as, are
Deſcribere pro eodem apud
Cic. ad Att.

a Grave, or a Tomb.

Sepulchrum, σῆμα, τάφος
Monumentum, Buſtum, Ur
na
Cippus pro ſepulchro poni-
tur
Templum pro ſepulchro, a-
pud Virg.
Taphus
Tumulus, Sarcophagus
Spelunca, Tumba
Τύμβος, Loculi
Mauſolæum penultima pro-
ducta quia per diphthon-
gum ſcribitur, a tomb of
an honourable perſon,
a Mauſolo rege Cariæ
primo ſic dictum
Pannuſo conditus emiſcado
Sedes pro ſepulchro, Virg.
Sedibus ut ſaltem placidis
in morte quieſcam
Capulum pro ſepulchro po-
nitur
Lacus, in Sacris
Æſtimatus ſum cum deſcen-
dentibus in lacum
Funus apud Vulg. pro ſe-
pulchro
¶ Tumulum facere, com-
ponere.

a Grave-maker or he that carreth dead bodies to their graves, and dreſſeth their with ſpeers.

Veſpillo, Pollinctor
Νεκροθάπτης, ταφεὺς, ἐνταφιάστης
Libitinarius
Sandapilarius
Defunctifer.

to Grant ones requeſt.

Poſtulatis, precibus annue-
re
Petitioni, poſtulationi, votis
ſubſcribere
Pro te mea verba valent ac
tetigêre Deum
Precibus benignum impertii
aſſenſum
Preces tangunt, valent, pon-
dus habent
Voto paratis auribus annue-
re
Audire preces, pro exaudi-
re, apud Ciceronem
Ne apud te caſſæ ſint pre-
ces quæſo, Vide to hear
gently

gently, and desire.

great or mighty.

I gens, Magnus
Μιγας, Immanis
Immensus
Immodicus
Summus, Vastus
Maximus, Trabalis
Grandis, Arduus
Vehemens, Validus
Inexhaustus, Innumerabilis
Innumerus, Infinitus
Interminatus
Insanus, apud Cic. & Plin.
Turpe caput bovis
Pergrandis, & prægrandis
Decimanus vel Decumanus
Collossæus & Collossicus
Abnormis, enormis, great and unhandsome.
Vegrandis, not very great.

to be great with child.

Gestare uterum, Gestare in utero
Ferre uterum, κυοφορεῖν
Ferre ventrem, apud Livium
Utero ingravescere
Prægnare ἐγκυμονεῖν
Prægnantem esse
Gravidam esse
Ἐν γαστρὶ ἔχειν in Evang.
Gerere uterum, apud Gel.
Ventrem gerere
Ex clandestino concubitu uterum ferre
Gravis utero
Imprægnare, prægnantem, gravidam facere concubitu, compressu, to make with child.

greatly, vide much.

Greeks or Grecians.

Græci, Graii, Argivi
Argolici, Achivi, Achæi
Graiugenæ, ἀγραοι
Argæi, Iacides, Attici
Pelasgi, Danai, Dorici
Quanquam à diversis & locis & provinciis deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab authoribus
Palliati præterea Græci vocantur à pallis quibus utebantur.

green colour.

Viridis, Χλωρός
Prasinus, media correpta
Πράσινος, Porraceus
Topazinus
Smaragdinus, Soli. de Smaragdis Scythicis, virent ultra irigua gramina, ultra amnicas herbas
Ærugo, Verdegrease.
Color hyalinus, i. vitri, hoc est viridis, in 4. lib. Geor. Virg.
Herbidus color & herbeus pro colore, apud Plin.

to greet or salute.

Salutare, ἀσπάζεσθαι
Dicere salutem, sive imprecari vel nunciare
Εὐτυχεῖν ἐυπράττειν
Dare salutem Plautus, Venienti des salutem
Salutem plurimam alicui impertire
Jubeo salvere te
Multam salutem meis illi verbis annunciato.

to grieve, to vex.

Vexare, apud Terent.
Vro hominem, i. e. facio illi ægrè
Ægrè cuiquam facere
Vulnerare animum, mentes, sensusque. Mordere
Offerre acerba, Terent.
Vexare, facere dolorem, Cic.
Cruciare. Et gravare, to suffer grief.
Torquere, Pertorquere
Pungere, Repungere
Angere, Afflictare
Conflictari per Metaph.

grief, pain, wofulness

Dolor, angor, cruciamentum
Cruciatio, Cruciatus
Pœna, Pallio
Ictus, Acerbitas.

to grieve, to vex, to hinder.

Facessere negotium, δυσχλεῖν
Molestiam inferre, vel anxietatem
Molestum esse, Gravare
Obtundere quæstionibus
Molestare, Perturbare
Παραχλεῖν, Quatere
Interturbare, Turbare
Exhibere negotium vel molestiam
Molestias addere. Terent.
Circumvenire difficultatibus
Scrupulum injicere
Molestia afficere
Renovare dolores
Enecare Metaph.
Nullum facere molestandi finem
Obtundere aures alicujus graviter
Conflictare cum malo, Terent.
Mala aliquem frangere dicuntur
Infestare, Inquietare
Interpellare, Confligere
Parum in tempore interpellare
Negotium interrumpere
Seriis negotiis occupatum interpellare

Quo pede cœpisti sic bene semper eas
Facere infectum vel habere
Cruciare, Excruciare
Torquere, Obturbare
Irrequietum alicujus animum exagitare, impedire
Impedimento esse
Impedimentum objicere
Obrem nihili in turbas pertrahere
Excitare incendium, periculum creare. Obolere, Metaph.
Demere, tollere, auferre, levare molestiam. To put away sorrow and grief.

to grieve one, to make one pensive.

Injicere scrupulum, solicitudinem, curam
Conficere alicui sollicitudines
Dividere animum cura dicitur, hinc animum in diversa rapere, ut nunc hoc, nunc illud cogiter, & mente volvat, Poët. Diversæque vocant animum in contraria curæ
Anxium reddere, addere, facere
Anxium in diversa pertrahere animum
Sollicitare, malè habere, affligere, torquere animum domini, mentem heri cura, res, negotium alicujus rei dicitur
Angere, discruciare, sollicitum habere vel reddere
Tristitiam secum trahere
Sollicitudinem ingerere, adferre
Cura afficere, vel conficere
Incutarum ergastulum, altissimum pelagus detrudere, aliquem præcipitem dare, to put in trouble.
Contrà, Scrupulum alicui ex animo eximere, evellere.

to have grief or heaviness.

Tædere, Tædium habere
Tædio sese enecare
Miscentur tristia lætis
Male urere, Passivè habere
Cordi dros ictus inferre.

grievous, troublesome.

Molestus, Gravis
Tædiosus, Intolerabilis
Impensus, Plaut.
Ingratus, Minimè acceptus
Ἐπαχθὴς, ἐπαχθικὸς
Acerbus, Infestus
Infensus, Amarus
Onerosus, Contrarius
Odiosus, Importunus
Obsistens, Adversus
Restitens, Pervicax
Ærumnosus
Maxima in ipsius vultu sunt signa dolentis
Clausum pectore vulnus habet
Duros animi tolerare labores, ferre
Multum molestiæ, negotii facessens, vide heavy.

grim, vide rough and cruel.

a Grocer, vide Apothecary.

the ground, vide Field, and Earth.

a ground full of bushes and brambles.

Dumetum, Rubetum
Sentiretum, Lumetum
Locus spinis obsitus, vepribus vestitus, frutetum
Fruticetum, Vepretum
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quod ejusmodi nomina in etum finita, sunt derivativa, significantque primitivorum copiam & quasi sylvam quandam.

to grow, to flourish.

Vigere, Vegetare
Florere, Floriscere
Valere, Pinguescere.

to grudge or repine at, to murmur against.

Obstrepere, ἀντιχαρύειν
Recalcitrare sermonibus
Obloqui, Obgannire
Contradicere, Admurmurare
Obmurmurare, γογγύζειν
Submurmurare, ὑποτρεῖν
Respondere, Opponere
Occinere, Strepere
Submissa voce loqui
Ἐπιλέγειν, ὑπολέγειν
Submussitare, Reniti
Obstrigilare, Obacerare
Reclamare, Refragari
Contrarium dicere
Replicare vulgò dicitur
Submissim expostulare ut est servorum erga Dominos, vide to murmur.

a table-guest.

Aliena sectari prandia
Myconiorum more se conviviis ingerere
Mensarum assecla
Aliena vivere quadra
Tibicinis vitam agere
Αὐλῆτος βίον ζῆν
Lauti quidem, sed alieno vivere sumptu
Instar muscæ vel muris, aliena delectari mensa
Hinc vulgò, Umbras vel Cœnipetas vocamus, Smelfeasts. Qui Græcis ἀυτό-

ἀνεπίκλητοι, μοῖραι, ἀκλητεύσιτοι, αὐτοκάλυβοι, dicuntur qui non vocati, sed ventris causa aliorum se ingerunt conviviis, ut paraliti
Convivam, umbram ducere σκιὰν ἄγειν
Umbram adducere, apud Eras.

Gulfulness, vide Subtilty

Craftiness and Falshood.

a Gulph, a Swallow, or a bottomless pit.

Voragines
Βάραθρα, Barathra
Profunditates immensæ
Altitudines aquarum
Abyssi ἄβυσσοι
Altus, profundus Deep.

a Gullygut, vide Glutton.

Guns, vide Artillery.

Gun-powder.

Sulphur nitratum
Pulvis tormentarius
Pulvis nitratus, nitrarius
Salpetri, Salnitrum, Saltpeter.

a Gun-stone, or Pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius, ferreus, saxeus
Sclopæ, glandes plumbeæ sphærulæ, plumbi, plumbatæ minores sunt, small pellets.

Gutters, Chanels, Conduits, or Cocks.

Imbrices, Imbrica, Canales
Τρυγόνες, Canaliculi, Stylobatæ
Aquagium & Aquæ-ductus water-pipes.
Tubi & Tubuli, Græcè dicti Siphones, filiphunculi, Salientes, apud Vitruvium, cæci ductus, exiguæ fistulæ sive aquæ-ductus, κρουνοὶ, vel potius fistularum capita
Masti, ubera fistularum, apud Cassiodorum.

H

a Hackney horse.

Tutco onis, m. g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis, Rumigistus
Halaberda apud Eras. omnium ferè apparatorum & stipatorum Principum est in usu
Securis Amazonia vel Romana.

a Halter, vide a Rope.

at Hand, before the door or gate, in presence.

Pro vel in foribus esse
Ἐπὶ θύραις
Περὶ τὰς θύρας εἶναι
Instare, Adesse
In proximo esse, vide to approach.

it is in your Hand, vide power.

a Handkerchief.

Strophium, secundum Vallam
Sudarium, Sudariolum.
Reticulum, à Cic. vocatur,
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, ut pannicellus
Panniculus emunctorius
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum πάνος λινοῦς.
Strophiolum, apud Eras.
Ἡμιτόριον, apud Pollu. pro sudario utrinque fimbriato.
Pannuletũ, apud Varronem

Handsomeness, Fairness, Comeliness.

Forma, Pulchritudo
Formæ præcellentia, dignitas
Venustas, Speciositas
Species, κάλλος
Κάλλος, εὐμορφία
Decor, ôris, producta.

to Hang, to tie up.

Agere in Crucem vel in cruciatum apud Salust.
Cruce afficere, ornatius quàm Crucifigere
Ligno suspendere
Tollere in Crucem
Omnes eadem tractare pertica, To hang them all together
Efferre in crucem
Sustollere in altũ stipitem affigere, suffigere cruci, σταυροῦν
Crucifragio, plexum furcis suspendere
Frangere alicui gulam
Dedere, dare cruci.

to Hang himself.

Laqueo vel inedia sibi consciscere mortem, ἀπάγχεσθαι
Dare se in laqueum
Facere se penulam

Et longam ex ſe facere literam, Plaut.

to be Hanged.

Laqueo vitam finire
Animam laqueo claudere,
Patibulo ſuffigi, adfigi
Collum, guttura laqueo ligare
Aptare vincula collo
Suſpendi, Interſte mori
Implicare colla vinculis
Suſpendio interimi, perire
Laqueo fauces innectere
Sublime putreſcere, Comicus
Elidere fauces laqueo
Nihil intereſt, an humi an ſublime putreſcam
It guttur per laqueum
Strangulare ora
Claudere vocis iter
Præfocare animæ viam
Appendi, ſuſpendi in patibulo, in cruce, Agi in crucem
Patibulum veſtire
Configi in ligno
In arbore vitam ponere
In crucem ſubigi, ſuſtolli
Abſtuliſſe nobis Johannem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned: putteth them to death.

Lictor ſeu lorarius, à ligando ſic dictus: ſolebant enim lictores, Conſulis miniſtri, primum Virgis vinctum reum cædere deinde ſecuri ferire
Carnifex, quod carnes ex homine faciat
Ἀνδραποδιστὴς ἀνδραποδοῦ
Miniſter publicus, quem δήμιον Græci vocant.
Tortor
Spiculator, ξυστοφόρος
Quæſtionum, id eſt, torturarum præſes
Pœnarum exactor
Agere carnificem, facere carnificinam. Plaut.

Happy, vide Lucky.

to Happen by chance to come to paſſe.

Uſu venire, Contingere
Accidere κατὰ τύχην
In rerum naturam cadere, pro interdum accidere, Quintil.
Obtingere, Evenire
Cadere, Cedere
Non omnia cedunt ſecunda, Cæſar.

Hard.

Durus, σκληρὸς, Aſper
Saxeus, Lapideus, Ferreus
Chalybem & adamanta citius emollieris quàm illius animum
Adamantinus
Ferri & chalybis vincens duritiem
Ἀδαμαντινος. Proverb.

Hardly, vide not Lightly

Hardneſs.

Durities
Duritia robuſtiſſima, invicta. Sol. de Crocodilo
Tantæ firmitatis, duritiei cutis, ut ictus quovis tormento adactos repercutiat
Idem de tauris Indicis: Tergi duritiâ omne telum reſpuunt.

Hardy, one that can well abide or endure any pain.

Patiens inediæ & algoris
Patientiſſimus laborum
Indefatigabilis
Cujus corpus ad omnem laborem occalluit
Socratis callus, Proverb.

to wax or become Hard.

Indureſcere, Indurere
Dureſcere
Tranſire in teſtaceam duritiem
Durum fieri, σκληρύνεσθαι
Concreſcere, Condenſari
Lac vel aër concreſcit.

Hardy, vide Bold.

to Hearken diligently, vide Hear.

a Harlot, vide Whore.

to keep Harmleſſe, vide to Recompenſe.

Harp, a Lute.

Cithara, κιθάρα Fides
Lyra, Chelys, χελύς
Teſtudo, ex qua Mercurius citharam fecit
Barbitus velum, multicordis

a Harper, a Lute-player.

Citharœdus, lyriſtes, lyricrepa lyricus, fidicen qui cithara, fidibus canit.

to play on the Harp.

Cantare cithara
Pellere lyram
Percutere pectine citharam
Pectine, id eſt, plectro pulſare, apud Virg.
Sonora cithara fila tangere

Citha-

Citharizare, κιθαρίζειν
Ludere citharâ, Docere aliquem fidibus, to teach to play.

to Harrow, to break clods in the field sared, and cover the corn.

Occare, Erare
Glebas comminuere, Βῶλο κοπεῖν
Ligone, rastris, glandes, glebas rimugere
Semina crate dentata operire
Rastris terram domare, perfodere, occludere
Rastris terram rimari
Satrire & Sergulare.

a pure Heart, vide a clean Heart.

Harvest, Harvest-time.

Messis, Vestitus messibus ager
Nudata acceperat arca messes
Larga provenit messis
Congestas area cepit opes
Florent segetes & area dives
Maturis albescit messis aristis.

a Hasle-nut, vide Filberd.

to make Haste, to Hie, to come or go quickly, or speedily.

Festinare, σπεύδειν
Celerius, Ocyus exsequi
Accelerare, Percurrere
Properare, Advolare
Præcipitare viam
Maturare, recelerare adventum
Celeriter advenlare, accedere
Currere, Celerare gradum
Triptolemi currus accendere
Citò properare gradu
Volare, Metaph. Celerare
Citato, non testudineo, gressu venire, Apul.
Evolare per viam
Pedestribus cursibus præcurrebi
Brevi conficere viam longam, Cic.
Celeriare uti
Vrgere iter
Celeres movere pedes
Moras omnes abrumpere
Pellere, Tollere
Mora abest, Nulla est
Post minimum moræ
Popere vel rumpere moras
Cursim contendere
Ocyus properare, movere se
Venire, Ire curriculo celeriter
Δρομαῖος ἰλάδειν
Properare, abire
Moram omnem rescindere
Accurrere ad aliquem, Cic.
Tu si minus ad nos, nos accurremus ad te
Appropera e
Conficere spatium, Cæs.
Magno spatio incredibili celeritate confecto, with great speed.
Celeritatem adhibere, apud eundem
Facere se celerem, apud Plaut. pro Festinare
Vorare viam, apud eundem
Ruere ad forum, ad portas.

with all Haste, or Speed.

Summa festinatione
Quam ocyssimè
Celis quadrigis
Velis equisque.

Hastily, Speedily, in Haste.

Raptim, Properanter
Statim, Cursim
Curriculò Ex tempore
Ταχὺ, ταχέως
Subitò, Contestim
Tumultuanter, è vestigio, nulla mora facta
Citatò, Cito, properatim
Per transitum, ut dici solet
In transcursu, Perfunctorie
Tumultuariè, Festinatò
Propere, properanter
Σπουδαίως, Festinanter
Celeriter, velociter
Accelerate, Ocyùs
Omni festinatione
Sine mora.

a Hat, a Cap, or a Bonnet

Pileum πίλος, Pileolum
Pileus, pileolus sub genere masculino pro eodem ponuntur
Tegimen capitis operimentum, seu capitis velamen
Capillitium, ὀπισθία
Biretum, κρανίον
Galerus seu galerum à quibusdam pro pileo usurpatur
Casia, κασία, qua dictione apud Latinos Valer. Max. usus est a Hat with a broad brimme, utimur eo mea ad arcendum aestum
Insigne doctoratus galerum rubicundum
Pileum violaceum
Pileum instar pyramidis in fastigium acuminatum, a Spanish Felt.
Petasus, Vmbella
Σκιάδιον
Galerus stramineus ejusdem significationis cum Casia nam & apud Flandros e culmis tritici nectuntur galeri.

Cu-

Culi› apud Jul. Capit. genus pilei viatorii

to Hate, vide to Envy.

great Hatred, old grudge, or displeasure deeply rooted.

Diſſidium amarulentum, acre
Odium capitale, Agreſte
Atrox, pernitioſum
Implacabile, Acerbum, Cæcum
Odium Vatinianum, Novercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum
Simultas pertinax, Aſpera
Vetus atque antiqua ſimultas
Bellum internecinum, apud Liv. & Plin. Deadly war
Funeſtum, atrox
Bellum irreconciliabile
Ἀσπονδος πόλεμος
Initiale, perpetuum, archidemicum bellum, biennale, vide Envy.

to bring in Hatred.

Parare, generare invidiam
Favorem adimere
Furialiter odiſſe
Creare, incitare odium, Cæſar.
Concitare offenſionem, odium
Parare odium & diſſidium
Conflare invidiam, odium
Odiis nefandis exedere aliquem
Certare odiis
Concitare invidiam
Tale dictum illi peperit invidiam
Verbo ſibi conflavit odium amaro
Magnas odii ſui fecerat acceſſiones, Cæſar.

Hateful bribery, vide hated of all men.

a Haven.

Statio, ὅρμος, Portus λιμήν
Navale, Navium ſtatio ναύσταθμος
Navalia oſtia pro portu marino ponitur. Porro Hyberna, ſeu hybernacula non ſunt navium ſtationes, ſed loca in quibus milites faciunt ſtationes menſibus hybernis

to come, to enter in the Haven or Port.

Tangere littora ponti, Oſtia maris
Littora tenent fauces
Accipere tellurem
Arva tenere, carpere
Rates arenis inferre
Advertere proras
Ripam fœlici tangere portu
Littora præripere
Ad litus pervenire
Vertere ad littora puppes
Provehi portu, Portas intrare
Portu ſubire, conſidere
Anchora de prora jacitur ſtant littore puppes
Deferri in portus
Littora ſubire
Oram, ſolvere funes
Naves, Retinacula
Claſſem, Vela
Portu ſe condidit alto, & plenis ſubit oſtia velis
Inque tuo celerem littore ſiſt. gradum
Seſe ad littora præceps cum fletu precibuſque tulit

to depart from the Haven.

Ab littore funem rumpere
Digredi oris
Littore deducere naves
Littora deſerere
Allabi oris
Obvertunt pelago proras, dente tenaci anchoras fundabant, & littora curvæ prætexunt puppes
Advertere puppim ripæ

the Haunch, vide Buttocks.

to go a Hawking, or Birding.

Avibus inſidiari, aucupari
Pedicas ponere
Inſidias moliri aviculis
Aves viſcata fallere virga

Hazard nothing to Fortune.

Hortor, ſuadeo, ne fortunæ fidem habeas, confidas, credas
Ne eam ſtabilem, firmam, certam conſtantem ducas
Ab ea caveas, cautéve cum illa agas
Ut illius inſtabilitatem, leviratem, inconſtantiam, varietatem, mutationem, vari caſus, viciſſitudinem extimeſcas

the Head.

Caput, Capitellum, Sinciput, the forepart of the head
Occiput & Occipitium the hinder part of the head
Pala annuli, a ring head
Cephali vel Cephalis

Caput efferre, quatere
Tollere, Abdere
Perferre, subdere, occulere
Vertex, the head or crown of the head.
Capito, caput turpe, gravatum, tardum, a sogging head.

to behead, or cut off the head.

Truncare, D. truncare
Amputare, Præcidere caput
Capite plecti, Orbari
Avulsumq; humeris caput & sine nomine corpus

Headlong, vid. timaro sedly

of his own head, vide without help.

to heal, to cure.

Ægroto salutem reddere
Lethales morbos, ἰτabem de corpore pellere
Membris ægris omne morborum genus deducere
Reddere, restituere sanitati pristinæ
Dare, reddere salutem, Sanare
Medicari, Mederi
Sanum aliquem facere
Sospitare, Servare
Incolumem servare, vide to cure

to heal, to cure wounds

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuspidis ictum, Virg. vulnus obligare, fovere oleo, vide to cure

to be in good health to live in prosperity.

Athletica, pancratica, firma, bona esse valetudine, prospera, fœlici, fausta, non infœlici &c.
Uti firma, nimis commoda, valetudine
Valere, ὑγιαίνειν
Basilicè agere
Valere ex animi sententia
Valere pancraticè
Basilicò, athleticè, pugilicè, commodè, bellè
Bona valetudine esse
Εὐπαθεῖν
Fœliciter, hilariter vivere, habere
Secundis rebus uti
Gliscere in eadem significatione apud Columel.
Ex animi sententia vivere, habere
Bene habere
Præclare & bene dicitur nobiscum agi, vide whole

to recover Health, vide wax strong.

a Heap, a great deal, or a great sort.

Cumulus, Strages
Agger, Acervus
Strues, Conglomeratio
Congeries, σωρός
Congestio

in Heaps without order

Turmatim, Acervatim
Armentatim
Gregatim, ἀγελαδόν
Conglobatim, Turmatim
Catervatim, Agminatim
Κατ' ἴλας, ἰλαδόν, Partim, Apul.
Castellatim, apud Liv.
Cumulatim, Cumulatè

Hair.

Crines, Pili
Cirrus Curled hair
Θρίξ, Capillamentum
Lanugines primæ
Capillitium, Cæsaries
Coma, propriè mulierum
Capilli, Capitis propriè sunt pili quemadmodum cinni, unde cincinni, quos Martialis annulos vocat

curled, crisped, or broidered Hair.

Cirrus, Capilli intorti, crispi
Calamistrati crines
Calamistro torquere capillos, to curle the hair.
Calamistrum focale, the iron wherewith the hair is curled
Calamistrarus puer, cirratus, crispus, crispulus, annulatos habens capillos, that hath curled hair

to let the Hair grow

Barbam capillumque submittere, apud Sueton.
Barbam promissam gestare
Cæsariem promittere
Τὴν κεφαλὴν ἀφιέναι, apud Philost.
Componere cæsariem, cinnos, crines, to trim or dress the hair.
Ἀκροκομᾶν (e
Comæ curandæ operam d
Comam implicatam extricare

to cut the Hair, vide Pole the head.

to plat the Hair.

Dependulos cincinnos ornare
Intorquere capillos

Nedere:

Nectere cincinnos
Καρὶ ἀλλο πλέκειν, Alienis capillis verticem struere Hier.

to hear to perceive, to understand.

Audire, Tenere, ἀκούειν
Auscultare, cum accusat.
Inaudire pro perfectè audire, apud Cic.
Ad vocem alicujus aures subjigere, animum advertere
Arrectis auribus stare
Capere, Intelligere
Percipere, Sentire
Exaudire, nonnunquam pro simplici ponitur
Perficentiscere, Accipere
Auribus haurire, capere, accipere
Demittere in aures
Aures patefacere, pro audire, seu credere apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis
Aures arrigere, accommodare admovere, adhibere applicare (tem
Attentam advertere mentem
Figere animo dicta alicujus
Animos adhibere
Voces percipere mente
Pendere ab ore narrantis
Reponere sensibus
Captare voces
Auribus recipere, condere
Aures afferre, præbere, intendere dictis, verbis, vocibus (cibus
Libere auribus
Avidè auscultare.
Quæ dicam animis advertite vestris
Accipite animis atque hæc mea figite dicta
Accipite hæc animis lætasque adhibete mentes, to hearken diligently
Olfeci, Accepi, Didici, to hear say
Increbuit apud me Auditione acipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoscere
Populi niti rumoribus, Cic.
Romam cum venissem, tenuem quidem auditionem ea de re accepi
Accipere fama aliquid, Plaut.
Vidi, non ex audito arguo

to hear gently to grant.

Exaudire, & inaudire pro bene & perfectè audire
Precibus alicujus dare
Favere, annuere, succumbere
Efficere preces ratas
Audire precantem
Audire, pro audita concedere, apud Virg.
Votis succedere alicujus
Parere intercessori, apud Cic.
Petenti cedere
Excipere preces
Precibus moveri
Flecti, vinci, vide to grant

Heat, warmth.

Calor, Æstus, Cauma
Καῦμα, Fervor
Calor vehemens
Sol acer, fervens, flagrans
Solis flagrantis ardor
Soles pro æstu
Incitatissimus calor

the Heaven or firmament, or Sky.

Cœlum, οὐρανὸς
Æther, αἰθὴρ
Olympus, Astriferæ sedes
Sedes Olympica, beatorum
Divorum mansio, requies, domus
Superiorum limina, Astra
Arx ætherea, aurea, cœlestis
Sydera, cœlestiaque regna
Sinus Abrahæ, Solũ cœleste
Regnum cœlorũ, Paradisus
Polus, πόλος, axis (Virg.
Altus pro cœlo ponitur à Maia genitũ demittit ab alto (sii
Aula astrifera, Campi Elysii
Magni tecta tonantis, regalisque domus
Celsa Deus sedet arce

to go to Heaven.

Migrare in cœlum
Astra subire, Scrutari
Superos petere (re
Rectà ad cœlum contendere
Superas evadere ad auras, Virg. (tio
Beatorum conjungi consortio
Cœlestis patriæ munera læta subire
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire (ri
Æternæ vitæ exordia sortiri
Astriferas post fumera scandere sedes
Sedis & securitatis æternæ portum petere
Æthereas post fata subire domos
Inferri Abrahæ sinu
Astriferum ire in axem
Conscendere ad æthera
Ascendere in Cœlum
Cœlum ingredi
Volare, evolare in cœlum
Ad cœli palatiũ ascendere
Migrare ad cœlum
Stola immortalitatis indui, vestire (re
Ad fœliciora regna transire
Æternæ gloriæ coronam accipere
Perpetuam transire ad vitã
Cœlesti gloria coronari
Æternæ beatitudinis mansionem recipere
Æthera petere
Abjecto corporis exuvio in angelorum demigrare consortium
Elysios invisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ
E corporis diversorio in cœlestem domũ migrare
Rectà in campos Elysios

demigrare, abire, ut poëtæ arbitrantur, putantes animas è corporis hujus domo migrare ad campos Elysios
Penetrare summi limina celsa poli
Cœlicolum tecta subire
Cœligenum ascendere sublimia tecta

to take into Heaven.

Gloriæ Olympi facere participem
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre
In beatorum recipere colonium
Mundi pressuris eximere
Venenatis diaboli faucibus liberare
Laqueis sæcularibus exutum paradiso restituere
Cœlo accipere, apud Virg.
Astrifera aulæ limina pandere

Heavenly dwellers, vide Dwelling, &c.

Heaviness, grief, trouble, sadness.

Difficultas, Labor
Dolor, Luctus
Ægritudo, Tristitia
Æruumna, Sollicitudo
Afflictio, Amaritudo
Acerbitas, apud Cic.
Cura animum discruciat
Scrupulus, Molestia, Negotium
Nodus & Moles, per met.
Crux quoque Latinis ponitur pro re omni, quæ molestiam adfert.

Heavy, weighty, grievous.

Grave, Arduum
Laboribus ac miseriis adflictum
Ponderosum, Onerosum
Colosseum vel Colossicum
Operosum, Difficile
Haud facile factu
Negotiosum, in quo multum negotii est ac laboris
Maximæ difficultatis, acerbum
Molestum, magni laboris
Laboriosum, intolerabile
Aditu periculosum
Factu perquam difficile, vide Grievous

a Hedge, a Mound.

Septum, Sepes vel Seps
Sepimentum, Vallum
Ἐπαμβῶν, Macera
Περιφράγμα

to Hedge, vide to enclose.

the Heel.

Calx, sub genere masculino
Calcaneus
Calcaneum, πέρνα
Pernio, Græcis Chimetlon, the kibe in the heel

a Hag, a Fairy.

Incubus, Dæmon, Insultor
Ephialtes, qua dictione Valerius Max. apud Latinos usus est.
Pnigamon, πνιγαῖον, ἀπὸ τοῦ πνίγειν, vide Fairies

the Hell.

Infernus, Inferus
Erebus, Tartarus
Avernus, Infera
Geenna, Græci scribunt sine aspiratione media; Hebræi, Ghennam
Stygia palus, Orcus
Fossa infernalis, Phlegeton
Sine sole domus, Virg. Acheron
Damnatorum locus
Styx, Cocytus
Chaos Tartareum, Barathrum
Sulphuris amnis in versibus Sybillinis
Infernæ & inferæ sedes
Stagnum igneum ac sulphureum
Lacus sulphureus
Umbræ Tartareæ
Tartareus Phlegeton, Fœda palus
Lacus Phlegetonius
Inamabile regnum
Puteus infernalis, ἄβυσσος
Plutonis seu Ditis regnum
Tartarea sedes, atque ostia Ditis
Vallis tenebrarũ, caliginis
Lacus inferior in Sacris
Phlegeton, Cocytus, fluvii sunt infernales ut Styx & Acheron
Loci pœnarum, tenebrarũ
Extremæ tenebræ seu exteriores
Sceleratorum sedes ac regio
Janua nigra, Propertius
Panditur ad nullas janua nigra preces
Carcer tenebrosus, cœcus
Oræ Charibdis
Fœculentus, terrestris alicui carcer
Igneus fluvius
Hypogæi claustra Barathri
Infernalis, Tartareus, Avernalis fluvius, seu amnis, &c. Stica
Reliqua require inter Poë-

Hell fire.

Ignis gehennæ
Tartarea flamma
Ignis infernalis
Æternum, extremum supplicium
Horrenda extremaque internecio, Budæ.

to go to Hell.

Inferos adire lacos

Nigros

Nigros viſere manes ante diem
Ad Cocytum demigrare
Obſcura regna ſubire
Ad Tartara pergere, petere
Plutonis ſub terra in viſcere ſedes
Ad δεῖν δόμον ἠερόεντα βαίειν εἰσαῦθις, ut eſt apud Homer.
Paludem ignivomam gehennæ hæreditare
Stygias pervenire ad oras
In ignis æterni abyſſum corruere
Ditis, defunctûm accedere regna
Ἀπορθήμενον δόμον δόμου ἀϊδος εἴσω, ut eſt ſapud eundem

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere
Ψυχὴν εἰς ἀϊδος προϊάψειν, Hom.
Æternis objicere malis
Deturbare in avernum
In vel ſub triſtia tarta aferre
Demittere orco aliquem
In Tartara dejicere
In averni barathrum, in Acherontis tenebras dejicere, mittere
Τὸ πραιπῶν
Detrudere ad Stygias pœnas, & averni tartara Ditis, Virg. Æn. 7.
Hinc via Tartarei quæ fert Acherontis ad undas
Ducere, præcipitare in infernum (Hell
Εἰς ἀϊδαο κατασεῖν to ſend to
Mittere ad Orcum
Animam trahere ad præſepia Ditis
Sculi ſordibus prægravatum in flammas tartareas demergere
In Phlegetontis præcipitare fluenta, dehiſcere, tetra ſub Tartara rapere
Chaſmata, tellure dehiſcente vivos in infernum demittere
Profundâ demergere abyſſo, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores
In profundum Tartarorum relegare

the Devel of Hell.

Dis, ditis
Tenebrarum Præſes, Pluto.
Πλούτων, Orcus
Summanus divitiarum & inferorum deus: ſummus inter manes dictus, Ovid.
Summano templa ferunt
Apud Plutonem agere, to be in Hell
Apud inferos habitare
Colere regiones Acherontis

Hell Spirits

Dæmones, Demonia, Manes, Lemures

to Help, to aid to aſſiſt.

Subvenire, Succurrere
Auxilium dare, ferre, præbere, præſtare
Auxiliari, βοηθεῖν
Juvare, Adjuvare, Adjutare
Offerre ſe alicujus neceſſitati, inopiæ; ſupportare
Adjumento, adminiculo, præſidio, ſubſidio, auxilio eſſe
Adminiculari, Opitulari
Opem ferre celerem
Adſpirare, Sublevare
Allevare, Relevare
Patrocinari, Adeſſe
Tueri, παραϊνεῖσθαι
Afflictos, miſeros, conſilio & re juvare
Tutari, Adire
Conferre opem miſeris
Suffragari
Commodare, dare operam alicui, Plautus
Subſidium præſtare
Συμβοηθεῖν
Suppetias ferre
Præſto fuit multis
Defendere, Aſſiſtere
Adferre adjutamentum, præſidium, auxilium, opem, manus alicui
Manus adferre, dare, ſocias vel auxiliares
Rebus ſuccurrere læſis, rebictis
Facere adjutorium, Suet.
Opem præbere, præſtare
Ire, venire ſubſidio, apud Virg.
Ire ſuppetias, apud Cæſ. to go ſuccour or help one
Ferre pedem, apud Virg.
Ferre ſimul Faunique pedem, vide to be profitable

to Help one another.

Mutua opera juvare
Succurrere mutuo
Mutuas tradere, commodare operas
Se invicem mutuis juvare officiis
Condicere operam, to promiſe help, & offerre auxilium, i. e. polliceri
Non tuo marte
Non ſine Theſeo, not without aid

Help, aid, or aſſiſtance.

Auxilium, ſubſidium
Suppetiæ, βοήθεια
Præſidium, Opitulatio
Adminiculum, Suffragium
Subventio Juvamen
Auxiliamen, adjuvamentũ
Anchora, Opitulamen
Opem in obliquo
Adjutorium, Tutela
Copia, Terent.
Patrocinium, Defenſio

Opera subsidiaria, apud Erasm.
Beneficio alicujus, id est, operâ, apud Ciceronem

to require or demand Help

Auxilium, subsidium petere, implorare, efflagitare quærere
Invocare suppetias, auxiliares manus, opem
Auxilia cogere
Opitulamen rogare
A superis poscere opem
Quæritare, apud Apul. & alios
Sollicitare Deos
Vocare auxilio Deum
Vocare auxilium
Operam deposcere
Auxilium vocat & duros conclamat agrestes

Without help, vide without

With the help of God, vide God willing.

Heralds of arms, vide Posts.

to harbour, vide to lodge.

a Harbinger, one that appointeth lodging for a Princes train.

Metator seu designator hospitiorum, quem vulgus Foraneum vocat
Epidencticus vel Epistathmus

Heretofore, in times past.

Antiquitus, ἐκ παλαιῶν
Bonis temporibus, apud Cic. in Offic.
Apud majores nostros
Memoriâ patrum
Olim, præteritum tempus significans sicut, quondam, πάλαι, Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus
Jam olim, & olim jam, Long before
Quampridem

Hereafter, in time to come.

Inde, Deinceps, ἐκ τότε
Ex hoc tempore
Post, Posterius
Postea, μετὰ ταῦτα
Olim futurum tempus significans
Posthac, Postmodum
Postmodo, Amodo
In futurum, in posterum
Demum, Denique
Dehinc, ἐξείης
Poëticè pro, ἐξῆς
Ultra, post hoc tempus

Hereafter better success, or a better luck, and fortune.

Tempestatem excipiet serenitas
Post tenebras lux atque serenus dies
Spes meliora dabit
Succedet tranquillitas
Flebile principium melior fortuna sequetur. Ovidius
Turbulentos motus convertet Deus in tranquillitatem
Malis dabit Deus his quoque finem, Virg.
Illuceſcet optata tranquillitas
Post hæc meliora speramus
Tempora post mœsta, læta fuit dies
Post nubila Phœbus
Grata superveniet quæ non sperabitur hora
Læta tristibus succedent
Aurea remeabit Saturni ætas
Melior posthac fortuna adveniet
Post tempestatem, noctem, dici serenitas illuceſcet
Oculis mœstitia caligantibus grata aura illuceſcet
Forsan melioribus annis sæcula læta aderunt

an Heritage.

Hæreditas, Hæredium, Hærodiolum, Prædium, Patrimonium, Successio: vide unmoveable goods

greedy after an Heritage, or another mans living.

Hæredipeta, Vultur
Captator testamentorum
Vulturis umbra γυπὸς σκιὰ
Inhians testamento
Moriturum blanditiis, muneribus aut aliis quibusvis artibus subornans, ut hæres instituatur
Obire hæreditates, fundos, æva vicini, pro aucupari, captare, Cic.
Persequi hæreditatem, apud Terent.
Hæreditates captare alienas, Hieron.

an Herring.

Allec, aut, ut nonnulli volunt, Halec per asperationem et unicam l.

Arenga,

Aranga, Alleca
Manis, Μανίς, vel Manas, Halecula, à Σπρατ

a red Herring

Alec infumatum
Aranga passa
Reburnus & Ruscupa à plerisque pro eodem ponuntur

Hitherto, vide until now.

Hither and thither, high and low, to and fro.

Sursum, deorsum. Huc & illuc
Ultro, Citroque, Cic.
Rursum, prorsum, ἀνω κ) κάτω
Per um ordine conturbato
Hac illac circumcursa, Terent.

to Hide, to cover, to keep close.

Celare, Abdere
Obducere, Abstrudere
Operire, Condere
Abscondere, κρύπτειν
Recondere, Occulere
Occultare, Occludere
Occultum habere
Involvere, Retrudere
Ab oculis removere
Tegere, Contegere
Obtegere, Supprimere
Velare, καλύπτειν
Abdere se
Abstrudere se in angulum
Abdere se in tenebras
Fugere vulgus
Carere publico foro
Fugere congressus hominum, Cic.
Non venire in forum
Abdere se domum, rus, in sylvas
Abdere domo, speluncis
Fugitare, Subtrahere se
Conjicere se in tenebras
Confugere in cavernam
Quærere latebras, diverticula
Publico abstinere, Fallere
Livius qui per biennium fefellerat, id est latuerat

to be Hid, or lie hid.

Latere, Latere tecto
Latitare, & Delitescere

Hid, kept close.

Occultus, Abditus
Latens, Cæcus
Condit us, Absconditus
Crypticus, Tectus
Ἔνκρυπτος

to Hie, vide to make haste.

High, aloft.

Excelsum, Celsum
Eminens, Æthereum
Arduum, Exaggeratum
Percelsum, Summum
Altum, ὑψηλὸν, Aëreum
Procerum, Elatum
Editum in altum
Præruptum, Sublime
Excitatum humo

to appear, to seem High.

Elucere, Emergere
Excedere, Prominere
Eminere, ὑπερέχειν
Minari, pro imminere, apud Virg.
Geminique minantur in cœlum scopuli
Assurgere, Extolli
Attolli, Educi
In altum surgere
Efferri, efferri in altum
Efferri in aërem
Dum petit infirmis miniùm sublimia pennis
Superare humeros, fastigia rectis, culmina
In luminis auras altè subvehi (rare
Aliquem toto capite supe-

a little Hill, a Hillock

Clivus, Monticulus
Collis, Colliculus (mens
Tumulus, quasi terra tumefacta, λόφος

to Hinder, to let, to offer wrong.

Obsistere, Offendere
Ledere, impedimento esse
Non conducere, si referatur ad naturale temperamentum, ac corporis accidentia, ut illud non conducit stomachi coctura, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem
Obesse, Officere
Nocere, incommodare
Incommodo afficere, vel damnis
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre, ἐλαττοῦν
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic.
Malefacere, & maleficium facere
Incommodum ferre, invehere, importare
Dare damnum, seu jacturâ dare, pro quo ineptientes facere damnum dicuntur
Malum dare, apud Terent.
Incommodis afficere, apud Cic.
Incumbere in alicujus perniciem
Malitiosis insidiis, clandestinis dolis perniciem machinari, to go about for to do Wrong
In mutuam perniciem ruere, Eras.
In alterius perniciem ju-

cundus incurrere, malum ſtatuere, ſcelus concipere
Machinari perniciem, necem alicui
Petere alicujus caput
Moliri mortem, lethum alicui
Ire in aliquem

Hypocras.

Melicraton, μελίκρατον
Vinum hippocraticon, diſtillatum te tio. Aromaticus
Myrina vel Myriva
Vinum aromaticum

Hire, vide Reward.

Hiſtories, or Chronicles.

Hiſtoriæ, Commentarii
Faſti, Libri veteres
Res geſtæ
Scriptura, Regiſtra
Diaria, Annales
Ephemerides
Ἐφημερίδων δόγματα
Chronicatorium
Monumenta rerum veterũ temporum, locorum, hominum, rerum geſtarum
Libri exemplorum, rerum memorabilium
Anniverſaria
Breviarium, Summarium
ompendium
Epitome, ἐπιτομὴ, vide Writings

to write Hiſtories, or Chronicles.

Hiſtoriam ſcribere, texere, contexere, in ordinem diſponere
Rerum geſtarum ſeriem deſcribere, narrare oculis ſubjicere, memoriæ prodere
Acta componere, Hieron.

to hit the Mark.

Scopum vel ſcopulum ferire, tangere, adſequi, ictu directo ferire, ſagitta contingere
Τὸ σκόπου ἐφικνεῖσθαι
Metam attingere
Jugulum ferire

to Hit or daſh againſt ſomething.

Illidere, offendere, allidere
In offenſiones incidere, Incurrere
Intorquere, Impingere
Συντρίπτειν, προσβάλλειν
Quis tam Lynceus, qui nuſquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedem, ad lapidem, Cic.
Saxo, ceſpitibus duris, occurrere

to be, or wax hot or warm.

Ardere, Exardere
Ardeſcere, Exardeſcere
Calere, Concalere
Fervere, Incaleſcere
Æſtuare, Exæſtuare
Κυμαίνειν
Calorem ſuſtinere, flagrare
Æſtu & caniculæ rabie excruciari
Colorem pati, tolerare
Canis ortu, flagrantiſſimis ſolibus, flagrantioribus radiis, exuri
Fervere, χαυσωτίζειν
Calore effervſcere, torreri
Sole aduri, excandeſcente die
Dum calet & medio ſtat ſol altiſſimus orbe
Pulverulenta coquat maturis ſolibus æſtas
Infenſos avertere æſtus
Caloribus ſolis exuri, ſolis æſtu ingraveſcente
Solis æſtus eſt ſubmoleſtus

a Hog, a Swine.

Sus, ὗς, Sucula
Porcus, χοῖρος, Porcellus
Porca, Porcetra, a Sow
ſeropha quæ ſæpius
Verres, a Boar
Maialis
Porcus caſtratus, a barrow Hog
Nefrens quod nondum frendere, hoc eſt, fabam frangere poſſit, ut Varro ait
Sed porcellus lacteus ſubrumus qui & orthagoriſcus dicitur
Porcarius, Subulcus, porcorum cuſtos
Porcile, Hara, Porcorum ſtabulum, a Hogſtie

to Hold, to keep.

Tenere, Continere
Mordicùs tenere animum, ſententiam
Tenere ſe domo
Tenax morbus
In amiſſis aliquid tenere

to Hold under, vide to keep in and refrain.

Holy day.

Dies ſolennis, Dies feſtus
Dies feriarius, Feſta lux
Religioſa dies
Feſtum ſubſtantivè, ἑορτὴ
Feriæ feriarum, pluraliter
Dies ceſſationum ab oper:

at Home, or in my houſe.

Domi, οἴκοι
Intra paternos parietes
Intra domeſticos parietes
In domo, ἐν τῷ οἴκῳ

to tarry, to lurk at home.

Perpetuò domi deſidere

Rara

Rare prodire
Domi, conchæ in morem, suo vivere lucco
Erecto ventris calces domi calefacere
Domi se continere

Hunger, vide Hunger.

to Honour, to worship, to reverence.

Venerari, assurgere
Veneratione dignari
Σέβειν, Revereri, Colere
Observantia prosequi
Observare, Applaudere
Honore prosequi, Excipere
In honore habere, ἐν τιμῇ ἄγειν
Honorare, Honestare (γεραίρειν)
Honorē impendere, habere
Suspicere, ἀποβλέπειν
Admirari, apud Virg.
Magnificare, Honore amplissimo ornare, prosequi
Honoribus augere, cumulare, ornare, quod promovere vulgo dicitur, to promote, to advance.
Παρέχειν εἰς ἀξίωμα ὀνασόπτε, ἐπ' ἐξουσίαν ποιεῖν
Gloriam dare, Cic. ut mihi illa omnia immortalem gloriam dederint
Ornare aliquem insignibus gloriæ
Exornare aliquem prætura, consulatu
Novo augere honore
Afflare honorem, Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promovere
Exaltare, Sublimare
Καθίστασθαι ἐπ' ἐξουσίαν
Constituere in authoritatem & potentiam
Honorificare
Honorem exhibere, præstare
Onerare officiis, honoribus
Genua flectere
Inclinare caput omnibus theatris
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim
Honorarium, neutiquam despicabile, offerre
Pro numine colere, to worship one as a Saint.
Aliquem famam rectum conservare, est alicujus honorem (ut vulgus loquitur) tueri, Cic.
M. Curium famam rectum, ut aiunt, ab omni incommodo detrimento, molestia, sincerum integrumque conserves.

to get honour, glory, praise, or dignity.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, consequi reperire, sibi adjungere, acquirere
Ferre, obtinere laudem, Cæs.
Ad dignitatem pervenire, provehi
Ire ad astra, Virg.
Pervenire in claritudinem magnam Sal. Propter scientiam rei militaris singularem, ad honorem amplissimum evocari
Omne ferre punctum, probandem omnium assequi, Horat.
Nancisci potestatem seu authoritatem summam
Colligere dignitatem, famam
Laudem sibi parare
Attollere fastigium
Provehi in altum
Lauream merere, adipisci
Dignitatem augere, amplificare
Gloriam comparare, adipisci, consequi
Nomen augere, vel existimationem
Extendere famam factis
In gloriam venire
Honores assequi, consequi

desirous of honours, vide Ambitious.

Honour, renown, glory, praise, or dignity.

Honor & Honos, κλέος
Excellentia, Celsitudo
Dignitas, Dignatio
Majestas, Claritas
Sublimitas, Fastigium
Amplitudo, Splendor
Celebritas, Magnificentia
Existimatio, opinio honesta
Μεγαλοπρέπεια
Μεγαλοφροσύνη
Honestas, Decus
Laus, Fama, δόξα
Gloria, Titulus, meraph.
Nomen ornamentum, Vide
everlasting renown.

Honourable, noble, worshipful, venerable, famous, excellent, passing good.

Honorabilis, σεβάσιος
Honorificus, σεμνὸς
Venerabilis, αἰδήμων
Venerandus, Excellens
Egregius, Præclarus
Præstans, Eximius
Præstabilis, ἀλλοφανὴς
Ἐξοχώτατος, Clarus
Inclaratus, Amplus
Colendus, Phocion
Reverendus, Probus
Probatus, Cic.
Adprobus, Gel.
Honorandus Honestus
Spectatus, Spectabilis
Spectatæ probatis vir
Vir, quo dubium, clariorene sit generis origine, an virtutibus
Diversis relucens virtutum ornamentis
Purus omnis criminis
Summum ecclesiasticæ dignitatis ornamentum
Vir omnium episcopalium virtutum genere cumulatissimus
Conspicuus, περιφανὴς

Cir-

Circumspectus
Insignis, Inclytus
Illustris, Celebris
Laudatus
Laude dignus
Ἄξιος αἰνῆ, laudabilis
Ἀξιέπαινος, αἰδοῖος
Vir integer, integræ famæ
Integerrimæ vitæ vir
Gravis & honoratus apud suos
Senio venerabilis
Ἐπαίνου ἀξιος, πολύαινος
Omni honore & favore dignissimus
Patriæ decus immortale
Bonus pro probo & justo apud Cic.
Vir numeris omnibus absolutus
Columen familiæ, the honour, the glory of the house, stock, or kindred, Terent.
Homo quantivis pretii, quavis re dignus, proverb.
Ἄξιος τῶ παντὸς
Multa laude dignus
Summæ integritatis
Singulari vitæ integritate
Insigni virtute præditus
Moribus integris
Iovis germen, ἐκ Διὸς ἔφυς
Ad dignitatẽ & gloriã natus
Insigni dignitate præstans
Vitæ ac famæ inculpatæ vir
Vitam degens nulla sinistri rumoris macula aut labe aspersa
Moribus ac vitæ probitate admodum excellens
Famam servans illibatam
Famæ hactenus incontaminatæ
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice
Summæ dignitatis codicillis ornatus
Ornamentis pulcherrimis cumulatus
Dignus Argivo clypeo, proverb.
Magnificis ornatus præconiis
Clarissimus, amplissimus vir
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diversum significantia, sed huc translata, quòd probi honestique viri epitheta sunt.

Honourable, vide Princely

a Hood, a Kerchief for a woman.

Rica, & Ricula diminutivum
Peplum
Calyptra
Tegmen muliebre
Calantica, ταμία
Calanticam capiti accommodare, apud Cic. to pin.
Calantica detrahere, apud Virg.

a Whore, a Harlot.

Scortum, Meretrix
Prostibulam, Scortillum
Communis mulier, Lyca
Propudiosa, Scortatrix
Vulgata omnibus seu pervulgata, apud Suet. Lycena
Pudicitiam in propatulo habens
Lupa, πεφιτταμένα γυνὴ
Quæstum corpore faciens
Prostituta mulier, Adultera
Prostituti pudoris. Mœcha.
Vulgato corpore, Pellex
Πόρνη ἡ ἐργαζομένη
Publicè merens
Diobolaris, apud Fl. in Mythol.
Quadrantica mulier
Recellicluniæ, apud Plaut. Alicar.
Cloacæ, metaph.
Subacta pluribus
Pellex, palace Græce, Concubina vulg.
Sui copiam omnibus faciens
Ignis apud Virg. Succubæ
Cuilibet se sternens, a common harlot.
Quivis admittens
Seraptiæ, Profedæ, ill favoured Drabs.
¶ Et meretrix sacrificularis seu prostibulũ, vel clonica sacrificorum, a Priests Whore.

a Whoremonger.

Scortator, Fornicator
Fornicarius, Meretricius
Gineo. Nequam, πόρνος
Leno, a Ruffin.

to play the Whore or Harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere
Alere corpus corpore, Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere
Dare se cuilibet, apud Teren. & Mar. pro prostituere
Corpore quæstum facere
Κοιμηπωλεῖν, facere
Ex turpi vivere quæstu
Vulgare, publicare corpus suum
Collocare se in vita meretricia palam, & domum suam patefacere omnium cupiditati, Cic.
Palam facere quæstum
Εἰν τῷ φανερῷ χρηματίζειν
Corpus palam ad omnes libidines divulgare.

to Hunt after Whores, vide Wawdery.

to Hope, to Trust.

Sperare, Spem habere, fovere, nutrire, pascere
Tenere, Lactari spe
Spe duci, Spectare
Spe erecti, attolli
Ἐχεσθαι ἐπ' ἐλπίδι

Expectare, prosperare, apud Cic.
Pendere spe animi
Figere spei pedem, Eras.
Spei figere anchoram, To trust wholly.
Omnia figere cogitationem, omnia studia, omnem curam, operam, industriam, omnem denique mentem in N. patrocinio, favore, authoritate.

to Hope in vain.

Pascere vanam spem, spes inanes, apud Virg.
Excidit spes id posse fieri
Inanem spem fovere
Bona spe aliquem ludere
Lactari spe falsa
Stultam dubia spem trahit mora.

a small Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma
Spes frigida, languida
Spem tollere, demere, adimere, expellere
Destitui spe
Spes macra, apud Persium
Cassa atque evanida
Spes mihi cassa cadit
Ψυχὴ μὴν ἐλπὶς.

I Hope, I trust.

Maxima spe teneor
Adducor in spem
Spes mihi magna subit
Spes est futurum, fore
Affecta spes est
Adhuc aliquis Deus nos respicit
Adhuc cœlum volvitur, proverb.
Lux affulsit, proverb.
Spero hinc affatim aut aliquam, i. spem ostendi, Cic.
Affulgens lætior spei aura recreat animum meum, Eras.
Spem habeo, ἐλπίζω
Spem capio
Spe erigor, trahor
Venio in spem
Spero fore
Ducor, Potior spe
Affulget, arridet, adblanditur nonnihil spei
Spes est, adest, superest, restat, relicta est
Affulsit mihi spes melior
In spem vocor, erigor fore
Summam, certam, non exiguam concipio spem futurum
Animus mihi præsagit, fidem facit.

a Horseman.

Eques, qui equo vehitur
Qui cursus equestres traducit
Qui instruit cursus equorum
Equo insidens
Equisessor oris
Equiso, onis: a Horse-keeper, or keeper.

Hospitality.

Frui alicujus domo, hospitio
Hospitem admittere
Considere domo
Hospitium servare
Præbere, accipere
Recipere tecto
Dare hospitium
Non habere fores oppositas
Indulgere hospitio.

an Hospital, or Spital.

Valetudinarium
Nosocomion, νοσοκομεῖον
Infirmarium dicitur, vulg.
Hospitalia, numero plurali, genere neutro ponit Vitruvius pro ædibus quæ hospitibus excipiendis destinatæ sunt. Græcis Xenodochia vocantur, in quibus peregrini hospitantur, vulgo Hospitalia, & egentium receptacula, ptochoduchea, seu hospitia.

an Host, vide Inholder.

an Army.

a House, a dwelling-place.

Domus, οἶκος
Ædes pluraliter, Nidus tecti pars pro toto, Cæsar.
Lar, apud Poëtas
Penates, οἶκος
Ædificium, Mansio
Tabernaculum
Domicilium
Limen, pars pro toto
Catul. labore fessi venimus limen ad nostrum tuum
In nostrum penetrale receptus
Focus pro domo privata ponitur
Habitatio, Sedes
Habitaculum
Culmen pro domo ponitur
Domus, δῶμος similiter synecdochicè
Domus monetaria, a Mint, ubi signatur argentum in nummos
Argenti officina, ἀργυροκοπεῖον.

at my House, vide Home.

to keep House.

Gerere rem domesticam
Familiæ curam habere
Curare domum, rem familiarem
Solerter, providè, utiliter rem domesticam administrare
Rem familiarem & parare & conservare
Parta tueri aptéque impendere
Domestici officii curis distingi

Tueri

Tueri rem familiarem, apud Cic.
Gubernare domum, vulgus dicit
Rem domesticam, vel ad rem domesticam attinentia curare
Frugi vivere, to live soberly.
Primam rei familiaris curam inire.

Houshold-stuffe.

Supellex, ἐπίπλοι
Res domestica, familiaris,
Vtensilia, Res mobiles
Scruta, numero plurali, old stuff.

an Housholder, or the good man of the house.

Paterfamilias, οἰκοδεσπότης
Familiæ præpositus, rector
Maritus, Herus.

an Housewife, vide Wife.

How.

Quomodo, Qui, Qualiter
Qua ratione, πῶς, ὅπως
Quo pacto, Qua via
Quemadmodum.

Humble, vide Low.

Humility, Lowliness.

Despicantia sui
Voluntaria mentis demissio
Animi demissio, Humilitas
Tapeinosis
Qua Virginem Mariam in cœlum extulit.

Hunger, Famine.

Esories, Esurigo
Edendi aviditas, orexis, libido
Fames, λιμὸς, πεῖνα
Male-suada fames
Fame contabescere, inedia, inopia, fame deficere confici, vinci, to dye for hunger.
Pallida ora fame
Longam excoluisse famem
Demere, solvere jejunia
Λιμῷ διαφθείρεσθαι
Affligere inedia
Fame aliquem excruciare
Tenuem edendi concedere portionem, ut mori necessum sit, to famish one.

to lessen, or asswage hunger.

Eximere, Pellere
Depellere, Repellere
Levare, deponere, exsolvere famem. Satiare jejunia pascere, finire, placare boum cæde
Comprimere ardorem edendi.

hungry appetite.

Appetitus, ut vulgus loquitur
Appetentia comedendi, Esuritio
Vehemens edendi aviditas
Orexis, ὄρεξις, quâ voce usus est Juvenalis in Satyris; appetitionem vertit Cic.
Gulæ irritamentum
Jejunia, aviditas.

to hunt, or chase Deer.

Venari canibus leporem
Feras insectari
Feras indagare, ἰχνεύειν
Feras agere, agitare, inquirere
Venationi insistere
Sectari cervos, apros, feram
Feras cursu insectari, insequi, agitare, ἀγρεύειν
Cum belluis audacter congredi
Cervos jaculo cursuque fatigare
Insequi vagas per juga summa feras
Clamore premes ad retia cervum
Cadit aversâ cuspide fossus aper
Compellere cervos in plagas
Saltusque indagine cingunt, Virg.

to hurle, vide to shoot.

to hurt.

Nocere, Officere
Lædere, Offendere
Incommodare, Obesse
Cadere, damno esse
Deiis quæ nocent, & non prosunt.

a hurt, vide losse.

hurtful, noysome.

Damnosum
Infestum, Perniciosum
Dispendiosum, Noxium
Detrimentum, incommodum adferens
Exitium, jacturam, calamitatem, periculum, damnum secum trahens, & ingens malorum incommodorumque agmen.

a husband.

Conjux, Sponsus, Maritus, Virg.

a husbandman, he that tilleth and manureth the ground.

Agricola, ἀγροῖκος
Agricolator, Georgus

Vil-

Villaticus, Villicus
Agrarius, Agreſtis
Ruricola, Ruſticus. Vide Plow-man.

I

a Jacket, a Jerkin without ſleeves.

EXomis, idis, Colobium
Tunicula manicis defectæ, truncata, mutilata.

a Jakes, vide a Privy.

a Jangler, vide a Wrabler.

the Jaundiſe.

Morbus regius, à Varro dicitur, ἴκτερος Græcis nuncupatur, medicorumque opinione ex felle naſcitur
Arquigo nominatur à Celſo, propter auri colorem
Arquatus ab arcu, à colore ſcilicet arcus cœleſtis
Quidam hunc morbum Iſatericum vocabulo non ſatis probato (ut omnia morborum nomina ferè depravata ſunt) dixêre
Alii dæmoniacum & aquatum vocarunt
Auriginoſus & Iſatericus Ἰκτερικὸς qui morbo regio laborat
Ἰκτερίᾶν, Iſterico morbo laborare.

Jole.

Omni actione vacuus
Supinus, Otioſus
Ferriarius, ἀργὸς
Vacuus ab opere
Ἄεργος, ἀπράγμων
Nil rerum agitans
Lentus, Ceſſans
Ceſſator, Languidus
Deſidiens, Deſidioſus
In otio vitam degens
Bos in ſtabulo, proverb.
Spartam rodens
Reſes, dis, omnis, g. Liv.
Iners, Male feriatus
Compreſſis ſedens manibus
Marcidus, apud Plaut.
Facere, Terere
Agere, Peragere
Sequi, Habere
Feriari otia
Ducere ſegnia otia
Ducere vitam per otium
Natus in otio
Solvi in otia, vide Slow.

to be Idle.

Ociari, ἀεργεῖν
Pigrari
Vacare otio, à labore
Vacare, σχολάζειν
Otio indulgere
Ceſſare, ῥᾳθυμεῖν
Eſſe remiſſum à labore
Otio torpeſcere, marceſcere
Otium captare
Feriari & Feriare neutrum
Inerti ocio contabeſcere
Inertiæ indulgere
Otio ſe dedere
Otium colere
In otio eſſe
Ἄγειν σχολὴν
Diuturno in otio verſari
Turpi otio & Abdomini ſervire
Nihil agere
Vltra Epimenidem dormire
Ociis ac ſomno tranſmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam
Nullis ſe negotiis exercere
Manum habere ſub pallio
Compreſſis ſedere manibus
Et proverb. Conchas legere dicitur, qui in ſummo eſt otio.

a Jerkin, vide Jacket.

to Jeſt, to Sport

Nugari, Connugari
Ludere, Iocari
Nugas agere, Tractare jocos
Afferre jocum, ſales
Ludicra rebus ſeriis miſcere
Iocari feſtiviſſimè
Indulgere feſtivis jocis
Ioco dicere, vide, to Scoff.

Jeſtingly, Merrily, Pleaſantly.

Ioco, Iocosè, Per jocum
Ridiculè, παιζόμενος
Ioci cauſa, per ludum
Animi gratia dicere, for ſport.
Perridiculum.

a Jew.

Iudæus, Ἰουδαῖος
Verpus, Apella, apud Hor.
Curtus, apud Georg. Wicc. & à reſectu cutis dicitur recutitus
Circumciſus
Hebræus, Ἑβραῖος
Iſraelita
Levigena, à tribu Levi Mant.

Ignorant.

Rudis, imperitus, nullius experientiæ, uſu minimè doctus, uſus expers, rudis in rebus, novus tanquam hoſpes, planè peregrinus, ab uſu rerum imperitus, parum verſatus, rerum inſciens, ignarus, exper, experientia vacans, uſum non habens.

Ignorant, Unlettered.

Literas planè non noverat
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauſerat.
Literis erat mediocriter, leviter, vulgariter, non admodum, haud ſatis, non multum erudit us, inſtitutus, inſtructus

Plane

Planè, perfectè, absolutè, exquisita quadã ratione, excellenter, egregie, præclarè literatus non erat
Longè abèrat à perfecta literarum scientia; recondite, exquisitæ, singulares, egregiæ in illo literæ non erant
Vulgares erant.

I have done it Ignorantly, unawares, not knowing, other wise than I thought.

Feci inconsultè, ignoranter
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore, per errorem
Imprudens, ignarus
Nec-opinans
Per imprudentiam, insciti
Nesciens, Insciue, Insciens
Cic. Quæ, insciente me, imprudente L. Sylla facta sunt, Vide Unthought.

Ill, amis. overthwarthy, frowardly.

Praeposterè Perversè
Perperam, Pravè
Distortè, Inversè
Inversum.

an Ill, or Evil man.

Pravus, κακὸς
Perversus Scelestus
Impius, ἄθεος
Malus, πονηρὸς
Pernicios us, Flagitiosus
Malitiosus, Sceleratus
Sons, Noxius
Dyscolus, Facinorosus
Pestis, Lues
Internecio
Morum, parte inquinatus abominati, Capitalis homo, id est, supplicio capitis dignus.

Ill-favoured, Deformed.

Deformis, Turpis, ἀσχήμων
Fœda facie, Thersites
The like item deformitate vincens (ne
Hipponax alter turpitudi-
Thersitæ conferendus Homerico
Jacens in sordibus, filthy.
Ad prodigium usq; defor-
Deformatus corpore (mis
Δυσειδὴς
Quem formæ premit de-
Decolor (decus

an Image.

Statua, ἴδρυμα, Signum
Simulachrum Simulamen
Idolum, media producta,
Effigies
Icon, εἰκὼν
Imago, Imaguncula
Imago radiato capite conspicua
Agalma, Hermæ
Sculptile, fusile, conflatile
Sculptum, fusum, pictum signum
Statuarius, sculptor, signifer, fictor, signa fabricans
ἀγαλματοποιὸς
Hermoglyphus, an Image maker, or cutter.

to Imagine, to Search to inquire out secrets or high things.

Altum sapere
Scrutari profundum
Subtilitates perquirere
Circa sublimia & super cœlestia versari
In cœlestibus versari
Imaginari & ut de Socrate scribit Aristophanes, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸ ἥλιον
Per aëra incedere & circa solem satagere

to Imagine, to conceive or to cast in mind.

Imaginari, Fingere
Cogitatione depingere v. fingere
Animo comprehendere
Imprimere aliquam notionem in animis
Animo fingere
Cogitatione, mente complecti
Speciem alicujus rei cogitare
Cic. De imaginibus ad animum pervenientibus
Item. Volitat ante oculos istorum, regis filius; vide to muse and to devise.

to Imbroider.

Acu pingere, Plumare ποικίλειν
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere
Artifici vestes pingere acu
Vestes auro intexere
Hinc vestes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decoræ, Imbroidered Garments.

an Imbroiderer.

Acupictor, πολυκέστης
Segmentarius, Plumarius
Barbaricarius
Phrygio, quod hujus artis inventores aiunt Phryges fuisse.

to Imitate, vide to follow.

Immoderate sorrow, vide Immortal.

to be Impoysoned.

Bibere cicutam
Κώνειον πίνειν

Hauri

Haurire, sumere venenum
Venenum in sua viscera ingerere
Veneni mali poculo animam expellere, Solin.
Toxico se morti dare
Veneno potionari, sustolli
Toxico perire, vitam finire, perimi, confici, intercipi
Corpus medicaminibus multis adversus venena munire, Plin.

of great Importance, vide Weight.

an Impostume, or Bile, or Botch.

Hulcus, ἕλκος
Cave dicas, Ulcus
Exulceratio, ἕλκωσις
Pustula, Tumor
Vomica à tumoris similitudine
Tuber, Tuberculum
Apostema, ἀπόστημα
Abscessus
Suppuratio Latinè (ἀπόστημα)
Glandes, glandulæ, Tonsillæ
Scindere summum bulbum os.

Imprisoned, vide Prisoner.

Impudent, without shame, shameless.

Impudens, med. correpta
Insignis qui est impudentiæ
Inverecundus, fronte ea es
Effrons, qui pudorem omnem abstersit, dedidicit
Perfrictæ frontis, faciei
Cui pudor ex pectore cessit
Luc.
Os impudens
Aspectus Atticus
Βλέπειν ἀττικῶς
Nihil oris habens
Cui frons cum mente periit
Frontosus
Εὐρυμέτωπος
Phormio Terentianus

to be Impudent, shameless, or without shame.

Perfricare frontem, faciem
Ponere pudorem
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abstergere, detergere, deponere
Verecundiæ repagula omnia discutere, Eras.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi, esse sine fronte
Transire fines verecundiæ, pudicitiæ
Salust. Pudore carere
Non habere pudorem
Impudenter loqui ἀναιδῶς
Impudèter agere ἀναιδῶς
Nihil apud alios pudere
Qui nullo pudore tangitur, movetur, avertitur, ducitur
Quem nihil pudet
Invercundus, Perfrictæ frontis.

Impudently.

Perfricta fronte, facie
Posito pudore omni
Ore perfricto
Crasso rubore
Absque fronte & ore
Refractis pudoris & reverentiæ claustris, Plinius
Citra ruborem
Devorato pudore
Temeraria fronte
Nudo capite, proverb.
Γυμνῇ κεφαλῇ
Inverecunde, Impudenter
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre
Impensum seu expensum ferre, ut transtulit Vall. in Epistola Pauli ad Philem. ἐλλογᾶν
Imputare, ut habet vetus editio
Acceptum facere, Plin.
Meruisti, ut acceptum tibi fieret, id est, accepisse abs te nos fateremur
Sibi adscribere, Attribuere
Ἐξιδιοποιεῖσθαι, Arrogare
Tribuere, Usurpare
Ἐξιδιάζεσθαι
Vendicare, aut, ut plerique scribunt, vendicare sibi
Adsignare, Occupare
Præripere, applicare
Omnia cum dativo personæ, & accusativo rei, construuntur
Derivare in se, metaph.

Inclined, ready and prone, or Bent.

Propendens, Præceps
Applicatus, Cic. Declivis
Pronus. Metaph. Intentus
Proclinis & proclivis, Deditus
Ἐμπρόσθιος πρόκλισις
Propensus
Facilis, Nutans
Natura inclinatus, ut vulgò dicitur.

Incongruity.

Solœcismus
Solœcon
Barbaries, structura inconcinna, refractariola, stribiligo, seu stribligo, linguæque Latinæ inconcinnitas, balbuties, hæsitantia linguæ, imparilitas, id vitii vocatur
Dictio popinaria, planè barbara
Gothica, rustica, detrita, squalens; Inciniosa, à doctis minime usurpata.

Inconstant, variable.

Inconstans
Lubricus, Varius
Lubrica, ancipiti fide

Ludus

Infidus med producit.
Malefidus, ἄπιστος
Non constans sibi
Vagus, Volubilis
Instabilis, Perfidus, mel. cor.
Duabus sedens sellis
Cothurno versatilior
Chamæleonte, Proteo, Tarandri, Polypo mutabilior, versatilior, Vertumno inconstantior
Euripus homo, Polymnestor
Flux im fidem gerens, Plaut.
Thetragenes, Cothurnus
Discedere à constantia, à mente, atque à se, Cic.
Omni vento doctrinæ quasi nubulæ turbine exagitante circumferri.

Incontinent, vide out of hand.

to Incourage, to Move.

Impellere, ingerere
Inducere, instigare
Instanter persuadere
Vrgere, Perurgere
Incitare, Stimulare
Admovere, Protrudere
Monitis existimulare.

to Increase, vide to Augment.

to Indeavour, to labour diligently.

Invigilare, Advigilare
Incumbere, Contendere
Anniti vel Annixi
Enixi, Vacare
Laborare, Elaborare
Niti, Instare, Vrgere
Sedulam navare operam
Summo Studio intendere
Deditum esse
Excubare animo
Toto pectore incumbere
Manibus pedibusque conniti
Operam navare, dare
Omnes promere vires
Ἐπιμελεῖσθαι, Quærere
Operam impendere
Σπουδάζειν, διατείνεσθαι
Curare, Evigilare
Diligentiam adhibere in munere fungendo
Ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι
Curas & cogitationes omnes in rem aliquem conferre
Dare operam egregiam, laudabilem, optimam
In suo studio atque opere nunquam cessare, Cic.
Abjicere segnitiem, socordiã
Curam adhibere, impendere
Laborem, studiumque impendere
Studere, Conari
Studiosè curare
Adniti pro viribus, totis viribus
Eluctari, Moliri
Primam operam navare
Magno studio moliri
Omnem operam, studium, diligentiamque ponere custodendis Dominicis mandatis
Totus quis incumbere in rem aliquem dicitur
Ingenium intendere
Omnes ingenii nervos intendere
Ingenii vim omnem atque impetum torquere
Totis nervis incumbere
Operam impendere quàm (id est, quantam) possis diligenter, Vide Endeavour.

Infamy, vide Dishonesty.

from his Infancy, vide Childhood.

to Infect.

Agere contagia
Serpere, proserpere latius
Ex vicino vel contactu nocere
Venenoso infectare afflatu
Afflare virus mortiferum
Spargere venenum
Afflatu nocere, Ovid.
Luem, contagionem trahere, contrahere
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio, Contagio
Pestis, Corruptio
Lues, Ærugo
Venenum, Virus.

an Infectious Sickness, vide Contagious Sickness.

Inferiour.

Est me inferior, infirmio imbecillior, neq; mecum comparandus, æquandus, conferendus, coæquandus
Nec honore dignus est, qui virtute inferior est.

to Inhabite, vide Dwel.

Ink.

Atramentum
Μέλαν, ἄλαβα
Loligo pro atramento præbetur, ut Sepia, propter utriusque pisces cruore atrum
Μελανοδοχεῖον est Atramentarium, an Inkhorn, or Inkpot

an Inne.

Diversorium, à diverten.lo
Hospitium, ξένια
Taberna meritoria
Strabulum propriè locus in quo lassi fatigatique ex itinere consistunt, à stando nomen habens
Πανδοχεῖον, Cata hospitalis
Τὸ πρατόν, κάπηλεῖον

Cap-

Caupona, Cauponula
Hoſpitium meritorium
Taberna vinaria, καπηλεῖον
Oinopolion, a Tavern.

to keep an Inne.

Cauponari
Exercere cauponam
Pandocheũ agere, eſſe, barbarè loquentes dicunt
Tenere hoſpitium

an Inholder an Hoſt.

Tabernarius, Caupo
Κάπηλος
Hoſpes, qui recipit, & recipitur
Pandocheus
Πανδοχεὺς, ξενοδόχος
Stabularius, de quo in Evangelio
Hoſpes meritorius

Innocent, Guiltleſſe.

Innocuus, ἀκακος
Inculpatus
Ἀναίτιος, Innocens
Innoxius, ἀναίτιος (rens crimine, culpa vacans, cauſons, Expers culpæ
Noxæ omnis exſors
Qui extra culpam eſt
Neſcius quid diſcriminis inter dextram & ſiniſtram
Ab omni culpa alienus
Nullius ſibi conſcius
Clavo purior, proverb.
Hoc me ſcrimine nunquam contaminavi, inquinavi, infeci, pollui
Hujus criminis flagitii, ſceleris, vitii labe, macula, nunquam infectus ſum

In our time.

Noſtro ævo
Noſtrare ætate
Noſtris temporibus
Noſtra memoria
Nobis ſuperſtitibus
Καθ' ἡμᾶς ἐγένετο noſtris temporibus fuit

to Inquire, to aske, to demand, to ſearch out.

Quærere, Inquirere
Exquirere, Diſquirere
Ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι
Oportet veritatem ante omnia ſcrutari & inveſtigare
Veſtigare, Inveſtigare
Examinare, perveſtigare
Scrutari, Perſcrutari
Rimari, Indagare
Percontari, Interrogare
Sciſcitari, Diſcutere
Quæſtionem habere
Ἀνακρίνειν διακωδωνίζειν
Ἐξετάζειν τὸ πρᾶγμα
Quæſtioni ſubjicere, vel inquiſitioni
Crebris ſolicitiſque judicum interrogationibus urgere
Severo examine indagare
Cautari, Explorare
Inquirere, pro ubique quærere
Ἀμφιζητεῖν
Omnibus veſtigiis indagare
Ad vivum reſecare, prover.
Diligens facere ſcrutinium
Exactiſſimum facere examen
Altiùs rimari & expendere
Severiter examinare
Ἀκριβάζειν, diligenter indagare, explorare
Cenſuræ ſubjicere
Altiori indagine diſcutere, perſcrutari
Venari, artificio & ſolertia quadam quærere
Odorari ſagacius, & deguſtare convivam, apud ipſum utrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi
Alicujus actus inſidioſa exploratione arte venari
Expiſcari, elicere animi ſententiam
Omnia ſecreta ex imo eruere ſtudioque, quærere

to Inſtruct, vide to teach.

to Intail, vide to Grave.

to Interlace, to ſet between, as a day or a year.

Interſerere, Intercalare
Interponere
Unde, Annus emboliſmalis ſive biſſextilis aut biſſextus nomen habet, in quo dies intercalatur, quæ ἐμβόλιμος ἡμέρα dicitur Græcis, i. dies intercalaris

to Interrupt, to Diſturbe one that is ſpeaking.

Loquentem interpellere
Interſtrepere
Sermonem abrumpere
Impedire, obſtrepere
Interfari, in ſacris litteris
Ἐξαλλᾶσθαι, Græcè, καὶ ἐναλλάσσειν
Interloqui
Interpellare ſermonem inſtitutum
Obturbare loquentem, pro interpellare
Turbare vel interturbare aliorum ſermonem
Interpolare, pro eodem
Interrumpere aliorũ verba
Non audire quò rem deducere velit
Et apud Terent. Sine me pervenire quò volo, hoc eſt, ut abſolvam quod cœpi dicere
Et Eraſm. in Moria Audite quò rem deducamus
Loqui priuſquam alter ſua perfecerit verba

Musica interfecta in proverbium abiit, pro sermone interrupto ab interveniente

Intent, vide Purpose

an Interpretation, vide Exposition.

to Intice, vide to Allure.

to Intreat, vide to Pray.

that cannot be Intreated, vide Stiff-necked.

to Intreat humbly, to beseech, to request.

Supplicare submisse alicui
Abjicere se alteri ad pedes
Abjicere se supplicem
Procumbere genibus flexis in terram posito genu, ante pedes alcujus
Amplecti, tangere pedes
Tendere genibus brachia, in crura manus
Submittere, Succübere genu
Rogare veniam supplicem
Supplicem genibus proripere tellurem
Ante pedes volvi
Demittere cervicem
Venire supplicem

to Intreat, to obtain by Intreating.

Exorare, Flectere superos
Flectere lachrymis, precibus
Movere precibus
Precãdo, precibus consequi
Placare, ἱλάσκεσθαι
Persuadere, Demulcere

to Invade.

Impugnare, Infestare armis
Bello petere, impetere
Infesto exercitu irrumpere
Bello lacessere, infestare
Hostiliter ingredi, invadere alterius ditionem
Arma movere
Bellum inferre vel arma
Excursionibus infestare
Populabundè percurrere
Ἐμβάλλειν, vide to assail

to Invent, vide to devise.

Invisible that cannot be seen.

Invisibile, quod aciem fugit
Quod oculorum fugit obtutum
Cic. Animus sensum omnem effugit oculorum
Sub aspectu non cadens
Ἀόρατον

Inward parts of man.

Vitalia, Præcordia
Viscera, Exta
Penetralia, intestina

Joyful, vide Glad.

to Joyn, to set together.

Connectere, Committere
Jungere, Conjungere
Coaptare, Coaptare, ἁρμόζειν
Accommodare, Concinnare
Componere, Colligare
Contexere, Compingere
Copulare, Combinare
Coagmentare, Conglutinare
Consarcinare, Condere
Adjicere, Adjungere
Annectere, Addere
Adhibere, Admovere
Aggregare, to put unto
Conglobare, Glomerare
Conglomerare

a Joyning, or setting together

Compages, Compago inis
Compactio, Compositio
Constructio, Syntaxis
Coordinatio, Connectio
Combinatio, Coagmentatio

Jonkets, vide Delicate meats.

to take a Journey.

Iter facere, Vtoliri iter
Ἔχεσθαι τῆς ὁδοῦ
Facere profectionem, Cæs
Itinerari, ὁδοιπορεῖν
Proficisci, Iter capere
Tendere, Iter instituere
Pergere, in sacris literis frequens est eadem significatione
Iter, viam ingredi
Διοδεύειν
Agere iter, viam
Habere iter
Conficere iter, via pulverulenta
Multa diebus singulis conficere milliaria
Dare se in viam
Sursum deorsum currere, ac recurrere ultra citraque pervolare
Tenere iter, apud Virg.
Et, quò nũc se proripit ille
Item, Quò te, Mœri, pedes?
Quò nunc iter tibi?
Transmittere maria, caput objectare periclis
Vilis lucelli gratia terra marique volitare
Per omnes terras ac maria volitare
Ultro citroque commeare: to go and come
Conferre & recipere cum accusativo intercedente præpositione in, ut contulit se in patriam: aut sine præpositione, si accusativus fuerit proprium urbis seu civitatis: recipit se Romam, contulit se Venetias, vide to go away.

to come to his Journies end.

Per-

Pervenire
Carpere locum destinatum
Tangere quæsitos penates
Quæ diu petiit tangit arva
Advenit hospes ad urbem

a Journey-man, a day-labourer.

Operarius, Ergastulus
Mercenarius, Ergaster
Mercede conductus, μισθωτὸς
Conductitius, ἀνὴρ θητικὸς
Operam suam mercede elocans diurno

an Ipocrite, he that doth counterfeit holinesse.

Hypocrita, penultima cor. Ὑποκριτὴς
Eruditus artificio simulationis
Simulator
Fucatus (tus
Fuco sanctimoniæ persona-
Venditans sanctimoniam
Fucatæ sanctitatis homo
Duplex animo, corde
Fucatam, personatamque sanctimoniam præ se ferens
Paries dealbatus, in actis Apostolorum
Τοῖχος κεκονιαμένος
Sepulchrum dealbatum, Christus in Evangelio vocat sanctimoniæ simulatorem
Hypocrisis, simulatio virtutis
Venditatio quædam atque ostentatio, Hypocrisis

Issue of ones body, a Child.

Propago, Progenies
Soboles, Proles; Liberi

Italy.

Italia, ab Italo rege
Italica terra
Latium, Ausonia
Hesperia magna vel major
Oenotria, è rege Oenotrio
Ausonis ora

It is so.

Ita est, ita se res habet, sic est rei status, in hoc statu res est, ejusmodi res est, hoc loco res est

to Judge, to give a sentence or Judgment.

Censere, Judicare
Judicium facere
Sententiam ferre, dicere, pronunciare
Damnare, Condemnare
Judicem agere
Dijudicare
Censuram agere
Jus dicere, to pronounce the Sentence
De re ultro citroque diligenter cognita pronunciare, definire
Acre, exactum, præsens, constans judicium, sententia, censura

to sit in Judgement.

Sedere pro tribunali
Rixas fori judiciarii dirimere
Rostris præsidere
Præesse causidicorum subselliis, foro judiciario
Cerdonum jurgia dirimere
Forum agere
Judicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam

to appear personally in Judgement.

Judicium subire
Sistere se tribunalibus
Comparere
Causam dicere
Se apud Judices tueri, purgare

a Judge.

Judex, Prætor
Jura reddens, δικαιοδότης
Sedens pro tribunali
Καθήμενος ἐπὶ βήματος
Sententiæ lator
Rerum capitalium Judex, qui & Quæstor appellatur, quæsitor
Judex maleficiorum vulgo dicitur de latrociniis judicans, sive latrunculator, the Recorder
Prætor Capitalis

the Judgment Seat.

Judicii locus
Δικαστήριον, Forum
Forum judiciarium
Forum judiciale
Tribunal, βῆμα
Judicium, Consessus

after my Judgement, vide Meaning.

a Jugler, he that useth crafty conveyance.

Gesticulator, Præstigiator
Impostor, Pantomimus penult. Cor.
Πανοῦργος
Circumforaneus
Pilarius apud Quintilianum
Gelasinus, γελασῖνος
Circulator, quem Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem cum deceptione circumforaneum
Apuleius lib. 1. hujus-

modi præstigiatorem populi frequentia stipatum mortalibus suas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aspexi equestrem, spathâ præacutam mucrone infesto devorasse (tur
Cyclicus ab Horatio voca-
Impostor nugas ac strophis captans quæstum, Vide December

Just, Rightcous.

Justus, δίκαιος
Æquus, Rectus
Muneribus nequaquam corrumpendus (tie
Incorruptæ æquitatis, justi-
Justitiæ oculus
Bochyris alter
Justitiæ stutina, statera justior
Rectam ingrediens viam
Rectum tenens clavum
Æquum & bonum colere
Æquitatem servare

Justice little set by

Pauci sunt hac ætate, his temporibus, quibus justitia cordi sit, qui justitiam colant, exerceant, curent, tueantur
Qui de justitia laborent
Apud quos justitia locum habeat, justitiæ locus sit, qui se justos præbeant

Justice is to be followed.

In omnibus actionibus nostris id solum spectare debemus, quid Justitia postulet, ratio præcipiat, conscientia proponat
Quid sit justitiæ, quid rationi consentaneum, quid cum justitia, ratione congruat, conveniat, consentiat
Habenda justitiæ summa ratio est
Una spectanda justitia, nihil præterea
De una justitia laborandũ
Sequi ducem justitiam debemus, agere cum justitia, justè, rectè, honestè
Honestum tuendum est solũ
Nostra consilia, nostras actiones ad unam justitiam referri decet
Justitiæ inservire, justitiam exercere, ad justitiam incumbere debemus
A justitia minimè discedendum, recedendum est

K.

to Keep, vide to Defend.

to Keep close, vid. to cover

Keep it close, vide beware, tell it no body.

to Keep in or hold under.

CObibere, Coërcere
Domare, Frenare
Supprimere, Continere
Subjugare, vide Subdue, and taine

to Keep a holy, or feasting day.

Agere diem festum, ἑορτάζειν
Facere diem solennem, festum
Celebrare festum, diem feriatum, diem festum
Ἑορτὴν ἄγειν, ἐορτάζειν
Celebrare solennitatem
Facere solennitatem, apud Hieron.
Operam dare rebus divinis
Feriari vel quiescere
Ἄγειν ἡσυχίαν
Celebrare memoriam, mortem sanctorum
Labore & opere supersedere

to Keep from.

Arcere, Defendere
Prohibere, Cohibere
Coërcere, Protegere

it is better Kept in remembrance or longer Remembred.

Altius insidet vel insidet mente
Tenacius inhæret animo
Altè sedet animo quod primis discitur annis
In omnem usque vitam hæret
Penitius cogitatione hæret
Quo semel est imbuta recens servabit odorem Testa diu, Horat.
Quod rudibus annis & per hoc tenacioribus primùm imprimitur, nulla vetustate potest deleri
Quæ teneris, traduntur annis, & citius discuntur & tenacius retinentur
Cordi altius, intimius imprimitur
Penitus ac profundius in pectore reconditur, reponitur
Altius insidet hominum animis
Facilius penetrat in animos mortalium
Acrius insidet animis
Id perpetuò animo inhærebit meo
Hærere in medullis, & includi in medullis, utrumque, Cic.

to

to Kemb, or trimme the hair.

Pectere, Pectinare
Πλέκειν, κτενίζειν
Pexare frequentativum
Explicare capillum
Deducere crines pectine, Ovid.
Capilliculum comere
Pectine eburnea pangere
Fingere comam, pro ornare
Pectinem ducere à Brechmate ad verticem, Caput mulcere

a Kerchief for women, vide hood.

a Kettle or Cauldron.

Cacabus, κάκκαβος
Caldare, Caldarium
Lebes, λέβης
Ahenum, χαλκίον
Ahenulum, Cumena

to Kill or slay.

Trucidare, Interimere
Multare morte, & neci dedere, apud Virg. utrunque
Exterminare, Necare
Afficere morte
Punire, Ulsciscei
Vindicare, φονεύειν
Dare neci, letho, Virg.
Perimere, Occidere
Mactare
Mortem inferre, adferre, obferre
Vitâ spoliare, Luce privare
Exuere aliquem anima
Vivorum eradere cœtu
Orbare aliquem luce, vita
Vitam, animam eripere
Morti dedere, Dare morti
Vitam eximere, vitam adimere
Interficere, jugulare
Jugulum ferire, to cut ones throat
Configere, to thrust thorow
Transverberare gladio, facili ictu perforare
Mucrone latus exhaurire
Confodere
Defodere, Perfodere
Morte aliquem excipere
Sternere, apud Virg.
Dare sopori aliquem, Plaut. in Aul. to lay one asleep.
Ense aliquem fundere
Premere sicut & cædere pro interficere, utrumque, apud Virg.
Auferre è vivis, è medio
Obvium quemque demere, obtruncare, conficere
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium
Ferrum in fratris adigere viscera
Ferrum in viscera condere, Ovid.
Lethale ferrum in hominis stringere viscera
Perdere, Undè vulgò precamur, Dii te perdant
Agere orco aliquem, poëticum est, quemadmodum mittere sub tartara
Porrigere apud Martialem pro interficere
Cædem facere
Ultima supplicii animadversione mulctare, percellere
Ultimo adficere supplicio, Eras.
Obsidis unius jugulum mucrone resolvit, Ovid.
Solvere vitam
Hostili sanguine, hostium cædibus manus funestare cruentare
Sanguine commaculare manus
Ab ipsa (ut aiunt) stirpe perdere, to kill the whole race
Terram ore mordere, apud Virg.
Τέρμα οδὰξ δάπτειν, terram mordicus capere
Et apud Homerum, πάντες ὀδὰξ εἶλον ἀπάνευθε κόνις
Omnes mordicus ceperunt immensum solum
Ad internecionem cædere, extinguere
Viduare civibus urbem
Tollere matrem, pro enecare
Lethiferum vulnus infligere
Supremum excutere spiritum
Extinguere
Facere cadaver, Cic.
E medio tollere
Homicidium designare, seu patrare, to commit manslaughter.
Cæde & sanguine complere Christi caulas
Cædem exercere, efficere, facere
Mortes agere
Cæde nefanda perfurere
Ferro desævire, grassari, metere infesto
Cæde manum tingere
Dextras conscelerare insonti sanguine, πάσσειν χεῖρας μιαφόνους, Phocyl.
Ensem tepefacere sanguine
Maximam cladem facere, to murder cruelly
Sub armis capere
Intolerabilem cladem inferre
Per hastæ cuspidem cogere

to Kill himself.

Conscisere lethum, mortem sibi
Ἀναιρεῖσθαι ἑαυτὸν
Mittere se letho
Enecare se, Orbare se luce
Cadit telis ipse suis

Afferre manum sibi, Cic.
Ἐπιβάλλειν τῇ ζωῇ ἑαυτῷ
Ipsa sua concidit usa manu
Invenire mortem sibi
Scopulo se mittere ab alto
Abrumpere vitam
Veneni poculo animam exponere, Soli de Hannibale
Se se mucrone jugulare
Vitam rapidis ponere fluminibus

a Killing of men, vide man slaughter.

a Kiln vide Oven.

a Kindred or Parentage

Cognatio, Affinitas
Consanguinitas, Parentela
συγγένεια Propinquitas, vide Stock

of a noble Kindred.

Genus inclytum
Pulchra origine natus
Parentela haud ignobilis
Genus ducere Olympo
Propago regia, imagines
Stemmata illustria
Domini de gente suprema
Splendor natalium
Præclara stirpe creatus
Claritas generis
Antiquitas generis
Insignia, Claræ insignia gentis
Locus nobilis & fama multis memoratus in oris, fama super æthera notus
Famam extende e factis
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt
Jam canitur toto nomen in orbe tuum
Nomen tuum immortale manebit
Qui magnum adeptus est nomen
Magnum & memorabile nomen
Veteres ceræ, Imagines avitæ
Imaginum commendatio
Tituli, Statuæ
Claro sanguine cretus
Famosæ imaginis, of an old stock
Stemmata cognationum, apud Juris. vide noble Kindred

to come of good Kindred or stock.

Referre genus
Originem trahere, deducere
Trahere ducere genus, à sanguine divum
Τὸ γένος ἄγειν
Stemma deducere
Illustri prodire origine
Descendere de stirpe
Ortum trahere
Successionem habere, ducere
Genus deducere
Diffundere genus, apud Virg.

to go out of Kind, or to work dishonour to his Kindred.

A paterno, degenerare instituto
Longius à majorum suorum exemplo digredi
Deflectere à patris avique præstabili insignique virtute, Cic.
Ab integritate morum paterno rum labi
Degenerare, ἐκτρέπεσθαι
Majorum deserere vestigia
Non respondere probitati paternæ
Virtutem patris non æquare
Recedere à vestigiis progenitorum virtuosis
Soboles virtutibus orba paternis
Paternas haud cavere cautiones
Inurere nomini paterno ignominiam

a Kinsman or Cosen.

Cognatus
Συγγενὴς, συμφυὴς
Conjunctus sanguine
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine conjunctus
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate devinctus
Ipso sanguinis vinculo copulatus
Ἐγγενὴς συναίμων
Sobrinus, apud Terent.
Agnatus, Propinquus consanguinitate
Proximus, Affinis
Consanguineus
Junctus genere, sanguine, sanguinis copula
Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit
Agnato sanguine propior, vide Cosens

to Kisse.

Osculare, Osculum ferre, ingerere alicui, Suet.
Libare oscula, Virg.
Pangere osculum, suavium
Exosculari, φιλεῖν, i. præ nantem esse
Imprimere osculum
Labella labris conserere
Deosculari, φιλεῖν
Tollere osculum
Dare basium, suavium, Osculum. Basiare, impudicitiæ sunt, Suaviari
Basia jungere
Figere, infigere oscula dulcia, Virg.
Oscula carpere, rapere, sumere
Oscula accipere

Excl-

Excipere mediis [amplexibus
Dulces dare amplexus, Virg.
Ruere in amplexus
Diffuaviari apud Cic.
Amplexa dextra inhærere
Cupidè arctèque complecti
Ulnis stringere, to embrace
Amplecti Complecti
Amplectari, περιχεῖσθαι
Stringere colla blandis lacertis

a Kitchin.

Culina, Coquina vulgo
Μαγειρεῖον, Popina

from the Kitchin to the Hall, or from a lower estate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad fastigia rerum extolli, apud Juvenalem
In summam evehi gloriam
Obrepere ad honores
Operâ principum ad summos honores emergere
Ex miseria ad summas opes transire
Ad summam dignitatem emergere, Erasmus
Ex humili fortuna repente ad res amplas provehi; subvehi
Ex infima fortuna provehi
Auson. Fortunam reverenter habe, quicunque repente, Dives ab exili progrediere loco
Ex humili è summa emergere inopia, Crœsus ex iro
A remo ad tribunal.
Ἀπὸ κωπῆς εἰς τριβοῦνον, proverbio dicitur, qui repente ex infimâ conditione provehitur ad honesti muneris functionem
Evadere ad gradus altos, ad summi fastigia culminis
Ex phelleo venire, prov.
Ab asinis ad boves
Homo à se ortus
Novus homo. Huic consine, Ulysses pannos exuit, in quibus scilicet mendicum apud procos egerat
Videas etiamnum multos humili natos loco, adhæc nullis omnino fortunæ dotibus adjutos, ad eruditionis non solum fastigium, verum etiam summas dignitates ascendere, Claudianus. Asperius nihil est humili, cum surgit in altum
Contrà, from the Court to the Cart.

a Knave, a Slave, a Rascall.

Scurra, Tri-scurra
Furcifer, Trifurcifer
Nebulo, Verbero
Mastigia, Flagrio
Tenebrio, onis
Tenebrico, Niger
Scurra apud divum Hier.
Περιπολικός, Circulator
Triverbero, pistrina dignus
Nidis pabulum, Ravens meat
Omnibus modis improbus Ingenio malo pravoque, apud Sal.
Carcula, Calo
Imi derisor lecti, apud Mart. pro scurra ponitur
Ulysses remigium, a sort of Knaves or Rascalls

to Knead down.

Depsere, apud Caton. δίφειν
Farinam subigere
Versando mollire
Imbuere farinam fermento
Conspergere farinam per aquam, conglutinare, in massem cogere, formare, compingere, to make dow
Ἐμπυκάζειν
Massa farina subacta Consperso triticea, dow, ἔμπυσμα

to Kneel down, to make courtesie.

Genua curvare, incurvare, in terram figere, flectere, ponere
Γονυπετεῖν
Genua humi defigere
Poplites deflectere
Geniculare & Geniculari
Ingeniculari, apud D. Hieronym. in Esdra.
Submittere genua pro flectere, Plin.
Genibus succidere in sermone, Max.
In genua dilabi
Genibus niti, inniti
In genua decumbere
Poplitem incurvare
Flexo femam petere poplite, Cic.
Illa mihi ad pedes misera jacuit
Inclinare, incurvare se
Corpus inflectere

to fall down at once Knees vide to Prostrate.

a Knife, a Sword.

Culter, Cultellus
Ensis, Machera
Gladius, Gladiolus
Cultrum, παραξίφις
Mucro in carmine
Cultellum, κοπίδιον
Item, Ferrum pro cultro, ense

Novacula ξυεῖον
Cultor tonsorius
Cultor rasorius

to Knock one about the pate, vide Box one.

the Knot or Band of love, which cannot be undone, or unknit.

A noris adamantinum vinculum
Vinculum arctissimum atque indissolubile
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretivit Vulcanus, ut scribit Homerus
Ἥφαιστος δεσμὸς
Vinculum insolubile
Nodus Herculanus
Nodus inextricabilis

to Know, to make known.

Certiorem facere, reddere, significare, aperire, exponere, explicare, demonstrare: erudiri, instrui. Vide to understand

to Know full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquam ungues, non latet ingenium mentm
Certum alicujus rei habere memoriam
Habere in promptu, ad digitos unguesque suos, condita mente tenere

Know yourself, & consider what you are.

In te descendas
Ad defectus proprios mentem reflecte (us
Descende in animum, pectus
Tecum habita, ut noris quâ sit tibi curta supellex, ut est apud Persium
Tuo te pede moduloque metire, Horatius
Nosce teipsum, γνῶθι σεαυτόν
Intra pelliculam tuam te contine
In tuum ipsius sinum expue
Propria cæde vineta
Tua vitia, teipsum inspice
Nec te quæsiveris extra, apud Pers.
Pectoris tui penetralia discute, sinum perspice

you Know well enough, vide not unknown.

to Know no way out of his tale.

Quem exitum, quem finem institutæ orationis expedire imponere possim non reperio, non video, aut quo fine eam claudere, absolvere, perficere queam

you Know my mind.

Mea consilia plane tibi nota sunt
Tenes consilia mea, animum meum, meos sensus
Non te latent mea consilia
Cognitum ac perspectum habes animum meum
Qui sit meus sensus probè nosti, præclare intelligis

I Know your estate well.

Novi, cognitum habeo, probe teneo statum rerum tuarum
Qui sit rerum tuarum status optimè scio, præclare novi
Egregiè intelligo de tuis rebus
Planè mihi constat, exploratum est, compertum habeo, nihil mihi dubium neque obscurum est
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum status

not Knowing, vide Ignorantly.

I know not.

Nondum planè constitutum sat scio, novi, cognovi
Satis habeo constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, cognitum

without Knowledge, vide unlearned.

Cold, Ice, Frost.

Frigus, Gelu, Glacies
Frigidior glacie
Glacialem arctum experiri
Frigore lapsa cadunt folia
Concrescunt currenti in flumine crustæ
Undaque jam tergo ferre tos sustinet orbes
Astricto coit unda gelu
Glacie riget horrida barba
Rura pandit hyems gelu
Aggeribus niveis informis & alto terra gelu latet
Pluvia contristat frigor cœlum.

Cunningly, vide Exactly.

a Cunning hand, vide Occupation.

L

to Labour, to travell, to work.

Laborare, πονεῖν, Sudare
Defungi laboribus
Exercere, ἀσκεῖν
Laborare, se exercere
Rei operam dare, labore quærere
Exercere labores, Fatigari
Ἐκπονεῖν. Laborem colere
Exercere membra laboribus
Fallere, discutere ocium
Labores tolerare, sustinere, exigere, perficere, ponere, perferre, experiri, intermittere, pati, impedire
Cum tepido nostrum vere redibit opus.

to Labour in vain, or to lose his labour.

Ludere operam
Perdere operam & impensam
Actum agere
Actam rem agere
Nihil agere
Οὐδὲν αἴρεσιν
Frustra laborem insumere
Inanem operam sumere, insumere
Laboribus neutiquam frugiferis fatigari
Opes suas perdere in aliquo
Frustra, inaniter conari
Frustra operam sumere
Cavare, seu cavare laterem
Arenam numerare
Aeneæ semina mandare
Piscari in aere. Arare litus
Fodere Isthmum
Listora arare
Aërem verberare
Ventum colere
Æthiopem dealbare, &c.
Fallunt impensæ in aliquem collatæ.

to Labour, to travell with might and main.

Defatigare, Sudare acriter
Plurimum laboris exhaurire, haurire
Ἐκμοχθεῖν
Exanclare, Anclare
Ἀνλεῖν Græcum est, propriequæ significat navem exhaurire, deinde propter difficultatem rei & molestiam, ad laborem intolerabilem & impensam est translatum, pro quo vulgus parum apte anclare & exanclare per c scribit
Laborum Iliadem exhaurire
Nervos, conatus intendere omnes
Desudare
Versare saxum
Sudores in re aliqua exanclare
Sisyphi saxum volvere
In pulvere aliquo viriliter desudare
Multo sudore, labore, vigiliis aliquid colligere
Maximo conatu incumbere, & adniti
Nihil non laborum obire
Multum laboris exsudare
Non æstimandis laboribus quippiam absolvere
Ambabus manibus haurire
Ἀνλεῖν ἀμφοτέραις χερσί
Summo conatu quippiam agere
Herculeo quopiam & indefesso labore contendere
Summis uti velis
Ἄκροις χερσὶ τοῖς ἐσχάτοις
Insano juvat indulgere labori, apud Virg. Æneid. 6. i. immodico labori; sicut Insania pro magnitudine & amplitudine immodica Latinis ponitur
Unde, Insanæ extructiones pro magnis & amplis
Multo plus haurire laboris, quàm Hercules ipse dum Αὐγειον κόπρον stabulis repurgaret
Tanto in aliquod negocium incumbere studio, ut parum abfuerit quin sese labore conficeret, enecaret, quin ipse immoreretur, Erasm.
Ad mortem usque laborare
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Budæum
Apponere manum
Laborando curam extremam impendere, omni quoque industria adniti, pro virili conari, haud segniter agere
Industriam labore adjutare
Manum admoliri, admovere, addere negotiorum actioni
Τὴν χεῖρα βοηθεῖν
Cum Minerva, id est, auxiliante Minerva, manum quoque movere, admoliri.
Σὺν ἀθλῳ καὶ χεῖρα κινεῖν
Etenim dii omnia laboribus vendentes adjuvant facientes, Vide to Endeavour.

you Labour too much in your study.

Nimium elaboras, invigilas, sudas, exerces te in studiis
Nimis immoderatè, supra modum,

modum, intemperanter ſtudes
Nimium laboriosè ſtudia tractas, colis, exerces
Suſtines laboris plus quàm ſatis eſt in ſtudiis exercendis
Sic laboras in ſtudiis, ut vires tuas imminuas, conſumas, exhaurias, debilites, infirmes, affligas.

Labour, work, endeavour, diligence.

Labor, Sudor
Vigiliæ, Labos
Πόνος, Negotium
Conamen, Conatus
Opera, æ. Niſus
Hoc operæ, Illud laboris
Aliud opus aggreditor
Ad ſolitum ruſticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius, Herculeus, Cleoneus, improbus, Virg.
Strenuus, indefeſſus
Inſanus, Immenſus
Immodicus, Ingens
Ærumnæ pro laboribus, oneroſus.

without Labour, vide Lightly.

a day Labourer, vide Journey man.

Labour loſt.

Fruſtra laborare, inanem laborem ſuſcipere
Arido ſolo, infructuoſo campo ſemina committere, mandare
Lateremlavare, Æthiopem dealbare. Operam male ponere, locare
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter conſumere.

Labour ended, vide End.

Lack of money.

Pecuniæ anguſtia, mira nummorum penuria, ſumma difficultas
Pecuniæ minimũ tractãtur
Uſus pecuniæ prope nullus eſt.

Lacking, vide Want.

to Lay hands on one, vide to Arreſt.

to Lay a wager, vide to Wage.

to Lament, to mourn, to be ſorrowful, or ſad.

Mœrere, Dolere
Lugere, Animo ringi
Mœrore angi, in luctu eſſe
Miſeré contabeſcere
Languet animus mœrore, ſordibus.
In lachrymis jacere
Vexari curis
Dolore premi, conſumi, confici, obrui
Tangi animi dolore, vide to mourn, to wail, to be ſad.

a Lamentation, a weeping, a wailing.

Luctus, Comploratus
Mœror, Mœſtitia
Genium, Gemitus
Plangor, Planctus
Res lugubris
Lugub ia induere, to put on mourning attire, or apparel, vide Weeping.

Lamentable.

Lamentabile, Luctuoſum
Triſte, Lugubre
Flebile, δακρυτικὸν.

a Lamp, a Torch.

Lychnus penſilis, pendens, ardens, lucens
Lampas propriè ſplendorem ſignificat, λαμπὰς
Lucerna ſimiliter
Lampada, æ, ſub prima declinatione, apud D. Hier.
Eadem formula, qua dicimus, Cratera, æ, &c.
Cicindela, apud Auguſtinum, pro Lampade, ſed propriè, a Glawberd.
Lampyris, idis.

Lamp-ſtudents, that ſtudy by the Lamp or Candle.

Lucernarii, λυχνικοὶ
Lucubratores, Elucubratores.

Land, vide Field.

Language, vide Talk.

Largely, vide Liberally.

a Lark.

Alauda, κορυδὸς, ὁ
Caſſita, Galerita
Corydalus.

ſick of the Laſk, vide Flix.

a Shoomakers Laſt, or Leaſt, vide Form.

the Laſt, or Hindermoſt.

Poſtremus, Noviſſimus
Ὕστατος, Extremus

Su-

Supremus, Ultimus
Ἔσχατος. Vide Uttermost.

at the Last, Last of all, vide Finally.

of Late, not long ago.

Nuper, νέον
Nuperrimè, Nuper admodum
Non ita pridem, Non pridem
Diebus superioribus, ἔφθη
Jam dudum, Haud dudum
Paucis abhinc diebus
Noviter πρώτως
Recens, Recenter
Paucos ante dies
Mense nondum exacto. Vide in times past.

the Latine tongue.

Sermo Latinus, Latialis
Romanus: Lingua Latina
Loquela Latia, Italica
Phrasis Ausonica, Itala, Pallas
Eloquentia circulatoria
Kitchen Latine.

Exceeding good, very fine and eloquent Latine.

Eloquium verè Romanum
Romanus sermo non solum purissimus castissimusq; verum etiam uber, ac locuples
Mel Atticum, Hymettica mella
Attica musa, Ἀττικὴ μοῦσα
Eloquentia Attica, atq; ab Hymetto profecta, ut habent proverb.
Romani sermonis eloquentia, ubertas, fœcunditas, venustas
Dicendi illecebræ ac gratiæ
Venustatis pigmenta, & lenocinium, apud Budæum
Tenue filum, pro subtili stylo, apud Ciceronem
Phrasis quæ cum eloquentissimi cujusque phrasi conferri possit
Pulchrum orationis filum
Character epistolaris, olitus, tersus, brevis, dilucidus, elegans, emendatus, Latinus, Latius, verè Ciceronianus. Pulcher orationis stylus
Venustus stylus, Elegans dicendi genus, à musis profectum
Κλιμακοφία
Lepos orationis, floscculi, phaleræ, venustas, lenocinium
Attici leporis, sermonis lepor
Sermonis deliciæ
Dicendi lautitiæ, Meræ Veneres
Verborum ornatus, splendor, tersities
Cupediæ linguæ Latinæ
Literatura politior
Eloquentia, Elegantia
Cum quadam Venere dictũ

to Laugh.

Ridere, γελᾶν, Edere risus
Effusè ridere, ἐκγελᾶν
Solvi in cachinnum
Cachinnare, καχάζειν
Cachinnum effundere
Tolle e cachinnum Ridere Sardonium, syncrusium
Lienem exercere
Emori risu, est effusiùs ridere, defluere vel diffluere risu
Proverbialia sunt hæc posteriora
Risus solutus, magnus
Cachinnus, effusus risus
Risus Sardonius.

to Laugh at, vide to mock.

to abstain from Laughing.

Risum tenere, apud Horatium
Continere. Nihil unquam de rigore animum remittere, Solin.
Risui temperare
Excitare, concitare risum, to make to laugh.

the civil Law.

Jus civile, Imperiale, Cæsareum
Jus Papyrianum, Jus scriptum
Jus municipale prætorium.

the Canon Law.

Jus Pontificium, Jus Canonicum
Jus spirituale, divinum.

to sue one in the Law, vide Action, and to Plead.

it is Lawful, or meet, and reasonable.

Rationi consonum est ὑπολογον, Consentaneum
Ratio dictat Rationis est ὑπαγορεύει τὸ δίκαιον
Æquum & rationi consentaneum videtur, Par, Decens
Æquum, justum, rectum fuerit
Ἐπιεικὲς
Ut par est, ὡς τὸ ἐικὸς
Moveri ratione, εἰκὸς πεισθῆναι
Causa duci, to have good reason.
Legibus urbem fundare
Legem ducere, dare, imponere, indicere
Sub leges vocare.

a Lawyer, a Counsellor. Legi-

Legisperitus, consultus juris
Νομικὸς, νομοδιδάσκαλος
Iuris peritus, Iuris prudens
Iurisconsultus, vel Iure consultus
Εὐθύδικος, L. L. Doctor
Divinæ humanæque legis scientissimus
Pontificiarum legum Doctor
Professor juris
Iuris interpres, Antistes juris
Legum cautus, id est, peritus, apud Ausonium
Legalis mysta, apud Alciatum
Iuris consultus & æquus
Iureperitus, non minus prudentia quàm facundia laudatus
Asylum legum, vel Iuris
Νόμων ἐξήγησις
Alter Papinianus, Scævola, Vlpianus
Iuris scientia præstans
Qui summa diligentia, laboribus ac laudibus, ad legalem pervenit sapientiam
Clarissimus utriusque juris scientia
Mysta juris
Divini humanique juris scientia excellens
Eximius Iurium Doctor
Vtriusque juris laurea decoratus
Gemini laus splendida juris
Legum justitiæque sciens
Divini, humanique juris consultus
Cæsarei juris professor
Legum Imperialium eximius doctor
Cantores formularum, Cic. in 3 de Orat. vocat jurisperitos
Luculeius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer, a Leper.

Lepra infectus
Mentagri infectus
Lepram patiens, Fœdus lepra
Elephantiacus, Elephante gravis
Elephantiasi laborans
Fœdissima plenus impertigine
Λειχηνόμενος, λειχὴν
Leprosus, Mentagricus
Incurabili scabie infectus
Armentagræ & impetiginis purulentia purgare
A lepra, ab Elephantiasi mundare, to cure the Leprosie.
Lepra, λέπρα λειχὴν
Elephantiasis, Elephantia, quæ & Elephas dicitur, Serenus
Est Elephas morbus tristi quoque nomine dirus, eadem mala scabies Horatio vocatur, aliis
Immundities lichenis
Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infestantur.

a League, a Covenant, an Agreement.

Pactum, Compositio
Conventio, Conventum & us
Fœdus, Pactio
Contractus, συμβόλαιον.

to make a League or a Truce, to Confederate.

Fœdero, as, are
Conventionem facere
Pactum inire vel fœdus
Conventum constituere
Ἀνθομολογεῖν
Pacisci, Contrahere
Fœderare, Fœdus inire
Fœdus sancire
Συνθήκας

Pactum facere, componere fœdus
Conficere pactionem, Cic.
Fœdus facere, συνθήκας ποιεῖσθαι
Pangere ut nonnulli volunt tametsi Servius reluctetur
Tractatus, contractatus, conventaque finire
Placitum componere fœdus
Mutuo fœdere, consensu, & sacramento se principes dicuntur devincire
Fœdere conjungi
Societatem in re pacisci
Convenire in tertia persona
Συνωμολόγησις
Fœdus contrahere, pangere, percutere
Ferire fœdus
Coire in fœdera, Virg.
Ferire pactum, vulgo compacturam facere dicitur
In æquas pactiones descendere
Fœdera accipere, Salust.
Conspirare, in bonam & malam partem sumitur, sed conjurare in malam frequentius: conceptis verbis veldata fide, factaque coitione consentire, simul jurare
Conjurationem, conspirationem facere
Haustu mutui sanguinis sancire fœdus, Solin.
Consentiones factæ sunt, posuit Cic. in Ver. Act pro eodem
Conflare conspirationem, apud eundem
Ad incredibile sceleris fœdus aliquem adsciscere
Ad illicitas jureque damnatas conlœderationes pellere & instigare
Ad qualvis res nefarias concordare.

to keep the League or promise, vide to break the League.

to

to Leake, to run forth as broken vessels.

Perfluere, Perstillare
Non continere liquorem
Transmittere liquorem.

Lean, Thin, Slender.

Macer, Macilentus, Macie pellucens, Gracilis, Exilis
Exsuccus, Strigosus
Ἐκλιπὴς, Extenuatus
Macie confectus
Pumice aridior. Aridus
Emaciatus, ἀπισχναινόμενος
Macie, inedia extenuatus, attenuatus, Macies ipsa
Σκιαρὸς, Metaphoricè apud Erasmum frequens, Ieiunus Metaphoricè
Monogrammus, à similitudine
Μονόγραμμος sicut & κατάτηκτος
Ironia proverbialis
Per medium annulum qui trahi posset
Pinguior lucerna, lethyco; qui cum multum edat non sit habitior
Leon ephide macilentior.

to be Lean.

Macie perlucere, Macere
Ariditate crepitare, macerare
Ἰσχνύνειν, ἰσχνύω, to make lean.
Macros obduxerat artus
Tu tenuis, tardique gradus, macieque peresus.

to become, or wax Lean.

Macrescere, Arescere
Extenuari, ἐξαμίζειν
Macrum, exsuccum fieri
Macerari, Marcescere, annis vel ægritudine in maciem ire, Soli.

to make Lean.

Macerare, Emacerare & attenuare
Ἐκτήκειν, Macrum facere.

to Leap, to Jump, to Skip.

Salire, Saltare
Dedit saltum, properans insistere ripæ
Corpora saltu ad terram mittere
Saltu super ardua venit, saltu terri
Secedere saltum.

to Learn.

Discere, disciplinam accipere, apud Cæsarem, comprehendere, animo complecti
Addiscere, Condiscere
Bibere, pro eodem, Erasmus. Non facilè dediscitur, quod pueribus imbibitur annis
Veterum volutandis monumentis discere, percipere, studere.

to Learn, to study diligently.

Plurimum operæ consumere insumere in literis
Studiis se exercere, agere vitam
Erudirioni parandæ operam dare
Occupare animum in studiis bonarum artium
Artes bonas assequi improbitate laboris
Adhibe ad omnes rerum bonarum disciplinas studium
Transmittere tempus in pugillares & in libellos
Ingenuis artibus vacare
Navare operam literis & dare
Incumbere literis & in literas
Incumbere in literarum studia
Acriter intendere animum ad literas
Ingenuas caput efferre per artes
Invigilare studio literarum
Elaborare pertinaciter in addiscendis literis
Studiis teneri
Multam ponere operam
Plurimam collocare operam in excolendo literarum studio
Dedere se penitùs sacris Musarum studiis
Immori studiis
Omne studium conferre
Intentam diligentiam adhibere
Literas amplecti
Musas colere
Τοῖς λόγοις ἐμπλοκὴν διδόναι
Asserere se studiis, Plin.
Se totum literarum studio impendere
Se Musis addicere in servitutem, devovere, dicare, consecrare
In optimis literarum studiis suavissimè otiari
Studiis bonis omne otium applicare
Artes habere in complexu, oculis, auribus, Plin.
Insano flagrare studio in literas
Scientia progredi
Habere processum in literis
Non parum in literis proficere
Colligere eruditionem ex studiis

Docta

Ducta in dies lines, profectum, progressum magnum facere in literis, in scientia aliqua
Lineam ducere
Nullum facere studendi modum nequefinem
Pieriis adhibere otia blanda libris
In amœnissimis Musarum viretis quotidie versari
In vernantissimis divinæ Scripturæ pratis exspatiari
Insudare literis
Totum se libris dedere
Libros assiduè manibus retinere
Impallescere studio, literis
Literarum sacra colere
Immodico studio se macerare
Abdere se literis, Cic.
Assidere semper chartis, immori
Sudium & omnem laborem, curam, operam impendere
Impendere tempus omne discendis literis, Studiosè versari, ac sedulò, in libris
Animos aptare studiis
Tota mentis cogitatione ferri
Intendere vim omnem ingenii in literas. Impendere pertinacem studiis laborem
Adhibere propensum literis studium
Studendi cura, impendio defigi
Ardentem intendere animum studio literarum
Inhærere libris
Τῶν βιβλίων ἀντέχεσθαι
Affixum esse literis.

to Learn without book.

Edisceré, memoria complecti, Cic.
Exercenda est memoria in ediscendis ad verbum quamplurimis ex nostris scriptis & alienis
Tradere in disciplinam
Docendum curare
Tradere præceptori aliquẽ à quo mores primum, mox eloquentiam discat, quæ male sine moribus discitur, to put forth to School.

to Learn by Experience.

Multa discuntur, percipiuntur, ab experientia
Multarum rerum scientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, sumitur, hauritur ab experientia & usu
Multa cognoscuntur experientia duce
Multarum rerum magister est Usus
Multa docet, ostendit, patefacit, viam aperit usus ad multarum rerum scientiam
Erudimur valdè, instituimur, expolimur
Ex ignorantiæ tenebris educimur
Ad scientiam pervenimus, scientiam consequimur, experientiam sequuti, experientia edocti
Experientia rerum magistra.

Learned.

Doctus, perquam doctus
Doctrina excultus
Literis perpolitus
Eruditus Peritus, Expertus
Guarus, literis sciens
Non ineleganter bonis literis initiatus
Non indoctus
Non alienus à literis

well Learned.

Vir singularis doctrinæ
Apprimè doctus
Insigniter doctus
Facile doctissimus
In admirationem doctus ac eloquens
Maxima doctrina præditus
Bene doctus, pro valdè doctus
Egregiè doctus
In primis literatus
Perquam literatus
Πολυγράμματος
Magnopere doctus
Musarum sacra colens, sequentans
Unicum Musarum deliciũ
Literarum decus, fons, ornamentum
Linguarũ antistes, columen
Vir multijugæ eruditionis
Fons totius eloquentiæ
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum volutatus est
Spectatæ eruditionis vir
In eruditorum numero habitus
Vir exquisitissimæ doctrinæ
Qui ad fastigium tum doctrinæ, tum eloquentiæ pervenit
Heraclitus subtilioris doctrinæ arcanis initiatus, Soli.
Omnium disciplinarum scientia præditus
Parens eloquentiæ
Vir literatissimus, acerrimi fœliciss imique ingenii
Ad summum literarum fastigium provectus suopte ingenio
Peritissimus
Literarum amantissimus, & peritissimus
Linguarum præsidio ad artem instructus, armatus, fultúsque
Vir solidæ eruditionis

Exquisitè doctus
Miræ eruditionis
Impensè literatus
Delicium Latinæ linguæ, universi literati orbis
Insigniter literatus
Nihil in loquendo minus spirat, quàm nativum illum & incorruptum Romani sermonis odorem
Unicus Phœnix sui ævi
Summam doctrinæ laudem consecutus
Nostræ ætatis Varro
Variis expolitus disciplinis
Haud quaquam indoctus
Literis multis præditus
Literarum antistes
Qui multiplici variaque scientia est
Φιλολόγος, πλουσίως
Eruditione ubertim excellens
Non vulgariter eruditus
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis
Summa eruditione præstans
Multiformi eruditionis supellectile instructus
Ingenuarum artium callentissimus
Eruditionem habens non sanè vulgarem
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus
In nullo doctrinæ genere non exercitatus
Vir & admirabili, & divino ingenio ac doctrina singulari
Rara doctrina
Princeps in re literaria, vir eximia præditus eruditione
Multijuga literarum cognitione præcellens
Quo, post Ciceronem & Fabium, doctiorem nulla ætas habuit
Vir omni eruditione major, qui inclinatam eloquentiam primus in integrum restituere sit adortus
Græce & Latine modis omnibus eruditissimus
Romani sermonis nativam & genuinam quandam proprietatem spirans, Omnigena eruditione clarus, conspicuus
Literarum omnium princeps Eras.
Politioris literaturæ Phœnix incomparabilis, & unicum Germaniæ inferioris decus, Eras.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus literatioris orbis præses
Trium linguarum, Græcè, Latinè, & Hebraicè penè ex æquo peritus, adhæc in nullo doctrinæ genere non ita versatus, ut cum primis certare possit, Eras.
Trium linguarum, non vulgariter peritus
Triplici natura instructus
Complurium linguarum egregie peritus
Humanis literis ac mansuetioribus Musis initiatus
Humanarum literarum peritissimus
Ingenio ac eruditione præstans
Extra invidiæ aleam doctus
In literatorum consessu, primum tenens locum
Habens eruditionis penu multifariàm cumulatum
Doctoris titulo insignitus
Summa cum laude doctoratus titulum consequutus
Primi nominis doctor
Cujus gressus Charites sorores Pegasidesq; omnes comitantur euntis, ut est apud Poëtam
Bonarum literarum cultor studiosus
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis
Encyclopædiam quasi absolvit
Absoluto disciplinarum orbe omnibus mirandus, osculandus
In cyclicis disciplinis exercitatus
Qui in omni parte orbicularis disciplinæ certaverit
Cyclopædiam callens
Cyclicè doctus
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versans
¶ Eximii in omni doctrinæ genere proceres
Literatiæ rei proceres
Encyclopædia, ἐγκυκλοπαιδεία est omnium bonarum artium societas cognitioque, ut ait Cicero, in omnium artiũ & disciplinarum perfecta scientia.

a Learned Physitian.

Medicus bene doctus, eruditus, instructus medica scientia, medendi arte, medicis literis
Sciens imprimis est, peritus, intelligens, gnarus medicinæ
Novit penitus medicinam, tenet, possidet, callet
Medicinæ scientia valet, floret, præstat, excellit
Medicinæ doctrina scientia, peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cum paucis conferendus est, interior nemini
Medicinæ scientiam planè complexus est, mente atque animo comprehendit ingenio sibi apetuit, comparavit, peperit.

to advance, to set forth Learning.

De lingua Latinâ bene meriri

Con-

Consulere studiis communibus & bonæ spei ingenia benignè provehere
E mediis ignorantiæ tenebris ingenuas artes atque adeo sacras literas vindicare
De publicis studiis optimè mereri
Æditione utilium scriptorum communia seu publica studia juvare, adjuvare
Aliis sedulò impertire doctrinam
Egregiam navare operam
Adjutare, adjuvare honestissima literarum studia
Libros qui à dura blattarum tinearumque servitute quam diutissime oppressi propemodum interierant, liberare, vindicare ab interitu
Divitem ingenii proventum in universum orbem effundere
Annis compluribus elaborata in communem omnium depromere utilitatem
Libris edendis, famam immortalem mereri, transmittere ad posteros
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare
Bonas literas longo veluti postliminio redeuntes, in suum quodammodo regnum dignitatemque, in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere
Redimere studia literarum.

given to Learning, vide studious.

Learning is allwayes both pleasant and profitable.

Semper usui & delectationi tibi literæ erunt, fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non utile, nunquam inquam jucundæ non erunt
Te semper commodis, semper voluptate afficient, juvabunt pariter & oblectabunt in universo vitæ tuæ cursu. Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum utilitas erit.

Learning is not esteemed as it ought to be, vide Arts.

I have no Leisure

Molestũ inconveniens mihi
Nunc non est commodum
In præsentia non vacat, non est otium
Est quod agam aliud
Est domi negotium melius
Non licet per negotia domestica.

Leisurely, by little and little.

Paulatim, Pauxillatim, apud Plaut. diminutiva sunt à paulum
Κατμικρὸν, Sensim
Ductim, Tractim, Pedepressim
Pedetentim, foot by foot.
Placidè, lentè, Leniter
Maturè, lentè, Composito gradu. Vide Slowly.

to Leave off, to Cease.

Desinere, Desistere
Omittere, Sistere ab incepto
Dimittere, Parcere. Subsistere. Vide to cease.

to Leave nothing, vide to take away.

to Leave, to forsake.

Deserere, Linquere, Relinquere
Derelinquere, Deserere, vide to leave in Danger.

Leave, or Licence.

Copia in singulari cum verbo facio constructum, quemadmodum commeatus
Data copia fandi
Venia, Potestas
Dare veniam ludendi
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to give Leave or Licence.

Potestatem facere, præstare
Facultatem dare
Copiam facere, ut Gymnasiarcha facit scholasticis ludendi copiam à prandio.
Additur in constructione gerundium in di
Emanandi copiam à præceptoribus poscere, to ask Leave.
Tridui missionem dare
Dare remissionem studii vel à studiis ad duos, vel tres dies
Veniam dare, pro eodem apud doctos legi, licet alii refragentur
Venia enim est pœnæ meritæ remissio, ut inquit Seneca
Ἔξοδον Αὐτῷ Missionem impetrare, to get Leave.
Veniam exorare, impetrare
Cœrum, missum facere, est dimittere, to let go, to give Leave.

Teren

Trent. Me missum facere, Suetonius in Cæsare legionem totam cum ignominia missam fecit
Missionem dare militibus
Missionem petere, efflagitare
Eidem flagitare
Petere missionem

I pray you give me leave to speak with your patience and favour.

Sit dicto venia, πρὸς λόγου συγγνώμη
Pace omnium vestrum dictum esse velim, dixisse liceat
Dicere copia alicujus, id est, pace
Honos audientium auribus habeatur
Sit habitus honos vestris auribus
Bona cũ venia audire, Cic.
Sine cujusvis injuria dictum sit
Absit invidia verbis, verbo
Ἄνευ φθόνου, Dicere cum venia
Cum gloria tua, mi Philippe
Libet veniam præfari vel honorem
Data copia fandi, apud Virg
Pace tua, tua venia
Te non irascente, permittente
Simile quid præfamur, obscœni aliquid dicturi, aut cujuscunque authoritatem oppugnaturi
Per Præmunitionem, ut monet Erasmus in copia verborum

the Leaves of the tree.

Frondes, folia
Φύλλα, Petala
Crines poetice dicuntur, unde apud Mantuanum, Nudatur crinibus arbos

to level, vide wink.

to Levy a subsidy, vide to Selle.

Lecherous, Unchaste, or Lustfull.

Libidinosus, Venereus
Propensus in libidinem, Salax
Flagrans libidinibus in mulieres, Suet.
In veneris castris militans
Πυγαῖος λαγανόψης
Præter modum libidine pruriens
Ἀφροδισιαστικὸς μύης
Novas quotidiè nuptias celebrant
Mulierosus, Veneris miles
Solvitur in Venerem
Mollis, Mulierosissimus
Mus albus, μὺς λευκὸς
Homo libidinis immodicæ, insatiatæ, intempestivæ, monstruosæ
Galbinos habens mores, Mart.
Crebris, vagis amplexibus sponsis
Pronus in venerem
Proclivis in libidinem
Lydius in meridie
Caprarius in æstu
Maximo ardore in Venerem solvi vel ruere ferunt Hispanos Turcasq;
Et Graditana puella, apud Mart. pro libidinosa, procace, lasciva

to Lend.

Mutuari deponens & Mutuare activum, χρίζειν, mutuum dare
Præstare, Mutuo dare quum ejusdem precii re pensatur
Commodatum vel commodatò dare in tempus, quum eadem res redditur
Alicujus rei usum præstare, concedere in aliquot dies
Commodare. Vide ne, cum pueris, dicas accommodare, id enim est adaptare
Utendum dare, μισθοῦν
Mutuò amicis commodare

by Length of time, in continuance, or Processe of time.

Processu temporis, Decurrentibus annis, Progrediente ætate
Tempore, Paulatim
Lustris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away smart, vide Time.

Length of time taketh away Pain.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis longinquitas, vetustas
Sanantur vetustate vulnera, vis doloris cum tempore langvescit
Detrahit de dolore dies, atque adeo extinguit omnem planeque tollit
Quovis dolore affectis, quovis malo laborantibus medetur tempus, medicinam dies affert
Vetustas opem fert, opitulatur, subvenit, auxilio est subsidio est, finem doloris affert
Habet hoc tempus, ut quævis dolorem quamvis acriter in animo insi-

Gtum avellat atque abjiciat
Est hoc temporis, ut omnem malorum memoriam, omnem adversæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoveat

at Length, vide Finally.

to Lessen, to asswage or mitigate pain, or diminish grief, or smart.

Dolorem sedare, elevare, mitigare, mollire, lenire, delinire, levare, demulcere, pellere, tollere
Fugare, sopire, discutere, minuere
Vim doloris mellea fallere confabulatione
Contrahere dolorem, cruciatum
Reddere moderationem
Dulcare, Edulcare
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur
Dolor sese remittit

the Leprosie, vide in Lazer.

a Lessening of sorrow.

Luctus levatio, Levare se luctu, ægritudine sollicitudine, mœrore, cura
Sanare vulnus doloris

to Let bloud, to open a vein.

Detrahere sanguinem
Venæ sectionem adhibere
Secare, incidere venam, Cic.
Vacuare sanguinem per venam
Corpus sanguinis detractione vacuare
Tundere venam nocuo turgentem sanguine
Demittere, emittere, vel mittere sanguinem, Corn. Cel. ex brachio mitti sanguis debet
Exonerare venas sanguine
Venam cultello, scalpello solvere, aperire
Curare venam incidendam
Corpus sanguinis exuberantia levare sectione, incisione venæ
Non est Latinis vox unica quæ Græca ἀφαίμαξις, respondeat, quapropter periphrasi utendum.

to let go or passe, vide to grant.

to Let, to hinder, to stay, to withstand, or be against.

Obsistere, Resistere, Cic.
Senatus una voce ac mente rejectat
Inhibere, Obstare
Contrahere, Detinere
Officere causæ, apud Cic.
Vigere, Occupare
Offerre moram occupato, Plaut.
Obstrigillare, porcere, apud Lucil.
Remoram facere rei privatæ & publicæ, Plaut.
Obstaculum moliri
Interdicere pro obesse, cum dativo, Cicero
Cui nemo interdicere possit
Eripere bene gerendæ rei facultatem
Rei potiundæ spem præcidere, Budæ.
Impedire, Obstaculo esse
Indiversa trahere, rapere
Retrahere, ἀνθέλκειν
Tergiversari, Reclamare
Transversum agere
Adversari, Reniti
Repugnare, Refragari
Contradicere, Contra niti
Contra venire, ἀντιφέρεσθαι
Remorari, Demorari
Intercipere, Tenere
Opponere, Reluctari
Intercedere, apud Titum Livium, pro impedire, prohibere, gressus alicujus obstare, obesse cuiquam
Conari, Pugnare, machinari
Impedimento esse, distinere
Conatus alicujus evertere
Claudere commodum, ferent.
Remora, Impedimentum, obstaculum, remoliri, apud Plaut. Retardatio
Offendiculum pro impedimento, vide to hinder

to Let one from having his lust.

to Lett ones study.

Let me go.

Sine abire, Sine ut abeam
Mitte me, Omitte me

Let it be so, vide So be it.

Letters missive, Epistles.

Literæ, Literulæ
Litera in singulari numero apud Ovid. Libelli
Tabulæ, Codicilli, Scripta
Epistola, Epistolium
ἐπιστολὴ, γράμματίδιον

to seal, and open Letters vide to seal and open

Letters welcome

Literæ tuæ mihi gratæ, perjucundæ fuerunt

Sum-

Summam mihi jucunditatẽ attulerunt pepererunt
Magna me lætitia affecerunt, perfunderunt
Omnis amor tuus ex omnibus se partibus ostendit in tuis literis
Quas ad me literas mittis multo sunt officio referte, multis insignis amoris notis

Printing Letters.

Typi ænei, stannei, τύποι
Formulæ, Characteres
Notæ fusæ, sculptæ
Typorum collector, ordinator, compositor, ſt Compositor

Liberall, Bountifull.

Liberalis, Munificus
Dapsilis, Benignus
Beneficus, δαψιλὴς
Prolixus, apud Ciceronem
Ipso horreo vel canistro dans
Promus magis quam condus
Profusus, Largus
Citò dans & dolio hauriens
Ambabus manibus largiens
Hospitalis, Cic. Offic 2.

Liberality.

Largitas, Liberalitas
Munificentia, δαψιλεία
Beneficentia, εὐλογία
Bonitas & benignitas, pro eodem, apud Cic. Offic. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propensione in hospitibus recipiendis, apud Ciceronem Offic. 3.

Liberally, largely. Bountifully.

Munificè, liberaliter
Munificentissimè
Dapsilè, δαψιλῶς
Largè, Largitèr
Profusè, Affatim
Abunde, Ubertim
Abundanter, Copiosè
In copia, plena manu (ter
Ambabus manibus, Amplè
Benignè, Prolixè, utrumq; apud Ciceronem
Ἐκτικῶς φιλοτίμως
Sine parsimonia
Prodigè, Perbenignè
Ipso horreo, proverb.

to set at Liberty.

Asserere, vindicare in libertatem
Ἀπολύειν εἰς ἐλευθερίαν
Manumittere, & mittere manu
Libertate donare
Emittere manu
Pileo donare, Liberare
Eruere, Educere
Eripere, to Redeem
Ἐλευθεροῦν, exerere vincula
Liberum facere
Solvere ergastulo (lis
Eximere à servitute, vinculis
Levare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere
Conciliare in libertatem
Relevare cervices à cervitute dura
Recipere, apud Virgilium
Solvere, exsolvere vinculis
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere
Laqueis mortis caput, manus vinculis expedire
Dare vindicias
Sub trahere neci, Vide Free

I have care of the liberty of the Commonwealth

Nihil aliud à communi libertate, nihil præter communem libertatem quæsivi, curavi, spectavi, secutus sum
Ad unam civium libertatem meas curas intendi, cogitationes retuli, studia contuli
Nihil antiquius communi salute judicavi
Salutem publicam ac libertatem omnibus rebus antepositi, prætuli

to give much liberty, vide to permit too much.

a Library, a Study full of Bookes.

Bibliotheca, βιβλιοθήκη
Arcivum vel archivum, ut aliqui scribunt
Utitur hac dictione D. Hie. in præfatione, lib. Esther
Tabernaria libraria
Amalthæum, apud Cic. ad Attic. ἀμαλθεῖον
Armarium quoque locus in quo libri recondunturr
Foruli apud Suet. & Plutei, apud Juvenalem sunt armariola, capsulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominat quæ rectius, cum Vive, loculamenta vocaverimus
Libraria in hac significatione rarò apud Classicos invenitur. Librarius enim βιβλιοπώλης denotata, qui libros & alia scribit. Hunc Latini scribam vocirant. Cicero usurpavit Tabellarium in neutro genere

Licence, vide leave.

to Lick.

Lingere, Delingere
Elingere, Lambere

to Lie, or make a lie.

Dicere falsum, mentiri
Subdola promere, fundere mendacia
Turpe mendacium dicere

proferre, ψεύδεσθαι
Adumbratæ pietatis fuco mendacia deferre, to bring forth Lies
Effutire, pro dicere cum mendacio apud Cic in Tusc.
Aspergere mendaciunculis aliquid
Cretizare κρητίζειν, Græci pro mentiri dicunt à gentis moribus
Conflare mendacium, fingere ex se velut araneus
Splendide mentiri
Ampliter mentiri, Plaut.
Sycophantias
Comminisci mendacium

to forge a Lie

Mendacium conflare, aspergere, excogitare
Addere culpæ mendacia
Mendacio fucum addere
Mendacia fingere
Rem efficiis mendaciis omnibus lenociniis perpolite concinnare
Vanas pro feris fundere voces

an open Lie.

Mendacium speciosum
Prodigiosum, audax, Impudens, callidum mendacium, a bold lie
Manifesta vanitatis

a Liar.

Mendax, vanus, falsiloquus
Falsidicus, Vaniloquus, Nugax
Mendaciloquus, Nugator
Nugigerulus, ματαιολογος
Nugivendulus, Cretensis, ψευδηγορος
Vir ioligoi vanitate
Halophantia vanissimus

Lies, Dregs

Fœx τρύξ, Excrementum
Sedimentum ὑποστάθμη
Seda apud Plin. Proluvies ὑποχώρησις
Crassamentum, Flores vini
Amurca, olea tantum est
Magna unguentorum est fœx

to Lie down, or in the bed.

Jaceo, es, ere. Recumbere sponda
Accumbere toris
Offenso procumbere pede
Fusus per herbam
Revolutus arena
Passim vino somnoque per herbam corpora jacent sepulta
Strato discumbere super ostro
In gramine ponere corpus

to Lift up.

Levare, Sublevare
Tollere, Elevare
Membra de dura tollere humo
Gelida membra levare humo
Stratis corripere corpus
Solio se tollit abalto

as much as lieth in me, vide Power.

Lightly, remissly, without care

Leviter, in transcursu
Levi brachio, Sparsim
In superficie, perfunctorie
Ἐπιπολῆς, quod vulgus ineptiens dicit superficialiter
Tenuiter, Cursim
Molli brachio, suspensa manu
Parum attentè, considerate, accuratè, transeunter. In transitu
Quasi in transcursu leviter attingendo
Levi brachio rem peragere percurrere

Lightly, without labour.

Facilitèr, ex facili
Citra labotem, negotium, molestiam
Parvo negotio
Ἄκοπα, ἀκόπως
Sine opera, Sine labore
Nullo negotio
Citra pulveris tactum, vel jactum proverbium
Absque difficultate, Fermè
Nulla adhibita diligentia
Citra sudorem, operam
Nullo sudore. Ne genu quidem flexo
Citra pulverem, proverb.
Nullis laboribus, Perfacilè
Facilè, Facillimè
Uno digitulo, apud D. Hieron

not Lightly, or easily, hardly, painfully.

Difficilè, Difficulter
Haud facilè, haud fermè Terent.
Fidelem haud fermè mulieri invenias virum. Non facilè, Graviter
Χαλεπῶς

a Lightning, or flashing out of the clouds.

Fulgur & fulmen, licet alii distingunt. Aëris ardor
Arma Jovis
Fulguratio, Fulgor
Fulgetrum, Fulgetra
Ἀστραπή, Coruscatio
Fulminare, fulgurare, fulgere
Ignes in æthere fulgent
Fulmen jacere, fulgetra concitare, tonitru movere
Crebris micat ignibus æther
Ignes Capitolinis injice sedibus
De cœlo tangere vel percu-

percutere
Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther
Flagranti telo dejicere
Fulmina moliri dextra
Mittere fulmina ævo polo
Fulmine adigere ad umbras
Fulmina torquet astripotens
Fulmine dejecti fundo volvuntur in imo
Fulminatum, fulguratum; tactum, ictum de cœlo, διοβλήτον

Light, vain.

Vanus, inanis, levis, iners; socors, demens : Vento levior, inanior

like as, vide as

Like as it were, as great as, equivalent.

Instar, significat ad similitudinem, ad æquiparationem & ad mensuram
Ad instar, apud Hieron. & Solin.
Δίκλω
In modum, Ad modum
In similitudinem
Ad similitudinem

to Liken, to compare.

Comparare, Conferre
Ἐξισοῦν, Assimilare
Adæquare grandia parvis
Coæquare, æquiparare
Æquare, ἰσόειν

to be like, to resemble in form or fashion.

Referre mores patris, & patrem moribus
Referre vitâ patrem, & vitam patris Plin.
Moribus exprimere
Repræsentare, præ se ferre
Reddere, Terent. Similare
Similem esse, Effingere
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem
Et proverbio dicitur, patris esse filium, qui mores imitatur patris
Accedere ad paternos mores
Ferre alicujus imaginem pro repræsentare
Περφαίνειν
Similitudinem morum referre
Παρεμφαίνειν
Construuntur cum accusativo personæ, præter
Similem esse
Ingenium patris referre
Paterni, avitique ingenii speciem præ se ferre
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur cum genitivo construitur: quando vero corporis lineamenta, cum dativo, ut tradunt Grammatici confunditur cum differentia

in Likeness of a man, vide pretence.

it Liketh me well, vide it pleaseth me well.

if I were like to you.

Si essem æque ac tu, pariter ac tu, non secus, non aliter ac tu, ita ut tu, uti ut tu, quemadmodum tu, sicuti tu

Likely, reasonably

Rationi consentaneum est cum ratione consentit, simile veri, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens
Ratio postulat ut credatur
Est cur credatur, verum putetur
Visum, similitudinem, speciem, formam, imaginem præ se fert, ostendit, non discrepat, non dissentit, non procul abest à ratione

a Likeness, a comparison.

Comparatio, Collatio
Assimilatio, Similitudo
Parabola, Paræmia
Ὁμοίωσις

Likewise, equally, even, all alike.

Æque, ἴσως
Æqualiter, Uno tenore
Æqua parte, conditione
Æquabiliter, Similiter

to do, to render like for like vide to recompense.

a Linage, vide Stock

a line, a rule, a row, a stroke

Regula, Norma
Limen, γράμμα
Amussis & perpendiculum Cæmentariorum sunt

to linger, to stay, to delay, to defer, to put or drive off

Morari, remorari, μέλλειν
Demorari, Cunctari
Quærere moras
Moram trahere, ducere, Moliri
Περιπατεῖν
Iter retardare
Moram facere, Restitare
Moras nectere
Gradum continere
Sistere, Comprimere
Pausam facere, Plaut.
Rumpere, Continere, Iter
Pendere apud Virg. med. prod

a Lingring, vide prolongation.

it must be done to the
utt Lingring

Non cunctandum, non differendum est
Producenda, Proferenda proroganda, protrahenda, longiùs ducenda res non est
Sine mora, sine cunctatione, si ne ullo temporis intervallo, aggredendas res est tentanda, incipienda, facienda mora non est, interponenda nulla est, omnis est abjicienda mora: immorari, cunctari, lentè agere, indormire, non oportet

Lingring, vide slothfull.

Little, few.

Modicum, ὀλίγον
Parum, Paulum
Paululum, Nonnihil, Ὀλίγα, παῦρα
Pauxillum, Pauxillulum
Dicitur etiam aliquantum & aliquantulum pro paululum

by little and little, vide leasurely.

a Litter, a Waggon, or Coach.

Vectabulum, καθέδρα
Gestatorium, Sella curulis
Currus clausus, Segni genus
Arcera, vel ut alii scribunt, Azerna, apud Gel. Basterna
Pilentum apud Varr.
Lectica pro eodem, διφρος
Hexaphoron, Græcis quod à sex servis portaretur, ἑξάφορον
Octophoron, quod ab octo
Currus regius seu lectica
Pampeilum, Ferculum
Vehiculo camerata pensile
Cameroton, Græci vocant
Lecticarii qui portant, ferunt lecticam, cellas curules, διφορεῖς
Cella curuli vehi, subvehi
Lectica gestari, ἁρμαμαξεύεσθαι to be carried in a litter or waggon.

to live, to have life
to be alive.

Vitam ducere, ζῆν ζωὴν
Producere, καὶ ζῆν, Vivere
Diem, lumen videre
Fungi munere vitæ
Animam ducere, seu spiritum, Cic.
Annos, ævum, sæcula, exigere, agitare
Esse, Vesci aura, βιοῦσθαι
Carpere vitales auras
In vivis agere
Dant vivere fata
Temporaria frui vita
Lucem aspicere pro vita frui
Esse in rerum natura, in vita
Spirare, βιοτεύειν
Superesse, Superare
Nec adhuc crudelibus ûbris occubare, vitam exigere
Cœli convexa tueri, Virg.
Vitam traducere, transigere trahere
Fungi vita, vitam agere
Vitam degere, ζωὴν διάγειν
Ævum agitare, transigere,
Vitam, ævum traducere
Τὸν βίον διαγωγεῖν
Exercere vitam, colere
Ætatem degere, exigere
Spiritum ducere
Esse inter mortales (ri
Inter superstites annumerari
Esse inter vivos & in vivis
Esse in humanis
In humanis agere
Viri potiri
Vincere sua fata vivendo
Auras protrahere, pendere vitales, poeticum

Lucis usura perfrui
Lucis dare usuram piratis diuturnam

to live daintily, and nicely, to spend his time in great voluptuousnesse, riot or pleasures.

Deliciari, θρύπτεσθαι
Resupinari, Vivere Epicurè
Luxuria, deliciis, ac mollitie diffluere
Melle seipsum perungere
Mellitam planè vitam exigere, Erasmus (ctari
Molli victu superare senectam
Genio carpere dulcia, Pers.
Extremam decerpere voluptatem
Terrenis teneri cupiditatibus
Deliciis affluere
Libidinari, Suet.
Inter opes vitam socius agebat
Delicatè ac molliter vivere, Cic.
Agere perjucundè
Indulgere cupiditati
Gulæ, ventri obsequi
Ardenti libidini laxare fræna
Omni genere voluptatum, deliciarum affatim se explere
Dare se voluptatibus
Totum se dedere libidinibus, Cic.
Mundanis se contaminare sordibus
In medias se delicias conjicere
Voluptuariam agere vitam
Carnis obsequi cupiditatibus
Pravis animi obtemperare cupiditatibus, Luxui servire
Τοῖς ἡδοναῖς δουλεύειν
Sectari mortiferas sæculi illece-

illecebras (Cic.
Architectari voluptates
Carnis desideria amplecti
Humi volutari, Serpere humi
In terrena animo rapi
Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare
Omnem fœlicitatem in rebus præsentibus constituere, futuræque beatitudinis nullo tangi ardore
Duci ventre, Horat.
Cogitatione circa mundana versari
Rebus frui dulcibus
Voluptatibus indulgere, frui
Animum in transitoriis, lubentibus multis voluptatibus demulgere
Intellectum circa terrena exercere

to Live long.

Cervi vivere per annos
In annos centum ævum trahere
Nestoris aſtricolæ cui ducunt fila ſorores, vide old.

of a long Life.

Vivax, Longæ vitæ
Tithonus, Neſtor
Neſtoreus, Longævus
Macrobius μακρόβιος, vi. old.

to Live not long.

Brevem vitam colere
De vita decedere brevi ævo Sol.
Ultra quinquennium ævum non trahere
Ultra octavum annum vivendi ſpacium non protrahere

ſo long as I live, vide while I live.

to live quietly.

In ſecuritate agere
Securum eſſe
Ἀφροντιστεῖν
Tranquille agere, degere
Securam agere vitam
In ſummo ocio vitam tranſigere
Tranquillam vitam vivere, agere
Domi ſedere, inque aurem utram libet cubare
A tumultu ſeculi & blandientis mundi diſtrepitu ſeo ſum degere
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem
Sibi ipſi vivere
Curriculum vivendi à natura datum confecere recte & honeſte to paſſe he t me honeſtly
Suavem vitam agere
Trahere vitam tranquillam Cic.
Acquieſcere cum quadam animi voluptate quieteque conſiſtere, à Cic. ponitur
Molliter ſuaviterque vitam agere
Quod datum eſt vitæ tranquillè placideque ducere Cic.
Halcionis agere dies
Ἀλκυονίδας ἡμέρας ἄγειν
Per ocium & quietem vitam traducere
Deſtinato reliquo vitæ tempore reſpirandi ſeriis, Muſas tranquillo inviſere animo
In literario delitescere ocio
Tutum ocium domi exigere
Ocioſe ungari in literis
Gratiſſimo inter literas ocio ac negotiorum bene à ſe geſtorum recordatione perfrui, Eraſ.
Ocium oblectare ſuum
Suaviter vivere
Ocio vitæque molliori, indulgere
Placatam, mollem feriatamque agere vitam
Tacitos ſinere ire dies, & paupere cultu, Exigere innocuæ tranquilla ſilentia vitæ, apud Polit.
Μετὰ τοῦ Θεοῦ, vitam vivere
Vitam ſancte & inculpate degere, to live godly, and honeſtly.
Thybra victitare
Vitam ſine cura rerum temporalium degere
Non macerare ſe craſtina cura ciborum
Nil recondere in craſtinum
In diem vel ex tempore vivere
Omnem craſtini ſollicitudinem abjicere, to live without care

to live ungodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui
In eodem hærere luto peccatorum
Servire peccato, iniquitati, frequens in ſacris literis
Contaminatiſſimam agere vitam, Sordere
Inſordeſcere
Vitioſe, ſordide vitam vivere, apud Chryſoſtomum.
Fœdam, diſſolutam, perditam vitam vivere
Vitiorum ſordibus ſe inquinare, apud eundem
Perdite, flagitioſiſſime vivere, an evill Life.

to Live unchaſtely in ſenſuall Luſts.

Corpus libidinibus proſtituere
Jacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine
Turpiter & effœminate vivere
Luxuriæ & Libidini vacare
Voluteri, inſtar porcorũ in cœno libidinum, ſe verſari

Secundum vitam vivere
Βακχίζειν, Libidinari
Servire ventri, Veneri, corporis voluptati, ac libidini
Carnis omnigenæ desideriis inservire
Diffluere luxuria, lascivia Terent.
Inter scorta ad multam plerumque noctem desidere
Capi illecebris rerum carnalium
Subigi, substerni mortiferis libidinum voluptatibus
Κατὰ τὰς ἡδονάς
Epicurum luxu vincere
Carois fœda sectari delectamenta
Secundum vitu promiscuè in concubitus ruere. Livius,

an inordinate life.

to live sumptuously.

Splendidè ampliterque vivere in uberrima rerum affluentia
Splendidè epulari, in Evang. Luc.
Δημοσίᾳ δαψιλεύεσθαι
Cœnare, prandere, in omni genere ciborum
Magnificè mensam instruere
Egregiè, splendidè cœnare, apud Juvenalem
Colere vitam vino & victu probo, Plaut.
Genialiter vivere
Delicatè opiparè, splendidéque vivere, cœnare
Sybaritizare συβαριζειν
Convivium agitare splendidum
Opiaris mensis frui
Musicè vivere μουσικῶς ζῆν ubi nihil deest, sed affluunt omnia
Exhilarari generalis ferculis mensæ
Magnificum ac egregium esse in edendo, in apparatu mensæ
In leporibus carnibus vivere, dicitur proverb. qui lautè & in deliciis vitam agunt
Convivium apparare, præparare opiparum, saliare
Magnificè lautum parare convivium.

at the lives beginning, swadling clouts, as soon as it is born, or brought into this world.

In vitæ exortu, In exordio vitæ
In ipsis vitæ primordiis
In vitæ foribus, in vitæ janua
In ipso quasi vitæ vestibulo
In ipso vitæ limine,

the liver.

Iecur, Iecinus, Iecusculum
Hepar, ἧπαρ

sick in the liver.

Iecorosus, Iecinorosus
Hepaticus, ἡπατικὸς

a lock, vide a barr.

a londe, vide a Burthen.

a lodge, a Cottage, a Cabin, or little house in the Country.

Mapale seu Magale stramineum, stramine tectum
Agrestis casa, Casula
Στέγη Stega apud Plautum.
Mapar Punica lingua, unde Magaria pluraliter, & non magalia dicendum, ut tradit Servius
Penates, Lar.
Tugurium, Tuguriolum
Ligellum apud Plaut. pro domicilio brevi ponitur & humili
Attegiæ pluraliter, ἀττεγίαι
Gurgustium & gurgustiolum diminutivum, εἰκιδάριον, apud Apuleium
Brevitatem gurgustioli nostri vespertinus peto
Tectum tenui cespite strait.

to lodge, to harbour, to entertain.

Excipere hospites, convivas prandio, cœna, convivio ampliter
Accipere liberaliter, benignè, amicè, benè, lautè, magnificè, nitide, honestè, prolixe, honorificè, hilari animo, splendidè
Tractare hospitem comiter, bene, commode
Indulgere hospitio
Pro egregia fortuna, magnificè, pro animi boni ate comiter recipere
Hospitari, Hospitio aliquem accipere, excipere
Tecto ac sedibus suis recipere, Cic.
Domo vel domum meam recipere
Hospitium dare, ξενοδοκεῖν
Splendide acceptus
Benigne comiterq; habitus, Eras.
Et proverbiali schemate
Penulam scindere est prolixius invitare.

to long for, vide Desire.

long ago.

Longe ante, Multò ante
Multis ante seculis
Apud majores nostros.

it was long before he came, vide came at length.

How long.

Quàm diu? Quanto tempore?
Quamdiu?
Quatenus temporis? Adv.
Quatenus hos exercebis mores?
Quamdudum? Plautus
Quamdudum à foro venisti comum?
Quousque? interrogativè sicut
Quousque temporis, Adverbium.

not very Long since, or ago.

Intervallo haud ita longo
Non ita diu
Haud ita pridem
Nunc nuper, Vide of Late.

to Look upon, to consider.

Aspicere, inspicere
Perlegere oculis
Pascere, oblectare oculos
Clara oculos satiare figura, Vide to See.

to Look about earnestly.

Intueri, Inspicere
Cernere, speculari
Spectare, Despectare
Oculos admovere
Passim oculos per cuncta ferre
Ferre oculos huc & illuo
Demittere oculos in omnes partes
Partes oculos versabat in omnes
Circumspicere, Insigere oculos
Intendere, ἐντείνειν
Conjicere oculos in aliquem
Perlegere oculis est visu perlustrare
Huc illuc volvere oculos
Ob oculos ponere
Lustrare, Torquere
Oculis lustrare
Intendere obtutus
Intentis cernere obtutibus
Circumspectare, περιβλέπειν
Circumagere oculos
Volvere lumina,
Regiones circumcirca prospicere, apud Cic.
Obire, Circuire provincias, regiones, terras
Oculum adjicere, injicere, apud Cic. pro eo quod vulgo dicitur
Oculum dirigere, & significat cupiditate rei vitam teneri.

to Look straight on the mark, vide to wink.

to Look stedfastly, or sharply.

Acutum intueri. Cernere acrum
Defixis hærere oculis, Pervidere
Διοφᾶν, Desertum obtueri
Ἔπαμον ἐμβλέπειν, Proverb
Fixis & attonitis intueri oculis
Figere obtutum aliquo
Fixos oculos tenere
Lumina defigere (re
Oculis & pectore toto hærere
Cuncta oculis lustrare.

to Look downward, to hold down his head.

Submittere, demittere caput
Deflectere in humum
Dejicere lumina & vultum
Demittere vultum, oculos
Deprimere, dejicere, submittere vultum
Obtutus humi deprimere
Συνδρομάζειν τὸ πρόσωπον
Oculos solo defigere
Ista solo fixos oculos aversa tenebat
Alicujus aspectu se subtrahere
Defigere inter am

to Look upward, or high.

Suspicere, respicere
Oculos, & caput erigere
Sursum aspicere, ἀναβλέπειν
In cœlum acies oculorum defixas habere
Oculos attollere
Oculos in cœlum tendere, sursum tollere ad sydera vultus
Recto aspicere sydera lumine
Tollere in sublime oculos
Erigere sursum lumina ad cœlum
Oculos sub astra tenebat.

to Look sowerly, waywardly obstinately, to frown, scowle.

Corrugare, contrahere, caperare frontem, obducere frontem
Obliqua aspicere facie
Distortum vultum sequitur distortio morum
Tragicum tueri
Lumina immota tenere
Τραγῳδικὸν βλέπειν
Titanicum, seu vultu Titanico obtueri
Τιτανῶδες βλέπειν
Tauricum tueri vel taurinè, id est, torvè
Mœsto vultu defigere lumina
Organum, synapi nasturtium tueri
Acribus intueri oculis
Torvos gerere vultus
Sicul sare, σικυλίζειν
Τορῶς βλέπειν
Matrem tueri, apud Aristo.
Ἀρβλέπειν
Vultum sumere Catonianum.

to Look to the Commonwealth.

Boni

Boni civis est, ad bonum civem pertinet, bonum civem decet suam voluntatem ad publicam causam aggregare, accommodare; adjungere, confidere, tum publica causa conjungere, in omni sua voluntate, quid rationes publicæ ferant, quid respub. postulet spectare, intueri, attendere
Nihil unquam vellet à publica re sejunctum, alienum, disjunctum, separatum, remotum
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, utile sit

To look to your business.

Toto animo de tuis commodis ornamentisque cogito
Tuam utilitatem assiduè specto
Heret in animo meo de tuis commodis assidua cogitatio
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ curæ vehementer sunt
Tuæ rationes quid postulent, nunquam non attendo
Omnis mihi de te tuisque cogitatio est
Tuam utilitatem meæ spectant cogitationes
Meas curas ad tuum commodum contuli, animus meus in tuâ utilitate fixus & locatus est

To look up to heaven in adversity.

Hic est nostrum hominum, ita more comparatum est, ut in repentinis adversisque casibus, si quid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlum tueantur, suspiciant, spectent
Ad cœlum aspiciunt, suspiciunt, spectant, oculos tollunt, intendunt

To Loose, vide to unbind.

A Lordship, Soveraignty, or Dominion.

Dominatus, Dominium
Omnipotentatus, Ditio
Res pro imperio ponitur
Principatus, Imperium
Κράτος, δυναστεία

To be a Lord, to rule, to command, to be chief, Soveraign or Governour, to be supream head or principal ruler.

Principatum, primas tenere
Ἐπικρατεῖν, Sub imperio habere
Imperare, Gubernare
Regere, κραταιεῖν
In pace placida regere populos
Sub ditione habere
Moderari & Moderare
Regnare, Dominari
Κυβερνᾶν, διοικεῖν
Imperium habere, tenere, administrare
Sceptra tenere
Σκῆπτρα διατηρεῖν, apud Hom.
Imperio præesse
Imperii clavum, rerum gubernacula, habenas tenere
Rerum potiri
Dominatum exercere
Imperium exercere, obtinere
Ἄρχειν, apud Plutarchum
Dominium, potestatem exercere
Jura dare Virg. Remo cum fratre Quirinus jura dabant
Habere dominationem, principatum
Sceptra gerere, ferre
Τὴν βασιλείαν διοικεῖν
Latè regnare
Summam Imperii tenere
Omni ex parte amplum habere imperium
Imperatorem agere
Premere ditione
Imperio potiri, premere
Principem agere
Rege Marcio res Romanas tenente, Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu suo versare
Regni summas moderari habenas
Regni gubernacula gerere
Regnum adimere, capessere sceptra tradita

To become a Lord, or a Ruler.

Imperii habenas, Imperium, administrandi provinciam suscipere
In imperio succedere
Capere moderamen regni, Ovid.
Regnum amplecti
In regnum admittere, permittere, recipere, locare, deducere

To Lose, or Leese

Maximam accipere cladem
Incredibiles haurire calamitates, Cicero
Vulnus accipere
Vulnere percuti
Calamitate affligi, Cic.
Incommodum, damnum, detrimentum capere vel accipere

De-

Detrimentum, jacturam pati, incurrere
Facere vel accipere calamitatem, damnum
Ferre infortunium
Naufragium facere

Losse or Damage.

Detrimentum, Diſpendium
Infortunium, πάθος, Injuria
Malum, Incommoditas
Incommodum
Nocumentum
Summum rei pecuniariæ diſpendium
Naufragium, Peſtis, Vulnus & Plaga metaphoricè
Incendium metaphoricè quam enim peſtem, calamitatem, exitiumque non adfert?
Intertrimentum Derogatio
Exitium, Pernicies
Erit damno, fraudi, malo, detrimento tibi. It will be to your hindrance.
Damnum, κάκον
Lapſio, jactura, caſus
Calamitas, proprie in re frumentaria, id eſt, damnum, quando à grandine calami comminuuntur & ſegetes
Noxa pro damno, ſeu nocumento, apud Ovid. & alios probatos invenie authores, a great losse and losse of goods

I lost all I had.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res domeſtica. Actum eſt de fortunis meis
Prorſus everſæ ſunt opes meæ
Perdidi omnia, evertit me bonis omnibus fortuna
Mearum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit
Afflictæ ſunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, everſæ meæ res ac fortunæ omnes

Lost Children, &c.

Perditis in adoleſcentia moribus multi ſunt, qui deinde meliorem adepti mentem, meliorem admentem, & ſententiam revocati, reſipiſcentes, honeſtius vitam inſtituunt
Honeſtioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur
Multi impuris moribus improbis, inhoneſtis, turpiſſimis
Inquinata adoleſcentia, contaminata, infecta, vivunt; multi turpiter in adoleſcentia, ſtudent vitiis, turpem vitam colunt in honeſtè vitam traducunt, pecudum more vitam tranſigunt, proclives ad vitia ſunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facilè committunt

you Lost nothing, &c.

Integræ ſunt adhuc res tuæ
Salva ſunt hactenus apud te omnia
Nihil dum perdidiſti, ſtatus idem eſt quo ante fortunæ tuæ
Nihil detractum eſt de fortunis tuis, nullam res aut fortunæ tuæ jacturam fecere, nullum damnum tulere, nullum detrimentum paſſæ ſunt, nihil adverſi ſubierunt, nullam partem deſideras fortunarum tuarum
Nihil eripuit fortuna, abſtulit, ademit, detraxit

to cast Lots, to draw Lots.

Sortiri, jacere ſortem, Ducere
Sortes in urnam mittere, Sorti dari
Sortitio aliquid facere, auferre, capere
Κλαρωσία
Gratam habere ſortem
Sorte legere, Sorte eligere
Ducere ſortem, Sorti committere
Sors irrequicta, improviſa

to Loath, to abhorre a thing.

Nauſeare, ναυᾶν
Et nauſeari, D. ponentaliter
Nauſeam habere, ſapere
Faſtidire
Βδελύσσεσθαι, Vomitu infeſtari
Nauſeam inducere, movere, to make to loath
Excutere vomitum
Faſtidium parere, Generare nauſeam
Præ nauſeâ & faſtidio vomitu io, faſtidio affici
Tædium habere, cum nauſea audire
Nauſeam ſtomacho excitare
Pulvim petere porrectam
Contrarium
Nauſeam amoliri
Faſtidium alicujus rei eximere, allevare
Diſcutitur nauſea

Love

Love.

Amor, Charitas
Benevolentia, Necessitudo
Ignis metaph.
Observantia, Favor
Studium in aliquem pium.

A true Love, or Friendship.

Necessitudinis vinculum
Amicitia haud vulgaris
Nullo tempore dirimenda
Non intermoritura
Nequaquam solubilis
Necessitudo intima, Artissima
Indissolubilis, Incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.
Necessitudo, sed necessitas ad amicitiam non refertur
Amicitia, Adamantinis vinculis astricta

to Love tenderly, or most heartily.

In bonum & in malum
Ardere, absolutè, Virg.
Ardere, flagrare amore, cupidine
Intimis ardere medullis aliquem
Sævo teneri furore, peruri igne
Sentire ferventes intima ad ossa faces
Flamma uri intimo pectore
Toto concipere pectore flammam
Imis exardere medullis
Flore sub primo imporenti amoris æstu perdi
Ardere aliqua re vel in aliqua re
Deamare, Adamare
Vnicè diligere, φιλεῖν
Effusissimè amare
Amare, ἐρᾶν
Amorem fovere
Mirificè amare ac suos occellos
Maximè, admodum, nimio plus, plurimum amare
Diligere ut parentem, loco fratris, vice fratris
Oculis terre vel in oculis ferre
Vehementer, singulariter, cupidè, arctè, ex animo amare
Amare ut cum maximè, apud Terent.
In sinu gerere
Devinctum aliquem habere
Præcipuo ac singulari quodam favore prosequi
Animo secum conferre amicos
Miserè, valdè, multum, tenerè, ardentissimè, perdite, impatienter amare, insano perdi igne
Miro amplecti amore
Admiranda charitate prosequi
In deliciis habere
Perire mulierem
Conjunctè, conjunctiùs, conjunctissimè amare
Uri alicujus concupiscentia
Deperire, apud Terent.
Ἐκτετηκέναι
Amare corde atque animo, Plaut.
Amore flagrare incredibili
Ἐμμανέστατα ἔχειν
Amore deperire, vel perire
Ardere perditè in puellam
Effictim amare, perire, deperire
Tacitos nutrire ignes, Poëticum, ut Cæcos alere ignes
Insanire, Mantua. in Bucol. Hoc commune malum, semel insaniv[imus] omnes; ægri amoris vulnerari jaculo
Quisquis amat, uritur ig[ne] gravi

to Love, to Embrace, to Favour, to bear good will towards one.

Amplecti, Amplexari, brachiis
Exosculari, περιπλέκεσθαι
Colere, apud Cic.
Amplexus dare
Duci amore rei
Ire in complexus
Amore complecti
Optatos dedit amplexus placidosque petivit
Dare brachia collo
Amplexu frui alicujus
Respicere, figere, ferre amplexus
Innectere, captare, tenere, tangere
Adducere colla lacertis, amplexu cingere
Observare, Diligere
Hærere apud aliquem
Amore benevolentia singulari prosequi
Charum seu charissimum habere
Amore devinctum esse
Singulari benevolentia alicui conjungi
Excitare mirabiles amores

to provoke to Love.

Cic. Quam illa ardentes amores excitaret sui, si videretur!

a self-Lover.

Nimium sibi ipsi tribuens, arrogans, assumens, placens, assentiens; pse tibi assentaris, te pse[um] amas cum de te judi[cas]

judicas; non rationem, non veritatem consulis
Largiris ipse tibi plus quam veritati.

your most Loving friend.

Deditissimus
Amantissimus
Studiosissimus
Observantissimus
Cupientissimus
} tui, apud Eras.

Low, base, or humble.

Humile, Parvum
Declive, Pressum
Bassum vulgus dicit ineptè
Submissum, Depressum.

to bring Low. vide to diminish.

Lowlinesse, vide humility.

a Lowse.

Vermiculus, seu vermis corporis, capitis. Pes apud Plaut. Pedesque pulicesque A quo diminutivum, pediculus, à multitudine pedum quos octenos habet, ut scribit Plin. Græcis φθείρ

Lowse, or full of Lice.

Pediculosus, &, ut est apud Plaut.
Pedicosus pro eodem
Vermibus scatens & plenus
Phthiriasi, i. morbo pediculari laborans
Φθειροκομιδης, Scatens pediculis
Φθειριάζων Verminosus

Lucky, happy, or Fortunate.

Fœlix, Faustus
Cui ad voluntatem omnia fluunt
Ἀτυχὴς, Fortunatus, secundus
Prosper, Beatus, Dexter
Albæ gallinæ filius, Auspicatus
Fortunæ filius, Lætus
Timotheus, Polycrates
Cui omnia secundo æstu procedunt
Propitio genio natus
Gygis annulus, proverb.

to be Lucky, or happy.

Fortunam habere faventem, arridentem
Qui fœlici utitur auspicio
Uti prospera fortunæ aura,
In cœlo esse
Habent ventos mea vela secundos
Indulgentem sibi atque obsecundantem habere fortunam
Genesim habere fortunatam
Placato possum non miser esse Deo.

good Luck.

Omen prosperum
Bonis avibus facere, fœlicibus auspiciis
Fato prosperiore, rumore secundo
Vosmet rebus servate secundis
Rite secundarent visus omenque levarent.

to have ill Luck, vide ill Luck.

Luckily, Prosperously, Fortunately.

Fœliciter, Ἀτυχῶς
Fortunatim, & fortunatè
Prosperè, Faustè, Læto omine
Prospero fortunæ flatu
Aura obsecundante
Velis fortunæ expansis
Blandiente, aspirante Favonio
Forte Fortuna
Favonio Fortunæ dulciter afflante
Prospero cursu, Ominatè
Bonis avibus, Secundo flatu
Secundis ventis, ἐξηνέμοις
Secundis, prosperis, lætis, fœlicibus optimis, commodis successibus, vel eventibus
Deo secundo, Diis auspicibus
Prospero omine, Bono pede
Dextro alite. Bono auspicio
Secundo auspicio
Ex animi sententia
Auspicatè, aut auspicatò
Fortunante deo, faventibus diis
Fausto sydere
Adsit modo dexter Apollo, Virg.
Bonis auguriis, auspiciis
Dextro Hercule
Genio ridenti, beatiore, propitio
Fœlici Mercurio
Cujus votis indulgentissimam se præbet Fortuna.

thou Lurkest at home.

Nunquam exis, nunquam egrederis cubiculo, pedem è limine nunquam effers
Extra cubiculum nemo unquam te videt
Perpetua tibi sedes cubiculum est, nunquam evolas è tuo illo nido.

Lust, vide Desire.

given to Luſt.

Voluptatibus deditus, addictus
Voluptatis mancipium
Diſſolutus, intemperans
Animo ſuo intemperanter obſequens, Libidinarius
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis
Mollis, Ventri ſerviens
Φιλήδονος, μαμμαλυχώδης Eroc
Voluptuoſus homo, ſeu voluptuarius
Ἡδυλυμένος
Voluptariam agens vitam
Luxurioſus, Effeminatus
Apitius, Æſopus
Epicuri de grege porcus
Carnis amans, & vivens ut porcus
Vacans voluptatibus
Deliciis affluens, Genio indulgens
Gulæ ſeu ventri deditus
Epicureus, Epicuream victum, Apitionis vitam vivens
Balatro, apud Horat.
Turpibus addictus voluptatibus
Samothum lauta proverb. & porcus Trojanus Carni petulantia effervescens, vide lecherous.
Immoderata venere & alia vitæ intemperantia effœtus
Turpe convivium, amor, commeſſatio, libido, ſumptus, Cic.

to repress his Luſts, vide Repress.

a Lute.

Barbitus, vel um
Teſtudo, χέλυς
Chelis, a Luter, vide Harp.

Luxurious.

Luxurioſus, Libidinoſus
Proclivis, Veneri plus æquo indulgens
Propensus in libidinem
Mulierosus, vide Lecherous.

M

Mad, furious, wood, frantick, out of his wits

INſanus, Furioſus
Παραφρονικὸς, Lymphaticus
Παραλλαλος, Efferus
Furibundus, Lymphaticus
Furore correptus, raptus, percitus, accenſus
Ad agnatos & gentiles deducendus, Varro.
In furorem verſus
Delirus, apud Plaut.
Lethargicus, apud Augu.
Alter Oreſtes vel Ajax
Qui ſtrichnum bibit
Ex proverbiales ſententiæ
Naviget Anticyras purgantes pectora ſiccos.
Oeſtro percitus, Phanaticus
Ἐξεστάμενος, Mente captus
Phreneticus, φρενητικὸς
Abderiticam mentem habens
Minus habens mentis quam Dithyramborum Poetæ.
Embarus proverb.
Μαινὰς μανιώδης
Insanæ mentis, Inſenſatus
Veſanus, Vecors
Rabioſus, Exors
Expers mentis, Cerritus
Rabidus, Amens, demens
Rabie agitatus, ἐμμανὴς
Humanis ſenſibus orbus
Ad inſaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus
Cæco amore raptus, furia ta mente ferebar
Emotæ mentis
Actus furore gravi, Furiimens, effera
Cui rotatur cerebrum
Haud ſanæ mentis, Delirus
Furiis exagitatus, ſapere deſiit
Et in bonum
Mente permotus, Furens
An mi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus
Qui humano ſenſus amiſit, divinos autem aſſecutus eſt
Furore divino incitatus
Aſflatus
Mente incitatus

to be mad, furious, wood, or out of his wit.

Furere, ἐνθουσιάζειν
Furore agitari, deſævire
Diris agitari, Rabere
Ciere furias, Ovidius
Mente alienatam eſſe
Ἔξω τοῦ νοῦ
Mentis alienatione laborare
Ἐξοίστρειν, Inſanire
Ἐμβροντᾶν, Ira exagitari
Graſſari, Bacchari
Βακχᾶν, Debacchari
Fœnum habere in cornu
Atra bile exagitari
In rabiem efferari
Immodeſte agere
Ἐμβακχᾶσθαι, Furiis agi
Κορυζᾶν
Furentium more caput quaſſare
Μαινεσθαι, ἐμμανὴς εἶναι
Iratum nis intemperiæ agi
Et, fluente mente huc illuc que curſitare
Furiis, intemperiis ferri,
Heu furiis accenſa feror Virg.
Delirare, per metaph.

madneſs, woodneſs, fury, or trouble of mind

furor

Error fanaticus, Furor
ſra Dianæ, Delirium
Mania, Phreneſis
Æſera vis animi
Paraphroſyna. Mentem inſania mutat
Veſania, Dementia
Vecordia, Amentia
Alienatio mentis
Rabies quæ propriè canum eſt

to Make furious.

In furorem & mentis alienationem agere
Adigere ad inſaniam, Ter.
Mente evomere, alienare
Impelli, accendi furiis
Furere facio, ἐξίστημι
Dira ſubit rabies
Ex ſtulto inſanum facere
De mentis loco movere
Sævis agitatus furiis
Mentis furoribus quatere
Exagitare, Furiare
Stimulatus furenti rabie animus
Corda tument rabie fera
Comes eſt inſania morbi
Rabies, furor, iraque mentem præcipitant
Concipere furiata mente furorem
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumeſcunt
Stimulos ſub pectore vertit
Ceſſit furor, & rabida ora quiverunt
Acuere furorem furiis
Mens quoque ſic furiis agitatur
Ardere animis
Morſu canis rabidi lymphaticum facere

the Magiſtrates or Rulers of the Common-wealth.

Magiſtratus, ἄρχοντες
Dynaſtæ, Cic. Præfecti, Primores
Primates, πρωτεύοντες
Primi, Primarii
Maximates, Summates
Optimates, Magnates
Magnates in bibliis ἄρχοντες
Principes, principales civitatis in ſacris nominantur
Proceres, Potentes
Potentiores, οἱ δυνατοί
Megiſtanes, μεγιστᾶνες, qua voce, apud Latinos, Suet. uſus eſt (ces
Conſules, Conſulares, Apiſ
Senatores, Conſulatus capita
Senatorii ordinis
Patriciæ dignitatis
Columina, Epiſtylia, Coryphæi
Trabeatorum torquatorumque turba
Summates viri, Patriciique ordinis, Proceres
In omnia potentes, quorum ſumma eſt authoritas, in quibus ſita ſumma bonique malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, Ruler of the City
Penulatorum alpha

to Magnifie, vide Praiſe.

to Magnifie, to extoll things of no purpoſe

Humilia extollere, efferre ea quæ jacere videntur, excitare atque erigere
Obſcuris dare lucem, ſplendorem afferre, obſcura illuſtrare

to may, vide to be able.

it may be, vide Poſſible.

a Maid, a Virgin.

Virgo, illocabilis virgo, a maid that cannot be married for want of goods or bring too old.
Virgo caſta, pudica, inexpers viri, virum non paſſa; virgo nubilis, matura viro, tædæ non nupta jugali

to deflour a Maiden.

Devirginare, Depudicare
Stuprare, Vitiare
Addere, afferre vitium pudicitiæ
Deflorare, Præſtolare
Virginem rapere vel ſuſtollere to raviſh a maiden

to maintain, vide to defend.

the Major, or chief Ruler of a Town or City.

Præfectus, ἐπιστάτης
Præfectus urbicus
Prætor urbis vigilantiſſimus ἀστυνόμος
Præfectus ſcelerum, qui à pleriſque minus apte Scruterius dicitur
Satrapa & Satrapas, lingua Perſica
Provinciæ præſes ſeu præfectus, qui Judex etiam dicitur provincialis
ἔπαρχος ἐπαρχείας, a Præfect.

Marjoram an herb.

Amaracus, ἀμάρακος
Sambucus, Marjorana

to Make or do

Agere, Operari
Πράττειν, ἐργάζεσθαι
Facere, Patrare
Peragere, Exequi
Actum agere
Efficere, Conficere
Perficere, Hoc agere

a Maker, a Creator.

Conditor, Creator
Plasmator, Plastes, Opifex
Sator, ποιητης, κοσμου ποιος.

Made free of the City.

Patebat Civitas virtuti potius quam divitiis. Jus civitatis consequebatur, dignus civitate putabatur, recipiebatur in civitatem, ad civium numerum adscribebatur, civis locum obtinebat, referebatur inter cives, adscribebatur in civitatem, particeps civitatis civiliumq; munerum fiebat, impertiebatur civitate, perveniebat in civitatem; ei civitas communicabatur, non qui opibus abundaret, affluëret, valeret, sed qui virtute polleret, excelleret.

Made friends again.

Cum inimicis in gratiam redii, reconciliatus sum, rejecto odio, in unum conjunximus, pacem colimus; inimicitias, simultates, odia, deposuimus, abjecimus; omnem veterum injuriarum memoriam, omnem ulciscendi voluntatem ex animo delevimus
Pulso odio successit amor, odium amore commutavimus, depositis odiis mutuam benevolentiam suscepimus
Orta est inter nos, vetere prorsus extincto odio, mutua benevolentia: animorum nostrorum in a[illegible] mutua consensio, [illegible]dum mutua pro-pensio, animorum ac voluntatum similitudo.

a Male, a Budget.

Pera, πηρα
Callidile, med. prod. in lib. Tobiæ
Pera pastoralis, Astopera
Pera viatoria
Bulga, Hippopera, idem

Malefactions, Wicked, and vengeable men.

Homines improbi, scelesti, scelerati, flagitiosi, noxii, nocentes, sontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorsus infecti atque inquinati. vide Naughtie fellow.

Malmsie wine.

Vinum Cleicum
Vinum Arvisium, vel Arvisinum, vulgo Malmasium dicitur.

to become Man, to take mans flesh upon him.

Strophio carnis cingi
E virginei corporis substantia corpus adsumere humanum
Trabeam carnis induere, apud Fulgent.
Ingredi mundum
Humanos induere artus
Nasci in terris
Servile carnis ministerium adsumere
Abjecti homuncionis formam induere
Induere fragilitatis limum
Carne velari, tegi, obtegi
Tegumen nostræ mortalitatis induere

a Man of no account, or little set by.

Homo nullius pretii, valoris, loci, ordinis; despectus, abjectus, contemptus, Tertæ filius, Vide Naught.

a good Man is constant.

Hominem gravem, certum, minime mendacem, minime falsum, studiosum veritatis cognovi, expertus sum; nihil in eo levitatis aut inconstantiæ, nihil inane, varium, mutabile, inconstans
Nullâ animi infirmitatem, nullam sententiæ varietatem, nullam consilii mutationem deprehendi
Magna præditum gravitate semper cognovi
Is mihi semper visus est, qui sibi optimè constet, nihil leve committat, nihil inane cogitet, non facilè discedat à seipso, aegrè discedat à sententia, mutet consilium, susceptam opinionem abjiciat, sensum deponat, de suo statu dimigret, quem nulla res facilè abducat, avellat à sententia
Cujus mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, utram in partem velis, non facilè flectas, aegrè traducas, cum labore torqueas
Alieno tempore nihil inquirit, nihil agit ineptè, nihil non loco, iden[illegible]

ei vultus in omni re, eadem in omni fortuna frons est

Mankind, vide Men.

a Manner of life, vide a trade of life.

two Manner of wayes.

Bifariam, Bipartito
Duobus modis, διχῶς

mother Manner of governance.

Manifested or Made known, vide opened.

Patefacere, manifestare
Tectum aliquid resignare
Mentem aperire, aliquid resignare
Resolvere, non celare

Manslaughter, or a killing of men.

Nex, Internecio, Cædes, Death
Clades, Strages
Salustius, in luctu & miseriis mors summarum requies, non cruciatus est

Many, vide Much.

to Marre, to Corrupt, to Spill, to bring to Nought, to lead aside.

Agere in præcipitium, in præceps
Διαφθείρειν, Corrumpere
Pervertere, Perdere
Per pravos mores in errores ducere
Abducere in gangam, Terent.
In discrimina pertrahere
Arte in casses precipitare rapido mergere freto
Præcipites nos agit ambitio & raptare videtur in exitium
Peccandi vel ruinæ præbere occasionem, Facere aliquem ruere
Seducere, Scandalizare
Offendiculum ponere, præbere
In errorem trahere, impellere
In vitium agere, ducere
Exitialiter alios seducere
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium
Contra sanam doctrinam pravas ferere opiniones quæ quidem facillimè obrepere solent
Mellitis Syrenarum hæreseon illecebris præsentem inferre mortem
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines
Ex hæreticorum scriptis lues in teneram manat ætatem
Hypocrisi pietatis latrocinio circumlita Christi oves inescare
Conjicere in vitiorum voragines
Perdocere aliquem incedere tranitem vitæ corruptæ
Damnatas opiniones aliorum animis instillare
Detorquere alicujus animum à virtute
Virus in aures instillare
Erroris aliquem complere, Plaut.
Ab honesto deflectere
A recto deducere, abducere aliquem
Παρεμπίπτειν
Ducere in errorem, Ovid.
Virus pectori aspergere
Errorem pedicis illaqueare
Pravis inficere opinionibus
In erroris foveam præcipitare
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere
Abducere à veri cognitione in inanem perversitatis
Simplicem plebeculam transversam agere
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cœnosa vada in abyssum æternam avehere
A matris Ecclesiæ gremio in errorem varios anfractus mira argutia, illectare
Multa animorum millia variis conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus involvere
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam
Opinionum pravitate inficI
A Catholico sensu exorbitare
Hæreticorum persuasionibus seduci

the trade of Merchandise.

Negotiatio, Nundinatio
Commercium, ἐμπορία ἐμπορεία
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Livium

to exercise merchandise, vide to traffique.

a marchant.

Mercator, Institor

Negotiator, ἐμπορευτής
Emporos, Rationarius
Nundinator

Regiæ negotiationis principem agens, vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est à negotiis Indicis
Procurator regiæ aut principalis negotiationis

rich Marchants.

Rem possident bene magnam, amplissimam, uberrimam, copiosam inprimis mercatores Londinenses
Divitias tenent summas, abundant, effluunt re, copiis, divitiis, opibus
Divites oppidò sunt, Locupletes, opulenti, copiosi, à re parati, instructi, firmi, bene nummati, peculati; Ampla res est, prolixa, copiosa, minime angusta, bona multa mercatoribus Londinensibus
Ampla re utuntur, prolixa copiosa, bona, multa

the Marshes, &c. vi. borders

a Marriage.

Connubium, συνοικία
Matrimonium, συζυγία
Coniugium, Conventus apud Juven.
Copula matrimonii
Vinculum jugale, Virg.
Vincula jugalia Thalami, tædæque jugales
Hymænei pacta, Lectus jugalis
Socialis amor
Nodus jugalis
Curarum laborisque plenum pistrinum, cuidam dicitur

Marriageable.

Matura connubio juvencula
Matura conjugio, plenis jã nubilis annis, Apta viro
Exoleta virgo, quæ est maturæ ætatis
Viri potens, apud Cat. jurisconsul.
Matura nuptiis, ἐπιτήδεια
Tempestiva viro, Adulta
Nubilis apud Virg.
Pubertatis annos egressa
Virgo jam grandis, Terent.

a Married damosel, a bride

Nupta, juncta puella viro
Quæ fruitur marito
Conjux, Uxor

to bestow in Marriage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri
Filiam nuptum dare, in nuptias, in matrimonium dare
Locare vel elocare filiam alicui
Nuptui vel nuptum dare puellam viro, apud Plau. ἐγγυᾶσθαι
Jungere virginem viro, concubino
Dare, locare in matrimonium virginem
Admittere gnatam suam alicui uxorem
Locare nuptum alicui virginem
Collocare nuptum propinquas suas in alias civitates

to Marry, to wed, to take a wife.

Contrahere matrimonium
Connubii fœdus inire
Gaudere sorte tori
Inire matrimoniũ, nuptias
Nubere, mulierũ est tantũ
Vinculis jugalibus lese innectere
Ducere uxorem, γαμεῖν
Ducere filiam alicujus
Ductare aliquam, Terent.
Ducere filiam in matrimonium
Jungi matrimonio, Dare connubio
Conjugio vinciri, Dare nuptam
Matrimonii capistro os præbere
Jungere, copulari, astringi matrimonii fœdere
Bene compositum sollicitare torum
Concipere thalamos, parare, petere
Incumbere thalamis
Promittere conjugium
Deducere sponsam juveni
Coire toro sacro, Conjugio frui
Patrios hymenæos exercere
Connubia & hymenæos celebrare
Multæ uxores in ejusdem viri coëunt matrimonium, Soli. de Indis
Filiam alicuius in matrimonium recipere, ἀγεσθαι τὴν γυναῖκα
Rem non novam aggredi joco dicitur, qui vetulam accipit uxorem seu viduam, Cic. de jud.

to break, violate, or dissolve marriage.

Nuptam fallere, Rumpere sociale fœdus
Solvere fœdus jugale
Lœdere fœdera socialia
Violare jura mariti, Thalamos, Toros
Temerare Venerem, maritam Cubile
Destituere toros jugales, Legitimos
Sacra mariti polluere, Matrimonium odisse
Qui mihi conjugii sponsor & obses erat
Socialia fœdera rumpit

a Mar-

a Marriner, a Shipman.

Nauta, Navita, ναυτίλος
Navis moderator
Sulcator ponti
Gubernator, proreta
Nauclerus, Naviculator
Navicularius
Typhis, quod primis gubernandæ navis adminicula instituerit, generaliter pro navis gubernatore ponitur
Navarchus princeps, præfectus navis, quem patronum vocant, a Captain the master or the Admiral of the ship.
Navarchis, idis, the Admiral-ship
Classis ductor
¶ Agere navem velocem, classem, tri emes oneraria, est gubernare

a Market, vide a Fair.

Marks. vide tokens.

let this be your Mark, intent or purpose.

Hoc tibi sit scopus. Hoc tibi ante oculos propone, pone, statue, constitue, ad animum refer, huc mentem intende
Hunc spectet animus tuus, dirige consilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem hoc tibi propositum sit
Mentis acie in hoc intende

a Masking vizard.

Larva umbratilis, persona, Περσωπον, προσωπεῖον
Facies composita, fictitia unde homines larvati, personati, qui adscitiam faciem, ne aut teneris scelera perpetrantes aut lucibus terrorem aliis incutientes, dignoscantur, induunt quamdiu diebus genialibus agitur

Masons.

Cæmentarii, Fabri murarii
Murorum extructores
Parietum eductores

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur
Στορέα Storea, matta, teges
Καρδοπος σφυρὶς

Mates, vide Companions

Matter, or Corruption.

Sanies, ἰχώρ, ι
Tabo, Tabes, Vetum
Pus, πύον, Purulentia

a Matter of great importance or weight

Res seria, maggi consilii, non ex gui ponderis
Res gravis, difficilis
Res ardua, multi laboris
Magni momenti negotium
Plena difficultatis res
Magni, maximi ponderis negotium cui cuncta posthabenda sunt
Res haud parvi momenti
Non jocosa res, non est parva, Virg. Prægnans causa
Dignũ propter quod vadimonium deseratur. Prov.
In quo sane totius causæ cardo vertitur, pondus consistit, res pendet

clean from the Matter vide nothing to the purpose.

a Mattresse.

Culcitra, lanea
Accubitum
Accubita, ἀναπλιντήρια
Anaclinteria, Stibadia
Matiracia, Thuscanica
Usus istiusmodi lectulorum, Italis & Hispanis

a Maund, vide a Basquet.

Mead.

Meda, & aliquorum opinione, Medus
Aqua mulsa
Hydromeli, ὑδρόμελι

as I Mean after my meaning or judgement, in my opinion.

Mea sententia, Meo animo
Secundum animi mei sententiam (Cic.
Meo judicio, Meo sensu,
Ego de meo sensu judico
Ut mihi videre videor
Mea opinione, Ut opinio nostra est
Ut mea fert opinio, animus; hæc mihi mens est. Mens eadem perstat mihi, Nec dubia mihi mens
Hoc animo fixum immotumque sedet
Quantum ego nunc corde conspicio meo, videas I think.

a Mean or cause, vide occasion and cause.

Meat, vide Feeding.

to Meddle with another mans matter.

Curare negotium quod ad se non pertinet

Aliena curare
Curare rem alterius
Alienarum rerum satagere
Πολυπραγμονεῖν
Domesticorum negotiorum obliviſci, & foris aliena curare
Depugnare in alieno negotio
Rebus ad ſe nihil pertinentibus implicare ſe
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non ſpectat
Ingerere ſe negotiis aliorum
In alieno choro pedem ponere
Ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τιθεῖς proverb. dicitur, qui ſe alienis miſcet negotiis & aliorum ſibi vendicat partes. Interponere
Immiſcere ſe rei alienæ
Falcem mittere in meſſem alienam

Meek, gentle, tame, mild.

Mitis, ἥμερος, Clemens
Benignus, Facilis, Manſuetus
Commodus, Beneficus
Placidus, Placabilis, Lenis,
Candidus, ἥμερος ὀφθαλμός
Blandus
Suavis, Benevolus
Exorabilis, Indulgens
Benignitatis prodigus
Leni ingenio, animo
Singulari morum manſuetudine
Singulari lenitate & manſuetudine
Oleo tranquillior
Minimè iracundus
Ad remittendas offenſas perfacilis
Tractabilis homo, Longanimis
Quicum conſuetudinem haud moleſtam ageres
Facillimis quis moribus dicitur, qui moribus commodis, venuſtis, minimeque moleſtis, ſed ſuaviſſimus omnibus
Qui plurimum præ ſe fert humanitatis
Supercilio carens
Quo nemo eſt uſquam in convictu jucundior, vide Gentle

to Meet with, or to come against.

Obviam ire, Prodire
Occurrere, Obviari
Dare obviam vel obvium
Venire obviam & procedere honoris gratia, ἀπαντᾶν
Συναντᾶν, ὑπαντᾶν
Ire adverſe vel adverſum, apud Terent. in Adelph.
Adire contra, Plaut. Is eſt, adibo contra. Obvenire alicui, Cic.
Adverſum venire
Incidere in aliquem
Offerre adventum
Ferre, offerre ſe obviam, vel obvium, alicui obvius

Meet, vide apt.

it is Meet, convenient, it becometh.

as Meet was, vide as need, &c.

a Meet mate for me.

Mei ingenii homo, valde mihi aptus eſt, mire factus eſt ad naturam meam
Vehementer eſt ad meæ vitæ rationem & conſuetudinem accommodatus
Convenit optime cum meo ingenio

Melody, tuneable muſick and ſymphony.

Conſonantia, Modulatio
Symphonia, συμφωνία
Harmonia, Concentus
Cantus, Cantio, ᾠδή
Melici, lyrici que modi moduli, apud Auſ. I. dulces

to Melt, or to be Melted.

Reſolvi, Defluere, Liqueſcere
Liqui, deponentale, χεῖσθαι
Liquefieri, Deliqueo, Tabeſcere
Liquefacere, liquare, liquidum facere

the privy members of a man or woman.

Virilia virorum tantum, ſed utrique ſexui tribuuntur verenda, naturalia pudenda
Αἰδοῖα, Geniales partes, Genitalia
Ἄδης, Natura, φύσις
Menta, mentula
Veretrum ὄρχις
Penis, Colis, vel Coles
Cauda, priapus
Μύρτος, mihi
Verpa, Muto apud Hor.
Ψωλή, Balanus, membrum
Membrum genitale, virile
Virga Venerea, τοῦ ὄφεως
Faſcinum apud Horat.
Caulis, ſecundum ſervitium καυλὸς
Haſta venerea, Virga virilis
Nervus apud Juven. Menſura incognita nervi
Tentum

Rub:r

Ruber palus, apud Horat. 1. Ser. Obscœnoque ruber porrectus ab inguine palus
Membrosus, Mutoneatus
Mentulatus, well furnished
Penitus med. prod.
Scrotum, λαπαρὸν
Pirga, Culeus, κολεὸς
Testiculorum capsula, bursa, nidulus, faeculus, sinus
Coles, colæ, testes, testiculi, notæ significationis sunt: & rei Venereæ opus transigentes designantur
Subigere, Subagitare.
Operari rebus Venereis
In veneris fano sacrificare, Catul.
Veneris voluptatibus frui
Quicquid est puellarum confutuere
Frangere thoros, apud Mart.
Sumere furtivo gaudia læta thoro
Consuetudinem cum aliqua habere
Futuere, Miscere
Συνεῖναι, Concumbere
Noscere, Cognoscere, Irrumare
Inire, coire, Rem veneream exercere. In Paphiæ deæ mysteriis operari. Subare, quod tamen proprie porcorum est, quamvis ad alia animalia & homines transferatur.
Admissuram facere, brutis proprium
Porrò mulierum pudenda passim apud authores hisce nomenclaturis designantur
Inter fœmineum, Cunnus Κλειτορὶς ἀνατέλλον
Rima, à similitudine
Barathrum fœmineum, apud Mart.
Vulva, tametsi vulgus existimet, vox inhonesta non est, uterum significans seu folliculum muliebrem, sic dicta quod partum involvat, quasi volva. Ponitur tamen nonnunquam pro ore vulvæ alio nomine loci
Menstrua, Menses
Τὰ καταμήνια
Mulierum profluvium, fluxus purgatio.

men, mankind.

Homines, Ævigenæ, Mortales
Terreni, Terrigenæ, Βροτοὶ Χθονὸς ἄνθρωποι μέροπες
Genus humanum
Τὸ βροτῶν ἀνθρώπων γένος
Caput carne & anima, pro homine quoque ponuntur, præsertim in sacris
Filii hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in sacris Hebraismus est.
Humigenæ, quod de humo nati sint

mercy, vide Compassion

merry, vide Glad.

to make merry, or good chear, to be frolick to delight to take pleasure.

Exhilarescere, Exporrigere frontem.
Plaudere, Jucundari
Εὐθυμεῖσθαι Cum amiculis se recreare suavibus
Operam dare rebus ludicris, virg.
Solvite corda metu, secludite curas
Curam animo expellere, ejicere, eximere
Levare pectora diris sollicitudinibus
Excutere animo sollicitudinem omnem
Ovare, ovationem agere
Relaxare animos, & dare se jucunditati, Cic.
Diffundere animos, frontem, utrumque apud Ovid.
Alacri animo esse, Jubilare Εὐφραίνειν, Sustollere manus
Hilarem hunc sumamus diem
Luculenter hunc habeamus diem
Hodie modo hilarem facere, Terent.
Hilariter vivere
Fallere curas
Vino curas abigere
Explicare frontem, exhilarare.
Ponere supercilium
Demere supercilio nubem, apud Hor.
Vehementer gaudere
Animi curas eluere, diluere
Curas abigere, solvere, remittere, pellere, ejicere
Molestas animi curas discutere
Lætis solvere corda jocis
Cor illi salire dicitur, qui vehementer exhilaratur
Secum gaudere, & in sinu gaudere.
In sinu taciro gaudia premere, vide to live sumptuously

merrily, vide Jestingly.

a marvel, to wonder at, to be astonied.

Stupere, ἐκπλήττεσθαι
Stupescere, πλήττεσθαι

Perculsum esse, inhorrescere
Facti insolentis stupiditate exhorrescere, Humanam rationem captivam ducere, Stupore percelli
Summam hominum admirationem excitare, Cic.
Æstu quodam in alram admirationem stuporesque rapi, Bud.
Obstupere, Obstupescere
Animo percelli, exalbescere
In stuporem abire
De mentis loco pre admiratione moveri
Cum stupore admirari
In stuporem verti
Consternari animo
In admirationem rapi vel rapere
Obstupefieri
Stup. fieri, Suspicere
Mirari, Demirari
Miraculo detineri
Pendere ab alicujus vultu
Monstri raritate obstupescere
Tacere, stupere, rapere
Ad recordationem alicujus animo inhorrescere
Θαμβος δ' ιχε παντας, Apud Homerum, Stupor occupat inspicientem

n Messenger, vide Carrier.

Mettal, vide Copper.

Mid-day, vide Noon.

might, strength, power.

Potestas, ἐξουσία
Potentia, δυναστεία
Potentatus, Imperium
Virtus quæ Græcè δύναμις
Vires, Manus, Robur
Fortitudo, Vis, similiter
Authoritas, Fondus

migbty, vide Strong.

with might and main, or with all force & power.

Manibus, pedibusque
Omni conatu, Omnibus nervis
Toto pectore, animo, conamine
Extremo conatu
Magno nixu
Pugnis & calcibus
Læva dextraque
[illegible] & dextra
Totis viribus, παντὶ σθένει
Summa ope, Summa vi
Summo studio, nisu, conamine
Omnibus viribus, totis nervis
Velis equisque, Remis equisque
Pro portione virili
Pro viribus, pro virili
Omni diligentia, vide to Endeavour

mild, vide meek and gentle

mill, a quern.

Mola μύλη, Molendinum
Molettina, pro eodem
Pistrilla molendum à manibus, Ter.
Χειρόμυλος
Mola aëraria vel Pneumatica wind-mill
Trapes, Trapetum
Mola oleata

to mind, vide Determine.

my mind, or opinion is this: this is my mind or opinion.

Animus mihi est
Hæc mihi mens est, ἐκ γνώμης
Deliberatum est mihi
Sic visum mihi est
Ita affectus sum, in animo est
In animo habeo
Ita fert animus
Quæ nunc animo sententia constat?

his mind is changed.

Animus mutatus est, à pristina mente & sententia defecit, descivit, abductus est
Non sibi constat, labat, in sententia eadem non est, fixa non est, infirma ejus sententia
In aliam partem se traduxit, priorem opinionem abiecit, sensum deposuit, aliter sentit, & à seipsi dissentit, vide to change

to make one to change his mind, vide to dissuade.

to keep in mind, vide to Remember.

to put in ones mind, hand or brain.

Suggerere, Indere
Subjicere apud Terent.
Infarcire verba to stamp in
Immittere in pectus humanum
Instillare, metaphoricè, pro suadere, utramque apud Eras.
Ingerere, Insusurrare
Inspirare, Inserere

out of mind, vide Forgotten.

I am troubled in mind.

Sum in mentis perturbatione
Non sum compositæ mentis aut compositus

Sum

Sum turbidus vel turbatæ mentis
Non sum mecum, quod vulgo vixque Latine dicimus
Sum male dispositus

a Minister, vide Preacher and Priest.

a Minstrel, vide Piper.

Misbegotten, vide a Bastard.

Misery.

Miseria, calamitas, acerbitas, duritia, duities, Vastitas, vastities, vastitudo, vexatio, oppressio, perditio, corruptio, consternatio, consumptio, infortunium, exitium, damnum, detrimentum, infœlicitas, difficultas, egestas, paupertas, inopia, penuria, pernicies

Miserable.

Miser, miserabilis, infœlix, pauper, inops, abjectus, consternatus, spretus ab omnibus occidit, perditus & ferè extinctus est, dejectus est in miserrimam vitam, summas miserias, calamitates perpessus est, durissima quæq; acerbissima quæq; miserrima quæque, poremaquæque, tulit, sensit

Mischievious, vide naughty.

Misfortunes, contrary things, adversity.

Res adversæ, Contrariæ
Turbidæ, Afflictæ
Tristes, Perturbatæ
Labefactatæ, Quassatæ
Res desperatæ, Desperatissimæ
Res asperæ, Dubiæ
Languidæ, Molestæ
Fractæ, Fessæ
Fatigatæ, Trepidæ
Attritæ, Diminutæ
Comminutæ, Invalidæ
Sic fata ferebant

a matter misliked of

Res reprehensa palam exagitatur, vituperatur, accusatur, reprehenditur damnatur, acerbe notatur, infamia notatur, improbatur
Sermones ea de re minus commodi sunt, parum honesti dissipantur

to misse, vide to fail.

great Mysteries, vide Secrets.

a Miter, vide Bishops miter.

mitigated, vide asswaged

to mock, to jest, to scoff, to flout, to laugh at, to scorn, to delude.

Nugari, Connugari, Ludere, Jocari
Nugas agere, tractare joco
Afferre jocum, sales (re
Ludicra rebus seriis misce
Jocari festivissimè
Indulgere festivis jocis
Joco dicere, χλευάζειν
Facetè cavillari Urbanum esse
Affluere lepore omni
Salibus uti, χαριτίζειν
Alludere, παίζειν
Lepida urbanitate uti
Joco quempiam aspergere
Sale salsissimo ludere
Festivo sale, comico lepore dicta temperare
Connugari, Agitare sale
Dicteria salsa dicere
Indulgere festivis jocis
Tractare jocos
Jocari festivissimè in quempiam
Salibus ludere
Miscere sales (mate
Tangere convicio, scom
Jactare scommata
Agere scommatibus
Tangere absolute
Ridiculis dictis excitare cachinnos
Ludicris risum movere
Sardonium
Ridere, Irridere
Deridere, derisui habere, pro delectamento habere
Risui habere, γέλωτα ποιεῖσθαι
Ludibrio habere, to delude
Subsannare, Obaudire
Despectui habere
Ludibrio afficere
Ludificare vel ludificari, Illudere
Linguæ jaculis sagittare
Uncis nimium indulgere naribus apud Persium
Ἐκμυκτηρίζειν, Insultare
Naso suspendere
Καταγελᾶν, cum genitivo
Facere ludos, Agere lædoriis
Democritico, Sardinio risu sufflare
Aceto perfundere, apud Horat.
Convitiis proscindere, insectari, figere, flagellare
Sannis Risu Sardonico aliquem excipere
Scommate percellere vario
Dicaci ferire lingua
Morsibus impetere
Ore & dente petere
Lacerare convicio

Convitia jactare
Risibus quicquam prostituere
Dicacitate mordaci proscindere
Ronchisonis scommatibus obstrepere
Lædere scommate, ludibrio, verbis
Ac iter inclamare, apud Plaut. pro convitiis & clamoribus insectari
Mordaci flumine quempiam petere
Plaustra scommatum jaculari in aliquem
Stringere quasi gladium bis acutum, maledicentiæ linguam
Plaustra convitiis plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere
Mordaces eructare cachinnos
Convitiis & dicteriis lacessere
Consputare, metaphoricè
Convitiari, ῥαπίζειν
Naso suspenso subsannare
Σκωπτίζειν, Ostentui habere
Medium ostendere unguem, digitum
Ronchis & cavillis eludere
Per lasciviam eludere, σκιρτᾶν
A tergo instar Ciconiæ pinsere
Auriculas tendere, adsucere
Cornua tollere
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, a Jester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor, Illusor, subsannator
Os infame, petulans, maledictum
Ἀναίδεια, σκῶμμα

Maledicus, Cachinno
Democritus, Cacophanta, Ozimi sator proverb. Sannio, onis
Dicax, Dicaculus, Irrisor
Salsissime ludens
Scommate percellens vario

a Mock, a scoffe, or a jest, a scorn.

Dicterium,
Sales, Risus
Scomma, γέλως ἀνάξιος χλευασία Dicax sermo
Lidoria, πλοῦτος
Jocus, Ludus
Cavillum, Cavilla
Faceta salsaque irrisio
Ludibrium, Hystricis sera Τσιγγίς
Accum pro dicaci mordacitate apud Horat. Græcus Italo profusus accio
Verborum ludicra
Dicacitas
Facetiæ
Urbanitates, Silli, Sannæ
Sales quales Cicero cum suo Bruto Pomponioque solet agitare
Mæsonica dicteria
Σκώμματα μυσσωνικὰ
Derisio
Illusio, Derisus
Cachinnus, Ridiculum
Subsannatio

modesty, vide sobriety.

moist, damp, wet.

Madidum, Irriguum, Humidum
Aquitium, ὑγρόν
Humectatum, Uvidum
Udum seu hudum, per aspirationem, Uliginosum
To make moist, vide to water the ground or

garden

to molest, vide to vex.

within a moment, in the twinckling of an eye.

In puncto temporis, ἐν ἀτόμῳ χρόνῳ, In momento
Et apud Persium, momento temporis, ἐν ἀκαρεῖ τῷ χρόνῳ
Puncto mobilis horæ apud Horat,
In oculi ictu, vel ictu

to go a momming.

Mommios agere
Larvis obambulare convivia

money, substance or wealth.

Pecunia, χρήματα
Res, Nummi
Æs quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ
Æs obsignatum, & apud Horat.
Nomisma, numisma
Res pecuniaria, nummaria
Fortunæ, Bona

without money, poor, beggerly.

Paupet, Inops
Ἀχρήμων, ἀχρήματος, id est, sine pecunia, cui deest nervus rerum agendarum & is dicitur zonam perdidisse proverb. vide beggar

rich in money.

Bene nummatus est, bene paratus

paratus à pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis, copiosus est à pecunia, minimè pecuniam desiderans

Multum habet in area, refertus est pecuniis, pecuniæ illi multum est, dives est, multum pecuniæ possidet, magnam auri vim argentique possidet, in numerato habet.

to become a Monk, or Frier.

Implicare se instituto monastico

Induere monachum, cucullum

Simulatæ religionis habitum suscipere

A vano hujus mundi consortio separare se

Monachatum expessere

Inscribi albo monachorum

Caput obvincire cucullo

Se dedere, devovere monasticæ vitæ

Nomen dare Francisco, Dominico, Gulielmo, &c.

Ab enunciationem sæculi profiteri

Monasticis ineptiis initiari

Renunciare, abrenunciare sæculo

Mancipare, dedere se religioni hypocriticæ

Solitariæ vitæ se obstringere.

the Moon.

Luna, σελήνη

Titanis, idos, id est, filia Titani

Latona pro Luna ponitur, apud Statium

Lucina, Phœbe

Phœbe, Phœbi soror, consors Delia, Diana

Noctiluca Cynthia quòd quasi diem noctu efficiat, ut scribit Cic.

Moderatrix noctis, apud Stat.

Menea 2. Machab. c. 12. id est, Diana, Lingua Persica

Tithonia, Tithoni conjux

Novilunium, Neomenia

Nova Luna, the New Moon.

moreover, nevertheless, furthermore.

Accedit his, Accedit huc

Eodem accedit

Addere insuper, Adde quod

Προσθήκη τοῖς πρόσθεν

Accedit ad hæc, vide Furthermore.

more than enough.

Plus satis, Plus nimio

Plus quam par est

Amplius æquo

the morning, or dawning of the day, vide Early.

to morrow.

Cras, Crastinus dies, Ortus

Crastina lux

a morsel, vide a Bit, a Piece.

in morsels or gobbets, vide piece-meal.

to mortifie his mind, vide to repress his lust.

at the most.

Ut multum, Ut plurimum

Ὡς τὰ πολλά, Ad summum

Cum plurimum.

to take away, to rub off the moss.

Muscum ferro distringere

Eradere muscum apud Columellam utrumque Emuscare

Depectere frondium canitiem

Depellere sitam

Emuscari pro muscо seu lanugine liberari, Colu.

Olea putantur, & emuscantur

Cui contrarium Muscari, i. e. obduci musco

a mother.

Mater, Genetrix, Parens

a mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, suscepit, tulit

Complures ex ea filii nati sunt, filios ei peperit multos

Ita fœcunda uxore usus est, ut filiis aucta sit multis

Ut filiorum multitudine abundaverit.

to move, to stir.

Movere, Commovere aliquem

Assiliunt imi fluctus à gurgite ponti

Ventis agitantibus æquora

Non est æqualis rabies continuusque furor

Iuno

Convitia jactare
Risibus quicquam prostituere
Dicacitate mordaci proscindere
Ronchisonis scommatibus obstrepere
Ludere scommate, ludibrio, verbis
Acriter inclamare, apud Plaut. pro convitiis & clamoribus insectari
Mordaci flamine quempiam petere
Plaustra scommatum jaculari in aliquem
Stringere quasi gladium bis acutum, maledicentiæ linguam
Plaustra convitiis plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere
Mordaces eructare cachinnos
Convitiis & dicteriis lacessere
Conspurare, metaphoricè
Convitiari, ἐκβλίζειν
Naso suspenso subsannare
Σκωμμάζειν, Ostentui habere
Medium ostendere unguem, digitum
Ronchis & cavillis eludere
Per lasciviam eludere, εἰς παιδιὰν
A tergo instar Ciconiæ pinsere
Auriculas tendere, adsucere
Cornua tollere
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, a Jester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor, Illusor, subsannator
Os infame, petulans, maledictum
Κακόστομον στόμα
Maledicus, Cachinno
Democritus, Cacophanta, Ozimi fator proverb. Sannio. onis
Dicax, Dicaculus, Irrisor
Salsissime ludens
Scommate percellens vario

a Mock, a scoffe, or a jest, a scorn.

Dicterium,
Sales, Risus
Scomma, γέλως λοιδορία χλευασία Dicax sermo
Lidoria, πῖσος
Jocus, Ludus
Cavillum, Cavilla
Facetа salsaque irrisio
Ludibrium, Hystricis sera Τσεῖχος
Actum pro dicaci mordacitate apud Horat. Græcus Italo profusus acto
Verborum ludicra
Dicacitas
Facetiæ
Urbanitates, Silli, Sannæ
Sales quales Cicero cum suo Bruto Pomponioque solet agitare
Mæsonica dicteria
Σκώμματα μυσωνικὰ
Derisio
Illusio, Derisus
Cachinnus, Ridiculum
Subsannatio

modesty, vide sobrietty.

moist, damp, wet.

Madidum, Irriguum, Humidum
Aquitium, ὑγρόλιον
Humectatum, Uvidum
Udum seu hudum, per aspirationem, Uliginosum
To make moist, vide to water the ground or

garden

to molest, vide to vex.

within a moment, in the twinckling of an eye.

In puncto temporis, ἐν ἀτόμῳ
Σκηπτῷ χρόνῳ, In momento
Et apud Persium, momento temporis, ἐν ἀκαρεῖ τῷ χρόνῳ
Puncto mobilis horæ apud Horat,
In oculi ictu, vel ictu

to go a mumming.

Mommios agere
Larvis obambulare convivia

money, substance or wealth.

Pecunia, χρήματα
Res, Nummi
Æs quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ
Æs obsignatum, & apud Horat.
Nomisma, numisma
Res pecuniaria, nummaria
Fortunæ, Bona

without money, poor, beggerly.

Pauper, Inops
Ἄχρημων, ἀχρήματος, id est, sine pecunia, cui deest nervus rerum agendarum & is dicitur zonam perdidisse proverb. vide beggar

rich in money.

Bene nummatus est, bene paratus

paratus à pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis, copiosus est à pecunia, minimè pecuniam desiderans
Multum habet in arca, refertus est pecuniis, pecuniæ illi multum est, dives est, multum pecuniæ possidet, magnam auri vim argentique possidet, in numerato habet.

to become a Monk, or Frier.

Implicare se instituto monastico
Induere monachum, cucullum
Simulatæ religionis habitum suscipere
A vano hujus mundi consortio separare se
Monachatum expessere
Inscribi albo monachorum
Caput obvincire cucullo
Se dedere, devovere monasticæ vitæ
Nomen dare Francisco, Dominico, Gulielmo, &c.
Ab enunciationem sæculi profiteri
Monasticis ineptiis initiari
Renunciare, abrenunciare sæculo
Mancipare, dedere se religioni hypocriticæ
Solitariæ vitæ se obstringere.

the Moon.

Luna, σελήνη
Titanis, idos, id est, filia Titani
Latona pro Luna ponitur, apud Statium
Lucina, Phœbe
Phœbi, Phœbi soror, consors Delia, Diana
Noctiluca Cynthia quòd quasi diem noctu efficiat, ut scribit Cic.
Moderatrix noctis, apud Stat.
Menea 2. Machab. c. 12. id est, Diana, Lingua Persica
Tithonia, Tithoni conjux
Novilunium, Neomenia
Nova Luna, the New Moon.

moreover, nevertheless, furthermore.

Accedit his, Accedit huc
Eodem accedit
Addere insuper, Adde quod
Προσπίπτει τὸ τῆς περαίνω
Accedit ad hæc, vide Furthermore.

more than enough.

Plus satis, Plus nimio
Plus quam par est
Amplius æquo

the morning, or dawning of the day, vide Early.

to morrow.

Cras, Crastinus dies, Ortus Crastina lux

a morsel, vide a Bit, a Piece.

in morsels or gobbets, vide piece-meal.

to mortifie his mind, vide to represse his lust.

at the most.

Ut multum, Ut plurimum
Ὡς τὰ πολλὰ, Ad summum
Cum plurimum.

to take away, to rub off the moss.

Muscum ferro distringere
Eradere muscum apud Columellam utrumque Emuscare
Depectere frondium caniciem
Depellere ficum
Emuscari pro musco seu lanugine liberari, Colu.
Olea putantur, & emuscantur
Cui contrarium Muscari, i. e. obduci musco

a mother.

Mater, Genetrix, Parens

a mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, suscepit, tulit
Complures ex ea filii nati sunt, filios ei peperit multos
Ita fœcunda uxore usus est, ut filiis aucta sit multis
Ut filiorum multitudine abundaverit.

to move, to stir.

Movere, Commovere aliquem
Assiliunt imi fluctus à gurgite ponti
Ventis agitantibus æquora
Non est æqualis rabies continuusque furor

Iuno

Juno freta torquet
Pelagus torrentibus ingruit undis
Vada penitus permota stridēt
Mox remeat gurges, tractoque relabitur æstu
Fertque refertque fretum
Pervet spirantibus æquor ventis
Casu concussus amici.

a mound, vide n Hedge.

to mourn, to lament, to wail, to be sorrowfull or sad.

Gemere, singultire
Promere gemitus, singultus ex imo pectore
Facere, ducere gemitus, Virg Ingemere
Ex alto corde longa trahere suspiria
Premere gemitum sub imo pectore
Laniare animum doloribus
Locum miseris querelis implere
Luctibus tabescere
Rumpere Lacerare, scindere
Abscindere sinum, vestem, Tunicam, vide Lament.

continual mourning.

Conficior lachrymis, luctu consumor, contabesco, modum lugendi nullum facio, finem lachrymis non impono
Lachrymis me dedo, nunquam abstineo, uberrimus est meus fletus, assiduæ lachrymæ, perennes
Nunquam non lugeo, luctum nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu versor, comes mihi ubique luctus est
Perdunt me lachrymæ, nunquam non lachrymis hument oculi.

mourning, complaining, lamenting.

Luctuosus, Mœstus
Luctisonus, Luctifer
Dolorifer, Lamentabilis
Lachrymabilis, Lugubris
Querulus, Gemibundus
Lachrymosus.

to mowe, to cut down corn or grass.

Messem maturam falcibus incidere
Metere secare, segetem, θερίζειν
Secare frumenta, falce succidere
Sicilire prata, apud Plinium & Var. quæ fœnisecæ prætierunt, secare, falcibus consectari
Decerpere messes
Herbas cædere
Farra resecare falce
Falcibus subsecare herbam apud Columellam, χορτοτομεῖν.

much or many.

Multa
Pleraque, Plura
Complura, Plurima
Quamplurima, & non complurima
Diversa, Multiplicia, Varia
Mille hominum species & rerum discolor usus, apud Persium
Sexcenta sunt quæ memoriæ apud Plautum: certus numerus est pro incerto
Plerique, Multi, Quam plurimi
Bene multi, pro plurimis apud Asi. Pol. Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique
Complures, singulari carens, sicut & complura in neutro genere pluraliter
Quos non una vehat navis, ut habet proverbium
Juvenesque, senesque
Maximi, minimique
Parvi & ampli apud Horat.
great and small, young and old.

much, overmuch greatly, very much.

Vehementer, Multum
Plurimum, Valde
Μέγα, μάλιστα, λίαν
Mirè, Mirificè, Opidò
Mirum in modum, obnixè
Θαυμαστὸν ὅσον, Apprimè
Cum maxime, Admodum
Supra modum
Iterum atque iterum
Ὑπερβαλλόντως
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum
Vltra modum, Majorem in modum
Modis omnibus
Immodicè, etiam atque etiam
Impensè, Impensissimè
Immodicè, Extremè
Effusè, Effusissimè
Magnopere, Summè perè
Quam maximè, Maximopere
Maximè, μάλιστα
Nimiopere, Plusquam satis
Effictim, apud Plaut.
Plusquam valdè, valdè
Nimium, Nimis quam
Bene, apud Terent.
Cic. Benè magna caterva, i. valde magna, Vnice

Graviter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. e. multum, secundum Vallam
Multis modis
Ter, Terque quaterque
Perquam multum, Vltra
Mirifice, adverbium
Magnificè, Singulariter
Sanè, Sanè quam
Pro pro, valdè, apud Ter.
Imprimè, Perquàm, Inprimis
Oppidò quam, Non parum
Non vulgariter, Egregiè
Procèo, Longè
Haud mediocriter
Insigniter penult. producta
Insigniter
Vt & Quam per interrogationem idem pollent, sicut Tantopere & Quantopere

to twise so much.

Duplus, Bis tantus
Alter tantus, pro quo Cic. dixit
Duabus partibus major.

to multiply, vide to augment.

a multitude, a great number or company, an assembly of people.

Caterva, Manus, apud Virg.
Χορὸς, Chorus
Corona, apud Horat. pro conventu hominum circumstante
Cœtus, Turba
Turba miscellanea, confusa, colluvies hominum, Apuleio dicitur in Metamorphosi
Conventus, Conventiculum
Plebs, Populus
Multitudo, Frequentia
Concio, Conciliabulum
Numerus, Congregatio
Colluvio, vel Colluvies
Concilium. Si præterea ad exercitum vimq; armatã sermonem dcto queas, sequentia Vocabula instituto deservient
Cohors, Turma
Phalanx, Exercitus
Acies, Cuneus, Globus
Ordo, Glomeratio
Agmen, Legio
Copia tam in singulari, quàm plurali numero

to murther, to rob.

Latrocinari, λῃστεύειν
Viatores trucidare
Vias obsidere
Prædari, Deprædari
Grassari, obvios spoliare
Ex cæde vivere, to live by robbing and murthering.

a murtherer, a robber.

Latro, Latrunculus
Latrocinator, Grassator
Sicarius, Parricida
Hominum jugulator
Thauricus, à vitio gentis
Obsessor viarum
Ex cæde, ex rapto vivens
Grassator, Prædo, onis
Prædator, Raptor, Direptor.

to murmur, to grudge at a thing.

Murmurare
Muginari, apud Lucil.
Admurmurare, apud Cic. pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur
Murmillare, apud Plaut.
Mussare, μυζειν
Mussitare, Mutire
Fossulam facere, Facere susurrum
Obstrepere, ἀναβοᾶσθαι
Recalcitare sermonibus
Obloqui, Obgannire
Contradicere, Obmurmurare
Submurmurare
ἀντιφωνεῖν, Respondere
Oppedere, Occinere
Strepere, Fremere
Submissa voce loqui
ὑποψιθυρίζειν, ὑπολέγειν
Submussitare, Obaccerare
Reclamare, Refragari
Contrarium dicere
Replicare vulgo dicimur
Submissim expostulare, ut est servorum erga dominos, Bud.

to muse, to devise, to imagine, to consider upon, to study, to think upon.

Animo, corde volutare
Animo volvere, versare
Mente pertractare, evolvere
Ἀναλογίζεσθαι, Cogitare
Animo revolvere, repetere
Animum nunc huc, nunc illuc volvere
Intus mecum varia versare
ἐν θυμῷ βάλλεσθαι
Animo cogitare
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum
Pensitare factum
Pensiculare rem
Perpendere, Expendere caulam
In mente rei circumstantias, negotii difficultatem ponderare
Recolere, Æstimare

Reco-

Recognoscere, Reputare
Repetere secum
Revolvere, Retractare
Cogitare cum animo, vel in animo
In mente, cogitatione, versare, agitare
Ad rationem vocare, vide to examine.

mushrum. vide Toadstool.

a muskle, a shel-fish.

Concha, Conchylium
Conchile, genus piscis firmiori testa clausi
Ostrum, ὄστρεον.

to muster men in the field.

Agere vel habere militum delectum
Recognoscere turmas equitum
Exercitum recensere, lustrare
Ἐπιδείκνυσθαι, Monstrare
Militum recolere numerum, Soli.
Invalidos atque imbelles dimittere to put out of wages.
Ære dirucre quibus, ὀφειλέτης.

the mutability of this world.

Quæ sit fortunæ vicissitudo, quæ mutatio, qui fluxus rerum humanarum, quam varia tempestate jactetur hominum vita, cogitare, animadvertere, attendere, examinare, perpendere.

to have not to matter or whisper.

Ne hiscere quidem audere
Ne my quidem facere
Non audere mutire, labia deducere.

N

Naked, uncovered

NVdus, Nuda corpora depolita veste
Senecta nuda
Ferro nudo concurrere
Posito velamine, Sine veste
Nudus membra
Nuda pedem, nudos humeros infusa capillos
Nuda superfusis tingamus corpora lymphis.

to Name, to give a Name.

Nominare, Appellare
Vocare, Dicere
Nomen ab urbe ducere, trahere
Inscribere, Nuncupare
Citare nomenclaturam
Indigitare apud Macrob.
Indere, imponere nomen
Denominare, Donare nomine
Indere nomina patrum
Majorum nomina posteris tribuere
Nomen dare, ponere, sumere, facere, imponere, referre, figere, parare, tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere
Dici nomine alio. Genitoris nomine figurare, nuncupare.

to have an ill Name.

Pessimè tibi omnes dicunt, turpissime de te loquuntur, turpia quædam atque inhonesta in te conferunt
Valde te exagitant, jactant, accusant, carpunt, vellicant
Omnes tibi gravissimè obtrectant, de tua existimatione multum detrahere conantur, liberè invehuntur in te, nefaria de te dissipant, disseminant, maledictis te onerant gravissimis
Maledicta in te conferunt, congerunt, conjiciunt
Ita de te loquuntur, ut honori tuo labem inferant, aspergant maculas, tenebras offundant, ut honorem tuum turpi labe inficiant.

a good Name, vide Good.

a Napkin, or Handkerchief.

Mantele, seu mantile
Mantelium χειρομάκτρον,
Vide Handkerchief.

by Nature, or by Art.

gite of my Nature, or disposition, ...

...ther Nature, or Art g ...eth judgement. I know not.

Nondum planè constitui, nondum satis habeo constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, Naturæne munere an disciplinæ beneficio judicium

judicium contingat
Judicii præstantia, excellentia, vis, subtilitas utrum à natura, an ab arte ac disciplina, proficiscatur, contingat, manet, naturæ ac privilegio concedatur an sit ab arte ac disciplina petendum
Verum is qui recte judicat, qui optime judicio utitur qui judicio valet, præstat, excellit, facultatem habet optimè judicandi, judicio abundat, naturæ debeat an arti
Bonum illud acceperit à natura an hauserit à studio, ab arte, à disciplina
Naturaléne bonum sit judicium, an potius in studio, arte, disciplina, doctrina, ratione situm, ejusmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à magistris discatur.

Natural, that is naturally given, or engendred in a thing.

Nativum, *συγγενικὸν*
Naturale, Innatum
Ingenitum, *ἐγγενόμενον*
Cum nutricis lacte errorem suxisse videtur, Cic.
Natura hic instinctu est
Hominum mentibus divinitus insevit Deus. Ita visum naturæ
Insitum naturæ. Genuinum
Natura, ex natura
Omnium animis affixum
Naturæ quodam impetu
Ita fert natura
Naturæ impulsu
Natura indidit atque insevit
Inolitum atque impressum affectibus humanis apud Ambros.
Ingenitum, Natura ingeneravit
A natura insitum, inditum
Natura, vel à natura comparatum
Προσὸν, attributum, adjunctum, congenitum, hæreditarium.

against Nature.

Invita Minerva, apud Cic.
Repugnante natura, & adversante
Refragante ingenio
Belligerari, pugnare cum genio suo
Obluctari Minervæ
Vim naturæ atque ingenio afferre
Operas ab eo exigere qui eis magnopere gravatur.

Naughty, wicked, ungracious, mischevous.

Dyscolus, Improbus
Παρανομημένος
Ex omnium hominum consortio deturbandus
Pravus, *ἄφιλος*
Perversus, Pernicioſus
Impius, Sceleſtus
Nocuus, Scelus, Scelerosus
Exitiosus, Facinorosus
Pestifer, *ἰξώλης*
Pestilens, Nefarius
Pestis Metaph. sicut Scelus
Flagitiosus, Malum
Nequam homo
Nefandus
Quo nihil in toto orbe pestilentius
Sceleratus, Lues
Internecio, ab ingenio improbus
Execrabilis, *ἀλιτήριος*
Homo flagitiorum ac scelerum omni genere insignitus, Amb.
Reprobi numismatis
Mali commatis
Ἔστιν ὅτε κόμμαλος
Comma enim genus numismatis est Vilissimi, ut nunc quoque vulgus loquitur
Vir sceleris, in Bibliis sacris
Bipedum nequissimus, Niger
Sacer homo, apud Horat.
Intestabilis & Sacer esto
Male sibi conscius, quem culpa redarguit ipsa
Inquinatus vita omni
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitiosissimus
Sceleratissimæ ac deploratissimæ vitæ
Ἀνομημένος
Vitam ducens inquinatam flagitiis omnibus
Coopertus flagitiis, facinoribus, sceleribus nefariis
Profligatus homo, sceleribus perditus, rapinæ, sacrilegii, nullius conscientiam sibi faciens
Fatalis conscientiæ, Malignitate confusus
Contaminatissimus
Scelerum conscientia territus
Omnium facinorum genere contaminatus
Ἐνοχολίχος
Admissi piaculi conscius
Desperatæ salutis
Conscientia convictus
Vitam ducens flagitiosam
Nocentem & conscium habens animum
Scelere ante alios immaniot omnes
Deploratus

Deple-

Deplorata mentis, vide Wicked.

to rome to Naught, vide to Decay.

the Naughtiest fellow that liveth.

Homo nihili
Omnium nequissimus
Πονηρότατος
Popularis, Ignobilis
Futilis, Levis
Vulgaris, Plebeius
Κοινὸς καὶ ἄτιμος
Nullius pretii homo
Οὐπώλης, Homo nauci
Nullius frugis
Ἀκόλαστος ἀσθενὴς
Nullius pensi, despicatus
Despectus, vilis
Vilissimus, ἐπιδημιώτατος
Abjectus ἀποφορὰς
Nullius æstimationis, neque rei
Homuncio, homulus
Iners, Inutilis
Ficulnus, Encyclius vir
Inutilior blace, inglorius
Obscurus, Rejectus
Expunctus, suffragio exclusus
In animo redactus
Non laudandus
Ne ligula quidem dignus
Pannis obsitus
Pannosus, Saccus
A consortio humano prorsus, vel merito segregandus, not worthy to come into honest mens company
Dignus in quem conspuatur, canes mingant
Dedecus publicum, Infimæ sortis
Abjectæ sortis homo
Contemptitius
Sceleratus, Sceleratus
Contemptus, Contemptissimus
Rejiculus, Despicabilis

Extremæ classis
Infimæ notæ, Imi subsellii
Homo trecilis, semissis
Sale emptum mancipium
De lapide emptus
Naca, Vappa
Concha diguus, proverb.
Numerus, o. ſt Cypher
Qui nullo est numero, habetur nullo loco, non est in albo
Ἀνάθεμος
Cujus existimatio absolescit
Cujus, οἷος περ τῆς μαγαρίσσης ὀδὸς λέγει
Pannus lacer, proverb. a rotten clout or rag
Ῥάκος πωλοχόδες
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poët.
Qui apud omnes venit in contemptum
Ab omnibus derisus, atque consputus
Diobolaris, Fastiditus
Numerum augens
Male passim agens
Studiosus sinistri
Κακῶς ἀκούειν
Mala fama graviter apud exteros laborans
Scopa dissoluta
Gravis, invisus, exosus omnibus
Infamis, Malinominis Malæ famæ, Execrandus
Δυσώνυμον, Terræ intestina
Telluris onus, inutile pondus
Abdomini natus suo
Fruges consumere natus
Onus navis, ὄχθος νεώς
Trioboli homo
Τριωβολιαῖος ἀνθρώπισκος
Bos vel hircus Caricus
Homunculus ex Caria
Ἀνθρώπισκος ἐκ Καρίας

to set nought by, to esteem nothing, to make no account of.

Parvum æstimare
Parvi pendere, ducere
Parvi habere
Postremo loco ponere
Contemptui habere
Ὡς οὐδενὸς ποιεῖσθαι
Pro nihilo habere
Hecte aliquem facere
Pro nihilo ducere
Ἐξουδενίζειν, Nihili facere
Ἐξουδενεῖν ἢ ἐξουδενεῖν
Nihili pendere, Nihili ducere
Vili pendere, ἀπαξιοῦν
Flocci non facere, vel flocci facere
Ἐν μηδενὶ λόγῳ τίθεσθαι
Nauci, seu pili non facere
Contemnere præ se
Minimi, immo ne hujus quidem facere, demonstrando rem vilem
Instar fuci fungique putidi aversari
Non magni pendere
In contemptissimis ducere, Eras. (note
In parvis, in minimis po-
Tanquam stercora reputare, æstimare, in sacris literis
Seu putamina, cassam & landem, vitiosam nucem, prorsus aspernari
Assis dupondii, seu teruncii non facere
Quatuor obolis non æstimare
Negligere, nihil penii habere
Nullam alicujus habere rationem
Nauci facere, Abominari
Non laborare.
De quorundam morsu noli laborare, Eras.
Nihil moratus, not to care not to passe for, ἀμελῶς
Leviter parumque curare, nihil curare
Nec superos morari, nec inferos, ut vulgo dicitur.

tur, neque Deum neque homines respicere, to care neither for God nor Devil, vide to Despise.

Near, vide by.

Neat, Clean.

Purum, Tersum, Sincerum
Immaculatum
Sine labe, macula, vide clean

As Need did require, or as meet was, as it was convenient.

Ut æquum fuit, Ut tulit ratio
Ut decebat, Ut par erat
Ut decuit, ὡς τὸ πρέπον
Ut conveniebat, expedit bat
Ut res poposcit, tulit, exegit
Ut res est postulavit, desideravit, expetivit
Ut oportuit, necessarium erat
Ut necessitas tunc temporis exegit
Ut justum, dignum, consentaneum, rectum erat

Need, vide Boot.

It is needful, or it must needs be, it must be done.

I have no need of your counsel.

Non egeo, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, consiliis
Supervacanea sunt, parum utilia, nullius momenti, emolumenti, minimè necessaria tua consilia
Locũ apud me non habent à me non requiruntur, non desiderantur, non expectantur tua præcepta; tuis mihi monitis nequaquam opus est.
Tuis carere monitis facile possum

a Needless excuse.

Supervacanea fuit apud me tua excusatio
Officium excusandi sine causa suscepisti
Non erat cur te excusares causam excusandi nullam habuisti; minime necessaria fuit excusatio tua
Tuam excusationem non desiderabam, non requirebam, non expectabam

a Neighbour.

Proximus, Propinquus
Vicinus

Negligent, Careless, Slothful.

Indiligens, Supinus
Oscitans nomen
Dormitans, Oscitabundus
Remissus, Negligens
Oblivioſus, Forgetful, Curio
E Lethæo qui biberit flumine
Oblivionis campus proverb.
Λήθης πέδον
Lethæo rore soporatus
Qui propriil etiam nominis oblivisci tur
Qui multam mandragoram biberit
Dolium filiarum Danai, vide Idle.

Negligence, Slothfulness, Carelessness Slowness, or Slackness.

Neglectus, Oblivio
Negligentia, Incuria
Indiligentia, Inconsideran-tia
Inconsideratio, Inconsultatio
Incogitantia præcipitantia
Oscitantia, Somnolentia
Torpor, Supinitas
Segnitas, Segnities, & Segnitia

Negligently, Slackly, Slothfully.

Languidè, Remissè
Ignaviter, Neglectè
Frigidè. Oscitanter
Defunctoriè, Supinè
Segniter adverbia, ἀφροντιστως, vide Slothfulness.

Virtue neglected or many, despised.

Probitas, integritas, probati mores
Vita illa quæ cum virtute traducitur à paucis hodie probatur, colitur, amatur
Pauci sunt, qui probitatem colant, ament, sequantur, probitate delectentur

Parvi

Parvi fit hodie probitas morum & integritas; qui suum studium in probitate ponunt, pauci sunt, reperiuntur, numerantur
Paucos quos invenias

Neſh, vide Wlonnnlike.

to make a build a Neſt

Nidos componere, comportare
Ποιεῖσθαι κοιλίας, ἢ ἄλλο τι ἔργον ἱστάναι, Nidulari
Componere nidos, ætas non semper fuerit, ut Hesiodus scribit
Nidificare, νεοττεύειν, νεοσσεύειν
Nidum ponere
Construere, congregare nidum
Nidificare, unde aviculæ nidificant
Hirundo luteum sub trabe celsa fingit opus
Avis in ramo tecta laremque parat

a Net to catch Fish, or Beasts.

Rete, Plaga, ἄρκυς
Funda, verriculum, a casting net, à verrendo secundum Vallam
Tragula, Sagena, Reticulum
Sagenula, Cassis, Laqueus
Linia pluraliter pro retibus, apud Poëtas

to knit, to set Nets.

Retia nectere, tendere
Ponere plagas

Never.

Nunquam, ad Kalendas Græcas
Quum mula pepererit
Cum Nibas occyssaverit, ut habent proverbia
Quum duræ quercus sudabunt roscida mella aurea mala ferent, Virg.
Cum locusta lucam bovem pepererit, ut refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio
Nullo tempore
Μήποτε, οὐδέποτε
Ubi mus æsurum devoraverit
Postquam sursum fluxerunt amnes, & multa id genus alia
Toto non amplius ævo
Anno magno Platonis
Post annum longum Platonis

Nevertheleſſe, vide bitt and moreover.

New, Freſh, Taller.

Recens natum, Musteum
Recens, Novum
Νέον, Nuperum, ἐσχατον
A follibus, quod aiunt, calens
Ἀπ' ἀκροσωρίας
Ab ipsa dum calens officina ærataque fornace productum; metaphora à fabris ferrariis sumpta
Ab officina madens, recens Eras.
Novitius, Novellus
Neotericus

a New-years gift.

Strenæ, Strenula
Natalitia dona
Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebant
Apophoreta quæ in anni initio circa calendas Januarias referebantur ac remittebantur

to give, or send a New-years Gift.

Novo ineunte anno donum, munusculum mittere
Initio novi adventantis anni strena, strenula exhilarare amicum
Fœlix anni precari initium feliciorem successum fœliciſſimumque exitum

evill News

Rumores de illo duriores erant, adversa quædam de illo erant allata, nuntii venerant tristes, adversarii, infausti, parum commodi, minimè læti parum secundi
Gravior de illo fama pervenerat, dissipata erat, pervulgata
Duriora quædam, praviora erant significata, jactabantur sermonibus dissipabantur

next to beggars Door

In eum locum deductus est, eo devenit, eo redactus est miseriarum, in eas conjectus est angustias, eò redactæ sunt fortunæ suæ. id est, a fortuna dejectus, detrusus, deturbatus; eo cecidit, ut unde viveret non habeat, ut ei ad victum necessaria nimimè sup-

pet-

peterent, ut inopia pteperetur earum rerum ine quibus vix, aut ne ix quidem, hominum vita ſuſtentatur, ut ea leſideraret, ea requiret quæ vivendi neceſſias poſtulat, atque exigit, ut iis rebus deſtitueretur careret
Ab iis rebus eſſet Imparatus, earum rerum eſſet nops, egens, ea illi deeſſent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, ſine quibus agi è vivitur, vel potius nullo modo vivitur.

a Niggard, vide Covetous.

Nigh or by.

Vicinus, Propinquus
Finitimus, Conterminus
Contiguus, Confinis
Conjunctus

Nigh at hand.

Propè, Proximè
Ἐγγύς, Cominus, Sub.
De prope, ἐγγύθεν, Pone
Pone ſubire, to follow behind.

the Night.

Nox, νύξ, Tenebræ, Erebi
Tenebrarum tempus
Ponto nox incubat atra
Tempus quo cuncta ſilent
Umbram terræ, definiunt Philoſophi ſolis privationem
Mater Eumenidum fingitur Virg.
Titanis vocatur Statio
Somni genetrix, Sil.
Nox ruit, & fuſcis tellurē amplectitur alis, Virg.
Nox cœlum ſparſerat aſtris, Ovid.
Preſſerat occiduis Tarteſſia littora Phœbus
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat ſol. Et caput extulerat denſiſſima ſydereum nox, Ovid.

a Nightingale.

Luſcinia, vel, ut alii ſcribunt, Lucinia
Ficedula Plin.
Luciniola diminutivum, apud Plaut.
Pallomela, vel Philomena
Acedula, Aedon, ἀηδών
Attis, apud Martialem, ab Attic.

by Night, in the Nighttide or Season.

Noctu νυκτί, Nocte
De nocte, νυκτωρ.
Die cœca, Plaut. Umbris in obſcuris
Preſſerat ut terram
Nocte ſubluſtri apud Horat.

Midnight.

Media nox
Noctis erat medium
Mediæ tempora noctis erant
Prima quies medio jam noctis abactæ curriculo
Expulerat ſomnum
Nocte ſopora ta, ſilenti
Jam mediam nigra carpebat nocte quietem

until Night.

In profundam noctem, in noctem
In crepuſculum veſpertinum
In ſolis occaſum
In tenebras noctis denſiſſimas
Ad, vel in multam noctem
In profundam noctem
Μέσσα τῶν νυκτῶν,

Nobility or Gentry.

Generoſitas, Indoles
Nobilitas, εὐγένεια
Claritudo, Claritas
Imagines, Stemmata
Antiqua generis nobilitas

a Nobleman, a Gentleman.

Illuſtris, φίλαρχος
Nobilis, Inclytus, Ingenuus
Beatus, Generoſus, Liber, Clarus, Antiquus
Præclarus, Inſignis
Ἔπιφανὴς, Epiphanes, Honourable.

of Noble Kindred, a Nobleman born.

Summo loco editus, natus
Præclara familia, progenie oriundus, Ingenuus
Præclarus genere
Præclara ſtirpe creatus
Ducali originē, ſtemmate natus
Atavis editus regibus
Illuſtris ſtemmatibus, imaginibus parentum, parentelæ ornamentis, natalium ſplendore
Divum ſanguine natus
Maximis prognatus ducibus
Romana nobilitate fulgens
Nobili ortus ſanguine, belloque ſuperbus
Claro ſanguine ortus

&c.

Ex familia veteri & illustri, Cic.
Ex ampla & honesta familia
Clarus natalibus, nec ullius sanguine minor
Antiqua nobilitate illustris
Claro natus genere
Nobilitatis stemmate clarus
Haud obscuro loco natus, apud Salustium
Alto tumens sanguine
Vir antiquæ sanè nobilitatis
Generis nobilitate illustris
Natus genere nobili, summo loco, equestri
Ab alto sanguine genus ducens inclytum
Ex utroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens
Sceptrigero editus stemmate, of a Royal stock.
Domi nobilis, Cic.

to make Noble or famous.

Natalibus restituere, & jus annulorum donare, est nobilitare, ut vulgus loquitur
Nobilem facere
Dignitatem addere

a Noble death after a painful life.

Ut miserrimè vixit, ita periit honestè; miseram vitam mors præclara terminavit
Vitam infœlicem egregio mortis genere concluſit
Acerbitates vitæ multas, una peregre mortis hora compensavit
Vitam vixit infœlicem, præclaram verò mortem obiit
Miseriam in vita sustinuit, decus in morte tulit

A Notable act, or doing.

Nihil feciſti, niſi plenissimum amplissimæ dignitatis; omnia tua facta cum dignitate vehementer consentiunt
In omnibus rebus maximè dignitatem spectasti
In omnibus tuis factis propositam tibi dignitatem attuliſti.
Quæcunque egiſti, ad dignitatem omnia spectarunt
Gloria tibi semper prima fuit, antiquissima fui, maximi fuit.
Ante omnia, summo loco, primum apud te locum ob inuit
Scopus tibi ac finis in omnire dignitas fuit
Tua sunt ejusmodi facta, ut eximiis ornanda præconiis, divinis decoranda laudibus, tollenda ad astra, ad cœlum efferenda videantur
Tuarum actionum norma quædam & regula dignitas fuit
Tuis omnibus factis æternæ gloriæ immortalitatisque præmia debentur

a Noble and a Vertuous mind.

Tua virtute & magnitudine animi, nihil est nobilius
Singularis in te laus ob virtutem tuam, atque animi præstantiam conferetur
Majorem aut virtutis, aut præstantis animi opinionem apud homines, plus famæ consecutus est nemo

not Noble, vide unnoble.

No, in no wise.

Nequaquam, nullo pacto
Οὐδαμῶς, Nullo modo
Μηδαμῶς, Neutiquam
Minimè mnium
Nullatenus. Nulla ex parte.
Multum abest, πόῤῥω που θεῶν.
Non, οὐ μὰ.
Minimè, ne, μὰ.
Vix pro non apud Lucanum
Nihil pro non, apud Comicos.
Similiter nullus pro non ponitur apud Comicum, nullus sum, nullus faciam pro non sum, non faciam
Minus conjunctim, cum sin, & cum quo, ut significantem, sin minus, si non, quo minus ut non

Noahs flood, vide Deluge.

a Noise, a Sound.

Sonitus, Sonus, Ἦχος.
Fremitus, Clangor
Fragor, κτύπος
Crepitus, Stridor
Strepitus, κραυγὴ
Strepitu colles resultant
Clamor, Rumor
Sibilus, Murmur
Dare sonitum, Murmur rei cum movere, miscere
Mare stridet refluentibus undis
Sonitum dedit clara tuba
Toto sonuerunt æthere nin-

nimbi
Edere sonos, clamores, strepitus, to make a noise
Insonare, Personare
Peragere sonos
Efferre clamorem, vide to cry aloud.

Noysom, vide Hurtful.

No man or no body without a fault.

Nemo sine vitiis nascitur
Unicuique dedit vitium natura creato, Propert.
Nullus vitiis caret
Nemo sine crimine vivit
Nihil ex omni parte beatum
Suus cuique attributus est error
Catul. Egregio inspersos reprehendas corpore naevos

Noon, Mid-day.

Meridies, quasi medidies
Est medio Titan nunc ardentissimus axe. μεσημβρία.
Australis regio, plaga
Mare pro eodem, frequens in sacris literis
Sol medium cœli conscenderat igneus orbem, Virg Æn 8.
Sol medium clarus peragrabat Olympum, secabat axem
Jamque dies medius tenues contraxerat umbras, Horat.
Polus Antarctinus, antarcticus, antaxeon

a Northern wind.

Aquilo, ut Aul. Gel. scribit, significat propriè North-east.
Plin. Nivalis Aquilo, & Septentrio, Boreas ἀπὸ τῶν ἑπτὰ ἄστρων, & à septem stellis quibus constat Septentrio, ἀμαξα, Gr. pro Septentrione.
Thracitus, Thracius, Hyperboreus
Tramontanus, Septentrionalis, seu septentrionarius ventus
Circius, Olympias
Thrasias apud Varronem, Θρασκίας, vel Θρᾶκος, Iapyx, North-west
Lebeccius, West, North-west.

from the North.

Ab aquilone, ab arctis
Aquilonia parte, Sol. Cæs. βορέου
Sub axe, apud Manilium
Ab arctico cardine
Ex Septentrione

North-ward.

Arcticus. Boreus
Borealis, Septentrionalis ἀρκτικὸς, Cæsar
Sub axe positus ad septem stellas
Aquilonaris, Ripheus, id est, Scythicus
Poli cardines, vertices, axes

to blow, or wipe the Nose.

Mucos ejicere, Emungere nares
Mucum emungere
Emungere se cubito
Fœces, crassiorem pituitam narium exte gere
Narium excrementa educere
Strophiis excipere narium excrementa

a Nose-wise, or Smatterer in Learning.

Sciolus, Nasutulus
Dicaculus, Literatulus

a Nosegay.

Olfactorium, florum vel odorum fasciculus, Pastillus
Magna massa, vel massula facta ex unguentorum faecibus, odoris gratia
Trochiscus, πρόχισκος a sweet smelling Ball.

Notwithstanding.

Tamen, Attamen, Veruntamen
Nihilominus nihilo secius, Vide Although

to Nourish, vide to Feed.

Nowhere, in no place.

Nusquam, μηδαμοῦ, Nullibi
Nusquam gentium, locorum
Nullo in loco

Now, even now.

Nunc νῦν, εἰς τὸ νῦν
Jam, Jamjam
Hoc tempore, Impraesentiarum
ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ καιροῦ
In praesenti, In praesentia
In praesens
πρὸς τὸ παρὸν, εἰς τὸ παρὸν
Hac tempestate, Etiamnum
Modò hoc usurpatur à doctis pro nunc, sed pro pudò ante, ut scribit Erasmus. Hodiè, hac aetate & tempore Cic. poluit.
Hoc temporis articulo
Hoc temporis momento

to Number, to Reckon.

Recenſere, numerare
Numero notare
Numero comprehendere
Referre numerum
Dinumerare, Ponere
Ad calculum redigere, vel ad numerum
Numeros computare

a great Number, vide Multitude.

a Nun.

Monialis, Sanctimonialis
Virgo conſecrata, ſacra
Puella Deo dicata
Religioſa, Nonna
Veſtalis, Monacha
Sacræ ſervituti mancipata
Ἱεροδούλαι ἀσκήτριαι
Aſcetria
Beghina, vox eſt Germanica, ab initio religionis nomen habens

a Nutmeg.

Nux muſcata, vel, ut eruditiores tradunt, Nux myriſtica, ut è Græco trahat originem μύρον unguentum
Flores myriſtici qui in officinis pharmacopolarũ, Macis appellantur

O

an Oar.

REmus, Tonſa
πλάτη, ὑπηρέσιον,
Remigis, Remigium

Obedient.

Audiens, Obaudiens
Obediens, Auſcultans
Obſecundans, Juſſis parens
Audiens dicto, imperato
Paternis morigerus præceptis

to become Obedient, or Subject to one.

Colla dare, ſubdere, accipere jugum
Cervicem præbere alicujus jugo
Subjicere, ſeu ſubmittere ſe legibus alterius, Subditum eſſe
Colla ſubmittere capiſtro
Parere, Subeſſe, ὑπήκοον
Recipere, Suſcipere frænũ Alicujus imperium ferre

to Obey.

Obedire, Obſequi
Audire, per Metaph.
Audientem ſe exhibere dicto
Factis præcepta præſtare
Faceſſere mandata
Dare aures alicui
ὑπακούειν, ἀκούειν, Græcis, ſicut apud nos Audire
Auſcultare cum dativo
Subauſcultare, Obſecundare
Obaudire, Permittere
Inviolatiſſimè ſervare quicquid mandatur; ne tranſverſum, ne latum quidem unguem diſcedere à præceptis. Juſſa capeſcere
Agere ad præſcriptum, i.e. ſecundum leges & mandatum
Συνεπόμενος
Morem gerere Morigerari
Patere, med. prod. ὑπακούειν

Obtemperare, Subdere ſe jubenti
Subdere colla jugo parentum
Monitis, dictis, præceptis alicujus parere
Exequi, facere juſſa alicujus
Perficere mandata cura fideli
Juſſa capeſcere, peragere, flectere
Juſſis annuere, Dicto parens
Domini parere ſuperbis
Fungi, perfungi mandatis, obtemperare juſſis

to Oblige, vide to bind by Obligation.

an Obligation, vide quittance, or a Writing of my hand.

Obſcure, vide Dark.

an Obſcure, or Dark Language.

Oratio obſcura, Dubia; Involucris plena, Involuta, Perplexa
Haud dilucida, Minimè luculenta
Plena ambagibus, anfractibus vide Dark queſtions.

Obſtinate, wilfull and Perviſh, Stubborn, Stiff-necked.

Cervicoſus, Obſtinatus
Pertinax, Rigidus
Difficilis, Obduratus
Præfractus, ἀυθάδης
Infractus, Capitoſus
Cerebroſus, Duræ cervicis
Σκληροτράχηλος

Prop-

Propositi tenax, tenacissimus
Ἰσχυγνώμων, Intractabilis
Quo nihil, semel concepta opinione, obstinatius
Obrusa gestare pectora
Obfirmato animo, qui prorsus obduruerit, durus, Pervicax
Infatus opinionibus
Qui nimium sui juris sententiæque est
Cervicatus, in sacris
In proposito persistens
Nulli cedens, Refractarius
Obstinato præfracto, perverso ingenio, quem suis moribus relinquere necessum, qui à proposito abduci non potest
Propositio suo pertinacissimè adhærens, Suo cerebello fidens
Tenaciter suam tutans fidem
Filius contentionis, adagium μῶλον λερναῖος
Mordicus tenens, summa pertinacia defendens
Præposterè, Pertinaciter
Obstinatè, Cum pertinacia, Obstinately, Frowardly.

to Obtain, vide to get.

Occasion, Opportunity.

Opportunitas per duplex p.
Καιρὸς δ' ὅτι πάντων ἄριστος, apud Hesiod. Commoditas
Tempus appositum, idoneum, opportunum, aptum
Tempestivitas, Maturitas
Locus pro opportunitate.
Nunc non est narrandi, dicendi, locus
Non est hujus temporis neque loci
Cardo, apud Virg.
Res pro opportunitate
Cum res ipsa ferret, Horat.
Occasio ἐυκαιρία
Si occasio se dederit
Summa eludendi occasio est mihi nunc
Dare causam peccandi
Rapiamus occasionem de die
Si non est molestum
Nisi negotium est
Siquidem otium est, if you have leisure.
Mea causa otium agas velim, facias quæso, to take leisure for my sake.

if Occasion will serve, that you stand in need of my help, I will do what I may.

Si accidet ut operam tibi navare possim, ut opera mea tibi utilis esse, in rem tuam esse, è commodo tuo, ex usu tuo esse possit, officio meo non deero, satisfaciam officio meo
Officium meum præstabo; non committam ut officium meum desiderari possit, ut mea partes requirantur
Si quid continget, eveniet, usu veniet; si res, si tempus, si occasio feret, postulabit, poscet, exiget requiret, se dabit, se ostender, offeretur, dabitur, ostendetur; si fortuna occasionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, ostenderit; si tempus accider, si mihi omnia grata ac liber. essent, si essent mihi omnia solutissima, nunquam o e mea carebis

an Occasion, a Mean or Cause.

Causa, αἰτία, Ansa, Occasio
Primus motus, Invitamentum
Incitamentum
Crimen pro causa, apud Virg.

to give an Occasion.

Ministrare materiam, adjumentum
Præbere ansam vel dare.
Occasionem ministrare, præstare
Aperire viam
Aditum dare
Aperire vel patefacere aditum
Ansam ministrare
Opportunitatem, occasionem offerre, dare
Jacere fundamenta
Præstruere viam
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare. Ovid.
Dare peccandi locum, Terent.
Aperire fenestram & repagula, proverbialiter in eadem significatione
Sua rebellione quidlibet audendi fenestram aperire

to take the Occasion away.

Auferre è medio lapsus occasionem
Tollere, submovere, subtrahere omnem offendiculi ansam
Præcidere mali occasionem

Eximere manu manubrium
Aditū intercludere, claudere, præcludere, obstruere

to seek Occasion.

Capere occasionem, opportunitatem
Servire occasioni
Venari, quærere ansam, occasionem, opportunitatem
Tenere oblatam, ostentatam occasionem
Nanciſci, arripere, occasionem, ansam, causam opportunitatem. To take an occasion.

an Occupation, a Trade, a Handicraft.

Ars mechanica
Ars manuaria, sedentaria, quæstuaria
Opificium
Artificium, βαναυσία
Exercitium manuale
Manuarium, artificium

a good Occupation is a stay to Poverty; a cunning hand is worth an Earls land.

Sua cuique ars pro viatico
Artem quævis alit terra
Τῶν τεχνῶν πάσῶν χρῆσις ἐστὶν βίος
Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti
Ars ipsa inopiæ portus est mortalibus
Unicum quippe confugium in egestate est ars, ut ait Menander

to be greatly Occupied or busied.

Curis, undis, fluctibusque negotiorum distineri
Fatigari, Distringi
Occupari, Involvi
Immergi, Implicari
Urgeri, Operiri
Obrui, Distendi
Onerari, Intricari
Impediri, Premi
Opprimi, Illigari
Πραγματεύεσθαι
Negotiorum mole obrui
Curis degravari
Magnis curarum fluctuare undis, Catullus
Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri
Molestis negotiis odiosè distineri
Dilacerari millibus curarum, quibus hæc vita obnoxia est, Eraſ.
Sollicitudinibus noctes diesque discruciari
Gravissimis negotiis distringi
Operæ alicujus tricis vehementer impediri
Negotia dividere aliquem dicunt quem ponderosa gravitare distringunt, apud Zasium. Vide, to be Careful.

an Offence, a Trespass, a Fault, a Mis-deed, or a thing done amiss.

Delictum, Peccatum
Vitium, Crimen
Maleficium, Malefactum
Πεϱίπτωμα πτῶμα
Reatus, Noxa, Noxia
Erratum, Legitur et lim erratus
Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens
Menda vel Mendum
Casus, Scelus, Lapsus
Plagitium, Culpa, Nefas
Commissum, Admissum, Offensa
Offensio, Facinus, Iniquitas
Offensus, us, pro eodem ponuntur
Offensa tamen activè, & offensio passivè frequentius sumitur
Et Sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur
Error, quod ferè per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα, Græcis vitium levius est

an heinous Offence, or a most wicked Fact, or Deed.

Scelus, μιαρία
Ingens scelus non deest tuo
Capitalis noxa, capite plectenda atque mulctanda est
Causa capitis
Crimen, Probrum
Flagitium, ἀσέβημα, quasi flagris dignum crimen
Hoc non est leve crimen
Piaculum, Nefas
Impiamentum, apud Cyprian.
Facinus, anceps vox est; siquidem Sallustius præclari facinoris negotium appellat; à culpa mea facinus abest.

to Offend, to Sin, to do amiss.

Offendere, Peccare
Labi, esse in culpa
Cadere, Errare
Delinquere
Violare numina
Lædere mens sibi conscia recti recusat, vide to sin

to Offer, to Sacrifice

Of

Offerre, Litare
Offerre sacrificia
Ducere pecudes, Virg. in 6.
Immolare victimas, Sacrificare
Libare Mactare
Hostias cædere. Illustrare divis
Rem divinam facere, Ter.
Operari rei divinæ, Sol.
Libamen offerre
Thura accendere
Incendere adipes
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere.
Pollucere
Prece cœlites placare
Singularis sacrificii oblatione Dei iram placare, Occursare numinibus, sacrificiis placare
Aras odoribus colluſtrare Sabæis
Adornare altaria tædis
Adolere thymiama, penates flammis
Θυμιᾶν, Suffire
Cædere pro immolare, sacrificare, apud Virg. Porrigere
Adolere & adolescere
Adolescunt ignibus aræ
Facere pro sacrificare
ἱερεύειν Virg. Quum faciam vitulo pro frugibus ipse venito
Deum obtione placare
Sacra facere, Exhibere & dare, Virgilius, & id genus alia quæ priscis in usu fuerunt.

an Offering, or Sacrifice.

Sacrificium, Libamen
Libamentum, Libatio
Oblatio, victima
Hostia, incensum, θυμίαμα
Odores, Suffimenta
Holocaustum, & holocaustoma, quasi totum incensum in lege veteri usitatissimum sacrificium.

to Offer wrong to his father as most wicked.

Nullum crimen, piaculum, scelus gravius est aut detestabilius quam patri manus afferre, vim inferre
Maximo se astringit scelere, grave piaculum admittit, impie facit, qui parentem violat, lædit qui violat eam pietatem quæ parenti debetur
Nullum scelus abest ab eo scelere, in uno illo scelere omnia sunt scelera, cum parenti vis infertur injuria fit.

an Office, or Deputy.

Officium, Munus
Susceptum perficere munu
Fungi munere suo
Partes, Munia pluraliter

to be in Office, to bear rule.

Obire munimina, provinciam, munus, Livius
Obire officia, Plinius
Ille quoad honestus fuit, obiit, officia, fecit magistratus
Obire, administrare consulis vigiliarum munus

an Office done with great praise.

Pater tuus eximiam ex hoc magistratu laudem collegit, tulit, cepit, adeptus est, consecutus est.
Præclarè pater tuus hunc honorem gessit, egregie se pater tuus in hoc munere tractavit
Pater tuus hunc magistratum pro sua, eiqu publica dignitate administravi.

Oftentimes.

Subinde, Identidem, ut tradit Laurentius Valla
Sæpius, Multoties
Sæpenumero, πολλάκις
Sæpe, persæpe
Sæpicule, Sæpiusculè
Quam sæpissimè
Frequenter, Creb o
Plerumque, πλεόνως
Haud semel, Plus semel
Non semel

not Often, or seldom.

Oyle.

Oleum, Olivum
Palladis latices

an Oyle-pot.

Camplaces, med. cor.
Καμπύλης
Lecythus media correpta
Ampull olearia
Curtus pro eodem, apud Aulum Gellium & Juvenalem
Vas olearium, γύαλον
Et ἀλαβαστρον vas olearium
Rhinoceros
Lenticula in libris Regum, vas olearium, ex quo reges & sacerdotes linebantur in testamento veteri

an Oak.

vercus, Æsculus
Glandifera arbos
Chaonis arbos, à Chaonia
Ilex, quæ & pinus à nonnullis dicitur, sed Græcis
Robur propriè.

Old, Ancient, Aged.

Antiquus, ἀρχαῖος, Senex
Vetustus, Vetulus, Cæcus
Vetus, Avitus med. Prod.
Priscus & Pristinus, quæ à Grammaticis distinguuntur & apud Virg.
Cana fides & vetusta, i. e. antiqua
Veteranus, Prior, Annosus
Grandævus, longævus
Provectus ætate, confectus senio
Decrepitus.

Old-age, or Eldership.

Senium, Senectus & Senecta
Effœta senecta, decrepita ætas
Ætas senilis, γηρατικὴ
Ætas provecta protracta
Ætas urgens jam & inclinata
Γηρατικὴ ἡλικία, Vetustas
Nestoria, Tithoni senecta cani
Longævitas, Ætas ingravescens
Seri anni & tempora sera
Ruga senilis apud Poët. pro senectute rugosa
Decolor & exterior ætas
Effecta vel defecta ætas
Annosa ætas, & pene ultra humanam extenta fragilitatem, Solin.
Progressior, provectior, ætas

Very Old, & Aged.

Grandævus, Veteratus
Antiquus, Annosus
Πολιοκρὰς, Vetus
Multi ævi, Gravis annis
Vetustus, Senex, Ipsa senectus
Provectus ætate, fessus
Grandior ævo
Confectus annis, Salust. Præsenex
Valdè senex, περιγηρακὼς
Senio confectus, Canus
Decrepitus, Plenus dierum, ætatis
Canis respersa habens tempora (tis
Homo venerandæ senectu-
Senectute & canicie reverendus
Decrepitæ senectutis, καταγήρως
Τρίπους βροτὸς, tertio jam pede bacillo innitens
Tremulum caput
Gravis senio, Grandis natu, ætate
Annos numerans multos
Extremæ senectutis
Pergrandis natu
Γεγηραοκυφὸς
Frons contracta rugis
Annis, ætate fractus, obsitus
Capularis, Rugosus, Siliceniium
Curvo vertice nutans
Albus capillis
Alterum pedem in Charontis cymba habens
Situ confectus
Γῆρας, πάμπαλαι, πάλαι
Defectus ætate
Ævi maturus
Qui multorum festorum Jovis glandes comedit, One that hath eaten many Christmas pies.
Senecio, Senilculus, Gerontio, diminutiva sunt
Effœtum corpus
Vetulus, in sacris Bibliis
Stupa, Marcidus, Exsuccus
Homo vergentis ætatis
Senipeta, vergens ad senium, est in beati Benedicti regula
Longævus, apud Hier. in libro Josue, ut persenilis, Nestorius, Macrobius, Polychronius
Acherontis senex, apud Plaut.
Capulo proximus
Oblitis annis & pannis, very Old and ill apparelled.
Pedem in fovea habens, Pomp.
Alterum pede in tumulo habens, τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ τάφῳ ἔχων, ut est apud Lucian. qui senem decrepitum etiam vivum quoddam sepulchrum appellat
Charontis pictatio statim inscribendus.

to wax or become Old, or live long.

Senescere, Senio confici
Consenescere, γηράσκειν
Ingravescere ætate
Vivere annos Nestorios, Nestoris
Ultra aquilæ senectam vivere
Tithoni senectam æquare
Veterascere
Vetustatem capere, induere
Senectutem adipisci vel attingere
Inveterascere, & inveterare
Vetustescere, Contabescere
Senium contrahere, rugas, caniciem
Longam ducere ætatem, apud Max.
Tithonium ætatem vivere

In longum ævum, ætatem producere
Annoso degere ævo, Plin.
In annos procedere
Ad senectæ limen attingere
Vitam in longissimum producere
Videre plenam ætatem, canos annos, plenos dies
Longos perageve fœliciter annos
Vivere sæculis innumerabilibus
Senectutis incommoda sentire
Ultra fusum, ultra pensum, ultra linum vivere proverb. dicuntur, qui ultra fatalem diem vivunt
Dieta & vitæ moderatione ad summam ætatem pervenire
Tremulo gradu venit ægra senectus
Membra levant baculis, tardique senilibus annis
Jam mea cygneas imitantur tempora plumas
Inficit & nigras alba senecta comas
Opprimi, premi tristi senecta
Parte premor vitæ deteriore meæ
Et periit nitidus qui fuit ante color
Sparguntur canæ per caput omne comæ
Tacito passu labentibus annis
Juvenile decus, mens sensusque perit
Corpore in hoc sesso tarda senecta sedet
Non sum qui fueram, periit pars maxima nostri
Hoc quoque quod superest languor & horror habet
Baculo incumbens ruitura senectus
Illum totus membrorum deserit usus
Genua labant
Vastos quatit æger anhelitus artus
Obscœnam frontem rugis arat ægra senectus
Annis gravis atque animo maturus
At mea jam nivei circundat tempora canis
Et jam cæruleus inficit ora color
Tarda senectus debilitat vires animi vitiatque vigorem
Trunco titubantes sustinet artus
Venit inopinata senectus
In senectutem corruere, vide to use.

How Old a man is, vide Age.

Old men wiser, of good counsel.

Senum consilia non sæpe inutilia sunt, inania, stulta, absurda; rara labitur senilis ætas in consiliis
Sapienter fere consulit senilis ætas
Optimis ac firmissimis rationibus fere semper nititur senilis opinio, sententia
Sapienter consulunt senes, optima parte eligunt, non peccant in consilio, non errant, non labuntur, non offendunt
Quorum grandior est ætas, qui longius ætate processerunt, is eorum solet esse sensus qui à ratione non discedat, recedat, procul absit, qui cum ratione congruat, quem ratio confirmet, à quo ratio non dissentiat.

to Omit, to Leave, to pass over, to let go.

Prætermittere, ἐᾶν
Missum facere, Relinquere
Posthabere, Postponere
Transire aliud, mittere
Habere missum, apud Cic. pro, missum facere
Deserere, παραλείπειν
In præteritis habere
Præterire, παρέρχεσθαι.

One after another or one to another, vide Turn.

Old, ancient things.

Priscus, Vetusta
Veterum res gestæ. A Nanæo.
Insignia vetustatis monumenta
Antiquiora quam Chaos & Saturnia tempora
Ab originum sæculo reperta
Antiquiora diphthera
Ἀρχαιότερα, διφθέρας, proverb. de rebus admodum priscis, & extremæ antiquitatis.

an Old woman.

Anus, us, ui, quartæ declinationis
Anicula. γραῦς
Vetula, Decrepita.

in Old time past.

Olim, Jam olim, Jampridē
Antiquitus, apud priscos
Veteres, Antiqui, Majores
Apud sæculum suum

such

Such One, vide such manner.

Onely.

Tantum, modo, Tantummodo
Solummodo, Solum μόνον
Duntaxat, Vnice, Demum
Omnino, Singulariter.

not Onely.

Non solum, οὐ μόνον
Non modo non tantum
Nedum, Tantum abest.

to Open, to unlock.

Reducere, Reserare, Pandere
Aperire, ἀνοίγειν, Patefacere
Hiatu patulo jamua verso cardine aperta sonat
Cardine tacito vertere fores.
Tellus ima dehiscit
Panditur foribus domus
Aperitur vertice sydus.

Opened, Revealed, Manifested, or made Known.

Apertum, Manifestum
Notum, Divulgatum
Promptum, apud Cic. Celatum
Compertum, Confessum
Evidens, Perspicuum
Quod jam & vates sciunt
Cognitum, in aperto est
Περφανὲς ἐξ
Detectum est, Denudatum
Promulgatum
Vulgo innotuit, palam est
In ora vulgi abiit.
Notissimum, Testatissimum
Omnium sermone celebratum
Liquidò constat
Res apertior est quam quæ dici debeat. In propatulo est
Res ipsa loquitur
Pro confesso habetur
In protesto est. In promptu est
Exploratum, compertum, certum, confessum, vulgatum, divulgatum, clarum, dilucidum est
Extra controversiam est
Innotuit omnibus, Frequens effectum est, increbuit apud me
Patet, Liquet, constat
Non est dubium, ambiguumque
Venit ea res in confessum.

Openly, in the sight of all men.

Palam, publicè
Ἀναντιρρήτως
Coram, adverb. Plane
Propalam prima acuta
Manifestè & manifesto
Apertè, In propatulo
Non clanculum, Publicitus
Ex ἴδιας, Ingenuè, ex professo
Aperis tibii, proverb.

to Open letters.

Literas resignare
Γραμματεῖα ἀποσφραγίζειν
Aperire, recludere literas.

Opinion, or mind.

Opinio, Sententia
Sensus
Judicium, Conjectura, vide Mind.

Of one Opinion, vide Consent.

Opportunity, or Leisure.

Opportunitas, Tempus
Otium, Locus, Facultas,
Copia, Potestas
Maturitas, vide Occasion

the Opportunity is past.

Amissum est Tempus; elapsa de manibus est, abiit, præterlit, fugit, evanuit, amissa est, nulla jam ait prorsus, perit occasio, tempus, opportunitas.

a trim, excellent, or fine Oration.

Oratio culta, exculta, polita, dilucida, gravis, lactea, fluida, lepida, pè polita, expolita, clara, præclara, concinnitas, flexanima, perblanda, diserta, elaborata, exquisita, compta, elegans, luciata, luculenta, pulchra, Tullina lucens puritate, in qua apparet nativus quidam lepor, non adscitus: Tersa, venusta, limata, perspicua, climata, haud illepida, communita, apta, insignita, pulchra, fluens, apposita, instructa omni elegantiarum genere, insignis, illustris, ornata, exornata, adornata, copiosa, larga, uberrima, καλλιρρεοσύνη, erudita, non inelegans, tersissima, gemmea gemmis distincta, fuco & pigmentis illita, mirifica sensuum acrimonia condita, summo studio & industria con-

secta

fecta omnibus numeris absoluta, erudita, facilitate fluens, phalerata, calamistrata, elaborata, luceroam nicus, grandiloqua, pura, facilis, lenitate quadam profluens, aperta, ex penitissimis Musarum adytis depromta, dive & exuberans orationis flumen

Crude or simple Diction, without grace, or unpleasant.

Oratio jejuna, invenusta
Tenui conferre poëmata stile.
Oratio illepida, jacens, inculta, macra, ociosa, arida, insipida, putida, humi serpens, infœlici vena profluens inepta, inclabotata, insuavis, rancida, rancidula, inconcinna, indigna rhetorices alumnis, haud elegans, indocta oratio,
Crassior, crassiore filo contexta
Strucla, refractoriola, Bud.
Sermo imperfectus, mutilus.
Fabula sine capite
Oratio parum oratoria
Dictio non admodum Rhetorica
Stylus impositus, illevigatus,

to Order, vide to Decree and Determine.

to Order or to set in Order.

Ordinare, Disponere
Dirigere, Constituere
Instituere, Collocare
Componere Ordines & agmen
Παρατάττειν
Aciem, ordinem militarem instruere
In ordinem cogere, redigere, vide to dispose.

an Order.

Ordo, Series, Ordinatio
Consultum, decretum, institutum
Digestio, Dispositio
Ordinatim, Orderly, or in Order
In ordine, Ex ordine
Ordinatè compositè, Orderly.

to break the Order and Array.

Ordinem deturbare
Milites suo ordine disturbare
Copias dejicere
Intercidere aciem
Hostium phalangem pertrimere, Cæs.
Ordinem dissetere, to go out of Order.

out of Order, vide without Order.

to give the holy Orders vide Priests

not able to Order or to Rule himself.

Puerorum hoc est, avidiùs appetere, ut ad appetendum procliviores sint, ut eos ab appetendo ratio non satis a cear, contineat
Ut appetendi nimis efferantur, minime sinatem

perent, sibi moderentur sibi pareant

in Ordering my house.

Order of Cattel or men vide Ring.

an Oath, vide Army.

to take an Oath, vide to Swear.

the Other, the rest.

Alius, Alieni, ἄλλος
Cæter, Rel qui

Otherwise, or else, after an Other sort.

Aliter, Alias, Sic,
Multo aliter
Longè aliter, Contra, secus
Alioquin & alioqui
Contrario modo
Aliorsum, secus
Alio modo, Alia ratione, Alege.
Alieno more, Aliis artibus

Otherwise than I thought, or trusted upon contrary to my opinion or expectation

Præter spem omnem obrepsit
Præter opinionem, expectationem
Præter existimationem accidit
Aliter quam sperabam
Secus quam putabam
Aliter quam opinabar, quam rebar, accidit, contigit, evenit, usu venit, cecidit obrepsit.
Κρεῖττον ἢ ἄλλως ἐλπισθὲν

τες ἀ ἐλπιδος, παρὰ γνώμην συμβαίνει

Fefellit me mea opinio, ſpes mea, conatus, labor

Allo, prorſus allo atque ſperabam exitu, res tota concluſa eſt

Fefellerunt caſus varii ſpem cogitationum & conſiliorum meorum, Cic.

Venit contra æſtimationem, Idem ad Attic.

Tentatum antea ſecus ceſſerat

Saluſt. Res multo ſecus evenit, quam fuit inſtituta

Evenit præter ſententiam, præter ſpem

In diverſum exit, Eraſ.

Contra quam putabam, quam ſpe votiſque conceperam

Longe ſecus atque ſperabam

Fors fortuna intercepit

Antevertit anchora; actum Deus, proverbiali ſchemate

Ἀντίπαλος τὸν ἐμὸν ἀγῶνα ἔθηκεν Θεὸς

Res in contrarium recidit, Dominus Deus in diverſum vertit

Omnia contra ac putaram evenerunt

Fallere deſiderium, expectationem, ſpem parentum

Sæpe hæc mihi ſpes fruſtrata eſt, Terent.

an Duch, vide Colour.

an Oven, a Furnace, a Kiln.

Furnus, Fornax

Fornacula, Teſtus, ti, & Teſtum neutro genere

Fornax calcaria

Camjos, proprie χάλυβος Clibanus, κλίβανος.

Over, Againſt.

E regione, ἐκ τῆς ἀντιπέρας

Ex adverſo, Ex oppoſito

Ex adverſum, dictio unica

E conſpectu adium, Ex adverſo apud Ferent. pro eodem Adverſum

In conſpectu, apud Cæſar.

to Overcome, to diſcomfit, to vanquiſh, to have the victory of his enemies.

Vincere, Devincere

Evincere, Debellare

Superare, Expugnare

Dejicere, Propulſare

Propellere, Indipiſci pugnam

Victoria potiri

Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipiſci, poſſidere

Ferre, referre ex hoſte victoriam

Erigere trophæum

Ad perniciem deducere

Ferre trophæum, manubias

Ἁρπάζω *virtus*

Fugare, to put to flight.

In fugam vertere, convertere, agere. Hoſtes in fugam dare, Cæſar. i. fugare

Hoſtem retro agere

Propellere retrorſum

Gradu movere apud Livium, to drive back, or away.

Panoplia hoſtes exuere

Opima detrahere ſpolia

Impellere, i. loco pellere

Delere copias, regiones, equitatus

Funditus, ad internecionem delere

Cuneos ferratos tranſverberare

Exuere caſtris

Singularem ferre triumphum

Rerum potiri, vel hoſtibus victis agere triumphos

Incruentum ſtatuere triumphum

Reportare victoriam

Convincere, labefactare

Proterere, fundere hoſtem, copias hoſtium, exercitum, agmen

Profligere, Profligare

Bello funditus deturbare, vide to ſubdue.

to Overcome, to Convince, or Confute, to vanquiſh with good and ſtrong reaſons or arguments in diſputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus convincere, elinguem reddere, facere

Validis & nervoſis argumentis, irrefutabilibus telis refellere, retundere. Arguendo falſum oſtendere prius dictum

Refellere, Confutare

Retundere, ἀλλοχάω

Argumentis, ratione, convincere, jugulare

Audientium animos probabilitate percutere, Cic.

Subtilitate quadam diſputandi inſtitutum refellere

Quæſtiones argutè movere, & objectas argumentationes diluere

Argumentis rationibuſque certis orationem confirmare, Cic.

Validiſſima concluſione manifeſta colligere veritatem

tatem
Argumentis oſtendere, probare, to ſhew by reaſon.
Efficacibus argumentis re vincere, ut omnem litem illi cedas
Conſtringere
Argumentationes alicujus deſtruere
Arguere, refellere
Conterere aliquem ratione, verbis obtundere.

to Overcome trouble by heaviness

Tædium, faſtidium, moleſtiam paucorum dierum devorare, metaphoricè
Vincere, Devincere
Ferre, Perferre
Concoquere, Abſorbere
Abſumere, Decoquere
Jucunda vicißitudine lectoris tædium levare
Allevare faſtidium, apud Ambro'.
Tædium excludere, elevare.
Luſu movere tædium
Tædia diſcutere
Poculis elevare tædia
Lenire partimque exeutere tædium; contractam ex aliqua re triſtitiam, aut diſcutere, aut certe ſolari
Tædium regionis, ſollicitudinis, lectione ſacra fallere, fugare, pellere
Moleſtiam alicujus rei avocamento levare
Colloquiis moleſtiam itineris levare, faſtidium oppidi levare obambulatiuncula
Vitæ moleſtias ſolatiis temperare
Perniciosum ſaturo ventri ſomnum fabuloſis impedire colloquiis, vide free from trouble.

to Over-drink, vide to drink drunken.

to Over-flow, to drown, to ſurround.

Inundare, κλυζίζειν
Undabundo reciprocare
Creſcere, Increſcere, Augere
Augeſcere, Adfluere, Tumere
Æſtuare, Exæſtuare, to run over.
Fervere, πλημμύρειν
Momentis dimenſis adſurgere, ſtatis auctibus creſcere, apud Plin.
Tumeſcere, Intumeſcere
Ventis intumeſcit æquor
Mare dicitur reciprocare, fluere ac refluere, to flow and ebb.
Statis vicibus intumeſcere, rurſuſque in ſe reſidere, fervere & deſervere, ſeu deferveſcere
Nunc inquieris æſtibus inundare, nunc incertis motibus in brevia tortuoſa reſcindi
Exundare
Ultra margines intumeſcere
Efferre ſe alveo, Plin.
Reſtagnare, Superfluere
Ἐκχυμάζειν
Tranſgredi, ſuperare littora, ripas.
Æquare alveum
Redundare Diffluere
Reciprocatio maris
Fluxus & refluxus, the flood and ebb.

to Drown, or ſink in the water.

Submergere, Obrui aquis
Medio ſub æquore mergi, ſubmergi
Mergere puppes, corpora aquis
Ire ſub undas corpore
Vultus obruit unda meos
Imo ſub æquore mergi
Dejicere corpora ponto, Undis abolere
Gurgite medio volvi
In fluctum laceras raptare carinas
Immergere te ponto
Corpora ſummo reſupina profundo exanimata jacent
Premit, opprimit, caput, animam, Fluctus
Spumoſa immergere unda
Se jactu dedit æquor in altum
Præcipitare pelago.

Overly, vide Lightly.

Overmuch, vide Much.

to Overſee, to Peruſe.

Recognoſcere, Recenſere
Peruoſcere, vide to correct.

Overthwart, vide Adverſly.

to Overthrow, to Deſtroy.

Fundere, Profligare
Sternere, Proſternere
Evincere, Devincere
Dejicere, Delere, Superare
Dejicere & Provolvere, proſternere in terram
Fundere humi ingentia corpora
Affligere ad terram, Plaut. to caſt down upon the ground
Contemptim in terram præcipitare aliquem, vide to Overcome

an Overthrow, a Diſcomfiture, a Defeature.

Clades

Clades, ὄλεθρος
Strages, jactura
Exitium, φόνος
Calamitas, Pernicies, Cædes

to have an Overthrow, to be discomfited.

Cladem accipere
Fundi, Sterni
Profligari, Expugnari
Cadere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur
Cadere absolutè pro occidi, Plaut.
Terram ore mordere, mordicus capere
Castris exui.

Overthwartly, vide ill.

it Ought or must be.

Necesse vel Necessum est ἀναγκαῖον
Fit ex necessitate
Necessitas est pro eodem, Quintiliano frequens
ἀναγκη, oportet, δεῖ
Trahit, urget, cogit necessitas
Necessarium est, opus est
Fato datum, seu decretum est
ἐπιπρεπες, πέπρωται
Fatorum est, sic fata tulerunt
Sic in fatis fuit, Ineluctabile fatum, apud Virg. Inevitabile
Immutabile fatum
Necessitas nos ad ea detrusit
Ita negotium est, apud Cic. pro ita oportet, sic res postulat
Fatis adactus, id est, impulsus

Out of hand, by and by forthwith, incontinent quickly, anon.

E vestigio, ἐν ποδὶ, Statim εὐθέως, modo, admodum
Confestim, Continuò, subitò
Actutum media producta
Subinde, Sub manu, apud Senecam, & Suet. παραχρῆμα.
Jamjam, ἤδη νῦν
Mox, Jam, Protinus
Citra moram Curriculo
Parva mora.
Nec mora longa
Haud mora, continuò
Oppido, Maturè, Semel
Antigerio, Propediem
Breviter, Brevi admodum
Brevi, Primo quoque tempore, dixit Cicero.
Propere, Properanter
Celerè, Celeriter
Extempore, Extemporaliter
Cursim, Velociter, Concitò
Festinanter, dicto citius
Velis equisque
Ocyus, Extemplo
Citius, Cito, Incunctanter
Quam primum, una dictio
Quum primum, duæ dictiones
Illico, hoc velut puncto
Illicet, apud Poëtas præcipuè
Omni amota procrastinatione. Without delay, sine dilatione
Nulla interposita mora
Promptissimè, apud Livium

he Owe me money.

an Owle.

Bubo, Nocua
Bululus, Strix
Nyctimene, Lucifuga
Avis feralis, funesta, devia
Ascalapus.

an Ox.

Bos, Juvencus
Taurus, Bubulcus

P.

to Pacifie, to make peace, to reallifie, to reconcile, or make friends again.

COmponere pacem, rem.
Pacem facere, Confirmare
Admittere, petere, exorare.
Sopire dissidium, armorum furorem
Pacare, Unire
Iratum, pacatum reddere
In vel ad concordiam reducere
Εἰς ὁμόνοιαν ἀγειν
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos, Terent.
Controversiam componere
Seditionem sedare
Inimicitias, dissentionem, odium extinguere, ponere, deponere
Inire pacem
Conficere pacem
Conciliare, in gratiam ponere, restituere, Cic.
Offensum in gratiam redigere
Sarcire protinus offensa, ne in simultatem exulcerant
Instaurare concordiam
Reducere in gratiam
Rumpere contentionis & dissentionis funem
Contentioni imponere finem
Conjungere, Colligare

Copulare, Cic.
Tollere prælium
Componere litem, controversiam
Sarcire pacem
Litigante comprimere
Dissidentes in gratiam redigere
Dissidium finire
Extinguere incendium
Conspire querelas
Pacis glutino dissidentes concilia e
Procul ejicere quicquid rancorem quicquid simultatem sapit
Perniciosum tollere schisma
Quam celerrimè turbata componere
Reconciliare æmulas civitates veri principis est, Plin.
Mutuas simultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere
Paterno enixi studio, ut perniciosa periculosissimaque in Christiana religione dissentio ad piam unionem redigetur
Tempestatem sedare vel tumultum
Seditiones coërcere
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempestatem
Litis nodum dissecare
Componere bellorum tumultus
Coagmentare pacem, Cic.
Reparare, conglutinare concordiam
Deponere arma
Defensionem extinguere
Discordiam sedare, placare dissipare, tollere
Tragœdiam omnem sedare
Principum cohibere arma
Paci orbem reddere
Perniciosissimum mundi tollere dissidium
Freme tem civili odio ac bello pacare civitatem
Ad pacis concordiæque studium totis viribus incumbere
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio
Componere bellorum undas
Principum motus componere
Rejectis bellorum seminariis pacem adamantinis vinculis astringere
Principes perpetua pace inter se conglutinare
Acerbis odiis dissidentes principum animos in Christianam adigere concordiam
Dirimere, tollere controversiam
Διαι καλλειν τον ἀγωνα
Dextras jungere, proverb.
Cogere in fœdera, in concordiam dissidentes
Charitatem resarcire
Cum libuit pacem placidis immittere tectis
Libera per tutas ambulat illa vias
Pax ades & toto mitis in orbe mane
Pax Cererem nutrit
Pacis alumna Ceres
Rem inter se transigere, concordare, componere
In concordiam redire, revenire
Bonorum virorum arbitratui dissensionis causam permittere, to put in compromise and arbitrement
Amicorum arbitrio rem permittere
Περι συνθηκαις
Compromittere, & Compromissum facere, apud Cic.
Compromissum pacisci
Stare judicio aliorum
Relinquere arbitrio, sententiæ, judicio alterius
Litem ad boni viri arbitrium mittere
Rem alterius arbitrii facere
Acquiescere, contentum esse arbitrorum sententia
Αρκειν τοι διαιτημασι
Alterius judicium petere, subire; vulgus submittere se dicitur.

to pacifie, to mitigate, to asswage.

Pacare, Placare, Pacificare
Mulcere, Mitigare, Mollire
Lenire, sedare
Restringere

a pack, vide a Burden.

to pay, to content, to satisfie.

Persolvere, Exsolvere
Solvere, apud Ter. Pendere
Dissolvere, Debitum reddere
Pendere æs alienum, Debitum
Vectigalia, tributum pensitare alicui, pro solvere
ἀναγειν τον δανειον
Resolvere æs alienum, mutuatitium
Numerare, Dependere, πιπρασκειν
Facere satis. Satisfacere
Rescribere, pro restituere, reddere, renumerare, ἀναπιπρασκειν, elegans est apud Hor. & Terent.

to Pay for another.

Pro alio vel altero solvere, satisfacere, persolvere, dependere, præstare
Illius promittuo, solutio tua erit

He is not able to Pay.

Non est solvendo, non potest solvere, satisfacere
Non habet unde solvat
Non suppetit ut creditoribus persolvat

a Pail, vide a Bucket

Pain, vide Grief.

a Painfull life.

Vita acerba, molesta, gravis, amara, tædiosa misera, infœlix, vide Noble death.

he Painted very well.

Apelles, Veneris caput, summâ pictoris politissima arte perfecit, mirè pinxit, egregiè sic ut nemo melius
Singulari expressit atque exornavit artificio, egregiis picturæ coloribus illustravit, perfecit, ac perpolivit egregiè

a Pair of Spectacles, vide Spectacles.

a Pale, vide Post.

a Pale, or Swart colour.

Luridus, quasi Loridus
Pallidus, Subniger
Livideus, Plumbeus

a Pallace.

Regia substant. Regia domus
Ædes imperatoriæ, Dicta Curia, Palatium, βασιλεῖον
Aula principis, αὐλὴ
Aulici Curiales
Palatini, Proceres aulici, Courtiers
Palatinos cumos frequentare, sequi, to follow the Court
Magister curiæ
Præfectus aulæ, palatii, the Steward

a Pallet, vide a bed.

a Pan, vide a frying-pan.

a Pannier, vide a basket.

a Pantable or a slipper.

Crepido, κρηπὶς
Sandalium, solea
Baxea, apud Apuleium

a Pantable maker.

Sandalarius, Crepidarius
Diabathrarius, Solearius

Paper.

Charta, Chartula, χάρτης
Papyrus, & papyrum neutro genere, apud Plinium
Membranula
Macroculum vocat Hermolaus Bar.
Chartam longiorem, majorem
Πάπυρος ἡ, junci vel scirpi species, in Ægypto nascens pro eadem usurpatur, quod in eâ Ægyptii scribere solebant
Primum ab Alexandro rege inventa

Scapus a ream, or quire of Paper

blotting paper, that will not bear Ink.

Papyrus bibula, Perfluens
Charta emporetica
Papyrus atramentum transmittens, absorbens

Paper-royal.

Claudia charta
Imperialis, Regia, Macrocolum, Plin. a statura cubitalis longitudine

a Paramore. Sweet-heart.

Amasia, Amica
Amatrix Gallina
Concubina, παλλακὶς
Corculum, Glycerion

to Pardon.

Parcere, ignoscere
Veniam precari
Dimittere, veniam dare, concedere
Remittere, Indulgere
Pulmen suum feraque corda recondere
Nec veniam læso numine casus habet
Deos poscere veniam, vide to forgive

Parentage, vide Kindred, Parents.

to Parget. to Plaister walls.

Tectorium inducere

Cri-

Crustare
Incrustare parietes
Lutare, Deluxis
Trullisare
Gypsum inducere.

a Park, vide Forest.

to keep or hold a Parliament.

Conventum facere
Conventum agere, peragere, agitare, celebrare
Comitia facere, apud Cic.
Comitia agitare, habere; & ferere, pro habere
Comitia, Synodum celebrare
Anno brevi summorum principũ conventum Ratisbonæ fore
Ire, conferre se ad comitia,
Cogere consilium, synodum, ἀγυρίζειν
Indicere comitia
Indicere conventum, comitia celebranda Bruxellæ
Indicere, edicere comitia sacra
Generalem indicere synodum
Comitia differre, vel detrudere
Rejicere in alium mensem, in annum alterum
Instituere, inire conventicula, conciliabula, de sceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur
Sacri Imperii, vel imperialia comitia
Imperii conventus
Conventus Imperialis, solennis, vide to Gather.

a Parlour, or a privy chamber.

Cœnaculum, Varro
Cœnatio, Columel.
Conclave, Thalamus
Penates, Penetrale
Domus interior.

to Part to divide, to separate.

Partiri, Dividere, Dilingere
Dirimere, Distrahere, Dissolvere
Deducere, Secare, Discindere
Derivare, παρυχῶν
Disjungere, διζάειν
Disparare, Cæs. Dissecare
In diversas partes locare
Sequestrare, Discriminare
Διορίζειν, χωρίζειν
Διαμερίζειν, μερίζειν
Partes facere
Separare, Segregare
Sejungere, Avellere
Scindere, Semovere
Divellere, Disgregare
Dimovere, Secernere
Discludere pro separare, Virg.
Discludere Nerea ponto.
Interjicere se pugnæ, to stand or sit between
Diterminare, agros propriè concernit.

to Part, to distribute.

Communicare, partiri
Impertire & Imperiri
Partem dare, Impendere
Participem facere
Elargiri, Distribuere
Μερίζειν, μεταδιδόναι

it is your Part, or toucheth you very near.

Tua refert, Tua interest,

Tua res agitur, Tibi incumbit
Tibi luditur, apud Pers.
Tuarum est partium
Tuæ sunt partes, Officii tui est.

it is not your Part, but mine; it is no matter to you but it toucheth me.

Non tua, sed mea interest
Hoc tua nullam in partem interest, mea multum; tua minimum refert, mea plurimum
Ad te nihil, ad me valde pertinet
Tua res in hoc nulla, mea vero agitatur maxima
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet.
Ad meas valet in omnes partes, multum interest, refert, multum habet ponderis.

to Pass over, vide to omit.

to Pass over the water,

Cymba, navigio trajicere, transvehere
Lintre vehere
Παραπλώειν, ἐπιβαίνειν
Transire, Transfretare
Superare, Exsuperare
Emeriri Mosam, Domellam, Albim, Diliam
Tamesim διανηχεῖν
Pandis rejicere per fenestras linteis, id est, velis
Transmittere, absolutè
Metiri mare, pro transmetare
Ire navi, navigio
Trajicere classe Italiam

Transmittere, trajicere flumen
Tumidas lati superare fluminis undas
Trajicere ce'eripede
Exercitum navibus deportare; frequenter Livius dixit
Vi facere viam
Traduci, Transvehi
Veh', Pervehi
Rumpere aditus
Transmittit
Innocuum dare alicui iter, Deferri rate in ulteriorem Mosæ ripam, to be conveyed or carried over

Passed, that is past and gone.

Præteritus, Exactum
Transcursum, evolutum
Παρελήλυθως
Θοάζιος, Elapsum

to passe, vide to excel passing well.

I Passe not, vide I care not.

a Pasport, or a safe conduct, a Certificate.

Fides publica, apud L. & Salust.
Senatus placitum, consensus
Salvus conductus, vulgo dicitur
Sunt qui postremum reprobant, tanquam barbarum, cum tamen Neotericorum scriptis, & apud Suetonium reperiatur in vita Cæsaris
Commeatus, Confaria missio
Symbolum itineris
Tessera, transitus
Libellus professionis

to give or grant a Pasport.

Publicam fidem interponere
Tuti itineris literas concedere
Dextram dare securitatis, 2 Macchab. cap. 11. to give a safe conduct
Dare vel concedere commeatum tametsi nonnulli barbarum censeant, & etiam commeatum dare significet viarum impendia benignè præstare sumptus ad iter ministrare magnificos
Dare fidem, ut tutò ire ac redire liceat
Liberum, ac salvum conductum, commeatum, concedere
Securitatem præstare
Unde jure gentium receptum est Oratorem seu legatum, vel publicum agentem negotium nec cædere, nec violare
Πρεσβιον ἀ τινῆξη, ὐδὲ ὐ βλῆζη
Salvum conductum dare
Plebescito potestatem facere impunitate promissa, quod Græcis est
Ἀσφάλειαν διδόναι ἢ ἀσφάλειαν
Securitatem à quoquam postulare, to require a pasport
Accipere fidem publicam, id est, impetrare salvum conductum
Publica fide venire, ac redire, to come upon safe conduct
Fidem publicam habere, & ita ad comitia adventare

for Pass-time or sport

Animi causa
Animi gratia subticetur elegantèr dictio reficiendi vel recreandi
Oblectamenti causa
Delectationis causa
Animi laxandi causa, gratia
Voluptatis causa, apud Val.
Ad oblectationem
Oblectandi nostri gratia, nam laxamento opus est.

a Pasture, a place where beasts feed.

Ager compascuus, seu pascuus ager
Pascuum, neutrius generis
Pascua, sub fœminino genere frequens in sacris
Pratum

a Patent, vide a Bull.

Patient, quiet.

Patiens, τλήμων, Æquanimus, Longanimus, Tolerans, sustinens, Socrates
Communi animo
Æquo animo ferens
Adversa quæque ac contraria boni consulens

to be patient, to take it patiently.

Pati, ferre malum, for iter
Æquo, leni animo pati, ferre patienter, pro quo vulgus patientiam habere dicit
Eodem vultûs tenore, etiam adversis interpellantibus, perstare
Solinus de Socrate
Malum efferre, Cic. patiendo scilicet vincere

sub

sub lucere, sepelire.

Patient in adversity, vide ill Fortune.

Patiently.

Æquanimiter, Patienter
Fortiter, Constanter
Toleranter, Tranquillamente
Patienti, constanti, pari, æquo, bono animo ferre.

a Path, vide a Way.

a Patron, a Protector, a defender.

Patrocinator, Patronus
Protector, Defensor
Tutor, Defensator
Mæcenas

a Pavilion, vide Tent.

to Pause, vide to Tarry

to make Peace, vide to Pacifie.

to hold his Peace, to keep silence.

Tacere, Reticere
Obticere, Obticescere
Conticere, Conticescere
Labia comprimere vel linguam, vocem
Pythagorico uti silentio
Linguam frenare, refræna e
Digito labellum compescere
Tenere silentium, apud Ovid.
Favere absolutè pro silere, apud Terent.
Facere finem sermoni
Favere, adesse æquo animo
Favere linguis, apud Sen. & Ovid.
Linguisque animisque favere
Silere, μυεῖν, Supprimere
Harpocratem agere, vel Angeronam
Continere audita, arcanum celare
Redituras per jugulum voces retinere
Tenere se in silentio vel intra silentium
Præmere vocem, est subitò obmutescere
Obliterare, Immutescere
Silentio præterire, involvere
Transire, Pertransire
Supprimere, Prætermittere
Taciturnitate, silentio celare
Nescire quod scias
Dissimulare quasi nescias
Premere quicquam ore, to keep close.
Manum ad os imponere
Obdere, imponere frænum ori, labiis
Non temere apud quemvis effatire
Continere vocem stultitiæ indicem, apud Cic. Consilere vocem
Præstare silentium, apud Ovid.
Præterire, Omittere
Nullam de re facere mentionem
Præcurrere, Transilire
Saltum facere, to passe.
Quod muti citius loquantur quam illi
ujus dicta pennis carentia haud longè avolant
Libere dictis, verba sine pennis erunt
Quod scio, nescio
Silentium dare, facere, agere
Harpocratis dictum esse puta
Vel lapides citius loquantur
Silentium vendere magna pecunia apud Ascon. pro accipere pecuniam pro silentio
In silentium descendere
Argentinam pati, ut de Demosthene ferun.

a Pearl.

Margarites, vel itum, Gemma
Margarita, μαργαρίτης
Unio, & per similitudinem Bacca

a Piece, or morsel.

Pars, Particula
Frustum, Frustillum
Petia, jurisconsultis frequens, ut petia terræ, sed Gallica, potius dictio quam Latina
Micle, μίκελον
Receptamentum papyraceum, chartaceum, membraneum, a piece of paper, or parchment.

Piece-meal, in Pieces, morsels, or gobbets.

Minutatim, vel minutim
Incisim, Frustatim
Κατακομμάτιον, Frustulatim
Assulosè, Assulatim
Κατατεμαχιστὶ
Membratim, Gradatim
Particulatim, Per membra
Articulatim, Ossiculatim
Partim, per partes, κατὰ μέρος
Per numeros, Per species

A piece of trouble, a troublesom business.

Difficilis res est, laboriosa, non facillima, minime facilis, difficultatis habet, negotium laboris plurimum
Non ea res est, quæ facilè, parvo negotio, levi labore, non magno studio effici possit
Magnæ difficultatis, multi laboris, non parvi negotii, non operis exigui
Laboriosa, operosa, gravissima res est, in qua sudandum sit, sustinendi labores
Multum operæ ponendum, vigilandum, excubandum animo sit, non leviter laborandum, studii multum, industriæ plurimum sit adhibendum

A Pellet, vide Gun-stone.

To Pilgrimage, vide to go in Pilgrimage.

A Pen-hozn.

Calamarium, Θήκη
Graphiarium, Theca calamaria
Γραφείον Θήκη, Theca pennaria
Theca graphiaria

To make one pensive, vide to grieve one.

Pensiveness, Sadness.

Anxietas, Angor, Sollicitudo
Ægritudo, Tristitia, Mœstitia
Dolor, gravitas, Luctus

Penury, vide Scantness.

People, vide Flock.

Peradventure, perchance.

Forsitan, Forsan. τάχα
Fortassis, Fortasse, ἄρα
Fors, Forte, συμβαὶ
Fortuna, Casu
Forte fortuna, Temerè ἐκ τύχης, Fortuitu vel Fortuito
καὶ τύχῃ

To Perceive, or Foresee.

Præsentire, subolere προαισθάνεσθαι
Suspicari, suspectum esse
Suspicionem habere
Arbitrari, Existimare
Putare, Autumare
Rescire, Rescisscere
Odorari metaph. Sicuti Subodorari, & Olfacere ὀσφραίνεσθαι, Olfactare
Tanquam per somnium intelligere
Per nebulam rescire
Per caliginem intelligere, videre
Persentiscere, Præsentiscere
Quodam suspitionis odore sentire aliquid
Summis naribus olfacere
Per somnium quidem meminisse
Esse in suspicione
Levi experimento conjecturaque qualicunque deprehendere
Suspitionem in pectus demittere
Animum alicujus tangere dicitur suspitio

To perceive, to understand.

Percipere, Intelligere
Mente assequi
Comperire, Invenire
Perspicere, cognoscere
Accipere, Audire, Videre
Compertum, vel exploratum, habere
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi
In promptu est mihi

We may perceive, or see.

Videre est, Cernere est
Videre licet, Cernere licet
Videas, Cernas vel Cernere, pro cernere potuisses

Not to perceive, vide to understand.

A Piercer, vide Auger.

Perfectly, vide Exactly.

Perfect, vide Absolute.

To perform in deed.

Præstare factis & exprimere, apud Erasmum frequens
In opus transferre
Ad rem ferre, producere
Opere comprobare, perficere
Conferre verba ad rem
Rebus respondere, explere,
Effectui mancipare, tradere
Effectum dare, to fulfill.

Peril, vide Danger.

To perish, to decay.

Collabi, Dilabi
Perire, Concidere
Oppidum intercidere dicitur
Intermori, Interire,

Di-

Deperire, Conſeneſcere.
Cadere, ruina ſava
Corruere, Ruere
Ruit alto à culmine Troja
Seneſcere, Inveteraſcere
Labi, Dilabi, apud Cic.
Occidunt, deſinuntque fragilia & caduca. Mutari, Labaſcere
Conflacceſcere, Occidere à cado
Cum fundamento perire
Ἄρδην πεσεῖν ἐκ δυσελπίστων ἀπολλύσθαι
Ruinam minitari, vel caſum
Sic, vetuſtate diſſoluta dicuntur labi, id eſt, ſenſim ruere
Deſinire, finire, to make an end
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus Cic.
Defloreſcit formæ dignitas morbo, aut vetuſtate
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu, ſimiliter & Effluere, Evaneſcere, Ire in auras, Diſperire, Diſparere, ad nihilum recidere
Abire peſſum, id eſt, perditum
Exareſcere, Metaphoricè
Cedere ævo, Solin.
Senio collabi
Monumenta fatiſcere dicuntur
Scripta tempore tabeſcere, vetuſtate deleri. Quæ non penitus ſublata eſt, ſed extat
Cunctaq; in æquoreos abjeceris irrita ventos
Cuncta in lethæis merſa feruntur aquis
Extinctum longis excidit omne malis, to waſte away by length of time.
Vindicare ab oblivione hominum atque ſilentio laudem prope ſeneſcen-tem
Nobiliſſimam familiã jam ad paucos redactam pene ab interitu vindicare. Utrumque apud Cic
to renew, or to reſtore again.

To permit, to ſuffer too much, to give overmuch liberty.

Nimium indulgere, permittere
Indulgentius aliquem habere, apud Eraſmum
Lenius tractare, habere
Aſſentari, Obſequi
Dare licentiam, Cic.
Conſentire
Laxare habenas, frana licentiæ
Remittere fræna
Effrænem non ſatis coercere adoleſcentiam
Adoleſcentes ſibi permiſſi ſeſe perdunt
Lora, habenas dare laxas
Laxiore ducere habena
Concedere facilè
ἐκδιδόναι
Delicatè tribuere, atque ita adoleſcentem, prolem, gnatum, perdere, corrumpere, depravare, malis moribus inficere, to marr, to ſpill.
Nimia indulgentia filios infernali barathro immergere
Parentum ſiquidem indulgentia filiorum flagitia in immenſum creſcunt

A perpetual renown, vide Everlaſting.

To perſecute, vide to vex.

A Parſon, vide a Curate.

To perſwade fully, earneſtly.

Inſtanter perſuadere
Incitare, adducere
Suadendo inducere
Impellere, ἄγειν
Inculcare, metaphoricè
Fidem facere alicui
In ſententiam aliquam impellere
Aliqua ratione inducere
Perſuadere
Huic magnis præmiis pollicitationibuſque perſuadet, ut ad hoſtes tranſeat
Movere, afficere, to move.
In ſententiam ſuam trahere quempiam, ſeu adducere
συναγορεύειν

By your perſwaſion, vide Counſel.

To peruſe, vide to correct.

The Peſtilence, or the Plague.

Peſtis, Peſtilentia, λοιμὸς
Peſtifer morbus
Aeris venenum, corruptio
Aer corruptus
Peſtilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra, peſtilens, dira Lues
Epidemia, vulgo
Contagio aeris infecti

A patten, or a wooden ſhoe.

Calceus ligneus, ex ligno
Calo, Solea lignea, Soccum
Calo-

Calopodium, κλινοπόδιον

Pech.sh, vide Obstinate.

a Physician.

Medicus, ἰατρὸς, ἀλιτὴρ
Medicamentari, à Plin. dicitur cognoscens morbos artemque medendi
Medicus quem naturalium rerum profunda cognitio, curandique fides commendat
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat
Medices professor
Artis medicæ peritus
Empericus ab experientia
Arte medica insignis
Morborum propulsator
Archiater, ἀρχιατρὸς, Medicorum princeps
Salvator noster à D. Hieronymo Archiater dictus, quod sit medicus Christianorum, & animarum languentium præsentissimus opitulator
Et ut refert Galenus, Græcis Ἀσκληπιάδαι παῖδες, Medici dicuntur
Phœbus, Æsculapius
Chiron, Et Cteniatius
Κτηνιατρὸς apud Firmicum, & jumentorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur & Veterinarium Columella cum Varrone vocant, a Horse leach.
Et morb armentarii, apud Soli. quibus armenta labo ant.

Physick, or a remedy.

Medicamentum, Medicamē Salubre, Salutiferum
Medicina, Remedium
Antidotus vel Antidotum
Venenum pro eodem
Succus amarus, apud Poët.
Pharmacon, Mithridates
Theriace, Medela, ἀντίδοτος ἀκέων
Alexicacon, ἀλεξίκακον, quod etiam Amuletum dicitur, est remedium contra quæcunque mala ac venena
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum
Salus pro remedio, Virg. Una salus victis.

to Pick out, vide to chuse.

a Pike, a Spear.

Hasta, Framea Germanorum
Lancea Hispanorum à latitudine ferri dicta, λόγχη
Pilum Romanorum & telum
Materis gessum vel gesum Gallorum
Quiris Sabinorum
Jussus Bavarorum
Sabina Illyricorum
Sarissa Macedonum, Tragula
Hastile, Contus, Cuspis, pro hasta.
Halabarda, an Halbard, apud Erasmum, omnibus ferè est apparitorum, stipatorum, Germanis tam superioribus quam inferioribus in usu. Hæc à nonnullis dicitur Cumigellus, ab aliis Bipennis
Venabulum, ἐγχειρὶς
Hastis pugnare, dimicare ἐγχειρίζειν
Μάχεσθαι διὰ δορατων,

a Pillar, a Prop, a Shore.

a Stay.

Pila, Columna
Columella, Plinius columnas stellas appellat
Fulcimentum, Fulcrum
Cippus pro Columna ponitur
Stylus, Anchora domus metaph.
Gubernaculum, Terent.
Columen familiæ, cui reliqua domus innititur
Epistilium, Latinè, Capitellum, the Chapter of a pillar, the foot of a pillar.

Pills of Physick.

Pilulæ, quod ad similitudinem pilæ sunt sphericæ figuræ
Trochisci, qui Græcis dicuntur Catapotia à καταπίνειν
Cathartica, a purgation.
Vitioso purgare corpora succo.

a Pillory.

Collistrigium, Columbar
Numellæ
Cavea pro maleficis & adulteris castigandis, superposita pósti erecto.

a Pillow, vide Cushion.

a pair of Pincers, vide Tongs.

a Pipe, a flute.

Phistola

Fhistola vel fistula, Calamus
Tibia, αὐλὸς
Syrinx, vel Syringa, σύριγξ
Avena per metonymiam sicut & Canna.

a Piper, a fluter, a minstrel.

Tubicen, med. prod. quasi Tibicen, hoc est, αὐλητὴς auletes, apud Græcos, cujus fœmineum αὐλητρὶς, quæ in Tibicina canit
Tibicina Tibicinistria & Tibicinaria
Lyristes, lyrierepa, lyricen, λυρῳδὸς qui lyra canit
Cornicen, qui cornu canit, κερῳδὸς, Cornicinus, apud Cic.
Tubicen, med. corrept. qui in tuba, id est. Buccinator vel æneator, a Trumpeter, ab ænea tuba
Canens tuba, Classicus
Lituicen, qui in lituo canit
Choraules vel Choraula, a Piper for a dance
Aulœdus, aut fistulator Latinè
Ciceroni & apud Mantuanum, fistulicen, a Flutter.
Fidicen, med. cor.
Citharœdum, κιθαρῳδὸν, vel citharam tendens & Apollinei peragens officium vatis, citharam plectro crepitante fatigans, a Harper.
Favoris emerendi gratia chordas percurrere

to Pipe, to fluit.

Ludere fistula, tibia, calamo agresti, Canere tibia
Αὐλεῖν
Dat tibia sonos. Stridebat tibia cantu
Agere tibicinem
Tibiæ modis convivas oblectare
Ad numeros fasilem inflare tibiam
Syringa melos fundere
Resonis cannis, dulcisona modulari carmen avena
Fistularum imitari modulos rubarumque concentum. Sol.
Peritus ore fistulâque cantare.

to Pisse, to make water.

Meiere, Mingere οὐρεῖν
Facere urinam, Lotium facere
Vesicam levare, exonerare
Emittere lotium, urinam, vel excernere
Mictitare, Urinam reddere
Agere flumen, to make a River, Ciere, provocare, movere urinam

a Pispot, a chamberpot, a closestool.

Matula, Urinale
Οὐρητικὸν ψύκτηρον
Metalla, apud Martialem & Metellio diminut. μετάλλια
Scaphium, σκάφιον
Vasculum urinarium, excrementitium.

to Pitch his tents.

Castrametari deponentale, aut distinctim
Metare castra, κατασκηνοῦν
Castra ponere, locare
Stationem habere, tendere
Facere, figere castra, apud Cæs.
Tendere papiliones, tabernacula
Figere tentoria
Διαπαυλίζειν
Conferre castra castris, est ex opposito metari, Cæs.

a Pitchfork

Murpa, æ, Columel.
Furca, Furcula, δικέλλα
Furcilla, & dens, δικέλλιον
Tridens, τριαινὶς.

pity, vide compassion.

to give place, vide to Recule.

to put in the place of another, vid. to suborn.

the plague, vide pestilence.

to have the plague, or to be sick of the plague.

Pestifero igni æstuare, exæstuare

Peste laborare, morbo exitiali, &c.

Λοιμοῦται, the Plague increaseth, or waxeth very hot.

Vegetus, Aëre corrupto perniciocissimus nascitur morbus, Pestilens contagium passim locorum serpit

Pestis inerudescit, quum pestiferi morbi repullulant & ingravescunt passim vagantes

Dicitur præterea Grassari, Sævire, Desævire, quum nihil à pestilentia cutum sed ingenti hominum clade invalescit, & omnia novo pestilentiæ genere conflagrant, & ardent.

Stage-playes.

Comœdi, Tragœdi

Histriones, Mimi

Pantomimi penulæ prod.

Fabularum actores

Planipedes

Ludiones, Ludii

Thymelici, Συμέλικοι, unde in canonibus sacris

Scenici, Theatrici, Actores

Imperator histricus vel comicus, & Choragis, qui præsunt exhibendæ Comœdiæ.

to play a Play upon a Stage.

Agere, recitare, edere fabulam, cõmediam, Edere spectacula

Instituere ludos

Celebrare, Concelebrare ludos

Ludis celebrare diem natalem

Parare, exhibere spectaculum

vide Scaffold.

to Play the wanton, vide Wanton.

a Joyners Plane.

Dolabra, Dolabella, ἀξίνη

Dolatoria, apud D. August.

Planula, idem. Ascia, Asciola.

Plain, vide Evident.

Plainly, vide Simply, a plain dealing man

to Plaister Walls, vide to Parget.

a Plaister.

Emplastrum, quamvis rectius cataplasma

Malagma, à mollificando

Epithema, quod etiam, à tent significat

Basilicum, apud Celsum pro eodem

Ceratum, a Cerecloth.

to Plain or to make plain or smooth.

Dolare, πελεκίζειν

Edolare, Dedolare

Polire, Radere

Æquare, Planare

Complanare, Lævigare

Λειαίνειν, Lenire

Dolabrare, Dicitur etiam dolio, is

Asciare, Exasciare

Scabrum, impolitum, vel distortum planum reddere, levigare

Pilare pro complanare, πλεῖν.

Abradere aliquid acuta dolabra

Aliquod opus politius limare

Delimare, Elimare

In quadrum redigere, to square, in oidrnem aptamque structuram concinnare, exæquare

Exasciatum opus apud Plautum, id est, utrinque dolatum, lævigatum, nondum tamen undequaque expolitum

Formam rudi delineare.

to Plant.

Plantare, Experare sulcis

Concretam radicem affigere terræ

Radice in tartara tendit

Penitus terræ defigere arborem

Vitem tenui committere sulco

Humo tegere ac sovejs abscondere

Plantas stirpes obruere terrã

Summum cacumen mandare terræ

Plantas feraces figere humo.

a Plate of any metal.

Lamina, ἔλασμος, Bractea

Bracteola ex quibuscunque metallis

Bracteator & bractearius, a Plate-beater.

a Platter, vide Dish

to Plead, to go to Law.

Judicio decertare, contendere

Litem

Litem agere, Litem habere
Lites agitare, Certare
Lege agere, Judicio experiri
Διαιζίζεσθαι
In jure disceptare, quod Græcis est
Διαλογίζεσθαι
Causas agitare, apud Mar.
Suscipere litem
Litigare
Causam, lites agere, apud Eras.
Contendere
Disceptare, Judicum sententiis controversiam finire
Inire controversiam, dissolvere
Agere syngrapha cum aliquo
Litium gricis sese impedire
Habitare in foro, apud Cic. In forensi commentatione assiduum esse, still pleading.
Forum agere, Jus dicere
Judicia exercere, Judicare
Dijudicare, to judge, to sit in judgment.

A Pledge, vide Surety.

Pleasant, Delectable.

Gravis, Suavis, Placidus
Acceptus, Dulcis
Delicatus, Lautus
Amœnus, Jucundus
Ἡδυτος, Delectabilis
Ἡδονὴ ἐστι, Volupe est
Voluptuosum, ἡδυσμάτιον

Pleasant and Profitable, vide Learning.

A pleasant saying, merry talk.

Dicta dicit ejusmodi, iis utitur dictis, ita facetè is valet, ita bellè, scitè, venustè, argutè, ingeniosè, festivè, lepidè jocatur, ut singulis verbis risum excitet, commoveat, faciat, ut audientem mira voluptate perfundat
Ejus dictis, facetis, vacationibus capiuntur omnes.

Pleasantly, vide Jestingly.

It pleaseth me, or liketh me well.

Animo sedet, apud Virg.
Cordi est, Placet, In animo est
Perplacet, ἀρέσκει
Gratum est, acceptum
Deo visum
Placidum est, Sedet arbitrio
Arridet, Blanditur, Adblanditur
Frequentius, apud doctos
Pergratum mihi est
Accipio legem, conditionem
Placuit animo, ἐμῷ δοκεῖ θυμῷ, apud Hom. Lubitum est animo
Palato satisfacit

It pleaseth me not.

Displicet, Sordet, pudet
Non est visum mihi
Non probo, Nolo

A Pleasure, or Commodity.

Commoditas, Commodum
Amœnitas, Oblectamentum
Oblectamen, Delectamentum
Delectatio, oblectatio, vide gladness.

To do one a pleasure, or a good turn.

Gratificari, χαρίζεσθαι
Beneficium conferre, dare, præstare
Rem gratam facere
Pergratum illi facies, apud Terent.
Gratum facere, Cic. sed quando ita natura comparatum est, ut qui rem nobis gratam faciunt, in eos voluntate simus propensiore, non ra um est ut gratificando apud nos gratiosi sint i. authoritate multum potentes

To take Pleasure, vide Delight.

A Plentcous Table, vide Banquet.

Plentiful vide Abundant.

Plenty, vide Abundance.

Plentifully, vide Abundantly.

The Pleurisie, vide Stich in the side.

To Plow, vide to Ear.

A Plowman, or Husbandman.

Arator, Colonus, Agricola
Ruricola, Rusticus, Cultor

To Pluck in sunder.

Divellere, Ditimere,
Dissolvere, Distrahere,
Detrahere, Decerpere arborum pomo, uvas, fructus,
Carpere aliquid

to pluck out, or pull up by the roots.

Evellere, Extirpare
Eradicare, Erucre,

the Spanish or French pox.

Scabies Hispanica, Gallica
Scabies, Neapolitana Lues,
Poscæ Gallicæ apud Eras.
Gallica lues, Pudendagra.
Morbus Gallicus
Sæva scabies, i. execranda
Turpi laborare scabie, to be sick of the pox.
¶ Marisca, alio nomine Condyloma, & Ficus masculini generis morbus est, seu genus ulceris fœdi. Excrescentia carnis circa anum σῦκα vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur, the pyles or hemorroids.

poyson, venome.

Virus, Venenum,
Toxicum, Aconitum
Pharmacum, φάρμακον, utrumque significat, Remedium & Venenum
Socrati capaltio
Medicamentum aliquando pro veneno sumitur
Gorgoniis infectus Venenis
Venenosus, Virulentus

to poison.

Veneno necare, extinguere, interficere
Mortiferos porrigere sucos
Venenare, φαρμάσσειν
Toxica dare, miscere
Pharmaco è medio sustollere
Venenum alicui infundere
Toxico inficere, seu veneno
Corrumpere venenis
Inficere pocula
Miscere aconitum, Ovid.

to Pole the head.

Capillos demere vel resecare
Attondere aliquem per pectinem
Caput tondere
Calvitium capiti inducere
Caput novaculæ submittere
Capillos ponere
Crines solvere
Abscindere comas

to make Pock, vide Consume.

the Pope. the Bishop of Rome.

Summus pontifex
Summus pater
Pontificum caput
Primarius Sacerdos
Papa, Latius pater.
Pontifex maximus, seu Romanus
Maximus Romana in sede sacerdos
Summus sacerdos
Patriæ gubernator navis
Cathedram Petri vicaria successione obtinens
Cujus caput fulget, corona decoratum est corona triplici, seu triplici fulget honore caput
Qui fronte tegmine celsa gerit.

to be Pope.

Romæ pontificem agere
Papatui præesse
Pontificatus summi honore sublimari
Apostolicæ sedis sacerdotio fungi, apud Max.

to become Pope.

Ad summi pontificii fastigium, ad summum pontificatum evehi
Summum inire sacerdotium
Summo pontificatui, & Ecclesiæ Romanæ præfici

a Portal, or Porch.

Atriolum, Antepagmentum, Cato
Vestibulum, Prothyra
Porticus, περίδρομον
Propylæum, προπύλαιον
Prætorium, προαύλιον

a Porter, or a keeper of a gate.

Portarius, θυρωρός
Janitor, Custos ostii
Ostiarius, Atriensis
πυλωρός vel, ut Jurisconsulti scribunt, Atricus qui excubat ad atrium
Claustrinus
Servus ad limina

to Possesse, to enjoy.

Possidere, κατέχειν
Habere, Tenere

De cupare, Ubirpare
Item, Fructum habere
Rei Usum capere, κεφαλαίου
Rei, Ut ὀκτυγχάνειν. Vide
to enjoy.

Possessed with the Devil.

Arreptitius, ἐνεργούμενος
Demoniacus, obsessus
A daemonio, spiritu maligno
exagitatus
Daemoniosus,

it is possible, or, it may be.

Fieri potest, possibile est
Licet, Ut venit
Defendi potest, ἐνδέχεται

Posterity, vide Successors.

a post, a pole, a pale, a prop or stay.

Palus, Pertica
Pertamen, Statumen
Pertamentum, Fulcimentum
Adminiculum, Sustentamen
Sustentamentum. Sostentaculum
Carcer, pro maleficis & adulteris castigandis supersecta posti erecto, a gallow
Vallus masculino genere palus firmior, & Ridica, gaeξ

to leave unto posterity.

Tradere per manus, Sal. & Liv.
Tradere per successionem ad posteros sive literis transmittere
Dare per manus, aliquid veteri usu observatum aut majorum relatu acceptum posteris relinquere
A majoribus tradita narratione transfundere in alios
Divinitus accepta, vicis rursus sanctis ac Deo plenis enunciare, prodere.

Posts or messengers, riding posts.

Veredarii, Equestres, pegasarii cursores
Nuncii regii quos postor appellamus, quasi positos certis in locis, Graecis dicuntur, ἀγγαρίαι & ἀγγαροι
Legati oratores
Ambasiari vulgo, an Ambassador
Ambassidanes, apocrypharii, rerum magni momenti nuncii
Fœciales; olim dicebantur penes quos belli pacisque fœcundæ jus erat, aliis caduceatores, jam nonnullis paludamentarii vocantur, à paludamento vestis genere quo utantur
Vulgus omnium pene nationum Heraldos, seu Heraldos vocat, quod summa celeritate ipsi exercitui, vel Principi in denunciatione vel pacis vel belli, aliisque injunctis mandatis exequendis sunt astricti, an Herald of Arms
Magister seu praefectus postorum
Veredariorum, the postmaster
Obire legationem,
Legatum agere, to be an Ambassador.

an earthen pot, or a stone pot.

Vas fictile, vas Samium
Tuscum Vasculum, Caprunculum
Vas luteum, i. ex luto factum
Vas terreum πιθάκνη
Sessa, Substantivum, vas fictile, oblongum apud Liv.
Inde Seriola, diminutivum
Diota, a pot with two ears
Urceus pen. cor.
Vas Sagunt inum, vas testaceum
Vas Aeruginum, apud Mar.
Cubillus, Pidelia
Testa apud Hor. vide a Cup

a pound.

Libra, Pondo, Talentum
Assipondium. As, assis
Λεπτόγειον
Mina vel mna, Graecum pondus
Dispondium, two pounds.

poverty, Need.

Paupertas, pauperies
Inopia, πενία, miseria
Aporia, Calamitas
Infœlicitas, Egestas
Indigentia, Inedia
Penuria, Nuditas, Ærumna
Præcontractissima penuria
Mendicitas, Tenuitas
Acerbitas, pro misseri, vel calamitate contracta apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to live in poverty, or to suffer great poverty.

Vitam in egestate degere
Pauper, Angusti agricultor agelli

Vitam

Vitam vivere duram
Paupertate & ægritudine tabefieri
Inedia, defectu laborare
Domus censu parva vel ortu
In egestate vitam ducere
Miserè vivere, Sustinere ærumnam
Pauperem vitam degere
Ærumnis fatigari, sollicitari perpetuis. Ærumnam exigere, Plaut. pro pati
Apportari apud Divum Paulum
Summa rerum inopia premi
Plurimis angi calamitatibus
Miseram nimis vitam terere
In summa rerum inopia degere
Ad rastros redire, to liven to poverty.

A Pouch, vide Bag.

Power, vide Might.

It lieth in your power, it is in your hand.

Tibi integrum est, ἐφ' σοὶ ἐστὶ
Tibi in manu est
Tibi liberum est, solutum est
In tuo luco & fano est situm, apud Plautum
In manu est tua, in potestate
In tuis genibus situm est
Est in arbitrio tuo
In promptu est tibi
In te situm est, ἐπὶ σοὶ
Est penes te, Ἐπὶ σοὶ ἐστὶ
In tua voluntate est
In tuo nutu, judicio

It is in my Power.

Mihi liberum est, possum, in arbitrio meo constitutum. Mihi licet

With all my Power, as much as lieth in me.

Pro virium mearum portiuncula
Pro virili portione
Secundùm mensuram virium mearum
Pro viribus meis
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili
Quantum vires patiuntur
Pro virili mea parte
Pro virili mea, τὸ κατ' ἐμὲ
Quod potero enitar
Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitivus non ponitur pro nomine, nisi in nominativo & accusativo, ut est apud Vallam

To Pour in, to fill Drink or Wine.

Vinum, potum fundere, infundere
Potum ministrare
Rorantia largius ministrare pocula
A cyathis esse. Ad cyathum stare
Ὀινοχόεω, pro quo vulgus ineptè propinare dicit. Est enim propino πρόπινω dictio Græca, significans præbibere

To Pray, to intreat, to desire, to demand.

Rogare, Rogitare, Precàri
Orare, Deprecari, Postulare
Obsecrare, Fundere preces
Oratum & rogatum habere
Intercedere, Interpellere
Implorare, Desiderare, Petere
Obtestari, Quæso
Precibus sollicitare, pulsare, instare
Impensè rogare, ἐκλιπαρεῖν
Per sacra amicitiæ rogare
Precibus frequentare, deposcere
Poscere, flagitare, & efflagitare plus quam rogare to crave.
Indefessis precibus poscere
Supplicare, ἱκετεύειν, to beseech humbly.
Preces dare, concipere
Vocare in vota
Invocare, votis lacessere, to call upon.
Interprecari, Intercedere, Intervenire, Rogando quasi impetrare, to pray for some body.
Meditationem agere
Ad pia propensum vota vocare Deum
Solennes voce preces
In prece totus eram
Tollere ad sydera palmas
Tendere manus,
Numina, Divos
Vocare, precari
Supplex manus tendit
Ante Dominum supplex erat manibus supinis
Admovere, adjicere, adhibere, addere preces
Uti precibus, Tentare, Petere, Precari ore

Prayers.

Preces, Precationes
Orationes, Supplicationes
Ἐυχαὶ, Rogationes

Litaniæ, Supplicia, vota

to Praise, to commend, to extol.

Laudare, Magnificare, Dare alicui
Honorem reddere
Numen adorare Dei
Meritos inducere honores
Meo honore colere
Celebrare honorem
Tergeminis honoribus tollere
Extollere, ὑπαίρειν
Honoribus accumulare
Meris efferre præconiis
Canere, apud Poëtas
Canere plenis buccis
Tonare laudes alicujus
Decantare, Cantare
Præconem agere
Cretam notare, Exaltare
Palmam præbere
Immodicè laudare
In cœlum ferre, subvehere laudibus, to magnifie.
Alicujus egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare
Per se satis laudatur, & vendibili hederam suspendere
Famæ præconio celebrare
Celebrem facere, reddere
Illustrare aliquem
Illustrem reddere
Præparare, cum Accusativo
Vincta crepat mera, Hor.
Dilaudare librum, pro valde laudare
Propagare laudem alicujus ad sempiternam memoriam
Prosequi stylo, scriptis commendare
Laudibus ornare, exstimulate
Comprobare, Approbare
Deum facere, Ebuccinari
Agere laudes, etiam est laudare
Commendatum reddere
Celebrare, ἐγκωμιάζειν
Laudibus prosequi, tollere
Sermonibus, laudibus, evehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare, evehere
Commendare, Probare
Cumulare laudibus aliquem Plin.
Ferre nomen in astra, ferre ad æthera, astra, cœlum omnia apud Vir. pro supra modum laudare, summa laude prosequi
Utroque pollice laudare
Prædicare, κηρύσσειν
Deprædicare laudes alicujus
Buccinari, κήρυκα ἔχειν
Agere encomiasten, ἐγκωμιάζειν
Et aliquando quemadmodum bene audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur, ita Græcis ἀκούειν dicunt.

to Praise, to magnifie, to extoll himself.

Se efferre laudibus
Ἑαυτὸν αἴρειν
Semet canere. Se jactare
Laudare seipsum
Ἑαυτὸν ἐπαινεῖν
Se alicui venditare
Sui tibicinem esse, agere
Seipsum commendare.

Praise, honour, glory.

Gloria, Δόξα, Fama
Decus, φήμη, Laus
Pæan, pro quacunque laude
Præconium, Honor
Titulus, existimatio
Splendor, Nomen
Opinio celebris, vide Honour.

to get Praise or renown, vide Honour.

a Prattler, a Babler, a trifling Jester.

Dicax, Dicaculus, Nugo
Nugator, Congerro
Confabulo, Rabula, vide Babler.

to Preach.

Concionari
Sacri verbi semina diffundere
Concionem habere
Disseminare, seminare, edere verbum Dei
Sacro de pulpito docere populum
Agere ad populum
Agere ecclesiasten
Facere verba ad populum
E suggesto denunciare.

a Preacher, a Minister.

Spirituale semen verbi Dei disseminans, Concionator
Præco verbi divini
Ecclesiasten, ἐκκλησιαστὴς
A sacris concionibus
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum
Eccl. hastæ fungens munere
Publicum concionatorem agens
Sincerus Evangelii præco
Idoneus verbi divini dispensator.

a Preface, vide Prologue.

to preſer, vide to promote.

a prelate, vide a Biſhop.

in the preſence, or before the face.

A fronte, ἔμπροσθεν
Coram cum Ablativo
Ante oculos, Ante conſpectum
In conſpectu, ἐνώπιον cum Genitivo
Ἀντίον
Ante pedes, in oculis
Ob oculos, id eſt, ante
Præter oculos Lælii, apud Ciceronem, id eſt ante
Sub oculis. In præſentia
Aliquo præſente, vidente, cernente, vide before the boot.

preſents, vide gifts.

to preſerve, vide to defend.

preſumption, vide pride.

under pretence, ſhew, or colour.

Specie, apud Cic. Sub ſpecie
Sub umbra, Per ſpeciem
Πρόσχημα, Sub figura
Sub imagine, Sub pallio
Sub facie, Sub prætextu
Sub titulo, Sub obtextu
Quæſito prætextu, colore
Ὑποφάσεως ἕνεκα
Specie veri, falſi nomine
Prætextu honeſtatis
Sub ſimilitudine, typo, ſchemate, involucro, nomine.

under pretence of manhood, like a man, or in likeneſs of a man.

Humano in ſchemate
Nube ſub humana
Mortales inter agens
Forma hominis aſſumpta
Sub velamento perſonæ humanæ

to prevent, to come before.

Anticipare, Antecapere
Saluſt. Noctem quæ inſtabat antecapere, ne quid ſpatio novaretur
Prævertere, antevertere
Antevortere, apud Comicos
Prævenire, φθάνειν
Antevenire, προφθάνειν
Occurrere, Præoccupare
Præoccupare viam, Cæſar.
Conſilio diſcutere periculum
Cic. Hoc quod conceptum Reſpub. periculum parturit, conſilio diſcutiam
Antevenire conſilium, Saluſt.
Conſilium & inſidias eorum antevenire
Opprimere, καταλαμβάνειν, to come upon one ere he be aware, Terent.
Pater imprudenter opprimit, deprehendere
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Livium.

to pick, vide to Foin.

to pick forth, v. Stir up.

to pick out, or take out.

Eximere, Eruere
Effodere, Extrahere, vide to pluck out.

pride, arrogancy, preſumption

Faſtus, φρόνημα
Superbia, Ambitio
Oſtentatio pleſquam theatrica
Supercilium, Elatio ſpiritus
Cæterorum contemptus, deſpectus, inflatio, Tumor
Spiritu regio, with a ſtomach
Magno & elato animo
Obſtinata quadam ac temeraria arrogantia, proudly
Ambitiosè
Magno verborum ſtrepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a prieſt, a miniſter.

Sacerdos, ἱερεύς
Sacerdotii charactere inſignis
Officium ſacerdotis agens
Presbyter Græcis dicitur Πρεσβύτερος, id eſt, Senior, πρεσβύς, id eſt, ſenex
Ad rem divinam faciendam conſecratus
Sacro chriſmate litus
Myſtes, μύστης, vel Myſta Chriſti, & Symmyſtes
Flamen maſculini generis
Sacris initiatus, Hierodulus
Sacrificus & per diminutionem & contemptum, ſacrificulus, Græcis ἱερεῖον
Dominus pro ſacerdote non reperitur apud doctos, eſt enim vox tyrannica
Phæniſſatus, apud Senecam

to

to make a priest or minister, to give holy Orders.

Sacris imbuere, Consecrare
Initiari deponent.
Ad sacerdotalis muneris functionem admittere
Initiari deo, ministeriis divinis
In sacerdotum numerum assumere
Sanctis fungi ministeriis
Liturgica sacra per dignitatem facere, to be a priest.
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur
Ungi, inungi, Christi mystes.

the principal of a College, vide Schoolmaster.

principally, vide especially.

princely, honourably.

Magnificum, Amplum, Splendidum
Regium, Regale
Augustum, Majestatis plenum
Basilicum, Βασιλικόν
Unde Basilica nux
Compositum, Attalicum ab Attalo rege, hinc toga Attalica
Altus Apollo, Virg. i. magnus
Excelsum, Glorioſum
Ingenti crista coronæ dignum, vide Excellently.

to print.

Cudere, τυπτειν, ἐκτυπτειν
Excudere formis æneis
Τυπογράφειν, χαλκογράφειν
Typis imprimere
Typis excusum orbi tradere
Typis evulgare, Prælo subducere
Typis stanneis propagare, excudere
Typis in multis exemplaria transcribere
Prælo literario excudi facere.

a printer.

Excusor, Typographus
Impressor, ἐκτυπωτης
Chalchographus, χαλκογράφος
Bibliographus.

a prisoner, or imprisoned.

Captus, Captivus, αἰχμαλωτος
Custodiæ mancipatus
In vincula conjectus, vel in carcerem
Clausus, apud Ulpian.
Custodia apud Suet. & Jurisconsultos
Φυλακὴ recluſus
Catenatus, Vinctus, δεσμώτης
Custodiæ mancipatus
Detentus in vinculis
Retrusus in squalentem carcerem
Compedibus oneratus, obstrictus
Patiens pedicas carceris
Vincula barbara

a prison, or goal.

Custodia, φυλακὴ, Carcar.
Ergastulum, Vincula, Compedes
Nervus, lacus in sacris
Lautomia vel Latomia
Nervi, Carasia, Vincula
Dysmeterium.

to put in prison.

In vincula, in carcerem quempiam conjicere
Vinculis ac carcere frenare, cohibere
Compingere in carcerem, locum angustum, ferro onerare
Dare, porrigere manus ad vincula
Tradere, committere custodiæ
Gerere cervice vincula
Tradere in custodiam
Addere captivis vincula
Cogere in vincula, vel in compedes
Tradere in custodiis, Sal.
Claudere in solidis tectis
Innectere seu impingere compedes
Εἰς φυλακὴν βάλλειν
Clausus tenebris & carcere cæco
Condere in carcerem, Cic.
Carcere, ergastulo recludere
Innectere, Impedire, Domare
Retinere vinculo
Vincula parare
Onerare colla catenis
Conjicere in nervum
Terent. In nervum potius ibit
Carcerali squalore affligere
Condere in putrem, nervum, lapicidinas, compeditum Plaut.
Tradere, dedere, in pistrinum familiares Plauto locutiones
Catenis vincire, religare, compescere

Abripere, corripere in nervum, cruciatum
Vincula dura pati, perpeti, ſubire, ferre
Mancipare carceri
Subjicere colla catenis
Contrudere, trudere, detrudere, claudere in carcerem ἐιργειν
Circumdare catenis, & tenere catenis
Pædore atque ſqualore carcerali duriter afflictare, macerare
Vincire compede
Atro claudere, recludere, carcere
Dare in caveam. Plaut. in ca.
Dare in cuſtodiam, Cic.
Ferreis ſtringere catenarum vinculis
Clauſtris pœnalibus continere
Conjicere in lautumias, in equuleum
Arcere vinculis, cuſtodia, Cic.
Carceris ſqualoribus premere
Vinculis arctè ſtringere captum
Ligno pedes ſtringere, conſtringere apud Hier.
Τὸς πόδας ἐις τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν, Actorum 16.
Ligno plantas inſerere devinctis cruribus. Pruden.
In cippum mittere, to put in ſtocks.
Ligno firmare pedes, Chryſ.
Dura compede crura ligare
Habere in liberis cuſtodiis
Data fide, certo aliquo loco qui præſcribitur, non exire apud Saluſt In Catil.

A Privily, Secretly, Apart.

Seorſum, κατ' ἰδίαν, Secreto
Privatim, Semotis turbis

A Privy, a Draught, a Jakes.

Portica med. cor. in publico
Cloaca med. prod. ἐχετὸς
Colluvlarium, Cæſale
Receſſus, ἀναχωρητήριον
Latrina quaſi lavatrina, Græcè
ἀπὸ τοῦ λούειν
Scaphium, laſanum, a cloſe ſtool, a privy ſeat.
Trulla pro eodem, apud Mart.
Stercoris cloacas expurgare
Stercus exhaurire
Purgator, Expurgator latrinarius

A Privilledge, vide Bull.

A Proclamation, vide Commandment.

Proceed in Gods Name, vide Well then.

A Proctor, or Attorney.

Procurator, Advocatus
Patronus, Defenſor
Orator, Tutor, vide Attorney.

Prodigality.

Prodigalitas, Effuſio
Profuſio, Luxus
Sumptuum profluvium

Prodigal, vide ſpend all.

Profit, Utility, Commodity.

Emolumentum, compendium
Commodum, Uſus, Utilitas
Fructus, Commoditas
Proventus emolumentorum, vectigalium
Horna meſſis, apud Plau. pro maximo emolumento
Frugis, frugem in obliquis, ſicut res rem, &c.
Lucrum, Lucellum
Adjumentum, apud Cic.

Profitable, Commodious, Expedient.

Commodum, Fructuoſum
Quæſtuoſum, Operæ precium
Conducens, ad rem pertinens
In commune cunctis expediens
Utile, ex uſu futurum
Frugiferum
Expediens, Conducibile
Precium operæ haud defuturum putavi

To be Profitable to help, to profit, to be good for.

Conferre, Valere
Facere, multum facit ad victoriam animus
Plurimum adjumenti, commoditatis adferre
Adjuvare
Frugem adferre, vel fructum
Adjutare, proficere
Expedire perſonale, & perſonale apud Cic.
Conducere, prodeſſe
Commodare, Conferre
Facere commodo alicujus
Proficuum, fructuoſum frugiferum eſſe, Ex uſu eſſe
Commodo, Utilitati, adjumen-

,umento, emolumento, i ſui, remedio, frugi, adminiculo eſſe
In rem alicujus aut etiam re eſſe, ut illud in rem tuam erit, è re tua fuerit
In quæſtum, in rem, ſalutem, utilitatem, uſum, commodumque tuum cedit
Ex uſu tuo futurum eſt, quod pro te faciet, vulgo dicitur
Bono eſſe, pro commodum vel utile eſſe, apud Cic. Phil. 2.
Intereſt omnium i. e. utile eſt omnibus, Et Cicero ad Att.
Ita quidem ſpero nobis profici, id eſt, prodeſſe
Utilitatem adferre, referre
Refere in tertia perſona pro utile ſeu commodum eſſe
Expedit, intereſt.

It ſhall be for your profit.

Ex uſu tuo futurum eſt
Ere tuâ erit, Erit in rem tuam, in utilitatem, in commodum
In uſum tuum, quod vulgò dicunt, Pro te facient.

To ſeek his own profit.

Agere rem ſuam
Suum colere quæſtum, Plaut.
Utilitati propriæ ſtudere
Proprium ſectari commodum
Sibi canere, ἑαυτῷ ᾄδειν
Conſulere commodo private, quæſtui ſuo
Suo commodo, lucrôve ſtudere
Intus cavere
Privato ſtudere commodo
Servire ſuis commodis, rei familiari, ſuæ utilitati
Simonidis canere cantilenam
Sibi conſulere, proſpicere
Hinc paræmiæ proverbiales
Aſtutior cocevee
Ad ſuum quiſque quæſtum callidus
Tunica pallio propior eſt
Genu fura propius.

A Progeny, or Kindred.

Generatio, Genimen
Radix, Genealogia, vide ſtock.

A Prologue, a preface, or preamble.

Præfatio, Prologus
Proœmium, προοίμιον
Præludium, Anteloquium
Prolegomena, Præfatiuncula
Epiſtola præambula
Prologium, προλογίον, quaſi proloquium

To make a Prologue, or preface.

Præfari, Proloqui
Præfationem dicere
προοιμιάζεσθαι, Proœmiari
Διαβάλλειν, προλογίζειν
Præludium facere
Proœmium facere
Proludere, Prologo uti.

To Prolong, vide Defer.

Prolongation, deferring, or lingering.

Prolongatio, Prolixitas, Mora
Profuſitas, Protelatio, Cunctatio.

To Promiſe, to give his word.

Promittere, Polliceri
Recipere cum dativo
Dare fidem
Spondere, ἐπαγγέλλεσθαι
Confirmare.

To keep Promiſe, or to ſtand to his Promiſe or word.

Liberare fidem obligatam, aſtrictam
Promiſſum præſtare, ſervare, ſolvere, ἀπαλλάξασθαι
Sanctè præſtare quod promiſeris
Datam fidem ſervare
Promiſſis ſtare
Confecere 1, efficere promiſſum
Fidem effectus aſſtruet, exitus probet
Implere dictorum fidem
Facere promiſſum vel implere
Promiſſis manere, apud Virg.
Præſtare quæ pollicitus eſt
Fidem ſervare, apud Virg.
Promiſſorum fidem non irritam facere, ſed re præſtare
Satisfacere promiſſo
Sacramentum cuſtodire, & votum implere quod ſponderis, Amb.
Servare alicui fidem
Promiſſis parere
Promiſſum tenere
Reluere fidem
Promiſſa patrare, reddere, perſolvere
Liberare fidem
Stare promiſſis

Voto se liberare
Firmare promissa factis
Exhibere rem promissam
Amici fidem liberare
Dicta ac facta præstare
Præstare, persistere
διαμένειν, Manere dictis, Virg.
Stare conventis, conditionibus, pacto, verbis, promissis
Manere conventis, promissis, In conditione atque pacto usque in finem
Manere, permanere, in proposito, susceptoq; consilio, in sententia sua
Servare pacta, ἐμμένειν τοῖς
Permanere, Perdurare
Consistere, perseverare
Constare, Non cedere
Sibi constare, Stare in sententia
Manere verbis suis
Ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις
Sui manet similis apud Su. Nihil de sententia priore mutare.

To break Promise, to go from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, solvere, exigere, corrumpere, non servare, præstare, quod promiseris
Tua verba, pollicita, pondere carent
Fidem rumpere, solvere
κατακυρεῖν πίστιν
Fallere dextram, Virg.
Promissis minimè stare
Fidem non servare
Fidem Gallico more prostituere
Fidem Gallorum more ad omnem fortunæ arbitrio intervertere; plerumq; enim fit ut eorum facta cum dictis videas discrepare
Promissiones rationes perturbare
Fidem consumere, vide to break.

To Promise by his faith and truth.

Fidem obligare, astringere, obstringere ἐγγυᾶσθαι σαφῶς promittere; juris jurandi sacramento polliceri; Fidem firmare dextra, juramento; Condicere, apud Suet. & Cic. Recipere in se, ad se, apud Terent. to stand to it, to take upon him. Se præsturum promittere; ἀναδέχεσθαι τι, ἐφ' ἑαυτῷ λαμβάνειν

Promises, covenants, agreement.

Sponsiones, Promissa, Fides intemerata, Receptum, Pollicita, Pollicitationes, ἐπαγγελία, Promissiones, ὑπισχνήσεις
Stipulationes, vocabulum jurisconsultis usitatissimum; Pacta, Conventiones, Pactiones, Vota; Fœdera Jus juranda, Juramenta.

To Promote, to advance, to prefer.

Locare aliquem in gradu amplissimo dignitatis; Ad amplissimos honores perducere; Promovere ad amplissimas procurationes; Obscurâ familiâ è tenebris in lucè evocare; Largis honoribus ornare; Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum provehere; Ad summum rerum apicem evehere, efferre, exaltare, extollere, erigere. Illustrare alicujus nomen, vel aliquâ scriptis aut literis posteritati commendare; Promovere gradu, honore, illustrè reddere;
Eximere numero plebeiorum

To be Promoted, preferred or advanced.

Ad summum imperium, per omnes honorum gradus efferri; Altius in auctoritatem conscendere; Ad pinguiorem fortunam evehi

Prone, vide Inclined.

To Pronounce, to utter, to speak out.

Eloqui, Effari, Promere
Exprimere, ἐκφωνεῖν ἐκφέρειν, Pronunciare
Enunciare oratione, promere; Proferre, Rumpere vocem; Proferre in palam, Terent in Heau. Conceptam animi indignationem promere; Expedire, ut, paucis expedi; Verbis oratione consequi; Evomere, & exspuere, metaphoricè, quod dolor mentis non sinit reticere, dicere
Effundere, Cic. Omnemque suum violentum furorem in me effundere.

To Prove, or assay by all means

In omnia se vertere; Nihil relinquere intentatum, intactum; Rem universam periclitari; Omnem movere lapidem
Πάντα λίθον κινεῖν
Omnem rudentem movere
Omnem jacere aream, vide to attempt.

Proper, vide Apt.

To Prop, to stay, to underset, to make sure.

Statuminare, Palare, Fulcire, Statuminibus, sepibus firmare; Ruinæ manum supponere. Humeris suppositis fulcire, inhærere; Labentem, penè collapsam domum reparare;

parare, erigere, fulcire
Succollare, apud Suetonium, to set the neck under.

A Prop or stay.

Fulcrum, Sustentaculum, Fulcimen, Tutamen, Columna, vide pillar.

To Prophesie.

Canere, Divinare, Præsagire, Vaticinari; Augurari, & Augurare; Ariolari; Prophetare, Profari, prædicere, Sæpè similia cava prædicit ab ilice cornix, vide to ghesse.

a Prophesie.

Vaticinium, Oraculum
Præsagium, Augurium
Fatum, Arcanum
Cortes vaticinæ, Tripodes
Cortina, Prophetia

A Prophet, a Poet, a south-sayer, or diviner.

Propheta, vates, Vaticinator, Aruspex, Præscia cordis; Fata canens augur; Fatiloquus, Hariolus, Haruspex.

Prose, oration, or writing.

Prosa, quasi profusa, Verba soluta, Cic. Isocrates verbis soluris numeros primus adjunxit
Prosaica oratio, πεζὸς λόγος; Oratio soluta, modis soluta; Pedestre dicendi genus; Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis legem; Oratio pedestris, sic enim vocant τὸν πεζὸν λόγον, i.e. pedestrem vel pedestrem, non à pedibus metricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissum, comparatione carminis: sicuti poeticè disciplinam Græci ἀκρόασιν, vocant, quasi equo vectam & sublimiorem; ex poësi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrob. Pene soluto scribere, πεζογράφειν, i. prosam scribere

To be in Prosperity, to live Prosperously.

Prosperitate frui; Prosperam ducere, agere vitam; Tibi tempora Veris erunt; Mea navis fertur amico vento; Dum juvat & voltu ridet fortuna sereno; Donec dives (vel fœlix) eris, multos numerabis amicos: Tempora si fuerint nubila, solus eris. Dum mea puppis erat valida fundata carina; Dum flavit velis aura secunda meis; Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas; Dum me levis aura tulit Dum placidos portus navis habet. Sinus implevit secundos; Secunda fortuna cadit; Est velis aura secûda meis; Venit inceptis mollior aura meis; Servare modum rebus secundis.

Prosperity hath friends, adversity none.

Fortuna prospera, secunda, commoda, optima, benigna, bona, placida, facilis, multos habet amicos, res ad voluntatem fluunt, commodis abundat, Amicorum copia, multitudine floret
At fortuna adversa, infensa, infesta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum prospera secunda benigna, inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum; laborat amicorum inopia; amici omnes eam destituunt, deserunt, relinquunt
Ab ea discedunt, recedunt.

Prosperously, vide luckily.

To Prostrate, to fall down at ones knee or foot.

Procidere, accidere ad genua, Terentius
Ἱκετηρίαν; Pedibus advolvi, provolvi
Procidere, In faciem procidere
Mittere, abjicere se ad pedes alicujus
Supplicem fieri, ad pedes se provolvere, vestigia manibus stringere
Σπλάγχνα κατακάλλειν.

I will Prove my doing.

Omnino constitui, decrevi, deliberavi, meum factum probare, purgare, rationibus tueri; id mihi propositum, planéque certum est; rationem reddam consilii mei; agere, defendere, sustinere meam causam prorsus volo, argumentis minimè dubiis ostendere, rationibus persuadere, non me casu, non temerè, non inamiquadam voluntate, repentino mentis impetu, nulla satis firma, certave causa commotum, adductum, impulsum
Quod recte ostendam jure factum, consilio factum, optimis de causis, ratione suadêre ratione duce, certo judicio, cordè & cõsideratè

ratè ita factum, ut reprehendi non possit, ut mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam consilii nemo possit objicere
Nemo possit in controversiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accusare, exagitare.

A Proverb, vide Common and Rumour.

A Province, a region, a tract.

Provincia, ἐπαρχία
Regio, χώρα
Tractus pro regione, apud Cic.
Ora, ἀκτὴ sed ferè semper regio littoralis ita dicitur
Plaga, tractus, clima, ad cœlum referuntur.

To Provoke to wrath, vide to Egge, to make angry.

A Provocation, a stirring or moving.

Provocatio, Incitatio
Irritatio, Irritamen
Irritamentum, Incitabulum
Incentivum, Instigatio, Illecebra.

Proud, arrogant, glorious.

Elatus, Fastidiosus
Superciliosus, Superbus
Inflatus, Fasty turgens
Ambitiosus, Glorioſus
Gloriæ cupidus, arrogans
Avidus laudis, Magniloquus
Sibi nimium placens
Protervus, Fastuosus
Τ' περιφανὲς
Omnes præ se contemnens, despiciens
Flagrans ambitione, homo ventosissimus
Omnibus se anteponens, præferens
Turgidus, Tumidus
Arrogantiusculus, Gloriosulus
Xerxes, Erostratus
Tarquinius, Maximus
Narcissus, Ardelio
In armis accisans, proverb.
Immodestus
Arrogantiæ non ferendæ
Arroganter nihil non sibi vendicans
Elato contumacis animi spiritu
Impotenti opinionis suæ persuasione sublatus, Insolens
Sui tibicen, Præco, Buccinator
In efferendis propriis laudibus quemvis Thrasonem, quemvis Pyrgopolinicem superans, Eras.
Populari aura evectus, cœlum se scalpere putans
Pavi in morem, ad adulantium voces sese dilatans
Phaniæ janua, proverb.
Φανὶς δόξα.

To be Proud or arrogant.

Efferre caput, animos
Efferri animo, Mirari se
Habere animos sublimes, Ovid.
Immani turgere philautia
Vanis extolli spebus, egregiis majorum factis
Omnes præ se contemnere
Circumspicere se magnificè
Corrugare, obducere, contrahere frontem
Pennas, cornua, cristas, tollere
Inflare buccas, Tituli tangi amore
Ingredi Junonium
Magnificè incedere
Fastuosus ingredi, Cum fastu ire
Fastus inest illi, sequiturq; superbia formam
Inferre se basilicè, Plaut.
Caudam jactare popello
Σείεσθαι διὰ πλατέων
Caudam trahere
Vertice supra cœlos sese ferre
Nimium sibi placere, to set too much by himself.
Digito cœlum attingere, pro animo effervescere
Animos tollere, Tollere, Tumere
Magnos remittere flatus
Efferri superbia, fastidio, & contumacia
Ardor est illi nominis quærendi
Effere sese, Intumescere
Inflare, Insolescere
Fastu turgere, Ampullari
Insolentius efferri
Attollere, contrahere supercilium
Erigere cristas, supercilia
Γαυριᾶν, ὀρθοῦσθαι
Insolenter tumere, superbire
Extolli, μεγαλοφρονεῖν
Tollere supercilium, ἐξοφρύεσθαι
Sumere spiritus, to become Proud.

To Publish, to set abroad.

Publicare, Divulgare
Evulgare, Edere
Edere in lucem
Ἐκδιδόναι, Pandere secreta
Emittere, Exprimere

oras

Foris dare, propalam offerre
Exhibere, Efferre
Ex umbra in solem educere
In publicum extrudere, diffundere
Serere in plebem
In ficiem, in publicum dare
In publicum proferre, emittere
Hominum judiciis exponere
In medium proferre
Εἰς μέσον ἄγειν
Dare in conspectum, in manus hominum, in vulgus
Subsidium rapere, Horat.
Efferre, ferre foras, palam, in publicum, in lucem, vide to betray.
Arcanum enunciare, detegere
Proferre in lucem, & apertum, in apricum, Horat.
Quicquid sub sole est, in apricum proferet ætas
Mittere in conspectum, ora
Coram adducere, to bring forth
Occultum, arcanum prodere, manifestare ἐκφαίνειν
Promulgare, Differre
Vulgare, Prædicare
Vulgo ostendere
Spargere, Evulgare
Palam ferre, vel facere
In lucem proferre,

A Pudding, a saweage.

Farcimen, ἄλλας
Botulus, Botellus, Lucanica
Hila, ἔγκοίλιον unde diminutivum Hilla apud Horat.
Apexabo, farcum ex sanguine, a black pudding.
Tomaculum vel tomacum, & Tomacina, ex jecore sit porcino minutatim concisō, κόμμι
Farcimina pensilia. Faliscus
Isicium, aliis dicitur Isicium.

A Pulpit.

Suggestum & Suggestus, pro eodem, ἀναβάθρον
Analogium, velut nonnulli scribunt λογεῖον
Cathedra concionatoria
Gradus ligneus in Esdra, βῆμα
Concio quoque Latinis locum significat, unde habetur concio, hoc est, scena vel suggestum, unde dicimus in concionem ascendere, Cic. ad Attic.
Pulpitum, Auditorium vulgo dicitur
Ἀκροατήριον
Ambo, onis, barbarum, in hac significatione, à plerisque censetur, ἄμβων tamen Græcis locum editum significat, Rostra orum, Plin.

To Punish, to torment, to vex, to chastise, to correct.

Torquere, Punire, Affligere
Adflictare, κολάζειν, βασανίζειν
Cruciare, edere cruciatum
Pœnam vel pœnas de aliquo sumere
Exemplum in aliquem edere
Per quæstionem extorquere explorare veritatem, to rack.
Habere quæstionem de aliquo adhibitis tormentis
Severè facinus alicujus accipere, est acre sumere supplicium
Animadvertere cum accusativo constructum intercedente præpositione In
Quærere in aliquem
Irrogare pœnam
Sumere, exigere supplicium ab aliquo
Exercere pœnis
Accipere cruciatu aliquem, Virg.
Pœna adficere
Accipere cruciatu aliquem, pro malefactis, fascibus cedere
Excarnificare, Plectere
Mulctare, Pecire, Angere
Macerare, Emacerare
Coercere, Corrigere
Castigare, Emendare
Discruciare, Distorquere
Cruciamenta exercere
Cruciatum admovere, vel tormenta
Pœnam infligere
Cruciatu afficere, vel conficere
Quæstionem exercere in sicarios, Cic. Exquirere
Quæstione exprimere
Inquire vitam alicujus
Vindicare, Ulcisci,

A Punishment, or correction.

Supplicium, Tortura
Tormentum, Adflictio
Cruciamen, Cruciatus
Pœna, Punitio
Quæstio, Animadversio
Mulcta, pro pœna pecuniaria

Castigatio, Ultio, Vindicta.

To be Punished, or to suffer Punishment, to abide chastisement, or correction.

Pœnas dare, δίκλω δοῦναι
Pendere pœnam, Dare pœnas
Veterum malorum supplicia expendere, i. solvere
Pœnas sanguine poscunt
Explere pœnas, Dependere
Luere Carnificare, Solvere
Reddere, Persolvere, Exsolvere
Cruciari, Pœnas luere
Illum suus abstulit error.
Esse in pœna, Offensas ulcisci
Κολάζεσθαι, Afflictari
Affligi, Plecti, Puniri
Subjicere quæstioni
Suscipere pœnam scelere dignam
Persolvere pœnas graves justasque
Cruciatus perferre
Pœnas sumere
Supplicium dare, haurire, subire
Affici, exerceri cruciatibus pœnis, plagis, suppliciis, tormentis
Facta luere. Pœna venit
Sequitur, Revertitur, Redundat
Superat, Rabies culpa minor.
Dare in tormenta, ad supplicium dedere
Te triste manet supplicium
Dare in cruciatum, in quæstionem, condemned to the Rack
Dare in pistrinum
Urgeri pœnis
Damnare in metallum, in opus perdifficile

Purblind, vide to see but a little.

Pure, vide chast, clean, and upright.

Purity of life, v. chastity.

To Purge, to excuse, or clear himself.

Purgare, expurgare, se lavare, to wash.
Excusare lapsum
Expedire se à crimine, à culpa
Uti prætextu patrocinióq; prudentiæ
Ignorantiam causari
Inscitiam obtendere
Excusationem imprudentiæ prætexere, adducere
Excusationis velum obtendere
Scelus verbis obducere, obvolvere decoris
Verborum ambagibus obvolvere
Aliquid in causam ducere
Excusationis umbram obtendere, objicere, apponere, obducere
Culpam deprecari & excusare
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam causæ speciem adumbrare, apud Cic.
Impedimenta excusandi gratiâ adferre
Depellere criminationes oblatas à se
Adscribere ætatis imprudentiæ
Conjicere culpam rei in multitudinem
Fucatius criminis causam amoliri
Solvere verbis, apud Ter.
Multis fucis remphalerare
Sublevare aliquem
Culpa liberare
Culpam dimovere
Ex culpa eximere
Excusare, σφρυκίειν
Prætexere quempiam per fucum coloremque excusationis
Allegare, causari
Prætendere, σκηνᾶσθαι
Obvelare, prætextum facere
Prætendere, obtendere colorem
Prætextum, colorem, velamentum quærere
Adferre in purgationem, excusationem, σκηνᾶσθαι
Accipere, admittere excusationem, expurgationem
Causam accipere
Excusatum habere.

Purgation, vide Excuse.

Purple.

Purpura, Ostrum
Murex, πορφύρα
Conchylium, vel conchyle
Coccus vel coccum
Blatta, Pelagia.

Purple, or violet colour

Color purpureus, ἐρυθρὸν
Molochinus, Blatteus
Cocceus, Coccineus
Tinctura Sardonica, Sarrana
Βάμμα σαρδονικόν
Color Tyrius, Muricinus
Ostrinus color
Pelagium.

A Purple garment.

Vestis purpurea, Purpura
Ostrina vestis, Tyria
Murice tincta, Sarrana
Coccina, Conchyliata vestis
Porphyracia, purpurata
Porphyris, a scarlet garment.

Mur ce

Murice ebria, saturata
Vestis coccinea in Evangelio
Et, Coccineæ; intelligitur enim vestis
Ianthina, vel Tyriantina, i. violacea, purpurea
Molachinarius
Purpurarius, a scarlet purple Ver

A Purpose, or intent.

Institutum, Inceptum
Propositum, Conatus
Voluntas, Expectatio
Animus.

Nothing to the Purpose, unlike, clean from the matter.

Alienum à re proposita, ab instituto sermone, à proposito
Nihil ad rem
Nihil ad versum
Οὐδὲν πρὸς λόγον
Extra callem
Nihil ad Bacchum
De curru delapsus
Ἐξωμοξωμίας, hodierna quoq; die vulgo usurpatũ
Oblitus propositi
Alio se transferens.

Of set Purpose, vide wilfully.

To go from his Purpose, vide to Digresse.

To return to his Purpose again.

Redire, reverti, recurrere, ad institutum
Flectere verba, orationem ad propositum
Institutum repetere
Primárium thema prosequi, repetere
Ad rem redire
Reverti ad ea unde quis digressus sit
Ut ad id quod instituera m, quod prius cœpimus dicere, nostra se recipiat oratio
Ut ad id quod instituera m revertar
Satis digressi, revertamur ad propositum
Redeat unde aberravit oratio, Cic.
Ut institutæ orationis exitum aliquando expediam
Sed eo jam se oratio nostra referat, unde digressa est
Vides quo me digressio impulerit; vela retraham, & ad Apostoli verba revertar
Ut ad institutum revertar sermonem
Ad eum de quo nobis instituta est oratio, redeamus
Ad te N. nostra redeat oratio
Ad eos accingar
Nunc ad institutum recurro
Paululum digressus ad institutum revertar
Remigrare nunc ad argumentum volo.

To Purpose, vide to determin.

A Purse, a Bagg.

Pera, Perula, Ascopera
Marsupium, vide Bag.

A Purse-maker.

Locularius, Crumentarius
Marsupiarius, Βαλαντοποι

To Put away or to send away.

Amandare, Ablegare
Et, per metaphoram,
Extrudere, Amoliri
Submovere, Amovere
Exturbare, Expellere
Exigere procul
Amittere, to send away.
Dimittere, to let go.
In longè difficilisque peregrinationis discrimen mittere
Transferre in peregrina, to carry away.
Eximere, vide to remove.

To Put back, to set less by

Postbabere, Postponere
Longe & retro ponere, posteriorem facere, Cic.
Suam salutem posteriorem salute communi ducere
Postputare pro postbabere apud Terent. vide to set naught by.

To Put one in another mans place or room.

Substituere, Subordinare
Subdere in locum alterius
Plinius, in locum erasorum subditi fuerunt
Subrogare
Constituere aliquem in locum suum
Sufficere activum, sed frequentius
Suffici sub voce passiva
Succedere in alterius functionem, locum, aut provinciam, to come in another mans place.
Subrogari, Demortui loco legi.

To Put in remembrance.

Aurem, auriculam vellicare, premere
Vellere, Tangere
Memoriam excitare
Referre memoriam alicui, Cic.
Reducere in vel ad memoriam, ad cogitationem, to put in mind.
Redigere, revocare in memoriam, to call to remembrance.
Memoriam reficicare, sufficicare sed in malam fere partem. Admonere
Memoriam leviter renovare
Commonefacere, cum duobus accusativis, vel accusativo & genitivo
Dare recordationes jucundas conscientiæ, Cic. pro in memoriam revocare
Fodere latus, pungere
Stimulis fodere, ἐκκεντῶ
Tangere aliquem cubito
Ignarium dare.

To Put unto, vide Add.

To Put out.

Expellere Excludere, Abigere
Elicere, Ejicere
Extrudere, Excutere
Exigere, vide to thrust out

The thing, cause, or matter, is put off, or delayed.

In Januarium rejecta, producta, prolata, prorogata prorecta, protrusa res est
Cave ne mihi spatium producatur, dies proferatur, tempus prorogetur, moram injiciatur
You have put me out of fear and doubt.

Absterssisti, exemisti mihi omnem metum; omni me liberasti metu; effecisti ut omnem timorem deponerem, ut auderem, forti animo ut essem
Ut animo exsurgerem, ne quid timerem, ut metu vacarem
Animum meum confirmasti, ad fortitudinem revocasti, afflictum excitasti
Factum est à te, ut animus meus qui jacebat, exsurgeret, excitaretur, erigeretur
Effecisti ut animus meus sese colligeret atque confirmaret, roborisque multum reciperet
Languebat antea animus; tu ut valeret ac vigeret effecisti.

Q.

To Quaff, to drink up all, to slay Carons, or all out.

Bibere, ἐκπίνειν
Exhaurire, evacuare pocula
Ad fundum usque bibere
Usque ad fæces potare
Exinanire calicem
Ἐκκενῶν
Rigare pectora sicca mero
Haurere paternam, pro haurire, dixit, Virg.
Restinguere sitim
Ingentia exsiccare pocula
Certando plenos evacuare cados
Ingurgitare, Absorbere
Plaut. Plenam vini amphoram ingurgitat, i. avide tanquam gurges absorbet
Æquali haustu respondere
Siccare calices, apud Hor. in 2. sat.

To Quake or tremble.

Quatere, Tremere
Contremere, Tremiscere
Concuti, Intremere
Trepidare, Tremiscere
Tremefacere.

Quaking, or trembling.

Tremens, Tremebundus
Tremulus, Trepidus
Horridus, Tremiscens
Horridulus.

A Quail bird.

Coturnix, quam nonnulli Hebræorum scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum Qualeam. Ocitant, ὄρτυξ
Ortyx, Ortygometra autem rex coturnicum, quæ alias ductitat, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes ubi terram præsentiscunt noctu: Hi quando vela incidunt, & præponderatis finibus alveos invertunt ut scribit Solin.

To Qualifie, vide to allay.

To Quarter, or to cut in quarters, parts, or pieces.

In quartas dividere
In quatuor frusta dissecare, eaque palis suffigere locis editioribus
Dividere membratim, apud S. Hieronymum
Frustulari in dissecare
In frusta minuta dare, secare, concidere, Virg.

To Quench, or to cool the heat.

Extinguere, Restinguere
Refrigerare.

To Quench, or allwage thirst

Levare sitim, pellere, propellere
Sitim restinguere, apud Virg.
Sedare sitim
Sitim reprimere, relevare

A Quern, vide Mill.

Quick, vide Swift.

Quickly, vide out of hand.

Quickness of wit, vide Sharpness of wit.

Quiet, Still, Patient, Mild.

Quietus, Otiosus
Lenis, Securus
Mollis, Placidus
Apricus, Tranquillus
Justi & æqui studiosissimus
Placatus, Placatus
Facilis, vide Mild.

A Quiet life or mind.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena, vacua, perturbationum expers, ab omni molestia remota, sejuncta, separata, segregata, disjuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata
Otio fruens jucundissimo, commodissimo, uberrimo

The Quinsey, a disease.

Angina, ab angendo nomen habet, i. cruciando, suffocando
Synanche, συνάγχη, Tonsilla
Squinancia barbarè dicitur

To Quit, to discharge, to forgive.

Debitum remittere
Condonare argentum, Terent.
Condonare creditum, Sol.

A Quittance.

Chirographus
Receptio
Acceptilatio Latinè, idque proprie
Quitantia, Jurisconsultis usitatior vox; Apocha, ἀποχή

A Quiver for Arrows.

Corytus, κώρυτος med. product. apud Stat. & Virg. theca sagittarum, pharetra, Virg.
Deponunt tela pharetris

R.

A Rack or Torment.

CRuciatus, ûs; Tormentum
Tortura, apud Jurisconsultos
Equuleus, Fidiculæ, arum

To Rail or speak spightfully against one.

Convitiari
Figere aliquem maledictis
Lingua petulantissima consectari aliquem, Cic.
Jactare probra in aliquem L. v.
Ignominiis aliquem concidere
Voce aliquem violare
Insectari aliquem maledictis
Convitia fundere, & probra ingerere
Omnibus contumeliis afficere & onerare, Cic.
Alicui insultare
Verba canina latrare Ovid.
Verborum contumeliis aliquem latrare, rodere, vellicare, Cic.
Allatrare dignitatem alicujus, Liv.
Maledicta in aliquem conferre vel conjicere
Convitiis & sibilis aliquem consectari, Cic.
Bacchari in aliquem, Terent.
Lacerare, vel laniare probris
Emovere orationem virulentam ore impuro in aliquem
Dente maledico vel livido carpere aliquem, Horat. vide Check.

A Rail for a woman.

Amictorium, Ralla
Anabolagium vel dium
Flammeum & flammeolum

A Railing tongue, vide Tongue.

Rain, a showre of Rain.

Imber, ὄμβρος
Pluvia, ὑετὸς
Undæ pluviales
Fluvia gravari
Jupiter pro pluvia in potatis
Nimbus
Pendula cœlestes libra movebat aquas
Hyada sævis clauserat anser aquis
Fervet Aër imbribus, Æther nimbis
Hyades taurinæ cornua frontis
Evocat & multa terra madescit aquâ
Ingeminat densissimus imber
Densi funduntur ab æthere nimbi.

To Raise the siege.

Liberare obsessos, civitatem obsidione, apud Cic.
Eximere obsidione, apud Liv.
Obsidionem solvere, & solvere obsidium, Tac.
Ab obsidione desistere, absistere maximo dedecore. Vide to break the Camp.

To Raise up from death to life, vide to Awake.

A Rake.

Rastrum & raster
Ἀμάξιον, Rastellum
Rastellis stipulam de pratis eradere
Fœnisecia addere cumulum, Varro, to rake together.
Herbas cadere, to mow hay.
Subsecatum fœnum versare sureulis, & colligere ea
Corradere fœnum, idem, to gather hay together.
Pectinare segetem
Rastris pectere vel carminare, to harrow corn.

A Rascal, vide Knave.

Rash, vide Unadvised.

A Rattle, vide Clapper.

A Ravenour or miser, vide Glutton.

To Ravish a Virgin by violence.

Virginem stuprare
Violare per vim
Depudiare, Corrumpere
Constuprare, Vitiare
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre
Τὴν κόρην διαφθεῖραι
Expugnare pudicitiam
Vitium, vim inferre, & adferre Virgini.
Facere stuprum nefarium cum sorore germana, Cic.
Virginalem pudorem solvere
Virginem opprimere, comprimere, obruere
Offerre stuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indignè, Terent.
Inferre incestum puellæ
Exercere stupra, Asco.
Designare stuprum
Cogere fœminam indigne pati
Humiliare, in eadem significatione ponitur, Gen. 34. & Hier. 3.
Vi abducere filiam, Cic.
Rapere, arripere puellam, virginem
Virginem ludificari, pro decipere, vide to Deflour a Virgin.

To Ransome, or Redeem.

Redemptionibus & extortionibus ingentis pecuniæ captivos premere
Incendia indicta & direptionem suorum ab hoste redimere
Cogere ad flagrationis redemptionem
Redimere vitam, se, suaque
Ἐκλυτρόω
Pignora capere pro vita redimenda, rebus servandis.

To Read, or read over.

Legere, relegere
Ἀναγιγνώσκειν
Revolvere, Perlegere
Lectitare, recensere
Vellicatim legere, i. oscitanter;
Occupata mente circa plurima

To have Ready, or in readiness.

In manu habere
Ad manum habere
Προχείζειν
In promptu habere
In numerato habere
Et parato
Tanquam de Narthecio, proverb.

To make Ready.

Parare, Adparare
Aptare, Adaptare
Coaptare, Præparare
Κατασκευάζειν
Concinnare, Instruere.

Readily.

Factu proclive, Facile
Προχείρως, Promptum
Paratum, Extemporaneum
Expeditum, tam de rebus quàm personis dicitur
Præ manibus, ἐς χεῖρας
In promptu, In manu
Ad manum, Obviam
In procinctu, Passim obvium
Paratè, Præstò
Procliviter, Alacriter
Promptissimè.

A Raling tongue, vide ill tongue.

Without Reason.

Præter æquum & bonum
Violatis omnibus Gratiarum legibus
Excussis rationis frænis.

To Reason, vide to declare, to shew.

A Reason, vide Cause.

Reasonable, vide Likely, & supra, Lawful.

To Rebate in a reckoning vide Abate.

To Rebell.

Descire, Desciscere, ἀφίστασθαι
Deficere, Rebellare
Ab imperio deficere
Republica retrocedere
Colla jugo subtrahere
Rebellionem moliri, facere
Transfugere
Deficere ad Francos, ad Turcam
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes
Imperium detractare
Novis rebus studere
Insurgere in principem
Obsistere, vel resistere principi armis, Rebellare
Oppugnare regem capite & diademate. Armis se regi opponere.

A Rebell.

Debellator, Desertor
Rebellis, Defector
Oppugnator, Apostata
Refractarius, Perfuga
Transfuga

To make a Rebellion, vide Uproar.

A Rebuke.

Probrum, Opprobrium
Dedecus, Turpitudo
Improperium, Ignominia
Vituperium, Infamia, Nota
Crimen, Labes, Macula. Vide check, dishonestly.

To Rebuke, vide to blame and correct.

To Recite, vide rehearse.

Recreation, vide Comfort.

To Reckon, vide to recount, and to number.

To set on the Reckoning, or account

Referre in rationes
Ἀναφέρειν, Referre in acta
In rationem inducere
In rationarium adscribere
In rationem reducere
Inferre rationibus
Rationibus inferri vetabat, apud Suetonium
Ratiocinario pretium mandare
In volumen, in calendarium referre, ἀναγράφειν

To Recompence, or requite to render like for like, to be even with.

Sarcire, Resarcire
Pensare, Repensare
Restituere, Refundere
Remetiri mensura eadam
Τὸν ἴσον μετρεῖν.
Reddere, Reponere
Compensare, Retribuere
Redimere, pro compensare ponitur
Referre gratiam, in malam partem, apud Cic. & Salust.
Rependere vices, apud Budæum
Eodem propinare poculo
Parem referre gratiam
Hostire & rehostire
Ex eodem cogere ut quis bibat poculo
Par pari respondere, Ter.
Paria facere, rependere

Mala

Malo nodo malum quærere cuneum
Æquum dare
Vicissim reponere, ἀνταπολαμβάνειν
Par pari referre, reddere
Ἴσον ἴσῳ ἀποδιδόναι
Grates persolvere dignas, & præmia reddere debita
Bene apud memores veteris stat gratia facti
Reddere gratiam, vicem meritis
Honorem officii referre
Ut, Titulum meritis reddere
Recipere talionem, ἀνταποδοῦναι
Eodem bibere poculo
Simile habent labra lactucas
Qualis vervex, talis ossa
Par suis meritis ferre præmium
Ferre præmia digna.

To Recompense, or requite, to make amends, or to save harmless.

Pensare damnum, ἀνταποδοῦναι
Damnum refundere
Dissolvere & compensare damna
Ad assem impendium reddere
In solidum impensam restituere
Damnum sarcire, ἀναλαμβάνειν
Rependere jacturam
Præmia digna ferre
Damnum præstare, Cic.
Et præstare simplex
Sanare vulnus injuriæ
Damnum reddere, Gen. 31.
Incommodum resarcire
Incommodis mederi, levare
Culpam alicujus rei damno luculento luere
Capere pretium ingens laborum
Lacunam explere, prov.
Indemnem aliquem præstare
Detrimentum concinnare, Cæs.
Culpam ipsam redimere
Sarcire quicquid damni à culpa venerit, Cic.

A Recompense.

Remuneratio, Compensatio
Retaliatio, Talio, ἀμοιβὴ

To Reconcile, to become friends again.

Reconciliare
Ex inimicitiis in gratiam reducere, revenire
In gratiam redire
Offensi numinis placare iram. Superos puro precum libamine placare. Vide to pacifie, to make peace.

To Recover health, vide to wax strong.

To Recreate the weary spirits, to Refresh the mind.

Laxare, relaxare animum
Exhilarare
Revocare animos, mœstumque timorem mittere
Abducere animum parumper à molestiis
Relaxare se ab occupatione, animum curis, molestiis
Senectutem levare rebus ludicris, temperata voluptate
Animum remittere, levare molestia, à curis
Curis levare, Se reficere
Recreare, Refocillare
Alterna requie, animum renovare
Avocamento, ludicro animum levare
Post graves rerum urbicarum curas facetiis, ludicris, animum oblectare
Levare pectus ludicris, salibus, opus manuum vario sermone
Cum amiculis suavibus se recreare
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salibus, lepidisque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare
Ab opere, ab editis voluminibus aliquid sumere laxamenti
Publicis muneribus perfunctus, potest quis seriari ludicris, Vide to make glad.

Recreation, vide Comfort.

To Recule, to give place, to go back.

Cedere, εἴκειν
Retrocedere, Locum dare
Concedere alicui, Terent.
Rus habitatum abii, vobis concedens
Sedere, χάζεσθαι
Populi tumultuantis cedendum est furori
Abire, Assurgere
Decedere cum dativo, procedere apud Cic. χωρεῖν
Cessum ire, ἀναχάζειν, apud Just. & legis consultos, Vide to go back.

Red, blood red.

Rubens, rufus, ruber
Rubellus, rubicundus
Μιλτωδης, Sangineus
Coccineus, Phœniceus
Roseus, Coccinus, Fulvus
Luteus, Purpureus, Hyacinthinus
Rutilus, fire red.
Puniceus, dark red.
Xerampelinus, medius inter coccineum & muriceum
Spadicius, spadicus, castaneus
Sandaricinus, sandacinus
Burrhus, a, um, Ferugineus, nigrioris rubedinis color.

Red colour, Chalk, Synople, Vermilion.

Rubrica, μίλτος Minium
Synopis, cujus epitheton verum rubra est, μιμλτωδης
Μίλτος σινωπική, minium apud Diascoridem est, ut interpretatur Plinius, vel lingua nostra vulgari Synople, rubrica synopica, apud Vitruvium, & Strabonem
Lemnia terra, cui caprinus sanguis miscetur
Cinnabar vel Cinnabaris κιναβάρεως, sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant.

To Redeem, to Deliver.

Liberare, reducere
Solvere captivitatem
A maligni & immundi spiritus infestatione asserere
Recipere ab hoste.

A Reed, a Cane.

Arundo, Calamus
Canna, Donax, Νάρξ
Cicuta, Metaph.

A Reel.

Girgillus, Rhombus
Ῥόμβος

To Refrain, to hold in, to Repress or stay, to keep back or in.

Reprimere se, Cohibere
Coercere animum sibi temperare
Malæ mentis impetum inhibere, aut infringere
Premere, reprimere
Comprimere, Arcere
Arctare, Coarctare
Contrahere vela, Prov.
Angustare, frænare
Compescere, Constringere
Revocare frœno
Se frenare, ἀναχαιτίζειν
Retrænare licentiam alicujus, to stop.
Imperare liberis, eos arctè habere to keep under.
Imponere injicere frænum
Arcere à pestilenti contubernio to keep from ill company.
Lenibus frenis moderari
Linguam continere, coercere, frænare, refrænare, to keep his tongue.

To refresh, to recreate.

Recreare, reficere
Refovere, refocillare
Refrigerare, Confirmare
Relevare, restaurare
Reficire, vivificare, vide to comfort and make glad.

To Refresh with new Souldiers

Subjicere integros vulneratis, defessisque, Submittere
Subministrare integros fauciis ac defatigatis, equites recentioribus viribus
Recentes atque integri defessis succedere dicuntur, Cæs.

Refreshing, vide Resting.

A Refuge, a freedom or liberty, a place to fly to for succour, a sanctuary.

Asylum, Refugium, Ara
Arx pro tutissimo ac validissimo præsidio, Perfugium
Cic. Hoc perfugium ita sanctum est omnibus, ut inde abripi neminem fas sit, Confugium
Receptus portus, apud Cic.
Anchora, ἄγκυρα
Sacra anchora, proverb pro extremo refugio, subsidio
Hern ionis vice, loco Asyli instar aræ
Confugere: conferre se in præsidium, loco commodo recipere, to take the freedom or liberty.

To Refuse, to Repulse, to Deny.

Recusare, Repellere, Rejicere
Repudiare, Renunciare
Renuere, Abnuere
Repugnare, Denegare
Refutare, Respuere, vide to deny.

To Register, vide to describe.

To Rehearse, to recite.

Narrare, ἀφηγεῖσθαι
Enarrare, Denarrare
Ferre, εἰπεῖν, Prosequi
Referre, Deferre, Adferre
Præferre, Recitare, Nunciare
Dicere, Declarare
Memorare, Commemorare
Recensere, ἀπαριθμεῖσθαι
Singula ordine repetere
Ab initio ut res est gesta enodare
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire
Retexere aliorum opiniones
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi
Διεξιέναι τῷ λόγῳ.

To Regard, vide to have a care.

A Region, vide Province.

To Reject, vide to Despise.

To Rejoyce together

Congaudere, συνχαίρειν
Simul gaudere
Congratulari, Conjubilare
Conlatari, seu Collatari
Συνήδεσθαι

To Rejoyce.

Reficere, conspergere hilaritate
Lætitiam afferre, facere
Delectare, Oblectare, Voluptatem alicui dare
Hilarare, afficere lætitia
Gaudium alicui tradere, Exporrigere frontem
Hilarem facere, lætari, lætificari
Pergaudere, Exhilarare.

A Rejoyring of mind, vide gladness.

To remain, to be, or tarry behind.

Manere, Supereſſe
Restare, Relinqui
Residuum vel reliquum esse

A Remedy for sickness, vide Physick, and good for pain.

To Remember, to keep in mind, to call to mind.

Tenere memoria, Meminisse
In memoria habere
Memoriæ commendare
Nondum meminisse
Complecti memoria
Παρεκτείνειν τὴν μνήμην
Reducas tibi in memoriam
Fac te ipsum memorem
Ἀνάμνησον σεαυτὸν, remember your self well.
Mente reponere
Meminisse, ὑπομνήσειν
Recordari, Recolere
Nulla dies unquam memori vos eximet ævo
Reminisci, Venire in mentem
Ad mentem, ad memoriam revocare, à Qu. dicitur Memoriam accipere, Cic.
De quibus memoriam accepimus, id est, recordamur
Tenere vivam alicujus rei memoriam
Quæ in viva etiamum multorum hominum adhuc memoria residere dignoscimus impugnare velle, extremæ dementiæ est
In oculis esse, observari oculis
In memoria cogitatione q; esse, to be in mind.
Cogitationum fluxus & refluxus, suspitionem vultus sustinere

I remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio
Subit animum cogitatus, vel cogitatio menti illabitur
In mentem venit, εἰς τὸν ἔνδον
Memini, Recolo, Sum memor
Reminiscor, Recordor
Recogito, Occurrit
Redit in memoriam.

To keep deep in remembrance.

Custodire memoria, Cic.
Figere animo aliquid, Virg. Si mihi non animo fixum immotumque, sederet
Imis pectoribus commendare
Imis animis committere
Memori servare pectore dicta
Dimittere in pectus
Παραστήσασθαι τῇ μνήμῃ
Dare memoriæ
Notare mente dicta
Sinu memoriæ recondere

Alcidi

Altiùs, altissimè in animum dimittere
A tâ mente recondere
Figere dicta animo
Memoriæ affigere, commendare
Recondere animo, Sedere
Imprimere animo, cordibus altius
Inferere animo vel insculpere
Ingerere animo, memoriæ, Quint.
Optima quæq; in memoriæ thesaurum deponere, memori insculpere animo
Reponere, in animo, in mente
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta, Virg.
Reponere in calatho memoriæ
Custodire memoria, Cic.
Animum intendere
Inscribere animo
Scribere in animo
Animadvertere
Imis sensibus condere, repe dere
Insidere in animis
Tenere pectore, mente
Hærere medullis
Inhærere pectoribus
Pectoribus semper hæc resid re tuis
Tenacius audita reservare, Vide to keep and put in remembrance.

Out of my Remembrance vide forgotten.

To fall or come in Remembrance.

In mentem venire
Occurrere
Illabi animo, memoriæ
Subire animum & animo dicitur: modò cũ dativo modò cũ accusativo construitur, apud authores
Incidere menti, εἰς τὴν ψυχὴν
In memoriam venire, ἀναμιμνήσκειν
succurrere, apud Ovid. & Virg.
Quæ legenti sponte succurrunt, Plin.
Recursare animo
Redire in memoriam
Redire animo, pro meminisse
Subit in mentem dum hæc recolo
Profunda subit animum cogitatio
Et apud Plaut. Versabatur mihi in labiis primoribus, i. ad plenum non succurrebat
Natare in saliva. to have it in the mouth or at the tongues end.

To put in Remembrance, vide put in, &c. and to warn.

Remissely, vide Lightly.

To Remove, to put or send away.

Movere ordine, Repudiare
Abdicare generum, Tac.
Submovere, Reprobare
Ungue, creta, carbone notare
Damnare, Condemnare
Rejicere, Expungere
De medio tollere, Abjicere
Repellere, deturbare
Παραβαίνειν cum accusativo
Fidem testis infirmare apud judicem, Cic. pro infirmum reddere. & offendere testem esse perjurum. Vide to deprive one of his authority.

To render up, v. to Yield.

To Renew, to make new again, to Repair.

In integrum restituere
Sarcire ædes, Resarcire
In pristinum statum collocare
Καθιστάναι
Reficere muros, ædes
Incredibili & indefatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum est, nocte per milites & cives duplo remunire
Renovare
Restituere, Instaurare
Restaurare, Redintegrare
Innovare, Restituere, laxare
Reformare collapsa
Ædificium reconcinnare, pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare vestem, apud Plaut.
Recreare civitatem, pro instaurare, Cic.
Interpolare, rebus vetustis novitatem dare
Veteres ruinas instaurare
Antiquare pro ad statum pristinum revocare, apud Liv.
Restituere pristino decori
Labantem pene collapsamque domum reparare, erigere
Domum sartam tectamque servare. to keep in reparations.
Reparare, Instaurare mœnia
Muros ab omni parte ruinosos dempto instaurare, readificare, recingere, ἀναλαμβάνειν
Ex imis fundamentis instaurare.

To renew sorrow or grief.

Libere tangere omnium Hulcera
Refricare cicatricem, vulnus
Refricare, movere dolorem, memoriam facti
Movere seu tangere hulcus
Κινεῖν ἢ διγεῖν τὸ ἕλκος
Strumam alicujus dedolare libere
Rei quæ nos maximè urat, mentionem facere, Parere dolorem
Narrando dolorem scindere
Unguis in hulcere, apud Cic. Quæ enim dolent, ea molestum est contingere
Afferre manus vulneribus Cic.
Malorum memoriam refricare
Renovare dolore animi vulnus cui jam cicatrix obduci cœpit
Anagyrin commovere
Camarinam movere
Κινεῖν ἀναγυρεῖν τὴν Καμαρίναν
Vulnera cruda retractare; Ovid.
Sopitos suscitare ignes
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere
Malum bene conditum movere, sopitum renovare, suscitare
Cic. Hoc tam gravi vulnere, etiam quæ consenuisse videbantur, recrudescunt.

Renown, vide Honour, and Famous.

Renowned, of great Renown, or Estimation

Clara opinione & æstimatione censeri, Præditum esse, Æstimatum esse, νομίζεσθαι
Magni haberi, æstimari
In honore est
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi
In pretio haberi
Magna authoritate pollere apud omnes
Inter homines cœleste quoddam numen agere, vide Famous and Esteemed.

To Rend or tear in pieces.

Lacerare, Dilacerare
Convellere, Discerpere
Vellicare, Concidere
Divellere, Conscindere
Rumpere, Perrumpere
Dirumpere, Perfringere
Dilaniare, διασπᾶν
Scindere, Lancinare
Λακίζειν διασπᾶν Vide to pluck in sunder.

Rents or Revenues.

Reditus, Proventus
Emolumentum, Vectigal.

To Repeal, vide to abolish

To Repeat, to double words.

Repetere verba, Reddere nomen
Reportare, remittere, iterare
Voces, sonos, dicta ducere
Replicare, cantare aliquid alicui.

To Repent, to be sorry for a thing done or spoken.

Dolere, Ingemiscere
Dolere factum & facto
Facti pœnitere, Resipiscere
Μεταμελεῖσθαι, μετανοεῖν
Pœnitudine duci
Lugere, in luctu esse
Pœnitentiam agere
Ad cor, ad mentem redire
Vitæ transactæ seu veteris pœnitere
Admissa lugubriter deflere
Ad pœnitentiam moveri amaris peccatorum commemorationibus
In amaritudine animæ recogitare annos, ut est apud prophetam
Plangere errorem
Per pœnitentiam excoquere scoriam peccatorum
Lachrymis ex verâ cordis contritione fluentibus restinguere æterni ignis in endia
Lachrimis ubertim fluentibus noxam diluere
Noxam justa tegere pœnâ
Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachrymarum fonte
Pœnitentia torqueri
Luctu sordidari
Diluere crimina fletu
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrimis
Gravia celare, lachrymis obliterare, delere
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offusos lucis radiis admovere
Tacita sudare præcordia culpa dicuntur a Propert.
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me

Repla-

Replenished, vide Full.

To Report ill, vide to slander.

As it is Reported, vide as men say.

Your talk was Reported, unto me.

Tuus ad me sermo per honestissimos perlatus est; tuum ad me sermonem retulerunt homines honestissimi, mihi significarunt, aperuerunt, narrarunt, ipsa mihi verba tua exposuerunt

Delatus, allatus est ad me tuus de me sermo.

Report, vide Fame.

To Repose, vide to sleep.

To Reprehend, vide to correct.

To Represent, vide to shew.

To Repress his lust, to mortifie his mind, to subdue tame, or keep down his carnal desires, and fleshly affections.

Cupiditates, libidines frangere

Cupiditates ex animo revellere

Corporis curam negligere

Abdicare humanas cupiditates

Affectibus aliquid adimere

Temperare affectibus

Suarum solvere nexus cupiditatum, Ambros.

Animo flagranti moderari

Domare, domitare, extinguere, sepelire malos corporis affectus

Imperare cupiditatibus

Affectus effrænatos moderationis franis coërcere, Bud.

Ratione rectrice affectibus moderari

Appetitum frangere

Voluptatibus carnis reluctari, Gregor.

Mentem à terrenis avocare & ad cœlestia sublevare

Fallas mundi voluptates amore Christi respuere

Animas ad patriam cœlestem anhelare

Animum corpori præficere

Cupere dissolvi, ut est apud Paulum

Domicilio terreni corporis gravari

Ingemiscere quòd distrahatur à consortio cœlesti.

Omni studio ad cœlitum vitam suspirare

Cupere supremum vitæ exitum absolvere

Neglectis temporalibus, ad æterna, invisibilia, ad spiritualia rapi

A terrenorum desideriis cor restringere, Greg.

Magis videri inter cœlites quàm homines morari

Ad cœlestium bonorum gustum fruitionemque eniti. Animi motum, cupiditatem accensam, appetentiam refrænare, restringere, comprimere, reprimere

Frænare, & refrænare voluptatem

Inhibere, cohibere impetum affectuum; nam impetus omnino male administrat, ut ait sapiens, vid. plura, to repress.

A Reproach, vide Check and Rebuke.

To Repulse the enemy, vide Assault and Overcome.

To Require, vide to desire.

To Request, vide supplication.

I shall never requite your deserts.

Nullam unquam tuorum meritorum partem assequar

Nunquam ne minima quidem ex parte in me meritis satisfaciam

Nunquam omnino tibi solvam quantum debeo, ac ne ulla quidem ex parte

Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remetiris officiis paribus aquabo

To Resemble, vide to be like.

To Resign or give over his office.

Resignare officium, magistratum, consulatum, provinciam

Transcribere, cum primis elegans pro transferre, κατ' ἐξοχὴν, Virg. in 7.

Et tu Dardaniis transcribes sceptra colonis

Cedere provinciam alteri

Amico provinciam tradere

Alii facem tradere
Curſu lampada tradere, proverbio, id eſt, partes ſuas quaſi ſucceſſione in alterum transferre.

A Reſting, a Refreſhing, Recreation, or Repoſing.

Reſpiratio, Reſpiramen
Refocillatio, Interpolatio

Reſt, eaſe, or peace.

Otium, Otiatio, Quies
Requies, Quietudo, Tranquillitas
Pacatio, Pax, Portus.

To Retire, vide to go back, to return, to come again.

Redire, Recurrere
Ἐπανέρχεσθαι, Revenire
Remigrare, Repedare
Recurſare, Remeare
Reverti deponentaliter, & apud Cic. Revertere
Regredi, ἀφικνεῖσθαι.

Revealed, vide Open.

To Revenge, or to take Revengement, to requite like for like, to be even with him.

Illatam injuriam ulciſci
Διαδικεῖν, ἐκδικεῖν
Vindicare, Vindictam reddere, facere, ſumere, capere
Retribuere, Compenſare
Retaliare injuriam, vel propulſare
Ultionem facere, Talionem reddere
Τὰ ἴσα μετρεῖν Agere cum aliquo mala compenſatione
Genuinum talionis alicui infigere
Malum malo reddere
Fallacia fallaciam trudere
Amentatas haſtas ab aliquo accipere, & eas oratoriis lacertis viribuſque extorquere, Cic.
Impudens alicujus os retundere, graviſſimis modis premere
Talionem reponere dignã
Impudentiſſimum, ferreum alterius os gravi reverberare convitio
Talionis jure utì
Retaliare convitium
Convitia convitiis retundere
Cædere, inque vicem præbere crura ſagittis, apud Perſium, id eſt, viciſſim carpere & carpi, mordere & morderi
Recriminando objicere
Seſe viciſſim dicteriis inceſſere
Speram inter ſe reddere
Retorquere contumeliam
Retorquere, in os regerere
Hinc proverbia: Neoptolemi vindicta
Νεοπτολέμειος τίνος
Et canis vindictam, ſubaudiendum paſſus eſt, quando præter expectationem pœnas dat iis, quos aliquando læſit
Ultio, videlicet malefacti.

To Reverence, vide to Honour.

To Revoke his fault, vide to call back.

Reward, hire, or wages.

Merces μισθὸς
Præmium, Salarium
Auctoramentum
Bravium, vel Brabion, βραβεῖον
Stipendium, μισθοφορὰ
Didactrum, διδακτρον
Didaſcalium, Latinè Minervale docendi præmium, i.e. præmium quod præceptori datur
Munus Minervale.

Honour, the Reward of Virtue.

Si ut inſtituiſti pergis, ſi curſum inſtitutum tenebis, ſi tuam conſuetudinem ſervabis, omnia quæ ſunt in republica amplisſima conſequêris, præmium feres tuæ virtutis eximios honores
Ad ſummos honores, ad ea, quæ ſumma ſunt in Republica, tua te virtus extollet
Merces meritorum tuorum erit ampliſſima dignitas
Aditum tibi ad maximos honores aperies patefacies, viam ſtrues, invenies
Honorem in republica nullum fruſtra petes multi etiam non petenti ultrò deferuntur

To Reward, to give wages

Præmiis afficere, Pretio inductus
Præmium dare, tribuere; Amplis vel maximis præmiis afficere
Invitat pretiis alios, & præmia ponit
Pretio redimere

A Rheum, a Catarrhe.

Catharrus, Latine diſtillatio
Pituita, Rheuma
Epiphora, lachryma Latine

Rhes

Riches or wealth, the goods of this world.

Opes, Copiæ, Bona
Opulentia, μεγαλότης
Divitiæ, Amplæ fortunæ, Census
Facultates, Res, Substantia
Pelopis talenta, Attalicæ gazæ
Ciny æ, Pactoli opes
Aurei montes, Midæ divitiæ
Mammona, μαμωνᾶς Græcis
Gaza vox Persica, qua tamen Cicero usus est Officiorum 2.
Rerum affluentia
Et proverb. Bonorum acervus
Ἀγαθῶν σωρὸς
Opes ingentes, copiosæ, cumulatæ, immensæ, omnigenæ, Attalicæ, regales, superbæ, Crœsi.
Famosæ divitiæ, great riches; cujus contrarium, modicæ facultates
Thassus, Dathus, Gargara, Myromecia, Glomi bonorum
Bona terræ, in sacris frequens.

Rich, Wealthy.

Locuples, Dives
Pecuniosus, Pecuniosus
Opulens, apud Ambros.
Divitiis abundans, præpotens, auctus
Abundans rerum, Dis ditis
Crœsum divitiis vincens
Opibus affluens, πλουτῶν
Potens, superbus
Nummosus, & apud Plaut. pro eodem nummatus
Rich in money.
Pollutus, cui abunde suppetunt facultates, apud Plaut.
Fortunam habens amplam & splendidam
Rerum copia divitiisque affluens, circumfluens, Fœlix
Nummis affluens, Opimus
Dives opum variarum, Vir.
Rem familiarem valde lautam & splendidam habens
Omni copiarum genere abundans
Copiosus apud Cic. in Ver.
Beatus apud Juven. vetulæ vesicæ beatæ
Divitiarum rerumque potens
Condere horreis quicquid de Lybiis verritur areis
Dat sensus honores & amicitias
Crœsus, Crassus
Midas, Lucullus
Crœso beatior
Crœso, Crassoque ditior

To wax or become Rich.

Ditari, πλουτίζειν
Ditescere, Locupletari
Procedere ad opes, Plin.
Divitias accumulare
Rem, opes augere. Dives fieri
Reditus augere paternos
Negotiatione rem auctiorem uberioremque reddere
Majores suos opibus vincere
Rem familiarem, patrimonium amplificare
Eximio lucro rem fortunasque augere
Rem, divitias parare, quærere
Pennas nido majores extendere
Rem facere, to profit.
Vivere Crœsum
Patrimonium non iniquum sibi parare
Pervenire paucis annis ad pecunias maximas.

To gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes, divitias, thesauros magnos
Æs congregare
Cogere talenta, Cic. innumerabiles pecunias
Pecuniam corradere, recondere, cumulare, reponere
Congerere opes, vim maximam auri, argenti
Opes per scelus augere, rapere, eripere, diripere, adimere, detrahere, carpere, auferre
Rem domesticam augere
Inhiare, studere opibus congerendis
Loculos farcire
Immensas pecunias aggerare
Thesaurizare
Θησαυρίζειν
Intendere animum cumulandis divitiis, nummis corradendis
Consulere opibus
Corrogare nummos
Peculium conficere grande, Plaut.
Colligare, coacervare pecuniam
Dare se facultatibus
Conficere, conflare pecuniam usura, vel tributo, Cic.
Patrimonia quantumvis ampla architectari, apud Bud.
Pecuniam facere, apud Cic.
Conficere nummos, Ter. pro parare
Bonis parandis, accumulandis, objicere pectus variis mali
Rem facere, apud Ter. & Horat.

Rem ſtruere, apud Perſi.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic.

Riches much ſet by, or made of.

His temporibus magni faciendæ, pendendæ, æſtimandæ divitiæ ſunt
Commendat nobis rem familiarem temporum ratio
Ea ratio temporum eſt, ut plurimum divitiis tribuendum videatur, ut divitias non in poſtremis habere debeamus, non ultimo loco ponere, non in minimis ducere, conſtituere, locare.

To Rid, releaſe, or deliver out of from.

Liberare, Solvere
Eripere, Eruere
Diſſolvere, Exſolvere
Extrahere, Eximere
Expedire, Educere
Abſolvere, redimere, vide to cut off.

You have Rid me from all fear, vide put me out of fear.

Righteous, vide Juſt.

Rigorous, vide cruel and rough.

To Riſe from death to life.

To Revive or be alive again.

Reviviſcere mundi ſupremo tempore
Corpus reſumere
In vitam redire
Vitam rurſus induere
Revivere, Reſurgere
Emergere tumulo
Ultima etenim dies reducet nos omnes vitæ compotes, & mortui reſurgent, animæque in corporis ſui regredientur domicilium
A nigro remeare Orco.

It Riſeth from thence, vide it cometh, &c.

A River, Rivage or bank of the Sea or River.

Alveus, Ripa, ὄχθη
Crepido, media producta frequens in ſacris
Aſta, Ægialus
Littus, maris propriè, tametſi pro ripa ſubinde ponatur
Ora maritima, Græcis ἀκτὴ dicitur, qua dictione Latini quoque uſi ſunt.

Rivers, Conduits.

Rivi, amnes
Amnis in mare prorupit
Flumen medio caput extulit alveo
Fluvii, Flumina
Fluenta, Fontes
Torrentes, Stagna
Lacus, Scatebræ
Scaturigines, Alvei
Aquæductus, Putei
Ortus & venæ aquarum
Aquæ ſtagnantes
Fontaneæ ſcaturigines, & Fontanea de fluviis, Solin.

To Rob, to Spoil.

Prædari
Prædam facere
Peculatum facere
Rapere
Facere ruinas, apud Cæſ.
Spoliare, Deprædare, & Deprædari
Latrocinari
In alicujus bona venire
Prædam agere, facere, carpere, ferre
Bonis ſpoliare vel deſtituere
Exuere, apud hiſtoriographos
Spolia detrahere, Expoliare
Facere manubias, Cic.
Deſpoliare, Privare
Nudare, Denudare
Piraticam facere, exercere
Mare infeſtare, to Rove on the Sea.

A Robber, or a Rover.

Prædo, Prædator, Raptor
Rapinator, Auri argentique raponer, apud Pomp.
Avidæ inſtructus rapinæ
Deprædator, Spoliator
Pirata, proprie a Sea-rover.
Archipirata, princeps piratarum, vide Murtherer.

A Robbing, or Robbery

Graſſatio, Graſſatura
Rapina, Latrocinario
Latrocinium, Prædatio
Deprædatio
Spolia, Manubiæ
Præda, λάφυρον, the booties or prizes that are Robbed or taken away

A Robbing place.

Latronum receptacula labrae
Raptorum, Latronum asylum infamiæ, latibula, Accessiariorum
Spoliarium

Rock in the Sea, vide Dangers.

to take Root

Radicare, Radificare
Radices agere, ponere, perducere.
Ῥιζοβολεῖν
Figere, capere radicem
Coalescere, Latè germinare
Crescere, Subire dicuntur herbæ
Provenire largiùs justo

to grow Rankly. vide to Burgen.

an arch Rook, vide Vault

a Rope, Cord, or Halter.

Restis χοινὶς χάλιτος
Funis Funiculus, Resticula
Chorda per aspirationem, cujus frequens mentio in Psalmorum libro, Græca dictio est, Fidem significans χορδὴ hinc ψάλλειν. et δικαχόρδων
Psalterium decem chordarum, decem fidium
Fidulæ, plurali Nac'coras
Fidis, a string of an Instrument.

a Roper, or a Rope-maker.

Restio, & restiarius
Funarius

Schœnoplocos, σχοινοπλόκος

to Rost, to Fry.

Assare, ἑψεῖν, Torrere
Frigere seu frixere, tertiæ conjugationis, φρύγειν

Rotten, vide Weak.

to be Rotten, Worm-eaten.

Trahere cariem, Cariem inducere
In cariem transire, verti
Pati carjem, apud Aus.
Caric corrumpi, vitiari, infestari
Sentire cariem

Rough, Rigorous, Grim or Austere.

Austerus, Rigidus
Severus, Asper
Sævus, intolerabilis, Acerbus
Morosus, Iracundus

Rough, or Rugged with hairs.

Hirtus, Hirsutus
Pilosus, Sentus
Hispidus, Villosus
Osseratus, Setosus
Hirto, aspero corpore
Prolixam barbam vel multam sylvam gestans, habens; densa pilorum obsitus sylva, i. prolixa, prælonga barba, longa, dependente
Multibarbus, apud Apul.
Spinis obsitus & pilis to have a great long beard
Et pilare, pilos emittere

Tunc primum pilabant genæ

Round

Rotundum, Sphæricum
Orbiculare, Circulare.
Cyclicum, Teres, round in length
Hastam dic teretem, pomum dic esse rotundum
Orbitum apud Var.
Canda in vertiginem torta, tortuosa, sinuosa
Multiplici flexu in se recurrens, Solinus

Round about.

Circumcirca, undique
In circuitu, ἐν κύκλῳ
In universum.

to stand Round about.

Circumstare, Circumsistere
Cingere corona

to turn Round.

In orbem torquere
Vertere, ἑλίττειν, torquere
Volvere, circumvolvere
Circumagitare, Rotare celeri gyro
Circumrotare, Rotare
In gyrum ducere, Circumflectere
Motum agere in ambitum
Celeri vertigine rapi

to row, vide to snort

to Row, vide Live

to Row with Oars

Remigare, promulcare
Findere aquas, Scindere undas remigio
Remo propellere cymbam
Remos

Remos ducere, agere
Impellere, movere
Remis sollicitare, currere, ire, uti, torquere, incumbere
Dare aliquot ad remos
Consistunt transtris intentaque brachia remis
Totum dehiscit remi convulsum stridentibus æquor
Intendere brachia remis
Certatim ferire mare
Huic opus est remo, remige carpit iter
Verrere, Pulsare, Carpere, Dividere
Eruere, Pellere, Propellere freta remis
Æquora remo spumescunt, caneseunt
Agmine remorum, prora petit maria, & pelago decurrit aperto.

Rubbish of old houses, sheards of stones.

Rudera, cujus singulare ruder, aut, ut vult Despaut. rudus
Σκύβαλα
Segmina & fragmina lapidum
Testulæ, Testæ
Κλάσματα φιάλης λίθου
Farrago, frusta testularum
Χύτρια, Laterculi
Fragmenta testacea
Tessellæ lapideæ, testæ confractæ
Congeries ruderum, fragminum
Lapidum, Materies ruinarum
Fragmenta vetustatorum saxorum
Putria saxa, Rubbish.

A Rock, a Heap.

Congeries, Cumulus
Acervus, Agger
Moles, Globus
Strues, Stirages.

Rude, Ignorant, Rustical, Clownish.

Agrestis, Rudis
Petro, Crasso sub aëre natus
Incultus, Inurbanus
Hebes, ivis
Obtusus, Stupidus
Bliteus, Grossus
Barbarus, Scythicus
Ἀκυλίς, Bœoticus
Inexercitus, Inexercitatus
Insciti, Ineptus
Crassus, Rudis ad dicendum
Rusticus, Rusticanus
Immoratus, Iners
Indoctus, vide a dull-head.

Ruine, vide Destruction.

To Rule, to Command, vide to be Lord and to govern.

To bear Rule.

Cum imperio esse, maxima imperia gerere, sustinere, administrare, summis rebus præesse
Summa mihi commissa sunt imperia, credita, mandata, tradita
Curam gessi rerum maximarum
Amplissimo imperio non semel sum usus, magno sæpe cum imperio fui, vide Office.

Rulers of the Commonwealth, vi. Magistrate.

A Rule, vide a Line.

Rumour, vide Fame.

To spread Rumours abroad.

Rumores in vulgus disseminare
Sermones serere, Διαφέρειν λόγους
Famam seminare, disseminare
Spargere, differre, rumpere famam
Dissipare apud Cic. pro dispergere, diffundere rumorem, vel famam, Διαπνίζειν
Famam ferre, pro spargere Plaut.
Famigerare, to publish abroad.
Dictitare frequenti & crebro sermone dissipare, & divulgare
Et disseminari, dissipare, latius dispergi, emanare serpere, percrebescere
Famam subire
Famam vel honorem depeculari, honore privare, to take away ones honesty.
Famam atterere, to hurt.

It is a common Rumour or talk, it is commonly said, it is a common proverb, or a common saying, it is in every mans mouth.

Rumore percrebuit, sparsum est, vulgatum est
Fama increbuit, divulgata est, nata est, emanavit, percrebuit
Ad nos delatum est
Fama est, λέγεται, Fabula vulgi est, serpit hic rumor
Rumore disseminatur, spargitur

Fama perfertur, percrebescit
Ἡ φήμη διαφέρεται
In ore versatur omnibus
Hominum per ora adagium obambulat, Cic. non modo Romæ, sed apud exteras nationes omnium sermone pererebuit
Volitat, versatur in ore omnium & sermone
In ore vulgi versatur
In ore fere omnium est hominum
Tristissimus rumor huc allatus
Ext in fabulam, est tritum vulgi sermone proverbium
Abiit in Proverbium
Fama manavit, fluxerit, venit, pervenit, percrebuit, perlata est ad nos
Rumor vagatur ac fabula
Lippis ac tonsoribus notum.
Per ora volitat populo compluribus
Et terram rumor transilit & maria
In omnibus passim tonstrinis & pistrinis hodie celebratum
Vulgo dictitant, Jactatur
Dimanavit fama
Ἀπῆλθε λόγος, apud Mat.
Omnibus omni populo in ore est
Afferebantur rumores ad eum crebri, Cæsar.
Et, multiplex fama est, quod variè narratur, unde varii jactantur rumores.

To Run or passe away swiftly.

Currere, Curriculo ire
Gellius, Concitato cursu ferri, Rapi, Tolli
Rapido contendere cursu
Largos circumflectere cursus
Pedum cursu valere
Curtius conficere, Inire cursus.

To Run away, vide to fly away.

A bull-Rush.

Juncus, ὄξος κόπος
Scirpus, βίκλος
Mariscus, Cyperos

A Runagate, vide Vagabond.

To Rust, to wax Rusty

Rubiginē, ferruginem trahere, contrahere, ἰοῦσθαι
Æruginem contrahere
Situm ac rubiginem obducere
Squalere, Virg.
Rubigine inficio
Rubigo ferrum dicitur interficere, corripere, apud Solin. Aul. Gel.
Ferrum si non exerceas rubigo interficit.
Obduci situ pulvereo, apud Eras.

Rustical, vide Rude.

S.

A Satchel.

Mantica, Culeolus Sacciperium.

To Sacrifice, or to offer a Sacrifice.

Sacrificare, Immolare
Libare, Litare
Offerre, Piare
Mactare, & dicare hostiam
Sacra facere, peragere, parare, colere, celebrare, frequentare
Dare thura, Deos fumantibus aris placare
Cædere hostiam
Devovere aris, Dona imponere; vide Offer.

A Sacrifice, or thing to be Sacrificed.

Sacrificium, Immolatio
Libamen Liramen
Oblatio Holocaustum
Hostia, Victima
Piacula sacra, Res divina
Cultura divina
Cultus divinus
Honor divinus.

Sad or Sorrowful.

Mœrens, Dolens
Tristis, admodum tristis
Anxius, ἀθυμῶν
Dolorum abysso absorptus

To be Sad, or sorrowful.

Mœrere, cum diphthongo, æ
Ἀλγεῖν, Discruciari
Mœrore affici, ἐν λύπῃ εἶναι
Anxium esse, Tristari
Jacere in lachrymis
Luctus acerbitate frangi
Ἀνιᾶσθαι, Dolere
Indolere, ἀχθεσθαι
Ab animo ægrum esse
Vehementer, impatienter dolere
Suspirare, Angi
Dolere ex animo
Ringi animo, ἀθυμεῖν
Mœrore consumi, absumi, absorberi
Angi animo
Fluctuare, metaphoricè
Esse dolore, & esse in dolore

dolore utrumque, apud Cic.
Lugere, in luctu esse
In lamentis, mœrore, luctuque jacere
Petere suspirium altè
Suspiria ducere ab imo pectore Ovid.
Tangi animi dolore
Obstinatè lugere, Ovid.
Cruce aliqua premi, affligi
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabescere
Tegere, premere animi dolorem, Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare
Et Virgilius, premit altum corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici
Præ dolore pœne exanimari, ac deficere
Dolet animus, dolet cor, Plaut.
Ego illud scio quam doluerit cordi meo, Vide, to mourn

to make Sad, or Heavy.

Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, inferre, exulcerare, dare, incutere
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere
Ægritudo, mœror, molestia, dicuntur exedere animum
Ægritudo lacerat, exest animam planèque conficit

Sadness, Heavines, Pensivenes.

Mœror, Mœstitia
Ἀλγός, Dolor
Luctus, Tristitia
Afflicto, Lachrimæ
Mœstitudo, angustia
Tribulatio, Animi molestia
Crux, fluctus, & tempestas, Metaph.
Cruces, Aculeus
Pressura, Stimulus
Pœna, dolescentia
Dolor cordis, Ægritudo
Cura animum discrucians
Angor, anxietas
Et gladius pro suprema afflictione
Per enses atque ignes

in good Sadness, vide Earnest.

Safe or Sound.

Sospes, Incolumis, Sanus
Salvus, Integer, Tutus
Valens, Securus, vide out of danger

in Safety, vide out of danger.

as men say, as they say, or as it is reported as the common talk or report goeth.

Ut fertur, ut ferunt
Ut fama est, Ut dicitur
Ut perhibent, Ut aiunt
Ut antiquum ait dictum
Ut vulgo dici consuevit,
Ut vulgo dicitur
Ut rumor vulgo spargitur
Juxta vulgo tritum sermonem
Ut dici solet, ὡς λέγει
Ut veteri dicitur proverbio
Ut publicus, isque constans ferebatur rumor
Ut in est proverbio
Ut in vetere verbo est, apud Aulam an old saying
ὥσπερ ἡ παροιμία
λέγει ἐστὶ παλαιὸς, ut dicimus Prov.
ὡς λέγεται, ὥσπερ λέγουσιν
ὡς φησὶν ὁ λόγος.

He saith one thing, and thinketh another.

Aliud vultus præ se fert, aliud sentit; vultus simulatione sustinetur; aliud vultu significatur, aliud animo latet
Non congruit animus cum vultu
Animi sensum vultus occultat, celat, tegit,

to sail in a Ship or Boat

Navigare, ναυπλεῖν
Navigio sulcare æquora profunda
Vela ventis dare, Virg.
Levi pandere vela Noto, Claud.
Lustrare æquora
Currere æquora, salum
Committere se mari, aquis, pelago ratem dubiis flatibus
Credere se æquoris undis, Neptuno,
Solvere absolutè, & solvere oram
Quintilianus
Tentare remum in unda
Ducere in altum
Solicitare aquas remis, apud Claudianum
Incumbere pelago, ire ratibus,

Ve to

Verto, flatu per aquas
Sulcare fluctus, velificare
Committere se ventis, cœlo irato, pelago
Classem velis aprare
Facere velaturam, aut navicularia, Vecturis vivere, to live by Sayling.
Volare linteo, transvolitare nullo remige
Ferire mare, & æquora verrere
Cærula verrentes abiegnis æquora palmis
Velorum pandere alas
Liquidos Neptunare per undas
Ventosum proscindere æquor
Vada salsa circa decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum
Remige carpere aquas
Conscendere naves, & conscendere absolute, to take ship.
Plenis & intentis velis ferri, to Sail with a full Sail and wind.
Ferri adverso flumine, Virg.
Adverso amne, adversa aqua vehi, advehi, against the stream.
Vela dabant & spumas salis æque rudebant
Adnixi torquent spumas & cerula verrunt

to Sail prosperously with wind and weather.

Navigare prospera navigandi facultate
Discedere, Solvere, Proficisci, facere vela tempestate opportuna, idonea, apta, minimè adversa, secunda.

to take a Say, vide to Taste.

to Sail with wind and weather.

a common Saying, vide common rumour.

to make a Saint

Referre in numerum divorum
Divorum inferre albo
Apotheôsi donare
Ἀποθεοῦν
Canonizare
Divificare
Sanctorum catalogo adscribere
Inter divos referre
Superis annumerare
In beatorum numerum referre
Inscribere in catalogum Sanctorum
Reponere homines in martyres, morte deletos, inter divos, in deorum numero.
Syderibus, divisque adscribere, Cicero.
Homines jam morte deletos reponere in deos
Inter cœlicolas connumerare, Cic.
Tyrannoctonos, i.e. vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorum honores tribuuntur.

A Saint, or holy Man.

Divus, Sanctus, Divina stirps
Chara dei soboles, Satus sanguine Divûm

to put to port-sale.

Auctionem bonorum facere
Παρεῖναι πρᾶσιν
Auctionari
Auctioni inferre
Hasta subjicere, submittere
Sub hasta vendere
Λαμβάνειν πωλεῖν

To Salute, vide to Greet

A Sanctuary, vide Refuge.

Sand.

Arena, Saburra, Sabulum

Sand-blind, vide to see but a little.

To satisfie, vide to Fill, content, and pay.

Satan, vide Devil

Sauce for Meat.

Condimentum
Καρυκεία, ὀψαρύτιον
Conditura, καρύκευμα
Omphacion, Verbinec.
Jusculum, Jusculum
Jus nigrum, apud Cic.
Jus piperatum. Liquamen
Embamma, Intinctus
Garus, γάρος

Saucy, vide Wanton.

To Saucer, vide to smell.

An ill Savour, vide stink.

A Safe conduct, vide passport.

To

To Save my life, I lost my horse.

Amisso equo, quasi ut vitæ consulerem, ut ei adessem præsenti periculo, ut periculum vitarem minimè dubium, ad hostes equum misi, immisi, admisi, incitavi, laxatis habenis hostem versus impuli.

A Savlage, vide Pudding.

A Scab, or Scabbedness.

Scabies, Psora
Ψώρα, Serpigo
Asperitas, Scabredo
Scabritia, Scabrities
Impetigo, Lichen
Λειχὴν, Porrigo
Fœdatio cutis
Exulceratio pruriens
Mentagra, mentum occupans scabies
Herpeta
Sicca scabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis sacer creditur, wild-fire, solet faciem, & loca vicina occupare
Morphea ulcerosus.

A Scaffold, a Stage.

Theatrum
Spectaculum
Scena σκηνὴ
Amphitheatrum, & proscenium, seu orchestra, locus ante & circa theatrum, vel in medio theatro, ubi actores & histriones sua proferunt, ubi & Mimi, ac cæteri ludii varios ludos ac gesticulationes edere solent
Agere, recitare, edere fabulam, comœdiam
Διδάσκειν τ κωμῳδίαν
Edere spectacula, to play a play.
Δεικνύναι μίμους
Exhibere Eunuchum, Trinummum
Joculares ludos in scenis depromere
Ludo facere, Plaut. Vide stage-players.

Scantness, or Penury.

Penuria, Egestas
Inopia, Raritas
Caritas, Indigentia
Defectus, Carentia
Sterilitas.

To let a Scape, v. Fart.

Scarcity of victuals, vide Dearth.

To Scarifie, vide to Vor.

To Scatter, to cast abroad, or asunder.

Jactare, Diffundere
Dissicere, Spargere
Dissipare, διασκεδάζειν
Dispergere, Turbare
Disturbare, Differre
Diducere, Distrahere

A School, or a place of exercise and learning.

Schola, σχολὴ
Studium triviale
Studium privatum
Σχολεῖον
Ludus literarius, scholasticus
Palladius ludus
Diatriba
Παιδευτήριον
Et metaphoricè hujusmodi schola vocatur, phrontisterium
Φροντιστήριον, Pistcinum, Curarum ergastulum
Carnificina minis verberibúsque horrisona
Vide de similibus plura in dictione, University.

To put forth to School, vide, to learn without book.

A Schoolmaster.

Præceptor, Institutor puerorum
Παιδοτρίβης, Literator
Magister, Ludimagister
Rudis pueritiæ formator, doctus, integer
Didascalus
Ludimagister literatii
Institutor, Præceptor literarius
Orbilius plagosus, nodoso verbere torvus, a hard Master
Hypodidascalus, subdoctor, an under-schoolmaster, or Usher.
Trivialis magister, à triviis
Indoctus magister
Grammatista, vel stes literator, a Grammarian School-master, a three halfpenny teacher, a smatterer in Grammar.
Diobolares habens auditores
Magistellus
Magisterculus, quæ postrema in indoctos ironicè torqueri possunt
Pædotriba
Pædotribes, παιδοτρίβης

The chief School-master, the principal head of a Colledge.

Gym-

Gymnasiarches seu Gymnasiarcha
Gymnastica dignitate præfulgens
Moderator cœtus scholastici, gymnasii, ludi
Archididascalus
Ἀρχιδιδάσκαλος
Præfectus ordinis scholastici, quem σχολάρχην vulgus nominat, vel Scholarcham
Præfecturam agens gymnasticam
Moderator Academiæ, the Chancellor of the University, or in his absence the Vicechancellor.
Rector Academiæ, quem clavarii (quos vulgus Bedellios vocat) præcedunt cum clavis argenteis.

To go to School.

Frequentare, visitare ludum literarium
Ἀναχωρεῖν εἰς τὸ σχολεῖον
Sub præceptore literarum stipendia facere, Subire ferulam
Ferulæ manum subdere, subducere
Sub ferula militare
In ludo literario versari
Nomen in literariam militiam dare

Scholars, vide Young Scholars.

To Slander, to defame one, to backbite, to report ill.

Vitio dare, Criminari
Vellicare Metaph.
In vitio ponere
Rodere alicujus famam
Verborum contumeliis optimum virum incesto ore lacerare, Cic.
Furta & libidines objicere
Infligere turpitudinem sempiternam alicui, apud eundem
Laudem alicujus proterere criminibus, Carpere
Oblatrare, Obtrudere
Obgannire, Obtrectare
Debacchari, Destomachari usque ad ravim
Inferre crimen, infamiam
Incurrere in alterius famam, vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam
Offundere dedecus, scelus aliquod
Carbone notare
Abominandis probris afficere
Inurere notam turpitudinis, to put to shame.
Contumeliam facere in aliquem
Infamare, Vituperare
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare
Perfundere ignominia, scommatibus
Contumeliis operire, lacerare, concidere
Ignominia afficere, deformare
In contumeliam agere
Probra ad satietatem ingerere
Contumelia insequi
Dehonestare, Inhonorare
Improbare, Reprehendere
Sugillare, Traducere
Insimulare, Notare
Damnare, Culpare Detractare
Diffamare, Obloqui, Maledicere
Derogare, Detrahere, Mordicare
Irrogare & infligere ignominiam
Ignominia notare, quod Græcis est, ἀτιμίᾳ περιβάλλειν
Infamia flagrare, est summa infamia laborare
Vituperari
Diffamari, Laborare fama
Improbari, malè audire, to have an evil name or report.

Slandred wrongfully.

Doleo te immerentem convitio jactatum, exagitatum, vexatum, malè acceptum
Angor animo, quòd ignominiam tuleris nulla tua culpa
Quod ignominia tibi sit allata immerenti, quod ignominiosè sis tractatus, quod ignominia sis affectus nullo tuo merito.

A Slanderer, a backbiter, a detractor, an ill reporter.

Detractor, Delator, Detractator
Sibilator, Susurro, Susurrator
Hominum famam imminuens
Derogator, λοιδορητὴς
Famicida, Sycophanta
Infectator, Vituperator
Maledicus, Mordax
Dentatus, Nasutus
Nasutulus, Obtrectator
Vitigilator, vel Vitilitigator
Cavillator, Sugillator
Criminator, Ostrigilator
Archilochium ferens
Archilochus, Vituperonis
Morbo

Morbo maledicentiæ bis excus. apud Eraſ. Fœnum habens in cornu
Venenum aſpidum ſub labii habens
Zoilus, quicunque doctis viris detrahit.

Slandering, or backbiting

Detractio, Derogatio
Obtrectatio, Maledicentia
Oblocutio, κατάλαλιὰ
Detractatio, Diffamatio
Traductio, Obloquium, Maledictum
Succus ſoliginis proverbiali ſchemate, apud Horat. Morſus clandeſtinus, clancularius, virulentus
Sermo Bionæus, Mordacitas
Canina facundia
Archilochia dicta
Clancularia ſuſurratio
Morſus, Sycophantia
Suſurrum & ium, & us
Aterrictus, apud Poëtas, pro obtrectatione, ſiniſter rumor
Vituperationibus, lingua cote livoris acuminata,
Morſus aſpidis
Δάκνει ἐκπιὼν ἰόν.

To Scoff, vide to Mock.

To Scourge, to whip, to beat with whips.

Flagellare, μαστίζειν
Verberare, δέρειν
Duris cædere ceſtibus
Flagris cædere, Lancinare
Flagris, nervis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris diſcerpere
Loris & reſtibus incidere
Excoriare, Excarnificare
Laniare, Dilaniare
Terga percutienda dare
Virgis, loris conſcindere miſeros
Mulctare verberibus, apud Cor.
Verbere ſub duro triſtia fatigare terga, Crudeli verbere lacerare terga
Conficere aliquem affatim, pro, miſerè flagellare
Acribus flagris cædere
Flagris noxias expiare
Lacerare flagris
Conficere verberibus
Scuticis & vimine diſcerpere
Dare aliquem totum in ruborem, id eſt, ita verberare ut undequaque rubeat, Plaut. in Capt.
Per omnem vicum verbere agere
Diverberare cutem, Inſcribere tergum, corpus virgis ἰσχεῖν
Variare virgis, Vide to beat.

Scourged, vide Whipped.

To Scowl, vide to look ſowrely.

to Scrape.

Radere, Corradere, Eradere
Obliterare, to ſcrape out.

to Scratch, to claw.

Scabere, Fricare
Unguibus pruriginem ſedare
Scalpere, γράφειν, κνᾶν
Arare, Exarare cutem unguibus
Unguibus fodere, perforare, lacerare, lancinare, radere
Explicitis unguibus cutem fodere
Involare in oculos, in faciem
Perfricare, Cic.
Tu in hoc ulcere tanquam unguis exiſteres.

A Scrivener vide Writer.

The Sea.

Salum, Amphitrite, Thetis
Nereus, Doris
Gurges immenſus
Circumfluus humor
Neptuni unda, Mare
Pelagus, πέλαγος
Fretum, Æquor
Neptunus, Pontus
Oceanus, à celeritate Ὠκεανός
Rex undatum belluoſus, reciprocus, reſluus, undoſus
Salpto mari, Virg.
Altum, ſubſtantivum, pro mari ponitur, à Virg.
In altum vela dabant læti
Profundum, apud Ovid. pro mari
Guttur indomitum, Vaſtum, Cæruleæ aquæ
Reliqua inquirantur inter Synonyma Poëtica
Neptunus.

The Sea is appeaſed, mitigated, aſſwaged.

Mare placatur, Æquora tuta ſilent
Mulcere fluctus
Tollere ventos, ſtat mare
Omne ſilet æquor ſtratum
Motos componere fluctus
Cunctus pelagi cecidit fragor
Alta quieſcunt æquora
Narei

Pla-

Placida premit æquora Pontus
Ventos temperare, sedare, placare
Sistere mare
Sternere æquor
Mare componere, æquora, undas frangere
Fluctus compescere
Venti subsistunt, silescunt
Cadit Eurus
Remittit unda sævitiam
Freta mitescunt
Mare sternitur
Maris ira frangitur, unda ponit minas.

The Sea is moved, troubled, boysterous.

Mare concitatur
Maria alta tumescunt, obicibus ruptis
Vento turbantur arenæ, & veniunt ad littora fluctus
Ponto sonat unda refuso
Oceanus terram, quà patet, ambit aqua
Æquoreasque suo sydere turbat aquas
Ferrea marmora Ponti
Indignatur magnis stridoribus æquor
Clauso fit gurgite murmur
Semifero sub pectore murmurat unda
Spumant vada marmore vero
Freta agitata tumescunt
Surgit mare
Mare turbidum
Maris ira, sævitia, tempestas
Freta indignantia, mota
Tumescentes aquæ
Æquora ventis concitata, fluctibus agitata
Freta movere, concutere, miscere, exasperare aquas
Mare albet spumis, Tumescit ventis
Venti vexant
Jactantur æquora ventis.

The Sea-coast liketh me best.

In maritimis facillimè sum
Jucundè versor in maritimis
Maritima loca cum voluptate frequento
Maritima regione libenter utor, in ora maritima versari jucundum est, maritima sedes me capit, oblectat, tenet
Pascor maritimæ regionis aspectu
Meis oculis regione maritima nihil est jucundius
Miram haurio jucunditatem maritimæ regionis aspectu.

To Seal Letters.

Literas claudere, Signare
Consignare, obsignare epistolam
Sigillo munire, insignire Σφραγίζειν
Signi impressione occludere
Signum, sigillum imprimere annulo
Sigillare, ἀποσφραγίζειν

To Search out, vide Inquire, and Imagine.

A Cerecloth, or a Plaister, made of oyls, gums, wax, and rosin.

Ceratum, sive ut aliis placet Cerotum κήρωτον quod vulneribus & membris consolidandis adhibetur

In Season or good time.

In tempore, ipso tempore
Tempestivè, Maturè
Opportunè, Per tempus
Auspicato, Fausto sydere
Secundis avibus.

A Seat, vide Stool.

Secretly, vide Privily.

Clam, λάθρα cum genitivo
Secretò, Cautè
Abdite, Ex occulto
Ex insidiis, occultate, apud Cic.
Clanculum, Occultè, Latenter
Clandestinè, Absconditè, furtim
In occulto, Absque arbitris
In angulo, ἐν γωνίᾳ
In privato
In penetralibus
Suspenso gradu, Pedetentim
Pede pressim, κατὰ πόδα
Suspensis pedibus, Tacito pede
Ἡσυχῇ ποδί.

Great Secrets, or mysteries.

Mysteria Mystica
Quam maxime abstrusa
Abdita, Recluſa
Clara, Abscondita
Altissimè latentia
Occultissima res
A nostris remota conspectibus
Operta, Obumbrata
Velata, Obvelata
Arcana, secluſa
Involuta, Obscura

Testa

Tecta, Obnubilata
A natura involuta, Recondita
Sacra, quæ prophanum vulgus scire non convenit
A prophanis oculis longissimè semota
A sensibus humanis remota
In terra defossa, latentia.

To reveal, to open Secrets.

Conscium, Participem alicujus consilii sui facere
Arcanos alicui credere sensus
Effutire secreta
Dogma prodere, Enunciare commissa, renunciare
Futilis homo, huc atque illuc profluens.

A Secretary.

Scribárum præfectus, Primus ac præcipuus à literis, ab epistolis
Archigrammateus
Secretarius vulgò dicitur, quem Silentiarum Accursius vocat; verum ornatius Latiniusque à Secretis dixerimus seu Tabellionem quod tabulas i. e. testamenta & scripturas publicas conficiat; quod conventa, conventiones civitatis, & contractuum pacta quæ Græcis τὰ συμβόλαια, dicuntur, scribat; unde & Gr. συμβολαιογράφος, seu potius, συμβολαιόγραφος vocatur; & Tabellion ταβελλιών, civitatis scriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur; vocabantur enim olim Notarii, qui in senatu notarent.

A Sedition, Debate, commotion, or uproar in a City.

Bellum intestinum, Seditio
Bellum civile, Factio
Motus civilis
Διχοστάσια
Divisa seditione civitas, Ascon.
Civium dissentio, tumultus, factio
Arma civilia
Occultum, intestinum, domesticum malum
Rabies, furor vulgi
Dissidium, vel bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias in contrarias, vulgus, aut ad arma concurritur, dissociatis civium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum cives
Coorta est seditio, sævitq; animis ignobile vulgus
Διαπολεμεῖσθαι, vide commotion.

To make a Sedition, vide Uproar.

Sedition is the plague of the Commonwealth.

Multas respublicas civiles discordiæ perdiderunt, domesticæ seditiones, intestina bella, controversiæ inter cives, partium contentiones è civilibus discordiis, contentionibus, controversiis, seditionibus, multarum rerum publicarum pernities fluxit, manavit, orta est
Civium dissentiones multas urbes opibus admodum florentes everterunt, solo æquarunt, diruerunt, exciderunt, afflixerunt, perdiderunt, sustulerunt.
Multis urbibus perniciem, exitium, pestem, excidium, ruinam, interitum attulerunt, exitio fuerunt.

To See, to look, to behold.

Cernere, Videre, ὁρᾶν
Oculis haurire, capere, accipere, percipere, βλέπειν
Obire oculis, Plin. Spectare
Aspicere, Conspicere
Inspicere, Intueri
Speculari, Contemplari
Advertere, Animadvertere, vide to look about.

To see but a little, to be dim-sighted, to be purblind or sandblind.

Cæcutire, Hallucinari
Caligare, Lippire
Cæcultare, apud Plautum
Palli judicio, vide squint.

To See and not see, to let it pass or slip as though we knew nothing, to wink at the matter.

Connivere, συνεπιμύειν
Dissimulare visum
Ad multa sciens connivere

Chars-

Charadryona imitari
Data opera dissimulare
Studio occludere oculos ne videant
Astutè celare
Multa prudenter præterire
Egregia conniventia transire
Dissimulanter agere, contueri
Oculis velatis, clausis præterire
Connivere in hominum sceleribus, Cicero.
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Erasmum
Per licentiam indulgere, Bud.
E apud Ulpianum, Conniventibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione stricta, i.e. ratione non inspecta.

Pe may See, v. Perceive.

To come to See, vide to Visit.

To lay Siege, to pitch his Camp to a place.

Apud Patavium castra posuit
Locavit, Constituit
Fecit, metatus est
Obsidione cinxit, obsedit corpus, suo sepsit exercitu.

To raise the Siege, vide Camp, and Raise.

To Seek, to inquire.

Quærere, Inquirere, Conquirere
Exquirere, Perquirere
Explorare, Investigare
Indagare, Rimari, Vestigare
Scrutari, Pervenari.

To Seek after glory or praise, vide Ambitious.

To Seek fame or renown by ill doings,

Gloriæ fumulum velut Ephesini templi incensor conquirere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto
Illustres accusando viros, suo nomini famam quærere, Hier.
Flagitiis, facinoribus post cineres dilatare famam
Nomen memoriæ sceleris extendere, voto adipiscendæ famæ latioris, Solin.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

To Seeth, vide to boil.

Seld, scarce, not often.

Rarus, Rara vel alba avis, nigroq; simillima cygno
Phœnice rarior
Corvo rarior albo, Juven.

Seldom, not often.

Raro, σπανίως
Perraro, Rariùs
Rarenter, Haud crebrò
Vix unquam, Insolenter, Cic.
Rarissime, σπανιώτατα.

Of himself, vide willingly and without help.

To Sell.

Vendere, πωλεῖν, Divendere
Venundare, Distrahere, Metaph.
Aëra mutare, Dare pro vendere, Cic.
In caritate annonæ asse modium populo dedit.
Nundinari & nundinare

To Sell openly.

Mancipare & emancipare
Ἐκπωλεῖν, Extra domum suam ponere.

To offer or to put forth to Sell.

Venum exponere
Inscribere ædes, apud Terrent.

To Send away, vide to put away.

To Scent, vide to smell.

To give a Sentence or Judgment, vide to Judge.

To Separate, to sever, or to part one from another.

Discernere
Discrimen rectum facere
Ponere discrimen, distinguere
Partire, Discriminari, to Divide.

A Separation between man and wife, v. Divorce.

A Severing or parting.

Dirimere conjunctionem, discindere, dissuere, disjungere, jus omne conju-

junctionis tollere, delere, extinguere
Magno locorum intervallo disjuncti sumus
In iis locis sum, quo propter longinquitatem tarditissimè omnia perferuntur

Separately, asunder several.

Singulatim, Divisim
Privatim, Seorsim
Separatim, Sejunctim

A Serce, vide a Sieve.

A Serpent or Snake.

Anguis maculosus.
Serpens sinuosus
Variæ serpentum species sunt
Seps tabificus, Natrix
Hæmorrhois, Chelydrus
Cenchris, Scytale
Dipsis, Aspis, Echidna
Cæcilia, Jaculus
Præster, Coluber
Hydrus, Hydra, & Chersydrus
Vipera, Seraster, &c

To Serve.

Famulum agere, δουλεύειν
Famulari, Servire, inservire
Ministrare, ὑπηρετεῖν
Ministerium exhibere, præbere
Famulatum, famulitium præstare
Colere servitutem apud aliquem
Ancillare propriè de viris, qui præter dignitatem se alicujus servitio subjiciunt

A Servant, a bondman, or a serving man.

Minister, ὑπηρέτης
Servus, δοῦλος
Puer, Famulus, A ministerio
A pedibus meis, apud Terent. subintelligitur servus, a Lackey
Fures pro servis posuit in Bucolicis Virgil.
Quid domini facient, audet cum talia fures? plerumque enim fit, ut furaces sint
Dictarii similiter
Dromo, frequens in Comœdiis
Cliens, Assecla
Pedisequus, Mancipium
Verna, Vernula
Scoparius à scopando, apud Ulpianum, Cones.
Ministeria pluraliter pro ipsis ministris, sicut servitia pro servis apud Sallustium
Columella, servus major in familia the chief servant of all the household.
Addictus & nexus apud Romanos & Jurisconsultos qui ob æs alienum creditoribus in temporariam servitutem addicebatur.
Infimus famulorum servus
Domus mancipium, spongia

A Maid servant

Famula, Ancilla
Pedisequa, παιδίσκη
Θεραπαινὶς, Abra, Verna
Mercenaria puella
Lotrix, aululariæ, ancilla agraria, agrestis, rurestris rusticana

Service. vide Attendance.

Serviceable, or ready to please.

Dare se alicui, ἑαυτὸν διδόναι
Obsequentem se præbere, inservire, ministrare, commodare, prodesse, accommodare, obtemperare, adjuvare
Convertere se ad nutum vel ad nutum alicujus.

To be set aside, behinde the door, to be cast aside out of the way, as not remembred or regarded.

Pascere tineas
Inter blattas tineasque ricari apud Polit. in Miscellanea tineas
Tineas pati, apud Auso.
A tineis exedi, corrumpi, rodi
Objicere tineis blattisque
Longa quasi rubigine neglectum jacens
Senili carie corrosum
Litterarum figuræ carie ac situ obliteratæ tinearum ac blattarum injuriis semirosæ

To set lesse by, vide to put back

To set naught by, vide Esteemed.

Nothing set by, vide of no account.

A settled mind.

Animus quietus, stabilis, excelsus, altus, sublimis, constans, præstans, firmus, tranquillus, æquus, ad omnia par-

tu, ab omni cura ac molestia vacuus.

To Set upon, to assail or incounter with.

Aggredi, Congredi
Concertare, Confligere
Adoriri, Incessere
Invadere, Insilire
Insultare, vide to assault.

To Set on, vid. to stir up.

Shackles, vide Fetters.

A Shadow.

Umbra, Montibus densantur umbræ
Apta pistoribus umbra
Umbrâ defendere rapidis à solibus uvas
Ingentium arborum defenditur umbra
Molli succedere sæpius umbra
Ministra potantibus umbra.

To Shake.

Vibrare, Quatere, Concorquere
Concutere, Crispare

To Shame one, to make one ashamed.

Pudefacere, Pudorem afferre
Pudorem incutere, Pudore afficere
Incutere pudorem, ruborem
Virtutis castitatis aliquem traducere
Confundere in hoc significato prorsus barbarum est, denotat commiscere, confundere
Pudefieri, to be ashamed, Sudi, rubore, ad lachrymas usque, quod Græcis est ἐντροπὴ, αἰδὼς
Probrum & pudorem contrahere, to get both shame and blame.

To be ashamed, vide to blush.

Without shame, vid Impudent, Shameless.

Impudens, ad impudentiam propensus, imprudens, immodestus, immoratus, expers modestiæ, verecundiæ, rationis, inconsideratus, immodicus, minimè verecundus, à pudore aversus, ad impudentiam pronus & propensus

It is a great Shame.

Datur, ascribitur, imputatur probro, vitio, crimini
Vitio vertitur, Dare delicori
Turpe est, Vitio consine est
Vitio venit, Boet. Non abest à vitio
Non probatur in vulgus
In crimen vocatur, apud Cic. pro. vitio vertitur
Flagitium est, it is an ill Deed.

Shamefastness, blushing.

Rubor, Modestia
Verecundia, Pudor, Frons
Confusionem vulgus vocat
Αἰσχύνη ἀναίδεια, Vide Dishonesty.
Pudor subit illum
Æstuat ingens in corde pudor
Ponere, fovere pudorem, to put to shame.

Shards of stones, vide Rubbish.

To make Sharp, vide to whet.

A Sharpness, or quickness of wit.

Animi vivacitas
Acumen ingenii
Sagacitas, Perspicacitas
Industria, Solertia
Industi, ἀγχίνοια
Acrimonia, ἀγχίνοια
Dexteritas to rectus agendi, in exequendis negotiis
Urgens, instans, Cherspecuminacuminis, vide Witty.

A Sheep.

Ovis, οἰόβοτος, bidens
Pecus, cudis promiscuè, apud Q. Varr.
Aries, a Ramme. Verveex
Greges lanigeri, apud Virg.
Pecudes lanigeræ
Tonsæ, apud D. Hieron. & alios probatos auctores
Lanigerum pecus
Balantum grex.

A Shepheard, a keeper of cattel.

Opilio, Ovilio, Ovium cultor
Pastor, Armenti, Pecoris magister

Pecudum magister, Dux gregis
Formosi pecoris custos
Pastor, Pastor ovium
Prob. tophylax, προβατοφύλαξ

A Sheepcoat or a Fold.

Caul, Ovile
Ovium septa, αὐλὴ Græcis

To Shew, to represent, to set before the eyes.

Exhibere, Offerre
Proferre, προφαίνειν
Præ se ferre, ὑπερφαίνειν
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere, προδείκνυσθαι
Præsentare, Repræsentare
Monstrare, Demonstrare
Ostendere, Docere, Expromere
Oculis subjicere, Expromere
In tabula, seu in speculo repræsentare
Ante oculos adducere
Dare, pro ostendere, offerre, Ovid.
Da mihi te talem
Præstare, in eadem significatione
Artificii miraculum ostentare

To shew plainly, clearly.

Arguere pro palam facere
Remedio prope modum ostendere, designare
Veluti in tabella ostendere palam facere
Compendiaria ratione demonstrare
Compendiaria via exhibere
Crasso exemplo ostendere
Ostentare ad Heb. 6. quod verbis ad factum seu jactantiam referunt, vide to Declare.

To shew favour, vide favour.

I will shew my selfe thy very friend.

Probabo me tibi esse amicissimum, nullum erga te officium hominis amantissimi prætermittã; meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem benevolentiam re declarabo, patefaciam; quovis officiorum genere testificabor, testatam apud te relinquam, tibi probabo
Sic officiis & studiis illustrabo, ut eam & tu, & omnes clarissimè cernãt, ut ea tibi atque adeo cunctis hominibus clarissimè patcant.
Notior, & illustrior meus in te animus erit

Shew thy selfe a good Citizen.

Bonus civus esto, da operã, enitere ut bonũ te civẽ præbeas, præstes; ut boni civis partes tueare, exsequare, sustineas, agas, ut boni civis officio satisfacias, ut ea præstes, quæ bonum civẽ decent, quæ exspectantur à te qui boni civis nomen aucupatur; cave ne boni civis officiũ prætermittas, ne quid à te fiat, cõmittatur, bono cive minus dignũ, bono civi indecorũm

A Shield, vide Buckler.

To shine, to be bright.

Micare, Scintillare
Ardere, Renitere
Emicare, Clarere
Nitere, Enitere
Lucere, Relucere
Fulgere, Effulgere
Ἀλλαμπρύνεσθαι, Confulgere
Fulgere, Splendere
Coruscare, Radiare
Rutilare, Irradiare
Tremulum flamma spargit
Purpurea luce refulget

Shining, vide Clear

Ships.

Naves, Classes
Navigia, Rates
Biremes, Triremes, trieres
Quadriremes, Proræ, Puppes
Catinæ, Dicrota
Liburnæ, Liburnæ, & Liburnicæ, ships of War.
Corbitæ, naves onerariæ
Phaselus, Puppis
Circerus, med. prod.
Cercurus, apud Plaut.
Paro & myoparo, a Pyrate.
Catascopium, vel catascopium navis, a Pinnace.
Carina the keel of the ship.
Pristis, myoph, a small long ship.
Alveus, apud Propert. & Li.
Navis Salaminia, proverb. quæ prævalox est
Lembus, a Boat.
Celox, idem, sed brevior; Celotis.
Actium a Barge.
Navis actuaria, idem. sti ata
Trabs vasta, apud Pers. pro nave

Tra-

Frabica, ſive Codicaria
Emperacta, A covered ſhip.
Navarchis, genere fœmininо, & navis prætoria, the admiral of the Navy or Fleet.

Ship-wrack

Naufragium. In immenſo jactantur corpora ponto
Aguntur ventis tabulæ, feriuntur ab undis
Navis ſævis acta madeſcit aquis
Diſjectæ toto æquore claſſes
Iriſam ſine honore ratem agebat
Arma virûm tabulæque & Troica gaza per undas, Natant

A Shipper or a ſhipman, vide a Warriner.

A Shirt, or Smock.

Interula, Camiſia
Induſium, ἱμάτιον
Induſium, ut Varro ſcribit, quod intra plurimas veſtes corpori adhæreat.
Tunica ima
Subucula à vivo pro camiſia virili ponitur
Subucula collari rugato, a ſhirt with ruffs.
Apud eundem in colloquiis
Induſium lineum a Petticoat.

To ſigh or to mail, to deſire fervently.

Gemere, Suſpirare, Gemiſcere.
Ingentem gemitum dare ab imo pectore
Gemitu tectum omne replebat
Dare, trahere gemitum corde
Edere gemitum alto de corde
Spirat ab imo pectore
Ducere, referre, repetere, trahere ſuſpiria
Haurire, movere, verſare ſuſpiria
Luctus gemitûſq; ſonabant
Inque domo lachrymas angulus omnis habet

To ſhoot, to hurl, to flung.

Jaculari
Torquere, contorquere haſtam, telum in latus, in alvum equi, in caput alicujus
Conficere jaculis ſagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hoſtem dejicere
Trajicere murum aliquem telo, jaculo, haſta
Telum emittere ejicere
Jaculo ſagittam torquere, moliri
Sagittare, verbum à ſolis Neotericis uſurpatum
Διστεύειν jaculo petere
Jaculo figere, ferire

To ſhoot cunningly, very well.

Bene, ſolerter, perite dextrè jaculari
ὀιστοχεῖν, ἰουτοχεῖν ἐμπειρον
Jaculandi peritus
Sagittam vel jaculum collimare

A Shoe.

Calceus, Hypodema
Calceamen, Calceamentum.

Calcearium & Calcearius, apud Plin. pro calceo poſitum
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sculpanea, ruſtica ſunt calceamenta

A Shoe-maker.

Calcearius, Calceolarius
Σκυτοτόμος, Sutor
Solearius, Veteramentarius

A Shoe-makers Laſt, vide a Form.

A wooden Shoe vide a Patin.

A Shoe, vide Diſtaff.

Short, Brief.

Succinctus, Brevis
Compendiarius, Preſſus
Circumciſus Laconicus
Compendioſus, συντομος

Shortly, briefly, with few words.

Brevibus, Paucis, Breviter
Λακωνικῶς Laconicè
Contracè, apud Eraſ.
Carptim, Succinctim
Συντόμως ὁμοιοτελεύτως
Succinctim, Collectim
Summatim, in ſummâ.
ἐπιλογαδὸν & ἐπιλογαδὴν

Shortly within theſe few dayes.

In brevi temporis ſpatio
Brevi, Cave hic dicas breviter
Brevi tempore
Brevi temporis curriculo
Exiguo temporis curſu

Brevi temporis intercapedine
Brevi admodum
Primo quoque tempore dixit. Cic. & Bud. quamprimum.
Αὐτικα δη μαλα
Propediem, protinus.

short-winded.

Suspiriosi, Anheli
Anhelatores, Asthmatici
Ἀσθμαικοι
Dyspneici, Orthopneici

a short communication or talk.

Sermo brevis, succinctus
Compendium, Micrologus
Micrologia, sermonis brevitas
Laconismus, λακωνισμος
Breviloquentia

to shorten, to make short.

Breviare, Brevescere
Abbreviare, Contractare
Contrahere in compendiũ
Rerum gestarum summam texere
Conferre in pauca, Perstringere
Latè scripta in arctum colligere

slowly, vide Rain.

Shrove-tuesday.

Bacchanalia, Liberalia
Bacchi orgia, festa Dionysia
Ἀγων Feria Dionysiaca
Saturnalia, Dies Saturnalitii
Dionysiaca festivitas

Genialis dies voluptuarii.
Dies epulatum, convivii, lætitiæ
Carnisprivium, Carnivalia
Festum pensardis, ut Lovanii vulgo dicunt

to shut up, vide to stop up.

to fall sick. to get a sickness or disease, to become weak, faint, or diseased.

Morbum contrahere
Contrahere valetudinem adversam
Alere morbum
Dilabi, cadere in morbum
Insolentia mutati aeris morbum trahere
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire
Nimio obscœnitatis usu vires corporis attenuare
Vires deficiunt aliquem vel alicui
Debilitari, ἀσθενειν
Langueſcere, Elangueſcere
Viribus deficere
Ægreſcere, Frangi
Ad languorem usque debilitari
Imbecillis fio
Morbo corripi, affici
In morbum incidere
Corripi valetudine adversa

to be sick or ill at ease, to lie sick in his bed.

Male habere, Malè valere
Cubare, apud Horat.
Ægrotare & infirmare in sacris literis frequentius
Ἀσθενειν Laborare
Languere, Elanguere
Lecto defigi, Lecto decumbere
Graviter habere, affligi
Cum meditis remih bere
Incommodè h bere
Νοσειν, κακως εχειν, πονηρως εχειν, κακως ἐχειν
Affectis esse corporis viribus
Adverſ, haud prospera, infœlici, mala, infausta, parum secunda, parum prospere, perquam, incommoda, haud sane cõmoda esse valetudine
Differri doloribus, Terent. pro vexari, cruciari
Ægritudine corporis laborare

extreamly sick.

Morbus, lues in omnia dicitur membra grassari, illabi per ossa in medullas, toto vagari, pervagari corpore, omnes carpere artus
Conflictari morbis variis & tenacibus Sueton. Graviter, multùm, valdè, malè habere
Graviter, acerbè, discruciari
Δεινῶς ἐχειν ἀπὸ Mat.
Ad animo bene habere, à corpore autem pessimè
Conflictari valetudine iniqua, novissima, Plin. & Bud.
Morbi acerbitate, gravi corporis morbo teneri
Affici graviter
Ad desperationem medicorum ægrotare, laborare, est Medicorum sententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adjudicari

to fall sick again.

Incidere in morbum de integro, quod vulgo dicitur Recidivari, Cic.
Crav us ægrotant hi, qui, cum levari morbo videntur, de integro inciderunt
Morbus aggravescere, Ingravescere dicitur, to wax more sick
Dare ad langorem, to cause sickness
Intenta studia caput dant ad languorem

Sickness, vide Weakness

A sickle, a sithe.

Falx messoria, fœnaria
Falcicula, Sicula, δρεπάνη
Hama, apud Plin. ἅμη

To go or sit side by side

Claudere latus, sive dextrum sive sinistrum, frequens Eras.
Tegere latus pro eodem, apud Horat.
Stipare alicui latus
Ire ex latere, Esse à latere
Adhærere lateri, aut dextro aut lævo

Of Sharp and Quick sight.

Perspicax, Oculatus
Linceus, Perspicacior Linceo
Acutùm videns, cernens, Horat.
Argus, proverb.
Lynceos habens oculos
Lynceum a umine vincens
Oculatior, Aquilino oculo cernens
Serpentis oculos, proverb
Lumina habens aquilinis magis clara, quibus vel lynces vincere possit

To sigh.

Suspirare, Ducere suspiria
Petere altè suspirium
Imo de pectore, graviter gemitus agere. Dare gemitus, reddere
Magnum sub imo corde premit gemitum

In the sight of the eyes.

Totam mihi illa regio in cubiculo meo sedenti erat in conspectu, ante oculos erat, in oculis erat, sese oculis versabat, egregiè patebat, vide Openly.

A sign or token.

Signum, Indicium
Argumentum, Portentum
Præsagium, Prognosticatio
Ostentum, Monstrum
Augurium, auspicium

To signifie before any thing happeneth, to shew what will follow before it come.

Præsagire, Portendere
Præsignare, significare
Nunciare, Prædicere
Demonstrare
Significare aliquo prodigio
Præponere, Speciem futuri præministrare
Minari, Minitari
pondere, Pollicteri
Promittere ad planetas vel syderi relata, vide Token.

To command silence or peace, to stop one's mouth

Silentium imponere, imperare, facere, incidere, ἐπισιωπίζειν
Obdere, imponere ori frænum
Reddere Harpocratem apud Catul.
Suffrænare, Supprimere
Obturare os, Ora premere
Os loquentis opprimere, Ovid.

I will keep silence.

Non faciam ut dicam, tantum relinquam, tantum præmittam, tantum transibo, tacebo, silebo, silentio involvam, percurram, prorsus hoc omittam, abstinebo, oratione mea non faciam, sermonem hac de re nullum habebo, vid. Grace.

Simply, Plainly.

Planius, Apertius
Simplicius, Aperte
Crasse, Intelligibilius
Pingui, crassa Minerva quod grosso vel largo modo vulgus dicit ἐν παχεῖ, pinguiformula,
Crassiore musa, παχυτέρᾳ μούσῃ
Planius ac rudius
Σαφέστερον ἢ ἁπλούστερον

Sincere, vide Upright.

To Sing.

Canere, ἀδειν

Struta cantare avena
Canere carmen, cantionem
Cantare, Modulari
Edere ore sonos, modos
Psallere, ψαλλειν
Ludere calamo
Dicere carmina
Inflare calamos
Dulcisono complere æthera cantu
Mulcere blandis modulatibus aures
Avieulæ præterea vernant, cantillant
Volucres cantu æthera mulcent

To sing always one song to be always in one tale, to be ever harping upon one string.

Eandem canere cantilenam
Cuculi carmen canere
Sæpius dicta repetere

Singular or Special.

Singularis, Præcipuus
Maximus Summus
Eximus, Unicus
Primus, Potissimus

To sin, to offend.

Committere peccatum
Offendere Deum
Peccare, ἁμαρτάνειν
Labi in peccatum
Contrahere noxiam
Gravius aliquid admittere
Flagitium aliquod admittere, to commit a wicked offence.
In tetra collabi facinora
In gravia incidere crimina
Contaminare se culpa, maleficio, humanis vitiis
Innocentiam in baptismo receptã facinoribus contaminare
Peccata peccatis accumulando justam Dei iram in se incitare
Irã Dei offensionibus contrahere, in nos provocare
Errare, Cadere
Delinquere to do amiss.
Impingere, πταίειν de minutilis & levibus
Ex surreptione, & imprudenter committere
Mundi inquinamentis contaminari

to Sin again, to return to his former faults.

Relabi, recidere in præterita scelera
Redire ad vomitum instar canum
Retrahi, Reduci, revolvi in pristina peccata
Instaurare offensam
Pati recidivam
In eundem lapidem rursũ impingere, pedem offendere
Πρὸς αὐλὸν εἰς κρέαν λίθον
Culpam eandem iterum atque iterum committere
Relabi in extirpata vitia
Iterare culpam, scelus, flagitium

Original Sin.

Originalis macula
Parentalis labes
Peccatum originale
Primogenia noxa
Reatus nascẽdo contractus ut loquitur D. August.
Contagio originalis noxæ

Simple, vide red colour.

Sith that, vide because that.

A Sieve, or a Serce.

Subcernicum, Subcerniculũ
Cribrum farrinarium, excusorium pollinarium
Cibrum seraceum

The Skie, vide Heaven.

Under the Skie, vide under the Firmament.

To Skirmish, vide to fight.

Skilfull in warlike affairs.

N. Bellicæ artis peritissimus, in re bellica, in rei militaris scientia, in bellis gerendis callidissimus, calliditate vaferrimus, versutissimus, astutissimus fuit, vafritia, calliditate, versutia, astutia, astu, arte, anteivit, antecessit omnes
Præstitit, anteceluit, superior fuit omnibus
Parem habuit neminem
Nemo cũ illo conferendus, comparandus, æquandus
Quis perfectam belli gerendi artem, rationem, ut ille, tenuit obtinuit calluit, novit, possedit, consequutus est? vide Capitan.

Slack or negligent in doing his office.

Frigere, Oscitare, Cessare
Claudicare in officio, Desidere
Dormitare, Dormire
Præterire officium
Oscitãter agere partes suas
Remit-

Remittere de diligentia
Induſtriam ponere
Indormire in re aliqua
Mandragoram bibere pro ceſſare in officio, doctis uſurpatur
Ponere omnem de aliquo ſollicitudinem
Reſupinari, Non ſolitum eſſe
Ordinem deſerere
Deſes, remiſſus, ſupinus ſũ animo, nec ſtrenuo, nec vigilanti atrectoq; ἀμελοῦντες
Negligere, Non curare
Nulla vel parva cura tangi
Indormire cauſæ, Cicero: An faces admovendæ ſunt, quæ te excitent tãtæ cauſæ indormientem?
Reſtare, ſocordem eſſe in via ſalutis
Curare rediviam, vel reduviam apud Cic. pro verſari in levioribus negotiis, neglectis gravioribus negotiis
Eſt autem caruncul m quæ unguibus ſuperna ſcitur circumcidere

Slain or Killed.

A ſlave, a bondman

Servilis, Subjugus homo
Ægyptius laterifer
Ἀιγυπτιος πλινθοφορος
Scoparius, Verna
Vernacula Spongiæ domus
Lixa, a ſcullion
Calo, onis a ſlave or a ſoldier.

To ſlay, vide to kill.

A ſledge, vide a dray.

To ſleep, to repoſe.

Dormire, καθεύδειν
Dormiſcere, requieſcere
Dare ſe ſomno
Sopire, Soporare
Capere, vel carpere quietẽ placidam
Feſſa membra placido levare ſomno
Cubare, Incubare in lecto
Incubare thoro, Virg.
Somnum carpere vel ſoporem
Tacitæ concedere lumina nocti
Alterna requie laſſitudinẽ corporis reſtaurare
Fatigata membra quiete relevare, levare
Fronde ſub arborea quietẽ carpere
Agere quietem, pro dormire, apud Poëtam, quemadmodum accipere noctem
Corpora ſub ramis deponunt arboris altæ
Blanda quies furtim victis ſubrepſit ocellis
Sopitum eſſe, Somno detineri
Quiete corpuſculorum vires reficere Acquieſcere
Ducere ſomnos, vel ſomnum, Virg.
Conquieſcere, Cubitare
Obdormire, Quieſcere
Somnum carpere
In ſcamna & ſerinia reclinare capita & cervices
Meridiari, κοιμᾶσθαι
Dormire in meridie

To be faſt aſleep or to be in a dead or ſound ſleep.

Dormire altum, altè, profundè
Altum ſtertere, apud Ennium
Gravi ſomno teneri
Arcto, arctiori, arctiſſimo quieſcere ſomno
Alto nimis detineri ſopore
Altiſſimo ſomno premi
Profundo ſomno conſopiri
Altã dormitationem dormire
Dormire arctè & graviter, Cic.
Ad lucem denique arctè & graviter dormire cœpiſſe
Et ſopor altus at quem habere dicitur, Virg.
Altum pecudumq; genus ſopor altus habebat
Endymionis ſomnum dormire
Lethæo rore ſoporatus

To ſleep ſoundly, without care or ſorrow.

Suaviter dormire, ſine curâ
In dextram aurem, in utrum vis oculum conquieſcere
Suadet placidos nox humida ſomnos
In utramvis aurem dormire
Somno indulgere & ſtertere
Securitate indormiſcere
Cura nulla tangi
Cubare ſupine
Carpere, Captare, Ducere Petere, Inire, Trahere, ſomnos
Securos ſomnos carpere
Ocioſe, ſuaviter dormire dicitur curis omnibus ſolutus, ſollicitudine vacuus
Porrectis vel ſublatis dormire pedibus, ſecura & otioſa quiete

To ſleep out his Wine, to ſleep himſelfe Sober again.

Edormire, edormiscere, crapulam, vinum dormiendo excoquere
Somno profusione exhalare crapulam
Digerere vinum quo quis madet
Plautus, Obdormivi omnem crapulam dixit, id est, concoxi
Despumare Falernum, apud Pers.

To make or to bring a Sleep.

Soporare, sopire, & consopire, significant soporem inducere, incitare, solvere oculos in somnum
Spargere somnos, quod & medicamentis quibusdam potionum fit, & quarundam virtute herbarum
Caput levi tactu fricando somnum elicere
Somnus labitur in artus
Quies surripit, sopor subit
Somnus redit, alit, tenet, habet
Mulcet, movet, capit, occupat
Velat amictu, premit oculos

To stay from Sleep.

Somnos arcere, abducere, recipere
Expellere, Excutere, Fugare
Discutere Adimere
Quietem turbare
Soporem clamore solvere, removere
Patefacere oculos somno
Sopori succumbere, languore solvi
Vinci. Somnus fugit, discedit
Destituit, fluit, declinat
Impedire quietem
Nullam quietis partem, neque diurnæ, neque nocturnæ impertire
Infestare somnum alicujus & perturbare
Nullam dare quietem, requiem
Interpellare alicujus quietem
Obstrepere dormiturienti
Æramentorum sonitu quieti alicujus remoram facere

Sleepy, Slugg[illegible], Dreaming, Drowsie.

Somniculosus
Somni plenus
Gravibus oculis
Somnolentus vulgo dicitur
Et somnolentia, sopor, languor

Sleep, or drowsiness vide slothfulness.

To let or keep him from Sleep, to disquiet or trouble one that is about to sleep.

Slender. Thinne, Small.

Gracilis, Tenuis
Strigosus, Subtilis
Exiguus, Exilis
Petilis, λεπτος, vide Leane

To make Slender or Thinne.

Attenuare, stringere, remos, Virg.
Tenuare, Extenuare

To Slide, or slip away.

vide to go away.

To Slide down, vide to fall down.

A Slipper, vide Pantofle.

Slow, Slothfull, Dull, Idle, Sluggish, Drowsie.

Ignavus. Supinus
Καταλελυμένος
Ignaviter, supine se habere
Fucus, Metaph,
Socors, piger
Reses, Lapis homo
Iners, ιωθης
Εξίτηλος Metaph.
Desidiosus Segnis
Deses, Cessator
Secus, Tardiusculus
Torpens, Frigidulus
Suffrigidus, Languidus
Oscitans, Oscitabundus
Manus conferens. Torpidus
Lentus, Negligens
Discinctus, Metaph. Gravis
Cunctator, Tepidus
Fracidus, mucidus, apud Plaut.
Socorditer indiligenter agens, that hath no care.
Pudicum germen, great and slow.
Pulmo primus venisset apud Plautum, famulum lentum objurgatum
Mulieris pudex dicitur ignavus proverb. γυναικὸς πυγή, vide Negligence

Slothfulnesse, Idleness, Sluggishnesse. Drowsinesse.

Inerti, Ignavia, Desidia

Tor

Torpor, Languor, Torpedo
Socordia, Veternum seu veternus
Pigritia, Oscitantia
Otium, in malam partem, pro pigritia, νωθρωπος
Lentitudo, Tarditudo
Somnolentia, Negligentia
Segnitie, & Segnitia, Pigritas
Pigrities, Pigritudo, Tarditas
Ardia, Remissio, Pigredo
Remissitudo, incuria, vide Negligence.

Slothfully, Sluggishly, slowly, lingringly, or softly.

Segniter, Cunctanter
Ignaviter, Oscitanter
Lentè, languidè, gradatim
Tardè, βραδεως, Pigrè
Ductim, Pedatim, Tractim
Pedetentim, Paulatim
Composito gradu, ἡσυχῃ
Pedepressim, sensim, Cunctanter
Languide, Lento gradu
Testudinis instar, pigrè lente

To slumber, to sleep.

Dormire, Obdormiscere
In soporem concidere Dormitare
Nutabundo seu nutanti capite dormire. Oscitare
Solvere oculos, lumina in somnum, Solvi in somnum

To Smack, vide to taste.

A Smatterer in learning, or nose-wise.

Sciolus, Nasutulus
Dicaculus, Literatulus

To Smell, to Sent, or to savour by nose.

Olere, Redolere, ὀζειν
Jacere odorem de corpore
Spirare, emittere odorem
Olfacere, Odorare & ri
Divinum spirare odorem
Multo odore fumat aer.
Nare haurire odorem
Lactare odorem
Olfacere, Fragrare, Obolere

To Smell, or sent sweetly.

Arabicè olere, ἀραβικὸς ὀζειν
Bene, jucundè, amœnè, Arabicis odoribus olere
Unguenta exotica olere

A Smell-feast, vide guest

A Sweet smelling salve.

Unguentum, Aroma
Odoramentum

To smite, vide to beat.

A Smock, vide a Shirt

To make Smooth, vide to plane.

A Snail.

Limax; Limaca, æ
Cochlea, Testudo
Domiporta, οἰκοφορος, apud Hesiodum, limacis epitheton

A Snare, vide a Trap.

Snevel, or the snat or filth in the nose.

Mucus, Myxa, μυξα
Multa pituita nasi, Catul.
Pituita crassior, Phlegma
Cholera Bilis, Cic.
Χολαὶ ἅπαντες, noctu ejecta
Humor è naribus fluens
Excrementa, vel recrementa narium
Qui muculentis naribus, mento flavis uvido, Prud.

A Snipe, a snite, a woodcock.

Turdulus, Turdus, ἰξαλος
Ficedula, συκαλις
Attacapilla, μελαγχόρυφος nonnullis Ficedula dicitur, aliis Gallinago

To Snort, to Houst.

Stertere, ῥιγχειν
Altum stertere, Ronchissare, apud Plautum, Ducere ronchos

To Snuffe the Candle, vide Wast of the Candle.

So sa.

Utcunque, Quomodocunque, Sic satis. Nonnihil, Aliquantulum

So be it, or let it be so.

Esto, ἐστω, Pone esse

Pono

Pone esse victum eum, Terent.
Donemus, demus hoc
Hoc mihi detur
Fac ita hoc esse factum
Τὸ γενέσθω
Fac ita esse, pro quo barbari
Cape seu pone casum

Sober.

Zenone temperantior, moderatior
Zeno, Zenocrates, Curius
Minimis ultimisque contentus
Abstemius, Nephalium lignum
Parcus, Temperans.
Frugalis, Moderatus
Sophron, σωφρὼν
Sobrius, μέτριος
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum, Siecus
Siecus apud Ciceronem. Utrum hæc vobis videntur consilia siccorum an vinolentorum somnia?
Siccaneus, idem

To live Soberly.

In abstinentia nimisquàm acerba vivere
Morbum abstinentia frangere
In abstinentia maximam vitam degere
Injicere frœna intemperantiæ
Tenuiter victitare
Salem lingere, ἁλὸς λείχειν
Thymbra victitare
Salem & caseam edere
Vitam ducere doliarem
Frugi vivere

Soberly, Modestly,

Temperantia, σωφροσύνη
Abstinentia, Frugalitas
Continentia, Modestia

Sodainly.

Subitò, Subitanèo
Repentè, Raptim, Improviso
Inopinatè, Vide Unthought of.

A Solemn sight, or a boasting shew.

Pompa, πομπὴ
Apparatus, Magnificentia
Ostentatio theatrica
Fastus, Strepitus, Metaph.

Softly, Leasurely.

Sensim, Paulatim, Lentè
Pedetèntim, vide loathfully

Solace, vide comfort

To be sold.

Vendi passivè, venire
Venum ire, πωλεῖσθαι

Sommer, sommer-time.

Æstas, Æstivum tempus, dies
Medios cum sol accenderit æstus
Pulverulenta coquit maturis solibus æstas
Mox frondosa recluditur æstas
Æstivi tempora sicca canis

Sometime.

Interdum, Aliquando
Aliquoties, Nonnunquam
Quandoque, Olim, Alicui
Tum pro aliquando, apud Cic.
Tum hoc, tum illud agere
Aliàs in eodem significatu apud Gell.
Interim pro eodem
Modo in ratione geminatum

Sonny, vide Lucky.

Sons, boyes, men, children.

Filii, Liberi
Nati, Gnati, Τέκνα

South-sayings of good or ill luck, vide Divinations.

South-sayers.

Divini, Divinaculi, Arioli
Ἐξαστρίμυθοι, ἐξαστρίπται
Aruspices, Auspices
Pythonissæ, Pythonici qui Apolline pleni, id est, qui instinctu dæmonis futura conjectant
Geomantes, Pyromantes

Sope.

Sapo, Barona
Smegma, σμῆγμα
Matriaca pila, apud Mart.
Spuma caustica

Sorcery, vide Witchcraft.

Sorrowfull, carefull.

Sollicitus, κεδνὸς
Anxius, Scrupulosus
Sollicitudinis plenus
Inquietus animo, vide sad

sor-

Sorrowfulness, carefulness, anguish or grief of mind.

Anxietas, Sollicitudo
Κενόπονος Cura, Φροντὶς
Scrupulus, Angor
Mentis inquietudo, Æstus
Cura animum discrucians

Of this or that sort, vide such manner.

A sore enemy, vide Foe.

Sovereignty, vide Lordship.

Souldier, paste

Plumbatura, μολύβδωσις
Ferruminatio, Glutinatio
Glutinamentum, Ferumen
Sauterna, Gold souldier, vide Glew

to Souldier.

Ferruminare
Consolidare, Conglutinare

Souldiers, men of War.

Milites, Stipendiarii
Castra sequentes
Studentes rebus bellicis
Μαθοφόροι, Ærarii
Armigeri, Duryphori
Conchophori, Lanciarii
Hastarii, Fundibularii & Funditores
Sed operarii, Marmobarduli, Balistarii gunners.
Parmularii, Peltastæ
Scutiferi, Scutati
Scutigeruli, Sarissophori
Ferentarii, Rotarii
Velites, light-horsemen.
Pedites
Pedibus militiam exercentes
Copiæ pedestres, Peditatus.
Agmina pedestria
Exercitus pedestris, footmen.

Chosen-Souldiers.

Milites delecti
Ἐπίλεκτοι, Egregii
Eximii, Ἐκλεκτοι
Contra, milites gregarii, lost souldiers.

Discharged Souldiers, or put out of wages.

In ordinem redacti, Ære diruti
Ἐξεστρατευμένοι Exauthorati
Extraordinarii

Old worn Souldiers.

Rudiarii, apud Suet. Rude donati
Milites emeriti, Veterani
Veteratores, Emeritæ militiæ
Dimissi ab officio, qui jam ob senium impetrarunt missionem
Ἐστρατευμένοι

Sea-Souldiers.

Classiarii milites
Milites in navi merentes eámque propugnantes, Ἐπιβάται
Epibatæ qui dictione apud Latinos Jurisconsulti usi sunt

An expert and valiant Souldier.

Miles strenuus, bellandi peritus
Expertus, militari industria conspicuus
Armis consilioque valens
Bellicosus, Animosus
Summam habens artis militaris peritiam
Marte satus
Ingeniosus in apparatu militari
Præpollens viribus
Industria militari præcellens
Martis, vel Martius pullus Proverb.
Ἄρεος γενετῆρι
Consilio simul & facto valens
Agamemnon, Euryalus
Vir in armis strenuus, & nostri seculi velut alter Achilles

To be a Souldier.

Merere cum dativo, ablativo, vel accusativo, apud Suet.
Militare, Castra sequi
Equitis stipendia facere merere
Armatus sequi militiam
Latrocinari, pro mercede militare, Plaut.

The soul or spirit of Man.

Anima, Animula
Spiritus, πνεῦμα
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mente; habet namq; anima secundum operis sui officium nomina varia
Anima equidem dicitur dum vegetat, Spiritus dum contemplatur, Sensus dum sentit, Animus dum sapit, Mens dum intelligit Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur Voluntas dum volt; differunt enim nominibus tantum, non substantia
Animam projicere, effundere, to kill himself

Ani-

Animam debet, he oweth more than he is worth.

Sound, vide Whole and safe.

A Sound, vide Noise.

South wind.

Auster ventus, pluviarum pincerna, vocatur D. Dio. Græcè Notus, νότος, procellosus, turbidus, imbifer, madidus, pluvius, humidus
Eoro auster, εὐρόνοτος, Syrocus, south east.
Lybonotus, austro africus, south west.

To Swoon, to be astonied to fall into a Swoon.

Deficere, Intermori
Evanescere in leves auras
Animo deficere
Exire in auras, cedere, dilabi
Linqui animo
Tenues recessit in auras
Animi vel animæ defectum, deliquium sustinere
Concidere in mentis defectum
Exincte animæ speciem præ se ferre
Ἐκλύεσθαι
Pati λειποθυμίαν, deliquia est frequens apud Comicos
Nullus sum, totus occido
Concido, Perii
Deficit animus
Labasco, Deest sensus, spiritus
Genua labant, succidunt, mens defertur, Trepidare occipiunt
Cor metu palpitat, in pectore salit, my heart beateth or panteth for fear.
Tan perimus, quam extrema (quod dici solet) faba, we are lost or undone.

A Swooning, or fainting

Syncope, deliquium, Latinè dicitur, vel defectio seu defectus animi
Lipothymia, Lypopsychia
Syntexis, quam alii syndexin appellat
Insuper talem animi defectionem sustinentes vocantur syncretici
Defecti, Lipopsychi
Lipothymici
In deliquio aspersa in faciem aqua ad sui sensum revocari syncreticos, tradunt medici

To Sow Land.

Serere, σπείρειν
Semen peragere
Seminare, Facere sementem
Sementem jacere
Spargere
Serere terram frugibus
Conserere agros
Fœcundis committere semina glebis
Committere semina sulcis aratri
Semina terræ, Humo mandare
Unde vulgo, Quisquis gravatur semen eum facere, non metet
Venit sub terras semen aratas
Stare Cererem in arvis
Sere semine fruges
Mandare humo dea sulcis
Sulcos serere
Semina terræ dare, mittere in solum, humum, mandare arenæ
Humo ponere, condere, credere, committere sulcis terræ
Humo mandare semina
Tempus perducit semina in aristas
Terra persolvit semina
Reddidit semina ager.

Sower, vide Bitter.

A Sower face, vide Cruell.

A Space.

Spatium, Intervallum
Intercapedo, Distantia

Within a little Space, vide Days

To Spare costs.

Sumptum effugere
Impendio parcere
Sumptibus parcere
Rationem habere sumptuum
Consulere expendendis
Exigè sumptum præbere, vide sparing.

To Speak, to talk to say.

Fari, Loqui
Edicere, Plin. Facere verba
Sermone uti, Differere, Edisserere
Effari, Referre, Exprimere
Emittere verbum
Jactare voces, spargere, mittere, rumpere
Verba habere, Reddere
Discere, Eloqui, ornatè, copiosè, elegan er
Rotundo ore loqui, to talk

D alk finely, or sweetly.
re dicta, Virg.
Hæc ubi dicta dedit
Vocem reddere.
Verba proferre, fundere
Effundere pectus, effundere verba
Orationem habere
Sermonem facere, habere
Promere vocem vel mittere
Fundere loquelas, Poët. Virg.
Funditque has ore loquelas
Sermone frui
Edere vocem
In vocem, in verba erumpere
Verbis agere, Volutare voces
Adjicere absolutè
Atque hæc adjicit
Fere voces pectore, Virg. non aliter loqui atque cogitamus

To Speak to commune or talk together.

Miscere sermones, verba
Cum aliquo verba facere
Colloqui, ὁμιλεῖν, Conferre
Διεξοδικῶς λέγειν
Implere dictis diem
Colloquium miscere
Trahere sermonibus noctem
Cædere sermones, apud Terent.
Mutuo conferre colloquia
Fallere sermone horas
Familiariter sermones conferre
Congredi, Convenire, to communicate
Verso viam sermone levabant
Agrestia garrire ad focum

Nugari apud amiculos
A poculis congerronûm more ludicra effundere alter in alterius linum, vide to talk without,
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula, a Prattler, or Babler.

To speak without reason.

Dare vel reddere sine mente sonum
Nulla in loquendo ratione uti
Abjecta omni moderatione & rationis temperamento loqui
Verba carent pondere
Quid memorem, onero variis tua pectora dictis
Contra fumum ora repandere

To speak fair, to flatter to give fair words.

Permulcere mitibus verbis
Animum demollire, leniorem reddere, Blandiri
Blanda loqui, Dicta dicta dulcia
Blande dicere, loqui
Mulcere dictis, Subblandiri
Blandis verbis invitare ad propensionem
Fidem facere ad aurem
Loqui ad gratiam
Loqui ad voluptatem, apud Cic.
Ἀκλεῖν φωνὴ ἡδεῖαν
Ἡδυεπεῖν, ἡδυλογεῖν
Auribus alicujus dare vel servire & assentari quodammodo
Fingere sermonem ad voluptatem alterius. Cic.
Fingere se totum ad arbitrium, ad nutum, ad voluntatem eorum qui audiunt
Desideriis alicujus inservire
Aurea verba loqui, vel placentia
Pulchrè dicere
Dictis affari amicis
Aliquid peraurito resolvere ore
Hæc placido sic edidit ore
Blandis motari aliquem vocibus
Ore amico affari
Cum dare non possem munera, verba dedi. χρηστοεπῶς
Eblandiri, pro blanditiis exprimere, impetrare, vi. to flatter.

To speak well of one, vide to Praise

To speak freely, plainly, or stoutly.

Libera uti lingua
Affari voce superba
Effundere voces ex pectore
Fletus effundit ad æthera voces
Audacter, liberè, ingenuè, aperto pectore, ex æquo loqui
Adest pondus verbis
Παῤῥησιάζεσθαι
Dare audaciam verbis, Ovid.
Dicere apertè, animo præsenti, intrepidè
Verba nullo pondere carent
Nimia loquendi arbuti licentia
Liberè tutò, incircumspectè loqui, effutire
Nimium dicere, vaart.

Bizeni uti libertate
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit, effundere
Quicquid in pectore cõditum, in apertum proferre
Dicimus præterea, Diffluere labia, ubi quid liberius, incircumspectius & temerè effutimus

To speak obscurely or darkly.

Ambagibus, verborum involucris uti, perplexè loqui
Imo trahere à pectore vocem
Ad rem non pertinentia commemorare
Medio interfari dolore
Agere ambages, pud Plaut.
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere
Mœstas exspuere voces
Λόγους ἐξαυρεῖν
Gemitu verba reddere
Suffugere
Lachrimis effari obortis
Diverticula quærere
Edidit ore tremente sonos

To speak or utter foolishly or madwisedly, to babble or prattle

Blaterare λαλεῖν
Ineptire, Deblaterare verba nullius ponderis
Temerè, incõsideratè, stultè & sine judicio loqui
Dare dicta in aliquem
Βαττολογεῖν, ληρεῖν
Futire, effutire, Nugari
Garrire, Metaph.
Citra delectum verba profundere, fundare
Σωρμαλογεῖν ἐμπεφυσημένῃ
Ludificare nugas
Garrire, Vana loqui
Inaniter loqui
Κενὰ καὶ προλήρειν
Stultè nugari
Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè fortuna in animum inciderit effundere

To speak ill of, vide to Detract.

Speak no more of this, or enough of this.

De his satis superque
De his satis ac supra
Hæc de istis dixisse sufficiat
De his hactenus
Hæc sufficit paucis attigisse, grandius nobis saxum volvendum restat
Alias latius hisce de rebus
Satis habeo dictum, Cic.
Facessant procul istiusmodi

To speak false Latin.

Barbarè loqui, βαρβαρίζειν
Rusticè, imperitè, inquinate, aspere, Durius, Crasse, illotè loqui
Σολοικίζειν
Loqui coquinario, culinario, popinario modo
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græce nesciebant
Orcè loqui
Illatine loqui & Inepte
Deprivatè loqui
Latinitatem tanquam ollas frangere
Culinaria elegantiauti.

To speak out vide to pronounce.

I cannot talk or Speak.

Vox faucibus hæret
Fari nequeo
Lingua hæret metu
Verba deficiunt
Loquela intercipitur strictis pavore faucibus
Rauca dimovit talibus ora sonis
Vox penitus elanguet
Voce destituor
Exanimor, Concido
Perii, apud Comicos
Exanimatus sum
Ἐξεβόησεν
Vox dolore concluditur

A Speech, a Talk.

Sermo, Idioma
Lingua, Loquela
Fama, vide Talk

A Spear, vide a Pike.

A Pair of Spectacles.

Ocularia, Conspicilla
Oculivitrei, apud Eras.
ὄμματ' ὐάλινα
Specilla
Vitrea perspicilla
Vitrum oculare

To make speed.

With great speed, vide Haste.

Speedily, vide Hastily.

Speedy, vide Swift

To spend, to bestow cost.

Facere sumptus impendia, impensas, sumptus accipere, suscipere, vel ponere

Confer

Conferre impendia
Sumere, pro impendere, apud Ter. similiter suggerere sumptus
Irapendere sumptus
Præstare sumptus, apud D Hieron.
Suppeditare sumptus, vel sumptibus
Tolerare sumptus
Impensas, impendia sustinere
Amplos magnificosq; sumptus facere, impendere.
Prolixum facere sumptum, ut bos apud acervum, proverb.
Res profundere superbiæ ac ostentationis causa
Ærarium alicujus effundere, exhaurire, pro evacuare, Cic.
Boves immolare
Ἐξυτεῖν, to spend riotously and wastefully
Ampliter sumptum facere
Pecuniam conjicere, profundere in propylea
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum
In alicujus rei impensas, opes suas absumere, vide to Consume.

To spend according to his rents, to cut his coat according to his cloath, to spend after his ability.

Pro quæstu sumptum facere, apud Horatium suo se pede metiri, ut est apud eundem
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatum sumptum facere
Messe tenus propria vivere
Suis se facultatibus metiri, apud Pers.
Gnaviter intendere cumulandæ pecuniæ, eámque largiter insumere, ita tamen ne sumptus quæstum superet

A spend-all, or a Prodigal, riotous, and outragious spender.

Prodigus, Profusor
Effusor, Nepos
Insigni barathro & liguritor
Dilapidator. D. coctor
Nudus, qui omnem censum devoravit, omnia sua comederit, proterviam fecerit
Nullius frugis
Vorator, Effusus
Helluo, Pergræcator
Consumptor, Abliguritor
Devorator, Dissipator
Sumptuosus, Perditor
Ganeo, ὀψοφάγος, Luxui, gulæ deditus
Gulæ mancipium,
Charybdis bonorum Cic.
Inexplebile doliũ, Gurges,
Apitius, nepotum omnium altissimus gurges, Plin.

Spittle or fleam.

Salia, Pyrima
Sputum, πτύελον
Oris humor
Sputorum & salivarum adspergines defædare faciem
Salive in barbam dicuntur defluere, to mivel

To Spet Blood.

Sanguinem reddere. Plin.
Τὸ αἷμα ἀποχέειν πτύελον
Excernere, exspuere, excrere sanguinem, cruorem, saniem

A Spigot, vide Tappe.

To Spill, vide to Mar.

To Spin.

Nere, νεῖν
Ducere, Excolere, Moliri lanas, fila
Filare, ἐπεῖν
Ducere filum, stamina, apud Ovidium Met. 4. Filum trahere
Plenos exonerare colos, versare fusum pollice
Stamina suspendere, percutere, perficere
Capere, laborare pensa
Operari Minervam
Uti arte Palladis
Καθεῖν, Conficere pensum, Plaut.
Torquere apud Poëtas, in eodem significatu est invenire
Nendo spaciosam fallere noctem to spin all the whole night. De Penelope legimus
Carpere pensa, lanam, Vir.
Pensa vel stamina trahere, apud Ovidum
Ex usu fusi colique vivere, to live by the wheel.
Tolerare vitam colo. Vir.
Pectere, trahere, linum, to hatchel flax

Evil Spirits, vide Evil.

the spirit of man, vide soul.

Spite, vide Evil.

In spite of thy heart, vide if you will not.

He hath done me a great spite although unable.

Fre-

Fractam illam & debilitatam vim ſuam in me contulit
Nihil non egit ut me incommodaret
Pro ſuarum virium infirmitate, inferret, afferret, crearet
Cunctis viribus quæ illi ſupererant exiguæ, infirmæ imbecillæ, ad meam perniciem incubuit, uſus eſt
Vires illas, quæ illi reliquæ erant reſtabant imbecillæ, infirmæ parum firmæ, haud ſatis firmæ, collegit & contulit omnes ad me opprimendum, evertendum, affligendum, perdendum, ad exitium, perniciem, ad ſummam meam calamitatem.

to ſpeak ſpiteful words, vide to check.

a Spital vide Hoſpital.

to Spoil, to Waſte, to Deſtroy, to Undo.

Vaſtare, ἐκπολεῖν
Evaſtare, Devaſtare
Concutere, Decutere
Deſtruere, καθαιρεῖν
Invertere, Evertere
Confringere, Quaſſare
Conquaſſare, Diſturbare
Solo æquare, adæquare
Ἐξαφίζειν, Pervaſtare
Trahere, apud Virg. pro eodem
In ſolitudinem redigere
Elidere, Collidere
Labefactare, παραπολεῖν
Perdere, Deperdere, Exſtirpare
Extinguere, Eradicare
Populari, vel Populare
Excidere ſtirpitus
In favillas redigere
Omnia in fumum & cinerem vertere
Ferro ignique vaſtare
Indignis modis proterere
Totum ſubvertere, evertere
Deprimere, apud Cic.
Diſſipare, conculcare
Diſturbare ſtatum, parietes, ædificium, pro deſtituere
Terræ illidere, Sternere
Proſternere ἀνατρέπειν
In planum redigere
Peſſundare, Peſſum dare
Demoliri, depopulari
Subvertere, Diruere
Σαυνεῖσθαι, Delere
Interficere meſſes, apud Virg. perdere ſeu cremare
Diſperdere, Exterminare
Nimias edere ruinas
Ariditate, κατάξηνσις
Terere, Atterere
Affligere, Afflictare
Proſtigare, Accido
Concido, Excindo
Conterere, Perfrigere
Comminuere, Frangere
Radicitus, funditus evertere
Effundere
Ad ſolum rediger, Dinast 44. vide Waſte.

to Spoil one of his goods, to put him from or beſides all.

Fortunis, bonis, partis evertere, ejicere, dejicere
Fortunas invadere
Bonis, facultatibus, proventibus deſtituere, exuere omnibus.
Infortunas impetum facere Cicero.
Exuere poſſeſſione, Privare
Cenſibus, reditibus emungere, violenter privare, nudare, vide to rob.

to ſpoyt, vide to Jeſt.

ſpoyt, vide Paſtime.

ſpot, vide Blemiſh.

a ſpout, vide Tap.

to Spread abroad, to extend, to ſtretch out, to enlarge.

Prolatare, Extendere
Propagare Diffundere ramos
Frondes explicare omnes
Brachia tendere
Radicem in tartara tenuit
Pandere, Expandere, Explicare
Extenuare, Dilatare, Plura vide ſupra to ſcatter

to look aſquint.

Strabum eſſe vel Strabonem
Ἐπιβλέπειν, Ἐπιβλέπειν
Oculis retortis videre
Strabè intueri.
Obliquè inſpicere
Διακεκρυμμένον ὀφθαλμόν
Thunni mores, Suis ſi ſus vide proverb. ἐπιβλέπειν
Limis ſpicere vel limis to look awry
Παρακεκρυμμένον ὀφθαλμόν
Detorquere oculos
Patum eſſe ſimiliter luscus eſt quam Strabonem eſſe
Collimare pro obliquis oculis aſpicere, apud Plaut.

Lippire

Lippire non limis, ſed oculis prover. pro vehementer curiose.

Stable or conſtant.

Stabilis, Conſtans, Firmus
Fixus, Immotus, Immobilis
Solidus, Immutabilis.

A Staffe, vide ſtick.

A Stage, vide ſcaffold.

To Stagger, to ſtammer, to ſtutter, to liſp.

Balbutire, Impedite loqui
Titubare, σκολιεύειν
Vacillare lingua
Τραυλίζειν
Eſſe lingua impeditiore
Hæſitare
Dimidiata & mutila verba loqui
Βατταρίζειν

A Staggerer, a ſtammerer, a ſtutterer.

Balbus, λαλός, Atypus
Aroues, plectro linguæ non ſatis expedito utens
Balbutiens
Subbalbus
Impeditioris linguæ homo
Traulus, Blæſus
Impedite loquens
Titubans, Sublæſus
Cui hæſitans & impedita eſt lingua

To Stay, vide to Refrain, to let, to linger.

To Stay, to make ſure, vide to prop.

A winding Staire.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium
Κοχλίδιον
Scala rotunda
Turbinea altitudo, a cochlearum ſimilitudine

To Stand.

Stare, ἱστάναι
Siſtere, Conſiſtere
Pedibus niti
In pedes ſtare

To Stand ſtill.

Subſiſtere, Manere
Reſiſtere, apud Eraſ.
Siſtere gradum
Diſcedere verſo gradu
Figere pedem
Retro ferre paſſus
Suſtinere gradum
Hærere in veſtigio
Reſtitare apud Eraſ.
Premere veſtigia, gradum, greſſum.

Stand ſtill, tarry a little.

Manedum pauliſper
Expecta, reſiſte pauliſper
Siſte gradum, pedem
Subſiſte
Reſiſte, Reſtite.

Stand up, ariſe.

Surge, Conſurge
Da te in pedes
Recipere in gradum
Ἀνάστηθι, ἔγειρε

To Stand to his word, vide to keep promiſe.

A Standard.

Signum, σημεῖον Vexillum
Manipulus, Aquila
Movere ſigna, inferre, ferre
Tueri, Sequi
Relinquere, Reddere
Stare pro ſignis
Vocare ſub ſigna
Concurrere ſignis converſis

A Standard-bearer.

Signifer, Vexillifer
Vexillarius, Manipularius
Aquilifer, apud Romanos
Σημιφόρος

My ſtate is altered or changed.

Diverſa nunc mea eſt ratio
Non eadem eſt, Mutata eſt
Alius eſt rerum mearum ſtatus
Aliter ſe habet, non ſolito loco eſt

A Star, or Stars.

Stella in æthere, ſydere lucent
Aſtra micant.

Of great Stature, as a Giant.

Procerus, med. prod.
Ὑπερμεγέθης, μακρός
Longus. Altus, Gigas, extraordinarius, inuſitatæ, immenſæ magnitudinis vel immenſæ magnitudinis, vaſtum corpus
Longæ ſtaturæ ſeu proceræ
Giganteæ ſtaturæ
Bene longus
Giganteus, Prælongus

Corpo-

Corporis magnitudine alios omnes antecedens
Gigantum stirpe oriundus
Giganteo corpore
Prægrandi corporis mole
Immani & plusquam Gigantea magnitudine
Valdè procerus
Supra communem hominum rationem staturæ
Be prove. b. Polyphemus
Tanagreus cœrus
Colossea magnitudine
Κολοσσικὸς τὸ μέγεθος
Immodicæ procerutatis
Clemaris Ægyptia, a tall black man.
Maximus, Caliga Maximini
Vir Heroica statura conspicuus
Corporis staturæ insigni, heroicæ, elegantis, augustæ præditus
In immensam molem coalescere, to wax very great.

From a lower State to a greater, vide from the Kitchen to the Hall.

Statute, vide Commandment.

To Steal.

Furari, Furari
Furtum facere, designare
Compilare, adimere
Expilare, ἁρπάζειν
Clepere, κλέπτειν
Auferre, Subducere
Subterahere, ὑπαφαιρεῖν
Plicata manu capere, quod non possis
Subripere, Diripere
Furto auferre, Sustollere
Abigere propriè ad pecudes applicatum
Afferre manus rebus alienis, Ambros.
Procurator aliquot in locis dicitur, seu Curator
Procurator pens, vide Butler,

A Stich in the side called the Pleurisie.

Pleuritis, itidos
Pleuresis, med. prod.
Laterum dolor, tortura, torsio
Παθέσεα. Græcis dicitur status, Cic.
Crassus lateris dolore consumptus.

A Stick, a staff, a cudgil.

Baculus cui innitimur, à quo diminutivum, Baculum in neutro genere, Fusti, Scipio
Σκῆπτον, ῥαπτηρία
Sustentamentum, virga.
Fulcre, baculo niti
Baculo plantas fulcire sementes
Scipione, fuste producto fulcire, togo with a staffe.
Inniti scipione, baculo, arundine, quod etiam significat
In caducum inclinare parietem
Muli martiani, furculæ quibus viatores suas sarcinas ferre consueverunt à Martio inventore & quas Ærumnas, seu ærumnulas [illegible], a walking staffe.

Stiffe-necked, untractable, that cannot be intreated, unruly.

Rigidus

Corporis magnitudine alios omnes antecedens
Giganteum stirpe oriundus
Giganteo corpore
Prægrandi corporis mole
Immani & plusquam Gigantea magnitudine
Valdè procerus
Supra communem hominum rationem staturæ
Be prove. b. Polyphemus
Tanagreus cœrus
Colossea magnitudine
Κολοσσικὸς τὸ μέγεθος
Immodicæ procerutatis
Clemaris Ægyptia, a tall black man.
Maximus, Caliga Maximini
Vir Heroica statura conspicuus
Corporis staturæ insigni, heroicæ, elegantis, augustæ præditus
In immensam molem coalescere, to wax very great.

From a lower State to a greater, vide from the Kitchen to the Hall.

Statute, vide Commandment.

To Steal.

Furari, Furari
Furtum facere, designare
Compilare, adimere
Expilare, ἁρπάζειν
Clepere, κλέπτειν
Auferre, Subducere
Subterahere, ὑπαφαιρεῖν
Plicata manu capere, quod non possis
Subripere, Diripere
Furto auferre, Sustollere
Abigere propriè ad pecudes applicatum
Afferre manus rebus alienis, Ambros.
Legere, Sublegere
Vilcatos ad aliquid mittere digitos
Clandestinè amovere
Furto furripere
Arripere
Rapere
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare, Erat.
Furtim usurpare
Bonis alienis manus inferre
Emungere nummos, apud Lucil.
Scrinium alicujus compilare vulgò, to pick a chest, or coffer.
Convasare, apud Terent.
Aliquem convasassem
Involare, à nomine vola, a
Manuari deponens, apud Act.
Furtim vola manus
Peculari & depeculari ac peculatum facere, propriè significat republicæ aut principi quippiam furtim subtrahere, Unde crimen peculatus, to rob the Prince, or Common-wealth.

Stedfast, sure, firm.

Vastum, Firmum
Ratum, Solidum
Βέβαιον, Stabile
Munitum
Aheneum per metaph.
Bene fundatum, vide stable.

A common Stew, vide a Baudery house.

A Steward.

Condus, Oeconomus
Moderator domus
Dispensator rei familiaris
Dispensatoris officium ge-

Rigidus, Durus, Asper
Cervicis rigidæ
Pra fractus, Immitis
Ἀνήμερος, Immisericors
Sævus, Ferox, Severus
Ferus, Atrox, Terribilis
Dirus, ἀγρίος, Inimanis
Dura silex & Marpesia cautes
Dura gerens præcordia mentis
Silices circa præcordia vel pectus habens, gestans, πετραῖος
Ferreum habens animum
Neo, Phalaris, Atreus
Agamemnonis hostia
Ferreus, Aheneus
Scythicus, Plagosus
Cui cornea fibra, apud Pers.
Ferrum, adamantem, cornua in pectore gestans
Omni diritate atque immanitate teterrimus, ἀγριόθυμος
Ferum in cornu habens
Illiberalis, apud Cic.
Exoratu difficilis
Durus, immobilis alloquio
Lapidem decoquens
Nullis precibus mollescens
Crudelis, Truculentus
Implacabilis, Truci aspectu
Acer, Effrænatus, Indomitus
Austerus, Gravis
Inhumanus, Omnis humanitatis expers, Barbarus
Aspecta horribilis
Torvus oculis, βλοσυρῶπις, vide cruel.

Still.

Tacitus, Quietus, Placidus
Silens, vide Quiet.

Still, or continually.

Assiduè, Continuè, Jugiter

A Stink and ill savour.

Fœtor, Pedor
Graveolentia, Virus
Putiditas, putor, Λοιθὴ
Fœtor hircinus, pestilens
Odor teterrimus oris & corporis, quem ne bestiæ quidem ferre possent, Cic.
Tetri ac plane pestilentis cœli odor
Illuvies, Sordes
Situs, Squalor
Mephitis, pro terræ putore, apud Virg.
Odor malus, gravis, inamœnus, durus, Lucilianus.

To Stink, to give an ill savour.

Fœtere, Putere
Graveolentiam, odorem terrum reddere, βεγμᾶζω
Olere graviter, odorem gravem
Obolere, Male olere
Fœtere quàm pessimè
Obolere cepas aut allium
Malo, gravi odore esse
Gravem exhalare fœtorem
Deteriorem spiritum trahere
Tetro odore inficere, to infect.
Et dicitur Anima alicui fœtere, gravi fœtidóque anhelitu, to have a stinking breath.

Stinking, or that stinketh.

Olidus, tam bonum quam malum odorem habet
Fœtidus, Gravis odoris
Mephiticus, apud Sidonium
Hircosus
Olens hircum ἀβεγμεῖος
Tetrum spirans odorem
Obsoletus, Sordidus
Capro olidior, Putidus
Putidiusculus
Virosus
Fœculentus, Grave olens
Flaccidus
Putridus.

To Sting, vide to Foyn.

To Stir up, to set on, to prick forth, or forward.

Instigare, inflammare
Incitare, Concitare
Excitare, Commovere
Classicum canere vel bellicum
Stimulum addere
Excire
Frigidam suffundere, clanculum
Instigare, Pungere
Stimulare, Excimulare
Animare, Accendere
Sollicitare alicujus animum
Provocare exemplo
Impellere, ἐλαύνειν
Urgere, Instare
Adducere, Inducere
Aculeis excitare
Ἐξαγγίζειν
Calcibus currentem urgere
Incitare currentem
Ὀτρύνειν τὸν ἡνίοχον
Igniculos ciere in animis hominum
Instinctu perpellere

Faces apponere, admovere, subjicere, δαῖδας προσφέρειν, apud Homerum
Faces incendio ministrare
Hortari, Adhortari
Cohortari, Provocare
Παρακαλεῖν
Exhortari
Ad Mavortis studium excire, Reficere in prælia pulsos
In prælia sæva Suscitat. & stimulis haud mollibus incitat iras
Subdere, adhibere calcaria, stimulos, to prick forth.
Calcaribus equum concitare, citare, to spur the horse, or set spurs to his side
Morantem virgâ impellere
Bene plaustrum perculit, Prov.
Incendere, pro vehementer excitare, commovere
Impotenti quidem cupiditate implere, rapere, urgere

To stir the woolf that is asleep, to provoke a thing that is able to hurt us, to procure our harm.

Sopitum excitare somno
Sopitum excitare ignem
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere, stimulare
Ὀρέξειν ἐυπαθείας
Ocipedem excitare
Cornutam petere bestiam
Potentum in se perniciem provocare
Ignem gladio fodere
Leonem stimulare, pungere
Quiescentem bellacem, crabrones, suem irritare
Fumentem ursi nasum tentare, apud Mart.

A Stock, a Lineage, a Kindred.

Progenies, γένος
Propago & propages
Prosapia, Origo
Genus, γένος, Gens
Generatus, Nativus
Stirps fœminini generis
Proles, apud Colum. Generatio
Tribus, Parentela, Familia
Domus, Sanguis
Semen, Satus aliquo
Locus pro genere etiam ponitur
Ut obscuro humili loco natus, of a base lineage
Ex honesto, claro, non infimo loco natus, of a good House or Stock.
Prodere, i. propagare genus Virg.
Æneid. Ille nostra deducit ori, ine nomen, de gente
Familiam, progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare
Demittere ad posteros genus

The clerk of his Stock or Kindred.

Auctor generis, nominis
Sanguinis, Originis, Propaginis
Seminis, Stemmatis

To come of a good Stock, vide Kindred.

To put in Stocks, vide Prison and to Tie.

To get him a good Stomach.

Stomachum excuere, exacuere, irritare, stimulare languidulum
Vellicare, atque excitare stomachum, & appetentiam non sinere delassari
Facere ut rabida fugat orexis
Magis ac magis urgeri edendi aviditate
Palatum juvare, excitare, sicut Plin. recidam appetentiam cibi facere de lactucis
A stomacho fastidium auferunt, discutiunt
Provocare seu excitare to. medendi, edendi appetentiam
Velere ad ciborum appetentiam provocandam
Orexin prolicere
Extimulare appetentiam
Avidè vorare
Non appetitiõe sed impetu ferri ad primas dapes
Contrà, Tollere appetentiam, aviditatem, potionis & cibi.

A weak Stomach.

Stomachus languet, infirmus est, malè se habet
Stomachi virtus jacet, languet, debilitata est, infirma est, imbecilla, imminuta, nulla prorsus, minimè ad concoquendum apta
Non est qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valetudo postulat
Languente stomacho sum, Infirmo,

Infirmo, imbecillo, malè conſtituto
Stomacho non utor optimè, ſtomachus laborat
Crudit s ſtomachi multos conficit adoleſcentes.

A Stone.

Lapis, λίθος, Saxum
Petra, Silex.

A hard or Stony heart.

Inexorabilis, Saxeus
Inplacabilis, Immitis
Adamantinus, Ferreus
Lapideus, Duræ cervicis
Severus, Inexibilis
Lapideum cor habens
Silices circum præcordia gestans
Durâ silice, Molesti cautes Proverb. vide Stiffe-necked.

To Strike, to kill with a Stone.

Lapidare, λιθοβολεῖν
Saxis, lapidibus obruere
Frequentes ictus lapidibus inferre
Imbre lapidum affligere, percutere
Grandinariol pidumi ſtu opprimere, apud Fulgentium
Lapides jacere
Lapidibus cædere, appetere
Coopertus lapidibus, imbre ſaxeo, id eſt, obrutus, Solin. de gruibus, Imbre ſaxatili nauta complui.

A Stool, a Chair, or a Seat.

Sella Thronus, θρόνος Solium, majeſtatis ſunt, Cathedra Hemicyclu, Exedra Tribunal judicis.

A Foot-ſtool.

Suppedaneum Scabellum Subſellium, Hypopodium Ὑποπόδιον, ὑποπόδιον

To Stop to ſhut up to incloſe with Hedge or Wall.

Obturare, φραγίζειν
Occludere, Obſtruere
Oppilare Obſtipare
Obſcipire, ἀποφράττειν
Implere, Infarcire
Obvallare, obmunire
Rimas dilutare, Oblinere luto
Obdere, Conſtipare
Effarcire intervalla grandibus in fronte ſaxis, apud Cæſ.
Stabulis ſupponere pecus
Auribus aurem addere
Aures obturare, to ſtop the ears.
Stipare, Stringere, Oppilare
Contrahere, cluderea medicis uſurpatur, Alvum ſiſtere.

To Stop another mans proſpect or light.

Obſtruere luminibus, apud Cic. in 5. Tuſcul. pro ſtructura propiore lumen licui tollere
Officere luminibus vicini prohibetur à Juſtiniano ponitur, quod poſtremũ ſcilic. Budæus poſuit pro Gloriam alterius obſtare, minuere, proquo Livius uſurpat, Nemini officere
Etſi in tanta Scriptorum turba mea fama in obſcuro ſit nobilitate ea nimirum eorum qui rempublicam officiunt meo, me conſolor
Officere luminibus, etiam apud Ciceronem
Nec mentis quaſi luminibus officit altitudo fortunæ & gloriæ
Adferre obſcuritatem apud eundem
Attulerunt tuæ res geſtæ exterorum laudibus obſcuritatem
Alicujus præterea virtute, aliorum nonnunquam obſoleſcere dicitur exiſtimatio

To Stop ones mouth, vide Silence.

Store, vid. Abundance.

Stout, bold, without fear.

Hoſtibus haud tergo ſed forti pectore hoſtis, Catul.
Intrepidus, ἄφοβος
Audax, Animoſus
Audens, Audaculus
Infractus animo
Quis magno animo & erecto eſt
Invicti animi Confidens
Ad quodvis facinus promptus, audens, mortem non timens præſentem
Acer, Atrox
Ferox, Impavidus
Strenuus, Magnanimus
Temerarius, Nihil timens
Credere ſe ſuæ virtuti, Audere

Audacia
Præsenti, infracto animo constanti
Εὐκαρδιος

A stout fact, vide deed.

To stray abroad, vide to go out of the way.

To Strain thorow a Colander.

Deliquare apud Colu. Eliquare
Exprimere fabas, pisa
Colere, Excolare
Percolare, Pauxillatim stillatimque liquorem emittere
Percolum aut secerniculum purgare
Διαγραίνω

To strangle, vide to choak.

A stranger, or an outlandish-man.

Externus, Exter
Peregrinus, Exterus, Extraneus, & Exterraneus, Advena
Alienigena, ἀλλοφυλος
Proselytus, exoticus
Adventitius, Alienus

To stretch out, vide to spread abroad.

Streit.

Angustus, -a, -um, Arctus
Strictus, Exiguus, Brevis.

To make Streight.

Angustare, Angustum facere
Coangustare, Contrahere
In angustum adducere vel deducere
Constringere
Arctare, Coarctare

Strength.

Robur, ἰσχὺς
Fortitudo, Vires. Lutus
Vires timor abstulit
Nervus, Vis, Lacertus
Vim suscitat ira
Gladiatoria totius corporis firmitas
Virtus, quæ δύναμις Græcis
Venit in corpore virtus
Brachium pro fortitudine in Sacra Scriptura, Potentia
Potestas, vide might.

To strengthen, to make strong.

Munire, Communire
Obfirmare, Firmare
Roborare. Vallo claudere
Vallare, Armare
Confirmare, stabilire, κρατύνειν
Cancellis firmare κιγκλίδωσαι, & vide Environ.

To strike with a Club vide Beat.

To strike off vi. to cut off

To Strive, to Chide, to Brawl.

Rixari, Obstrepere
Contendere verbis
Altercari
Ἐριζειν, Obstrepere
Obgannire
Jurgare, Litigare
Litibus intendere
Jurgia excrcere
Agitare contentiones
Litem litescere
Conferre lites, Horat.
Verbis invicem altercari
Dicti-dimica emutuis
Dissidere Concertare
Verbis certare, Pugnare
Puniculum contentionum ducere, apud. D. Hieron.
Conserere lites
Contentionem exercere
Dissidiis inamœnis conflictari, concuti
Pusilla de causa, de requantumvis frivola litem, rixam movere
Obstriligare
Omnia contentione agere, to do nothing but brawl
Non solum lingua sed & ligno rem agere, to brawl and fight
Controversiam habere, alere
Controversari apud Cic.
Altercationem habere & facere, utrumque apud Ci.
Commutare verba, pro litigare apud Terent.
Velitare, λογομαχειν, pro verbis altercari
Linguâ concertare, apud Cic.
Serenitati nubem inducere, to make discord or no se
Certare pro brachio
Contendere pro fasciculo
In jurgium descendere
Dissidiis contendere
Cum jurgio adoriri, to chide one

Strife, vide contentions.

Strong, Bigge, and Mighty.

Validus, ἰσχυρὸς
Fortis, Robustus
Magnarum virium

Stu-

Herculea gens, robore nata
Corpus durum patiensque laborum
Præditus viribus
Valido effecto labore corpore firmo junctis viribus, virtute præstans, firmus
Νέρθε ἐχὼν
Robusti corporis
Sampsonius, Atlanticus
Potens Herculeus
Prævalidus, καρτερός
Pectorosus L. certosus
Invictus viribus, præstans virtute ac robore
Virtus, apud Pomponium
Cui solidæ stant roboris vires
Nervosus
Præstrenuus
Viribus pollens, præpollens
Sampsonem robore vincens
Alter Hercules. Vigorosus ac ter, apud Virgilium de Turno
Mutius ipse, Milo
Torosa juventus, apud Persium
Homo nervosi robustique corporis
Insigni tum corporis tum animi robore præditus
Cui vigor mentis, solidumque robur
Cui maxima vis est, Homerus
Ὧ πίνι κρατὸς ἔστι μέγας
Prævalidæ sunt in corpore vires

To make strong.

Robustum facere, Dare vires animum addere
Reddere, revocare animos

Stubborn

Rigidus, protervus, indomitus
Inflexis, effrænatus, vide obstinate and disobedient.

To Study, vide to learn and to muse.

To Study to endeavour or give himself to virtue, to prosper in all goodness.

Colere virtutem
Dare operam virtuti
Adolescere & grandescere quotidianis virtutum auctibus
Proficere de virtute in virtutem
Magna indies bonæ frugis carpere incrementa
Incrementum & vires accipere
Eximium ad rectæ vitæ institutæ progressio emicare
Exercitamenta virtutum multum fructus referre
Vitam virtute excolere
Omnem operam & studium ponere in virtute colenda
Se propipere virtutis ad fastigium
Proficere in mentem bonam salutemque
Pectus virtutum ornare nitellis
Ingenuis mentem virtutibus ornare
In ea vitam impendere studia, quæ veræ virtuti maxime ad virtutem ducunt via

Very Studious, or given to learning.

Studiosus
Literarum amantissimus

Perdius & pernox in literis
Libris affixus, Pertinacissimè inhærens
Cui omne tempus inter bonas literas effluit
Pallidi studii cultor, venator, amator
Candidatus bonarum literarum
Assiduus in studiis literatis
Cui est cordi sacra cultura Minervæ, &c.

Study, vide Diligence.

To stumble, or falter in going.

Cespitare, Nutare gressu
Titubare, σκαμβαίνειν, Labi
Vacillare gressu pedibus
Ire pede incerto
Labascere, Errare
Talipedare, σκαζειν
Supervalos insistere
Incedere, iter facere passibus non æquis, apud Senecam in morte Claud.

To Subdue, to master, to overcome.

Subigere, Subjicere
Pandere armis
Subjugare, potestatis suæ facere
Redigere sub imperium, Vincere
Liberare, mulctare, subdere
Cogere ut imperata faciant
Conficere in leges suas apud Terent.
Rebellare, Expugnare, superare, resistere
Victrici imponere pedem
Confundere, Conculcare
Contundere, Conterere

Evertere, Subvertere, Calcare
Mittere sub leges, Virg.
Vi oppressos imperio coercere, Cic.
Vi & vafris circumventionibus subjugare
Supponere caput pedibus
In jus, in potestatem suam redigere, vindicare, obtinere, potiri
In servitutem, in servitium, in provinciam redigere
Frænare
Frænos jugum inducere, δαλεῖν
Domare, δαμάζειν
Frænum imponere, seu jugum servile
Servitio premere, coercere
Sub pede colla tenere
In ditionem redire
Domitum, impositum pede calcare, premere
Imponere imperium, jugum
Sub jugum mittere
Trahere sub juga
Facere aliquem vectigalem, tributarium, vide Tame.

To Subdue a Country, vide to Winn.

To become Subject, vide Obedient, subject to, &c.

To Suborn, to put in the place of another.

Subornare, Adornare, supponere
Παρεγκαθιζειν, Allegare
Submittere, Subdere

Subsidy, or Tribute, a Toll.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium, Portorium quod in itinere præstare solent

To levy a Subsidy, vide to Tesse.

Substance or Wealth, vide Money.

Subtil, Witty.

Sagax, Industrius
Ἐπιστήμων εἰς χρόνος
Λογοδαίδαλος
Ingeniosus Chrysippus
Πολυδαίδαλος
Acutus, Alacer
Callidus
Sensibus vigens universis
Acer in argumentationibus, argutus orator
Ἐνθυμηματικὸς
Perspicax, Gnarus
Disertus, εἰς χρόνος
Magnus ingenio
Expertus, Solers
Præditus ingenio
Animo ingeniosus, artificiosus
Ingenti dexteritate plurimum pollens
Rhinoceros, Metaph.
Prudens, Dædalus
Fœlici acutóque ingenio
Præstans ingenio ὑφῶν
Vir & ingenii virore, & memoriæ dono præstans
In quo summa est facultas ingenii
Homo venusto, cœlesti ingenio, mirificæ industriæ
Divinæ cujusdam indolis
Πολυτρόπαντος
Cleanthes, Sagaci ingenio
Egregiis ingenii dotibus cumulatus
In agendis rebus consilio uens
Arguus disputator
Acerrimum agens disputatorem

Subtilty, Craftiness, guilefulness.

Argutia, Fuci
Strophæ tergiversationum
Ambages, Anfractus, δίκη δόνε
Acumen Chrysippeum
Acies ingenii
Chrysippeæ subtilitates
Κρυφύγετον, est suffugium
Astus, Astutia, Vaframentum
Τέχνη παρόδολία, Ars
Calliditas, Vafricies
Versutia, Dolositas, Fraudulentia
Sisyphi artes, Proverbe
Dolosa consiliamina
Versuta consilia
Veteratorie, subdole, vafre, versute, callide, Wittily.

To Suck, or to give suck.

Lactare, sugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam, ubera sugere
Alimentum maternum trahere
Lambere matrem
Immulgere ubera matris labris
Ubera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum.

Successors, Posterity.

Posteri, Posteriores
Τὸ ἐπίγονοι, ἔκγονοι
Minores, Epigoni
Nepotes, Successores
Sequaces, ἐπόμενοι

Pol e-

Posteritas,
Soboles,
Genus,
Successio,
} Posterity.
Semen pro posteritate in sacris
Futuræ retrò generationes pro posteris in sacra Scriptura
Τέκνα τέκνων, Nati natorum
Filii filiorum, frequenter in sacris
Postera ætas

A good Success.

Rei eventum secundum fore spero, fœliciter, prospere, ex animi sententia rem gerere, ad optatum finem perducere, fœlici exitu concludere
Efficiam ne quid adversi in te contingat; ne sit infaustus, alienus à nostris voluptatibus
Ut exitus finis, & terminus rei sit prosper ac felix

Such manner or such a one, of this or that sort.

Talis hujusmodi
Hujuscemodi, Istiusmodi
Illiusmodi, Similis
Ejusmodi; is, ea, id.

To Sue the Law, to commence an action.

In jus vocare, in jus ducere
Jure convenire. Citare
Citare ad judicem, in jus aliquem
Diem dicere, vel condicere alicui
Κλητεύειν

Dicam scribere & dicam impingere quod Paulus Jurisconsult. dicta re actionem dicit.

To Suffer, to abide, to endure.

Tollere, κφέρειν
Exhaurire periculum
Sustinere, Supportare
Pati, Perpeti
Ferre, Durare
Παθεῖν, Perferre
Dare pœnas, Pendere
Dependere pœnas natibus vel tergo
Plectere, Luere
Solvere, Piare pœnas
Casus invicto corde sinistros pati
Sufferre, Perferre, ὑπομένειν
Multos subire, adire labores
Multum terris jactatus & alto
Pœnæ hæc mihi causa fuit

To Suffer too much, vide to Permit.

Sufficient, vide Apt.

A Suffragan, vide Bishops Vicar.

To Swimme.

Natare, Fluitare, Innare
Tacitis remigare sub undis
Flumine trajicere
Fluvios innare rapaces
Remis corporis uti
Carpere iter maris
Dimovere aquas brachiis
Findere, secare aquas pectore
Pulsare aquas nudis lacertis
Ferri per aquas
Manibus brachia tendere
Pendere aquis
Ferire aquas
Pellere undam manu
Ducere manus in aquis, Pedibus undis innatare. to swim in calm water.

To Summe several parcels in a reckoning or account.

Reducere in summas
Putare, deputare rationes
Subducere summam, quod Summare vulgus dicit.
In summam conferre
In summam redigere, cogere

Sumptuously, vide Delicatly.

Sumptuous banquet, vide Banquet.

The Sun.

Sol Titan, Hyperion
Oculus mundi
Hyperionenitus, Phœbus, Apollo
Pater Heliadum, Masculum sydus
Genitor Phaetontis

Sun-setting.

Occidens, Hesperiæ partes, occiduus dies, A sole occiduo
Sol præceps oceanas subit aquas, occasus solis

A Supper.

Cœna, Cœnula, quæ Vesperna antiquis dicebatur
Convivium serotinum
Δεῖπνον

Epu-

Epulum vesperti num
Vesperti næ refectiuncul æ, a Collation.
Cœna Hec tes, prov. dicitur cœna perpi ca & impendio frugalis; vide a cold Feast.

A Supplicat on or request

Libellus apud Sue on. & plur liter Libelli, quos Martialis vocat Supplices libellos, in quibus scilicet continen ur petitiones, & supplicationes subditorum. Ἱκετηρίαι
Galli Requestam vocant, minus Latinè
Libellos signare, sive subornare dicitur, qui supplicibus libellis, sive Requestis respondet

Supplication, or request put back

Spernere, repellere, deserere preces, orantes
Surdas aures præbere oranti
Nulli exaudit æ deorum preces tuæ fuerunt

To supply the stead of another, to take the turn of another.

Alternare vices apud Ovid.
Variare vices apud Virg.
Præstare, tradere mutuas operas, Terent. Servare vices, Solin.
Promiscuam operam dare, Plaut.
Ludum f cere l bori, Horat.
Per vices quippiam gere
Variare laborem otio, otium labore.
Aliis, vicissim suppetias ferre
Respirare, Vires tarditate nutrire

To Suppose, to think, or esteem.

Arbitrari, Autumare
Judicare, Censere
Videri, de ponentaliter
Putare, νομίζειν
Existimare. Credere
Exploratum habere
Diligenter cogitare
Attentius examinare
Intento animo intueri, perpendere, ponderare
Sentire frequentibus istis particulis quod vel quoniam
Opinione plane concipere, fore
Persuasionem induere
Reri, Opinari, meditari

Sure, v de Faithful and stedfast.

I am Sure or certain of it. I doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus sum
Firmiter teneo, Persuasum est mihi
Ἀκριβῶς οἶδα
Certò mihi persuasum est
Ἀκριβολογῶς ἔχω. firmiter teneo, nihil ambigo
Certis arg mentis habeo compertum
Certum prospicio
Certis adductor argumentis
Plurimis experiment s observ vi
Certo certius h beo
Pro certo habeo
Liquet
Constat mihi
Certum, exploratum h beo
Pro explorato habeo
Exploratissimum est mihi
Non ambigo.
Compertum, perspectum, notum, expertum, cognitum hab o
apio, Intelligo, οἶδα
Non ignoro, Non sum ignarus
Non sum nescius, inscius
Certò scio, Certum sci o, Certè scio, Omnia, apud Cic.
Non est mihi dubium, o su scurum
Spe non dubia ductus
Usu comperi
Exploratum, compertum est mihi
Certissima fide compertum, & ar uventis indubit ti persuasum est mihi
Divinis eloquiis testatum habemus & persuasum, Bud.
Calleo, teneo, hanc r m qu m optime
Non me fugit. οἶδα
Fugit, fallit. l tet, præterit neminem. Omnes sciunt
Indubit tum, perfecti simum hab o
Non me præterit, fallit
Haud me falsum h bent
Haud me l tet, ἀπίστημα
Non me clam est
Nequeid est obscurum cuiquam, known to all men.

A Surety, or a Pledge

Fide jussor, ἐγγύητης
Sponsor, Satisdator
Præs & Vas v dis, sed in re div rsa, unde Ausson. Quid cum lis fuerit nummaria, tum d bit is

jetur? Pras
Qui subit in pœnam capitali supplicio, Vas, Obses

To become a Surety for one.

Vadimonium promittere, rem propriè capitali
Pro altero fidejubere, spondere, se obligare
Fidem, promissum præstare alienum
Vadari, verbum commune
Βαδίζειν
Vadimonio se obstringere
Sistere vadimonium, to put in surety.
Alienæ culpæ dispendium suere velle
Τὸ ἰδιον ἐκτίνειν ἀδίκημα, ἀπαδικεῖν
Præstare, apud Cic. frequens, pro satisfacere
Alienam culpam, alienum promissum in se recipere
Fid jubere, pro alio spondere
Fidem pignori dare
Dare promissa, apud Virg.
Promittere per eadem
Suo periculo, sua fide promittere alium facturum aliquid
Fidem interponere suam apud Cæs.

A Chirurgeon.

Chirurgus, χειρουργός
Chirurgicus, pro eodem
Aliptes ab ungendo
Empericus, experimentator, ἐμπειρικός, qui per experientiam medetur
Vulnerarius substative, vel vulnerarius medicus

To Surround, vide to Overthrow.

To win his Suit.

Tenere, obtinere causam
Evincere, vincere litem
Tenere sententiam, to get the upperhand.

To lose his Suit, or to be debarred of his Action.

Perdere causam, jus
Et cadunt à causa, qui litem perdunt, qui causam adversario tradunt, concedunt
Similiter, cadere causa, causam amittere, succumbere
Cadere formula, apud Quintilianum, pro eodem
Vinci, Superari, Cedere
Inferior, minor sum, ἥττων εἰμι
Posteriore ferre, ἥττον φέρομαι

A Swallow, vide Quick.

To Swear, to take an oath

Jurare
Jurare rem, jusjurandum præstare
Ὀμνύναι, ὀμόσαι
Fidem juramento obstringere
In alicujus verba jurare
Sancte jurare, dejurare
Sacramentum dicere & sacramento
Coram Deo & Angelis protestari
De re jusjurandum
Jureurando confirmare
Conceptis verbis jurare, hoc est, ad præscriptum & voluntatem alterius
Jurare Stygias undas
Superos testari
Nubila promissi Styx mihi testis erit
Per mare, per terras, per tristia numina juro
Adjuro Stygii caput implacabile fontis
Per superos, & siqua fides tellure sub ima est
Per fœta juro terramque potentem
Stygii per flumina fratris annuit
Méque adstringam verbis in sacra divinis
Sacramento adigere, vel jurejurando
Cogere ad jurandum, Obstrigare, obligare jurejurando, vel in jus jurandum cogere, obstringere
Ἐξορκοῦν, to take an oath of one, or to cause him to swear
Jurisjurandi alicui gratiam facere
Jusjurandum vel crimentum remittere, to dispense with one for his oath, to release or discharge him of it.
Sacramenti religione exsolvere
Juramentum nullum expetere
Sacramento non tenere
Perfidum dicere, to perjure or forswear.
Sanctissimum sacramentum violare
Ἐπὶ ψευδορκίᾳ ἁλῶναι

To Sweat.

Sudare, consudare
Sudorem emittere, desudare
Circumsudare, Exsudare
Sudat, manat sudore
Sudator

Sudator, Sudatrix
Sudoris plenus, one that sweateth much.
Ossaque & artus perfundit toto pectore sudor
Tum toto corpore sudor liquescit

To sweep the floore.

Scopare, σκάλλειν, κορεῖν
Verrere, expurgare pavimentum
Operam omnem aranearum perdere, textur-m improbam, telas, apud Plautum.

Sweet.

Suave, Dulce
Lene, Musteum
Mellitum & cearatum
Mellis medulla
Melleum, Mellifluum

A Sweet-heart, vide a Paramour.

Swift quick, speedy, active, nimble.

Agilis, Alacer
Velox, Pernix
Citus, ταχύς
Celer, Volucer
Impiger, Ales, adjectivum
Alite vectus equo
Festinus, πρόθυμος
Praeceps, Celeripes
Strenuus, Citatus, ὀξύς
Aëripes, & per synæresin Æripes, Alipes
Velocior Pegaso
Rapidus, Ocyor accipitre
Θοώτερος ἵππου
Cervum cursu vincens
Fugax, pro maximè celeri & veloci, Cicero posuit in epistolis, & Virg. in Io.
Volucri meare cursu, Sol. de Tigride
Primum pigre fluente

Swiftnesse, quicknesse, speedinesse.

Agilitas, Velocitas
Pernicitas, Celeritas
Alacritas, Levitas

A Swill-boll, vide Drunkard.

A Swine, vide Dog.

A wild Swine vide Boare.

A Sword.

Gladius, Ensis, ξίφος
Framea, vel phramea
Telum, apud Virg. & alios
Ferrum pro gladio frequens, utpote materia rei confectæ
Machæra, Romphæa, a two-hand sword
Mucro, per Synecdochen, ut ex parte totum intelligamus
Spatha, Spathula
Parazonium, a riding sword
Acinacis, pœnultima correpta, apud Horat. & D. Hieron. pro gladio usurpatum est pro ensico, seu potius Medico, Turcæ Cimiteriam vocant ensem
Harpe, apud Lucret. pro ense falcato

To draw the Sword.

Distringere ensem, Mucronem
Vagina eripere ferrum
Vagina diripit ensem
Stringere gladium
Ensem exigere, Gladium nudare
Petere ferro, ense, gladio
Exercere, Evaginare vel rectius distringere, educere
Ἕλκειν τὸ ξίφος

A Sword.

To gird his Sword.

Balteo se cingere
Ense latus cingere
Præcingitur ense victor
Lateri ensem accommodare, aptare
Subligare
Subjicere latus gladio, latus ense cingere, Vincire
Revincire, Acuto cingi ense

To put the Sword in the sheath or scabbard.

Gladium condere, recondere in vaginam
Ensem recludere
Aptare ensem vaginæ
Vagina cava fulgentem recondit ensem

T

A Table.

Tabula, Tabella, Mensa, Mensula, Quadra, æ, Aliena vivere quadra
Mensas struere, instruere, exstruere
Ponere, Apponere
Removere, Auferre
Retinere, Evertere
Repellere, Compellere
Auferre
Mensis ponere, imponere, reno-

removere, discumbere, adesse, surgere, consurgere
Reddere mensa tempora

A Table guest, a sinel feast vide Guest.

A pair of Tables for to play at Dice.

Abacus Alvus
Alveolus, Fritillus
Pygus, apud Horat.
Turricula, Occa
Tabula lusoria

To take away or from, to leave nothing

Auferre, Demere
Adimere Eripere
Eximere, Dirimere
Diripere, Surripere
Præripere, Subducere
Subtegere, Privare
Spoliare, Fraudare
Exspoliare, Orbare
Viduare, Sustollere
Detrahere, Subtrahere
Extorquere, Detorquere
Furari, Prædari
Nihil reliquum facere, elegantèr, pro relinquere nihil
Μηδὲν μεταλαβεῖν τινος
Omnia auferre vel cum pulvisculo, ut habet proverbium
Tollere funditus, to leave nothing.

To take his breath, vide to breathe.

To take grievously.

Ægrè, Ægerrimè, Indignè
Graviter, Gravatim, Molestè, Iniquè, Acerbè, Iracundè ferre
Δυσχερῶς φέρειν
Durius, Impatienter, male ferre
Indignari cũ accusativo, pro
Indigne ferre vel In. sei, Cic
Cicero præter modum doluit mortua filia

I take to be so, or I think so.

Mihi videre videor
Φαίνομαί μοι
Sic equidem ducòr in animo Virg.
Facile adducor ut credam
Ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ut mihi videtur
Suspicor, Mihi fit verisimile
Induco animum
Tangit animum meum suspicio
In anxia purgatione levem concipi suspiciunculam

To take in hand, vide to begin.

To take on him the office or charge, vide to undertake weighty matters, charge &c.

To take patiently, vide to be patient.

Take heed.

Cave vide, studium adhibe, consilio utere, diligenter animadverte, advertè, attende quàm diligenter potes

---

Take with beauty.

Specie capitur adolescentia, oblectatur, gaudet, lætatur
Speciem amant adolescentes

To talk, vide to speak.

To talk or commune with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum dativo
Alloqui, cum Accusativo
Communicare, Conferre
Commemorare Sermocinari
Colloqui, Confabulari
Commentare, Agere
Verba facere, Sermonem habere
Affari, Compellare
Προσαυδᾶν, προσφωνεῖν
Convenire cum accusativo, to go for, to speak with
Joannem de hac re convenìam
Volo te paucis vel tribus verbis (subaudi) alloqui

Talk, a Speech, a Language, a Word.

Sermo, λόγος
Loquutio, Eloquutio, Verbum
Homilia, Eloquium
Idioma, loquutionis proprietas
Lingua pro eodem frequens quemadmodum Græcis φωνὴ

A common Talk, vide Rumour.

Tallow or Beasts.

Sevum, Sepum, στέαρ
Sebum

Sebum scribunt aliqui
Hinc candela sebacea seu sepacea, a tallow candle
Et candelas sevare, sebare, vel separe. apud Colu. to make tallow candles
Et apud Plaut. Vulcanum incornu gerere, id est, candelam, to bear light in the lanthorn.

to make tame, to subdue, or bring under.

Domare Domitare
Debellare superbos
Δαμάζειν
Frænare, subjicere
Subigere, Subjugare
Sub imperium mittere
Coërcere, Reprimere, vide Subdue

a tamer, a curber.

Cerdo, σκυτεὺς
Coriarius, Byrsæus, βυρσεύς
Alutarius

Tapistry, or hangings

Tapeta seu potius Tapetes
Tapes, Plaga, Plagula,
Legimus etiam Tapetia
Textilis pictura
Peristromata, Stromata
Panni auro intertexti
Peripetasma
Amphimallia, Amphitapa
Aulæa, αὐλαία
Vestes cortinæ, stragulatæ variegatæ, versicolores, bellvatæ apud Varro. hoc est diversis bellvarum figuris depictæ
Textile, stragulum ex gnificis operibus pictum & plevum artis, argenteum

a Tap, a cock, a spigot, a spout.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Colabus, αὐλός
Tubus, Cujus diminutivum est Tubullus
Vinum cervisiam elucere, promere, to tap.
Depromere, vinum movere Hor.

to tarry, to pause, to stay.

Manere, μένειν
Expectare, ὑπομένειν
Operire, ἐπέχειν
Percunctari, Terent.
Percunctatum ibo ad portam quod scripsit
Præstolari, omnia cum accusativo construuntur. Cicero postremum Præstolor etiam dativo junxit
Restare, Restitare
Tardare, Resistere.
Cunctari, Demorari
Intermittere, Intercipere
Intermpere, Cessare
Tardescere, Desinere
Desistere, Morari
Moram interponere, facere, inferre
Hærere Sistere
Omittere

I will not tarry, I will come by and by, quickly, or shortly

Non cunctabor, non morabor diutius
Adventum non differam, non prorogabo
Subitò, inopinatò, propediem nos visurus est
Novo ineunte anno
Ineunte vere, prima Hirundine advolabo, Dabitur tibi copia nostri, Virgilius
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma, Londinum, Oxonia
Cum se remiserit hyemis rigor, cum ciconiis & hirundinibus advolabo
Adventum maturabimus
Ocyus præsentiam nostram visurus es
Propediem te invisam
Maturabo reditum
Jam jam adero
Mox redituru
Continuò hic ero.

Tarry a little, vide stand still.

To do, or end his Task, to dispatch his business.

Pensum persolvere, absolvere
Pensum conficere, Plaut.
Pensum meum quod datum est confeci
Peragere laboris pensum
Opus justum vel operas reddere
Implere, peragere partes suas
Justa præbere, reddere
Justa operum peragere
Plena opera
Justa pluraliter
Opera constituta, debita consueta, apud Columel.

To Taste, to smack, to prove.

Libare, Delibare
Gustare, Degustare
Pitissare, apud Terent.
Carptim, leviter, ac velut obiter degustare
Admovere labra poculis

Primo-

Primoribus labiis degustare, tangere
A limine salutare
Summo digito & quasi per indicem tangere, Justinianus
Ut canis è Nilo degustare
Per transennam inspicere
Extremis digitis attingere
Ex transcursu dicere, velut degustandi causa
Ἐπὶ πρόσωπον, μηδὲν ὠφελοῦντα τὸν ἐντυγχάνοντα.

To Tar, vide to Tesse.

A Taylor, a botcher, a cobler.

Sarcinator, Sartor
Cerdo, ῥαπτής
Vestiarius, qui veste vendit & reficit, Panniculatius
Veterator centarius sutor, a Cobler or Botcher, and Opator, a soutter or cobler.

To Teach, to inform, to instruct.

Docere, παιδεύειν
Instituere, Erudire
Edocere, Condocere
Educare, Dogmatizare
Instruere, Imbuere
Fingere ingenium rude, animos puerules, juventutem, filium, pro informare
Literis ornare
Condocefacere, apud Cic. Tusc. 3. Tradere pro docere
Præceptiones & institutiones tradere
Profiteri artem aliquam, artes ingenuas, pro docere, scire
Pueri pectus præceptis formare, Hor. Informare mores
Ætatem puerilem ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias juventuti tradere
Tradere vias disciplinarum discendarum, scientiam
Puerorum rudem & ad omnia sequacem animum ad optima quæque perducere
Puerorum ingenia literis excolere
Juventutem & fideliter & accuratè, tam literis bonis, quam rectis moribus expolire
Pectus rectis moribus instruere
Catechizare, in Epistolis Paulinis propriè
Instruere, mysteria religionis tradere.

To Tear in pieces, vide to Rend.

To weep with Tears, vide to weep.

To Tell, to shew, to declare, vide Rehearse.

A Tel-tale a blab.

Homo futilis, Levis
Rimarum plenus
Omnia ferens sub auras
Hac illàcque perfluens
Τετρημένῳ κοσκίνῳ, Hoc est, Dolium pertusum
Incontinens lingua
Parmeno Terentianus
E perforato qui biberit poculo
Meliacum navigium
Τὸ μελιακὸν πλοῖον
Laterna Punica
Cribro infidelior
Laterna magis pellucidus
Dolio pertuso incontinentior, ut habent proverbia

To Tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium, in epist. pro extra limen efferre, renunciare
Facta regenda loqui, Tibul.
Foris effutire, Terent. vide to publish.

Tell us.

Die, Dice, apud Comicos
Cedo imperativum, pro die, apud Comicos
Εἶπε, λέγε, Refer
Dare, pro dicere, apud Virg.
Iste Deus qui sit, da Tyrrenobis, id est, dic, memora.

Tempestuous and troublous weather

Venti, Procellæ
Importunissimi venti, perpetuo spiritu ex adverso flantes
Fulmina, Fulgura ardentia
Tempestates, Turbines
Intemperies, Nimbus
Ζάλη, χάλαζα
Grandines
Cœlum admodum ingratum
Cœlum turbidum
Hyems pro tempestate posita

Tempestuous weather on the Sea.

Æstus, commotio maris
Mare turbidum, fervens, æstuans, sævum, fluctuans validè, vehementer
Pro-

Protelloſum mare, turgidum, invaleſcente Æolo exſurgentibus ſubinde undarum molibus
Brumoſum ſtilum, Cic. vocat
Unda, fretum, quum ventus & undæ intumeſcunt; ratis mediis urgetur in fluctibus æquoreis; titubans quaſſatur procellis
Rapidis ſævit fervoribus æquor
Mare tumultuoſum, ventoſum, undoſum, undabundum, tempeſtuoſum, horriſonum, naufragium minitans. ventis commotũ, iratum, fervidum, agitatum

To appeaſe a Tempeſt.

Componere, tranquillum reddere tempeſtuoſum ſævi maris impetum
Levare tempeſtatem
Tumida placare æquora
Æoliis ventis, tumidiſque imperare procellis
Liberare à turbine irati æquoris

A Temple or Church.

Templum, Delubrum
Baſilica, Phanum
Ædes. Sacra
Tabernaculum, Sacellum.

A Tent, a Pavilion.

Tentorium, ἔλυτρα
Papilio, Sativa
Tabernaculum, σκῆνος
Nomine quoque pellium in ſacris tentoria caſtrenſi deſignantur in prophetia Ab quo turbabuntur pelles terræ Madian
Caſtra, pluraliter
Domus portatilis

A Tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera ſtipantur
Peniculus
Turunda à Catone ponitur pro linamento ex filis, quod in ulcera immittitur
Lemniſcum apud Celſum pro linamento oleo vel unguento illito
Epithema
Linamentum
Linteolum, lineus panniculus
Baſilicon, apud Celſum, pro eodem μοσσὸς, linteolum illud concerptum quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac ſaniem, ſuppuratione quum jam maturuerit ferro reſciſſa

Thankfulneſs.

Gratitudo,
Gratiarum actio
Gratia, animus memor
Memoria, voluntas grata in aliquem

To give thanks.

Habere gratiam vel gratias, eſt animo, mente ſcilicet animumque habere memorem accepti beneficii quod Græcis eſt χάριν ἔχειν
Referre gratiam & gratias, eſt facto reſpondere, ſcilicet officiis, & atisfacere reipſa beneficiis: & licet ſæpius capiatur in bonam, in malam tamen partem ponitur, ut maleficium reddere ſignificet
Agere, gratias dicimus, & rariſſimè gratiam, verbis videlicet ὁμολογεῖσθαι, ἀνθομολογεῖσθαι χάριν.
Charites perſolvo tonanti
Jungimus illi fere ſemper incredibiles, magnas, maximas, ſingulares, immenſas, ingentes, immarceſcibiles gratias
Agere grates poëticum magis quam oratorium
Cæterum acceptum ferre, vel referre tam in bono quam in malo, eſt habere pro accepto, fateri ſe accepiſſe
Παραλαμβάνειν, παραδιδόναι
Gratias vel gratiam ſummam, ſolidam gratiam inire

To be Thankful.

Reponere merita
Gratias agere, habere alicui
Compenſare, Repenſare
Remunerare beneficium bene merenti
Clavo trabali beneficia ſua affigere
Meritas agere gratias
Ἄμοιβαι ὀφειλόμεναι
Gratias dignas pendere
Penſare, reddere beneficium
Gratiam remetiri
Parem eſſe beneficiis acceptis
Reſpondere meritis, beneficiis
Perſolvere, ſolvere beneficium
Operam benignè compenſare

Alicui

Alicujus erga se benevolentiam singularibus accipere officiis
Officium officio pensare
Fricantem refricare
Τὸν ξύοντα ἀντιξύειν
Beneficium acceptum ampliter repensare, Mutuam officit vicem rependere, ἀντιπλαρχεῖν
Terentius Phor. Fœneratum isthuc beneficium tibi pulchrè dices, id est, cum lucro redditum, conduplicatum
Benefactis pensare oblatum obsequium

That, or As.

Ut, ἵνα
Quatenus, Quod

A thief.

Fur, φώρ
Suppilator, Cleptes
Talium literarum homo
Homo manibus aduncis & piceissimis ἀγκυλοχείρ
Filer rapacior, Rapax
Ἀναπόδιστος Dietarius
Larus, Harpy: proverb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ
Qui urcis est unguibus
Lavernio, Furax, thievish.
Felis Tarrestia, Verres
Manticulator, apud Fest.
Trifus, è gabalo lapsus, a wag halter.
Latro, Prædo, Raptor
Prædator, Pirata

Therefore, for that cause.

Proin, Proinde, Ergo,
Ideo, Igitur, Idcirco
Itaque, Eadem causa
Illius negotii gratia
Τοῦτο ἕνεκα
Ea propter, & propterea
Eam ob rem, & res
Ea gratia, cadere
Ea ex re
Eò & huc, in structura orationis
Hac de causa, his causis adducti, therefore.

To thicken, or make thick

Densare, Condensare
Cogere, Virg. Frigore mella cogit hyems
Constipare, Spissare
Inspissare, Conspissare.

Thick, hard, closed together.

Densus, Frequens, πυκνὸς
Confertus, Confertissima turba
Condensus, Spissus
Crassus, παχὺς
Opacus & obscurus ad umbram verius referuntur.

To think, to Esteem, to Suppose.

Inclinare, Censere
Putare
Existimare, Conjicere
Conjecturare, Conjecturam facere
Cogitare, Autumare
Ducere, Credere
Arbitrari, Suspicari
Reri, vide to suppose.

As I think.

Ut reor, existimo
Ut mihi videtur
Ut arbitror, ὡς νομίζομαι
Ut ego quidem sentio, autumo
Meo judicio
Mea sententia, Opinione mea
Ἐμοὶ δοκεῖ
Nisi me animus fallit, nisi esse, or except I be deceived.
Quantum mihi videre videor
Quantum indiciis colligere possum
Quantum meæ existimationi ac judicio videtur.
Quantum ego ratione & ingenio consequi possum

To think of, or upon, vide to muse.

Thin, vide slender, lean.

To quench, to stanch thirst.

Sitim compescere, deponere, pellere, tollere, explere
Relevare, Sistere, Sedare, Extinguere, Expellere
Sitis sorbet ora
Arentem levare unda sitim

To be thirsty, or dry.

Sitire, sitim pati, ferre, tolerare, deferre
Siti consumi, obrui arida siti.

To thresh.

Frumenta perticis excutere
Triturare, ἀλοᾶν
Gressibus exterere
Spicas fustibus tundere: Colum.
Flagellare messem perticis, Plin.

to threaten.

Minari, ἀπειλεῖν
Edere, jactare minas
Minitari, Comminari
Fulminare minis
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem, Virg.
Interminari
Maximas intentare minas
Intonare minis & verberibus

a thrifty child.

to thrust, vide to Form.

to thrust or cast down.

Devolvere, detrudere
Dejicere, στιβᾶν
Deturbare è sublimi
De sublimi ad ima rotare
Præcipitare

to thrust or put out.

Eliminare, Proturbare
Liv. Pellere foras, Extrudere
Protrudere, Obtrudere
Explodere, expellere, vide to Drive out.

to thunder.

Tonitruare, Tonare, intonare, superintonare
Movere tonitrus, Tonitrua matutina ventum significant, imbrem meridiana
Tonitrus, Tonitrum, Tonitru indeclinabile, thunder
Magnus ab æthere eo personat axe fragor
Jupiter strepitu exterruit orbem
Magno miscetur murmure cœlum
Tonitru cietur aër, cœlum
Tonitru tremiscunt abdita terrarum. Intonant poli
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit

to tie, to bind.

Vincire, Ligare
Revincire post tergum brachia
Injicere vinculis
Fortibus nexibus, vel loris constringere
Gravibus Coercere vinculis
Διασμεύειν, Innectere pedicas
Compedes injicere, to fetter or give fetters
Adhibere vincula
Ἐμπεδᾶν, Indere compedes catenas captivis
Compedibus vincire
Innectere manicas
Astringere arctius, fortius, fortiter, vide to hang up.

to till the ground, vide to Ear.

Time, or Season.

Tempus, καιρὸς
Hora. apud D. Paulum
Tempestas, apud Historiographos
Curriculum. apud Virg.
Otium pro tempore
Non fuit mihi otium, I had no leasure
Ævum, αἰὼν, pro tempore longo; sicut sæculum, & ætas, ut nostri sæculi mores nostra ætate
Dies pro temporis cursu, apud Cic.

in good time, vide season.

the Time will try.

Tempus docebit
Exitus rei probabit
Tempus omnia retegens, patefaciet
Exitus acta probabit

in good Time, or season.

Maturè, Tempestivè
Opportunè, per tempus,
In tempore

to observe the time, to take heed how he spendeth or bestoweth his time.

Habere rationem temporis
Summa cum utilitate nostra diem condere, Plin.
Non sinere tempus sine fruge fructuque dilabi, effluere
Rectè otia ponere
Recte ætatem ducere
Temporis enim sumptus (ut inquit Philosophus) parcissimus est
Tempus redimere, est melius collocare, quod malis studiis hactenus tritum est

to waste or to spend Time vainly.

Bonas horas malè collocare
Otio & literis abuti
Frustra tempus conterere
Symposiis bonas horas malè perdere
Tempus alea terere
Conferre tempus in aleam Plin. vide to spend the day in vain.

to passe the Time,

Tempus diem deducere, tran-

transigere, traducere, trahere, extrahere
tempus terere, consumere, conterere
Otium terere, agere
Dies vitæ, ætatem decurrere, consumere
Diem conficere sermone longo, Plaut.
Ducere horas, Virg.
Eximere diem dicendo, Cic.
Condere soles, apud Virg.
Consumere longos soles, apud Per.
Ducere, proterere tempus
Noctes fabulis jucundissimis citra tædium transmittere
Extendere noctem colloquiis sermonibus
Jucundissimis sermonibus nox ducebatur, Plin.
Placidè traducere ævum, vitam
Ferias agere amœnissimas
Ineptiis, nænis bonas horas malè conterere
Temporis tædium lectione fugare, pellere, levare, relevare
Fabellis tempus, diem fallere
Subfurari tempus quis dicitur, quod rebus necessariis succidit

the Time weareth, or passeth away.

Fluxum tempus elabitur
Ætas avolat, diffluit, effluit ætas
Fallunt anni
Labuntur anni tempora
Tempus præterit, fugit
Ire dies, apud Plaut. præterit
Eximitur dies me gaudente, Plin.
Tempus assiduo rapitur cursu
Cedit dies, apud Cic.
Abeunt, evanescunt, præcipiti lapsu intermoriuntur tempora
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas
Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis
Fallit tempus, id est, citò præterit nunquam revocabile
Dies labit instar euntis, currentis vel fluentis aquæ
Humanæ labuntur tempora vitæ atque anni properant
Labitur occultè fallitque volubilis ætas

at this Time, in this world, or as the world goeth now

Hoc ævo, νῦν
Impræsentiarum, Nunc
Hac tempestate, ætate
In præsens
Hoc temporis curriculo
Hoc sæculo, hoc tempore
Hac hominum ætate, hodie

at the very same time.

Eadem tempestate
Sub idem tempus
Per idem tempus

the Time weareth away all things

Differendo, intercedentibus diebus, vel mensibus res dicitur elanguescere intermori
Evanescere
Venire in oblivionem res dicitur, cui tempus induxit oblivionem
Tempore ipso vanescere, apud Tacitum. Et proverbium, Dies adimit ægritudinem, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur
Non est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, eundemque adimat, imo revulsum pectore
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi possis emandare
Et Euripides, χρόνος κακὰ λαμβάνει σε
Tempus dolorem leniet
Videmus opiniones vanas, fictasque diuturnitate extabuisse

in the mean Time, or Season

Interim, Interea
Interea temporis, loci
Interdum, Obiter, in transitu
Interim, dum, μεταξύ

in times past or of late

Diebus proximè exactis
Longo ab ævo
In diebus seu mensibus prioribus, &c. Hoc longis intercedit annis, Diebus jamdudum, nuperrime elapsis præteritis

in old Time.

Majorum nostrorum ætate, tempestate, temporibus quo sæculo majores nostri vixerunt, annis præcedentibus, præteritis, præterlapsis

out of time.

Inopportunè, Intempestivè,

importunè, insolitè, inopinatò, inopinanter, inopinatè.

As the time will serve.

Tempori cedere, necessitati parere, rationem temporis habere, consulere temporibus, confirmare se ad tempori rationem, consilia & actiones tempore moderari pro temporum statu & suscipere & deponere, ita se gerere, ut præcipere tempus videatur, ut temporis ratio ferat & postulet
Quasi ducem in rebus agendis, & consiliarium habere tempus

In time to come.

Apud posteros, in posterum in posteritatem ævo sequenti, vide Hereafter.

Timerous, vide Fearful.

Tyranny, cruelty.

Tyrannis, Jugum durissimum
Servitus plusquam misera
Phalaridis imperium.

To exercise tyranny

Tyrannidem exercere
Pharaonica sævitia opprimere
Subditos tyranide fatigare, deprimere
Omnium hominum sævitiam improbitatemque supergredi

Tired, vide weary.

To and fro, vide Hither and thither.

Toad stools, Mushroms.

Asparagus, ἀσπάραγος
Corruda, Fungus
Boletus, βολίτης,
Tubera & Tuberes.

Together.

Simul, ἅμα, Unà, Pariter
Insimul, med. Correp.
Conjunctè seu Conjunctim.

Toyes, trifles, vide foolishness.

Tokens, marks, or signs.

Signa, σήιγματα
Indicia, argumenta
Monumenta, Intersignia
Documenta, Specimina
Notæ, Vestigia
Symbola, συμβολα.

A tole gatherer, vide Customer.

A pair of tongs, or pincers.

Pruniceps, forfex igniaria
Furcilla coquinaria, πυρολάβιον
Tenellà, barbara dictio est, seu potius Gallica.

An ill tongue, or a railing tongue.

Lingua virulenta, biscula
Mordax, Maledica
Contumeliosa, Virg.
Aspidis morsus
Venenum detractionis spirans & apud Juven. Lingua mali pars pessima servi

A Childrens playing top.

Trochus, Trochulus, Turbo
Trocholude, ales fuge
Turbinem volvere, Trochum agitare, circumvertere, ambire.

The top, or highest part.

Æditior locus, Fastigium
Culmen, Cacumen
Vertex, Metaph.
Supercilium, Summitas
Verruca Metaph.
Altitudo, Extremitas
Τέλος ἄκρον
Apex, Jugum
Præcipitium, Ardua terrarum
Sublimitas, Celsitudo
Specula, Jugamontis

From the top to the toe, vide from the beginning to the end.

A torch.

Taeda, Fax, Luminare
Πῦρσος, Funale
Facula a firebrand.
Lampedion, vide a lamp.

torch-bearers.

Deductui, δαδίχοι, Taedifacularii. Ceroferari

To torment, vide to punish.

A touchstone.

Lapis Heraclitus, penult. prod.
Lapis Lydius, Index, Latin
Βάσανος, Cujus attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

A torrent, a swift running stream falling from the hills.

Torrens, tis, m. g. Torrens, entior, entissimus
Torrentia flumina
Rapidus montano flumine torrens sternit agros
Sternit sata læta boumque labores
Ruunt de montibus amnes.

It toucheth you very near, vide it is your part.

A town or city.

Oppidum, Oppidulum
Civitas, πόλις
Urbs, qua Roma propriè dicta est voce. ad alias civitates modo detorta est
Castellum, κώμη.

To undo or spoil a town, vide to destroy.

Trace, vide footsteps.

A trade or manner of life.

Vitæ institutum
Vivendi ratio, modus, forma
Formulæ, Mores
Exercitium, Studium
σπουδάσματα βιοτεύματα
Recta, optima morum compositio, vide supra Temptation.

To traffique, to exercise the trade of Merchandize.

Negotiari, πραγματεύεσθαι
Exercere, tractare commercia mutua, negotiationem ἐμπορεύεσθαι
Inire commercia, Mercari
Mercaturam exercere, vel mercatum
Facere mercaturam apud Cic. & Plaut, pro exercere, ἐμπολεῖν
Agere mercatum, negotiationem
Ἀγορὰν ποιεῖν
Mercimoniis faciundis rem augere, vide to Use.

Transitory, or not long during, of no long continuance.

Momentaneum, ὀλιγοχρόνιον
Transitorium, Caducum
Fluxum, fragile, Sal. Divitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur
Temporarium, Temporaneum
Instabile, Ruiturum
Fugax, Labile
Jam jam periturum
Mobile, interciturum
Interiturum, occasurum
Intermoriturum
In oblivionem venturum
Parvo tempore duraturum
Omnium enim rerum vicissitudo est, & omnia orta occidunt
Ætati, annis cedere
Ætatem ferre non posse,
Diu servari non posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia
Et Mala Persica, Plin. vocat fugacia quod durabilia non sint, decerpta quæ facilimè corrumpantur.

To translate, vide to change.

Traps, Gins, Snares, or Wiles.

Laquei dolosi, Tendicula
Insidiæ βουκόλιαι
Pediculæ, Retia
Fallaciæ, Offuciæ
Tricæ, Irritamenta
Casses arcti, Technæ
Clandestinæ insidiæ, Transenna
Obsidiæ, apud Colum. Plaut.
Durateus equus, proverb. Δούρειος ἵππος
Decipula, æ, & Decipulum neut. gen.
Furta, apud Ovid.

To travel or labour in vain, to lose his labour.

Perdere operam & impensam
Inanem operam sumere, suscipere
Studio exerciri inani
Frustra laborare, conari
Capere, pati, subire laborem inanem
Incassum sudare
Arenam numerare, metiri

Arenæ ſemina mandare
Arare littus
Aërem verberare
Operæ jacturam facere
In pertuſum ingerere dolium, apud Plaut.
Studium male collocatum iri dum vidio
Ludere operam
Auſtrum perecllere
Penelopes telam retexere
Παλλακὶς ἐξὸν κακὸν
In aqua ſcribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare
Διλφινα σοὶς ἐ κέλει δεῖν
Scopas diſſolvere
Rem prorſus inutilem efficere
Nebulas verberare
Piſcari in aëre
Aquã in mortario tundere
Calvum vellere
Lavare corvum, Laterem
Ignem diffecare
Æthiopem dealbare, lavare
Iſthmum perfodere
Reti ventos venari
Aquam cribro haurire, & id genus permulta alia, to labour ut ſupra, to labour in vain.

to Travel, or to be in labour of Child.

Parturire Parere, Dare Edere partus
Solvere molliter partus, liberos ſuos
Producere in lucem, parere
Educere fœtus, Reddere ventris onus
Ponere ventris onus
Ferre partus, Reddere ſemina concepta, uteri pignus

to Travel before the time, or to bring forth young before it be perfect, in beaſts we ſay to caſt their young.

Immaturum fœtum edere
Abortire, abortum parere
Abortare pro eodem, apud Jul. Fir.
Aborior oris, vel iris
Abortivum, abortũ facere, ἐκπρόωκειν
Abigere partum medicamentis
Ἐκβαλεῖν, ejicere infantem in utero enectum
Coactè conceptum à ſe abigere, Sue.
Fœtum corumpere
Et apud Phocyllidem
Φθείρει ἔμβρυον ἐν δὲ γαστρὸς
In utero fœtum corrumpere
Vitia contrahere abortiva apud Solin.

an expert or great Traveller.

Qui plura loca calcavit quã ullus mulio perpetuarius, apud Sen.
Multum terris jactatus & alto, apud Virg.
Qui orbem peragravit omnia emenſus
Quique mali multum, multumque laborum fluctibus & bellis tulerit, Virg.
Rebus evariantibus jactatus, & agitatus.

a Treaſure.

Gaza, Perſica dictio
Theſaurus, Θησαυρὸς, Græcè quod repoſitus ſit εἰς αὔριον, i. in craſtinum
Divitiæ reconditæ, repoſita
Fiſcus, Ærarium ſanctius
Peculium authore Celſo pro ea patrimonii parte ponitur quam quis in numerato & ad caſus repentinos repoſitam habet, ut refert Alciatus
Gazophylacium, vel Enthecа gazæ, id eſt, theſauri repoſitorium, Theſaurarium Auguſt. vocat

the Lord Treaſurer.

Ærarii præfectus, Ærarius
Arcarius, qua dictione Hieron. utitur in lib. Eſther.
Quæſtor ταμίας
Præpoſitus pecuniæ publicæ
Ærarii curam habens
Tribunus ærarius Budæo dicitur
Receptor generalis
Coactores vocantur præterea Quæſtores ſeu Collectarii
Ἀποδέκτης
Coactionem argentariam faſitare, apud Sũet. pro excercere Quæſtoris officium.

a Trencher.

Quadra, a broad trencher.
Qudrula
Menſa & menſula diminutivum, apud Virg. in 7.
Orbis ſeu orbiculus menſarius, a round trencher.
Diſcus, idem.

a Trembling, vi. quaking.

a Treſpaſs, vide Offence.

Tribute, vide Subſidy and cuſtom.

to Try, vide to attempt.

triſts

Trifles, vide foolishnesse.

to Trim, vide to beautifie.

Trimly, finely, cunningly, workmanly.

Adfabrè, Faberrimè
Artificiosè Eleganter
Quam optimè
Scitè, Scitissimè.

a Trivet.

Tripes, τρίπους, Cytrapus

to Triumph, to brag.

Agere triumphos, triumphare
Ovationem agere
Dicere Pæan, Dicere Jo. Pæan.
Cantare triumphum, Pæana
Et præpostere gloriantes dicuntur proverbio, ante victoriâ encomion canere
Ante congressum encomion epinicia sibi ipsis canere, & ante lentem augere collam.

Trouble, vide Heavinesse, and free from trouble.

trouble of mind, vide Vexations.

to trouble himself, to put himself to great trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere
Πολυπραγμονεῖν
Multis se negotiis implicare
Circa multa agere
Capere molestiam
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari
Omni se prægravare molestia
Molestis se involvere negotiis
Sibi ipsi litium ac negotiorum materiam accersere, parare
Sibi malum conciliare
In cœlum exspuere
Facere quod in proprium recidat caput
Adversus stimulum calcitrare.

troublous vide Grievous, and a piece of trouble.

thoroughly, vide wholly.

a truce.

Induciæ, Pax sequestra
Vacatio militiæ
A bello vel belli feriæ
ἀνοχὴ εἰρήνη
Pactitia pugnæ cessatio.

to make truce with enemies.

Inducias pacisci, agere, facere, pangere, dicere inducias bello dare
Condicere inducias, id est, statuere, apud Justin.
Æquis conditionibus inducias inire. Plin.
Ab armis fœdere intercedente quiescere
Peractis induciis
Tempus inducarum cum Gallis exierat, Cæs. vide League.

true, one that saith the truth.

Verax, Verilaquus
Homo minime vanus
Veridicus, oracula loquens
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be true, or according to the truth.

Verisimile, & è converso
Verum ambage remota dedit
Simile veri, ἐοικὸς
Non veri dissimile, Revera
Vero verius apparet
Vero consonum
Non abhorrens à veritate
Veritati conjunctum
Haud absurdum, ineptum, absonum à vero, simillimum vero
Durat vestigia non languidæ fidei, Sol.
Fama nec a veri dissidet illa fide
Veri speciem habens
Idoneum, appositum aptum ad persuadendum, πιθανὸν

truely indeed.

Sanè, Certo certius
Certè Certissimè
Habet omnes in se numeros veritatis
Certum vel certò scire
Planè, Atqui
Vere ἀληθῶς, Verum
Profectò, vero verius
Nil certius, apud Comicos
Quovis oraculo Delphico certius
Nimirum haud dubio
Pro certo creditur
Quinimo, Revera
Immo, Amen, Prorsum, Verè
Porro, Videlicet, Reipsa
Etiam, Etiamnum
Rectè, Sanè, ita vero
Sane vero, per ironiam
Utique, γοῦν

Dubio fine, Næ. vai
Confirmantis & obteſtantis formulæ, apud Comic. præcipue
Ita me dii bene ament, juvent apud Terent.
Peream, Diſpeream
Ita Deum mihi propitium habeam
Moriar, Emoriar, Male mihi ſit
Ita vivam, apud Cic.

A Trumpet.

Tuba, σάλπιγξ, Salpinx
Cornu recurvum, Claſſicum
Bucca, ut ſcribit D. Hieron. apud Hebræos tuba dicitur, à quo buccina diminutivum, & buccinum in neutro genere, apud Plin. κεράτινη
Concha pro buccina vel tuba apud Virgilium & Horatium
Æs, pro tuba ex ære, apud Virg.
Signum, ſigna canant, apud Mart.

To ſound a Trumpet.

Clangere, κλάγξαι
Σαλπίζειν Signum dare
Datur ſignum buccinæ, Cic.
Buccinare, Aëre ciere viros, Virg.
Clangore buccinæ militum animos confirmare.

To truſt.

Fidere. Confidere, Niti, Theſea fide
Credere, fidem habere
Sibique, fidéque locare
Fretus ſum, pro fidem habeo

Truſt no body.

Nemini fides habenda eſt nuſquam tuta fides, humanis mala eſt fiducia rebus. Sapientiæ & conſilii eſt, nemini res noſtras credere, committere: nemini plane confidere
Nullius in fide omnia ſtatuere, ponere, collocare
Quis eſt quem tibi fidum præſtare poſſis cujus incerta, dubia, infirma, fluxa fides non ſit?

Truſty, vide Faithful.

I truſt, vide I hope.

To ſpeak the truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denunciare, citra adulationem prodere ἀληθεύειν, Veritatem proloqui
Verum dicere, alloqui, nec celare
Auriculas teneras mordaci radere vero, apud Perſium
Ad normam veritatis loqui, Bud.
Verum proferre
Tanquam è plauſtro loqui Ὡς ἐξ ἀμάξης λαλεῖν
Dicere id quod res eſt
Dicere rem ipſam, ut res eſt
Veritati rerum geſtarum teſtimonium perhibere
Veritatis jubare tanquam vaporem & nubeculam deprimere
Folium recitare Sybillæ apud Juven. id eſt, rem indubitatam, certam
Oracula loqui
Ἔτυμον ἐρέειν μὴ Ζεὺς ἔμπα δυσῇ apud Homer.
Ut verum dicam impetrat mens ipſa

To defend the truth.

Agere pro veritate
Veritati ſubſcribere, ſuffragari
Veritatem propugnare
Totis viribus verum tueri
Veritati patrocinium totis niſibus præſtare
Jugulum ſupponere pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore
In fidem veri memorias accerſere ex antiquitate ſcriptorum
Oppetere mortem pro veritate

To cover, to cloak the Truth.

Verborum coloribus veritatem obfuſcare
Oratoriis fucis veritatem obducere

A tombe, vide Grave.

To tumble, to wallow, to turn.

Volvere, Volutare
Pervolvere, Rotare
Revolvere, Evolvere
Advolvere, Devolvere
Supervolvere, Involvere
Advolvunt ingentes montibus ornos
Volvere rotam
Saxa volvebant, inferebant

A tumbler, vide Dancer.

A Tun, a great Vessel.

Dolium, ἰνὸς Vas vinarium
Cupa, alliis per simplex p. scribitur
Baccharis seu Bacchanium
Cadus, κάδος, Tina, Victor vasculatius, a Cooper.

To turn, by course, one after another, or one to another.

Mutuo, Inter se, Alternatim
Alius alium, Alternè
Ultro citroque, &, ultro citro
Secum, πρὸς ἑαυτὸν
Vicissitudine, Vicissim
Inter nos agamus communiter
Alternis vicibus
Ad invicem, pro quo apud eruditiores ponuntur
Ad alterutrum, Græcè πρὸς ἀλλήλους
Invicem. Quint. At hæc tertio pugnare invicem ostendit

To take the turn of another, vide to supply the stead of another.

A Good turn, vide Good.
To do one a good turn, vide pleasure and benefit.

One good turn requireth another.

Manus manum fricare pro verbialiter dicitur
Manus manum lavare
Gratia gratiam parere
Mutuum muli scabere
Fricantem refricare, & id genus alia permulta

Twelve.

Duodecim, Ter quater. Bis sex Addiderat annos ad duo lustra, duos

Twilight, vide Evening.

In the twinkling of an Eye, vide Moment.

V.

A Vagabond a Runagate, a Wanderer, a Rogue.

ERro, onis Errans πολύπλανος, ἐυφόρος
Aberrans, Errabundus
Vagans, Vagus
Vagabundus, Multivagus
Palans, Circulator
Panagæa Diana proverb
Instabilis, nulla certa sede consistens
Pedem stabilem & domicilium certum non habens
Toto vagari orbe
Per medias urbes agitur, saltú que peragrat Erro

Vain, or transitory.

Vanus, Fragilis
Verna incertior aura
Fluxus, Caducus
Perfusa gloria fuco
Umbratilis, Momentaneus

In vain.

In vanum, Incassum
Frustra, Nequicquam
Inaniter, Nequaquam

Vain hope.

Spes frustrata, Vana, inanis, falsa, minime secunda, omninò adversa

Valiant, vide Courageous.

To Vanquish.

Cæsar Pompeium vicit, pugna fregit, prælio superavit, acie vicit, superavit, fugavitque
Copias ejus profligavit, in fugam conjecit, convertit
Victoriâ est potitus, victoriam tulit, obtinuit, consequutus est, adeptus est

To Vanquish with reasons, vide to Overcome.

Vantage, vide Gain.

To Vary or differ in words.

Pugnantia dicere, Non constare sibi
Διαφέρεσθαι ἑαυτῷ
Non consentanea dicere
Secum discrepare

Variable, vide Inconstant.

Variance, vide Discord

A Vault, or an arch Roof.

Cameratum, Concameratum
Caminatum, Testudinatum
Arcuatum, Fornicatum
Fornicibus recurvum
Testudineum, Arcuatum opus
Camera, Testudo, Fornix
Tectum incurvatum, devexum.

Veh mently, vide much.

To open a Vein, vide to let blood.

Venome, vide Poison.

Very much, vide much.

Vermilion, vide Red colour.

A Verse, or Metre.

Carmen, Versus
Oratio numerosa quòd numeris constet, metro ligata carminis legibus adstricta
Metrum, μέτρον
Numerus, Modus
Modulus, Carmina, Musa
Sermo in carminis leges figuratus, numeris adstrictus
Carmen siccum, exile, exsangue, exsuccum, nullum omnino Apollinis vestigium habens
Contra, Elegans, venustum, tersum, quod artificioso & composito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, suaviloquum, excultum, Maroneum.

To make Verses, or Metre.

Pede juncto scribere
Pangere, conficere, conscribere carmen
Facere, Dictare
Carmen scribere, condere, ludere, docere
Versus fundere, canere, resonare.

Vertue.

Virtuti omnia sunt subjecta, omnia sunt sub potestate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus est, dominatur, una regnat, summum jus habet, omnia regit, virtuti cuncta parent, cedunt, subjecta sunt humana omnia
Virtus valet ad omnia, imperium habet in omnes res, omnia tenet, possidet jure, ac potestate sua complectitur: quid est quod assequi virtus non possit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præstat.

To Vex to molest, to persecute.

Insectari, Infestare
Affligere, Afflictare
Cruciare, Molestare
Macerare, Mactare
Enervare, Metaph. Defatigare
Urere, apud terent.
Vexare, κακῶσαι
Lacessere, ἐλαύνειν
Insequi, Quatere, Insultare
Turbare, Fatigare
Molestum esse, ἐνοχλεῖν
Exagitare, Premere
Persequi, διώκειν
Urgere, πιέζειν
Petulanter incessere
Premere persecutionibus
Cogit me illud, that vexeth me vide to grieve or to punish.

A Vicar, vide a Curate.

Victory.

Victoria, νίκη, Palma
Trophæum, τρόπαιον
Triumphus, Superior manus.

To have, or obtain the Victory, vide to overcome, and Vanquish.

To View, to consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur
Interius ac propius contemplari
Altius perspicere, vel profundè
Penitissimè spectare
Propius intueri
Ob cordis oculos ponere
Animo intueri
Penitus introspicere
Silentium aperire, Prove b.
Omnes animi sensus velut quodam specillo pertentare judicii acrimonia
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere
Æstimare à digitis pro-ribus, veluti leonem

sb unguibus
Totum perlustrare, excutere
Attentissime inspicere
Ad hominum formam & figuram animum referre, Cic.
Attentius, accuratiùsque considerare
Penitus explorare
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare
A fronte atque à tergo
Ἀπὸ προσώπου καὶ ὀπίσω
Fixis oculis intueri
Arcere ὀφθῶν
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimovere vel dejicere, alicujus vultum contemplando

A Village.

Vicus, κώμη
Pagus, Castellum
Aliud significat villa, nempe domum extra urbem, pro prædio tamen subinde ponitur
Municipium, a freedome a free City or Town.
Major vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit
Κωμόπολις

A Vine, or Vineyard.

Vinea, Vinetum, Vitis
Bacchi nemos, Arva fœlicia
Novelletum, Malleolus, a young Vineyard.
Pacchi pampineis onerata viribus uva

To Violate, or to deflour a Virgin or Maiden.

Vitiare, Violare
Corrumpere διαφθορὰν ἐργάζεσθαι, διαφθείρειν
Stupro contaminare
Devirginare apud D. Hieron
Pudicitiam imminuere virgini apud Plaut.
Comprimere, corrumpere virginem
Imminuere virginitatem
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Ciceron.
Vitium addere pudicitiæ, Plaut.
Delibare virginitatem
Solvere zonam virgineam, apud Catul.
Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare, to take away the flower
Conficere virginem, apud Terent. pro fallere dictis
Depudicare, vide Mad.
Compressio, Coitus
Concubitus, Plaut,
Dulces amantium compressiuncule, the act or deed of lechery

Violet colour, vide Purple.

Visions, vide Dreams.

To Visit, to come to see.

Visere, Invisere
Casulas non dedignari
Lares revisere, subingredi
Deflectere, subvertere ad aliquem
Subire tectum vel domum
Succedere tectis

Visour, vide Washing.

An Umpire, vide Arbitrator.

Unable to study.

Infirmior, imbecillior est, infirmiore, tenuiore, imbecilliore valetudine & corpore est, infirmioribus viribus est; imbecillioris, infirmioris, tenuioris valetudinis est, quam ut studiorum laborem, grave studiorum onus ferre, perferre, sustinere possit
Minus habet virium, roboris, quam ut studiorum labori par esse possit, quam ut ferendo studiorum labores possit esse
Valetudine utitur imbecilla, infirma, sic ut labor studiorum cum facile possit opprimere
Eam illi valetudinem, eas natura vires negavit, quas laboriosa studiorum tractatio, assidua literarum exercitatio gravissima literarum studia postulant, requirunt, desiderant, exigunt
Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas, tenuitas facit, ut incumbere, quantū res poscit, in studia non queat

Unadvised, Rash.

Inconsideratus, Inops, expers consilii, rationis
Improvidus, Præceps, Inconsultus
Temerarius, Imprudens, Levis.

Unadvisedly, Unwisely, Rashly.

Præcipitanter, Inconsiderate
Properè, Temerè
Properanter, Inconsulto
Ex improviso, De improviso
Improviso, Repentino
Repentè, Derepentè

Im-

Impræmeditato, Ex inopinato
Subito, Subitariè
Imprudenter, citra causam
Sine ratione, Sine causa
Tumultuariè, citra delectum
Tumultuanter, Ἀνωμοδίως
Neglectim & plusquam ex tempore
In rugas contracta fronte
Imparate, Illotis manibus Ἀνιπτοις χερσιν

To do a thing Unadvisedly.

Consilium in re præsenti capere
Impræmeditate aliquid tractare
In arena consilium capere, instar gladiatoris, ut habet proverb.
Et apud Senecam, Consilium sub manu dicitur nasci
Illotis pedibus quippiam aggredi
Anabatarum more facere, i. clausis oculis, ut refert Alciatus, & non Andabatarum
Facere ruditer, crasso modo
Ex tempore, impræmeditato, tumultuanter, raptim agere
Deliberare cum præsenti
Agere præcipitem
Αὐτοσχεδιάζειν, Dilabi præcipitem, Mittere, corpus effuxo
Ferri, volvi in præceps

To Unbind, to loose.

In mare, in æquor se perrumpere, effundere
Præceps sese saltu in flumen dedit
Præcipitare se in undas, aquas
Solvere, Expedire
Ἐκλύειν, Enodare, Exsolvere
Levare catenas, vincula, Virg.
Ligamenta, vincula dissolvere

I am Uncertain, or in doubt.

Non satis mihi liquet
Haud certus sum
Habeo dubium, ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, suspensum
Equidem ignoro
Minus compertum habeo
Parum mihi liquet
Non equidem scio
Cogitatu nequeo colligere ullo, I cannot know it in any wise.
Parum constat, Clam me est
Mihi dubium est
Fugit, præterit, latet me
Nec cogitatio quidem ulla hac de re in pectus meum ascendit, subiit animum, I know nothing of it.

Uncertain what to do.

Ancipiti cura distrahor jactor, versor, animi pendeo; Incertus animo sum, pendet animus, inclinat huc illuc, fluctuat, jactatur, incertus est quid consilii capiat, utram medem in partem ignoro
Explicare consilium, expedire me ex hac deliberatione, exitum mex cogitationis invenire non possum, distrahunt me diversa consilia
In utramque partem ita multa succurrunt, ut difficilis admodum sit, minimè expedita, minimè explicata, minimè explorata, minimè certa, perobscura, haud facili aperta deliberatio

Unchast, vide Lecherous

Unclean, vide Filthy.

It is uncomely, videlt becommeth not.

To Uncover the head.

Aperire caput, detegere
Nudare verticem
Pileum ponere, deponere, detrahere

Uncunningly, Unhandsomely.

Inartificiosè ἀτεχνῶς
Infabrè, Incompositè.
Inornate, Fœdè, Ungraciously, Undone.

Undefiled, vide Chast

Under the Firmament, Heaven, or skie; abroad in the open air.

Sub aperto cœlo
Sub Jove apud Horatium
Sub dio, cave sub dio dixeris; Aër enim Graci Jovem vocant, & Jupiter Latinis pro aëre ponitur
Ὑπαίθρα, Unica dictio, ex adve-

abverbium Græcis
In perto mundo, Axe sub aperto
Agere sub dio, apud Horatium
Ἀπηλιάζειν
Dormire sub dio, αἰθριοκαθεύδειν

To understand, vide to Understand.

To understand, to perceive.

Intelligere, videre
Discere, apud Cæs. Capere
Sentire, Mente capere
Cognigere, Cognitum habere
Tenere sensum alicujus rei conditum
Impulit aures maternas luctus,
Perspicere, ad aures pervenire
Animadversione & intelligentia dicentem vel legentem assequi
Audire, Inaudire, Subaudire
Excipere, Virg. Assequi ratione
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione
Nosse, sentire, conjicere, conjectura conlequi
Intellectu percipere, assequi
Comprehendere, apud Cic.
Animo complecti, percipere
Intelligentiam habere
Intelligentia & ratione comprehendere
Rei alicujus sententiam & rationem tenere
Accipere, Percipere
Callere, Tenere
Habere, Sapere
Cognoscere

You understand my meaning.

Mea consilia planè tibi nota sunt, tenes consilia mea, animum meum, meos sensus
Non te latent mea consilia, cognitum habes ac perspectum animum meum
Qui sit meus sensus probe notti, præclare intelligis

Not to understand.

Non assequi, Non capere
Ænigmata, obscura dicta, ruditas rei captus non potest assequi
Nescia mens hominum fati sortisque futuræ
Venturi inscius ævi

To understand overthwartly, or Backwardly.

Præposterè accipere
Aliter accipere atque quis dixerit
Παραλαμβάνειν

To undertake weighty matters, or to take on him a great office or charge.

Suscipere curam
Arripere negotii curam
Rei curandæ onus in se recipere
Capere provinciam
Obire res arduas, tollere onus
Subire officium, provinciam, munus
Negotium suscipere, capessere, inire, adire, aggredi
Subire vel obire partes
Capessere, sumere, suscipere provinciam
Tollere in humeros negotii curam
Perferendi onus in se libenter recipere
Non gravatim ad se recipere farcinam
Onus suscipere, subire

To undo, vide to Abolish, and Spoil.

utterly undone.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res domestica, actum est de meis fortunis
Prorsus eversæ sunt opes meæ, perdidi omnia
Everrit me bonis omnibus fortuna, mearum opum nihil mihi reliquum fecit
Afflictæ sunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, eversæ meæ res ac fortunæ omnes

Unfruitful, vide Barren.

Ungracious, vide Naughty, Unhoneſt, Uncomely.

Indecens, A decoro alienum
Haudquaquam decorum
Indecorum, Inhonestum
Παραίσιμον
Pugnans cum honesto

The unhappiest man in the world.

Nemo me infelicior, infortunatior est
Meis miserias nulla æquat infœlicitas, conditio mea est miserri-

mâ,

ma, in ſumma verſor in, fœlicitate
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortuniis, miſeriis, calamitatibus
Omnes me premunt miſeriæ
Infeſta, infenſa, adverſa, iniqua mihi ſunt omnia
Nulla eſt tam miſera fortuna quam mea
Meum eſt ſingulare fatum, ſingulari utor fato, ſingulari fato natus ſum
Infausto nimium adverſóque ſydere ſum natus
Semper perpetuis miſeriis vexor, angor, erucior, torqueor, affligor
Non adverſa tantum, ſed everſa penitus eſt mea fortuna
Quis eſt omnium mortalium iniquiore conditione, deteriore loco, quam ego ſum?

An Univerſity, a famous ſchool.

Academia, Gymnaſium
Conciliabulum, conſeſſus Philoſophorum, Ἢ φιλοσόφων συνέδριον
Ingenioſiſſimorum hominum conventus
Frequens doctiſſimorum & clariſſimorum virorum conſeſſus, non titulis modò maximis, verum etiam maxima eruditione inſignium
Academia, quæ cum ſummis academiis literariis contendere auſit
Gymnaſium literarium
Arena Palladia
Mater, ſeu fons Artium liberalium ſtudiorum, Bononia
Academia Patavina totius Italiæ nobiliſſima
Gymnaſium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus
Palæſtra literaria
Studium Patavinum, Perusinum
Lyceum med. prod. Λύκειον
Academia à Platone nomen habet. Lyceum vero ab Ariſt.
Athenis & à Cic. in Tuſc.
Aſylum artium omnium bonarum
Aditum Muſarum
Minervæ locus ſacer.
Collegium, Burſa, Pædagogium, barbara à doctis cenſentur vocabula, tamen in vulgi uſum tradu&a à magiſterculis
Univerſitas, ſecundum Juriſconſultorum definitionem, eſt aliqua communitas vel civitatis, vel aliarum quarumcunque rerũ
Poteſt tamen dici Univerſitas ſtudiorum, quod univerſæ omnes artes ibi docentur; ſed non eſt uſitatum

Unjuſt, vide Falſe.

Unjuſtly.

Præter jus, Contra quam æquum eſt
Inique, injuria, παρανόμως
Non legitime, Sine jure
Abſque juſta cauſa
Contra honeſtatem omnem
Summa cum perfidia
Præter jus fasque
Præter æquum & bonum, apud Ter. against all right and reason.

To do unjuſtly.

A ſemita juſtitiæ deviare, Hieron
Tranſire, tranſilire fines juſtitiæ
Deſcribere jus pretio, non æquitate
Juris perfringere amuſſim
Jus torquere, pervertere
Corrumpere, depravare judicium
Emere, conſtuprare, conteminare judicium, καταφθείρειν
Juſtitiæ verum tollere itur
Paùperis cauſam repellere
Pauperis preces clauſa ſpernere aure
Egenum juſtitiæ titulo vexare
Injuriam alicui imponere
Lædere, onerare injuria
Injuria lacerare, afficere, verberare, affligere, to do wrong.
Videmus proh dolor etiamnum avaritiam corrumpere æquitatem & pleroſque argentinam pati

Unkind, Unthankfull.

Pro beneficiis maleficium reponere
Ingratum eſſe
Pro ſummo beneficio ſummum remetiri malefi cium
Ingratitudinis crimen fugire apud. Cic. vide Unthankfull

It is not unknown unto you, you know well enough.

Compertum tibi eſt
Noſti, ἴσθα
Non eſt obſcurum tibi

Hau-

Haud te latet, fugit, præterit
Probe noſti, non ignoras
Compertum, exploratum habes
Haud neſcius es, haud ignaris
Liquido tibi conſtat

Unlearned, ignorant, without knowledge.

Ineptus, ἀδαήμων
Indoctus, Inſcius, Ignarus
Expers ſcientiæ, Sciolus
Ne ipſa quidem elementa callens
Ne Æſopum quidem trivit
Rudis bonarum literarum
Μητε ἔγν, μητε γράμματα
Nec nauare, neque literas nouit
Alienus á muſis, Illiteratus
Ἀπαίδευτος, ἄμουσος
Idiota, Inſcius
Amusus, Sus Bœotica
Indoctior Libethriis
Aſinus cumanus, Inerudi-
Ὄνος ἀπὸ μουσῶν
Penitus rerum imperitus, a Smatterer
Ab eruditione, morumque probitate alienissimus
Omnium diſciplinarum rudis
Imperitus non dicitur tantum pro eo qui ſit illiteratus, ſed latius patet vox, ut ſit contraria Græcæ dictioni, πλούτεφος, unde Chriſtophorus Hagendorphinus, indoctè ſcripſit, Monacho imperitior, i. e. à ſummo vertice ad imos uſque pedes, totus ex ignorantiâ literarum conſutus

Unlike, or diverſe.

Diſſimilis, Diſcors
Diſpar, Diſſentaneus
Varius, Diſcrepans
Contrarius, Repugnans
Differens, Diſtinctus
Diſcretus, Diſſonus
Abſonus, Alienus, Alius

Far Unlike, far from the matter, nothing to the purpoſe, neither rime nor reaſon.

Abſurdum, Diſpar, Diſſimile
Diſcors, Varium, Alienum
Diſſerens, Diſcrepans, Diſſonum
Διαφωνῶν, Nil ad rem faciens
Abſonum, Diverſum
Diſſentaneum, non conveniens
Diſſentiens, Diſtans plurimum
Quid ad rhombum?
Vide proverb. abſurda, Aliena, vide differeth much.

To Unlock, vide to Open.

To Unload, to Unburthen.

Exonerare, onus deponere, exuere, abjicere
Onus omne meum reſciſum eſt

Unlucky, Unfortunate.

Infortunatus, infœlix
Parum fœlix, Siniſter
Quarta luna natus
Ἐπὶ τετράδι γεγονώς
Siniſtro genio natus
Parum auſpicatus, Inauſpicatus
Fortunæ improbitatem multipliciter expertus, Fortunis everſus
Faris & diis aliis (ut ajunt) omnia agens, Qui plura adverſa pertulit quam ſecunda
Muſtelam domi habent, vel alens, proverbialis ſententia & per jocum fortunatior Strobolis Carcini
Variis exercitatus fortunæ incommoditatibus, nothing proſpereth or thriveth under his hand
Cui cuncta cedunt infœliciter, & inremptis agitur, proverbio in patruos minxiſſe cineres dicitur, vide Unhappy

To be Unlucky, Unfortunate.

Adverſi eventus fortunam tolerare
Fortunæ adverſæ ictibus circumveniri
Merſari fortunæ fluctibus
Fortunæ tragulis feriri, Bud.
Ludibrio eſſe fortunæ, ibidem
Infortunia pati, Fatis exerceri
Infeſta fortunæ tela crebraque perferre
Calamitatem accipere
Minus proſpere vivere
Infeſtis telis adverſorum caſuum Fortunæ aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis fauciare dicitur, Budæ, quapropter dubiæ & novercanti fortunæ non diu fidendum

Unlucky.

Infœliciter, inauſpicato, Cic.
Siniſtris auguriis, vel auſpiciis, malis avibus
Inauſpicatum Malum omen
Occurſu inf uſtum, an unlucky chance, or that bringeth ill luck

Unmodeſt.

Immodeſtus, Inconſultus, temerarius, impudens, inconſideratus, immoderatus, immodicus
Expers modeſtiæ, judicii, prudentiæ & rationis, vide Shameleſſe

Unmoveable goods, an Heritage.

Bona ſoli, Bona fundi
Immobilia bona
Κτησίκτητα, Poſſeſſiones
Prædia, κτήματα
Hæredium & Hæredíolum

Unnoble, not noble, of a baſe, or poor ſtock.

Ignobilis, Obſcurus
Ignotus, Plebeius
Homo plebei ordinis, quinta claſſis
Minimè claſſicus
Ἄνευ ὑμνος, ἀγνώς
Obſcuris editus vel natus parentibus ſeu natalibus
Ἀσήμος
Infimorum hominum ſeu plebeiorum ſtirpe oriundus
Infimo genere obſcuro natus
Cujus fama in obſcuro eſt
In obſcuro vitam agens
Imaginibus carens
Sub obſcura natus in familia
Obſcuro loco & parentibus agrariis natus, Parabolanus
Horatius Damam pro ignobili & obſcuro poſuit, ut ne tegat ſpurco Damælatus
Homo à ſe ortus, apud Cic.
A nobilitate alienus
Ἄκλυτος παρὰ κλυτῆς
Homo novus, apud Sal.
Et proverbio, Generoſus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generoſus vult haberi, aliàs humilis & obſcurus

Unpoſſible.

Impoſſibile eſt, pro quo fieri non poteſt, docti dicunt
Ὑπὲρ φύσιν, ſupra naturæ vires
Nullo pacto fieri poteſt & proverbiali ſchemate
Prius teſtudo leporem præverterit
Mare vitem tulerit
Locuſta bovem peperit
Ovum lupus duxerit uxorem
Citius Elephantem ſub ala celes, & id genus permulta alia

Unprofitable, unthrifty.

Qui nulli eſt uſui, inutilis
Otioſus ἄεργος

Unreaſonable.

Præter rationem
Irrationabiliter, inhumaniter
Temere, ἀλόγως

Unruly, vide ſtiffnecked, Untamed, Wild.

Effrenus & effrenis, ἀχάλινος
Infrenis, Effrenatus, Indomitus

Until, Unto.

Donec, Donicum, apud poëtas & comicos, Quoad
Dum, apud Virgilium & Terent. Pro Donec, Iſque dum, ἕως
Tantiſper, Quouſque
Quoaduſque, ἕως
Uſque diu, Dum tamdiu
Ἕως ἄν, Aduſque pro Uſque ad

Until now even until his time, hitherto.

In præſentem diem
In hodiernum diem
Hactenus, Hucuſque
Adhuc pro hactenus, Terent.
Ceſſatum eſt uſque adhuc
Impræſentiarum
In hunc, in hanc diem
Ad hoc uſque tempus
Ad hanc tempeſtatem
In hanc uſque horam
In præſens uſque tempus, hodieque

Unthought, unlooked for, ſuddenly, unawares.

Inopinatè,& tò,improvisè, ἀπροσδοκήτως, ἐξαίφνης
Subito, Ex tempore
Ex improviso, inauspicato
Præcipitanter, ἐξαίφνης, ἐκ ἐξόδου
Præter spem, opinionem, aque incredibile hoc mihi obtigit, παρ' ἐλπίδα,
Repente, Ex inopinato
Ex insperato, Insperato, vide Unadvisedly.

Untractable, vide Stiffenecked.

Unwillingly, against ones will.

Invitus, Coactus
Præter voluntatem, Ingenium
Ingratis & ingratus, ut cunque apud Terent. pro invitus vel coactus
Ἀνάγκης, ἄκων
Gravatè, & gravatim, adverb.

Unwisely, vide Unadvisedly.

Unwise, vide Foolish.

Unworthy of Praise.

Laude indignus es
Indignum te laude præbuisti, præstitisti, ostenditi, probasti
Non ita te gessisti, non ea tuæ vitæ ratio fuit, non ejusmodi sunt tua merita, non te talem videmus, cognovimus, sensimus experti sumus, non is nobis cognitus es, ut afficiendus, orandus, decorandus, honestandus efferendus, extollendus laudibus

Ut laus in te conveniat, tibi debeatur
Ut laudis præmium, quasi tibi debitum possis exigere
Ut laus quasi tuis meritis debita merces, persolvenda, tibi esse tribuenda, deferenda videatur

Void, empty, without, destitute, or lacking.

Vacuus, Inanis. Expers Immunis, Orbus, Viduus Viduatus, Vacuatus

To Vomit, to spew, to cast up.

Vomere, Vomitare, Egerere
Ejectare dapes, ora vacuare cibis
Nauseare, Nauseam facere, Revomere

A Vomiting, or spewing.

Vomitus, vomitio, Stomachi dissolutio, rejectio vel rejectus

To Vow, or to make a Vow.

Vovere, εὔχεσθαι, ὁμολογεῖν
Votum vovere, reddere
Canere vota, Virg.
Voto se obstringere, obligare
Votum facere
Suscipere votum Deo
Concipere, Suscipere, Capessere
Ferre, multiplicare

Solvere, implere voti debita
Votis optare, petere, exposcere, operari
Dicere sacramento, &, Dare sacramentum
Dicare pia vota Deo
Vota nuncupare pro fœlici rerum eventu, vota polliceri & destinare, apud Plinium
Munuscula divis promittere, Cat.

To Upbraid vide to cast in ones teeth.

Upright, Pure, sincere, a plain dealing man.

Candidus, integer
Sincerus, &, hic & hæc sincerus & hoc sincere
Minimè fucatus, Apertus homo
Sine dolo, fraude, fuco, ἀδόλως
Qui est extra omnem dolisuspicionem
In quem nulla fuci cadit suspicio
In fronte gerens animum
Integer vitæ scelerisque purus
Qui moribus ab omni labe purissimis est

To make an Uproar, or sedition, a rebellion, great stir, to keep a foul coil, or turmoil.

Ciere turbas, dissidium
Ad dissidium vulgus impellere
Concitare tumultum, turbas Διεγείρειν
Concitare plebem, rationis servitia

Funestos tumultus concitare, excitare
Turbam, tumultum facere
Omnia armis perturbare
Suscitare & excitare tragœdiam
Ἐντραγῳδίειν
Res novas moliri
Studere rebus novis
Bellum, prælium, seditionem, tumultum, concitare, movere
Turbas facere apud Terent.
Acria indicere bella pace pulsa
Seditionem movere, facere, agere
Seditiosè rem gerere
Perturbationis strepitum movere
Maximas undique turbas ciere
Πάντας ἀ ἴλας ἐγείρειν πανύστατον ἄτμον, ut est apud Poët.
Turbas dare, Terent. pro facere
Ad seditionem & dissidium perpellere
Διαφθείρειν
Omnia conturbare
Maximis rerum procellis personare, perturbare, miscere universa
Pervertere omnia jura, divina, humanique
Pervertere rempublicam
Confundere fásque nefásque, fas & jura, Sursum deorsúmque ordinem invertere
Juris ordinem cassare omnem
Cœlum miscere terræ, sacra prophanis
Divina atque humana habere promiscua, Salustius
Omnia prophanare, prophana facere
In summis permiscere
Omnia sursum ac deorsum miscere
Delere leges omnes, fas, omne jus
Rebus novandis orbem commovere
Ciere bella, pugnas, Martem Virg.
Motus tragœdiásque ciere
Excitare arma, tempestates, malum furorem, bellum, incendium
Omnia turbare, impacatáque reddere, perturbare
Divina pariter & humana tumultuosa tempestate confundere
Adferre perturbationem, apud Cic.
Conclamare & armis concreparo
Inter Christianos discordiarum semina jacere
Concitare in perturbationes rempublicam
Acheronta movere
Orbem Christianum in arma vel ad arma concitare, conclamare
Animum plebis contra principem suum exacerbare, irritaréque ad seditionem, ad cædes commovere, & ad bella sollicitare
Solicitare quietæ civitatis statum, Livius
Communem moliri seditionem, vulgúsque in discordiam excitare
Pacem Ecclesiæ mutuis digladiationibus, exoticis opinionibus perturbare conturbare
Subditos ad inobedientiam & illicitas juréque damnatas conspirationes & confœderationes pellicere
Funesto cornu classico occinere
Ad seditionem excitandem cornu allectus personare, Ennius.
Alecto in tenero Stygiis se concitat alis, Virg.
Tyria concire maria, hoc est ingentes turbas, ut refert Asranius
Populum persuasione adulterare pessima
Populum ex speratum seditiosis concionibus in rabiem agere, apud Cic.
Ad pileum vocare
Promissis ingentibus seditionem commovere
Facere Tragœdiam ex comœdia
Ex humili tumulo grandem producere Olympum, Mantuanus B.
Jocum in rabiem vertere
Leviculis de causis maximos tumultus excitare
Ob re levi nimium tumultuari
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias quod proverbio tragœdias in nugis agere dicitur, id est scilicet levicula movere tumultum.

Out of use, abolished.

Exoletum est, aboletum est, est inusitatum, abolitum
Moris esse desinit desiit
Antiquatum est seu abrogatum
In dissuetudinem venit, abiit
Obliteratum est
Ἐξηλλαγμένον ἐστὶ καὶ ἀπόκοπον

Used, in use or custom.

Moribus receptum est
Consuetum, Usitatum
Commune, Assuetum
Solitum, Vulgare
Vulgatum, Frequens
Solitum est fieri, Usu pe-

perceptum
Cicer. ἐθισμὸς, inolevit
Moris est, Consuetudinis est
Ἔθος ἐστὶν, ὅτι συνήθεια
In observatione est
Consuetudo tenet, obtinet
In consuetudinem venit
Permanet in hodiernum diem
Permansit ille mos
In more positum est
Consuetudine receptum est
Usus invaluit, Mos incessit, Salust.
Sanctorum calculo jam receptum est
Præclarum istum à majoribus accepimus morem, Cic.
In usum abiit
De more antiquo, after old fashions.
Fit in more majorum
Abiit in morem, in consuetudinem
Usu irrepsit, ac paulatim temporis progressu robur collegit.

To Use, to Occupy, to enjoy.

Uti gladio, ense, cultro, vel aliquo familiariter
Expectatis frui commodis, vita salutari &c. Carpere regni commoda.

To Use the trade of Merchandize.

Mercari, mercaturam agere, ducere, exercere, gerere administrare
Negotiari, negotia tractare administrare, ad negotiandum se conferre, ad negotiationem proficisci
Mundinari to sell and buy openly in Fairs.
Mundinator, a marketman, or one that goeth to Fairs, vide Traffique.

To grow out of Use or custome, to wax old or decay.

Exolescere, Evanescere
Obliterari, Antiquari
Desinere, Cessare, Abire simplex, Abire in dissuetudinem
Exsolere, venire in dissuetudinem.

To lend out to Usury.

Fœnerari, Fœnerare quamvis Valla distinguat
Usuram facere, exercere
Δανείζειν, τοκογλυφεῖν
Locare argentum fœnori
Fœnus agitare, exercere
Τόκους λαμβάνειν
Pecuniam dare ad usuram, collocare in fœnus
Artem domesticam exercere
Fœnerando debita complere
Fœnore circumvenire, opprimere plebem, vulgus, Livius.

An Usurer.

Fœnerator, Usurarius
Danista, Dardanarius, δανιστὴς

To Utter, vide to pronounce and speak, and to Utter, to declare simply or plainly.

Crassius dicere
Intelligibilius loqui
Pinguiori (ut aiunt) Minerva rem agere, Apertius dicere
Ἀναφανδὸν agere, Inculcare
Manibus pedibúsque inculcare
Expressius declarare
Præmansum in os inserere, Adag.
Clarius, clarissimè dicere, proponere
Apertius rem designare.

Utterly, thoroughly, or altogether.

Prorsus, Penditus
Stirpitus, Radicitus
Medullitus, Omnino.

Uttermost, last.

Ultimus, Extimus
Extremus, Penitissimus.

Utility, vide Profit.

Vulgar, vide Common.

W

A Wafer, vide a Cake.

To Wage, or lay a Wager.

CErtare cum quopiam precio pignore deposito
Deponere, Concertare
Decertare, Decernere
Facere sponsionem
Deponere quadruplum ad duplum
Ponere, to lay.

Wages or hire, reward.

Stipendium, Præmium
Merces, Meritum, Obsonium
Salarium, vide Reward.

To give Wages.

Stipendium de publico ſtatuere, apud Livium
Salarium annuum conſtituere, attribuere ex fiſco regio
E fiſco centena annua deſignare
Salarium ex ærario principis ſtatuere, apud Eutr.
Annuum cenſum è publico decernere
E republica ſtatum aliquod præmium perſolvere
Stipendium annuum mereri ob novitatem rei inventæ
Præmium pro fortuna ſatis amplum conſequi
Præmia ferre, capere

A Waggon, a Cart, a Chariot.

Currus Carpentum
Quadriga, vehe vel vehia
Curriculum, Eſſedum, vehiculum
Rheda, Plauſtrum, ἅμαξα
Vittatus, arcuatus, currus, vehiculum cameratum, quorum uſus in Brabantia & Flandria
Vittata quoque navis, Solino dicitur
Saracum

To drive the Waggon.

Impellere currum, regere, moliri
Agere currum aut carpentum
Aurigari, ἡνιοχεῖν
Jungere currum, to make ready the Waggon.
Jungere equos, to ſet the horſes in the Waggon.
Dexterare.
Ire vehi, curru, to ride in the Waggon or Coach.

To overthrow the Waggon.

Evertere, ſubvertere currum
Impetu ſolo ſternere
Effundere vecturam, aurigam
E curru deturbare, ἐκβάλλειν
Effundere in humum

A Wain-maker.

Carpenta coaptans
Carpentarius
Faber plauſtrorum

A Wain man, vide Cart.

A Way, a Path.

Via, Iter, Callis
Semita, veſtigium
Trames, Limes, Orbita
Via, præceps, an uneven way.
Actus, a way that paſſeth through ones ground.

The high Way, or the common way.

Via publica, Conſularis
Baſilica via, via regia
Tritum, Spatium
Via trita, Prætoria
Via militaris, Plauſtraria
Μεταλλοδὸς, λεωφόρος

To make the Way plain, to open or repair the Way.

Aperire viam, viam facere
Viam docere, Cic.
Munire, ſubſternere, ſternere viam
Scindere glaciem, proverbialiter
Aliquid pervium facere
Aditum præbere facere
Ἔμβατον ποιεῖν
Aditu, facere illuſtres, Cic.
Foras aperire, metaphoricè
Ἀνοίγειν τὴν θύραν
Viam complanare, æquare, erodere
Gradus tollere
Pulchram ac tutam ſternere viam
E ſalebroſa & aſpera commodam, levèmque reddere viam
Obſtacula viæ diſcutere
Tranquillam viam concinna, id eſt, expedi, Plaut.

To ſtop the Way or Paſſage.

Iter, viam intercludere claudere
Præcludere viam
Iter intercipere
Obſtruere perfugia improborum
Progreſſum impedire
Iter intercipere, impedire
Inhibere greſſum, iter ἀναχαίτιζειν
Aditum claudere, præludere, obſtruere, interludere
Crebris arboribus fuctis, omnes introitus præludere, Cæſ.
Intercludere inimicis commeatum
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria frumentatione
Re frumentaria, Commeatibus noſtris interlu-

dere insistunt

To Wail, to Lament, to Weep.

Flere, lachrymari
Illachrymari
Dare lachrymas, Virg.
Lachrymas profundere
Ululare, Edere planctus
Ejulare subla a voce
Imo de pectore questus dare, vultu manibusque ad sydera versis
Plorare voce flebili
Plangere percussu membrorum
Gemere, sonitus è pectore erumpere
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula
Fundere fletus
Perfundere genas lachrymis, Ovid.
Querimonias, gemitus, ejulatus facere, lachrymas fundere
Lachrymis genas irrigare
Genas, ora rigare lachrymis
Cædere mœstis pectora palmis
Querulari, Queritare, vel queritari
Capillos trahere
Scriis ora rigare fletibus
Et apud Virg. Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas
Cœlo supinas sit tuleris manus, Horat. lib. 3. carmin.
Crepas edere aut olfacere, joco proverbiali
Lugere, deflere, & elugere, to lament, or wail for.
Cic. Patriam eluxi diutius
Deplorare
Mœrere mortem filii
Recentem natum fletu excipere, Sol.
Fleto omnia complere, to make one weep
Excire lachrymas
Fletum excutere alicui, vide to mourn

To lay wait, to deceive, to practise wiles, to entrap or deceive.

Insidiari, Malum moliri
Insidias tendere, moliri, struere, facere, ponere, locare, collocare, parare, Alere monstrum
Moliri, machinari fraudes, dolos
Mali aliquid moliri
Παγιεύειν, λοχᾶν
Κλοπὰν λέγειν, Petere absol.
Nectere strophas
Artem exercere Pelasgam
Dolos fucre, δόλος ῥάπτειν
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere
Tendere retia, laqueos
Struere dolos
Alto pectore moliri malum
Obsidiari, apud Columel.
Dolos consarcinare, texere
Δόλος ὑφαίνειν, apud Homer
Artes novas, nova pectore versare consilia, Virg.
Retia distendere capiendis undique prædis
Βουκολιάζειν
Tragulam injicere
Fabricam facere, Fingere, Terere.
Pilum injicere, apud Plaut. pro eodem
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiach corde
Humum vorare, to be de-

ceived.
In laqueum inducere, inescari homines
In insidias inducere
Attrahere in massam
Arte illectare πολεύειν
Ex insidiis irruere, urbem impetere

Wayward.

Nimium acerbus es, nimium in consuetudine durus, asper es
Tua consuetudo minime jucunda est, ardua potius, atque odiosa est; ita mores aliorum fastidis, ut nemo te, tu nemini uti possis, neque tu quenquam, neque te quisquam ferre possit
Ut neque tu consuetudine cujusquam, neque tua quisquam uti possit, vide Froward

To awaken, or to awake one out of his sleep.

Excitare à vel è somno
Suscitare aliquem somno
Excire somno, Liv.
Rumpere, abrumpere alicui somnum, Expergiscere
Expergefacere, Exsuscitare
Persolvere membra somno
Expergiscor, excutior somno to awake
Ex somno corripere corpus
Evigilo, Solvo somnum
Nox viros somnusque reliquit

To walk, to go about.

Gressus, Pedes ferre aliquo

Petere patriam
Contendere. Niti
Dirigere greſſum, Abitum parare
Ferre iter, Efferre pedem
Proripere, Tendere, Agere ſe alíquo
Vertere curſus, celebrare
Redire, metiri iter
Viam ſecare, agere, viam capere, tentare
Veſtigia firmare, torquere
Signare, Figere, Premere
Gressus glomerare ſuperbos
Ad Larem patriosque penates redire
Suſpenſos ponere gradus
Inambulare, περιπατεῖν
Ambulare, Spatiari
Aura mitiore ſe remittere
Cœlo ſereno quoquam deambulare animi cauſa
Deambulare dum jucunda & blanda eſt aura
Obambulatione oppidi faſtidium levare
Ad aurem inambulare

A Walking place.

Subdiale Xyſtum
Hypæthrium, ὑπαίθριον
Peridromis

To Walking in darkneſs, vide Blinded.

To Wander, to ſtray.

Errare, Palare
Diſcurſare, vagari
Spatiari, Luſtrare, vi. to go out of the way.

Wanton, Saucy.

Laſcivus, Protervus
Ἀσελγὴς, Blax, Lasc
Petulans, Procax, Petulus
Improbus pro proterve laſcive que ponitur

Wantonneſſe.

Protervia, Petulantia
Improbitas ἀσέλγεια
Protervitas, Inſolentia
Procacitas, Laſcivia
Panis ſaturitas, ut habetur Ezech. 16.
Vulgo panaria ſaturitas & proverb. ſchemate
Citra vinum temulentia
Ἀπὸ τοῦ μέθυ

To be Wanton, or ſaucy, to play the wanton.

Inſolescere, Laſcivire
Inſolentiam præ ſe ferre
Petulantem & inſolentem ſe exhibere
Protervire, ἀπολασταίνειν
Procaciter, Petulanter, improbe & inſolenter agere
Ἀσελγαίνειν

Wary vide Circumſpect.

Warmth, vide Heat.

To war Warm vide Hot.

To Warn, to advertiſe ſecretly, to ſignifie.

Innuere, Significare
Inſinuare, Indicare
Ἐπινεύειν
Dare ſignum oculis, oculis innuere, to Wink
Ἐπιψιθυρίζειν, In aurem dicere
Εἰς ἀκοὴν
Indicium facere, apud Ter. Anus indicium fecit
Indicium dare
Aperire ſe totum alicui
Admoto proprius capite, dicere
Familiariter arcanum ſuum exponere

Ἀναπείθειν
In cinum amici effundere, deponere ſententiam, penitus aperire
Secreto dicere, committere
Nunciare, Denunciare, enũciare, preferre dicere, edocere, & ſimplex docere, apud Cic. ſignificare, certum vel certiorem facere, deferre, to ſignifie, or let to underſtand
Cognitum facere, i. certiorem, apud Plin. Notificare, facere notum
Reddere certiorem vel certum
Intimare vulgus dicit non admodum Latine pro ſignificare, apud Titum Liv. invenias tamen

Warre.

Warring with good ſucceſſe.

To declare Warre, vide Denounce, &c.

To enterprize Warre.

Bellum ſuſcipere
Inimicitias ſuſcipere
Ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον
Ἔχθραν ἀναιρεῖσθαι

To prepare for War, or to make great preparations for it.

Belli apparatum inſtruere
Parare bellum, arma, copias
Comparare militarem apparatum
Ex hybernis milites in expeditionem evocare
Contendere bello
In arma parare, accingere ſe

se, suos
Exercitum, copias bellicas conscribere
Militiam cogere
Expeditionem agere
Bella gerere
Βάλλειν, ἰκανώειν
Bellaciere
Parare machinas magnas
Ruere in bellum
Expeditionem parare, apparare
Moliri expeditionem, bellum, classem
Martem instruere
Expedire copias, auxilia contra aliquem
Arma movere
Machinas tormentaque parare

To end or make an end of the War.

Bello finem imponere
Bellum absolvere
Claudere, Profligare
Dirimere, ab armis conquiescere & cessare, Classicum canere
Receptui canere, to sound the retreat

To make War, vide to fight.

Warlike belonging to war.

Militaris, Mavortius
Martialis,
Bellicus, πολεμικὸς
Strenuus, πολεμικὸς

To Wash to Rinse.

Lavare, Fontana perluere unda
Vulnera siccare lymphis, abluere
Dare manibus lymphas
Tergum dimittere in undas
Flumine vivo se abluere, lavare, ringere, liquido rore perfundere
Sumere aquam

To wash out writing, to Crosse out.

To Waste, to spoil, to destroy with sword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere
Provincias, Rapinis, ferro & igni populari, Ferro flammaque grassari
Ferro igneque remgerere
Omnia vastare ferro & igne cuncta evertere
Hostili more populari ac vexare
Ἀρπαζειν καὶ πορθεῖν
Ἀγειν καὶ φέρειν
Urbes, muros, mœnia destruere, aquare solo, ab imo vertere
Ingentem domus traxit ruinam
Urbem, mœnia diruere, evertere
Subnectere, disjicere, dejicere, concutere, subruere
Sternere, perdere, eruere
Ferro incendiis ac rapinis miserè vastare, Agros depopulari, longè latèque vastare
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere, Ovid.
Κατακαυθῆναι vi. to spoil.

To Waste riotously, to consume his patrimony vi. to consume.

To Watch.

Vigilare, Excubare, ἐγρηγορεῖν
De excelsiori speculo observare
Excubias agere, vel vigilias
Custodiri vigilias, in Evang.
Agitare noctem, apud Sal.

Watchmen of the Watch.

Vigiles & vigiliæ pro vigilibus
Excubitores
Ἀγρυπνοι Custodes
Primarius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum quæ se certo excubitoribus dantur
Excubias de stationibus deducere, to take up the watch
Vigiliæ, Excubiæ, Custodiæ nocturnæ

Water.

Aqua, Unda, Lympha, Fluctus
Latex, Humor, Amnis
Fons, figuratè pro aqua, ut Adfer fontem, i. aquam
Vena aquæ manabat saxo
Dare aquam, lympham manibus Virg.

To Water the ground or Garden,

Rigare, Irrigare, Humectare
Spargere semen aqua
Madefacere, humorem aspergere, adaquare
Perluere ore manus
Madida fluere in veste

To Wax old, vide Old.

To Wax strong, to recover health.

Convalescere, ἀνατρέφειν
Sanitatis beneficium sentire
Refrigerio potiri salutis, in Ciceris literis, Revivere
Revalescere, firmum validàmque fieri
Revalescere, ex capitali morbo
Revalescere, Sanari
Morbo levari
Ἀναλαμβάνειν ἐκ τῆς νόσου
Reficì incipere, Plin. pro convalescere, ἀναζωπυρεῖσθαι ἀπὸ τῆς νόσου
Recolligere, reparare vires ab ægritudine, Recreari
Mèliusculè valere
A morbo valere, Plaut.
Pristinæ restitui sanitati
Confirmare se, Cic.
Quum re bene confirmaris ad nos venias
Recipere vires, ἀναλαμβάνειν
Recuperare valetudinem, sospitatem, vires
In pristinum sanitatis gradum restitui

Weak, Feeble. Rotten ready to fall down.

Fragile, Vermiculosum
Futile, σαθρὸν
Ruinæ proximum
Ruinosum, Marcidum
Ruinam, casum minitans
Casui proximum
Mutilum πεπηρωμένον
Debile, Lubricum
Fluxum, Carios um
Tarmyét, Carie vitiatum
Lapsum minitans
Inveteratum, Concussum
Collisum Debilitatum
Fractum, Imbecile

A weak body.

Languidus, Debilis
Malæ sortis
Exsuccus, invalidus
Enervis, sine nervis
Imbecilis, Solutus
Affectus absolutè, pro languente, apud Propert.
Exhaustus viribus
Imbecillis, Effœminatus
Mollis, Tener, Lentus
Morbidus & morbosus
Æger, infirmus
Corpore malè habens
Valetudinarius, Afflictus
Exilis, Exiguus
Vietus, Confectus morbo
Delumbis, Morbosus

Weakness, Feebleness, Sickness.

Ægritudo, Ægrotatio
Languor, Debilitas
Imbecilitas, Fragilitas
Infirma atque ægra valetudo
Infirmitas, Valetudinis vitium, incommodum, gravitas
Incommoda, adversa, infirma & infensa valetudo
Profligata valetudo, i. desperata
Ἀδύναμια, impotentia

Wealth, vide Money and Riches.

Wealthy, vide Rich.

To Weary, to Tire

Fatigare, Defatigare
Magnis laboribus sese in aliquo exercere, Se frangere, Ambulando rumpere, Lassare, Delassare

Weary, Tired.

Fessus, Lassus, Fractus viribus
Animi lassus, Cura confectus stupet
Laboribus confectus
Languens è via vel languidus
Παρατετμημένος, Defessus
Fatigatus, Lassatus, Victus
Defatigatus exitinere, Ter.
Ruptus

To become or wax Weary.

Deficere, Corruere
In extremo actu corruere, Liv.
Lacessere
Supra modum defatigari
Perlassescere, Fatiscere
Cedere labori, ἐκκάμνειν
Malis succumbere, ἐκκακεῖν

To be Weary of his life.

Agi Interdium vitæ, apud Ovid.
Vitæ tædere
Vitæ capere tædium, & vitæ tædium me cepit, quamvis Valla refregetur
Tristitia pertæsus munere vitæ

Fair Weather, a sweet Air.

Jucunda & blandiens aura
Cœlum serenum, Clarum, Mitius
Gratum, temperatum, Minime turbidum, Maturum
Aër temperatus, Bonum cœlum
Mira cœli serenitas, nullis spirantibus ventis, &c

ἀυρα
Cœlum mite, vernans
Cœlum quo nihil amœnius, blandius
Αλκυονία, Sudum
Et apud Virgilium, Unde hæc tam clara repentè Tempestas?
Egregia tempestas, apud Cic.
Cœlum nitescit clarius, Prud.
Auræ blandæ temperies, αὔρα
Aura in hac significatione rarò apud doctos invenitur, denotat enim ventum, flatum lenem propriè ac refrigerantem qualis flante Zephyro est circa veris initium, Quando redit pulsis aura serens Notis
Aura secunda, mollis, tenuis, facilis
Cœlum sudum quasi sine udo, i. succum non humidum, ἄδενον
Ventus cœlo pelagoque favens, Ovid.
Cœli amœnitas, clementia apud Eras. & Solin.
Multa cœli temperies
Aëris mira quedam salubritas, clementia
Saluberrima aëris temperies
Varro, temperaturam cœli dixit

Ill weather.

Cœlum incommodum, apud Eras.
Teter & pestilens cœli odor
Obscœnum solum, dirty.
Tristè, nubilum cœlum
Imbrium cœlum, humidum
Cœli insalubritas, Eras.
Cœli gravitas, apud Cic. & apud eundem
Loci gravitas hic miserrimè perferenda est
Sævum Cœlum, hard Weather.
Rigens, asperum tempus
Frigidiuscula aura
Pestilens locus, an un wholesome place.

A web of cloth.

Telam ordiri, exordiri
Texere telam
Linum molliri, & plenas exonerare colos
Radio percurrere telas, & rarum pectine densare opus
Arguto tenues percurrit pectine telas

To Wed, vide to Marry.

A wedding.

Nuptiæ, γάμος
Apparatus hymenæus, Tæda
Convivium nuptiale
Festivitas & luxus nuptialis

To keep Wedding Feasts.

Agere festa nuptialia, genialia
Exercere nuptias, pactosque hymenæos, Virg.
Canere nuptialia festa, Ovid.
Celebrare connubia, hymenæos, Virg. Parare hymenæa
Facere nuptias
Ad nuptiarum solenne convivium convocare, to call or bid to a Feast.

A Wedding song or verse,

Fescennini, Thalassio, Hymen
Hymenæus, Epithalamium Ἐπιθαλάμιον

A Wedge, vide Chissel.

To Weed, or pluck up weeds.

Noxias herbas evellere, extirpare, eruere, Runcare, Columel. & Varronis usitatum
Ποάζειν, Runcare
A noxis herbis segetem purgare
Tollere zizania
Purgare fruges a zizaniis
Noxia suo horto demetere zizania
Sublatis zizaniis, purum triticum in horreum colligere
Aream ecclesiæ purgare, repurgare
Evellere omnes radicum fibras
Lolium stirpitus evellere
Eruderare, rudus ejicere

A Week, or seven days.

Hebdomas, ἑβδομάς
Hebdomada, æ
Septimana, de quibusdam Latinorum dicitur, scilicet spatium dierum septem

The Week of a Candle or Lamp.

Myxus, μύξις, Ellychnium, Xylinum gossipium, or cotton
Ἐλλύχνιον
Funiculus stupeus, canabinus, cui spiratus oleo circumfusus
Verb ascum, φλὸξ

Stirpe-

Scirpeus of Rushes.
Emungere lucernam. effungare, to ſnuff the Candle.
Περμυξᾶν τὸν λύχνον.

To weep, to wail, to lament with tears.

Ejulare, Ululare, ἀλαλύζειν
Gemere ſonitu è pectore erumpente, Lamentari, Plorare, Lugere
Magno clamore in ſydera planctu
Ardua ſublatas tendere ad ſydera palmas, Ingemere, Plangere
Flere, κλαίειν
Fletibus moveri
Lachrymare vel lachrymari
Δακρύειν
Ducere voces, choros in fletu
Indulgere lachrymis
Fletu ſe emacerare
Lumina hument fletu
Lachrymis dolorem egerere
Lachrymis manare
Animus concuſſus fletu
Deflere, Illachrymare
Dellachrymare, Fletus effundere, Cicero. vide Muſ.
Lachrymas ciere profundere, dare, volvere, non retinere, Ire in lachrymas inane.
Lachrymas perferre, ſpargere, concipere, libare, notare, movere, elicere, renovare, miſcere
Lachrymis animi dare ſigna ſui
Lachrymis oculos perfundere, ſuffundere
Perculſi mente dederunt lachrymas
Cum alicujus lachrymis lachrymas ſuas confundere.
Lachrymas pectore volutare
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ
Labitur ex oculis tum quoque gutta meis
Decidit in tepidos lucida gutta ſinus
Miſcuit hæc lachrymis triſtia dicta meis, Lachrymis fari
Sinum lachrymis implevit obortis
Vultum lachrymis atque ora rigare
Spargitur tellus lachrymis, Flumina increſcunt fletus
Effuſi lachrymis, longóſque ciebant incenſum fletus
Lachrymæ per amantia lumina manant
Nec lachrymas oculi tenu recadentes
Lavare lachrymis vultum
Explere, indulgere lachrymis
Per ſinus lachrymæ fluminis inſtar eunt, cadunt
Veniunt lachrymæ & ſiſtere nequeunt
Gemitum dat pectore ab imo
Gutta it per genas, Labitur

A Weeping a Wailing, Lamenting.

Ululatus, Planctus, & plangor
Fletus lachrymæ
Singultus, Suſpiria
Ejulatus, Gemitus
Ploratus, Lamentatio
Lamentum, vide Lamentation.

To ceaſe, or to leave Weeping.

Siſtere, Temperare, lachrymas
Abſtergere lachrymas
Temperare à lachrymis
Lachrymas inhibere, comprimere, tenere, retinere, congelare, detergere
Siccare lumina, Celare fletus
Suſpendere, corripere lachrymas, cohibere, devorare, eripere lachrymas, lachrymis ladere

Of great Weight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpoſe.

Plurimum refert
Magni, permagni refert
Μέγα φέρει & πολυδιαφέρει
Permagni intereſt
Maximè refert
Haud parum refert
Pro non parvo negotium habetur
Res magni momenti, maximi ponderis, vide ſupra a matter of importance, and heavy.

To Weigh, to eſteem, to ſet much by.

Pluris facere, ducere
Pluris æſtimare, Præponderare

To Weigh the matter exactly, vid. to Examin.

Well, right-Well.

Congruè, Aptè, Bene, Comm de

Ac

Accommodatè, Rectè, Appositè, quod vulgus dicit, Convenienter, congruenter, Bellè, Probè.
Percommode, Bellissime
Perbelle, Optime
Recte, quam optime
Lepite, Lepide
Commode, Composite
Decenter, concinne, ἐυπρεπῶς.

Well then, or, goe to then, we have passed the worst, go forward or proceed in Gods name.

Age, Agejam
Agesis, Agedum
Φέρε, φέρε δή
Callum duximus
Occalluimus
Neque enim ignari sumus ante malorum, O passi graviora, dabit Deus his quoque finem, ut est apud Virg.
Ne ô fortes pejoraque passi, Hor.
Mens animo, virtute
Malis assuevimus
Tulimus permulta, sed hoc accesserat illis.

You be welcome.

Desideratus ades, & apud Virg.
Expectatus venis
Exoptatus ades, advenis, pro quo inepti dicunt, Bene veneris
Salvus sis, Optatus ades
Prospere advenerit, Gratus ades
Optato advenis, Terent.
Salva sit tua præsentia
Adventu tuo nihil nobis gratius esse potuit
Plurimum nos tua præsentia exhilarat, Sis bene ventus, barbarissima est locutio

Well-favoured, Beautifull.

Nitidus, Nitidulus, Comptus
Comptulus, Bellus, Perbellus
Elegans, Cultus, Decorus
Speciosus, specie valens, venustus
Bene vestitus Excultus
Honestus, Tersus, Scitus
Concinnus, Formosus
Formosulus, Formæ præstantis
Juvenis insignis, Egregius forma & facie, corporeque præstanti.
Eleganter cultus, Pulcher
Ἐυειδὴς ἐυειδέος
Qui ex ovo prodiit
Ore floridulo nitens
Princeps formæ elegantia conspicuus, Superda, καμφὶς, v. Fair.

Your Welfare rejoyceth me as much as mine own.

Lætitiam ex rebus tuis eandem, quam ex meis capio, accipio, percipio suscipio haurio
Lætitia me afficiunt res tuæ, æque ac meæ, pariter ac meæ, non minus quàm meæ, non secus quam meæ, haud aliter ac meæ
Tuæ me res efferunt lætitia gaudium mihi afferunt, pariunt, præbent, voluptate me perfundunt itidem ut meæ
Tuis rebus uti meis afficior
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis oritur jucunditas, voluptas, delectatio lætitia, gaudium
Tuis è rebus ita lætor, ut meis

Well-spoken, Eloquent.

Facundus, Facetus, Eloquens
Lepidus, Festivus, vide Eloquent.

West.

Occidens, Ἕσπερος
Occasus, apud Plinium
Sedes Zephyri
Occidentalis vel vesperalis plaga
Ab occidente, ab occidui solis plaga, apud Soli.
Axe sub occiduo

West wind.

Caurus, qui Plinio dicitur Corus, flat adversus Aquilonem, Græcis dictus Argestes ἀργέστης
Favonius Latine qui Græcis Zephyrus dicitur
Africus & Lips, ἀπὸ Lybia sic dictus (est eadem Lybia quæ Africa) flat adversus Vulturnum: Et magistralis, hunc alii vocant ventum Libycum, Vitruvius autem Carbinum

Wet vide Wost.

A Wheal, vide Water.

Wherefore.

Quare? Cur?
Quamobrem? διὰ τί;

Quam

Quam ob causam?
Qu propter? quocirca?
Quorsum? Qua de re?
Qua ratione?
Propter quid? διὰ τί
Quidnam? quid?
Quid cedo? qui?
Quid causæ est
Qua de causa?
Quid negotii?

Wherle or wherne, that women put upon their spindles.

Verticulus, seu verticu'lum
Spondylus σφόνδυλος
Spondylus etiam significat illud rotundum albicans, quod est in ostris, a spondyli similitudine

To whirt, or make sharp.

Acuere, ἀκονᾶν
Exacuere, Trahere aciem
Θήγειν παρασπᾶν
Atterere cautibus
In mucronem excitare
Exasperare ensem, ferrum saxo, apud Liv. ἐξακονᾶν
Turbinare, ὀξύνειν seu acutum facere, to sharpen upward
Turbinatior pyris figura quam malis, Plin.
Propilare προπαρασκευάζειν, Acuminare
Subigere securim, Virg
Subiguntque in cote secures

A little While, or space.

Aliquandiu, Diutile, Aliquantisper
Parisper, Parumper
Ad tempus, ἐπὶ χρόνον

While I live, or while life doth last, or endure.

Quoad vixero Dum vivam, Virg.
Dum superstes vita erit
Quatenus vitam producam, donec vivere licebit
In omni vitæ proposito erit
In omni vitæ cursu, Nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit
Donec vivo sinter agim genibus dum fulciat hisce
Donec hoc calcavero solum, & in me halitus atque vitæ spiraculum manserit
Dum animo exuperabo meo
Dum fumus inclusi in his compagibus corporis Cic.
Quamdu manserit pars ultima vitæ, spiritus
Quoad Deus dederit hujus lucis usuram
Dum memor ipse mei
Dum spiritus hos regit artus
Quamdiu mihi vita constiterit

To whip, vide to scourge

Whipped or Scourged.

Sulcatus flagris
Confectus plagis, cruciatu
Multa vibicerigens
Plagis, tubere virgoso tumens
Et visceratus, proexcoriatus
Virgis lictoriis fœde laniatus
Nova cute vestitus
Toto corpore laniatus

To Whisper in ones ears.

Submittere, deprimere vocem
Κατείρειν τὴν φωνὴν
Auribus indere
Ad aurem dicere
Ὑποβάλλειν, Suggerere
In aurem loqui, immutmurare
Communicare ad aurem privatim
Insusurrare in aurem
Subdere, ἀποφθέγγεσθαι, vide to Warne

To hare, not whisper vide Mutter.

White.

Candens, Candidulus
Candidatus, Argenteus Gypsatus
Albus color ac nativus
Candidus, Niveus
Nive candidior
Leuropus, præsertim si nodsit ars aut fucus qui accesserit, dicitur ἐλεύκανσις
Galbinus, Laceus, Eburneus
Olorinus, Memnonius
Cygneus, Gasidaneus
Sandicinus, Sandaracinus
Nœvum pro candido, Livi. ponit
Lucopheus, white gray
Gilvus color medius inter album & nigrum

To whitelime, to make white or blanch.

Albare, Dealbare
Albarium parieti illinere Gypso

Cypso incrustare parietes ædificiorum
Luto gypsato crustare

WHole, sound, in good health.

Sanus, Valens
Bene habens, Bene valens
Incolumis, Columis
Σῶος vel σωῆς, Salvus
Sospes, Optime habens
Integer, Fortis
Alacer, vegetus
Ἰχθύος, Pisce sanior

To make WHole, vide to cure and heal.

WHolly, thoroughly.

In totum, τὸ πᾶν, Plane
Usquequaque, Funditùs
Omnino, παντῶς, παντελῶς
Universum, Universaliter
In plenũ Penitus, prorsus, Prorsum, Protinus, apud Virg.

WIcked, vide Naught

To offer wrong to his father, is most wicked vide Offer.

A wife, a Huswife, or the good wife of the house.

Conjunx, aut ut Phocas tradit, conjux finem.
Socia generisque torique
Conthoralis συμβίος
Consors thori, uxor, Compar
Marita, apud Ovid.
Mater familias
Thalami particeps
Matrona

WIlde, vide Untamed.

WIles, vide Traps.

A WIll, a mind or affection.

Arbitrium, αὐτοξούσιον
Arbitratus, Voluntas
Nutus, νεῦμα
Ratio, Animus
Consilium, Judicium
Animi sententia voluntas
Cæterùm, Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium, ad alia quoque referuntur, by your leave or licence
Liberum arbitrium
Animi voluntas, sententia libera, a freewill

Good WIll, vide Favour.

According to your own will.

Pro tuo ipsius arbitratu
Tuo ipsius judicio ac voluntate
Judicio proprio
Ex dictamine proprio
Illos ex tuo ingenio judicas, Terent. after your opinion

WIllingly, of himself with his own mind, will and accord.

Ultro, Sua sponte, αὐτομάτως
Sponte, αὐτομάτη
Lubens, Lubenter
Libens, Libenter
Perlibenter, Perquamlibenter
Lubens ac volens
Non excitatus ad hoc
Non gravatim
Non extimulatus
Ex animo, ex animi sententia, apud Cic. pro ultro & sponte
Spontaneus, Ultroneus
Non requisitus, proprio ductu
Voluntarius, ἑκών, Volens
Propria voluntate, αὐτοπροσώπως
Coactus tua voluntate, apud, Terent.
Non coactus ἑκών
Tuopte ingenio, Tenon invito
Tua voluntate

WIlfully, vide Obstinate.

WIlful, done with a free or a set purpose.

Cogitato actum, factum
Studio, Cum studio
ἐξαπὸ σκοπῆ
Studiosè, Consulto
βουλῆς, ἐκ προαιρέσεως
Consilio, Volenter
Sciens, & prudens feci
Destinata malitia
Matura habita deliberatione
Re omni satis perpensa
Destinata voluntate
Sapienter, non temere
Ex animo, non dissimulanter
Data opera ἐκ προνοίας
Dedita opera, De industria
Ex industria, ἐξεπιτήδες
Composito, Ex composito
Ex destinato, Ex proposito
Ἐκ προαιρέσεως

WHether you will or not, in spite of your heart.

Volen

Volens, nolens, Velis, nolis
Πρόθυμος, Lubens, Invitus
Ultroneus, Coactus
Volens invito animo, ἑκὼν
Αἰνοῦ ξυνιεὶς, apud Eurip.

A Wilderneſſe.

Deſertum, Receſſus
Eremus, ἔρημος med. prod. & ſine aſpiratione in prima
Solitudo, locus ſolitarius
Inhabitata plaga
Anachoreſis
Abata, ἄβατα, in via loca
Avia, longiſſimè remota
Receſſus, Latebra
Locus remotus
Terra deſerta & invia, in lib. Pſal.
Hinc dicti ſolitarii Eremitæ
Ἐρημῖται, Eremicolæ, Anachoretæ, eremum ac ſolitudinem incolentes
Vitam abditam luſtris ſylveſtribus agentes
Monozonii, apud Juſt.

A Wimble, vide Auger.

Winds.

Ventorum flamina, Flatus
Spiritus pro ventis, in ſacris literis
Venti procellæ
Turbines, Vis ventorum
Turbo propriè, a top, or a gyg
Impetuoſa ventorum ratio
Ἄνεμος Græcè & Typhon
Et Vertex ventus contortus, rotatus & turbulentus
Aura, flatus mollior ac ſuavior
Inluſurrans, dulce frigerans aura
Auſtri pro ventis figuratè ponuntur à Virg. Æn. furentibus Auſtris

Winds contrary.

Venti adverſi, iniqui, non æqui, diſcordes, fluctuantes, prohibentes, Turbo, a whirle tempeſtuous wind. Reflatus hujus reflatus

Winds names.

Subſolanus, Eurus, the Eaſt wind
Favonius Zephyrus, the Weſt wind.
Septentrio, Boreas, Aquilo North wind.
Auſter, Notus, South wind.
Vulturnus, Euronotus, South-eaſt wind
Iapix, North-eaſt wind.
Sciron, North weſt wind.
Africus, South weſt wind.
Caulus qui & argeſtes dicitur, Weſtern wind towards the North, this wind maketh the vines to freeze.

Wine.

Vinum, Bacchus lætitiæ dator
Vinum lene, pleaſant wine.
Vinum acidum, ſowre wine
Vinum aſperum, auſterum, rude or rough wine
Vinum album, White wine
Rubellum, Claret wine
Bacchus, Liber
Temetum, Uvens ſuccus
Luxus, & Lyæus
Οἶνος, Bromius, Ληναῖος
Falernus, vel Falernum pro vino
Merum, Vinum non dilutum pure wine
Muſtum, new wine
Vina præſtantiſſima, optima, ut Maſſicum, Gaurinum, Cecubum
Amineum, Beluenſe
Alſaticum
Altiſiodorenſe, Nectare ſuavius
Muſcatum, Lesbium
Vinum Creticum
Vinum Arviſinum, vel Arviſium, vulgo, Malvaſinum Malmſey

A ſmall Wine.

Vinum tenue, leve
Leniſſimum vinum, Plin.
Villum diminutivum à vino
Οἰνάριον
Καπνοφάτης

Wine that hath loſt its vertue, a dead wine.

Vappa
Vinum evanidum, abjectum, nil redolens, fugiens, inclinans, quod deferbuit, detritum, præteritum eſt & vigorem ſuum perdidit, vel degenera vit
Ἐξιτήμενος, ἐξιτηκὼς οἶνος ἢ διεξαρμένος
Mucidum vinum
Deuteria, vinum ſecundarium, acinaceum, lora ſeu lorea, Varoni dicitur, quaſi lota acina, nam fit ex macératis aqua vinaceis, poſt muſtum acinis expreſſum
Et poſca, vinum aquarum in torculari, apud Plin.

Wine

Much given to wine, vide Drunkard.

To wink at the matter, vide to see and not see.

To wink, to level upon the mark

Collimare, vel, ut alii scribunt, collineare, ad lineis visualibus in unum locum contentis, quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatis ferire.

Vide plura de hujus vocis significatione sub to shoot

Visum, oculum, in scopum intendere, dirigere

Intentione summa incumbere in scopum, πρὸς σκοπὸν.

To win, vide to Gain.

To win, to conquer, to subdue a Country or City.

Urbem, arcem capere occupare, suo imperio subjicere, expugnare

Multis regionibus auctum est imperium Romanum

Multarum regionum accessio facta est

Multæ regiones ad ditionem venerunt, in potestatem redactæ sunt, subactæ ad imperium accesserunt, additæ sunt, adjunctæ sunt.

Jura potestatemque subierunt populi Romani, vide to overcome.

To win by fair mean, vide to allure.

A winnow vide a Fan.

To wipe, vide Cleanse.

A wise, witty, expert.

Sapiens, Sensatus
Sciens, Sagax
Vigilans, Doctus
Solers, Acutus
Providus, Disertus
Subtilis, Perspicax
Expertus, Prudens ἄθαρ
Cautus, Consultus nomen
Consideratus, Circumspectus
Vir exacti judicii, sapiens, pleno pectore prudentiæ, virtute, rerum usu longo maximus
Circumspectè, considerate, prudenter, gens
εὐσταχυμήρος, Emunctæ naris
Cordatus, Exercitatus
Nasutus, Callidus
Acrioris & acerrimi judicii
Ingenio, multâque solertia pollens
Senex gravis, & expertus multarum rerum. Ingeniosus
πολυΐδρις, Multiscius
Thales alter, Ulysses alter
Cato, wise and grave
Lapis Lydius
Multi consilii
Judicio excusso, acri, exacto
Judicii minimè vulgaris, seu maturi, integri, sani
Emunctissimæ naris
Acutum habens in pectore
Aures habens acri lotas aceto
Non rudis aut expers
Dives quoddam prudentiæ promptuarium, penu
Vir ingentis prudentiæ, atque usus rerum
Longo plurimarum rerum usu doctus
πολύτροπος
Multarum rerum usu exercitatus
Qui diutino rerum usu collegit sibi prudentiam
Usu rerum expertus
Rerum varietate atque usu ipso jam perdoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum usu callidus
Diuturno complurium rerum usu sapiens
Vir magna prudentia, usu atque exercitatione præditus
Quem sors varia in divitias, in inopiam, in auctoritatem & exilium alternis vicibus sæpè trajecit
Longa rerum experientia excellens, vide travelled

Wisely.

Prudenter, Prudens
Sapienter σοφῶς
Providè, Graviter
Solerter, Cordatè
Caute, αἰσθῶς
Cautim, Industrie
Cum animadversione
Provide agere & auspicari, vide Discretly.

To wish, vide to Desire.

To wish ill, vide to Curse.

As heart would wish, even as I most desired.

Fœliciter ea cecidit alea
Ex animi sententia omnia cedunt
Prorsus res ibat, Cic. pro rectè, prospere, Noctua volat
Γλαυξ ἱπταται
Evenit ex sententia
Res ad voluntatem fluunt

Witchcraft, or whitchery sorcery, enchantment.

Præstigium, Præstigia
Fascinus, & Fascinum
Maleficium, Incantamentum
Carmina apud Virg. & Hor. in Epod. 7
Cyrenia, Thessala, Thessalica
Cholcica, Circea carmina
Cantio, Cicero. Intoxicatio
Murmura Chaldaica
Incantatio & Fascinatio, ἐπῳδὴ
Mareotica, id est, Ægyptiacæ præstigiæ
Ars malefica, Necromantia
Susurrus, & susurramen
Artes Dardaniæ, i. magicæ, malæ

A Witcher or he that useth witchcraft.

Malficus, Magusæus
Magus, Magicus
Necromanticus, Præstigiator
Malis, magicis artibus doctus, eruditus
Illusor dæmonum
Sortilegus
Incantator ἐπῳδὸς
Διὰ δαιμονίων γοητεύων
Mira, miracula perpetrans

A Witch, or she that useth witchcraft.

Venefica, Saga, Maga
Trivenifica, Incantatrix
Præstigiatrix, Carminatrix
Malis artibus imbuta, infecta
Malificiorum multorum convicta
Thessala mulier
Θεσσαλικὴ γυνὴ
Pharmaceutria, Cic.
Medea artibus instructa
Erichtho pro qualibet maga ponitur

To Wither away, vide to wax dry.

Without.

Citra cum accusativo
Absque, Sine, cum ablativo
Ἄνευ cum genitivo, apud Græcos
Extra, Præter

Without fraud or deceit.

Bona fide, Apertè
Sincere, Simpliciter
Sine fuco, Pure, Candide
Εὐγνωμόνως, ἁπλῶς

Without help by, or of himself, of his own head or wit.

Suo marte, Ingenio proprio
Suis viribus, Sine alicujus auxilio
Adminiculis allunde non accersitis
Ἀλλοθεν
Sine Thesco, i. alterius opera
Ἀδιδασκάλως, Citra auxilium

Without all order, or out of order.

Inordinatè, Confusè
Citra ordinem, abruptè
Non servato ordine
Quasi per Satyram, apud Sallustium in Jugurt.
Sine ordine, Sparsim
Dispersim, Confusissimè

Without any discretion reason.

Citra delectum, discrimen
Citra judicium, Incertè
Sublato rerum omnium delectu ac discrimine
Communiter
Non habita ratione, Confusè
Nullo delectu
Συμμιγῶς
Promiscuè
Commistum
Mistum vel mixtum, & Miste
Indiscriminatim
Alba amusti

No body Without a fault.

Nemo sine crimine vivit, omnes in omnem culpam prolabuntur
Incurrunt homines in omnem iniquitatem

Nulla

Nulla culpa eſt, quæ non hodie ſubeatur
Omnes in omni ſcelerum flagitiorumque genere volutantur
Omnem improbitatem omnes amant
Nullum hodie flagitium ignoratur, prætermittitur

To Withſtand, vide to Let, to put back.

If a good Wit or Spirit

Summo ingenio eſſe, excellere, florere, omnibus antecellere
Ingenii acrimonia, perſpicacitate, acie, vi præſtare
Ingenioſum eſſe
Poll re ingenio, vigere
Subtili, acri, perſpicaci, vivido, prompto, ſagaci, optimo, præclaro, acuto præditum eſſe ingenio
Ingenium ſortitus acerrimum, plane divinum
Summum, eximium, ac egregium, non vulgare, ſed exquiſitum, rarum, ſingulare, præſtans, acutiſſimum
Callere & florere ingenio
Eſſe ingenio ardenti, ſolido, facili, prompto, præſentiſſimo ad aliquid
Rariſ & corporis & animi dotibus largè à natura præditum eſſe
Specimen indolis egregiæ præferens
Cui patent, ſeu apertæ ſunt, Muſarum januæ
Vim vigorémque animi ſuſcitare
Acuere ingenium
Memoriæ dono præſtans
Valens memoria
Egregia memoria præditus
Ampla memoria
Preſentem paratámque habens rerum omnium memoriam
Lucullus, cui inſignis memoria tribuitur
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare
Ἀπομνημονέυειν
Memoriter narrare ſemel lectum
Memoriam habere fidelisſimam

Quickneſſe or ſharpneſſe of Wit.

Acies pluſquam aquilina
Perſpicacitas, ſubtilitas ingenii
Acrimonia, acumen, dexteritas, vivacitas, fœlicitas ingenii
Chryſippum acumen
Perſpicax, acre, ſagax, ſubtile ingenium, vi, ſharpneſſe of wit.

Of a dull Wit, vide dull witted.

Out of his Wit, Mad.

Furere cœpit, ad inſaniam, furorem, dementiam, amentiam reductus eſt, mentem amiſit, mens eum reliquit, defecit, deſtituit
Incidit in inſaniæ morbum, prolapſus eſt in furorem, à ſeipſo diſceſſit, à mente diſceſſit, ſapere deſiit
Stultus, demens, inſanus, omni ratione carens
Delirat deſipit, inſanit
Mentis lumine obcæcatus, Mentis inops, Inops à mente eſt, vide Mad.

To come to his Wit again

Reſipiſcere, εἰσφρονεῖν
Ad mentem redire, Redire ad ſe
Saniorem recipere mentem
Mentem ab inſania recipere, apud Lactantium
Reponi in priſtinos ſenſus

Witty, vide Subtile.

To Witneſſe, to bear Witneſſe.

Teſtificari, Teſtari, Atteſtari
Dicere teſtimonium
Ἐκμαρτυρεῖν
Teſtes facere, adhibere, conſtituere, ſuppeditare, producere, ſumere
Nubila Promiſſi Sty. mihi teſtis erit
Fateri de alicujus fide
Numen deorum teſtari & ignes
Per ſydera teſtor, per ſuperos atque hoc cœli lumen
Dare, perhibere teſtimonium veritati rerum geſtarum

A true Witneſs.

Teſtis oculatus, gravis, co ſcius, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus, conſtans, præſentis animi, & apud ſe ſemper exiſtens, gravis, religioſus & comperta fidei
Teſtimonia revocata, iterata, repetita, recognita
repe-

To reprove or false Witnesses.

Testes consicti, subornati, fracti, reprehensi, deprehensi
Vacillantes, refrigerati, destituti, æstuantes, titubantes, de gradu dejecti, elevati, frigidi, labefactatæ fidei
Testes sine re, sine spe, sine fide, sine lare, sine sensu
Testes triobolares, egentes, meditati, ante commonefacti, Stigmate inusti, refutati

To refute or reprove Witnesses.

Testibus exprobrare crimen, vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicujus criminis, infamare testes, coarguere
Testium fidem l. befactare, refellere, carpere, incessere, elevare, infectari, infirmare
Testes & Testimonia refutare, refellere, reprehendere

A Woman.

Mulier, à mollitie dicta
Fœmina, γυνὴ, Fortis
Virago, virisſa, Issha Hebræis mulier quæ opera facit virilia, Et Andrago, ἀνδρεία, a manly woman

A Woman big with child.

Gravida mulier, Gravidus pondere venter, Pragnans gestans uterum
Uterum ferens, gerens
Ἐμφορεῖς, ὀγκοῦσθαι, Ferre ventrem factum, pondera tenere utero
Auferre onus utero, solvere partus

A fair, a handsome or a trim Woman.

Bella mulier, Venus
Mulier compta, formosa, pulchra, ore floridulo, nitens, forma omnes Heroidas vincens, speciosa, elegans, decora, supra modum pulchra, scita, scitula, ἀφροδίτη venusta pulchræque facie, nitida, comptula, albicans, nitidis genis, purpureis malis, roseis labiis, formosula, καλλιπυγεία, καλλιστεύεται
Rosei decus oris, Mant.

Womans bravery, or Jewels.

Mundus vel mundum
Muliebris ornatus
Γυναικεῖος κόσμος, idque in genere
Species ejus variæ, quæ à Polluce Julio enumerantur
Nos multis paucas subjiciemus
Armillæ, Brachialia
Dextera, Annuli, Inaures
Dextrocheria, vel dextrochiria
Monilia, murenulæ colli
Periscelides crurum, &c.

Womanish, delicate, nice.

Mulierosus, Sardanapalus
Σαρδανάπαλος
Megabysus, Quintiliano dicitur μεγάβυζος
Mollis, Effœminatus
Lascivus, Enervatus
Uno digito caput scalpens
In cupidinis hortis donatus Statua
Muliebris homo atque delumbis
Corruptus, Emasculatus
Perditus luxuria, libidinibus
Deliciis solutus
Voluptatis illecebris delinitus
Sardanapalum mollitie vincens
Galbinus, Eviratus
Fractus, Baculo similis
Ἴσχιος βακτήριον, Cleocritus
Virulus, Semivir, Batalus
Cinædus, κίναιδος
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissime serviens, abused against nature.
Scortum Masculum
Κατὰ πύγην παιδόφθορος
Pathicus, Exoletus Latinis vocatur qui turpiter patitur
Catamitus, quum posteriora majoris turpitudinis sunt
Pedico, Pæderaste, insano puerorum amore exardescens
Effœminare, Enervare
Mollem facere, ἐκθηλύνειν

The Womb, vide Belly.

To Wonder at, vide to Marvel.

Wont, used, or accustomed.

Consuetum, Solitum
Adversum, In more positum
Quod in consuetudinem venit

Ex instituto majorum
Tritum, Vetus, Solenne
Familiare, crebrum
Frequens Quotidianum
Moribus hominum, erroreque publico receptum & confirmatum
Usitatum, Assiduum

To be Wood, or mad.

Sævire, Furere, Insanire
Excandescere. Bacchari, vide to be mad, out of his wit.

Woodnesse.

Insania, Sævitia, Furor
Dementia, Amentia
Rabies, Phrenesis, Madnesse.

A Wood, or Park.

Sylva. Lucus
Nemus. Saltus
A Woodcock, vide a Snipe.

A Word, vide Talk.

To give his Word, vide to promise.

To Work vide to labour.

To travel, or to make a Work day.

Dies operosus, Dies operarius
Dies Profanus, Profestus dies
Desater vel irreligiosus

Workmanly, vide Exactly.

The world is naught, or full of wickedness.

Fulcro mundus innititur
In maligno est positus totus: ut refert D. Johannes, 1. c. p. 3.
Ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται
Totus orbis humanis scatet flagitiis
Totus mundus in errorum volvitur caligine
Plena est malorum terra
In peccatis mundum cernimus defluere, & in pejus semper dilabi
Exaruerunt pristini mores, religionisque veræ vix extat ullum vestigium
Status ad unum omnes pessimè exorbitant
Homines videmus ruere in tenebras & in densissima obærrare peccatorum caligine sine lumine ferri in præcipitium

The whole world is troubled, or is in trouble.

Sævit toto Mars impius orbe
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet
Ubique Martii tumultus sæviunt
Cuncta bello ardent, fervent
Mars totum concutit orbem
Fremunt ubique bella
Omnes gentes in armis
Christianus orbis plusquam civilibus ardet bellis
Mundus furit & insanit, ut fluctibus mare
Talibus malis nunc æstu t mundus qualibus ferbuit nunquam
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum
Ab imo Tartaro evocata Orci numina
Dæmones, infernum egressi mundum perturbant

Worm-eaten, vide Rotten.

Worship, vide Honour.

To make worse, to be the cause of more evil or trouble.

Oleum camino addere
Oleo incendium restingere
Ἔλαιον πῦρ σβεννύειν
Malum conduplicare, renovare
Malum magis ac magis exacerbare
Ignem igni addere
Materiam igni accenso subministrare. Malo fomentum suppeditare
Morbum morbo addere
Oleum flammæ adjicere
Refricare cicatricem, dolorem

To wax or become every day worser and worser.

Indies habere deterius, ac periculosius prolabi
Degenerare in pejus
Indies ac magis degenerare
Uno sedato malo septem alia ut olim hydræ renascuntur multo crudelioræ
Hydræ in morem pro uno capite centum repullulant
Majora incendia flagrant
Ex scintilla maximum incendium erumpit, vide to Decay.

Worthily, with good cause.

Merito, Juste, Non immerito
Non injuriâ, Non abs re

Non indignè, Non in què

To wound to hurt.

Sauciare, Lædere, Ἀναι
Vulnerare, τιτρώσκω
Dare vulnera, Ovid.
Stringere, Virg.
Vulnus infligere, incutere
Cruentare apud nonnullos, tametsi propriè significat cruore inficere
Ἐξαμβλύνειν
Accipere, capere plagam, vulnus
Vulnerari to be wounded
Gravis vulneribus
Vulnus infligere
Infixum sub pectore vulnus
Plagis obruere apud Eras.
Confauciare, Vulnus inferre
Τιτρώσκειν
Securim injicere, prove bo dicuntur, qui valdem nter lædunt ac vulnerant
Lethali vulnere ictus

To cure a wound, vide to Heal.

Wrath, vide Anger.

To wrest or writhe the holy Scripture

Torquere sacram Scripturam, miserè lacerare, jugulare, perperam intelligere
Ministerio intellectu depravare
Sacræ Scripturæ vim facere
Interpretamento detorquere
Pro arbitrio exponere
Ex voto sua detrahere, obtorto collo ad suum sensum trahere
Depravare
Nimis violenter contorquere
Quoquoversum detorquere
Invertere, Pervertere
Vitiare, seu pellem extendere
Coacta interpretatione depravare
Verbum Dei glossematis & commentis eludere
Non accedere sensui communi
Sacræ Scripturæ puritatem sordida fœdare interpretatione
Syncerum vas incrustare
Sacras Scripturas, verbum Dei perversis interpretationibus adulterare, in perversum sensum ea detorquere quæ suis erroribus videntur facere
Suo intellectui, suis affectibus cogere scripturam etiam repugnantem to servire
Fermento Pharisaico Evangelicam amaricare conspersionem
Prostituere literas sacras, & in abusum rapere
Sacræ Scripturæ nasum conficere cereum

To write.

Scribere, γράφειν
Exarare, Metaphoricè
Chartis Illinere
Scriptitare, Ducere literas
Signare apud Columellam
Stylum exercere, Pingere
Inscribere, conscribere etiam pro simplici ponuntur
Credere cera
Notare chartam, literam facere, ducere
Mandare libello, Exarare notas
Committere literis vel ceræ
Dare tabellas, signare tabellis aream
Portare, ferre, perferre tabellas
Distortè, inæqualiter, perturbatè scribere literas, to write awry, out of line, rule and order, ut litera super literam scandat

To write letters.

Scribere literas
Efficere Epistolam, pro scribere, Cic.
Exarare epistolam
Mittere literas, Scripta, Cic.
Dare ad aliquem literas
Dare absolutè, apud Cic.
Literis compellare, provocare, &c.
Obtundere, provocare literis, Cicero. Si somnum capere possem, tam longas te epistolis non obtunderem
Persolvere epistolæ & respondere idem Ciceroni, to answer letters

To write one against another.

Concertare epistolaribus velitationibus, Libris conflictari
Stylo debacchari, Scripto invehi
Amarulentius in aliquem scribere
Nominatim taxare, carpere

Scriptis

Scripeis alicujus notare famam
Nominatim perstringere scripto
Petere calamo aliquem
Styli cuspidem in aliquem vibrare
Stylum teli vice habere
Dentata ingere charta, apud Cic.
Exercere velitationem
Stylo ferire, referire
In aliquem invehere v. l invehi
Stringere stylum, calamum in aliquem, Eras.
Sese mutuo stylis veneno tinctis configere, Satyricè contra aliquem exacuere aciem
Fœdis calumniis omnia conspurcare
Carbone aliquem notare, Eras.
Suis depingere coloribus
Inscribendo non temperare sibi, quin incandescat animus, insultet immoderatius, amarulentius invehatur

To Write, or copy out.

Exscribere, Transcribere
Ἀντιγράφειν, Describere
Prodere literis, monumentis
Distribere & transfundere in plura exemplaria
Copiam capere, vel excopiare Latinum non est

Written, or Chronicled

Literis traditum
Commentariis, annalibus traditum, insertum
Literis proditum est
Ad nos transmissum est majorum monumentis
In monumenta relatum est
Veterum literis proditum est
Γέγραπται, Relatū est in acta
Est in Exemplis, est in annalibus
Extat in annalibus
Scriptum est in commentariis
Scriptum invenitur
Memoriæ proditum est
Παραδίδοται ἐν γράμμασι
Est in monumentis Græcorum, Hebræorum

Divers Writings, or Histories.

Scripta rerum gestarum memorabilium
Historiæ, id est, narrationes
Monumenta, commentarii
Actus pluraliter, apud Hieron.
Memoria publica omnium secretorum
Commemoratio antiquitatis, vide Histories

A pair of Writing tables.

Tabula, πυξίς
Album substant, λεύκωμα
Pyctarium, apud Lampridium
Tabula gypsata
Pugillaris & Pugillare
Pinacion, Pinacidion
Abacus. Et plural. Ceræ
Tabulæ ceratæ
Tabulæ, apud Hor.

A Writer, a Scribener.

Scriba, Scriptor
Librarius, qua voce usus est D. Hieron.

Graphcus
A literis seu à conscribendis epistolis qui vulgo etsi parū aptè dicitur notarius, Græcè γραμματεύς
Amanuensis dictio frequens apud Erasmum, reliquosque hujus ætatis viros doctissimos, cujus opera in scribendo utimur, Græcè ὑπογραφεύς
A manibus, vel à manu, pro eodem
T. bellio, Tabularius

A Writing, or a Bill of my hand, an Obligation.

Syngrapha
Συγγραφὴ
Nomina pro syngraphis debitarum pecuniarum, Cic.
Syngraphum etiam dicitur
Chirographum v. l Chirographus
Facere syngraphas, vide Quittance

To offer Wrong, vide to Hinder.

Y

A Yard-measure.

VErber, eris, n. g Virg.
Ulna, an ell.

To Yawn, vide to Gasp.

In the Year of our Lord.

Anno à Christi nativitate
Anno ab orbe redempto
Anno ab humani generis instau-

instauratione
Anno partæ salutis
A Christo nato
Anno gratiæ
Anno alterius salutis
Anno salutiferi partus
Anno redemptionis nostræ
Anno post partum virgineum
Anno post Christum natum
Anno Christianæ nostræ salutis
Anno ab orbis instauratione
Anno à partu virginis matris
Anno post natum Servatorem
Anno à salutis humanæ exhibito authore Christo
Anno redditæ salutis
Anno à partu virgineo
A partu virginis salutifero
Anno à nata salute sempiterna
Anno gratiæ per Christum restitutæ
Anno à nato humani generis salvatore
Anno redempti à filio Dei orbis
Anno partus virginei
Anno incarnationis Dominicæ
Anno incarnationis Verbi, Christianæ redemptionis
Anno post Deum humanitate donatum
Anno à reconciliata divinitate
Anno incarnati verbi, incarnati filii Dei
Anno nativitatis Christi
Anno à restituta salute
Anno ab instaurata salute
Anno ab emixu & puerperio virgineo
Anno à Christi salvatoris ortu
Anno reparatæ æternæ salutis, seu salutis humanæ
Anno post humanæ salutis vindicem carne donatum
Anno incarnationis Dei supra sesquimillesimum, octavo, & tricesimo ista in Baseldonk ex tempore scripsi, Carolo Imperatore
Ἔτει ἀπὸ τῆ διοχιλιοστῷ χιλιοστῷ πεντηκοστοστῷ ὀγδοστῷ καὶ τριακοστῷ ἐν τῇ Σαπλειας πεδίῳ αὐτίκα ἔγραψα ὑπὲρ πάντα ἡγεμονεύοντος Καρόλου

The Year of ones age.

Yearly office ended. vide Aged.

To yeld to the contrary, vide Forsake.

To yield himself, to give over, to render up.

Se victum agnoscere, fateri
Manus, herbam dare, porrigere
τὰς χεῖρας ῥῖψαι
Hastam abjicere
Arenæ cedere
Campis cedere apud Hor.
Victoriam concedere
Cedere jure
Tollere digitum, manum
ἐμαυτὸν διδόναι τινὶ
Dedere se in ditionem & arbitratum hostium

Yellow colour.

Gilvus color & Gelinus, apud Plaut.
Silaceus color. Plin.
Luteus, Citrinus, Yelky

Yellow.

Flavius, ξανθὸς
Fulvus, gold Yellow.
Flammeus & Flammineus Croceus, saffron Yellow.
Cerinus à colore ceræ
Facies subgilva

To the Yoke, or under the Yoke.

Sub juga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere
Colla jugo supponere, præbere, dare jugo premenda
Imponere jugum

To with-draw, or pull from the Yoke or Plough.

Detractare jugum, aratrum
Colla jugo subtrahere
Solvere jugis vincula
Rumpere jugo vincula

Young, or a young man.

Juvenis, adolescens
Juventus, pro eodem aliquando ponitur
Cui adest flos ævi
ἡβῶν ἥβην ἀΐσσει, ut est apud Hom.
Primævo flore virens
Cui primi vernat temporis ætas, & floret valido læta juventa
Cui genua virent.
Qui excessit ex ephœbis, apud Terent.
Prima juventæ specia ingrediens
Florens ætate.
νέος, τὸ ἄνηρ.

Young Scholars.

Tyrones ludi literarii
Tyrunculi
Ἐκλελαβηκότες
Novelli, Rudes
Neophyti, hoc eſt, novellæ plantæ
Tenelli auditores
Abcedarii, apud Ful, in mytho
Elementarii
Dupondii juvenes, apud Aleiat, quod duobus aſſibus æſtimantur
Militiæ literariæ tyrones
Tyrocinium exercentes in progymnaſmatis

Youth.

Adoleſcentia, νεότης
Primo ævo
Juventus, Juventa
Primis ab annis
Ætas vernans, viridis
Puer levioribus annis
Ætas florida, florens
Ævum virens
Ævi virentis flore
Juvenilibus annis
Creſcentibus annis, id eſt, in ipſo adoleſcentiæ principio
Dum prima novis adoleſcit frondibus ætas, v. Born

From his Youth.

Ab adoleſcentia, Ajuventute
Ab ætatis teneræ incrementis
A prima adoleſcentia
Ab ineunte adoleſcentia
Ab initio juventutis
Ἐκ πάιδος, ἐκ μειρακίου
A prima lanugine
Ἐκ παρθενίας ἡλικίας
Ab impubibus annis, vide Childhood.

FINIS.

SYNONYMA QVÆDAM POETICA,

Verſantibus in Poeſi *perquam neceſſaria*,

A

Achaia.

AChaia dictio tetraſyllabica, regio Græciæ ab Achæo Jovis filio ſic dicta prius vocata Danaa, a Danao Argivorum rege, & deinde Ægialea, αἰγιαλὸς quod littoralis ſit

Achilles.

Achilles ſive Achilleus, Ἀχιλλεύς. Græcorum fortiſſimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ovidio
Chironis alumnus, Æacides
Thetidis proles ſeu filius
Lariſſeus, Nereius, Æmoneus
Pythius, Πύθιος, à Pella urbe Theſſaliæ, Theſſalicus heros
Impiger, magnanimus, dux belliger

Actæon.

Actæon filius fuit Ariſtæi ex Antonoem Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus juvenis
Antonoeius heros a eodem

Adam.

Adam, id eſt, homo, ſive terrenus, ab Adama, hoc eſt, à terra ſic dictus
Protoplaſtus, & Protoplaſtes
Πρωτόπλαστος, & non Protoplauſtos addita, u, ut imperiti ſcribunt
Primò fictus, creatus
Primus parens, homo
Primævus, Luteus Adam
Antiquus Pater
Incola, colonus Paradiſi

Ægina.

Ægina urbs adjacens Peloponneſo aliter vocatur Oenopia, Ovid. l. 7. Metamor
Oenopiam veteres appellavêre

Ægoceros.

Ægocero, αἰγόκερως ſignum cœleſte, Latinè Capricornus. Luc.
Humidus Ægoceros nec plus leo tollitur urna
Portitor Helles, apud Virg.
Udus, Nivoſus, Gelidus, Cornìger

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas ſeu Acragas, Siliciæ mons & oppidum, Virg. Arduus unde Agraga deſpectat maxima longè mœnia

Ægyptii.

Ægyptii aliter vocantur Pa-

Paretonii à Paretonio Ægypti urbe
Mareotici à Mareotide lacu ejusdem loci, Ovid. lib. 9. Isi Parætonium Marioticáque arva Pharonque
Quæ colis: Sido. Nec sit Leucadio classis Mareotica portu, Actiacas abscondit æquas
Classis Mareotica, id est, Ægyptia qua vehebatur Cleopatra
Isiaci, ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt, Ovid. lib. 1. de Ponto
Vidi ego Niligenæ numen violasse fatentem Isidis Isiachos ante sedere focos
Memphii, Memphæi, & Memphitici à Memphi Ægipti urbe, Ovid. lib. 1. de Arte
Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra juvencæ
Lagei & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, a quo Nilus vocatur Lagæus, Luca. lib. 1. Qua mare Lagæi mutatur gurgite Nili, Idem lib. 8. Ultima Legeæ stirpis, periturâque proles
Pharaonidæ, à rege
Niliaci, Nilotici, Nilicolæ & Niligenæ à Nilo flavio: Luca. lib. 5. Te nisi Niliaca proprius non vidit arena, Idem lib. 9. Rege sub impuro Nilotica regna tenente
Pelusii & Pelusiaci. Pelusio Nili ostio Lucan. lib. 8. Qua divisi pars maxima Nili, In vada decurrit Pelusia septimus annus
Ptolomæi à Ptolomæo rege Lagi filio, à quo deinceps Ægyptii reges omnes idem traxerunt nomen. Unde & Pharon Ptolomeum poëtæ appellant
Pharii à Pharo Ægypti insula
Cleopatrici à Cleopatra regina, unde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat

Ægyptus.

Ægyptus, αἰγυπτος, Aphricæ proxima ab Ægypto Danai fratre sic appellata teste Plinio, prius Aëria dicta; vocatur quoque Terra Memphitis, Tellus Nilotica, Mesraim Hebræis, id est, angustiæ, sive tribulationes
Canopus media prod. pro Ægypto ponitur, & frequenter in sacris Ægyptus appellatur Terra Cham; Ut refert D. Hieron. a Cham filio Noë. Psal. 105. Mant. Ægyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens
Ægyptus Crinito Parens terrarum appellata à Macrob. Mater artium: Delta quoque seu Trigonalis dicta, à figura triquetra Δ
Ægyptii pars, quæ secundum Nilum non terminat Æthiopiæ, Thebaia appellatur seu Thebaida, cujus frequens mentio in vitis sanctorum patrum à D. Hieron. translatis

Æmylia.

Æmylia quæ & Flamina, Italia regio ac Romandiola, in qua Ravenna, Bononia

Æneas.

Æneas, αἰνείας, id est, laudatus, Veneris & Anchisæ filius, hinc dictus Anchisiades, Anchisa genitus
Dardanides, Virg. Dardanides contra furit
Et Dardanius, Laomedontius, Citherea us heros
Phrygius tyrannus
Acer, magnanimus, Troius, Trojanus, Iliacus, Phryx Phrygius, fluctivagus

Æolus.

Æolus Jovis filius ex Accesta, sive Segesta, filia Hippotæ Trojani, à quo Hippotades dicitur Hippoliti nepos. Nimborum rector. Nimbosus Nimbipotens

Æolia.

Æolia sive Æolis, regio septem insularum inter Siciliam & Italiam, quæ Græcis dicuntur Hephæstiades, ἡφαιστιάδες. Latinis Vulcaniæ, ex quibus Hieran aiunt Vulcani esse officinam. Bap. Pius
Ut Lypareus ager, atque Æolis insula fumat Insulæ Æolicæ, Æoliæ

Æsculapius.

Æsculapius, seu Asclepius

pius in carmine Apollinis filius, hinc
Phœbigena dicitur, & Juvenis Phœbeius
Ovid. Quam colat, explorat juvenis
Phœbeius urbem
Archiatros, ἀρχίατρος, i. medicorum præses
Salutifer puer. Pergameus Deus
Epidaurius anguis, quoniam in Epidauro colebatur in forma colubri

Ætna.

Ætna prius dicta Inclia. Mons est Siciliæ cavernosus, perpetuis æstuans ignibus, globósque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam. Vocatur poëtis Trinacria, Trinacris, Typhois à Typhœo gigante
Monstrifera, Vulcania, sulphusi mmifera, ardens

Ætoli.

Ætoli populi Græciæ, Epiro & Acarnaniæ finitimi, vocantur Calydii à Calydone urbe. Hinc Calydonides ejus loci mulieres, Stat. lib. 2. Theb. Centum ibi virgineis vocat Calydonides aris. Oenei ab Oeneo rege Ætoliæ & Deianiræ patre, Ovid. lib. 8. Oeneios ultorem spreta per agros, misit aprum
Pleuronii ab ejusdem loci urbe, quæ dicitur Pleuron, Ovid. lib. 14. Talibus iratam Venerem. Pleuronia agmen instimulat verbis
Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni, Stat. lib. 8. Nunc mœstæ fundens Plutonis alumnos, Naupactei, à Naupacto ejusdem loci oppido. Hinc Achelous dicitur Naupactæus Ovid. lib. 2. Fast. Amphiaraides, Naupactæo Acheloo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai.
Atrides minor dictus, Ovid. Hecubi cognovit Trojæ populator Atrides
Tantalides ab avo Tantalo
Mycenius dux, & Agamemnon, ultima brevi, apud Stat.

Ajax Telamonius.

Ajax Telamonis ex Hesione filius, Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus Manet
Talis erat Telamone satus temerarius Ajax: dicitur quoque Telamonius Heros, Virg.

Ajax Oilei.

Ajax Oilei filius fuit Oilei & Locrensium rex, Hinc dictus Oileides & Heros Noricus, id est, Locrensis.

Alcinous.

Alcinous, ἀλκίνοος, penult. c. rex Phæacum in Corcyra insula, Virg. Pomaque & Alcinoi sylvæ.
Corcyræus rex, quod eam insulam insigni justitia rexerit, Mart.
Qui Corcyræi vidit pomaria regis Corcycius senex, Phæax, munificus.

Alcmena.

Alcmena uxor Amphitrionis Thebani, ex qua Jupiter Herculem genuit Alcidæ genetrix, Amphitryonea conjux.
Herculea seu Herculis mater.

Allemanni.

Alemani, seu Allemanni à Lemano lacu, etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone Deo quem venerabantur, Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias, Lucan lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis Teutonibus arvis.
Germani verò dicuntur, quod vicini sunt Belgis. Miserunt enim Germani Coloni is trans Rhenum propter hominum multitudinem a-grique Inopiam, Cisrhenani hinc dicti
Item & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenum fluvium, Rhenani, Transrhenani, Rhenenses.
Rheni, *plures* populi sunt Rheni accolæ, authore Stephano.

Alex-

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas Magnus dictus est, & à poëtis vocatur Juvenis Pellæus, à Pella Urbe Macedoniæ, Juvenalis Satyr. 19. Unus Pelleo juveni non sufficit orbis

Et Æmathius dux ab Ov. quod Macedonia aliter vocetur Æmathia

Fortis Macedo, totius mundi tremor, ait quidam.

Alexandria.

Alexandria ἀλεξανδρεια, Urbs Ægypti non longè à Nili ostio ab Alexãdro Macedone condita, quam Lucianus vocat urbem Paretoniam. Et Pharos quoque dicitur à φαρος, olim insula, & Alexandriæ portui nunc continenti conjuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani, Stroza pater.

Et Pedemontanum signa secuta ducem, qui nunc Subaudienses, & Rodanenii, quod prope Rhodanum morentur. Porro ducatus Subaudiæ, vocatur Pedemontium, & regio Pedemontana.

Amalthea.

Amalthea, nutrix Jovis Olenia Capra, Sydus capricorni, Olenium pecus, Hœdi.

Ambracia.

Ambracia civitas Epiri, prius dicta Epiria ac Paralia authore Stephano, quam postea Augustus victo cum Cleopatra Antonio Nicopolim vocavit, a quibus gentilia, Ambracienses, & Amaraciotæ, ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Jovis & Antiopes filius, Jove natus

Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati

Et Dircæus à Dircæ fonte Thebis propinquo; artis Musicæ adeò peritus fertur fuisse, quod lyræ cantu scopulos & cautes animarit seu moverit.

Andromede.

Andromede, Cephei & Cassiopes filia, quam à Nymphis scopulo alligatam, & cito devorandam expositam, Perseus interempto cete liberavit, & in uxorem duxit Cepheis idos & Cepheia virgo dicta.

Andegavia, vide Juliomagus.

Angli.

Angli, seu Anglici, vocantur quoque Britanni, Virg. Et penitus toto divisos orbe Britannos; ac Caledonii. Max. li. 1. Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso. Idem lib. 10. Quinte Caledonios Ovidi visure Britannos. Dicuntur & Brutigenæ quoniam discenderunt à Bruto Consule Romano, ac Brutiadæ, Neptunicolæque.

Anglia.

Anglia, aliter vocatur Britannia, Caledonia, Albion ab Albis montibus, & Angli terra

Orbis alter à Poëtis dicitur

Anien.

Anien fluvius Italiæ, Tybur oppidum alluens. Anio. Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginensiũ, alias dictus Agenorius, seu Sidonius ductor

Tyrius, Barbaricus, Libycus tyrannus

Elisæus tyrannus ab Elisa Didone

Rector Libyæ

Nasamoniacus rex è Nasomonibus Aphricæ populis, apud Syl. & Sid.

Antilogus.

Antilogus Nestoris filius major natu, Nestorides, Nestore natus.

Antiochia.

Antio-

Antiochia, ἀντιόχεια, Maxima Syriæ civitas, Theopolis à Justiniano post teriæ motum notum nominata, & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antverpia.

Antverpia, non solum Brabantiæ, verum totius orbis Christiani emporium celeberrimum. Adjecta secundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod arci vetustæ adjecta sive adstructa fuerit. Quæ de refectione navium prætervectantium feruntur, fabulosa prorsus

Andoverpiam nonulli vocant

Adversam alii, nonnulli dempta littera Aversam. Lusit super hujus celeberrimæ civitatis nomine Cornel. Graphæus carmine eleganti sic scribens. Adjecte nomen dii posuere mihi, Sed quinam quæris? genitor Neptunus & ille Quem peperit summo Maja adamata Jovi Námque olim solo dum stabam in litore castrum, Atque paludosa tetra tremebat humo; Consrexere locum blandis dum fortè vagantur, Scaldis aquis placuit diis situs ipse loci. Nulla mora, adficant adjectis mœnibus urbem

Et paulò post, Recè ideò Adjectam dii me dixere vocantes. Conveniunt etenim nomina rébque mihi

Gulielmus Zenocatus Brugensis in libro de gestis Imperatoris Caroli V. Max. vocat Forum Caroli Antverpiam.

Aphri.

Aphri, seu Aphricani etiam vocantur Tunesii à Tunecto sive Tunisio Lybiæ civitate. Sidon. Torrida Tenesios infert mihi Byssa furores. Libyci ac Barbarici.

Africa.

Africa vel potius Aphrica per aspirationem, eadem quæ Libya λιβύη à Græcis Hesperia appellata, nunc vulgo Barbaria.

Apollo.

Apollo, ἀπόλλων, quasi mala pellens, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat

Phœbus, φοῖβος, hoc est Sol. Græcis vocatur, Deus oraculi

Idem dicitur Liber, quod libere vagetur per æthem Chrysocomus

Dictus insuper Apollo Nomius i. pastor, quod Admeti regis armenta pavit

Proles Latonia, Ovid. ac Latoides nuncupatur, à diversis locis multa habens nomina: Delius Cyrhius, Clarius, Didymæus

Thymbræus, & carminis autor à Tibul. Lecadius deus, Ovid.

Dulphicus, Pitteius horos. Pithius, Smintheus, Hecatebelites, Lycius, Lauriger, Lauricoma, Fatidicus, Paticanus, Intonsus, Gynæus, Arcitenens

Aprilis.

Aprilis mensis dictus est quasi Aperilis ἀφρίλις Græc. & ἀπριλιώτης Xanthicus ξανθικὸς 2. Machabæorum lib.

Apuli.

Apuli, vel Appuli in Carmine, Italiæ populi qui alibi vocantur Mesapii à Mesapo rege, Ovid. l. 14. Perfectosque sinus, Mesapiaque arva reliquit

Ætolidæ ab Ætolio Diomede, qui ibidem imperavit, Syl. 1. 13.

Ætolidas inter fuit haud ignobile nomen.

Daunii à Dauno patre Turni qui ibidem regnavit.

Apulia.

Apulia ipsa vocatur Iapygia ab Iapyge Dædali filio, teste Soloro & Hiero. Mesapia à Mesapo Daunia à Dauno.

Aquarius.

Aquarius signum cœleste ὑδροχόος, Urna & Puer U niger poetis vocatur, quod imbres fundat.

Iuvenis gestator aquæ apud Virg.

Humi

Humidus, triſtis, humens, udus nimbifer horridus, frigidus

Aquila.

Aquila, ἀετὸς
Jovis armiger
Jovis ales, nuncius, flammiger, altivolans, fulvus. Claudia, fulvûſque tonantis Armiger
Avis regalis, regia apud Ovid.
Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis

Aquilo.

Aquilo, Boreas, βορέας ἢ βορρᾶς
Arctias quod ab Arctis ſpiret, & à ſeptem ſtellis quibus conſtat Septentrio dicitur
Thracius, Threicius, Scythicus
Riphæus, Hyperboreus ventus ſeu Aquilonarius, quem D. Hieron vocat Scoparium ſeu ſcopam viarum, quod flando conſternat & complanet vias

Aquiſgranum.

Aquiſgranum, Thermæ, Trajani, Vegera, Aquæ, inde Aquenſes

Arar.

Arar fluvius per Burgundiam in Rhodanum influens, qui ætate noſtra vocatur Galicè *La Sone*, Sigona Latinè

Arabes.

Arabes, ἄραβες, etiam vocantur Nyſæi, Nyſæi, Nyſii ac Nyſiadæ à Nyſa oppido Arabiæ. Hinc Nymphæ, Nyſiades, Ovid. l. 3. Faſto. Nyſiades nymphas puerum quærente Noverca. Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in aranearn fuit commutata, Minois, Minoia proles

Arcadia.

Arcadia, aliter vocatur Mænalis regio à Menalo promontorio, Ovid. lib. 3. Faſt. Pinigerum Fauni Mænalis ora caput
Pelaſgia quoque dicitur & Parrhaſia

Arcades.

Arcades, Arcadii, Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido, Virg. lib. 5. Æneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de ſanguine gentis Idem lib. 8 Tum lateri atque humeris Tegæum ſubligat enſem, id eſt, Arcadicum. Sidonius, Tegeaticus Arcas. Nunc plantis, nunc fronde vol

Parrhaſii a Parrhaſia Arcadiæ regione, Virg. lib. 11. Qui Parrhaſio Evandro armiger ante fuit, Ovid. lib. 1. Faſt. Deſerit Arcadiam, Parrhaſiúmque larem
Licæi a Licæo monte Arcadiæ, Ovid. lib. 2. Faunus in Arcadia templa Lyceus habet
Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrii, à loco qui eſt in Arcadia nomine Nonacris, Ovid. lib. 5. Faſt. Et matri & vati paret Nonacrius heros, i. Evander, Arcas idem lib. 2. Metaph. Dum redit itque frequens, in virgine Nonacrina Arſit
Parthenii à Parthenio monte Arcadiæ, Ovid. lib. 9. Veſtrum opus Elis habet, veſtrum Stymphalides undæ, Partheniumque nemus
Piſæi à Piſa oppido Arcadiæ, propè Alphæum fluvium, Ovid. l. 1. Triſt. Quid non Tantalides agitante cupidine currus Piſæam Phrygiis vexit eburnise quis? Piſæam, id eſt, Hippodamiam Arcadicam.
Molorchæi à Molorcho Arcadiæ paſtore, cujus precibus Hercules Iconem interfecit
Elæi ab Elæa oppido Arcadiæ, propè Tegeum, ubi Minerva fanum habuit. Stat. lib. 4. Syl. Aut Eleæ lucis vidit Tegæa ſacerdos
Erymanthii, & Erymanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ Stat. lib. 3. Theb. Affuit Hippomedon retorque Erymanthius, id eſt Arcadicus

Cyllenî

Cylleni à Cyllene Arcadiæ monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius
Cleonæi à Cleone oppidulo
Caliſtonii à Caliſto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus eſt Arcas

Arctos.

Arctos, ſeu Urſa major, Elice
Luca, ſed nocte ſopora Parrhaſis obliquos Elice cum verteret axes
Arctus, ſeu Urſa minor, Græcorum lingua Cynoſura, i. Canis cauda nominatur, & Polus Arcticus dicitur. Arcti duæ ſeptentrionali polo nixæ vehuntur. Ovidius, Eſſe duos arctos, quarum Cynoſura vocatur Sydoniis, Elicem Graia carina vocat

Arctophylax.

Arctophylax, ſt Iluli juxta majorem urſam alio nomine Bootes & Arcturus, Virg. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe Bootes

Argo.

Argo, ἀργὼ, Navis ſeu potius prima navium ab Argo ædificata quam Jaſon in Colchos duxit. Eadem vocatur, Pinus ſeu rates Theſſala, Pagaſa, à Pagaſa civitate Theſſaliæ
Eſt etiam ſignum cœleſte

Argos.

Argos vetus & nobilis urbs Achaiæ, qua quoque dicitur teſte Plin. Hippium, ab equorum præſtantia ac Hippobatum, Jaſon & Dipſium Euſtachio authore

Argus.

Argus, Ariſtoris filius
Ariſtorides patroni
Paſtor centoculus, Ovid. Centum luminibus cinctũ caput Argus habebat
Cuſtos Junonius Ovid. dicitur
Virg. & cuſtos virginis Argus

Ariadne.

Ariadne filia Minois regis Cretæ
Gnoſſia ſtella
Stella coronæ, Bacchi conjux dicta

Ariſtoteles.

Ariſtoteles, Ἀριστοτέλης Philoſophorum Peripateticorum princeps, Sophos Stagiræus
Stagirites à Stagira patria
Anagnoſtes, ἀναγνώστης, propter infatigabilem lectionem, à Platone vocatus Divinus, doctus

Aſcanius.

Aſcanius Æneæ fuit ex Creuſa filius, Hinc dictus Ænides, Virg. Sit ſatis Ænide
Dardanius puer apud eoſdem
Ilus à Trojanorum rege Hor. poſtea Iulus à prima barbæ lanugine Unde Virg. lib. Æneid. At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iula Additur, Ilus erat dum res ſteti Ilio regno
Formoſus, pulcher, regius

Aſſyria, vide *Babylonia.*

Aſtrologi.

Aſtrologi, quibus aſtra ſunt à conſiliis, Chaldæi, Genethliaci, γενεθλιακοὶ, Mathematici
Horoſcopi, Metopoſcopi, Planetarii, Gnomonici, Prognoſtæ
Ἀποτελεσματικοὶ, Aſtronomi, Conſultis aſtris prædicentes futura
Horoſcopi obſervatores
Syderum obſervantiſſimi
Mathematis Chaldeorum periti
Matheſeos experientes
Sydereæ ſuperſtitionis profeſſores
Emenſores cœli
Naturæ certiſſimi exploratores
Secretorum naturæ conſilii curioſi obſervatores
Naturæ veſtigia indagantes
Aſtrorum ſcientiam profitentes
Ignotas ſtellarum vias, orbeſque tuentes ignotos
Aſtrorum ſyderúmque meatus, cœli itinera, occaſus & ortus ſignorum, deliquia ſolis & lunæ callentes

Athenæ.

Athenæ

Athenæ, arum. Civitas Græciæ inter Achaiam & Macedoniam. Cecrops primus Athenas condidit omnium bonarum artium inventricem, Philosophorum & oratorum matrem, Poetarúmque alumnam, à quo dicta Cecropia, & postea Mopsopia ac Ionia

Porro Athenæ à Minerva quæ Græci ἀθηνᾶ

Urbs Attica, Pallidonia

Agri Munichii

Athenienses.

Athenienses etiam dicuntur Athenæi, Attici, Actæi, Tegeæi, Tesiæ, Cecropii, Cecropidæ, Munichii, Mopsopii, Æacidæ, Erichthæi, Erichthonii

Ægidæ, Marathonii

Cavati

Erichthidæ

Pandonii

Athenienses & Athenæi à Minerva quæ Athena Græcè dicitur

Attici & Actæi Acteo rege Ovid. lib. 1. Metaph. Separat Anios Actæis Phœbarvis

Thesei & Thesidæ à Theseo filio Ægei Athenarum regis. Virg. lib. 2. Georg. Præmiáque ingentes pagos & compita circum Martialis

Thesidæ posuere, eadem ratione favos Thesæos vocat, id est, Atticos, ubi ait, Massica Thesis tam bene vina favis

Cecropidæ à Cecrope rege, Virg. lib. 6. Æneid Tum pendere pœnas. Cecropide jussi

Munichya erat Athenensium navale, unde Munichii dicti sunt. Ovid. lib. 2. Meta. Munichioſque volans agros, gratamque Minervæ Despiciebat humum

Mopsopii à Mopsopo Athenarum rege, Ovid. lib. Metamorph. Mopsopeum juvenem sacros agitare jugales

Æacidæ ab Æaco, Ovid. lib. 8. dant placidi cursum redeuntibus Austris Æacidis

Erichthæi & Erichthonii ab Erichthæo & Erichthonio regibus, Ovid. lib 8. Erichthæas Tritonidos ibat ad arces, eadem ratione vocantur Erichthidæ

Ægidæ ab Ægeo Athenarum rege, Ovid. in epist. Inter & Ægidas media statueris in urbe

Marathonii à Marathone Atticæ campo, unde Stat. lib. 3. Syl. Erigonem vocat Marathoniam Syllius l. 14.

Armaque fixa deis aut quæ Marathonius hostis perdidit. Sydonius. Et dum Mopsopia stipantur per Marathonem

Carnania à Carnao rege Athenarum

Codridæ à Codro rege quod se pro patria devovit

Pandonii à Pandione rege, Erichthonii filio

Atlantides.

Atlantides, Atlantis, Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia numero quindecim, quarum quinque Hyades sunt nominatæ, reliquæ vero Pleiades, Virgilides, Virgiliæ, Hesperides

Attica.

Attica regio Græciæ inter Achaiam & Macedoniam sita, in qua fuit urbs Athenienſis, ſic dicta ab Atthide Crani regis Athenarum filia, Acte quoque dicitur ab ἀκτὴ, quod littus significat. Nam magna ex parte littoralis est regio

Cecropia & Cecropis eadem vocatur & Pallidonia á Neptuno dicta, qui Græce ποσειδῶν

Mopsopii, ac Ionia, ab Ione Xuthi filio

Pandionia quoque Sidonius. Qui Pandionium moveb t Orator Caveam tumultuoſus

Augustus.

Augustus mensis ob honorem Octavii Cæsaris sic dictus, quum prius Sextilis vocaretur & adhuc sit, utpote sextus mensis ab introitu solis in Arietem Græce βουλεγμιων

Aurora.

Aurora, Matuta, Eos, hæc

Jubar pro aurora ponitur

Leucothea mater, parens Memnonis, Ovid.

Tithonia conjunx, Pallantias

Memnon,

Memnon, filius Auroræ. Eous, coloratus
Aurora, crocea, punicea, rosida, rosea, luthea, nitida, fulgida, ambrosia, rubea

Auster.

Auster. Notus idem, Plinius lib. 18. Hic austrum ventis dabat, quem a Græcis Notam diximus vocari

B

Babylon.

Babylon, Hebraicè Babel, quod confusionem Hebræis sonat, prius dicta civitas regni Nembroth gigantis, quod in ea regnavit, Chaldeorum metropolis est, Mesopotamiæ Assyriæque caput, a Babylone quodam sapientissimo Medi filio fundata, authore Cælio; purpuratam meretricem eandem vocat D. Hiero. Et D. Petrus Apost. Romam Babylonem vocat ob scelerum sentinam Neronisque crudelitatem

Babylonia.

Babylonia à Babylone civitate: liter Chaldea vocatur & Assyria Babylonis Regio

Babylonii.

Babyl. Chaldæi, Χαλδαῖοι, Cephenes prius dicti à Cepheo patre
Andromedæ & Arphaxarei ab Arphaxat rege, ut scribit Josephus

Bacchus.

Bacchus Jovis & Semeles filius
Liber, Lenæus pater, quia mentem lenit. Semeles puer, Horat.
Semelia proles, Ovid. Lyæus, Iacchus, Evan. Bromius, Ignigena. Bimater, Dionysius, Iterum satus, Bis satus, Nysæus, Tyoneus, Nictelæus, Genialis, Consitor uvæ; Indetonsus: Eleleus parens, Bassaræus, Racemifer, Proles Semeleia, Thirsiger

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi sacerdotes, Sacrificulæ furentes, fanaticæ Evantis sorores, Vide Mænades

Baleares.

Baleares, Gymnesiæ, Insulæ duæ in mari Hispanico, Majorica & Minorica
Barchimone, nunc depravata voce, Barsilona, vulgo dicitur

Batavia.

Batavia, quæ & Bethasia. Hinc Batavi, Bethasii qui Hollandi vulgo creduntur

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Galliæ Belgicæ populi Germanis vicini

Bellona.

Bellona Martis soror, Dea Bellialio nomine Enyo, & Pallas, dis, quòd Pallantem gigantem interfecerit
Bellica Virgo
Tritonis à Tritone palude Minervæ quod vim minetur
Metuenda virago Bellatrix Bellipotens, & Belligera dea, Bellicosa Tritonia, Armisona, Armipotens

Bithynia.

Bithynia regio Asiæ minoris à Bithyno rege sic dicta, primum Bebrycia, postea Mygdonia á Mygdonio rege, Ovid. Nunc quoque Mygdonia flebilis astat homo. Claud. Thyni Thraces erant quæ nunc Bithynia fertur, Salust. Majorem Phrygiam dicit vocatam & a Turcis ex Tartaria venientibus occupatam

Bithyni.

Bithyni, Bithynici, Mygdonii, Bebryaci & Bebryces penultima indifferenti

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ, qui teste Plinio etiam Cubi dicuntur, Luc. Et Biturix longisque leves Axones in arvis

Bizantium

Bizantium.

Bizantium, Ligos olim, Plin. lib. 4. In quo oppidum Bizantium libera conditionis, antea Ligos dictum, nunc Constantinopolis, olim nova Roma, Ethusa, Antonia, Urbs Bizantia à Mant.

Bizantii, Bizantini, Constantinopolitani

Bœotia.

Bœotia, Βοιωτία, Græciæ regio, Ogygia dicta ab antiquissimo rege

Ogyge Cadmeis, ut scribit Thucidides, ac Hiantis Aonia prius & Mesapia dicta authore Stephano

Bœotii.

Bœotii, aliter Bœoti Luc. lib. 3. Bœoti coiere duces

Phocæ, Phociaci à Phocide propinqua regione

Hyanthæi à vetustis Bœotiæ populis. Stat. lib. 1. Theb. Exul Hyanthæos invenit regna per agros. Ovid. lib. 5. Meta. Ponte Meduseo, & Hyanthæa Aganippe, Teumesii à Teumeso Bœotiæ monte, Statius, lib. 2. The. Non alias tacita juvenis Teumesius iras Mente acuit. Thespiaci à Thespiis oppido Bœotiæ ad radicem Parnassi Stat. lib. 2. Syl. Centum Thespiacis odora lucis Stent altaria

Helyconii ab Helycone monte Bœotiæ Musis sacro, Statius, lib. 7. Horrent Tyrrhenos Heliconi plectra tumultus

Cyrrhæi à Cyrrha oppido Phocidis, Idem Statius lib. 7. Mœnia Cyrrhæa monstravit Apollo juvenca

Hippocrinisati ab Hippocrene fonte, vocabulum est Sidonii Apollinaris

Aganippæi, ab Aganippe fonte ejusdem loci Musis sacro.

Aonii & Aonidæ, quoniam Aonia pars est Bœotiæ montuosa

Castalii à fonte Castalio

Bononia.

Bononia Hetruriæ Colonia, mater studiorum. Felcina prius dicta urbs Felsina, Mantuanus. Felsinea tamen urbe senex donatus adibat

Boreas.

Boreas, vide Aquilo

Brabantia.

Brabantia teste Blondo Austrasia inferior olim vocabatur. Hinc Brabanti, Brabantini, Brabantinici, Brabantigenæ quos Advaticos Cæsar vocat in commentariis

Briareus.

Briareus seu Ægeon gigas fuit centenis manibus

Buscumducis.

Sylva ducis

Ducatia sylva, nunc Buscunducis

Hinc cenominativa Buscducensis

Buschius Boschius, Nemius à nemore, & à silva Silvius, quod Latinorum regum fuit cognomentum

Sylva ducensis, apud Eras.

C

Cadmus.

Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris. Characteres 16. literarum invenit teste Plinio. Agenorides Ovid. Sydonius hospes. Agenore natus. Antonius heros

Caletum, Calleficum; Gessoriarum Cales

Calabria.

Calabria olim Iapygia, Messpia, Salentina

Calisto.

Calisto Licaonis regis filia quæ à Jove compressa gravidaque effecta Arcadem filium in sylvis peperit à quo postea Arcadia dicta est Elice, Perrhasis, Ursa major, Nonacrina virgo, Lycoanias

Camenæ, vide *Musæ.*

Canopus.

Canopus urbs Ægypti, nunc Damiata

Capitolium.

Capitolium, κεφαλὴ, Mons Tarpeius, Arx vel rupes Tarpeia, Templum Julium, Saxum Trapeium

Cappadocia.

Cappadocia, Pontica regio, prius dicta Leucosyria, hinc Cappadoces
Cappadoci & Leucosyrii

Carteia.

Carteia, cujus frequens mentio apud Cæsarem & Oppium de bello Hispaniensi; oppidum est Hispaniæ alio Nomine Tartesius seu Cartesius. Græ. Cartesios dicitur

Carthaginenses.

Carthaginenses vocantur Tyrii à Tyriis Colonis, quos illuc adduxit Dido post Sichæi mortem. Vir. Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago
Carchedonii, Cadmæi, quoniam Tyrii & Phœnices descenderant à Cadmo Syl. lib. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa super regno certamina novit
Asdrubaliani ab Asdrubale, duce, verbum est Sidonii
Elisæi ab Elisa Didone
Byrsici, quoniam Carthago prius dicebatur Byrsa a corio: Sido Speruis Elisæ Byrsica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphricí

Carthago.

Carthago ipsa vocatur Byrsa & Charchedon Syl. lib. 2. Quis procul à Tyria dominos depellere Byrsa Virg. lib. 1. Æneï. Mercatique solum facti de nomine Byrsam, Claud. in Eutro. Bacchatus per opera tremor Carchedona novit
Καρχηδὼν Cadmæa

Cassandra.

Cassandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta, sed quoniam promissis non stetit, iratus deus fecit ut illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Brisеis & Lyrnesia virgo nuncupata

Castor.

Castor & pollux Jovis & Ledæ filii, Ledæi dii
Tindarei, Amyclæi fratres
Dioscori διόσκοροι, i. Jovis pueri vocantur, Helenæ fratres
Oebalidæ gemini, Stat. Ambiguo visus errore lacessunt Oebalidæ gemini
Tyndaridæ, Tyndari, Cygnigenæ
Therapnæi, Oebalii fratres. Statius. Oebalii fratres pontúsque polusque serenus, Sydus Amiclæum

Centauri.

Centauri, Lapithæ, semiviri, semihomines, semimares, nubigenæ, Ixionides, Ixione nati, Bimembres

Cerberus.

Cerberus janitor inferni, monstrum triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, inferus canis Echydnæus, Stygius rabidus
Lachryosæ janitor aulæ
Tartareus custos
Janitor Orci, apud Virg.
Triforme monstrum
Ditis avernalis canis insomnis, impavidus, pervigil.
Multiceps Bellua
Corripit objectam Custos Plutonius offam

Ceres.

Ceres, dea frugum, Saturni & Opis habebatur filia, Alumna terrarum, Demeter δημήτηρ dicta quasi gemeter. i. e. terræ mater ac Eleusina mater, spicifica, munifica, fœcunda, flava, Tesmophora, Ops Cybele Saturni conjux. Berecynthia, Bona dea Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea
Ceres Alma, apud Virg. ab alendo quòd nos alat
Ovid. Et frugum genetrix immensos sistе labores

Chalcis.

Chalcis

Chalcis, Nigropontus, Euboea, nunc Nigroponte vocatur mercatoribus, Hinc Chalcidici, Euboici

Chalicut.

Chalicut ab allis Calecutium & Calocuta, Indiæ Emporium celeberrimum

Charon.

Charon fingitur Erebi & noctis filius

Acherontis nauta, trientis animas transvehens ad inferos, Virg. 6. Portitor ille Charon hi quos vehit unda sepulti

Stygius senex, squalidus, tristis

Aterq; paludis navita Tartareæ

Omnes expectat avarus portitor

Cares aliter Bubasii, & mulieres

Bubasides, Ovid. lib. 9. Bubasides videre nurus. Et Mausoli à Mausolo rege Cariæ prius dicti Leliges

Chiron.

Chiron Saturni & Philiræ filius, dimidia sui parte equus, reliqua homo, unde Centaurus dictus Phillyrides, Phillerius heros Semivir, Monstrum biforme, Sagittarius, Æmonius arcus

Christus.

Christus, id est, unctus Messias, Messiah Hebræis Verbigena, Unigena

Soter σωτηρ i. Salvator seu Servator, Salutifer, Archiater, ἀρχίατρος

Medicorum princeps à D. Hieron. dictus

Ἀλεξίκακος malo quæque pellens. Huic nos nomina dedimus Christiani Christicolæ, Christiades, Christigenæ

Cicero.

Cicero parens eloquentiæ, & ut Catullus scribit, disertissimus Romuli nepotum, Pater eloquii, pater patriæ Juve. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id est Ciceronianum Eloquiis damus Arpinatibus aurum

Circe.

Circe Solis & Persæ nymphæ filia, veneficiorum peritissima, Phasis idos, Titanis idos dicta

Clivia.

Clivia, Clevania

Colonienses.

Colonienses, Agrippinates ubivii

Constantinople, v. Byzantium.

Corcyra.

Corcyra, med. prod. Græcè Cercyra, Κέρκυρα, Insula mari Adriatico vicina. prius Melena dicta & Drepane à Cerere

Item Macris, à Macride & Scheria nec non Phæacia, nunc Cerpheu vel Corfumum vocatur, sub Venetorum ditione

Corinthi.

Corinthii vocantur Corinthæi & Corinthiaci, Ovid. lib. 15. Jamque Corinthiaci cernebam litora ponti

Cypseli à Cypselo Ixionis filio. Vir. in Cyr. Cypselide magni florentia regna Corinthi

Ephyræi & Ephyræii, quoniam Corinthus prius vocabatur Ephyre, Luc. lib. 9. Insedit castris, Ephyreaque mœnia servat

Isthmiaci & Isthumii ab Isthmo terra angusta prope Corinthum quæ separat Ægæum mare ab Ionio, Stat. lib. 2. Syl. Talis in Isthmiacos ploratus ab æquore portus

Cenchrei à Cenchri portu, Stat. lib. 4. Thb. Ite comes, Inoas Ephyre solata querelas Cenchre ad manus

Cretenses.

Cretes, Cretenses aliter dicuntur

Cretei virg. lib. 3. Æneid. Tertia lux classem Cretes fistit in oris

Cressii. Idem lib. 4. Quam procul incauta nemora inter Cressia fixit Pastor, agens telis

Cressi: Idem lib. 5. Cressi genus phola

Gnoſii à Gnoſo urbe Cretæ, Virg. lib. 6. Æn. Gnoſius hæc Rhadamanthus habet duriſſima regna. Gnoſiaci, Ovid. 8. Gnoſiacæque heret comes invidioſa carinæ

Dictæi à Dicte urbe Cretæ Virg. lib. 3. Æne. Dictæa negat tibi Jupiter arva

Lictii à Licto urbe Cretæ, Virg. lib. 3. Æneid. & Salentinos obſedit milite campos Lictius Idomeneus Cydonæi, Cydonii, Cydones, Cydoniaci, a Cydone, urbe Cretæ, Ovid. lib. 8. Armàque equoſque habituſque Cydoneaſque pharetras, Stat. lib. 4. Theb, Terga Cydoniaca Corythos arundine pulſat

Ariadnei ab Ariadne Minoi filia

Minoii a Minoe rege, Ovid. in Epiſt.

Phedræ. En. ego nunc neſcio parum Minoia credat

Androgeonei ab Androgeo filio Minois

Gortynii & Gortyniaci à Gortyna urbe, Stat. lib. 4. Theb. Arbiter hos dura verſa Gortynius urna

Dories, Δωριεῖς, Dorii & Dorienſes, quoniam tempore belli Trojani Dorici venerunt in Cretam duce Althemene. ibique decem urbes condiderunt

Creta.

Creta vel Crete, æ, Inſula quæ hodie Candia appellatur, eſt ſub Venetorum ditione, centum urbibus olim clara fuit, unde Græcis vocabatur ἑκατόμπολις Mant. urbibus inclyta centum Creta ideo dicta à Graiis Hecatompolis olim. Vocatur quoque Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt: Ovid. lib. 8. Ut egreſſus ratibus Curetida terram contigit. Gnoſia, Gnoſiaca, Rhea Dictæa, Minoia, Actæa, Cydoneia, Gortyniaca tellus

Terra Gortynia, vocatur etiam Aëria & Macaros Plin. lib. 4. Malcotes Crates primum Aëriam dictam, dein poſteriores Curetim appellavere. Et Macaron nonnulli à temperie cæli appellatam exiſtimavere

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus Cæcus amor. Ignis indomitus, Cypria proles, Veneris natus. Altus deus, Cæcus, Alipes

Cumani.

Cumani aliter Cumæi κυμαῖοι, a Cuma oppido Italiæ juxta Neapolim

Cybele.

Cybele, Cœli & terræ filia, Saturni uxor, aliter vocatur Ops, Dyndimene, Bericynthia, Pales, Corſica, Cyros, Plin. in mari Lyguſtico, eſt Corſica quam Græci Cyrnon appellavere

Carmenta & carmentis Nicoſtrata Proprie

Cyprus.

Cyprus, Inſula à Cypro filia Cyniræ ſic dicta, Tellus Veneris quoque appellata, Man. Et Veneris tellus pulcherrima Cypros

Ceraſtios & Ceraſtias, à multis promontoriis vocabatur prius, ac Amaruſia

Specea quoque & Armantis authore

Strabone, ab Armante monte Cypri

D

Dacia.

Dacia, Δακία, Valachia, nunc Blachia vocatur, Hinc populi Daci & Dacæ

Dalmatæ.

Dalmatæ, Dalmatici, Liburni, Illyrii, v. Illyrici.

Danubius.

Danubius, Iſter, Aduba-nus prius dictus & Mento

Daphne.

Daphne Penei fluvii filia, quæ eum vim Apollinis non poſſet effugere, implorato paterno nomine converſa eſt in Laurum

Laurum. Dicitur Peneis, Peneia virgo.

David.

David, Psaltes sacer, regius, ac egregius, Vates, propheta regius, sanctissimus, Psalmographus, ψαλμόγραφος
Vaticinus rex, Psalmicen sanctus. Cui prima inter fatidicos est gloria Vates. Psalmicus cantor, Filius Isai quem Græci Jessæ vocant, hinc Jessæa soboles

Delos.

Delos Cycladum omnium clarissima, in qua Latona Apollinem & Dianam dicitur esse enixa, appellata est
Ortygia, à multitudine Coturnicum. Virg. lib. 2. Æneid. Linquimus Ortygiæ portus. Astria, Cynthia, Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrpile ab igne ibi reperto. Delphica tellus, Phœbi patria

Demophoon.

Demophoon Thesides & Thesei filius dictus, fuit rex Athenarum

Deus.

Deus, θεός
Numen divinum
Spiritus divinus, Supremus Deus
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμικεάτωρ, summi Domini numen, θεῖον τὶ
Divinitas mundi moderatrix, τὸ θεῖον, θεότης
Omnipotens, παντοκράτωρ
Victor lethi, id est, mortis
Verè optimus maximúsque
Κρήτωρ, ἄριστος καὶ μέγιστος quæ Gentilitas Jovi falso tribuit
Divum atque hominum rex
Maximus cœlicolum
Cœli terræque rex
Princeps generis humani
Verè Panomphæus, παντομφαῖος
Omnium voce colendus, celebrandus, μέγιστος ἀρχέφρων, summus, divinus, divus, cœlestis, immortalis, infinitus, æternus, salutifer, sempiternus, inaccessus
Empyræus, omnisator, altitonans
Astripotens, apud Mart.
Καρδιογνώστης, Scrutator cordium inspector pectorum
Δοτὴρ ἐάων, Largitor bonorum munificentissimus
Vindex quoque scelerum & contumaciæ

Dialectica, vide Logica.

Diana.

Diana, Venationis & Sylvarum dea. Phœbi soror
Custos, cultrix nemorum, Delia, Latois, Latonia, Trivia, Virgo. Astrorum decus nemorum Latonia conjux, Phœbe
Latonigena, Cynthia
Thoantæa dea apud Ov.
Virgo potens nemorum casta, innupta Pharetrata, noctivaga, solticola, vide Proserpina
Studiosa pharetræ, Jaculatrix, venatrix, arcitenens

Dido.

Dido lingua Phœnicum viraginem sonat, quod se in ignem præcipitando virile quid fecerit
Elisa dicta, & Phœnissa
Agenoris, Agenore nata, Sydonis Tyria, Sichæi conjux

Diomedes.

Diomedes Tydei filius, Græcorum fortissimus, Ætolizque rex
Oenides. Ovidio dicitur
Tydides Virgilio
Ætolius. Calidonius heros, apud Stat. vide Tydeus

Divini.

Divini, Divinaculi, Arioli
Afflati, ἔνθεοι
Vates, μάντις
Vaticinantes, Fatidici, Magi
Extispices Aruspices
Auspices, Augures
Geomantes, Pyromantes
Axiomantes, Divinatores
Futurorum præscii
Ἐξαστερίμανθοι ἐξαστερόπαι
Pythonistæ, Pythonici, quasi Apolline pleni, i. e. qui instinctu dæmonis futura conjectant. Lesbius pryllis, Curetumos, proverb.

Dryades.

Dryades Nymphæ sylvarum Præsides, Hamadryades

Dyrrachium.

Dyrrachium, Epidamnum Plin.

Epidamnum colonia, propter inauſpicatum nomen à Romanis, Dyrrachium appellata

E

Echo.

Echo, Vox reſona. Nympha vocalis

Edeſſa.

Edeſſa quæ nunc regio Medorum in hiſtoria Tobiæ vocatur

Eduenſes.

Eduenſes Edui, Auguſtudinenſes, Galliæ populi

Emaus.

Emaus triſſyllabum. Judeæ urbs, alio nomine Nicopolis, Caſtellum ubi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terram firmam, ſeu Continentem à regio quæ prius Moloſſa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania, à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta

Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadii, à Lucade promontorio:

Actii & Actiaci, ab Actio oppido

Phocæi, Phochaici, Chaonii, Dodonigenæ, à Dodona urbe Chaoniæ

Moloſſi Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus olim regnavit

Epicurus.

Epicurus Athenienſis Philoſophus

Neoclides à Neocle patre, Senex Ceropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

Equus Trojanus, Equus fatalis Duratheus, Dardanius, Epæi machina

Eridanus.

Eridanus fluvius Italiæ fœcundus & nobilis, Padus aliter dictus

Parens, princeps fluminum, Virgilius, fluviorum rex Eridanus

Erigone.

Erigone, Icarii filia Icaris Marathonia virgo.

Ero.

Ero puella formoſiſſima fuit ex Seſto Thraciæ urbe, Veneris ſacerdos, Seſtâ puella dicta ab ortu loci

Eſau.

Eſau diſſyl. vel in carmine triſſyl. alias Edom & Seir

Evander.

Evander, Mercurii filius, Nonacrieus, ſeu Pallantius heros, Ovid.

Euboia.

Euboia inſula, ſive Eubœa, inſula in mari Ægæo oblonga, ideòque Macris dicta

Terra aut ora Eubois: Statius in Achill. Quatitur navalibus ora Eubois. Vide Chalcis, quæ Eubœa urbs, olim etiam Eubœa vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abantii. Tanagræi à Tanagro Euboiæ civitate. Stat. lib. 9. Prima Tanagræum turbavit arundo Coræbum

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales, Acherontis natæ. Nocte genitæ. Viperæ ſorores. Anguicomæ ſorores. Pœnatum deæ triplices, Quarum nomina ſunt Alecto, Tyſiphone, megæra.

Eupatoria.

Eupatoria Paphlagoniæ civitas, Pompeiopolis jam dicitur

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenoris, Phœnicum regis filia, Agenore nata

F

Februarius.

Februarius menſis extremus anni, ut Cicero ſcribit, quod extremo anni menſe populus februaretur, id eſt, purgaretur

Dicpæ-

Φιλυάρης & ἱλαιοβολίων, Græce.

Flandri.

Flandri, Flandricolæ quos vulgo Flamingos vocant
Nervii unde imprasentiarum nomen civitatis Aldenardiæ manet
Morini quoque dicuntur licet propriè Terwanenses sint in finibus
Galliæ Belgicæ versus occidentem, Virg. Extremique hominum Morini

Florum dea.

Flora. Chloris, Zephiritis, Dea florum, uxor Zephiri

Fontes.

Fontes & Fluvii Musis sacri. Caballinus fons, Pegaseus fons, Medusæus fons, Aganippe, Hippocrene. Liberthreus fons. Pimpleius fons. Phocidos lacus, permessus Fluvius, Chephisi vada. Eurotas

Furiæ infernales.

Furiæ Infernales
Furiæ flammiferæ
Eumenides Stygiæ
Erynnes sive Erynnies anguibus implicitæ
Numina malefica
Orci satellitium. Alastores.
Sorores anguicomæ, furentes.

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ Gallatæ, Sequanici, Sequanidæ, Franci, Francigenæ, Liligeri.

Ganimedes.

Ganimedes, Troius filius formosissimus puer fuit, quem quum Jupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari jussit, & sibi à calliculis esse. Puer Phrygius, Idæus, &. Pincerna Jovis.

Garamantes.

Garamantes, γαράμαντες, Caramantici Libyæ populi, matrimoniorum ex pertes
Arenavagi, à Man. vocantur
Sati Ammone, id est, Jove.
Nigri, perusti, inculti.

Geldri.

Geldri, Geldrii, Menapii, Geldrenses.

Genuenses.

Genuenses ac Genuani, γενουάτοι Ligures Liguslici & Liguslii. Sidonius, Qui Liguslis Euganeisq; montibus oriebantur, Assueti malo laborique Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, à Phlegra loco Thessaliæ, in qua Gigantes à Jove fulmine percussi
Titanes, Titanii, id est. Titani & Terræ filii gigantes omnes impii. Anguipedes, Serpentigeri, Ætnæi fratres. Centimani Mart. Dii veteres qui Centimanos vicêre gigantes
Ventrimani, Theomachi apud eundem. Josephus & D. August. scribunt Giganles ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moses.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus maris numen, Minois filius, hinc dictus Minous, Biformis. Dictæus, Porniades & Porniæus.

Gorgon.

Gorgon, Medusa, Phorcynis, terrifica, anguicoma Serpentiferum monstrum

Græci.

Græci, Graii
Mendaciorum parentes Crinito vocantur. Grajugenæ
Argæi: Virgilius in opusculis: Septima jam Argæis stabulis impensa laboris
Argivi, Argolici, Dorii
Dorci, Dorienses, Pelasgi
Pelopæi & Pelopidæ a Pelope filio Tantali. Virgilius lib. 2. Æneid Ultra Asiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Venturam. Stat. lib 10. Ad patrias fusæ Pelopeides aras
Hellenes, Ἕλληνες
Achillæ & Achilidæ ab Achille
Argolæ, apud Euripidem
Achæi, Achivi, Achalci, Inachi, Inachii, Inachidæ, ab Inacho Argivorum

vorum rege; patre Isidis, Ovid. li. 5. Fast. Littus ad Inachium pulvis inanis eam, Stat. lib. 1. Theb. Qua nostræ cecidere animæ stupet Inachi pubes Idem lib. 5. Lectique potentes Inachidæ.

Agamemnonii, Agamemnonidæ ab Agamemnone, Virg. lib. 6. Æneid.

At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges

Acrisionei ab Acrisio rege Argivorum Abantis filio, Ovid. lib. 5. Me. Achrisioneas Prætus possederat arces

Abantæi, & Abantiadæ ab Abante Argivorum rege patre Acrisii. Ovid. lib. 15 Nuper Abantæis templo Junonis in Argis

Thyæstei à Thyeste filio Pelopis

Mycenæi à Mycenis urbe, Ovid. in Epist. Briseidis. Nulla Mycenæum sociasse cubilla mecum juro

Menelaæi à Menelao filio Atrei. Phoronidæ & Phoronæi a Phoronio Inachi filio & Argivorum rege

Persæi è Perseo Acrisii nepote. Stat. l. 1. Theb. Perseus alter in agros

Scinditur. Danai Danaæi Idem, Tunc sedet Inachias urbes Danaæaque regna

Dolopeï à Dolopibus Græciæ populis. Valer. Flac. Vidisse putant Dolopeïaque busta.

Iasidæ ab Iasio filio Abantis Argivorum regis

Tantalidæ à Tantalo.

Græcia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnavit primus, à cujus filia vocata est Atris: dein ab Helene Deucalionis filia dicta fuit Hellas ἓλλας

Achaia, Pelasgia, Dulichia pro Græcia ponuntur & usurpantur Docta, solers, fallax, vana, mendax, Juvenal. Et quicquid Græcia mendax Audet in historia.

Grammatica.

Grammatica, Ars Palemonis sive Palemonia. Juven. in Sat. Odi hanc ego quæ reperit volvitque Palemonis artem.

Gratiæ.

Gratiæ, Charites, χάριτες, tres Jovis filiæ suaves, blandæ, blandientes, elegantes, Acidaliæ sorores.

Orchomeni deæ triplices, vocantur autem Agla, Thalia, Pasithæa vel Euphrosyne.

Grues.

Grues, γέρανοι. Palamedis aves apud Mart. Aves Bistoniæ, Strimoniæ, Threiciæ.

Nauplidæ volucres apud Polit. altivolantes, a ἔρεα, querulæ. Vipiones sunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpix rapaces dæmones dicuntur autem fuisse Neptuni & Terræ filiæ ac in Insulis habitare, Virgilius tres esse dicit, Aëllo, Ocypete & Celæno.

Hector.

Hector, Trojanorum fortissimus, Priami filius, Priamides inclytus, impiger, belliger, actor, animosus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis uxor Priamela conjux, apud Ovid.

Cisseis vocatur Virgilio lib 7. Cisseis prægnans ignes enixa jugales.

Helena.

Helena, Tyndari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venustatis, ut fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Mosco

Tyndaris Virgilio dicitur, Oebalis, Oebalia pellex Ovidio vocatur, ac Menelais, utpote Menelai uxor, Lacedemonia, Ledæa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle, es, filia Athamantis regis Thebarion. Nephelis Athemantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana civitas olim vocabatur Perinthus, Mant. quæ magna Perinthus, Ancæ fuit, priscum mutavit.

Her-

Heraclea nomen. Nunc Carpe.

Hercules.

Hercules, ἡρακλῆς dicitur quoque Alcides, à bellica virtute, & Amphitrioniades, quoniam credebatur filius Amphitryonis, & Amphitryonius puer, apud Mant.

Almena matre creatus, Ovid.

Monstrorum, ferarum domitor

Claviger gygas, Heros Thebanus

Dictus Tyrinthius ab urbe vetusta Achaiæ.

Cleonæus à loco ubi leonem interfecit, Lucanus. Ille Cleonæi projecit terga leonis. Proles Jovis

Octæus, οἰταῖος, ab Oëta monte inter Thessaliam & Macedon. Signum quoque cœleste Hercules quod Engonatis vocatur, Latine Ingeniculus, Indonatus, Invictus.

Hesiodus.

Hesiodus ex Asia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Astræus senex, Virg.

Ascræus, Bœotius, Heliconius vates, Politia. At tibi Dædalios monitus Helliconie vates. Præceptor arandi, Ovid.

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuscia & Herrusia ac Tyrrhenia. Umbra quoque Thusciæ pars. Hinc Umbri & Umbrii, Thusci, Etrusci, ac Tyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia, Briſæ filia ex oppido Lyrnesio, Briseis & Lyrnesia virgo dicta

Hippolitus.

Hippolitus cœlibem docens vitam, mulieres constanti animo spernebat. Thesei & Hippolitæ Amazonis fuit filius, Theseide & Theseius heros dictus.

Hispalis.

Hispalis Beticæ Hispaniæ urbs clarissima, cognominata Romulea, ob amicitiæ fœdera cum Romanis, Sibilia nunc vulgo dicitur.

Hispania.

Hispania, ἰσπανία & ἐσπερία cujus meminit D. Paulus c. 15. ad Rom. primum dicta Iberia, ἴβηρία ab Iberio fluvio, dein Hesperia ultima ab Hespero Atlantis fratre, postremo ab Hispali Hispania, quæ quoque Tarteſſia tellus dicitur.

Hispani.

Hispani, Iberii, Iberiaci, Virg. Tyrrhenóq; boves in flumine lavit Iberos

Beticolæ & Betigenæ, Sylius, lib. 8. Beticulaſq; viros spatiis agitabat iniquis

Hesperii, Tarteſſii & Tarteſſiaci à Tarteſſo urbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorum Poëtarum maximus prius dictus Meleſigenes, deinde à cæcitate Homerus ὁμηρος quod cæcum sonat lingua Ionica. Aliter dicitur Mœonides, Mœonius vates

Homerus quoque dictus Colophoniacus & Colophonius ab urbe Mœoniæ Colophone unde originem traxit. Bappius, & Colophoniaco junctus Maro fulget Homero.

Horatius.

Horatius ab ornando sic dictus, aliter Flaccus à pendulis auribus, Venusinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo, Huni seu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur Claud. Nam parat insidias qui nos aut turpibus Hunnis.

Pannonii quoque dicuntur, Strat.

Pannoniusque ferox

Pannois, idos, apud Luca. Idem quod Hungarus, Græci πανόνας Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades, ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur septem stellæ in cornibus & ore Tauri, quæ quoties nascuntur

tur vel occidunt, pluvias creant, Tristes, Imbriferi.

Hypermnestra.

Hypermnestra. Una fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum fratres omnes maritos suos nocte interfeciſſent jussu patris) sola maritum suum Lynceum nomine ab insidiis liberavit, Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caspii, Asiatici, populi juxta Mare Caspium.

I

Janus.

Janus bifrons, insomnis, pervigil.

Jason.

Jason, filius fuit Æsonis hinc dictus
Æsonides, Ovid. Æsonidem mutasse velim quo conjuge fœlix
Æsone natus, Pegasius heros
Æmonius seu Æsonius juvenis, utrumq. apud Ov.
Jolciacus heros
Superbus, periurus, prædo efferus.

Jazyges.

Jazyges Septem castrenses.

Icarus.

Icarus, Ἴκαρος, Dædali filius
Dædalides, Dedaleus puer
Glarea, Implumisque volucer, Dedaleúsque puer, audax, temerarius
Stephano authore, Insula vocatur. Icaris, quæ prius vocabatur Macris

Icaria.

Icaria insula in mari Icario, Doliche, Ichthyoessa, nunc Nicaria, una Cycladum

Jerusalem.

Jerusalem, Hierosolyma Solymæ, & a Melchisedech constructa Salem, Jebus prius dicta
Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore, & Zion a monte in quo arx David annexa Hierusalem.
Hinc Hierosolymæ, Jerosolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Jesus.

Jesus, Salvator, Servator, Soter. σωτὴρ à σώζειν salvare, hinc dictus est Christus quod cunctis salutifer venit. Qui per aspirationem scribunt, Iheſus, bene scribunt: est enim dicto Hebraica, non Græca ex Jod, He, Vau, He, tetragrammaton, & ineffabile, pro quo semper Adonai pronunciant Hebræi. Porro Græcis Ἰησοῦς, trisyllabon est
Nazarænus dictus ab oppido Nazareth in quo habitavit, & sonat, Consecratum.
Vide Christus, & Deus

Illyrici.

Illyrici, Illyrii, Taulantii: Sillius, lib. 15. Quaque per Illyricum Taulantive incola littus
Dalmati, Sclavi, Selavones Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria, Ἰλλυρίς, Illyris & Illyrium Liburnia, Dalmatia, nunc Sclavonia.

Inarime.

Inarime, Ænaria, Pythecusa, authore Plin. Ænaria, à statione navium Æneæ. Hodie vocatur Ischia.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitant: Lucan lib. 4. Et quas sentit Arabs, & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nysæi a Nysa urbe Indiæ, & Hydaspæi ab Hydaspe, Sydoni. Frangat Hydaspæas arenas impactus Erythras
Ardentes, Sitientes, colorati, fusci, nigri, Eoi dicti.

India.

India, ab Indo fluvio nomen habet, maxima orientalis regio, Asiæ terminus
Terra Gangetis, Gangetica
Terra Euphratis.

Inferna.

Infernus.

Infernus, Avernus
Erebus, Tartarus
Plutonius, Cocytius, Acherusius, Phlegetontius, Styglus, Acherontæus, Lethæus, Ocrius lacus, fluvius, amnis
Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione mediam
Orcus, Orcæ Charybdis
Stygia palus
Inferus, profundus, imus, mœstus, tristis, ater, piceus, opacus, horridus, avarus
Avernalis amnis
Infernalis, Tartareus, Herebeus. Reliqua pete ex priore parte Synonymorum, *Hell.*
Infernii judices
Æacus, Radamanthus, Minos.

Ino.

Ino, filia Cadmi
Cadmeia proles
Nutrix & matertera Bacchi, Ovid.

Insubria.

Insubria, regio Cisalpina quæ Togata quoque dicitur, nunc vero à Longobardis qui ducentis eam annis occuparunt Lombardia vocatur, cujus Metropolis est Mediolanum. Hinc Insubres, *ἰνσυβρες*, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io, Inachi fluvii filia: Inachis, Inachia proles, Phoronis, idos
Bos pellex.

Joppe.

Joppe, *ἰοππη*, urbs Palestinæ maritimæ, D. Petri miraculo clara, omnium civitatum antiquissima, utpote ante diluvium condita, teste Plin. Nunc vocatur Japhe portus peregrinorum à Japhet filio Nohæ.

Joseph.

Joseph, Vir Mariæ virginis ut est apud Mattheum in genealogia Salvatoris
Nutricius Domini
Fatidicus Juvenis, Mant.
Mult plices casus & longa pericula cernat Fatidici juvenis. Cananæus, Castus, formosus.

Iphigenia.

Iphigenia, Iphianassa: Lucretius Iphianassæo turparunt sanguine Fœdæ
Mycenis, Ovid. vocatur liber 12. Metamorphosios
Agamemnonia puella, Propert
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, *ἰρις*, Arcus cœlestis
Junonis nuncia
Pluvius describitur arcus, apud Hor. multicolor, purpureus, nubilus, nimbosus. Imbrifer, arcus discolor, picturatus, aquosus
Thaumantias, Thaumantis proles
Thaumantica virgo.

Ismaelitæ.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar, ancillæ Abrahæ, quos Moyses Madianitas vocat, Euseb. Agarenos seu Saracenos.

Ister Scythiæ fluvius, vide *Danubius.*

Italia.

Italia, Hesperia major ab Hespero Atlantis fratre
Oenotria ab Oenotro rege Sabinorum, Virg. est locus, Hesperiam Graiâ cognomine dicunt, Oenotrii coluere viri, nunc fama minores Italiam dixisse, ducis de nomine gentem, Idem. Hinc Italæ gentes, omnisque Oenotria tellus In dubiis responsa ferunt
Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg. lib. 8. Latiúmque vocari Maluit, bis quoniam latuisset tutus in oris
Saturnia à Saturno, Ovid. lib. 1. Fast. Inde diu genti mansit Saturnia nomen
Terra Ausonis & Ausoniæ ab Ausonio Ulyssis filio: Ovid. lib. 2. Fast Captaque erat Lyricis Ausonis ora sonis
Itala terra, seu ora Italiæ, Ovid. l. 2. de Ponto Mœstisque cadentes
Excepit lacrymas Italiæ ora genis
Ausonium solum
Romana, Romula, Itala tellus
Magna Græcia Italiæ pars.

à Tarento usque ad Cumas olim vocabatur, Ovid. in Fast. Itala nam tellus Græcia major erat.

Terrarum alumna, Urbibus frequens, populosa, antiqua potens, fertilis, gravida bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici, Ovid. lib. 14. Littore in Italico Messenia mœnia, contra Latini

Laurentes, Lavinii, Laurenti, Tyrrheni, Laurentii, Latiales

Ausones, Ausonii, Ausonidæ: Lucanus lib. 9. Grata vice mœnia reddent Ausonidæ Phrygibus

Judæi.

Judæi, Judaici, Hebræi, Appellæ, Gens antiqua Palestini, Circumcisi, vide Synonyma priora, *Jew.*

Judea.

Judæa, olim Palestina & Chananæa vocabatur.

Juliomagus.

Juliomagus, Andium civitas in Gallia, nunc Andegavia. Angiers.

Julius, vide *Ascanius.*

Julius mensis, vide *Quintilis.*

Juno.

Juno Saturni fingitur filia, soror & conjux Jovis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præesse, unde vocatur Pronuba, Lucina, & Conjuga, ac Socigena quod mares connubio fœminis societ

Saturnia Juno, Virg. Regin. Sceptrifera Regina deum, Jovis conjux.

Jupiter.

Jupiter, quasi juvans Pater, Saturni filius, Deorum summus, cœlo præesse, ibidemque pulso fulminare fingitur

Dictus Pater omnipotens

Diespiter, i. dici pater, ab Horat.

Lucerius, i. lucis pater, à Gellio

Saturnigena, à Mant.

Aegiochus nutritus à capra

Divum atque hominum rex a poëtis fingitur, Astripotens, altisonus

Hammon, Corniger, Pan omphæus

Altitonans, magnitonans, Omnipotens, Saturnius, Dodonæus

Cenæus, Summus deorum, Rector Olympi, Rex superum

Æthereus princeps, pater æthereus, sceptrifer, coruscus, fulminator

A diversis locis ubi colebatur diversa habet nomina, Dictæus, Olympius, Olympicus, Idæus, Casius

Chaonius, Latialis, Ausonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, id est, Arenarius à templo illi in arena constructo.

Juvenalis.

Juvenalis Satyrographus Poeta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit Ponta. Hinc rugat Aquinas tristè supercilium.

L

Lacedæmon & Lacedæmones.

Lacedæmon urbs Peloponensi alio nomine Sparta; dicitur etiam per Syncopen Lacon pro Lacedæmon.

Lacedæmones, Lacedæmonii

Tyndarei à Tyndaro rege Oebalia, & Helenæ patre: unde & Syllius Tarentum vocat Tyndarium

Spartani, Spartæ

Spartiatæ: Sidonius, Spartiatæ rupium variarum posuere crustas

Laconia.

Laconia provincia in Peloponneso, aliter vocatur Oebalia & Tenaris à Tenaro promontorio: Ovid. Tænaris est classi terra petita meæ. Idem. Excepit portu Tænaris ora suo.

Lacones.

Lacones Λάκωνες penultima producta, seu Laconici vocantur Oebalii & Oebalidæ Ovidius lib. primo Fastorum, Protinus Oebalii retulit

retulit arma Tati, Statius libro quinto Theb. Ambiguo visus errore acessunt Oebalidæ gemini

Therapnæi à Therapnis urbe Laconiæ: Ovidius lib. 5. Fast. Prima Therapnæo feci de sanguine forem

Tænarii & Tenaridæ, à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis, ex Achemone conjuge filia, quæ à Diana telis fuit confixa. Est & alia Laodamia, Acasti & Laodothex filia quæ maritum suum Protesilaum tenerrimè amavit; hæc Achastis & Achasti filia sicta est.

Lapithæ.

Lapithæ Thessaliæ populi Λαπίθαι, Centaurei vocantur, Virg. Nec Centaurea ora Lapithas compellit in enses. Peletronii quoque dicti, Sylvestre, semiferi, sævi, truces.

Latinus.

Latinus Laurentum rex, pater fuit Laviniæ

Faunigena, filius Fauni dictus, Ovid. Faunigenáque domo potitur, natáque Latini

Ausonius senex, aliis dicitur. Hinc Latini, Faunigenæ vocantur, Syl. lib. 8. Faunigenæ socios bello invasere Sicano.

Latona.

Latona filia Cei Titanis, à quo Titanis dicta, Ovid. Quique modo auderis genitam Titanida Coeo Latonam præferre mihi? Filia terræ

Gemellipara & Calauria dicta, Ovid.

Lavinium.

Lavinium urbs in Latio quæ post Laurentum dicta, & Laurolavinium.

Leander.

Leander Abydenus dictus ab Abydo oppido Asiæ, in littore Hellesponti, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babyloniæ regis filia, in arborem thuriferam conversa, Orchamis & Arbor Thurifera appellata est.

Lybia.

Libya Λυβίη, Libye, es, Africæ pars in Pentapolis & pro tota Africa ponitur poëtis, Luc. lib. 1. per calidas Libyæ sitientis arenas

Terra Lybissa, Terræque in fine Lybissæ.

Lybici.

Lybici, Lybissini, Marmarici à Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis responsa canebat

Nasamonii & Nasamoniaci à Nasamonibus populis Libyæ.

Licii Patarei.

Licii Patarei quoniam Patara est urbs Liciæ: Stat. lib. 1. Theb. Seu te Liciæ Patarea nivosis Exercent dumeta jugis.

Liguria.

Liguria à Ligusto Phaetontis filio nomen habens, Italiæ est regio quæ quoque vocatur

Ligustica ora, seu regio, cujus caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide *Genuenses.*

Lipara.

Lipara insula, prius Meligunis vocabatur, autore, Plin. l. 3. cap. 8.

Livius.

Livius historiographus Pavinus lacteo eloquentiæ fonte manans, ut scribit, D. Hier.

Antenorides dictus est à patria sua quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses, Hesperii. Ozolæ Ὀζόλαι, Locri, Locrii

Locridis populi

Logica.

Logica seu Logice differendi ut ait Boëthius magistra, à Zenone Philosopho qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica, Ἐλεατικὴ disputandi, differendi ar-

Loika

Lotharingia.

Lotharingia, auſtracia ſuperior, eadem Loreyne, & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

Londinium.

Londinium, Londinum Ptolomeo, Londra vulgo vocatur, Britanniæ inſulæ Metropolis, per quam fluit Thameſis fluvius

Lucifer.

Lucifer Veneris ſtella, Phoſphorus, φωσφόρος
Stella matutinalis lucifera
Cythercius ignis, Syl. lib. 12
Haud ſecus Oceano rediens Cythercius ignis
Prævius, ſocius auroræ

Lucanus.

Lucanus Poëta Hiſpanus, patrem habuit Annæum a quo dictus vates Annæus. Unde quidam, Cæſaris Annæus caneret niſi prælia vates

Lucani.

Lucani, Tanagræi à Tanagro fluvio Lucaniæ Statius, Tanagræumque Phalantū

Luna, vide Moon, in priore parte; & Proſerpina & Diana.

Lutetia.

Lutetia, Galliæ urbs maxima & nobiliſſima, ab aliis Leucotia ſcribitur, quam Græci λευκοτίαν nominant ab albedine parietum, vulgo Pariſ. Unde quidam, Quæ Gallas inter populoſa Lutetia gentes. Nonnulli à luti frequentia ſic appellatam volunt Oppidum Parrhiſienſe.
Pariſius pro civitate apud doctos non invenitur, ſed Parrhiſii pro populis Lutetiam inhabitantibus apud Cæſarem in comment
Parrhiſienſes, Sequanæ accolæ.

Lydda.

Lydda Paleſtinæ Luceæ urbs, alio nomine Dioſpolis, hodie Rama vocatur

Lydi & Lydia.

Lydi ſeu Lydii, Λυδοὶ, populi majoris Aſiæ, aliter vocantur Mæonii, Mæones, & Mœonidæ, Virg. lib. 8. O Mæoniæ delecta juventus
Item Mæonici.
Gygæi à Gyge rege, ut Crœſii à Crœſo ditiſſimo Lydorum rege. Statius, lib. 12. Si Marathona metu, ſi tecta levaſti Crœſia
Lydia vocabatur prius Mæonia eſt enim provincia Aſiæ à Lydo filio Aty, ſic dicta

M

Macedones.

Macedones, Macetæ
Pallenæi, à Pallene urbe quæ olim Phlegra dicta fuit, ubi geſta eſt Gigantomachia, Statius, lib. 4. Syl. Et Pallenæos Phœbum laudare triumphos
Pæones quoque dicuntur a Pæonia regione, Statius lib. Achil. Præterea didici quo Pæones arma rotatu

Macedonia.

Macedonia, Pæonia
Æmathia idem, teſte Plinio

Mænades.

Mænades, Mimallones, Mimallonides, nec non & Baccæ, Bacchiades, Thyades, fœminæ Bacchantes Bacchi ſacra peragentes, Inſanæ, Ebrioſæ, Baſſaridis, Eleides, Edoniæ, Edonides, Enthriades, vide Bacchæ

Mahometiſtæ.

Mahometiſtæ, Mahometici Mahometici, Mahometigenæ Mahometis falſi prophetæ legem ſequentes
Turci ſeu Turcæ, teſte Pomponio

Mantua.

Mantua μάντυα
Urbs nobiliſſima & Ducatus Galliæ Ciſalpinæ.
Ociniaca
Urbs Tireſiæ dicitur, Manſ.
Urbs Bienoris Virg. Præpotens, aquatica, turrigera, vetus

Mantuani.

Mantuani

Mantuani seu Mantoi dicti sunt à Manto Tyresiæ filia
Bianorei & Bianoridæ à Bianore Mantus filio, qui aliter vocatur Ocnus, Virg. In Buc. Namque sepulchrum incipit apparere Bianoris. Pontanus in Manto, Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem. Ocnæi nepotes
Ocnæi ab Ocno Mantus filio. Strozæ filius. Orbita ab Ocnæis evexit ad astra lacunis
Mincidæ & Mincigenæ à Mincio fluvio propinquo: Montanus, Vos ô Mincidæ vos ô mihi manes
Est boni

Mare rubrum.

Mare rubrum Erythræum mare. Sinus Arabicus
Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinæreth, à Chaldæis Genezareth dicitur
Mare Adriaticum, & Adrianum
Adria masculini generis
Superum mare
Sinus Adriaticus, raucus, minax, tumidus, ventosus, iracundus, vide *Sea.*

Maria.

Maria, sacratissima virgo, Dei mater
Μαριαμ Græcè, Miriam Hebraicè dissyllabum est, domina vel magistra maris interpretatur
Deipara, Θεοτοκος
Dei genetrix, Christifera Verbigena, Jessea soboles Gloriosa domina
Deifera
Nympha Palestina, Mant.
Cœlica, Ætherea virgo
Inculpata, integra, sancta, casta
Diva, Augusta, pia, aurea, iunupta, iunuba virgo
Syderei mater formosa tonantis
Petrar. Virgo decens, quam sol vestit, stellæque coronant
Virgo illibata, intacta, inviolata, immaculata, intemerata, purissima, pudicissima, castissima speciosissima, ter sancta, spiritus sancti sacrarium, templum domini
Mater domini, Christi

Mars.

Mars, deus belli, qui per Epenthesin dicitur Poëtis Mavors, quod magna vertat. Furor impius
Præterea Gradivus, quum sævit, hastámque vibrat. Bellipotens
Sithonius dux, cruentus, funestus armisonus, Belliger, Bellicus, Ferus, Ferox, Sanguinolentus, Cruentus, Savus, Durus, Dubius, Indomitus
Marspiter, id est, Martis pater, procedem ponitur

Medea.

Medea μηδομαι, Æta regis Colchorum filia veneficiis clara
Poetis vocatur Ætias, Ætiasidis, apud Ovid.
Item Colchis pro Medea ponitur sicut
Phasias & Phasis, Ovid. Barbara per natos Phasias ulta suos

Mediolanensis.

Mediolanii, μεδιολανιοι, Mediolanenses, insubres
Hujus civitatis (ut legitur in quadam Ambrosii epistola) fundamentis jaciendis dum excavantur fossæ, ferunt in terræ visceribus inventam fuisse, (mirum dictu!) suem dimidiatim laniatam à quo portento inditum fuit Mediolanæ urbi nomen. Ad quod alluxit Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ scribens: Continuo sublime volans ad mœnia Gallis Condita, Lanigeræ suis ostentantia pellem pervenit. Item Sidonius. Rura paludicolæ tenuis populosa Ravennæ. Et quæ lanigera de sue nomen habet

Medusa.

Medusa, filia fuit Phorcy Hinc dicta Phorcynis & Phorcys, id est, Phorcy filia, Luca. lib. 9.
Squallebant late Phorcynidos arma Medusæ, Monstrum vipereum
Saxificus vultus, Anguiferum, colubriferum Gorgoneum caput. Anguicoma, Squamigera, Crinita, Medusea ora
Gorgonea, angui tenens, vide *Gorgon.*

Meleager.

Meleager & Meleagrus, Oenei Calydoniæ regis filius, ex Althea conjuge
Oenides, Calydonius heros Oeniu, heros appellatus

Memphis.

Mem-

Memphis quæ olim vocabatur Ægypti Metropolis clarissima Sultani quoque regia, nunc Cairum dicitur Latinè, Alkira vulgo Nilotica, Babylonia, fatidica, torrida

Menelaus.

Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agamemnonis, maritus Helenæ, rex Spartæ
Atrides major dictus, Ov. Qua prius infesto Paris est ereptus Atridæ
Doricus hospes vocatur Sidonio
Tantalides, ab avo Tantalo, ut Agamemnon, vide *Agamemnon.*

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Jovis & Maiæ, fingitur Deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus
Maia genitus, creatus, natus
Masugena, Cyllenides, Cyllenius
Cyllenia proles, Vir. Materno veniens ab avo Cyllenia proles
Volucer deus, aliger, penniger
Caduciser, Pacifer, Alipes deus. Jove natus. Deus ales, Pleiones natus. Pacifer deus, nepos Atlantis
Alius Mænalius. Est quoque planetarum infimus & minimus, alio nomine Stilbon ϛίλβων, id est radians vel splendens
Et quia nimis vicinus soli fingitur pruftus

Messana.

Messana, Zancle quod falcis formam referat sic dicta: Nunc Messina vulgo dicitur, Siciliæ civitas vetustissima

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine
Divodurum. Mediomatrices incolæ, qui & Mercenses

Midas.

Midas Phrygum rex ditissimus, cui Apollo asininas addidit aures
Berecynthius heros

Miletus.

Miletus urbs Ioniæ Legeis, Pityus. Anactoria authore Plin.

Minerva.

Minerva, sic dicta quod vim mineatur; ex Jovis seu patris cerebro nata, ut scribit Lucanus
Lanificii & texturæ nec non artium & sapientiæ repertrix
Dea quoque bellorum fingitur
Martis soror & auriga, truculenta, Belligera, ferox

Minos.

Minos filius Jovis & Europæ, rex Cretensium, fingitur judex inferorum post mortem. Propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci
Agenoreus judex, apud Stat.
Cortyneus heros, apud Vir.
Dictæus, Gnosiacus rex
Cydoniacus arbiter judex
torvus, funereus, rigidus immitis, severus, justus

Molossi.

Molossi Epirotici, Chaonii Leucadii, vide *Epirus, Epirotæ*

Morpheus.

Morpheus somniorum deus
Icelos, Panthasos, Phobetor, Somnifer, Fallax, Simulans

Montes Musis sacri.

Montes Musis sacri
Helicon biceps, Parnassus bifidus
Pierus nubifer, Cytheron virgineus, Pindus ærius

Moschi.

Moschi, Moscovitæ, olim dicti Himaxobitæ, Sarmatis vicini populi; Unde Luc. Sævisque affinis Sarmata Moschis

Moses.

Moses dissyllabum, apud Hebræos. Moschi interposito y nonnunquam in carmine trisyl. Moyses apud Sedul.
Hebraicus legislator qui Genesin, mundi genitu[illegible]m, conscripsit

Inclytus

Inclytus Judæorum dux
Propheta sacer, eximius dei loquus, fatidicus, radiatus

Musæ.

Musæ, μοῦσαι, quæ & Camœnæ quasi canentes amœnè Jovis & Memoriæ filiæ, finguntur poëtis quæ quidem deæ poetis & musicæ præsunt. Et à diversis locis, montibus, & fontibus, quibus gaudere dicuntur vel habitasse, diversa sortitæ sunt nomina. Ab Helicone monte Bœotiæ Heliconides, à Parnasso Parnassides
Mnemosynides, Mnemosynea propago, Meonides, Phœbiades, Aganippedes, Permessides, Cephisides, Camœnæ
Pieriæ & pierides, Thespiades, Pegasides, Hippocrenides, Cytheriades, Aonides, Castalides, Libethrides Pympliades seu Pymplea

Nomina & earum inventa hæc sunt.

Clio *invenit*	Historias
Euterpe	Tibias
Thalia	Comœdias
Melpomene	Tragedias
Terpsichore	Psalterium
Erato	Geometriam
Polyhymnia	Rhetoricam
Urania	Astrologiam
Calliope	Literas

Mysii.

Mysii, Theutrantæi, Theutrantii

N

Napeæ.

Napeæ deæ sive nymphæ virgultorum
Orcades montium deæ seu nymphæ
Naiades fontium & fluviorum nymphæ sive deæ

Nasamones.

Nasamones penul. prod Nasamonii, Nasamoniaci, Libyæ populi

Naxus.

Naxus insula in mari Ægæo antea Strongule dicta, & postea Dia fuit appellata, Catul. namque fluentisonæ prospectans littora Diæ. Plinius Naxon à fertilitate vinearum Dionysiam dici scripsit, alii Sicilliam minorem, alii Callipolin appellarunt: Virg. Bacchatumque jugis Naxon viridemque Donysan

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita præclara Campaniæ urbs, à Cumanis condita
Siciliæ continentis jam civitas regia dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Thleron. Hinc dicti Neopolitani, & Parthenopæi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & saturni, dictus Ennosigæus quasi concutiens terram, Juven. Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigæum
Æquoreus, tridentiferdeus
Maris deus, Rex, Rector, Glaucus, Pater profundi Parens aquarum, Hesiod. Salsipotens, Ceruleus
Arbiter pelagi, Pater ventorum, Hor. Pelagi rector
Rex undarum, pro mari ponitur Neptunus, ut Cerulei campi & Cerula via à Planto ponitur. Cic. in Arato, Neptunia prata secantes

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos
Hinc dictus Neleius tetrasyl. & Nelides, Ter ævo functus, Hor.
Trissclis apud Gel. Pylius senex: Grandævus

Nicia.

Nicia & Nicæa, Asiæ ac Bithyniæ metropolis celebris, synodo 318 Episcoporum jubente Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore, ἄγκυρα, teste Ste.

Nilus.

Nilus, Meloprius, & à quibusdam Geon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Ninive.

Ninive med. correp. Urbs Assyriorum, quæ & Ni-

nos dicitur, à Nino rege, ut scribit Aug. ab Assur ædificata.

Noe.

Noe, Hebraicè, Noha, visitator, Noeus

Normannia.

Normannia, Neustria, Galliæ regio. Hinc Normani Neustrici.

Nymphæ.

Nymphæ. Aquarum, Marinæ deæ. Æquoreæ, fluctigenæ Oceanitides
Cerulæ, Cerulex
Glaucæ Nereïdes quatuor sylla.
Nereïdum turba, Syl. Nerinæ Nerides.

O

Oceanitides.

Oceanitides, Mant. Nereides, vide montium, Sylvarum, fontium deæ

Occidentales.

Occidentales, Occidui, Ovid.
Vesper & Occiduo quæ litora Sole tepescunt. Tartessii à Tartesso urbe Gadibus propinqua
Ovid. lib. 14. Prosserat Occiduus Tartessia littora Phœbus
Tartessiaci lib. 6. Jam Tartessiaco quos solverat æquore Titan.
Hesperi

Oenone.

Œnone, Nympha Phrygiæ, quæ Paridem adamavit. Pegasis etiam dicta

Ophiuchus.

Ophiuchus cœleste sydus est Anguitenens, Serpentarius, Hedorum sydus

Orestes.

Orestes filius fuit Agamemnonis ex Clytemnestra quem occidit
Dictus Agamemnoides, Agamemnonius, & Agamemnone natus
Sceleratus, matricida, demens, furiosus, Virg. Et scelerum furiis agitatus Orestes

Orientales.

Orientales, Eoi, Auroræ populi
Memnonii, à Memnone Auroræ filio
Nabathæi à Nabathæa regione orientali, Ovid. lib. 11. Meta. Eurus ad auroram, Nabathæaque regna recessit

Orion.

Orion, ὠάριον, quasi Urion sydus cœleste, Jugula seu Jugla
Tempestuosum signum, terras turbans & maria tempestatibus obscurum sit; serenitatem denotans si fulgeat
Eurifer fingitur poëtis nimbosus aquosus. Neptunus & nautis infestus Orion, Horat.
Orien, occiden, quæ interdum synonyma priori re *East and West.*

Ovidius.

Ovidius, Naso
Poeta Sulmonensis
Juvenis Pelignus. De seipso scribit Ovidius, Pelignæ gentis gloria dicar ego

P

Padua.

Padua, Patavium

Padus.

Padus, Eridanus, Phaetontius amnis à Phaetonte ibidem submerso: Syl. lib. 7. Nunquã Phaetontius amnis Sanguinea Pontum curvasset decolor unda, Vide *Eridanus.*

Paduſa.

Paduſa med. prod. Messanicus
Bodincus, vide causam horum nominum, apud Plin. lib. 3. cap 15.

Palamedes.

Palamedes, Nauplii regis Eubœæ filius, unde Naupliades & Naupleia proles dictus. Is Ulyssis fraude à Græcis Interfectus est

Palemon.

Palemon, Melicerta, Portunus

Pallas.

Pallas, belli dea dicta quod Pallantem gigantem interfecerit, cum

cum prius Tritonia vocabatur, Jovis sine matre filia, nam Jupiter videns Junonem sterilem esse, percusso capite emisit Palladem

Ejus epitheta sunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicosa, Armisona, Bellica Belligera, Bellatrix

Pan.

Pan pastorum deus vocatus est & Demo Gorgonis filius creditur fuisse, qui fistulam composuit septem imparibus calamis simul conjunctis propter harmoniam cœli

Semicaper Deus, Arcadicus deus

Pannonia.

Pannonia superior, Austriam, Archiducatum & Stiriam complectitur

Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria, Græcis *παιονία*

Panope.

Panope sive Panopea, nympha marina, Nerei & Doridis filia, sic dicta à perspicuitate visus, Inoo, oûs. Bacchi nutrix, Tithonis conjux

Papia.

Papia, Ticinum

Paradisus.

Paradisus, *παράδεισος*

Hortus voluptatis

Elysium, & Campi Elysii secundum poetam

Locus divinæ amœnitatis

Beatorum, piorum sedes ac locus, Cic.

Eden & Pardis Hebraicè, unde quidam Paradisum deduci putant. Nam Eden delitiæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus transtulit Paradisum florentem. Aquila, hortum

Parcæ.

Parcæ, *μοῖραι*, à parcendo per Antiphrasin dictæ quod nemini parcant.

Deæ fatales, fatidicæ. Faticinæ sorores. Deæ triplices fati. Fata esse easdem existimat; finguntur autem vitæ hominum præesse, & nendo eam ducere, quæ propter Lanificæ sorores vocantur, Mar. Simihi Lanificæ ducunt non pulla sorores Stamina, nec surdos vox habet ista deos

Nigræ, Stygiæ, immites, severæ, invidæ, tristes, sorores, rapaces, feræ, impiæ, Parcæ

Parcarum nomina

Clotho, Lachesis, Atropos

Paris.

Paris alio nomine Alexander Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à pastoribus educatus, & postea in Græciam missus à Menelao Helenam rapuit, unde Helenæ raptor, Pastor & Adulter Idæus, est dictus

Parthi.

Parthi, Parthii, Parthiæi

Πάρθοι πάρθοι, παρθαῖοι populi cujusdam regionis Assyriæ

Patroclus.

Patroclus, Menœtii & Sthenoles filius, cum Achille educatus & cum eo ad expeditionem Trojanam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans ab eodem confossus occubuit. Actorides Menœtiades & Menœtii proles dictus

Paulus.

Paulus teste D. Hieron, mirabilem sonat, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Si Græca vox, quietem sonat à verbo παύειν; sin Romana, pusillum significat

Doctor Tharsensis, quod ex Tharso Ciliciæ oriundus

Apostolus, seu doctor gentium

Summus vitæ mortalium magister

Organum electum. Vas electionis sæpe. Veritatis præco

Sapiens fidei architectus

Saulus dictus ante conversionem

Religionis veræ ac pietatis architectus

Peloponnesus.

Peloponnesus, quasi Pelopis insula, est Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis

ac Argos, nunc verè Morea

Penelope.

Penelope, πηνελόπη. Ulyssis uxor & Icari filia, hinc dicta Icaris, dos, Ovid. Et velut Icaridos famulæ periere, procique, & Icariotis apud Propert. Incorruptæ castitatis ac pudicitiæ

Arnea prius vocabatur

Pentheus.

Pentheus trisyl. fuit filius Echionis regis Thebarum, ob contemptum sacrorum Bacch à matre interfectus

Echionides à patre denominatus, Ovi. Spernit Echionides & alibi, Contemptor superum Pentheus, Echione natus. Agaueia proles

Perseus.

Perseus dissyl. in nominativo fingitur converso in auri guttam Jove, natus ex Danae filia Acrisii regis Argivorum hinc dictus Danaes natus, Abantiades

Danaeia propago Mant.

Danaeius heros, Ov.

Stenobius, Abantius heros, Sidon

Inachides & Inachius, Clau.

Inachius rubro perhibetur ab æquore Perseus Neptuni

Acrisioniades dictus ab avo Acrisio Argivorum reg., Ovid. & Medusæ victor

Persia.

Persis, Persidis, περσὶς & Persida, æ

Persidis ora, regio orientalis Medis contermina, cujus Primus rex Cyrus, Mant. Persidis ora Divitibus gemmis fulvóque superbiat auro

Persæ.

Persæ, Persici dicuntur Gazetici: nam gaza Persarum est opulentia, Sid. Vina mihi non sunt Gazetica, Chia Falerna

Persæ etiam dicuntur Achæmenei & Achemenidæ ab Achæmente rege Persarum ditissimo

Arsacidæ quoque dicti, ab Arsace primo Persarum rege Luc. lib. 1. Illa plus vobis acie quàm creditis actum est Arsacidæ

Mantuanus: Pellæa juventus Arsacidas expugnat adhuc

Pestum.

Pestum Lucaniæ oppidum aliter dictum Possidonia, autore Plin.

Petrus.

Petrus, primus seu princeps Apostolorum, Chori duodecim primas. Cephas Chaldaicè sive Syriacè ut D. volt Hier. à Cepha, id est Petra, vel saxum, qui prius vocabatu Barjona, id est, filius Ionæ, sive columbæ c Simon.

Clavigerus ætherius, cœlestis, senex

Sabel, Clavigerum sic nem Hamiger, id est, piscator, Porrigit Hamigeri defore pensa senis

Phasianæ.

Phasianæ, Phasidis aves à Phaside fluvio Colchorũ

Phasiaci alites

Phasiæ, Scythiæ volucres apud Iuv. & Stat. Accythico missas Phaside capta aves

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius, Ovid. Sole satus Thaeton.

Puer seu filius Climenes, Bap. Non secus ac Clymenes errat in axe puer. Clymeneia proles, Ovid.

Devius, infelix, audax, temerarius

Phaetontiades.

Phaetontiades, sorores Phaetontis quas versas in populos seu almos ferunt. Plebant populeæ juvenē Phaetonta sorores

Clymenеides dictæ & Heliades Ovid. Sic flevit Clymene, sic & Clymeneides altæ

Phædr.

Phædra regis Minois filia ex Pasiphae conjuge unde Pasipheia, & Pasipheia filia dicta est

Philoctetes.

Philoctetes Pœantis filius & comes Herculis, quamobrem pœantiades

Pœante satus, & Alcidæ comes est dictus

Philosophi.

Philosophi prius dicebantur Sophistæ. Cæterum deinde pro locorum doctrinarúmque qualitate diversa sortiti sunt nomina

Græcis Philosophi, id est sapientiæ amatores dicti, & σοφοί, id est, Sapientes. Inter quos rursum sectæ fuerunt diversæ, diversorúmque nomenclaturis hominum distinctæ, utpote Stoici à porticu, cujus sectæ author Zeno philosophus, Cratis auditor, unde prius dicti Zenonii

Cynici, ab Antisthene seu Diogene

Peripatetici, ab Aristotele deambulatore

Academici, qui etiam sunt

Platonici, utpote Platonem sequentes

Socratici, à Socrate denominati

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti

Cyrenaici, ab Aristippo Cyreneo, qui &

Epicurei ab Epicuro qui voluptatem statuit summum bonum

Pyrrhonii quos Græci σκεπτικοὺς id est consideratores, ἀπορητικοὺς, id est Ambigentes vocant, à Pyrrhone nomen habent

Nudipedes, γυμνοσοφισταὶ

Eretriaci à Menedemo inter Socraticos phedri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum idem quod Sapiens, vel Philosophus

Apud Gallos Druidæ vel Dryadæ Sylvam inhabitantes in æstimatione erant, βελχμάνες

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ

Apud Ægyptios, Prophetæ, sacerdotes, Latinis Sapientes

Assyriis Chaldæi dicti sunt à regione, Hebraicè autem metasephim appellantur sapientes omnes orientales, quorum mentio Danielis primo ac secundo Cic. testatur Pythagoram primum modestiæ gratia non sophum, sed philosophum voluisse appellari

Phocæi.

Phocæi, Phocenses, Phocaici, Cirthæi, Castalii

Phœnix.

Phœnix unica avis in Arabia Soli sacer, unde dictus Titanius & Soligena, Bapt. Malo ego Soligenæ Phœnicis fata subire

Alumnus Phœbi

Avis solis

Gangeticus, Assyrius volucris

Titanius ales, Claud. Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit. Unicus, longævus, vivax, nobilis

Pictones.

Pictones, Pictavenses. Pictavi, Galliæ populi

Pyrithous.

Pyrithous, vel Perithous, πειρίθοος filius Ixionis, Borbonius, Perithoum est Theseus, Pyladémque sequutus Orestes. Inter eos tantus fervor amoris erat

Dictus patronymico nomine Ixionides, Ovid. Hæc Ixionides, illa Trœzenius heros

Ixione natus

Pittacus.

Pittacus med. corr. Philosophus Lesbius, Sophistes Lesbius

Lesbo satus. Sido. Noscere quod tempus Lesbo sate Pittace suades. Alii Mitylenæum fuisse scribunt

Planetæ.

Planetæ, πλανῆται

Errones, Errantia sydera

Erroneæ, Erraticæ stellæ

Plato.

Plato Aristonis filius, πλάτων, Philosophus à latitudine humerorum sic dictus, Hor. Pythagoran Anytique reum doctúmque Platona. Antea ex avi paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, unde dictus Cecropius. Mant.

Cecropii interdum dulces inviserе chartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, ut divinus Plato, & philosophorum Homerus vocatus sit

Plautus.

Plautus,

Plautus, Farcinas natione, ppeta Comicus, ab initio app llatus Plotus, teste Festo, à pedum planicie quos Ploto Umbri vocant. Differtus, jocosus antiquus. Antiquum verbis Plautum renovare facetis

Pleiades.

Pleiades, πλειάδες, signum st llarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τᾶ πλεῖν, id est, pleuere: latinè Vergiliæ dicuntur, quod vere exoriantur. Aliquando est tetrasyl. Propertius. Non sic Pleiades faciunt nec aquosus Orion: aliquando abjicitur, e, ut primam corr piat, Stat. Pliademque nivosam
Athl næ dic æ, Ovid. & Atlantides, filiæ Atlantis Imbriferæ, Pluviæ, tristes, nubilæ

Pluto.

Pluto πλούτων Satu ni fertur filius: Jovis ac Neptuni frater. Hinc dictus Saturnius, Ovid Haud ultra tenuit Saturnius iram. Umbrarum rex. Dux Erebi, Tenebrarum præses. Ditis, Tartareus, Orcus, Stygius, Lethæus
Averrnalis rex, tyrannus, Vocatus quoque Vejovis, Matt. Genetricis, Juvena. Ad generum Cereris sine fraude & vulnere pauci Descendunt reges & sicca morte tyranni. Tortor umbrarum imanis, adamantinus, severus, Ater, Funestus, Tenebrosus

Poëta.

Poeta, ποιητὴς, Vates
Divinus, Fatidicus
Elegantia fingens, scribens, componens carmina
Liquore Pegaseo saturatus
Divinorum oraculorum interpres
Interpres Apollinis, Deorum
Qui in bicipiti Parnasso somniavit, Pers.
Aonios colens recessus
Castalio fonte potatus
Castalia natus dea
Sacra redimitus tempora l uro
Cujus Ambrosia frons nectare fusa est, Atque Helicone sacro l verit amne comam
Arida cujus Clitorio sitis aunne levatur. Natura ipsa instructus ad poeticam facultatem
Aoniæ gloria summa chelys
Divino correptus furore
Divino numinis afflatu concitatus
Interpres divinæ mentis
Cui fontes pandit Cirrhæus, & ampliori vena Pieii fluunt liquores
In cujus pectus Maroni anima demigrasse creditur
Qui f ontem habet hederæ virentem sequaci
D phnæide fronde vel myrto cinctum ha ens caput
Cujus Parnassia l mbit tempora D phne
Eloquio vincens Ciceronem carmine, Homorum, Musarum alumnus
Musarum aves, Theocrito dicuntur Poetæ, quod assiduè sua modulentur carmina

Pollux.

Pollux, vide *Castor.*

Polymnestor.

Polymnestor, & melitea elisa, in carmine Polynestor, rex fuit Thracum, Propert. Et secius accepto Thracis Polynestoris auro
Ismarius rex vocatur. Ovid. & Odrysius, id est, Thracius

Polynices.

Polynices filius Oedipi Thebanorum regis, hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides furtim deserta pererrat
Ismenius & Cadmeius heros
Echionius juvenis

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore, Neptuni filius, unus ex Cyclopibus unoculus, ab Ulysse excæcatus, ut fertur. Ennius dictus ab Enna Siciliæ urbe
Ætnæus quoque ab Ætna monte, in quo Cyclopes reclusi
Neptunius incola rupis, Terribilis, trux, ferus, cæcus Siculus

Polyxena.

Polyx-

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubæ filia, fuit formosissima, Catul. Alta Polyxenia madefient cæde sepulchra
Virgo Priameia Virg. vocatur lib. 3. Æneid. O fœlix una ante alias Priameia virgo.

Portogallia.

Portogallia, Lusitania

Portunus.

Portunus, deus portuum. Palæmon, Athamantiades Melicerta

Priamus.

Priamus, filius Laomedontis pulcherrimus, Homero teste
Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem
Senex Dardanius vocatur, Ovid.
Dardanii lachrymas non tulit ille senis.

Priapus.

Priapus med. prod. filius, Liberi patris ac Veneris, fingitur hortorum deus
Lampsacides, & Lampsacenus dictus quod in Lampsaco Hellesponti urbe coleretur, Virg. in Georg.
Hellespontiaci servet tutela Priapi. Verpus quoque dictus ab inversa pelle, salax, rigidus, procerrus ruber. Hellespontiacus deus

Prometheus.

Prometheus προμηθεύς, pen. prod. à providentia sic dictus, Japeti filius, unus ex Titanibus, ignem è cœlo fingitur surripuisse callidè
Japetionides dictus Cod. Japetionides hoc vulnere turbidus
Japeto satus, Ovid.

Propertius.

Propertius ex Mevania umbriæ oppido oriendus, Elegiographus quod Callimachum in suis operibus secutus, Callimachus Romanus vocatus est. Quintil. Romanique aderit pagina Callimachi. Blandus, lascivus, fecundus

Proserpina.

Proserpina, dicta à proserpendo, Persephone Græcis, Jovis ex Cerere filia, quam Pluto in uxorem rapuit in Sicilia. Persei filia
Erebi regina. Plutonia conjux
Tartarea, Phlegetontæa, Persephone, Dea triformis, Triceps
Stygia dea. Nigri Jovis invida conjux, apud Pon. Regina Erebi
Proserpina teste Augusto, eadèmque Luna, Libera, Diana, Lucina. Trivia, Hecate, & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius, Deus & vates marinus
Vertumnus Latinis dicitur
Carpathius vates (quod aliquando in Carpatho insula regnavit) dictus
Vir. est in Carpathio Neptuni gurgite vates, Cæruleus Proteus
Mutans vultus, Horat. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?
Æquoreus, scelleratus, ambiguus mirabilis

Protesilaus.

Protesilaus unus ex Græciæ principibus Latinis sonat primus mortuus, Auso. Protesilee tibi nomen sic fata dederunt, Victima quod Trojæ prima futurus eras. Phylacides dictus à Phylace Thessaliæ oppido Ovid. Tristia Phylacidæ Thersites fune vidit
Hæmonius vir apud eundem

Prussia.

Prussia, Prutenia, Borussia olim. Bruteni, Bructeri, Borussi, qui olim Cothones dicebantur

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex, post Alexandrum Macedonum
Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo insula Ægypti. Luc. Pharios satis esse tyranno Quod potuerat. Abhoc deinceps Ægyptii reges Ptolomæi sunt appellati, ut Romanorum Augusti, Persarum

Aſcidæ, Athenienſium Cecropidæ.

Puteolani.

Putcolani Dicarchæi à juſtitiæ adminiſtratione, Sil. lib. 8. Prole Dicharchea multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Strophii Phocenſis, Phoceus juvenis dicitur, Ovid. Adfuit inſano juvenis Phoceus. Oreſti
Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon.

Pyracmon unus Cyclopum, Vulcani miniſter, ab igne & incude quæ σφῦρα Græcis dicitur, nomen habens Virg. Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.
Æmonides, Ovid. dicitur Durus, ferrugineus, flammeus, ſemper olens, ocidis & nare igneus, nudiſque membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha uxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis, Ovid. Inde Prometides placidas Epimethida dictis mulcet. Titania quoque dicta, Ovid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latinè flavus ſive rufus, fuit Achillis filius Achilles hinc dictus, Ovid. Pyrrhus Achillides animoſus imagine patris, & Achilleius heros
Æacides Pyrrhus, Mant.
Scyrius, juvenis, apud Sen.
Pelaſgus, Graius ferox
Neoptolemus antea dictus, authore Servio.

Pythagoras.

Pythagoras Philoſophus Samius, filius Demarathi locupletiſſimi, negotiatoris
Panthoides ab Ovid. dictus Celeber Samiæ telluris alumnus, Divinus, doctiſſimus.

Q

Quintilis.

Quintilis menſis, ideo dictus eſt, quod ordine ſit quintus à Martio, qui apud Romanos ſicuti apud Hebræos, Ægyptios, & alias nationes, primus anni menſis erat ſed poſtea in honorem Julii Cæſaris Dictat. Julius ἰούλιος appellatus eſt, ſervidus, æſtifer, μεσαγειτνιάτ Græcis quoque dictus.

R

Remus.

Remus frater Romuli à quo interfectus, fratres autem Martigenæ dicti, Ovid. In quo Martigenæ non ſunt ſine crimine nati; & Iliadæ, Ovid. Iliadæ fratres jura petita dabant.

Radamanthus.

Radamanthus Jovis ex Europa filius & rex Lyciæ & unus Judicum inferorum cum Minoe & Æaco
Agenorides dictus, Mant. Qualis Agenorides Lycia Rhadamanthus in ora. Juridicus, Inexorabilis, Vide *Minos.*

Rhaguſium.

Rhaguſium Dalmatiæ civitas, prius dictus Epidaurus.

Rhamnuſia.

Rhamnuſia dea fortunæ, Nemeſis dea cœca, Rhamnuſis, idos, Cic. Sors.
Noteia dea, Dea inſtabilis, bifrons, inconſtans, lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenum nobilis fluvius ex Alpibus oriens, hinc dictus Appæninigenæ prope ſaxea flumina Rheni. Belgas à Germanis dividit duobus oſtiis in Oceanum ſeptentrionalem influens, Vir. Extremique hominum Morini, Rhenúſque Bicornis, Horat Aut flumen Rhenum aut pluviús deſcribitur arcus. Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus, ſaxoſus, bifidus.

Rheſus.

Rheſus

Rhesus filius Strymonis Thraciæ rex bellicosus
Odrysius dux, Ovid. Exigit Odrysii facta cruenta ducis. Thrax, Threicius, Scythonius.

Rhodus.

Rhodus civitas & insula inter Asiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprus sint majores
Ophiusa, ὀφιοῦσσα per duplex sante vocabatur, & Æthrea, deinde Stacliæ, postea Thelchin. Insula solis: Carthe, Aurificis quondam dicta est Insula soliis; hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ovid. Phœbæamque Rhodon & Ialysios Thelchinas. Nunquam enim cœlum tam nubilum est, teste Solion, ut in sole Rhodos non sit.

Rhutheni.

Rhutheni, Russi, Rustiani, olim & Ruthones
Russia, Ruthenia.

Roma.

Roma, Urbs propriè, per Antonomasiam Regina Urbium
Romulea urbs, Valentia prius vocata à robore, quod Græcis ῥώμη
Urbs Quirinalis, Martigena, bellicosa, superba, Latialis, potens, Martia. Auson. Martia Roma triplex equitatu, plebe, senatu
Cœli vicaria, Mant. Quo Italia exultat, cœlique vicaria Roma
Roma septicollis quoque dicta à septem collibus, Urbs æterna dicitur, Suet. Urbis abæternæ. Urbs togata à Prudentio.

Romani.

Romani, Romulei
Romulii, Romulidæ
Æneadæ ab Æneа
Iulei ab Iulo, Luc. lib. 1. Phrygiiq; penates Gentis Iuleæ
Latiales, Romulares, Turba Quirini
Quirites, Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romuleæ, togata
Trojugenæ apud Livium quod ex reliquiis Trojæ
Dardanii, Rerum domini, Virg.
Romanos rerum dominos gentemque togatam
Celeres, Trossuli, Flexanimes

Romulus.

Romulus, ῥώμυλος. Martis & Iliæ filius, Romanæ conditor urbis, frater Remi, primúsque Romanorum Rex. Dictus autem est Quirinus à Quiri hasta qua assiduè utebatur, vel quod Cures vicerit, Sil. Armiferi sacra Quirini
Martigena, id est, Martis natus, Mavortius, Ausonius, Romanus potens.

S

Saba.

Saba civitas regia Æthiopiæ, quam Cambyses Meroen denominavit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellata. Item Panthea, Panthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabæi, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelli, Sabellici, Samnitésque, antiquissimi sunt Italiæ populi, indigenæ atque Aborigines

Sagittarius.

Sagittarius, signum cœleste, Chiron.
Phillirides, Arcitenens, Saturnigena
Doctor Achillis
Phillyrius heros, sagittifer, semivir, Virg. Semivir arciporens subit & Capricornus aquosus.

Salamin.

Salamin, sive Salamis, σαλαμὶς, & Salamina, insula in Euboico mari contra Athenas sita, in qua urbs ejusdem est nominis
Hinc Salaminii & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamacis fons in Caria juxta Halicarnassum, dictus Venereus.

Salomon.

Salomon Hebraica dictio per

pera in prima ſcribitur, & interpretatur Pacificus, Davidis & Berſabæ filius

Rex Solymus ſeu Hieruſalem, Mant. Qualiserat feſtis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomon fulvo ſpectabilis auro, Polit. Mentisopúmque potens Salomon, Sapientiſſimus habitus.

Salmoneus.

Salmoneus σαλμωνεύς, filius cujuſdam Æoli non regis ventorum, atque Elidis rex, in qua ſcilicet regnavit, Virg. Vidi & crudelis dantem Salmonea pœnas Dum flammas Jovis & tonitrus imitatur olympi

Æolides, filius Æoli, Mant. Curruque volanti Æolidem aggreſſum tonitru.

Samos.

Samos, inſula in mari Icario, dicta Junonia i. ſacra Junoni, Ovid.

Et jam Junonia læva parte Samos fuerat; ac Threicia, Virg.

Threiciámque Samon, quæ nunc Samothracia fertur

Parthenia prius nominata ut ſcribit Varro fœcunda illuſtris, pulchra, vetus

Samothracia.

Samothracia, ut aliqui ſcribunt, prope Thraciam cum urbe ejuſdem nominis inſula eſt.

Dardania prius dicta & Leucoſia

Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami patriarchæ uxor, à Domino Sarai vocata, Iſaac mater; Iſacipara, Mant. Gentis Iſacipareæ quæ uſurpat nomine Sareæ.

Sardinia.

Sardinia inſula in mari Liguſtico à Sardo Herculis filio ſic dicta cum prius Sandaliote, ab effigie ſolea appellaretur, & Ichnuſa, à ſimilitudine veſtigii, Sil. lib. 17. Inde Ichnuſa prius Graiis memorata colonis, mox Libyci Sardus generoſa ſanguine fidens Herculis, ex ſeſe mutavit nomina terræ

Hinc Sardi, Sardoi, Sardonii, Sardonienſe. Et à præcipua civitate quæ Iole a priſcis vocabatur, Iolenſes.

Sarmatæ.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerunq; domicilia mutantes, plauſtris pro domibus utentes, paſcunturque lacte equino; unde ἱππημολγοί, quorum mulſores & ἀκκημολγοί, i. lacte veſcentes vocant

Hamaxobitæ Pomponio, Hamoxobii Ptolomeo dicuntur, nunc vulgo Poloni, Tartari, Lituani, & Pruſſii, vide Moſchi.

Saturnus.

Saturnus, πάτρος, filius fuit Cœli & Veſtæ

Leucadius falcifer & Falcitenens deus, Pont. miratus & ipſe Falcitenens deus

Falciger, Faleatus, Pomp. Falce potens ferict Saturnus Triſtis, profugus, ſenex, Sterculeus a Romanis dictus propter inventum ſtercorandorum agrorum.

Scorpio.

Scorpio & Scorpius, σκόρπιος

Nepa, Nepes

Octopes, Ovid. ὀκτόπους. Venenifer, ardens, dirus, mortifer

Mant. vel acuto mortifero ungue Scorpius. Eſt quoque ſignum cœleſt.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, Saxum eſt reddens murmur Siculum impetuoſum plenumque periculis

Nereia virgo dicitur, Ov. Illam non avidis canibus Nereia virgo

Phorcis vocatur Fauſto, Ipſaque Circæo verſa eſt medicamine Phorcis. Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. Nunc vada latrantis Scyllæ, nunc ora Charybdis.

Scythia.

Scythia, Europæ, ovis

Sia, Septentrionalis regio, à Schyta Herculis filio (ut inquit Hieronymus) ita dicta. Mæotis ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi
Nomæi prius dicti & Magógæ, teste Josepho, à Magog filio Japhet, Arimaspi, Agathirsi, Geloni
Riphæi, à Riphæis Scythiæ montibus, Virg. lib. 2. Geor. Gens effrena virum Riphæo tunditur Euro
Mæotii & Mæotici, à Mæotide palude. Hyperborei
Tanaitici à Tanai fluvio: Sidon.
Telluris Tanaicum rebellem
Bosphorani à Bosphoro Thracio Sidoni. Plaudentes stupuere Bosphorani.
Borysthenidæ, ab ejusdem regionis fluvio Borysthene longe uberrimo.

Semele.

Semele Cadmi filia materq; fingitur Bacchi
Cadmæis dicta, Ovid. Talibus ignaram Juno Cadmæida dictis Formarat
Formosa Euchia, Thebana, miserabilis.

Semiramis.

Semiramis, Assyriorum regina formosa, Ovid. Qualiter in Thalamos formosa Semiramis esse dicitur: Regina Babylonia vocatur,

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, Trinacria, Trinactis, Triquetra, Triquetris vocatur, Ovid. lib. 3. Metamor. Vasta Gigantæis injecta est insula membris Trinacris, Stat. lib. 2. Ser. Quid militibus promissa Triquetra. Luc. lib. 1. Insula quam Triquetris terrarum gessit in oris. Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanii, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virgilius lib. 3. Æneidos: Et vada dura lego saxis Lilybæia cæcis
Ennæi ab Enna urbe
Liparæi & Liparenses à Liparæ insula: Sidon. Stravit sub Liparensibus caminis
Taurominitani à Tauromino monte Siciliæ, Neseiades.
Arethusii, & Arethusæi, ab Arethusa fonte Siciliæ Silius lib. 14. Erigitur subitas in spes Arethusia proles Claud. lib. 2. de raptu. Quas Arethusæi latices, quas advena nutrit Alpheus.
Agathoclæi ab Agathocle rege Siciliæ: Sil. l. 14. Hic Agathoclæis sedes ornata trophæis
Dicuntur etiam ab insulis vicinis Siciliæ, Æoli, Depranitani à Drepano promontorio Siciliæ Sidon. Agonem Drepanitanum.

Sina.

Sina Arabiæ mons qui Oreb quoque dicitur, in quo Moses legem accepit.

Sirenes.

Sirenes à Poëtis finguntur filiæ Acheloi & Calliopes, Musæ in Siculo mari habitantes. Ov. Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora Quaslibet admissas detinuere rates
Acheloides & Acheloiades dictæ Ovid. Acheloiadumq; reliquit Sirenum scopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres
Siculæ, subdolæ, dulces, blandæ, virgulæ virgines, volucres.

Sisyphus.

Sisyphus pen. cor. σίσυφος, filius fuit Æoli, Latro in Isthmo, qui hospites magno saxo opprimebat, & tandem à Theseo occisus grande saxum supra montem, portare & devolvere cogebatur apud inferos. Ovid. Aut petis aut urges rediturum, Sisyphe, saxum
Æolides dictus & Æolius senex, defessus, inquietus, infœlix. Horator scelerum, Virg.

Sol.

Sol ἥλιος, Hebræis Schemech dicitur, Assyriis Adad. Persis Mithra
Phœbus, φοῖβος

Phœ

Phœbeius orbis, ignicomus calidus, radiatus
Titan, avus Solis, unde Sol ipse quoque dicitur
Apollo quasi mala pellens Pæan ἀπὸ τῆς πατδιᾶς
Liber, prima prod.
Janus, Diespiter, quasi dici pater, Hor. Matutine pater, seu Jane libentiùs audis
Horus, Phanes, Pan. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod surgat Eoo. Oculis mundi, Capel. Mundanusque oculus, fulgor splendentis olympi

Strophades.

Strophades, insulæ duæ in Ionio mari, ab aliis Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπλεγάδες antepenult. prod. Insulæ duæ in Bosphoro. Cyaneæ alibi dictæ. Scaudia, vide supra Allobroges.

Syracusani.

Syracusani & Syracusii, & Arethusidæ ab Arethusa fonte Pachino, Syracusisque præclarissimæ Siciliæ urbi vicino, sic dicti, Ovid. Utque Syracusas Arethusidas abstulit armis, Claud.

Syria.

Syria Asiæ regio nobilissima continens in se Phœniciam, Mesopotamiam, Palestinam in qua Judæa, & Babylonia quæ & Assyria dicitur.
Hinc Syri *vulgo* Syrii, Syriaci, Judæi, Phœnices
Palæstini, à Philistium sic dicti. Orontæi, ab Oronte fluvio Phœniciæ

Syrtes.

Syrtes, duo sunt loca sive sinus periculosissimi in extrema Aphrica, quas efficit inaccessas mare recessum ac vadosum
Paretoniæ à Paretonio urbe Ægypti dict. Lepticanæ quoque à Lepti urbe Africæ, Lucan, Usque Paretonias Eoa ad littora syrtes, Afræ Lybicen, vadosæ, arenosæ, barbaræ, naufragæ, æstuosæ, procellosæ.

T

Tantalus.

Tantalus Jovis filius, Phrygiæque rex
Pelopis infidus pater, Horat.
Garrulus, Phrygius senex Senecæ vocatur. Sitibundus, siccus, proditor.

Tartari.

Tartari, Nomades prius dicti.

Tartessius, Carteia, vide *Carteia.*

Temsa.

Temsa, Temese, Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tereus, τηρεύς, dissyllab. rex Thracum, Martis ex Bistonide nympha filius
Bistonius rex, Virg. dictus
Odrisius rex, Ovid.
Thracius, Threicius, Ismarius tyrannus, Ovid. Quid scelus Ismarii quereris Philomela tyranni? Impius, incestus, infidus, inimitis, iniquus, Stat. Ut iniquum Terea clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis, regis Salaminis, ex Hesione Laomedontis filia
Laomedontiades hinc dictus, Mant. Laomedontiadem Teucrum genitoris ob iram E patria pulsum. Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales unus ex septem Græciæ sapientibus
Milesius, Miletò genitus, Sido. Thales Miletò genitus vadimonia damnat.

Thebe.

Thebe, bes, Theba, bæ, & Thebarum, Civitas in Ægypto, à Busiride rege Ægypti condita, Græcis Heliopolis. Solis civitas vocatur, centum & quadraginta stadiorum, quæ centum habuit portus, Juv. Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis. Venustæ, nobiles, inclytæ, claræ, centiforæ

Centifores hecatompolis Hinc Thebais, idos, Sueti: & Thebaida dæ, ab accusativo Graco, & regio Thebaica a Thebe sic denominata, Ægypti pars secundum Nilum: cujus frequens mentio in scitis patrum

Est alia Thebe in Bœotia a Cadmo

Agenoris filio aut ut alii volunt ab Ogyge ædificata, & post b Alexandro magno eversa. qua & Draconigera dicebatur, quam heptapylon vocat Apuleius, quod septem portas habuerit

Dirœa, à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebai, Sabini.

Themistocles.

Themistocles Atheniensis Neoclis filius hinc vocatus

Neoclides, Ovid. Arma Neoclidem qui Persica contudit armis

Thermodontiæ.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, Sacæ, Aramei, Scythæ, Asiatici sunt populi. Plin. lib. 6. Ultra sunt Scytharum populi. Persæ illos Sacas universos appellavere à proxima gente: antiqui Aramæos.

Theseus.

Theseus filius fuit Ægei regis Athenarum

Ægides hic dictus Sido. Atticus Ægides rupit Marathonide quercu. Heros Troezenius, Ovid. Hac Ixionides illac Troezenius heros. Cecropides

Neptunius, à Neptuno patre secundum Plutarchum. Perfidus, perjurus, crudelis, ingratus, armiger.

Thessalia.

Thessalia, Æmonia, Pharsalia, Æmathia, Æmathis aut Thessalis ora.

Macedonia, prius dicta

Pyrrhea à Pyrrha Deucalionis uxore.

Campi Philippici, Lariſſa Mynia, Pagasea, Pellea arva

Ioleiacum solum

Thessalici.

Thessalici, Thessalidæ, Iolchiaci ab Iolcho Thessaliæ civitate: Vir. in Cyri Regis Iolchiacis animum deligere votis. Melibœi & Melibenses à Melibæa urbe Thessaliæ. Pagasæi à Pagasa urbe, Ovid. lib. 7. Jamque fretum Minyæ Pagasæa puppe secabant

Atricii, Atricidæ, ab Atracio, qui magicas artes ibidem edocuit

Peneii à Peneo fluvio Thessaliæ, Ov. lib. 12. Exigit Atracides, Peneiaque arva pererrat

Lapitheii à Lapithis populis Thessaliæ. Idem Ov. Et tum Lapitheia tecta Intrarant

Pelethronii à populis ejusdem nominis, Peliaci à Pelio monte Ov. 1. Fast. Summàque Peliacus sydera tangat apex

Pherœi, Sen. Pastor Pheræos Delius pavit greges, Ov. in epist.

Ipse repertor opis vaccæ pavisse Pherœas Fertur

Amphrysiaci ab Amphryso fluvio, Stat. lib. 1. Syl. Aut Amphrysiaco pastor de gramine carpsi

Pharsalii, Pharsalici, Luc. l. 6.

Qua juga devexus Pharsalica porrigit Hæmus

Hæmonii, Hæmonidæ, Poli. in Manto Hæmonidis refert & Brontem Vulcaniáque antra, Val. Flacc. l. 6. Stant littore fixi Hæmonidæ

Magnetes & Magnesii à civitate Magnesia, fœminina Magnesis Magnessa, Hor. lib 3. Car. Magnessam Hippolyten dum fugit abstinens

Lariſſei a Lariſſa Thessaliæ oppido

Centaurai à Centauris. Statius

Sperchiúsque minax, Centaureúsque Lycormas

Lapithonii à Lapithis. Idem Stat.

Confudere modos, puerum Lapithonia nympha

Ossæi ab Ossa monte Stat. l. 12.

Nec Ossæi bello cecidere bimembres. Pholoëtis à Pholoe, Sido. Non sic Pholoëtica monstra. Atque Peletronios Lapithas Semeleius Evan. Miscuit

Æmathii, Philippi à Philippis campis Thessaliæ, Luc. Romanas acies iterum videre Philippi

Thetis.

Thetis, Idos uxor Pelei Regis Thessaliæ, filia Nerei, Amphitrite
Achillis mater, primam corripiens, inter maris refertur numina, à poëtis passim vocatur Nereis, Nerei filia, Ovid. Nereis ingreditur consueta cubilia. Doris
Mater cærulea, aquosa æquorea undisua, undosa, circumflua, undivaga

Thracia.

Thracia, Thracee, & Thraca, æ, Σεϱκη, Ovid. Armigeram Thracen qui regat alter erit
Lycurgi regno Ismaria Rhodopeia tellus, Scythonia, Scymonia
Bistonia, Bistonis, Schytonis ora
Terra Ædonis, ab Ædone monte Thraciæ, Mavortia, gelida, horrida, sæva, bellicosa

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracii, & Thracenses
Mantini, à Mantinis Thraciæ populis, Virg. in Cyri, Vos ô Mantinasii qui de gente venitis
Ismarii ab Ismaro monte Thraciæ
Pangei à Pangæo Thraciæ promontorio, Ovid. lib. 3 Fast. Jamq; erat ad Rhodopen, Pangæaque flumina ventum
Odrysii a populis ejusdem nomini, Scyconii, Edonides
Rhodopeii, à Rhodope monte
Abderitani ab Abdera urbe Thraciæ, Mart. l. 10. Abderitanæ pectora plebis habes
Bistones, Bistonii, Bistonidæ à Bistone fluvio
Oeagri ab Oeagro fluvio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius
Ædoni ab Ædone Thraciæ monte
Bosphorani, Bosphorei, Sidon.
Bosphoreis Elephas ingloriius ora tributis
Boristhenidæ à Boristhene fluvio Thraciæ Bap. Pius Mitior ad sævos aura Boristhenidas

Thule.

Thule insula ultra Britanniam & Orchadas ultima ex cognitis à Romanis Unde Virg. in Geor. Tibi serviat ultima Thule Nunc Islandia vocatur, Terra gracialis, Ulterior terra inventaque. Gronlandia, Finlandia seu Finnonia, ut Plinius scribit, & Laponia

Thusci.

Thusci, Ethrusci, Tyrrheni

Thyestes.

Thyestes, Pelopis fingitur filius, Atrei frater, Tantalique nepos.
Tantalides hinc dictus, Ovid. Tantalidæ fratres absint & Jasonis uxor
Dirus, crudus, rigidus sevus

Tygris.

Tigris ἡ, pis è paradiso terrestri creditur habere originem; propter velocitatem sic dictus, nam instar belluæ nimia velocitate decurrit, pergitque contra Assyrios
Achæmonius dictus, id est Persicus, Ab Achæmone Persarum rege Claud. Misit Achæmonio quicquid de Tigride Mœdus. Violentus, rapidus, rapax, celer-

Tityus

Tityus, trisyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas, ut jacens novem occuparet jugera, Ovid. Viscera præbebat Tityus lanianda, novemque jugeribus districtus erat.
Alumnus terræ hinc dictus, Virg.
Nec non & Tityum terræ omni parentis alumnum
Et Terrigena, Statius, Terrigenam Tityum. Fœdus, incontinens

Tongrinum.

Tongrinum, Octavia dicebatur quum regni caput esset condita à Torgoto 897. annis ante Christi adventum
Tongri, Galliæ Belgicæ populi vulgo Brabantini vocantur

Trajectum.

Trajectum Mosæ à trajiciendo sic dictum, &

Inferius vocatum, Brabantiæ collimitaneum, a nonnullis Advaticum vocatur

Trajectum inferius, quod & Ultra trajectum, & prius Wiltaburgum vocatur, nunc Archiepiscopi sedes

Troja & Trojani.

Troja, Teucria
Dardania, Pergamus
Troas, civitas ipsa, teste Hier. & regio in qua Troja
Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrygiæ civitas
Arx Erichthonia. Priameia regna
Sinallis, in Rheni ripa olim paruva Troja dicebatur; est sub ducatu Clivensi, condita à Trojadæ. Vetera nuncupatur à Cæsare
Trojæ epitheta. Vetus, antiqua, perjura, perfida, Dardana, Phrygia, Idæa, Hectorea, Laomedontea à rege Laomedonte
Trojani, Troes, Troici, Trojugenæ. Erichthonii ab Erichthonio filio Dardani, Virg. in Culice, Urit Erichthonias oriens non ignibus arces. Idem, Erichthonias prostravit funditus arces
Idæi ab Ida monte, Ilii, Iliaci, Iliadæ, Æneadæ, Hectorei, Hectoridæ, Dardani, Dardanii, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenæ, Phryges, Phrygii, Rhœtæi à promontorio Trojæ, ut Sigæi, Pergamei
Laomadontæ, Laomedontiadæ, Anchisæi Anchisiadæ, Priamæi Priamidæ
Troianæ mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides

Treveris.

Treveris oppidum vetustum in Galia Belgica
Augusta Trevirorum, quod Romani olim Imperatorem curiam causarum cognoscendarum ibidem habuerint, sic dicta. Hinc Trevir
Treviriorum, & Trevirenses populi

Tunetum.

Tunetum, alitèr Tunisium, τὸ Τύνιον, civitas Africæ seu Libyæ, regis Libyæ metropolis, cujus incolæ Tunetæi, & Tunisæi, τὸ Τυνισίοι, qui & Aphri seu Africani

Tyber.

Tyber, eris, Tybris, bris, & Tyberis hujus Tyberis & in sacris Tyberinus. Italiæ fluvius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore, Ovid. lib. 2. Fast. Albula quem Tyberim mersus Tyberinus in undis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis
Tyberina palus, apud Prud.
Appenigena. Ovid. Appenigenæ quam proxima Tybridi undis. Romuleus, Tuscus, Ausonius, arenosus, altus, nubilus, Tyrrhenus

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Œ... regis Ætoliæ seu Ca... niæ
Oenides hinc dictus, ... Advolat Oenides
Oeneus, Achelonius ... ros, Stat. Ecce fur... rapto venienti Oe... heros
Impiger, egregius, fo... neus, turbidus, cruen...

Typhœus.

Typhœus, tri syl. alio... dine Typhon & Typh... Similiter Terræ fi... fingitur, & Gigan... omnium ferè maxi... Centimanúsque & ang... pes Ovid. Nec q... Centimanum dejecer... igne Typhœa. Ardu... vastus, tetricus, terri... lis, ferus, immanis

V

Venetiæ.

Venetiæ, olim Henetia dicebatur, authore Servio, meliúsque aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ, insula in mari Adriatico civitas insignis
Urbs aquosa dicitur, Sab. Pater urbis aquosæ. Venetis ades cœptis, ab Henetis populis sic dicta qui post bellum Trojanum cursum huc è Paphlagonia tenuere, authore Pli.
Veneti, Henetl Paphlagones prius dicti

…gnosa, & è maris spu… orta. Unde vocatur …phrodite, Aphrogenia, …genia & Aphrodisia, …ersa habens nomina à …cis, ubi Venerem sum… honoribus colue…

…thusia, Amathusis, & Amathuntis, ab insula …aris Ægæi quæ Ama…thus dicitur

…thri…, Cytherei…, Cythe…ea, & Cytherea à Cy…thera urbe

…ria, Cypria, Cyprigena, …ryeina, in Cypro genita.

…tiuanus

…yprigenæ campos

…alie, Idalii re…

…alia a monte Cypri Ida…lio

…phia, diva Paphi, Clau…

…idalia, ab Acidalio fonte …eotiæ

…ionæa, à Dione matre, Ausonius, Sacra Dionæa matri

…umigera, Orta salo …ata freto, Mant.

…reitrix Æneia, Æneadum

…luxuriæ nutrix

…eorum præses & magistra

Mater adulterii, libidinum amorum, Mant. Mater adulterii Venus est, stuprique repertrix

…ia, insana, vino madens, ignea, incentiva, salax, nefanda, incesta, insultoria, fallax, blanda, voluptuaria, deliciosa, jocunda, lasciva, per…

Vesperus, sub solis occasum refulgens, Vesper, Vesperugo, Hesperus

Ἔσπερος cum aspiratione

Nuncius, index nocis, apud Senecam

Virgilius.

Virgilius, Maro, Andinus heros

Andius seu Andæus vates à viro quodam patre Virgilii, qui Andes vocabatur juxta Mantuam

Latialis Homerus, apud Faustum. Homerus Mantuanus. Maro. Mincius, Juv. Illos Mincius dum celebrat dulcedo Maronis

Mincigena quoque dictus, à Mincio fluvio, Mant. Et lata Maronis æquora Mincigenæ, Doctus

Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandisonus, Castalius.

Ulysbona.

Ulysbona aut ut alii scribunt Ulyssipona & Ollyssypo civitas in Hispania Portugalliæ metropolis, hodie Lisbona vocatur, ab Ulysse condita. Strabo Ulyssiam appellari scribit.

Ulysses.

…ilius Lertæ regis …thaces

Laertiades, &, Laertia proles hinc dictus. Laertius heros

Dux Neritius ab insula Nerito

Dux Dulichius, Ithacus, Ithacensis, a locis in quibus regnavit

Laboriosus, callidus, providus, desertus, fallax, subdolus, cautus, varius, tardus, Pellitropus.

Ursa major & minor, vide *Arctos sub littera A.*

Vulcanus.

Vulcanus, filius Jovis, & Junonis, prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat, Ovid. Mulciberis capti Marsque Venusque dolis

Lemnius cognominatus, ab insula Lemno, in quam cœlo dejectus decidit, ubi officinam dicitur habere & deorum arma fabricare, Jovisque fulmina

Junonigena quoque dictus Junonius, Jovialis, Junonia proles

Rex ignis flammeus, ardens, ferrugineus, pulverulentus, niger, claudicans, Faber Jovis

Pater Lemnius, Virg. Hæpater Æolius properandum Lemnius oris

FINIS.